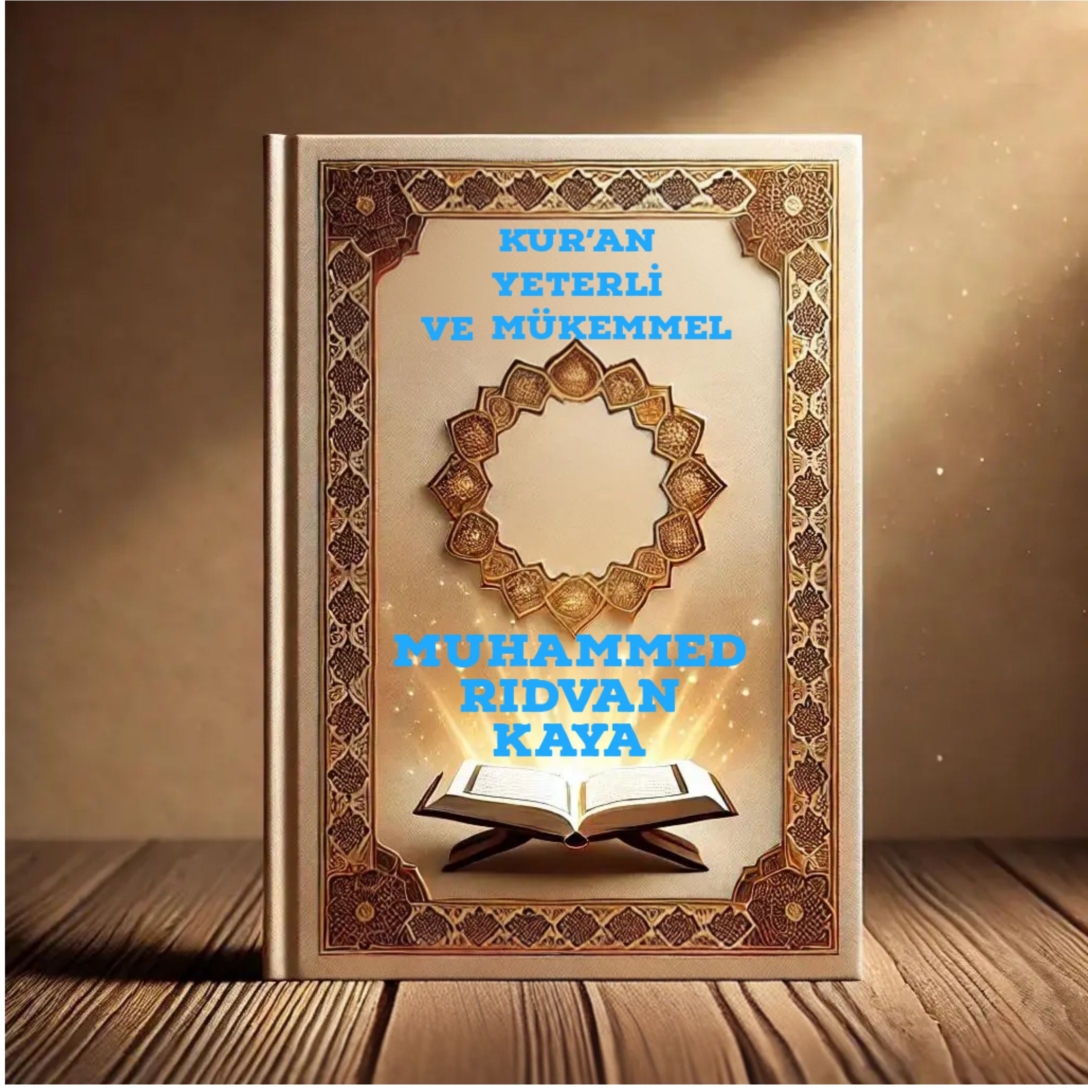

KUR'AN
YETERLİ
VE MÜKEMMEL
MUHAMMED
RIDVAN
KAYA

İÇİNDEKİLER

Şirk ve Tevhid

İslam inancında "şirk" ve "tevhid" kavramları, insanın Allah'a olan inanç ve bağlılığını belirleyen temel öğelerdir. Şirk, Allah'a eş koşmak, birden fazla ilah kabul etmek anlamına gelirken, tevhid, Allah'ın birliğini, eşsizliğini ve mutlak kudretini kabul etmektir. Bu makalede, Kur'an'da yer alan şirk ve tevhid kavramlarının anlamı, toplumsal yansımaları ve insan hayatındaki yeri ele alınacaktır. Ayrıca, günlük yaşamda bu kavramların nasıl yanlış anlaşılabileceği ve nasıl doğru bir inanç anlayışıyla bu hatalardan kaçınılması gerektiği üzerinde durulacaktır.

Şirk kelimesi, dilde "ortaklık" anlamına gelirken, İslam'da Allah'a ortak koşmak, O'na rakip tanımak ve başka varlıkları da ilah kabul etmek anlamında kullanılır. İslam'a göre, Allah'tan başka hiçbir varlık ilah değildir; O, mutlak güç ve kudret sahibidir. Kur'an'da sıkça tekrarlanan "La ilahe illallah" (Allah'tan başka tanrı yoktur) ifadesi, bu gerçeği vurgulayan temel bir inanç ilkesidir. Bu ifade, yalnızca zahirî anlamıyla değil, derinlemesine bir kavrayışla kabul edilmelidir. Allah'ın tek tanrı olması, insanın sadece Allah'a ibadet etmesi ve yalnızca O'ndan yardım beklemesi gerektiği anlamına gelir. Şirk ise, bu gerçeğin aksine bir anlayış olarak tanımlanabilir. Yani, Allah'tan başka "güç ve kudret sahipleri" veya "ilahlar" olduğu düşüncesi şirktir. Bu yanlış inanç, insanın gerçek mutlak gücü ve kudreti yalnızca Allah'ta görmemesi ve O'ndan bağımsız varlıklar üzerinde de bu özellikleri atfetmesiyle ortaya çıkar. Bu nedenle, Allah'ın sıfatlarını başka varlıklara yüklemek, Onun mutlak kudretini ve hakimiyetini reddetmek anlamına gelir. Şirk, yalnızca bir inanç hatası değil, aynı zamanda toplumsal yaşamda da ciddi etkiler oluşturabilir. Zenginlik, güç veya prestij gibi dünyevi kavramlar, bazen bir kişinin ya da grubun kendisini bağımsız ve Allah'tan ayrı bir varlık olarak görmesine yol açabilir. Kur'an'da yer alan "Gani" (zengin) sıfatı, yalnızca Allah'a ait bir özelliktir; ancak insanlar, sahip oldukları mal ve mülkü kendi güçlerinden kaynaklanıyormuş gibi değerlendirebilirler. Bu durum, kişinin sahip olduğu her şeyin Allah'tan bir lütuf olduğunu unutarak, kendisine bağımsız bir güç ve ilahî bir statü atfetmesine neden olabilir. Kur'an, insanlara bu dünyada sahip oldukları her şeyin geçici olduğunu hatırlatır ve bunların gerçek sahibinin Allah olduğunu belirtir. İnsanların sahip olduğu güç ve kudret, yalnızca Allah'ın bir yansımasıdır. Bu anlayışa sahip olmayan kişiler, gücün kaynağını yanlış değerlendirebilir ve başkalarına gerçeküstü güçler atfederek onları "ilahlaştırabilirler". Bu, toplumsal ilişkilerde yanlış bir hiyerarşi oluşturabilir, insanlar birbirlerine bağımsız birer ilah gibi davranabilirler. Şirk, yalnızca dini bir sapma değil, bireylerin dünyaya bakış açısını da yanlış şekillendiren bir anlayıştır. Her şeyin ve herkesin varlıklarının Allah'a bağlı olduğunu unutarak, bireylerin, toplulukların veya zenginlerin Allah'tan bağımsız olarak kendi güçleriyle var olduklarına inanmaları, şirkin temelinde yatan büyük bir yanılgıdır. Bu yanılgı, bir kişinin gücüne veya sahip olduğu mal-mülke aşırı değer verme ile kendini gösterir. Örneğin, bir işveren, çalışanlarını yalnızca kendisinin besleyip büyüttüğünü düşünerek onları kendisine bağımlı bir konumda görüp, Allah'ın kudretini göz ardı edebilir. Oysa ki, bu kişinin varlıkları ve kudreti Allah'ın elindedir ve bu dünyada sahip oldukları da Allah'ın bir imtihanıdır. Bu bakış açısını kaybetmek, şirke yol açan bir düşünceye sebep olabilir. İnsanların, çevrelerinden aldıkları etkiyle Allah'a karşı sorumluluklarını yerine getirmemesi, şirkin başka bir tezahürüdür. Şirkin farklı türleri vardır ve bunlar insanın Allah'a olan itikadını bozan, O'na eş koşan inançlar biçiminde ortaya çıkabilir. Kur'an, insanlara bu konuda sürekli uyarılarda bulunur ve her türlü şirkten uzak durmalarını ister. Kur'an'da, şirkin her türlüsü, Allah'a karşı yapılan büyük bir ihanet olarak tanımlanır. İnsanlar, diğer insanları veya nesneleri Allah'a ortak koşarken, farkında olmadan, O'nun birliğini ihlal ederler. Örneğin, bir insan, dini sorumluluklarını yerine getirirken sadece Allah'ın rızasını değil, çevresinin hoşnutluğunu tercih ediyorsa, bu durum bir şirktir. Çünkü kişi, Allah'ın emirlerine karşı insanların taleplerini yerine getirmeyi seçmiştir. Bu da, Allah'tan başka bir "ilah" edinmek anlamına gelir. Kur'an'da, insanın yalnızca Allah'ın rızasını gözetmesi gerektiği sürekli vurgulanır. "Ve Biz insana anne babasına iyilik etmeyi vasiyet ettik ve eğer onlar seni hakkında bilgin olmayan bir şeyi Bana ortak koşman için zorlarlarsa onlara asla itaat etme dönüşünüz Bana'dır. Yapmış olduğunuz şeyleri size haber veririm." (Ankebut Suresi, 8) ayeti, bu konuda önemli bir rehberdir. İnsanların, Allah'tan başka hiçbir varlığa boyun eğmemesi gerektiğini açıkça ortaya koyar. İslam inancında tevhid ve şirk kavramları, yalnızca teorik birer düşünceyi değil, aynı zamanda bireysel ve toplumsal yaşamda nasıl hareket edilmesi gerektiğine dair temel ilkeleri içerir. Tevhid, Allah'ın birliğini kabul etmek ve her şeyin O'nun kudretine bağlı olduğunu idrak etmek anlamına gelirken, şirk, bu gerçeği reddetmek ve Allah'tan başka varlıklara bağımsız bir güç atfetmek olarak tanımlanabilir. Şirk, sadece dini bir sapma değil, aynı zamanda toplumsal ilişkilerde de büyük yanlış anlamalar ve karmaşalar oluşturabilir. Bu nedenle, şirkin her türlüsünden korunmak için, Kuran'ın öğretilerine derinlemesine uymak ve her şeyin Allah'tan geldiğini her an hatırlamak, inançlı bir yaşamın temeli olmalıdır.

Güç ve Putlara Tapınma: Firavun'un Kavmi ve Günümüz Müşrik Toplumları

İslam'ın öğretilerinden biri, yalnızca Allah'a ibadet edilmesi gerektiğidir. Ancak tarih boyunca insanlar, güç, zenginlik, iktidar gibi maddi ve manevi unsurları ilahlaştırarak şirke düşmüşlerdir. Bu makalede, Firavun'un kavminin hikayesi üzerinden güç sahibi olan kişilerin ve toplumların nasıl sahte ilahlar edindiği tartışılacak, bunun yanı sıra putlara tapınma ve bu tür tapınmanın temelleri, geçmişten günümüze benzer toplumların etkileri ele alınacaktır. Kur'an, Firavun'un kavmini, gücü ve otoritesi üzerinden bir ilahlık iddiasında bulunarak, toplumu kendisine tapan bir sürü insan haline getirmesini örnek olarak verir. Firavun, Mısır'da sahip olduğu iktidarı, sadece maddi güçle değil, aynı zamanda manevi bir otorite kurarak pekiştirmiştir. Firavun'un "Ve ben en yüce Rabbinizm dedi." (Naziat Suresi, 24) sözleri, onun kendisini Tanrı ilan etmesinin en açık örneğidir. Firavun'un gücüne boyun eğenler ise yalnızca halktan yoksul insanlar değil, aynı zamanda devletin önde gelen bürokratlarıydı. Kur'an'da yer alan "Ve firavun dedi ki: Ey ileri gelenler benden başka sizin için hiçbir tanrı bilmiyorum. Hâmân benim için ateş yak ve bana çamurun üzerinde bir kule yap belki Musa'nın Tanrı'sına çıkarım. Çünkü ben sanıyorum ki o yalancılardandır." (Kasas Suresi, 38) ayetinden de anlaşılacağı üzere, Firavun, çevresindeki önemli kişilerle güçlü bir ittifak kurmuş ve onları kendi ilahlık iddiasını kabul etmeye zorlamıştır. Bu, Firavun'un baskıcı yönetim modelinin en belirgin özelliklerinden biridir. Firavun'un ilahlığını kabul edenler, daha çok kendi çıkarlarını düşünen ve Firavun'un egemenliğinden yararlananlar olmuştur. Ancak bu sapkın tutumları, onları hem dünyada hem de ahirette felakete sürüklemiştir. Allah, Firavun ve ona boyun eğen çevresindekilere karşı öfkelenmiş ve onları korkunç bir azaba mahkum etmiştir. Kur'an'da Firavun'un kavminin sonu şu şekilde anlatılır: "Ve şüphesiz ki Musa'yı ayetlerimizle ve apaçık bir belgeyle gönderdik. Firavuna ve adamlarına. Onlar Firavun'un buyruğuna uydular ve firavunun buyruğu doğruya yöneltici değildi. " (Hud Suresi, 96-97) Firavun'a boyun eğenler, bu sürecin sonunda hem dünyada hem de ahirette lanetle karşılaşmışlardır. Firavun'un kavminin durumu, güç ve iktidar sahiplerinin insanları kendilerine tapmaya nasıl zorlayabileceği konusunda güçlü bir örnek sunmaktadır. Toplumlar, sahip oldukları güce tapınarak, ona daha fazla değer verir hale gelebilirler. Bu durum, sadece eski toplumlarda değil, günümüzde de benzer şekilde gözlemlenebilir. Firavun'un kendisine tanrısal bir güç atfeden kavmi, aslında Allah'ın tek gücüne, kudretine karşı bir aldanışın ve yanılgının örneğidir. Onlar, Allah'ın gücünü tam anlamadıkları için, Firavun'un görünürdeki gücüne tapınmışlardır. Bu durumu günümüz dünyasında da görmek mümkündür. İnsanlar, ekonomik güç, siyasi otorite veya sosyal prestij gibi unsurlar üzerinden kendi putlarını oluştururlar. Bugün, bazı toplumlardaki siyasi liderler veya popüler figürler, tıpkı Firavun gibi, insanları kendi gücüne tapmaya zorlayabilirler. Bu tür figürler, toplumsal değerlerin şekillendiği alanlarda etkin rol oynayarak, toplumu kendi çıkarları doğrultusunda yönlendirebilirler. Putperestlik, sadece taş, metal ya da tahta gibi maddelerden yapılan heykellere tapınmakla sınırlı değildir. Kur'an'da, Nebi İbrahim'in kavminin putlara tapmasını anlatan ayette, "Hani babasına ve kavmine Sizin kendisine taptığınız şu heykeller nedir? demişti. Babalarımızı onlara tapanlar bulduk dediler." (Enbiya Suresi, 52-53) şeklinde bir ifadeye yer verilir. Burada, putların sadece fiziksel varlıklar olarak kabul edilmediği, aslında onların temsil ettiği kavramların ilahlaştırıldığı vurgulanmaktadır. Putlar, gücü, zenginliği, kadınları veya bereketi simgeler. Bu, insanların akıllarındaki ilahî güce, arzu ettikleri dünyevi değerlere tapınma arzusunun bir sonucudur. Bugün de aynı mantıkla, insanların put olarak kabul ettiği kavramlar, örneğin güç, para, güzellik, popülerlik gibi unsurlar, tıpkı Firavun'un kavmi ve eski toplumlarda olduğu gibi insanları ilahlaştıran ve onları tapınmaya iten figürler haline gelebilir. Günümüz insanı, geçmişte olduğu gibi, sadece fiziksel objelere değil, aynı zamanda soyut kavramlara da tapınmaktadır. Bu tür bir tapınma, toplumun ahlaki değerlerinden sapmalarına yol açabilir. Firavun'un kavmi, sadece tarihsel bir örnek değil, aynı zamanda günümüz toplumlarının karşılaştığı bir uyarıdır. Firavun'a boyun eğenlerin, onun gücüne tapınarak Allah'ın kudretini unutan bir halk oluşturduğu gerçeği, günümüz toplumlarında benzer şekilde, iktidar sahiplerinin gücünü ilahlaştırarak Allah'tan bağımsız bir yaşam tarzına yönelmiş toplumları temsil eder. Kemalist düşünce de, özellikle Atatürk'ün ideallerini ilahlaştırarak bir tür putperestlik anlayışını oluşturmuş ve bu süreçte toplumun büyük kısmı, onu sadece bir insan olarak değil, adeta bir ilah gibi görmeye başlamıştır. Bu tür bir yaklaşım, İslam'a aykırı bir düşünce biçimini temsil eder ve Firavun'un kavminin tutumuyla paralellik gösterir. Firavun'un kavmi üzerinden yapılan bu inceleme, güç ve iktidar sahiplerinin insanları nasıl manipüle edebileceğini ve onların Allah'tan uzaklaştırılmasına yol açabileceğini göstermektedir. Bu, sadece tarihsel bir olay değil, aynı zamanda çağdaş toplumlar için de bir uyarıdır. İslam'ın öğrettiği şekilde, insanın tek ilahı Allah'tır ve her türlü ilahlaştırma, insanın kendi nefsine zulmetmesidir. Günümüzde, Firavun'a benzer güç ve iktidar sahiplerinin yol açtığı müşrik tutumları gözlemlemek mümkündür. Bu yüzden, toplumların doğru değerlerle yetiştirilmesi, Allah'ın kudretine olan inancın pekiştirilmesi, her türlü sahte ilahın ortadan kaldırılmasında kritik bir rol

oynamaktadır.

Cinlerin İnsanlarla Olan İlişkisi ve İslam'da Cinlerin Rolü

Cinler, İslam inancında Allah'ın yarattığı, insanlardan farklı bir varlık türüdür. Kuran ayetlerinde cinlerin yaratılışı, özellikleri ve insanlarla olan ilişkileri hakkında birçok bilgi verilmiştir. Cinlerin, insanların aksine topraktan değil, karışık ateşten yaratıldıkları belirtilmiştir. Rahman Suresi'nin 15. ayetinde bu durum açıkça ifade edilir: "Ve cannı karışmış ateşten yarattı." Cinler, insanlardan farklı güçlere sahip olmaları, gözle görülmemeleri gibi özellikleri nedeniyle insanlar arasında korku, hayranlık ve bazen de yanlış inançların doğmasına yol açmıştır. Bazı cahil ve zayıf karakterli insanlar, cinleri büyük bir güç olarak görüp onlardan yardım istemekte, onları Allah'tan bağımsız varlıklar gibi kabul ederek ilahlaştırmaktadırlar. Ancak bu tutum, İslam'ın inançlarıyla çelişir. Cinlerin Allah'a kulluk etmesi gerektiği ve onlardan herhangi bir bağımsız güç beklemenin yanlış olduğu, birçok ayetle bildirilmiştir. Kuran'da, cinlerin insanlar gibi Allah'a ibadet etmek üzere yaratıldıkları açıkça belirtilmiştir: "Ve ben cinleri ve insanları bana kulluk etmeleri dışında yaratmadım." (Zariyat Suresi, 56).

Cinlerin Allah'ın yarattığı kullar olduğu, kendilerine ait bağımsız bir güç ya da bilgiye sahip olmadıkları da Kuran'da vurgulanmıştır. Cinlerin de insanlar gibi iman eden ve inkâr edenleri vardır. Cinler, Allah'a kulluk etmek ve O'nun emirlerine uymakla yükümlüdürler. Bu nedenle onların sahip oldukları fiziksel güçlerin büyüsüne kapılmak ve onları ilahlaştırmak, akıl ve doğru inançla bağdaşmaz. Kuran'da cinlerle ilgili önemli bilgiler bulunmakta, bu varlıkların insanlardan farklı bir yapıda oldukları anlatılmakta ve onların gerçek güçlerinin sadece Allah'a ait olduğu vurgulanmaktadır. Birçok kişi, cinlere bir tür bağımsız güç atfederek onlara tapmaya başlamıştır. Ancak bu, ciddi bir yanılgıdır. Cinlere güç atfetmek ve onları Allah'a ortak koşmak, büyük bir sapkınlık ve akılsızlıktır. Kuran'da bu tür yanlış inançlar ve tutumlar hakkında şu uyarı yapılır: "Ve doğrusu insanlardan erkekler cinlerden bazı erkeklere sığınırlardı. Ve onların şımarıklığını artırırlardı. " (Cin Suresi, 6). Bu ayet, cinlere sığınmanın, insanların sapkınlıklarını arttırdığına dikkat çeker. Cinlerin de insanlar gibi Allah'a ibadet etmek için yaratıldıklarını unutmamak gerekir. Kuran'ın Cin Suresi'nde, cinlerin Allah'a kulluk etmeleri gerektiği açıkça ifade edilmiştir. Bunun yanı sıra, cinlerin de ahiretteki durumu, tıpkı insanlar gibi, yaptıkları amellere göre şekillenecektir. İnkarcı cinler ve onları takip eden insanlar, ahirette büyük bir azaba uğrayacaklardır. Enam Suresi'nde, cinlerin ve onları saptıranların ahiretteki durumlarına ilişkin şu uyarı yapılır: "Ve şüphesiz ki, insanların ve cinlerin hepsini bir araya toplayacağı gün, onların dostları olan insanlar derler ki: Rabbimiz, kimimiz kimimizden yararlandık ve bize verdiğin sürenin sonuna ulaştık. " Buyurur ki : "Ateştir durağınız; Allah'ın dilemesi dışında orada ebedî kalacaksınız. Şüphesiz Rabbin hüküm ve hikmet sahibidir bilendir.'" (Enam Suresi, 128). Bu ayet, cinlerin, insanların sapkınlıklarına neden olduklarını ve sonrasında her iki tarafın da ahirette cezalarını çekeceğini bildirir. Cinleri Allah'a ortak koşan, onlardan yardım bekleyen ya da onlara tapmaya başlayan kişiler, büyük bir sapkınlık içindedirler. Kuran, bu tür kişilerin ahiretteki hüsranlarını şöyle bildirir: "Ve O'nunla cinler arasında bir nesep uydurdular oysa, cinler kendilerinin getirileceklerini bilmişlerdir. Allah onların taktıkları sıfatlardan yücedir." (Saffat Suresi, 158-159). Bu ayet, cinlere tapmanın ve onları Allah'a ortak koşmanın, insanları büyük bir felakete sürükleyeceğini anlatır. Sonuç olarak, cinlerin yaratılış amacı, tıpkı insanlar gibi Allah'a kulluk etmektir. Onlara özgü güçlerin varlığı, onları ilahlaştırmak ya da bağımsız varlıklar gibi görmek, İslam'ın inançlarıyla çelişir. Cinlere tapmak, onları Allah'a ortak koşmak, büyük bir sapkınlık ve akılsızlık olup, hem dünyada hem de ahirette kişiyi büyük bir hüsrana uğratır. İslam, her şeyin yaratıcı ve hükümranı olan Allah'a kulluk edilmesini öğütler ve cinlerin de Allah'a kulluk etmeleri gerektiğini vurgular. Cinleri doğru bir şekilde tanımak ve onlara olan tutumu İslam'ın öğretileri doğrultusunda şekillendirmek, inançlı bireylerin doğru yolda ilerlemelerine yardımcı olacaktır.

Heva ve Nefsin İlah Edinilmesi

Kur'an, insanları doğru yola yönlendirmeyi amaçlayan bir rehberdir ve insanların ruhsal yapılarındaki derinlikleri anlamak, onları doğru yolda tutabilmek için çeşitli kavramlar kullanır. Bunlardan biri de "heva"dır. Heva, Arapçada nefsin arzu ve heveslerini ifade eden bir kelimedir ve bu kavram, insanın Allah'ın emir ve yasaklarından önce, kendi arzularını ve tutkularını ilah edinmesi ile ilişkilidir. Kur'an'da, nefis ve heva üzerine yapılan vurgular, insanın içsel dünyasında bir sapkınlık oluşturabilecek tehlikeleri ve bu sapkınlığın sonuçlarını ele alır. Heva, "nefsin arzu ve hevesleri, istek ve tutkuları" olarak tanımlanabilir. Bir kişinin hevasını ilah edinmesi, yani nefsinin arzu ve isteklerini Allah'ın emir ve yasaklarından önce tutması, aslında büyük bir sapkınlık ve şirk olgusudur. İslam'da şirk, Allah'a ortak

koşmak olarak tanımlanır ve bu tür bir yaklaşım, insanın gerçek değerini kaybetmesine, içsel çöküşüne neden olur. Allah'ın emirlerine ve yasaklarına karşı duyarsızlaşan birey, hevasının peşinden gider ve bu, zamanla kişinin akıl ve vicdanını köreltir. Kur'an'da, Yusuf Suresi 53. ayette, "Ben nefsimi temize çıkarmam çünkü nefis Rabbimin merhameti hariç kötülüğü emredicidir. Şüphesiz Rabbim bağışlayandır, merhamet edendir." ifadesiyle, nefsin kötülüğü emretme gücü vurgulanır. Bu, insanın içsel isteklerinin, onları doğru yolda tutan Allah'ın emirlerinden önce geldiğinde nasıl bir sapkınlık doğuracağını gösterir. Heva, kişi için bir tür yoldaş olur; onun her isteği, her arzusu, her tutkusu, insanı Allah'ın koyduğu sınırların ötesine taşır. Kur'an'da hevasını ilah edinenler, aslında nefislerinin arzularına kapılmış ve bu arzuları, Allah'a karşı bir duruş haline getirmiş kimselerdir. Bu sapkınlık, sadece putlara tapmakla sınırlı değildir; modern dünyada heva, maddi başarı, güç, güzellik, statü ve benzeri dünyevi arzularda tezahür etmektedir. Günümüz toplumunda, bireyler genellikle mal ve servet sahibi olma hırsı, prestij kazanma arzusu ve nefislerinin her türlü arzusunu tatmin etme isteğiyle hareket etmektedirler. Bu, aslında kişinin nefsiyle ilah edindiği hevasına teslim olmasıdır. Kur'an, bu durumu Furkan Suresi 43-44. ayetlerinde, "Arzusunu tanrı edineni gördün mü. Onun üstünde sen mi koruyucu olacaksın? Yoksa onların çoğu gerçekten işitiyorlar ve düşünüyorlar mı sanıyorsun? Onlar ancak hayvanlar gibidir hatta yolca daha sapıktır." diyerek net bir şekilde tanımlar. Burada insanın hevasını ilah edinmesinin, aslında onun akıl ve vicdanını körelttiği, dolayısıyla onun bir hayvan kadar bile farkı kalmadığı ifade edilmektedir. Bugün, büyük bir çoğunluk, hevasını tatmin etmek için sınır tanımadan hareket etmekte, kendilerini yaratanı, ahireti ve gerçek yaşamın amacını unutarak bir hayat sürmektedir. Nefsin istekleri sınırsızdır ve bunlar, insanı sürekli olarak Allah'ın sınırlarını aşmaya yönlendirir. Zengin olma arzusunun insana haksız yollarla mal biriktirme, rüşvet alma, hırsızlık yapma gibi haram yollara yöneltmesi, nefsi hevasını ilah edinmiş bir kişinin halleriyle örtüşmektedir. Nefis, insanı bazen haramları işlemek için teşvik eder, bazen de Allah'ın farzlarını yerine getirmemek için engeller. Zina yapmak da nefsin en büyük arzularından biridir ve bu durum, Kur'an'da çok açık bir şekilde yasaklanmıştır. Kur'an'da, bir kimsenin zina yapmasını ve bunun sonucunda pişman olmamasını, nefsini ilah edinmiş bir kişinin davranışı olarak tarif etmektedir. " Zina eden erkek zina eden veya müşrik kadından başkasıyla evlenmez ve zina eden kadın zina eden veya müşrik erkekten başkasıyla evlenmez. Bu müminlere haram kılınmıştır." (Nur Suresi 3. ayet) ayette, zina edenlerin, iman edenler için haram kılındığı belirtilir. Bu, sadece fiziksel bir eylem değil, aynı zamanda kalbi bir sapkınlık ve Allah'a karşı bir isyan halidir. Nefsin, hevasını ilah edinmiş kişi, şehvetin ve diğer heveslerin esiri olmuş, Allah'ın yasaklarını çiğnemektedir. Heva ve nefsin isteklerine kulak veren insan, zamanla aklını ve vicdanını kaybeder. Kur'an'da, bir kişinin hevasına teslim olmasının, onu hayvanlardan daha aşağı bir duruma düşürebileceği ifade edilmiştir. Bu durum, insanın akıl ve mantığının kapanması, nefsinin kontrolüne girmesi anlamına gelir. Casiye Suresi 23. ayette, "Hevasını tanrı edineni gördün mü? Ve Tanrı'nın bir bilgiye göre saptırdığı ve kulağının ve kalbinin üzerini mühürlediği ve gözünün üstüne perde çektiği şimdi Tanrı'dan sonra kim ona doğru yolu gösterecek. Düşünmüyor musunuz?" denilerek, hevasını ilah edinen kişinin, Allah'ın rehberliğinden mahrum kalacağı ve sonunda nefsinin esiri olacağı vurgulanır. Heva ve nefsin ilah edinilmesi, günümüz dünyasında pek çok insanın karşılaştığı büyük bir sapkınlıktır. İnsanlar, nefislerinin arzu ve isteklerini tatmin etmeye yönelik yaşamlarını sürdürürken, Allah'ın emir ve yasaklarından uzaklaşmakta, kendilerini gerçek anlamda kaybetmektedirler. Bu durum, kişinin akıl ve vicdanını köreltir ve onu hayvanlardan daha aşağı bir duruma düşürür. Ancak, Allah'a inanan bir kimse, nefsiyle mücadele eder, onun isteklerini kontrol altına alarak yalnızca Allah'ın emirlerine uyar. Bu, bireyin gerçek özgürlüğüdür ve onu Allah'a en yakın kılar. Kur'an, bu mücadeleyi ve doğru yolu gösteren en yüksek rehberdir.

Dinde Yapılan İnovasyonlar

Din, insan hayatının temel yönlendirme kaynağıdır. Ancak tarihsel süreçte, bazen insanların kendi çıkarları, sapkın arzuları ve taassupları doğrultusunda dinin asli öğretileri değiştirilmiş ve bozulmuştur. Bu durum, İslam tarihinde de sıkça karşılaşılan bir sorundur. Kur'an değiştirilmemiş ancak hadisler dine eklenerek İslam dini bazı kimseler tarafından değiştirilmiş, dinin özünden sapmalar yaşanmıştır. Bu sapmalar, dini amacından saptırarak, batıl bir dinin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu kişiler, dini kurallar ve hükümleri, kendi arzuları ve çıkarlarına göre değiştirmekte, Allah'ın koyduğu sınırları aşarak helaller ve haramlar konusunda keyfi hükümler getirmektedirler. İslam'da, Allah'ın emirleri ve yasakları, insan hayatını şekillendiren temel kurallardır. Ancak zamanla bazı kişiler, kendi menfaatlerini gözeterek, Allah adına hükümler icat etmişlerdir. Bu tür kişiler, dine sonradan eklemeler yaparak, helaller ve haramlar konusunda kendi inançlarını öne sürmüşlerdir. Kuran'da bu tür insanlar, sapkınlıkları nedeniyle şirke düşmüş ve bu durumu geniş kitlelere empoze etmişlerdir. Bu kişiler, insanları dini sapkınlıklarına

alet ederek, doğru yoldan sapmalarına neden olmuşlardır. Kuran, bu tür sapmaların, Allah'ın hükmü dışında yapılan değişikliklerin şirk olduğunu açıkça belirtmektedir. Bu tür kişiler, mezhepler ve tefsirler yoluyla Allah'ın helal kıldığı şeyleri haram kabul ederken, haram kıldıklarını ise helal kabul etmişlerdir. Bu durum, bir anlamda kendi akıllarına ve çıkarlarına göre dini yeniden şekillendirme çabasıdır. Kuran'da, müşriklerin Allah'a iftira atarak, O'nun adına din kurmalarına dair birçok örnek bulunmaktadır. Şu ayetlerde belirtilenler, müşriklerin Allah'a karşı nasıl yalan söylediklerini ve dini özünden sapmalarla nasıl bozduklarını göstermektedir:

Tevbe Suresi 31: "Din bilginlerini ve din adamlarını Tanrı'dan ayrı rabler edindiler ve Meryem oğlu Mesih'i de oysa bir tek tanrıya ibadet etmeleri dışında emredilmemiştiler. O'ndan başka tanrı yoktur. O ortak koştukları şeylerden yücedir."

En'am Suresi 137-138: "Ve böylece ortakları müşriklerden çoğuna evlatlarını öldürmeyi güzel gösterdiler onları mahvetsinler ve kendi dinlerini karıştırsınlar diye. Eğer Tanrı dileseydi bunu yapamazdılar öyleyse onları uydurdukları şeylerle baş başa bırak. Ve zanlarınca dediler ki: Bu hayvanlar ve ekinlere dokunulmaz. Bizim dilediğimiz kimseden başkası yiyemez. Ve sırtına binilmesi yasaklanmış hayvanları... Ve iftira ederek Tanrı ismi üzerlerinde anılmadan hayvanları... O'na iftira etmeleri nedeniyle onları cezalandıracaktır."

Bu ayetlerde, müşriklerin, Allah'a iftira ederek O'nun helal kıldığı şeyleri yasakladıkları ve bu şekilde halkı kendi uydurdukları batıl dini benimsemeye zorladıkları ifade edilmektedir. Bu tür sapkınlıklar, sadece bireylerin kendilerini değil, geniş kitleleri de doğru yoldan saptırmaktadır.

Müşriklerin sapkınlıkları sadece yeni bir din icat etmeleriyle sınırlı kalmamaktadır. Aynı zamanda, atalarının dinine körü körüne bağlı kalma eğilimleri de bulunmaktadır. Kuran'da bu tür sapmalar açıkça ele alınmıştır. Müşrikler, atalarından aldıkları dini, Kuran'ın öğretilerine tercih etmişlerdir. Bu durum, bir anlamda geçmişe tapınma ve geleneksel düşünceye körü körüne bağlılık anlamına gelmektedir.

Zuhruf Suresi 22: "Hayır dediler ki: Muhakkak ki biz babalarımızı bir din üzerinde bulduk ve gerçekten onların üzerinde gidiyoruz."

Maide Suresi 104: "Ve onlara Tanrı'nın indirdiğine ve elçiye gelin dendiği zaman derler ki: Bize babalarımızı üzerinde bulduğumuz şey yeter. Babaları hiçbir şey bilmeyen ve doğru yolu bulamayanlar olsalar da mı?"

Bu ayetlerde, müşriklerin, atalarının yanlış yolunu izleyerek doğru yoldan sapmalarını sürdürdükleri belirtilmektedir. Allah'ın emirlerini dikkate almadıkları gibi, atalarının dinini doğru kabul edip, bu yanlış anlayışla doğru yolu bulamamaktadırlar. Gerçek iman, sadece Kuran'a dayalı bir hayat sürdürmektir. İman, Allah'ın belirlediği sınırlar içinde yaşamak ve O'nun koyduğu kurallara uymaktır. Ancak müşrikler, atalarının izlediği yolu kabul ederken, gerçek imandan sapmışlardır. Allah, insanlara sadece O'nun öğretilerini ve emirlerini takip etmelerini emretmiştir. Ataların dini ise, kişi sadece Allah'ın Kitabı'na uymadığı takdirde hiçbir geçerliliğe sahip değildir. Allah'tan korkan ve O'nun rızasını arayan bir insan, gelenekleri körü körüne takip etmekle değil, yalnızca Kuran vasıtasıyla bildirilen emirleri yerine getirmekle yükümlüdür. Kuran, atalarına körü körüne bağlı kalanların yanlış yolda olduğunu ifade etmektedir. İslam'da doğru yolu bulmak, sadece Allah'ın emirlerine ve Kuran'a dayanmakla mümkündür. Dini bozmak ve değiştirmek, insanları sapkınlığa sürükler. Müşriklerin yaptığı gibi, Allah'ın helal kıldığı şeyleri haram kabul etmek ve haram kıldıkları şeyleri helal saymak, dine olan en büyük ihanetlerden biridir. Gerçek iman, sadece Allah'ın rızasını kazanmak için O'nun emirlerine uymakla mümkündür. Ataların dini ve geleneksel anlayışlar ise, Allah'ın Kitabı'na dayanmıyorsa geçersizdir. Bu yüzden, insanın doğru yolda ilerlemesi, yalnızca Kuran'a ve Allah'a dayalı bir inançla mümkündür.

Kur'an'a Göre Şirk ve Müşriklerin Tanımı

Kur'an, insanlığa doğru yolu göstermek için indirilmiş bir kitaptır ve içinde her türlü hayatî meseleye dair açıklamalar barındırır. Bunlardan biri de şirk ve müşriklik konusudur. Şirk, Allah'a ortak koşmak, O'na eş tutmak anlamına gelir ve bu inanç, Allah'ın birliğine ve kudretine olan saygıyı ihlâl eder. Kur'an'da müşrikler, Allah'a inandıkları halde, kendi uydurdukları putlara, heykellere veya başka aracı varlıklara da taparak, dini bozan bir inanç yapısına sahip olarak tasvir edilirler. Kur'an'da müşrikler, genellikle bir grup olarak tanımlanır. Bu grup, Allah'ın varlığını kabul etmekle birlikte, O'na ortak koşar ve kendi inanç

sistemlerini buna dayandırırlar. Bir toplum kesimi olarak müşrikler, hem inançları hem de sosyal yapılarıyla birbirine benzer özellikler taşırlar. Allah’a inanmakla birlikte, onlara göre nebileri Allah'ın hükmünde ortak edinmenin, hadisleri, mezhepleri ve din adamlarının sözünü Kur'an'la incelemeden kabul etmenin bir sakıncası yoktur. Bu nedenle, müşriklerin dini inançları, bireysel olarak sapkın olduğu gibi, toplumsal olarak da zararlı bir etki oluşturur. Müşrikler, kendi uydurdukları putları, Allah’a şefaatçi olarak kabul ederler. Yunus Suresi'nde Allah, bu inancı çürütür ve şöyle buyurur: "Tanrı'yı bırakıp hiçbir zararı ve yararı olmayan şeylere ibadet ediyorlar ve diyorlar ki: Bunlar Tanrı katında bizim şefaatçilerimizdir. De ki: Tanrı'ya göklerde ve yerde bilmediği bir şey mi bildiriyorsunuz. O ortak koştuklarından münezzehtir ve yücedir.'" (Yunus Suresi, 18)

Bu ayet, müşriklerin, Allah’ın kudretini ve bilgisiyle olan ilişkilerini anlamadıklarını ve bunun sonucunda Allah’a eş tutmayı doğru kabul ettiklerini gösterir. Ayrıca, müşriklerin dini inançları toplumsal bir yapı oluşturmuş ve bu yapı, dinin özünü bozan bir zihniyetle toplumda yerleşmiştir.

Kur’an, müşriklerin yaptıkları ibadetleri de detaylı bir şekilde ele alır. Bu topluluklar, Allah’a tapmak ve Kâbe’yi tavaf gibi dini ritüelleri yerine getirseler de, ibadetlerini yalnızca Allah’a halis bir şekilde yapmazlar. Bunun yerine, putlara da ortak bir şekilde tapar, Allah’a şirk koşarlar. Ancak bunun bilincinde değildirler bu nedenle, bu ibadetlerin Allah katında bir geçerliliği yoktur. Allah, Tevbe Suresi’nde şöyle buyurur: "Ey inananlar şüphesiz ortak koşanlar pisliktir. Artık bu yıllarından sonra kutsal mescide yaklaşmasınlar ve eğer yoksulluğa düşmekten korkarsanız Tanrı dilerse yakında kendi lutfundan sizi zengin edecektir. Şüphesiz Tanrı bilendir hikmet sahibidir." (Tevbe Suresi, 28) Bu ayet, müşriklerin dini ritüellerinin, Allah’a halis bir şekilde yönelmedikleri sürece, geçersiz olduğunu ve onlara Mescid-i Haram’a yaklaşma izninin dahi verilmediğini belirtir. Müşriklerin, dini pratiklerinde Allah’ın emirlerini yerine getirmemeleri, toplumsal düzeni ve bireysel ahlakı da olumsuz yönde etkileyen bir durumdur. Müşrikler, dini ibadetlerde yalnızca Allah’a yönelmek yerine, başka varlıklara da yönelerek dini inançlarını sapkın bir hale getirmiştir. Bu tür yanlış inançlar, toplumu dinsizliğe, ahlaki çöküntüye ve sosyal adaletsizliğe sürükler. Kur’an’daki müşrik tanımlamaları, bu toplulukların kendilerini doğru yolda görmelerine rağmen, gerçekte sapkın bir inanç sistemini benimsemiş olduklarını ortaya koyar. Müşrikler, Allah’a ortak koşan bir zihniyetle hareket ederken, din adına uydurdukları hükümleri kabul ederler ve bunları mutlak doğru olarak savunurlar. Kur’an, bu kişilerin tutumlarını şöyle açıklar: "Onlara kendilerinden bir uyarıcı gelmesine hayret ettiler ve kâfirler dedi ki: Bu yalancı bir sihirbazdır. Tanrıları bir tek Tanrı mı yaptı? Şüphesiz bu tuhaf bir şeydir. Onlardan meleler fırladı yürüyün ve tanrılarınıza bağlı kalın çünkü bu arzu edilen bir şeydir. Biz bunu öteki dinde işitmedik. Bu sadece uydurmadır. Zikr aramızdan ona mı indirildi? Doğrusu onlar Zikr'imden şüphe içindedirler hayır onlar azabımı henüz tadmadılar. .'" (Sad Suresi, 4-8) Bu ayet, müşriklerin, gerçek dini kabul etmeyip, kendi uydurdukları inançları doğru kabul ettiklerini gösterir. Müşrikler, doğru yolu bulmuş gibi görünseler de, aslında batıl inançlara sapmışlardır. Bunun bir örneği de, ahiret günü, şirk koşanların, müşrikliklerini kabul etmek istememeleridir. En’am Suresi’nde, şirk koşanların o gün geldiğinde: "Ve hepsini topladığımız gün ortak koşanlara hani nerede ortaklarınız olduğunu zannettikleriniz? diyeceğiz. " diye sorulacağı ve onların, "Sonra onların Rabbimiz Tanrı'ya andolsun ki biz ortak koşanlardan değildik demelerinden başka çareleri kalmaz." diyecekleri belirtilir. Bu durum, onların kendi sapkınlıklarını kabullenmemek için direndiklerini gösterir. Şirkin temel sebebi, Allah’ı doğru tanımamak ve O'nu hakkıyla takdir edememektir. Kur’an’a göre, Allah’ı doğru anlamanın ve O’na yönelmenin en güzel yolu, Kur’an’ı rehber edinmektir. Kur’an, her şeyin açıklayıcısıdır ve insanları doğru yola iletmek için inmiştir. Nahl Suresi’nde şöyle denir: "Ve her ümmet içinden üzerlerine kendi aralarından bir şahid getireceğimiz gün seni de bunların üzerine şahid getireceğiz . Ve kitabı her şeyi açıklayan, yol gösterici, rahmet ve müjde olarak indirdik" (Nahl Suresi, 89)

Kur’an’ı rehber edinmeyenler, batıl inançlara sapar ve Allah’a eş koşarlar. Bu kişiler, kendi uydurdukları hurafelere, batıl hikayelere dayanarak, Allah’a karşı yanlış bir tutum sergilerler. Şirkin temeli, Allah’ın kudretini takdir edememek ve O’nu doğru tanımamaktır. Kur’an ise, Allah’ın gerçek kimliğini ve kudretini insanlara tanıtarak, doğru yolu gösterir. Kur’an, şirk ve müşriklik kavramını hem bireysel hem de toplumsal düzeyde ele alır. Müşrikler, Allah’a inandıkları halde, O’na ortak koşar ve sahte inanç sistemlerini savunurlar. Bu inançlar, ne bireysel ne de toplumsal anlamda geçerli değildir. Kur’an, insanlara doğru yolu gösterirken, Allah’a halis bir şekilde ibadet etmeleri gerektiğini vurgular. Şirkin temel sebebi, Allah’ı doğru tanımamak ve Kuran’ı rehber edinmemek olduğu için, insanlara doğru yolu gösteren tek kaynak, Kur’an’dır. Müşriklerin tutumları, tarih boyunca birçok toplumda dini bozmaya yönelik sapkın inançların yayılmasına neden olmuştur ve bu tutumların günümüzde de devam ettiğini görmek mümkündür. Bu bağlamda, Kur’an’a yönelmek, doğru dini anlamanın ve Allah’a gerçek anlamda ibadet

etmenin tek yoludur.

Taassup ve Müşriklik

Din, insanın hayatını düzenleyen ve ona anlam veren bir öğedir. Ancak dinin yanlış anlaşılması, onun doğru bir şekilde yaşanmaması ve bir takım batıl inançlarla kirletilmesi, insanı hem manevi hem de ahlaki anlamda büyük bir çıkmaza sürükleyebilir. Bu çıkmazın en belirgin örneklerinden biri, "taassup" ve "müşriklik" kavramlarıdır. Taassup, kişinin inanç ve davranışlarını akıl ve mantıktan yoksun bir şekilde, uydurulmuş yasaklar ve prensiplere dayandırması iken, müşriklik, Allah'a şirk koşmak ve O'na eş veya ortak koşarak dinin özünden sapmaktır. Taassup, insanların akıl ve mantıktan bağımsız olarak, bir takım uydurulmuş yasak ve kurallar doğrultusunda yaşamalarını ifade eder. Bu kavram, din ile ilişkili olduğunda, insanın dinin gerçek ve geçerli kaynağını bırakıp, zanlara, tahminlere ve düzmece kurallara dayalı bir yaşam tarzını benimsemesi anlamına gelir. Halk arasında çoğunlukla "dindar" olarak nitelendirilen, ancak gerçekte dinin özünden sapmış olan kimseler, taassubun etkisi altında kalmış kişilerdir. Bu kişiler, dinin aslını öğrenmek yerine, din adına uydurulmuş kural ve yasaklarla hayatlarını şekillendirirler. Bu da, gerçek dini anlayıştan uzaklaşmalarına ve dini yanlış yorumlamalarına neden olur. Müşriklik ise, Allah'a şirk koşmak, O'na eş veya ortak koşmak anlamına gelir. Kişi, Allah'ı tam anlamıyla tanımadığı ve O'na güvenmediği için, kendine aracı olarak kabul ettiği başka varlıklara yönelir. Bu durum, insanın dinini doğru bir şekilde yaşaması ve Allah'a samimi bir yakınlık kurması yerine, gösteriş ve şüphelerle dolu bir yaşam sürmesine yol açar. Müşrik, batıl inançlara dayanarak bir yaşam tarzı benimser ve dini inançlarını yanlış bir şekilde savunur. Taassup ve müşriklik arasındaki ilişki, insanların içsel zayıflıkları ve nefislerine dayanan eğilimlerle doğrudan bağlantılıdır. İnsanlar, genellikle kolayca takip edebilecekleri ve toplumsal prestij kazandıran dini kurallara yönelirler. Bu, onların gerçeği arama çabalarından çok, kişisel çıkarları ve toplumsal kabul görme arzusunun bir sonucudur. Taassup ve müşriklik, insanların doğruyu ve gerçeği arama yerine, kendi arzu ve çıkarlarına göre dini şekillendirmeleriyle ortaya çıkar. Bu, insanın aklını ve vicdanını devre dışı bırakmasına yol açar. Taassup, kişinin akıl ve mantığı devre dışı bırakmasına neden olur. İnsanlar, yalnızca gösteriş yapma amacı güderler ve bu, dini ritüellerin içsel bir anlam taşımasından ziyade, bir tür prestij aracına dönüşmesine yol açar. Bu kişiler, dinin özünden saparak, batıl inançları ve hurafeleri benimserler. Müşriklik de bu bağlamda, Allah'ın hükmünü görmezden gelerek, Allah'a ortak koşmak, onu anlamak ve ona samimi bir şekilde yönelmek yerine, başka varlıklara tapma yolunu tercih etmektir. Taassup ve müşriklik, bireysel olarak insanın dini ve ahlaki yaşamını etkilediği gibi, toplumsal düzeyde de önemli sorunlara yol açar. Taassup, insanlar arasında katı ve dogmatik bir anlayışın hakim olmasına neden olurken, müşriklik, toplumda doğru dini anlayışın yerine yanlış inançların yayılmasına zemin hazırlar. Bu durum, toplumsal huzursuzluğa, anlaşmazlıklara ve dini anlamda büyük bir parçalanmaya neden olabilir. Toplum, dinin özünden sapmış ve batıl inançlarla şekillenmiş bir yapıyı kabul ettiğinde, bu durum, bireylerin gerçek dini anlayıştan sapmalarına ve yanlış inançlarla hayatlarını sürdürmelerine yol açar. İnsanlar, gösteriş yapmak için dini kurallara uyarlar, ancak bu kurallar içsel bir anlam taşımadığından, gerçek bir dini deneyim yaşamazlar. Bu da, toplumda ruhsal ve ahlaki yozlaşmayı tetikler. Toplumda doğru dini bilgi ve anlayış eksik olduğunda, bu, insanların diğer insanlara karşı tavırlarını ve davranışlarını olumsuz bir şekilde etkiler. Taassup ve müşriklik, insanın dini anlayışındaki en büyük tehlikelerden biridir. Bu kavramlar, bireylerin ve toplumların dini yaşamlarını bozarak, doğruyu arama çabalarını engeller ve onları batıl inançlarla sarmalar. İnsanlar, dini yanlış anlayarak ve uydurulmuş kurallara dayanarak, hem ruhsal hem de toplumsal anlamda büyük bir çıkmaza sürüklenebilirler. Gerçek dini anlamak ve yaşamak için, akıl ve mantıkla hareket etmek, gösterişten ve batıl inançlardan uzak durmak gerekmektedir. Din, insanın içsel bir deneyimi olmalı ve bu deneyim, yalnızca Allah'a samimi bir yönelimle gerçekleşebilir. Bu bağlamda, her birey, dinini doğru bir şekilde öğrenmeli ve yaşamalıdır ki, toplumda huzur, barış ve doğru bir dini anlayış hakim olsun.

Cehalet ve Samimiyetsizlik

İslam dini, insanın doğru bir inanca sahip olması ve Allah'ın emirlerine uygun bir hayat sürmesi için bilgi ve samimiyeti merkeze alır. Ancak tarih boyunca birçok insan, cehalet ve samimiyetsizlik gibi nedenlerle doğru yoldan sapmış ve şirke düşmüştür. Bu makalede, cehalet ve samimiyetsizliğin insanları nasıl şirke sürüklediğini ve bu durumdan kurtulmanın yollarını ele alacağız.

Kur'an-ı Kerim, cehaleti insanları doğru yoldan uzaklaştıran en büyük nedenlerden biri olarak tanımlar. İnsan, Allah'ın birliğini ve yüceliğini anlamak için doğru bilgiye ihtiyaç duyar. Ancak doğru bilgi olmadan, insanlar yanlış inançlara yönelir ve şirke düşerler. Kur'an'da, müşriklerin bilgisizlikleri şu şekilde ifade

edilir:

"Ve eğer ortak koşanlardan birisi sana sığınırsa sığındır ki Tanrı'nın sözünü işitsin sonra onu güvenli bir yere ulaştır. Çünkü işte onlar bilmeyen bir halktır." (Tevbe Suresi, 6)

Bu ayet, müşriklerin bilgisiz bir toplum olduklarını ve doğru bilgiye yönlendirilmediklerinde şirke düşme risklerinin yüksek olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Cehalet, insanın Allah'ın birliğini anlamasını ve doğru inançlara yönelmesini engelleyen en önemli faktördür.

Tevhid, İslam'ın temelini oluşturur. Allah'ın birliğine inanmak ve yalnızca O'na ibadet etmek, insanın doğru bir imana sahip olmasının şartıdır. Ancak cehalet, insanları bu temel inançtan uzaklaştırarak şirke sürükler. Kur'an'da tevhid inancı ve şirkin tehlikeleri sıkça vurgulanır:

"Şüphesiz Tanrı kendisine ortak koşulmasını bağışlamaz. Bundan başkasını dilediği kimseden bağışlar ve Tanrı'ya ortak koşan gerçekten büyük bir iftira etmiştir." (Nisa Suresi, 48)

Bu ayet, şirkin affedilmeyen bir günah olduğunu ve insanın yalnızca Allah'a yönelmesi gerektiğini vurgular. İnsanların tevhid inancını benimsememelerinin temel nedeni, doğru bilgiye sahip olmamaları ve cehalet içinde kalmalarıdır.

Cehalet kadar tehlikeli bir diğer unsur, samimiyetsizliktir. Bir insan, doğru bilgiye sahip olsa bile, bu bilgiyi samimi bir şekilde içselleştirmediği sürece doğru yolda kalamaz. Kur'an'da, bilginin yalnızca zihinsel bir faaliyet olmadığını, kalpte yer etmesi gerektiğini ifade eden birçok ayet bulunmaktadır. Cuma Suresi'nde şöyle buyrulur:

"Üzerlerine Tevrat yükletilip sonra da onu taşımayanların durumu kitaplar taşıyan eşeğin durumu gibidir. Tanrı'nın ayetlerini yalanlayan kavmin durumu ne kötüdür ve Tanrı zalimler topluluğunu doğru yola iletmez." (Cuma Suresi, 5)

Bu ayet, bilginin yalnızca yüzeysel bir şekilde taşınmasının yeterli olmadığını, bu bilginin kalpte yer etmesi ve hayata yansıması gerektiğini açıkça ortaya koyar. İnsan, eğer Allah'ın emirlerine samimi bir şekilde bağlı değilse, bu bilgi ona fayda sağlamaz.

Şirk, insanın Allah'a olan bağlılığını ve imanını bozan en büyük günahtır. Kur'an'da, şirk koşan insanların yaptıkları amellerin boşa çıkacağı şu şekilde ifade edilir:

"Şüphesiz ki sana ve senden öncekilere vahyedildi: Eğer ortak koşarsan amelin boşa çıkar ve kaybedenlerden olursun." (Zümer Suresi, 65)

Şirk, yalnızca Allah'ın rızasını kaybetmekle sonuçlanmaz; aynı zamanda insanın ahiretini tehlikeye atar. Şirk koşan insanlar, nefsani arzularına boyun eğerek Allah'a olan bağlılıklarını kaybederler. Bu kişiler, Allah yerine kendi arzularını ve dünyevi çıkarlarını öncelik haline getirirler.

İslam'da samimiyet, imanın temel taşlarından biridir. İnsan, Allah'a olan inancını yalnızca dil ile ifade etmekle kalmamalı, aynı zamanda kalben ve fiilen bu inanca bağlı olmalıdır. Kur'an'da, samimiyetin gerekliliği şu şekilde açıklanır:

"Onlara Tanrı'nın indirdiğine ve elçiye gelin dendiği zaman bize atalarımızı üzerinde bulduğumuz şey yeter dediler. Babaları doğru yolu bulamayan ve hiçbir şey bilmeyen olsa da mı?" (Maide Suresi, 104)

Bu ayet, geçmişteki yanlış inançların terk edilmesi ve Allah'ın gönderdiği doğru bilgiye samimiyetle bağlanılması gerektiğini vurgular. Samimiyet, insanın nefsani arzularını terk ederek yalnızca Allah'ın rızasını gözetmesiyle mümkündür.

İnsan, cehalet ve samimiyetsizlik nedeniyle şirke düşse bile, Allah'ın rahmeti sonsuzdur. Kur'an, samimi bir tevbenin insanı şirkten kurtarabileceğini belirtir:

"De: Nefislerine karşı aşırı giden kullarım Tanrı'nın merhametinden umut kesmeyin. Şüphesiz Tanrı bütün günahları bağışlar. Çünkü O çok bağışlayandır, çok merhametlidir." (Zümer Suresi, 53)

Tevbe, yalnızca geçmişte yapılan hataların affedilmesini değil, aynı zamanda gelecekte Allah'ın emirlerine uygun bir yaşam sürdürmeyi de içerir. Samimi bir tevbe ile Allah'a yönelen insan, O'nun rahmetine ve bağışlamasına kavuşur.

Cehalet ve samimiyetsizlik, insanları şirke sürükleyen en önemli iki faktördür. Kur'an, insanlara doğru bilgi ile tevhid inancını öğretirken, bu bilginin samimi bir şekilde hayata geçirilmesini de emreder. Bilginin yalnızca zihinle değil, kalple ve davranışlarla desteklenmesi gerekir. İnsanın Allah'a olan bağlılığını güçlendirmesi, yalnızca bilgi edinmekle değil, aynı zamanda bu bilgiyi samimiyetle içselleştirmekle mümkündür. Kur'an'da bu samimiyet, insanın Allah'a olan derin sevgisi ve bağlılığı ile tanımlanır. Şirkten kurtulmanın yolu, doğru bilgi ve samimi bir tevbe ile Allah'a yönelmektir. Samimi bir mümin, Allah'ın rızasını her şeyin üzerinde tutar ve hayatını bu doğrultuda şekillendirir.

Şirk ve Duygusal Etkenlerin Akıl Üzerindeki Etkisi

Şirk, İslam inançlarına göre, Allah'a ortak koşmak ve O'nun ilahlık vasfını başka varlıklara vermek anlamına gelir. İslam'da, yalnızca Allah'a ibadet edilmesi ve O'na yöneltilen sevgi, korku, güven gibi duyguların sadece Allah için olması gerektiği vurgulanır. Ancak insanın yaratılışında var olan duygular, doğru kullanılmadığında, insanı şeytani bir yönelime sürükleyebilir. Şirk, çoğunlukla bu duyguların Allah'a yöneltilmesi gereken şekilde değil de, yanlış kişilere yönlendirilmesiyle ortaya çıkar. Bu da insanın akıl ve vicdanını devre dışı bırakıp, duygusal etkenlerin baskısı altında hareket etmesiyle mümkündür. Duygular, insanın içsel dünyasının önemli bir parçasıdır. Sevgi, korku, güven, ihtiyaç ve sığınma gibi duygular, insanın yaratılışıyla birlikte verilmiş, doğru şekilde kullanıldığında insanı Allah'a yakınlaştıran, O'nun rızasını kazandıran duygulardır. Ancak bu duygular, eğer doğru şekilde yönlendirilmezse, insanı sapkınlıklara ve şirke sürükleyebilir. Kuran, aklını kullanarak doğruyu arayan bir insanın, Allah'ın birliğini açıkça göreceğini ifade eder. Buna rağmen, insanın duygusal etkenler nedeniyle aklını devre dışı bırakması, onu şeytanın etkisi altına sokar ve akıl dışı yollara yönlendirir. İnsanın doğru düşünmesi ve doğru hareket edebilmesi ancak aklını kullanarak mümkün olur. Ancak duygusal etkenler, insanın aklını etkileyebilir ve mantıklı düşünme becerisini engelleyebilir. Duygusal yoğunluk, insanın doğruyu yanlışla karıştırmasına, Allah'tan başka varlıklara ilahlık vasfı yüklemesine neden olabilir. Kuran'da, aklını kullanmayan müşriklerin, şeytanın yönlendirmelerine açık hale geldiği ve sapkınlıkla karşılaştıkları anlatılır. Bu sapkınlık, insanın duygusal yönlendirmelerinin aklın önüne geçmesiyle mümkün olur. Duyguların doğru yönlendirilmesi, insanı doğru yola taşır. Sevgi, korku, güven gibi duygular, insanın Allah'a yöneltilmesi gerektiği şekilde kullanıldığında, iman ve ihlası pekiştirir. Fakat bu duygular, Allah'a yöneltilmek yerine, başkalarına yönlendirilirse, o zaman bu duyguların yaratılış amacından sapmış oluruz. Allah'a duyduğumuz sevgi ve korku gibi duyguları, yaratılmış bir varlığa yöneltmek, o varlığı ilahlaştırmak anlamına gelir ki bu da şirke düşmek demektir. Allah'tan başka kimse, sevilmeye, övülmeye, yüceltilmeye, korkulmaya ve yardım istenilmeye gerçek anlamda layık değildir. Çünkü her şeyin kaynağı ve her şeyin varlığını sağlayan sadece Allah'tır. Şirk, genellikle insanın aklını devre dışı bırakması ve duygusal etkenlere kapılması sonucu ortaya çıkar. Şeytan, duygusal silahlarla insanı doğru yoldan saptırabilir. Kuran'da, müşriklerin sadece duygularının etkisi altında hareket ettikleri ve bu nedenle akıllarını kullanmadıkları belirtilir. Duygusal yönlendirmeler, insanı akıl ve mantık dışı davranışlara sevk eder. İnsan, Allah'a karşı olan sorumluluklarını unutarak, yarattığı duygusal bağlarla yanlış bir yönelime girebilir. Bu, insanın aklını ve vicdanını devre dışı bırakmasının sonucudur. Sonuç olarak, doğru düşünmek ve doğru hareket edebilmek, insanın aklını ve vicdanını kullanmasıyla mümkündür. Duygular, insanın yaratılışında var olan birer nimettir, ancak bu duyguların yanlış yönlendirilmesi, insanı şirke sürükler. İslam, insanı akıl ve mantıkla doğruyu anlamaya ve doğruyu yaşamaya çağırır. Şirk, duyguların akıl ve mantıkla değil, duygusal etkenlerle yönlendirilmesinin sonucudur. İnsanın duygularını, Allah'ın istediği şekilde yönlendirmesi, onu imana ve doğru yola taşır.

Allah'a Yönelik Sevgiyi Anlamak

İnsanın hayatındaki en derin duygulardan biri sevgidir. Ancak, sevginin gerçek anlamını ve doğru yöneltilmesini anlayabilmek, insanın imanını pekiştiren önemli bir ilkedir. İman eden bir insan, bütün kalbiyle sevmesi ve bağlanması gereken varlığın yalnızca Allah olduğunu bilir. Çünkü Allah, insanı yoktan var etmiş, ona beden, akıl, şuur ve iman gibi en değerli nimetleri bahşetmiştir. Bu nimetler, insanın hayatındaki her türlü ihtiyacını karşılamaktadır. Dahası, Allah, Kendisine iman edip itaat eden kullarını dünyada ve ahirette büyük nimetlerle müjdelemektedir. Bu nimetler ise Allah'ın sonsuz rahmet ve lütfudur. O halde, gerçek anlamda sevgiyi hak eden varlık yalnızca Allah'tır. Sevgi, doğasında, sevilenin

üstün ve güzel özelliklerine karşı duyulan ilgi ve hayranlıkla şekillenir. Sevilen kişi de bu ilgiyi karşılıklandırarak, güçlü bir sevgi bağı oluşturur. Ancak burada dikkat edilmesi gereken önemli bir nokta vardır. Sevginin gerçek sahibini doğru tanımak ve ona yöneltmektir. Allah, bütün güzelliklerin ve üstün sıfatların kaynağıdır. Bu sebeple sevgi, yalnızca Allah'a duyulmalıdır. İnsanların bir kimseyi ya da bir şeyi, Allah'tan bağımsız bir varlık olarak görüp de, O'nu sever gibi sevmesi, şirke düşmenin en belirgin işaretlerinden biridir. Şirk, Allah'ı unutup, sevgi ve bağlılık hissini Allah'tan bağımsız bir varlığa yöneltmektir. İmanlı bir kişi, bir başka insana duyduğu sevgiyi, aslında Allah'a duyduğu sevginin bir yansıması olarak hisseder. Karşısındaki varlık, Allah'ın tecellilerini içinde barındırdığı için sevilir. Ancak müşriklerin sevgisi farklıdır. Onlar, Allah'tan başkasını Allah'ı sever gibi severler. Bu yanlış sevgi anlayışı, onları hem dünyada hem de ahirette büyük bir azaba sürükler. Kadın-erkek ilişkileri, insanların en çok karşılaştığı sevgi anlayışlarını barındırır. Ancak bu ilişkiler, çoğu zaman Allah'ın rızası dışında kurulur. Romantizm ve duygusal bağlar üzerine kurulan ilişkilerde, kişiler birbirlerinin hoşnutluğunu Allah'ın rızasına tercih ederler. Birbirlerini memnun edebilmek için, Allah'ın sınırlarını çiğnemekten çekinmezler. Bu tür ilişkilerde, Allah'a yöneltilmesi gereken sevgi, insanlara yöneltilir. Kuran, bu tür ilişkileri "birbirine tapma" veya "birbirini ilah edinme" olarak tanımlar. Eğer bu sevgi, Allah'ı unutturan ve O'nu gereği gibi anmayı engelleyen bir tutkuya dönüşürse, kişiyi şirke sürükler. Allah, insanlara, birbirlerini sevebilmeleri için doğal bir duygu vermiştir. Ancak bu sevgi, Allah'tan bağımsız olmamalıdır. İnsanların birbirlerini sevmesi, ancak Allah'a duydukları sevgiyi temel aldığında doğru ve makbuldür. Bu, Kuran'da cennette Allah'a en yakın olan kişilerin birbirlerine olan sevgiyle tanımlandığı bir modeldir. Müminlerin sevgisi, berrak, nurlu ve kalpte ferahlık oluşturan bir sevgidir. Çünkü mümin, sevdiği kişiyi aslında Allah'ın tecellilerini içinde barındırdığı için sever. Mümin, sevdiği bir kimseyi veya varlığı kaybetse de acı çekmez, çünkü sevdiği şeyin gerçek sahibi Allah'tır. Allah, tüm güzelliklerin ve tecellilerin kaynağıdır. Sevilen şeyin kaybı, Allah'ın planına ve takdirine dayalıdır, bu yüzden mümin üzülmez. İmanlı bir insan, Allah'a duyduğu sevgiyi her şeyin önünde tutar. Eğer sevdiği bir şey veya kişi ölürse, bunun Allah'tan bir sınav ve takdir olduğunu bilir. Ancak müşrikler için durum farklıdır. Müşrikler, Allah'ı unutarak, Allah'tan başkasına duydukları sevgiyi birincil hale getirirler. Sevdikleri kişiler veya nesneler onları terk ettiğinde, büyük bir acı ve yalnızlık hissiyle karşılaşırlar. Allah'a tercih ettikleri bu kişiler, hem dünyada hem de ahirette onları azaba sürükler. Kuran, müşriklerin dünyadaki azaplarını, cehennemde çok daha şiddetli bir şekilde yaşayacaklarını belirtir. Dünya üzerindeki her türlü yürek acısı, cehennemde müşrikler için çok daha büyük bir manevi azaba dönüşecektir. Sevgi, insanın en derin duygularından biridir, ancak bu duygu doğru yönlendirilmelidir. Gerçek sevgi, Allah'a duyulan sevgidir. Allah, her şeyin yaratıcısı ve her güzelliğin gerçek sahibidir. İnsanlar, Allah'a olan sevgilerini her şeyin önünde tutmalı, sevgi ve bağlılıklarını yalnızca O'na yöneltmelidirler. Bu anlayışı kaybedenler, şirke düşerler ve kalplerinde boşluk, yalnızlık ve acı hissiyle karşılaşırlar. Kuran, bize doğru sevgiyi ve şirkin zararlarını açıkça anlatır. Gerçek sevgi, Allah'a duyulan sevgidir ve bu sevgi, insanın hayatındaki tüm ilişkilerini doğru bir şekilde yönlendirir.

Allah'tan Başkasına Korku Beslemenin Tehlikesi

İslam inancında, korku, yalnızca Allah'a yöneltilmesi gereken bir duygudur. Ancak, bu duygunun yanlış yönlendirilmesi ve Allah'tan başka varlıklara duyulması, şirke, yani Allah'a eş koşmaya yol açar. Korku, insanın tavır ve davranışlarını etkileyebilecek kadar güçlü bir duygudur. Bu nedenle, korkunun doğru bir şekilde yönlendirilmesi, iman açısından son derece önemlidir. Korkunun yöneldiği varlık, eğer Allah dışında bir şeyse, bu durum kişinin inancını tehlikeye sokar. Kuran, Allah'tan başka bir varlığa duyulan korkunun şirke, yani bir varlığın Allah ile eşit görülmesine yol açacağını vurgular. Allah'a gerçekten layık olan tek korku, O'nun gücüne, kudretine ve yüceliğine duyulan korkudur. Allah, mutlak güç sahibidir. Her şey O'nun iradesiyle var olur ve O'nun dilemesi dışında hiçbir şey gerçekleşemez. Allah, bir kimseye zarar vermek istediğinde, bu zararı engelleyecek bir güç yoktur. İşte bu yüzden, yalnızca Allah'tan korkulması gerekir. Korkuyu, Allah'tan başka bir varlığa yöneltmek, o varlığın Allah'tan bağımsız bir güç ve kudret sahibi olarak kabul edilmesi anlamına gelir. Bu, bir anlamda, o varlığı ilahlaştırmaktır. Kuran, bu durumu açıkça ifade ederek, insanların yalnızca Allah'tan korkmaları gerektiğini belirtir. Nahl Suresi'nde, Allah, "Ve Tanrı iki tanrı edinmeyin şüphesiz O tek Tanrı'dır. Yalnız benden korkun dedi. Göklerde ve yerde ne varsa O'nundur. Dinde daima O'nundur. Tanrı'dan başkasından mı korkuyorsunuz?" (Nahl Suresi, 51-52) diyerek, insanların yalnızca Allah'a yönelmelerini ve O'ndan korkmalarını ister. Kuran, aynı zamanda Allah'ın kuluna yeterli olduğunu belirtir. Zümer Suresi'nde, Allah, "Tanrı kuluna yeterli değil mi? Seni O'ndan başkalarıyla korkutuyorlar. Ve Tanrı kimi şaşırtırsa artık onu yola getiren olmaz. " (Zümer Suresi, 36) diyerek, kulunun yalnızca Allah'a güvenmesi gerektiğini ve başkalarından korkmanın, Allah'a karşı

olan güveni sarsacağını vurgular. Allah, mutlak güç sahibi olduğundan, O'ndan başka hiçbir varlık, insanın korktuğu bir güç olamaz. İslam, bu öğretiyi sürekli tekrar ederek insanlara yalnızca Allah'a güvenmelerini hatırlatır. Korkunun yanlış yönlendirilmesi, kişiyi sadece manevi anlamda tehlikeye atmakla kalmaz, aynı zamanda insanı yanlış yönlendiren gücün etkisi altına sokar. Allah'tan başkalarına duyulan korku, insanın aklını ve inancını zedeleyebilir. Bu da kişi için büyük bir tehlikedir. Kuran'da, insanların Allah'tan değil de başkalarından korkmalarının, derin bir kavrayış eksikliğinden kaynaklandığı ifade edilir. Haşr Suresi'nde, "Kalplerinde sizin korkunuz Tanrı'nınkinden fazladır. Böyledir çünkü onlar anlamaz bir topluluktur." (Haşr Suresi, 13) ayetiyle, Allah'tan başka varlıklara duyulan korkunun, mantık ve akıl dışı bir durum olduğunu açıkça gösterir. Allah'ın kudreti karşısında hiçbir varlık, korkuya yol açacak bir güç taşımaz. Bu nedenle, sadece Allah'a duyulan korku, kişinin akıl ve iman sağlığının bir göstergesidir. Korku, insanın hayatında önemli bir yer tutan bir duygudur, ancak bu duygunun doğru yer ve zamanda yönlendirilmesi gerekir. Allah'tan başka varlıklara duyulan korku, kişiyi şirke sürükler ve imanını tehlikeye atar. İslam, Allah'tan başkasına duyulan korkuyu akılsızlık olarak görür ve bunu reddeder. Kişi yalnızca Allah'tan korkmalı, O'nun gücünü ve kudretini bilmelidir. Korkunun yöneldiği yer, kişinin imanını şekillendirir ve doğru yönlendirilmediği takdirde kişinin inancı ciddi şekilde zarar görür.

Yalnızca Allah'a Güvenmek ve Şirkten Sakınmak

İnsanın yaratılışı, yalnızca Allah'a kulluk ve O'na güven üzerine temellenmiştir. Allah, her şeyin yaratıcısıdır ve tüm varlıkların varlığını devam ettirmesi, yalnızca O'nun dilemesine bağlıdır. Şifayı, rızkı, sevinci ve hüznü veren yalnızca Allah'tır. O'nun dışında hiçbir varlık, kendi başına bir güce, kudrete veya iradeye sahip değildir. İnsanlar, bu hakikati unutarak Allah'tan başkasına yönelip güven duyduklarında büyük bir sapkınlık olan şirk batağına düşerler. Kur'an-ı Kerim'de şirk, insanı hem dünyada hem de ahirette felakete sürükleyen en büyük günah olarak tanımlanır. Şirk, Allah'a ait olan kudret, irade ve hükümranlığı başka varlıklara atfetmek veya Allah ile birlikte başkalarına güvenmek anlamına gelir. Bu durum, insanların Allah'tan başkasından yardım dilemesi, Allah'ın dışında aracılara veya sebeplere dayanması ile ortaya çıkar. Yasin Suresi'nde bu sapkınlık şu şekilde ifade edilmiştir:

"Ve yardım edilir umuduyla Tanrı'dan başka tanrılar edindiler. Onlara yardım etmeye güçleri yetmez. Onlarsa onlar için hazırlanmış askerlerdir." (Yasin Suresi, 74-75)

Bu ayet, insanların kendilerine bile yardım etmeye güç yetiremeyen varlıklara bel bağlayarak nasıl bir yanılgıya düştüklerini açıkça ortaya koyar. Allah, insanların yalnızca Kendisine yönelmelerini ve yalnızca O'ndan yardım dilemelerini emretmiştir. Allah'tan başkasına güvenenlerin bu dünyadaki hayatları horluk ve aşağılanma içinde geçer; ahirette ise daha şiddetli ve ebedi bir azapla karşılaşırlar. Kur'an'da, Allah'ın dışında yardım istenen varlıkların ne kadar aciz oldukları pek çok ayette dile getirilmiştir. Hac Suresi'nde bu gerçek şöyle açıklanır:

"Ey insanlar size bir örnek verildi onu dinleyin şüphesiz Tanrı'dan başka yalvardıklarınız eğer bir araya toplansalar sinek dahi yaratamazlar. Şayet sinek onlardan bir şey kapsa kurtaramazlar ondan isteyen aciz istenen de." (Hac Suresi, 73)

Bu ayet, insanların Allah dışında yardım bekledikleri varlıkların ne kadar güçsüz ve yardıma muhtaç olduklarını en açık şekilde ifade etmektedir. Öyle ki, bir sineği bile yaratamayan, hatta sineğin kendilerinden aldığı bir şeyi geri almaya bile gücü yetmeyen varlıklara güvenmek, insanın büyük bir gaflete düştüğünü gösterir. Allah'tan başkasına güvenmenin, insanı hem dünyada hem de ahirette nasıl bir sonuca götüreceği Kehf Suresi'nde şöyle ifade edilmiştir:

"Tanrı'dan başka kendisine yardım eden bir topluluğu olmadı. Ve kendi de kendisine yardım edemedi." (Kehf Suresi, 42-43)

Şirke düşenler, dünyada Allah'ın rahmetinden mahrum kalır ve güvendikleri her şey birer birer yok olur. Ahirette ise bu kişiler, sonsuz bir azaba uğrayacaklardır. Allah, Şuara Suresi'nde şöyle buyurur:

"O hâlde Tanrı ile beraber başka bir tanrı çağırma sonra azab edilenlerden olursun." (Şuara Suresi, 213)

Müminler, hayatlarının her anında yalnızca Allah'a güvenip dayanır ve yalnızca O'ndan yardım isterler. Allah, müminlerin bu tavrını şu şekilde ifade eder:

"De ki: Tanrı'nın yazdığı şeyden başkası bize ulaşmaz. Bizim dostumuz O'dur. Müminler Tanrı'ya dayansınlar. " (Tevbe Suresi, 51)

Gerçek dost ve yardımcı yalnızca Allah'tır. İnsan, Allah'tan başka dostlar edinmeye kalktığında, aslında kendi acizliğini ve zavallılığını ortaya koymuş olur. Bu gerçek, Kur'an'da şöyle ifade edilmiştir:

"Şüphesiz göklerin ve yerin mülkü Tanrı'nındır. O yaşatan ve öldürendir. Ve sizin Tanrı'dan başka hiçbir dost ve yardımcınız yoktur." (Tevbe Suresi, 116)

Bazı insanlar, Allah'a yönelmek yerine türbelere giderek orada yatan kişilerden bir şeyler istemekte veya muskalar yaparak şirke saplanmaktadırlar. Oysa Tevrat'ta da muskacılık çok açık bir şekilde yasaklanmıştır:

"Aranızda oğlunu ya da kızını ateşte kurban eden, falcı, büyücü, muskacı, medyum, ruh çağıran ya da ölülerin ruhlarına danışan kimse olmasın." (Yasanın Tekrarı, 18:10-11)

Bu hükmün yalnızca Yahudiler ve Hristiyanlar için geçerli olduğunu düşünenler büyük bir yanılgı içindedir. Çünkü Allah'ın buyrukları evrenseldir ve tüm insanlara hitap eder. Yalnızca Allah'a güvenip dayanan, yalnızca O'na kulluk eden ve yalnızca O'ndan yardım isteyen müminler, hem dünyada hem de ahirette nimet, izzet ve şeref içinde bir ömür sürerler. Kur'an'da bu gerçek şu şekilde ifade edilmiştir:

"Allah sizin düşmanlarınızı daha iyi bilir dost olarak Allah yeter ve yardımcı olarak Allah yeter." (Nisa Suresi, 45)

Allah'a tam bir teslimiyetle bağlanmak, insanın hayatını huzur ve tatmin içinde geçirmesini sağlar. Şirkten sakınarak yalnızca Allah'a yönelenler, O'nun rahmeti ve koruması altında bir yaşam sürer ve sonsuz saadete ulaşırlar.

Şükretmenin İman ve İhlas Üzerindeki Önemi: Allah'a Yönelmenin Bilinci

İnsan, hayatının her anında çeşit çeşit nimetle karşılaşır. Bu nimetler genellikle aracılar vasıtasıyla ulaştığından, insanlar bu nimetlerin kaynağını çoğu zaman aracılarda arar ve onlara şükran duyar. Oysa Kur'an, bu minnettarlığın ve şükrün yalnızca Allah'a yöneltilmesi gerektiğini öğütler. Çünkü gerçek nimet sahibi, tüm varlıkların Yaratıcısı ve Rızık Vereni olan Allah'tır. Bu bilinç, insanın imanını pekiştiren, ihlasını artıran bir anlayıştır. Kur'an'da şükretmek, nimetlerin kaynağının Allah olduğunun farkına varmak ve bu şükranı kalben ve dille Allah'a ifade etmek olarak tanımlanır. Şükretmek, yalnızca Allah'a kulluk eden bir müminin imanını gösterecek en önemli tavırlardan biridir. Bakara Suresi'nin 172. ayetinde bu durum şu şekilde ifade edilmiştir:

> "Ey iman edenler! Size rızık olarak verdiklerimizin temizinden yiyin ve yalnızca O'na kulluk ediyorsanız, Tanrı'ya şükredin."

Bu ayetten anlaşıldığı gibi, Allah'a şükretmek, şirk koşmadan yalnızca Allah'a kulluk etmenin bir şartı ve göstergesidir. Yalnızca Allah'a şükreden bir insan, tüm nimetlerin Allah'tan geldiğini, her şeyin Allah'ın iradesi ve kontrolü altında olduğunu bilir. Bu bilinç, kişiyi şirkten uzaklaştırır ve katıksız bir imana yöneltir. Ancak, insanlar arasında yaygın bir yanlış anlayış, nimetlerin sebep olan kişi veya maddelere bağlanması ve onlara şükredilmesidir. Bu tutum, Kur'an'da müşriklerin temel bir özelliği olarak belirtilmiştir.

Kur'an, şirki Allah'a ortak koşmak olarak tanımlar ve bunun en büyük günah olduğunu vurgular. Şirk koşan kişiler, sahip oldukları nimetleri Allah'ın yarattığı vesilelere bağlar, onlara minnet eder ve onları ilahlaştırır. Ankebut Suresi'nin 17. ayeti, bu yanlış anlayışı açık bir şekilde eleştirir:

>" Ancak siz Tanrı'dan başka putlara kulluk ediyorsunuz ve yalan uyduruyorsunuz. Şüphesiz Tanrı'dan başka taptıklarınızın size rızık vermeye güçleri yetmez. Siz rızkı Tanrı'nın yanında arayın ve O'na tapın, O'na şükredin, O'na döndürüleceksiniz."

Bu ayet, insanın gerçek rızık vereni olan Allah'a yönelmesi gerektiğini vurgular. Müşriklerin aksine, müminler yalnızca Allah'a şükrederler. Kendilerine bir nimet ulaştığında bu nimetin kaynağını Allah'ta arar, O'na minnettar olurlar. Kur'an, bu bilinci taşıyan pek çok elçinin örnekleriyle doludur.

Kur'an'da, Allah'a şükreden elçilerin örneklerine yer verilir. Örneğin, Elçi Süleyman, kendisine verilen nimetler karşısında şükrünü yalnızca Allah'a yöneltmiştir. Neml Suresi'nde, Allah'ın dilemesiyle gerçekleşen olağanüstü bir olay karşısında Süleyman'ın tutumu şöyle aktarılır:

> "Kitaptan yanında ilim bulunan ben senin bakışın sana dönmeden onu sana getirebilirim dedi. Onu yerleşmiş görünce bu Rabbimin beni sınaması için lutfundandır şükür mü edeceğim nankörlük mü edeceğim? Ve kim şükrederse kendisi için şükretmiştir ve kim nankörlük ederse kendisi içindir. Şüphesiz Rabbim zengindir, cömerttir. " (Neml Suresi, 40)

Bu ayetten açıkça anlaşıldığı gibi, Elçi Süleyman, nimeti gerçekleştiren aracılara değil, bu nimeti gönderen Allah'a şükretmiştir. Bu tavır, bir müminin imanını ve ihlasını ortaya koyar. Benzer şekilde, Elçi İbrahim de Allah'a şükreden ve hiçbir şekilde şirk koşmayan bir elçi olarak tarif edilir. Nahl Suresi'nde bu durum şu şekilde ifade edilir:

> "Şüphesiz İbrahim ibadet eden Tanrı'nın doğru yolunda olan bir ümmet idi. Ortak koşanlardan değildi. O'nun nimetlerine şükrediciydi. Onu seçmiş ve doğru yola iletmişti." (Nahl Suresi, 120-121)

Şükretmek, kişinin Allah'a olan teslimiyetini artırır ve şirke düşmesine engel olur. Kur'an'da, şeytanın insanların şükretmez hale gelmesini hedeflediği açıkça belirtilmiştir:

> "Beni saptırmana karşılık senin doğru yolunun üstüne oturacağım dedi. Sonra önlerinden, arkalarından, sağlarından ve sollarından sokulacağım ve onların çoğunu şükredenlerden bulmayacaksın." (Araf Suresi, 16-17)

Şeytan, insanları Allah'a şükretmekten uzaklaştırarak onları şirk koşmaya ve nankörlüğe sürüklemeye çalışır. Ancak aklını ve imanını kullanan bir mümin, bu tuzaklara düşmez. Çünkü mümin, her nimetin Allah'tan geldiğinin bilincindedir.

Duygusallık, insanı şirke sürükleyen bir diğer etkendir. Özellikle merhamet, şefkat ve üzüntü gibi duygular, kişinin aklını kullanmasını engelleyebilir. Örneğin, bir yakınının ölümüne duyulan aşırı üzüntü, kişiyi Allah'a isyana ve şirk koşmaya yönlendirebilir. Oysa bir mümin, ölümün de Allah'ın bir hükmü olduğunu ve masumlar için bir kurtuluş kapısı olduğunu bilir. Bu bilinçle hareket eden bir kişi, duygularını kontrol altına alarak şeytanın vesveselerine kapılmaz.

Şükretmek, mümin için yalnızca bir ibadet değil, aynı zamanda imanını pekiştiren ve ihlasını artıran bir davranıştır. Nimetlerin kaynağını aracılarda değil, Allah'ta aramak, insanı şirke düşmekten korur. Kur'an'da övülen insan modeli, her durumda Allah'a yönelen, O'na şükreden ve şirkten uzak duran kişidir. Bu bilinç, müminin hayatını hem bu dünyada hem de ahirette anlamlı kılar. Allah'a şükreden bir mümin, yalnızca O'na kulluk eden ve yalnızca O'na teslim olan bir kuldur. Şükrün bu derin anlamını kavrayan insan, Rabbine olan bağlılığını artırır ve şeytanın tuzaklarından korunur.

Katıksız İman ve Gizli Şirk: İnsanlığın En Hayati Meselesi

Her mümin için iman, hayatının merkezinde yer alması gereken en temel meseledir. Ancak, iman yalnızca Allah'a inanmak değil, O'na hiçbir şeyi ortak koşmadan, katıksız bir bağlılıkla yönelmekle anlam kazanır. Bu bağlamda, gizli şirk, yani Allah'tan başka varlık ya da güçlere itimat etme, insanın imanını gölgeleyen en tehlikeli unsurlardan biridir. Kur'an-ı Kerim'de yer alan ayetler, iman konusunun hassasiyetini ve şirkten sakınmanın önemini defaatle vurgular. Bu nedenle, her mümin bu mesele üzerinde derinlemesine düşünmeli, kendisini sorgulamalı ve kalbini yalnızca Allah'a yöneltmelidir. Katıksız iman, insanın yalnızca Allah'ı tek dost ve yardımcı olarak görmesi, tüm amellerinde sadece O'nun rızasını gözetmesi ve hayatını O'nun belirlediği kıstaslara göre düzenlemesidir. Allah'ın "Ve Rabbine yönel. " (İnşirah Suresi, 8) emri, bu durumu net bir şekilde açıklar. İnsan, dünyadaki tüm nimetlerin ve güçlerin Allah'ın kontrolünde olduğunu bilmeli ve yalnızca O'na tevekkül etmelidir. Bu, Allah'tan başka hiçbir şeyin insan için öncelikli olmadığını kabul etmekle mümkündür. Gizli şirk, bir insanın farkında olmadan Allah'a olan imanını başka varlıkların hoşnutluğuyla karıştırmasıdır. Bu, bazen insanların rızasını kazanmaya çalışmak, bazen de kendi nefsi arzularını Allah'ın rızasının önüne koymak şeklinde tezahür eder. Kur'an-ı Kerim'de bu durum, "O'na yönelin. O'ndan sakının ve salatı kılın ve ortak koşanlardan olmayın." (Rum Suresi, 31) ayetiyle açıkça yasaklanmıştır. Mümin, yalnızca Allah'a dayanıp güvenmeli ve yalnızca O'ndan korkup sakınmalıdır. Allah, Kendisi'ne katıksız bir şekilde yönelenleri

dosdoğru yola ileteceğini vaad ederken "Ve O ki yaratmaya başlar sonra onu yeniden yapar ve bu O'na kolaydır ve göklerde ve yerde en yüce nitelikler O'nundur. Ve O üstündür her şeyi doğru bir şekilde yapandır."(Rad Suresi, 27), gizli şirkin bu yolculuğun önündeki en büyük engel olduğunu da belirtmiştir.

Allah'a rağbet etmek, insanın yalnızca Allah'ın hoşnutluğunu esas amaç edinmesi ve O'na sarsılmaz bir güven duymasıdır. Bu, şu anlamları içerir:

1. Yalnızca Allah'a Güvenmek: İnsan, hayatındaki her zorluğun ve kolaylığın Allah'tan geldiğini bilerek, O'ndan başka bir yardımcı aramamalıdır.

2. Allah'ın Rızasını Hedeflemek: Tüm ibadetlerde, amellerde ve niyetlerde sadece Allah'ın hoşnutluğunu kazanma amacı güdülmelidir. Diğer insanların memnuniyeti bu hedefin önüne geçmemelidir.

3. Allah'ın Emir ve Yasaklarına Uymak: Mümin, hayatını Allah'ın belirlediği kurallara göre düzenler. Bu, hem bireysel ibadetlerde hem de sosyal hayatta geçerlidir.

4. Dünya Kaygılarından Arınmak: İnsanların ne düşündüğü, ne söylediği veya nasıl değerlendirdiği, Allah'a rağbet eden biri için önem taşımaz. Onun için asıl dost olan Allah'ın hoşnutluğu yeterlidir.

Birçok mümin, şirkten uzak olduğunu düşünebilir. Ancak insanın bundan kesin olarak emin olmak yerine, sürekli bir iç muhasebe halinde olması gerekir. Çünkü nefsin arzuları, dünya hayatının süsleri ve insanların etkisi, farkında olunmadan gizli şirk tuzağına düşmeye neden olabilir. Bu nedenle mümin, imanını sürekli sorgulamalı, gizli şirkin izlerini kalbinden arındırmaya çalışmalıdır.

Katıksız iman, bir müminin hayatındaki en değerli hazinedir. Bu imana ulaşmak, Allah'ı her şeyin üstünde görmeyi, yalnızca O'na güvenmeyi ve O'nu hoşnut etmeyi hedeflemeyi gerektirir. Allah, kendisine katıksız bir şekilde yönelenlere dosdoğru yolu göstereceğini vaat etmiştir. Ancak bu yolda gizli şirkin farkında olunmalı ve ondan sakınmak için sürekli bir çaba içinde olunmalıdır. Bir müminin hayatındaki en önemli mesele, yalnızca Allah'a rağbet etmek ve O'nun rızasını kazanmayı nihai amaç edinmektir. Diğer insanların rızası ikinci planda olmalı ve insan tüm amellerini Allah'ın hoşnutluğu doğrultusunda şekillendirmelidir. Ancak bu şekilde, Allah'ın razı olduğu bir kul olmak mümkün olur.

Allah'a Güven ve Gizli Şirkin Tehlikesi

İnsan hayatı, büyük bir düzen ve hikmetle yaratılmıştır. Bu düzenin her ayrıntısı, Allah'ın sonsuz kudreti ve iradesinin bir tezahürüdür. İnanan bir insan, karşılaştığı her olayda bu gerçeği hatırlamalı ve hayatını bu bilinçle şekillendirmelidir. Ancak Allah'a olan bu güveni zayıflatan ve insanı tehlikeli bir duruma sürükleyen bir kavram vardır: gizli şirk. Bu yazıda, Allah'a tevekkülün önemi, gizli şirkin insan hayatındaki etkileri ve bu tehlikeden nasıl uzak durulabileceği üzerinde durulacaktır. Allah'a rağbet eden bir insan, yalnızca Allah'a güvenir. Çünkü Allah, her şeyin hakimi ve yaratıcısıdır. O'nun izni olmadan tek bir yaprak dahi düşmez. Bu bilinçle hareket eden bir mümin, başına gelen olaylarda endişeye kapılmaz, üzüntü duymaz. Hayatın her anında Rabbine olan güvenini diri tutar. Çünkü dünyadaki her olayın, her sınavın Allah'ın izniyle gerçekleştiğini bilir.

Kur'an'da bu gerçeğe şu şekilde işaret edilmektedir:

> "Hoşunuza gitmese de mücadele size yazıldı. Hoşlanmadığınız bir şey belki sizin için hayırlıdır. Hoşlandığınız bir şey sizin için belki şerdir. Allah bilir siz ise bilmezsiniz." (Bakara Suresi, 216)

Mümin için neyin hayırlı olduğunu en iyi bilen Allah'tır. Bu nedenle iman eden bir kişi, hayatının her anında kadere razı bir şekilde hareket eder. Gizli şirk, Allah'a olan güvenin tam olmadığı durumlarda ortaya çıkan bir tehlikedir. İnsan, Allah'ın sonsuz kudretini yeterince takdir edemediğinde ya da başka varlıklara güvenme eğilimi gösterdiğinde gizli şirk içinde olabilir. Örneğin, zor bir durumla karşılaşıldığında paniğe kapılmak, geleceğe dair endişelerle Allah'a tevekkülden uzaklaşmak gizli şirkin işaretlerindendir. Bir insan, "Genelde Allah'a güvenim tam ama bazı durumlarda tevekkülsüzlük yapıyorum" şeklinde bir düşünceye kapıldığında, aslında Allah'ın kudretine ve kaderin hayrına tam anlamıyla inanmadığını göstermektedir. Bu durum, iman zayıflığının bir sonucudur ve kişinin, Allah'tan başka yardımcılar aradığına işaret eder.

> “Eğer yeryüzündekilerin çoğuna uyarsan seni Tanrı'nın yolundan saptırırlar. Onlar sadece zanna uyarlar ve onlar sadece aslı olmayan şeyler söylerler.” (En’am Suresi, 116)

Gizli şirk, insanın Allah’a olan teslimiyetini zayıflatır ve hayatını huzursuzlukla doldurur. Örneğin, bir kişi karşılaştığı zorlukları aksilik olarak değerlendirip isyankarlık gösteriyorsa, bu onun Allah’ın kaderine razı olmadığını ve gizli bir şirk içinde olduğunu gösterir. Allah’a güvenmeyen bir insan, karşısına çıkan zorluklarda huzur bulamaz, aksine daha fazla kaygıya kapılır. Gizli şirkin etkileri, kişinin günlük hayatında da açıkça görülebilir. İnsan, bir başarı elde ettiğinde bunu kendi aklına veya çabasına bağladığında Allah’ın yardımıyla olduğunu unutur. Oysa Kur’an’da Allah, insanın hiçbir şey yapmaya kudreti olmadığını şu şekilde bildirir:

> “Ve Tanrı'nın dilemesi dışında siz dileyemezsiniz. Şüphesiz Tanrı bilendir. Bilgedir.” (İnsan Suresi, 30)

Bir insan, gizli şirke düşmemek için hayatını sürekli olarak gözden geçirmeli ve düşüncelerini Allah’ın razı olacağı şekilde şekillendirmelidir. Bunun için şu adımları izlemek önemlidir:

1. Tevekkülü Güçlendirmek: Her olayda Allah’ın izniyle hareket edildiğini hatırlayarak tam bir teslimiyetle O’na yönelmek gerekir.

2. Dua ve Tefekkür: İnsan, dua ederek ve Allah’ın kudretini düşünerek O’nun gücüne olan güvenini artırabilir.

3. Kader Bilinci: Yaşanan her olayın Allah’ın tayin ettiği bir kaderin parçası olduğunu unutmamak gerekir.

4. Şükür ve Sabır: Zorluklar karşısında şükretmek ve sabretmek, gizli şirkten uzak durmanın en etkili yollarından biridir.

5. Samimiyetle Kendini Sorgulamak: İnsan, düşüncelerini ve tepkilerini sürekli olarak gözden geçirmeli ve şirkten uzaklaşmak için çaba göstermelidir.

Allah’a güven ve tevekkül, gerçek imanın temelidir. Ancak insan, bu güveni zayıflatan gizli şirk tehlikesine karşı her zaman dikkatli olmalıdır. Hayatın her anında, Allah’ın kontrolünde olduğunu unutmadan, başa gelen her olayda bir hayır aramak ve O’na teslim olmak gerekir. Gizli şirkten uzak durarak Allah’a tam bir teslimiyetle yönelen bir insan, dünyada ve ahirette huzur bulacaktır. Unutulmamalıdır ki, Allah’a sarsılmaz bir tevekkül, insanı en zorlu anlarda bile ayakta tutacak en güçlü dayanaktır.

İmanın Önündeki Büyük Engel

İman, Allah’a olan bağlılık ve teslimiyetin temelidir. Ancak bu bağlılık ve teslimiyetin saflığını bozan en tehlikeli unsurlardan biri gizli şirktir. Şirk, Allah'a ortak koşmak anlamına gelir ve açık ya da gizli şekilde ortaya çıkabilir. Gizli şirk, insanın farkında olmadan, bazı olayları Allah’tan bağımsız zannetmesi ya da Allah’a olan bağlılığına başka varlıkları dahil etmesidir. Bu durum, iman ile bağdaşmaz ve insanın gerçek anlamda iman etmesinin önündeki en büyük engellerden biridir. Kimi zaman insanlar, “Biraz şirk, biraz iman” gibi sapkın bir düşünceyle hareket edebilirler. Bu düşünce, “Allah’ın kontrolünde olan olayların yanında başka güçlerin de etkili olduğunu kabul etmekte bir sakınca yoktur” anlayışından kaynaklanır. Oysa bu, büyük bir yanılgıdır. İman, Allah’a tam bir teslimiyeti ve sadece O’na tevekkül etmeyi gerektirir. Allah, Kur’an’da birçok ayetle bu gerçeğe dikkat çekmiş ve Kendisi’ne hiçbir şekilde ortak koşulmaması gerektiğini emretmiştir.

Neml Suresi 59-64 ayetlerinde Allah, insanların düşünmesini sağlayacak şekilde şöyle buyurmuştur:

> "De ki: Tanrı'ya hamd olsun. Ve selam O'nun seçtiği kulları üzerinedir. Allah mı hayırlı yoksa ortak koştukları mı. Yahut gökleri ve yeri kim yarattı? Ve size gökten ve su bitirdik. Yahut gökleri ve yeri yaratan ve size gökten su indiren mi? Ve onunla bir ağacını bitirmesi sizin için mümkün olmayan gönül açıcı bahçeler bitirdik Tanrı ile beraber tanrı mı? Hayır onlar sapan bir kavimdir. Yahut yeryüzünü yerleşme yeri yapan ve ona ırmaklar yapan ve iki deniz arasında dağlar yaratan Tanrı ile beraber tanrı mı var? Hayır çokları bilmiyor. Yahut darda kalmışa dua ettiği zaman yetişen kötülüğü kaldıran ve sizi yeryüzünün sahipleri yapan mı. Tanrı ile beraber tanrı mı var? Ne de az düşünüyorsunuz? Yahut karanın ve denizin karanlıklarında yol gösteren mi? Ve rüzgarları merhametinin önünde müjdeci gönderen kimdir?

Tanrı ile beraber tanrı mı var? Tanrı ortak koştukları şeylerden yücedir. Yahut yaratmaya başlayan, sonra tekrarlayacak olan ve sizi gökten ve yerden rızıklandıran Tanrı ile beraber tanrı mı var? De ki: Eğer doğruysanız delilinizi getirin."

Bu ayetler, tüm varlığın yalnızca Allah'ın dilemesiyle var olduğunu ve her olayın O'nun kontrolünde gerçekleştiğini açıkça ifade eder. Bir Müslüman, herhangi bir olayın Allah'tan bağımsız meydana geldiğini zannetmemeli ve yalnızca Allah'a yönelmelidir.

Gizli şirk, insanın hayatını her yönüyle etkileyen bir anlayış bozukluğudur. Şirk, sadece ahirette değil, dünyada da insanın yaşamını olumsuz etkiler:

1. Gerçek İmanı Engeller: İnsan, Allah'tan başka güçlerin varlığına inanırsa, Allah'a olan teslimiyeti ve tevekkülü azalır. Bu durum, imanını zayıflatır ve kişiyi huzursuz bir hayata sürükler.

2. Aklı ve Basireti Köreltir: Şirk, insanın aklını ve kalbini köreltir. İnsan, doğruyu yanlıştan ayırt edemez hale gelir ve dünya hayatının aldatıcı süslerine kapılır.

3. Dünyadaki Amacını Unutturur: Gizli şirk, insanın dünyadaki varoluş amacını gölgelemesine neden olur. Allah'a kulluk etmek ve yalnızca O'na ibadet etmek olan gerçek amacı unutulur.

4. Ahireti Tehlikeye Atar: Şirk koşarak hayatını sürdüren bir insan, Allah'ın rızasını kazanamaz. Bu da sonsuz kurtuluş için büyük bir tehdittir.

Şirkten tamamen kurtulmak ve katıksız imana ulaşmak, bir Müslüman için hem mümkündür hem de zorunludur. Bu süreçte dikkat edilmesi gereken noktalar şunlardır:

1. Samimi Olmak: İman, samimiyet üzerine kuruludur. İnsanın Allah'a yönelirken içten ve dürüst olması, şirkten kurtulmanın ilk şartıdır.

2. Allah'ın Gücünü Takdir Etmek: İnsan, Allah'ın her şeyin yaratıcısı ve yöneticisi olduğunu idrak etmelidir. O'ndan başka güç sahibi hiçbir varlık yoktur.

3. Kur'an'ı Anlamak ve Yaşamak: Kur'an, insanın şirkten kurtulması ve doğru yolu bulması için rehberdir. Kur'an'daki ayetler üzerinde düşünmek ve bu doğrultuda yaşamak, imanı güçlendirir.

4. Tevekkül Etmek: Müslüman, her durumda yalnızca Allah'a dayanmalı ve O'na güvenmelidir. Allah, samimi kullarını asla yalnız bırakmaz.

Allah, şirkten arınmış, katıksız bir imanla kendisine yönelen kullarına hem dünyada hem de ahirette büyük nimetler vadetmiştir. Nur Suresi 55. ayette Allah şöyle buyurur:

> "Tanrı iman edenlere ve sizden iyi işler yapanlara onlardan öncekileri halife kıldığı gibi kendilerini de yeryüzünde halife kılacağını ve kendilerine razı olduğu dinlerini sağlamlaştıracağını ve onları korkularının ardından güvene erdireceğini vaadetmiştir. Bana kulluk edecekler ve hiçbir şeyi ortak koşmayacaklar bundan sonra kim inkâr ederse işte onlar yoldan çıkanlardır."

> "Ancak tevbe edenler ve ıslah olanlar hariçtir. Tanrı'ya sarılan ve dinlerini Tanrı için yapanlar hariçtir. İşte onlar müminlerle beraberdir. Tanrı yakında müminlere büyük bir mükâfat verecektir." (Nisa Suresi, 146)

Şirkten tamamen arınmak, her Müslüman'ın hayatında en önemli hedeflerden biri olmalıdır. Bu süreç, zor ya da içinden çıkılmaz değildir. İnsan, samimi bir şekilde Allah'a yönelir ve yalnızca O'ndan yardım dilerse, şirkten kurtulabilir. Müslüman, Allah'a olan sevgisini ve bağlılığını hiçbir şeye ortak etmeden yaşamalıdır. Bu saf iman, hem dünya hayatında huzur ve mutluluk getirir hem de ahirette Allah'ın razı olduğu kullardan olmayı sağlar. Unutulmamalıdır ki din, ancak saf ve katıksız olursa gerçek anlamda yaşanır.

İnsanın Hakikate Yönelişi

İnsanlık tarihi boyunca şirk, birçok toplumun yaşam biçimi olarak varlığını sürdürmüştür. Şirk, Allah yerine sahte ilahların yüceltilmesi ve bu sahte ilahların insan yaşamında belirleyici unsurlar haline

gelmesidir. Cahiliye toplumu olarak bilinen ve İslam öncesi dönemi temsil eden Mekke, bu durumun bariz bir örneğidir. Ancak İslam, bu sapkınlığı reddederek insanları tevhid inancına, yani yalnızca Allah'a iman etmeye çağırmıştır. Bu makale, şirkin ne olduğunu, insan üzerindeki etkilerini ve şirkten tevhide geçiş sürecini ele alırken, insanın bu dönüşümde neleri gözetmesi gerektiğini açıklamaktadır.

Cahiliye toplumlarında şirk, nesiller boyunca aktarılan bir kültürel mirastır. İnsanlar, yaşadıkları toplumun etkisiyle Allah'ı unutmuş ve sahte ilahlara yönelmiştir. Putlar, o dönemin insanları için ticaretin, savaşın, sevginin ve diğer dünyevi işlerin düzenleyicisi olarak kabul edilmiştir. Bu yanlış algı, insanlara normal bir yaşam biçimi gibi görünmüştür. Nitekim Kuran-ı Kerim, Mekke'nin müşriklerinin, Nebimiz Muhammed'in tek bir Allah'a iman çağrısına şaşırdıklarını ve bu çağrıyı reddettiklerini şöyle ifade eder:

"Tanrıları bir tek Tanrı mı yaptı? Şüphesiz bu şaşırtıcı bir şeydir." (Sad Suresi, 5)

Bu insanlar, dünyevi işlerinde bağımsız güçlere ihtiyaç duyduklarını düşünmüş, oysa bu sahte ilahların hiçbir gerçek gücü olmadığını kavrayamamışlardır. Allah, her şeyin gerçek sahibi ve düzenleyicisidir.

Tevhid, Allah'ın birliğini kabul etmek ve sadece O'na kulluk etmektir. İnsanlar, tüm rızıklarının ve yaşadıkları güvenli ortamın Allah'tan geldiğini bilmelidir. Kureyş Suresi'nde bu durum şöyle vurgulanır:

"O ki onlara açlıktan yemek verdi ve onları korkudan güven içinde kıldı." (Kureyş Suresi, 4)

Şirk içindeki insan, hayatını putlar üzerinden düzenlerken, Allah'a yönelen bir insan, her şeyin O'nun kontrolünde olduğunu kabul eder. Bu durum, bir bakış açısı değişikliği ile mümkün olur. İnsan, sahte ilahların birer yanılsamadan ibaret olduğunu anlayarak, yalnızca Allah'a sığınmalıdır.

Şeytan, insanlara tevhid inancını zor ve yaşamı kısıtlayıcı gibi gösterir. Hâlbuki bu, şeytanın verdiği bir vesvesedir. Şirk, insanı dünya ve ahirette büyük bir azaba sürüklerken, tevhid insanı huzur ve güvene kavuşturur. Allah, Kuran'da şeytanın insanları nasıl kandırdığını şu şekilde haber verir:

"İş bitirildiği zaman şeytan şüphesiz Tanrı size gerçeği vadetti ve ben de vadettim. Ama sizi kandırdım ve benim size karşı sizi davet etmekten başka hiçbir gücüm yoktur. Benim isteğime karşılık verdiniz. O hâlde beni kınamayın fakat kendinizi kınayın ne ben sizi kurtarabilirim ne de siz beni kurtarabilirsiniz. Şüphesiz önceden beni ortak koşmanızı reddetmiştim. Doğrusu zalimler için acıklı bir azap vardır dedi." (İbrahim Suresi, 22)

Bu nedenle, şirkten kurtulmak için insanın samimi bir niyet değişikliği yapması yeterlidir. Şirk, her yeri karartan bir gözlük gibidir; bu gözlüğü çıkarmak, insanı hakikate ulaştırır.

Şirkten tevhide geçişte niyet değişikliği belirleyici bir unsurdur. Ancak bu değişiklik, fiili olarak da desteklenmelidir. Bir insan, sahip olduğu malları Allah'ın rızası doğrultusunda kullanarak bu değişimi ispat etmelidir. Örneğin, malını ve parasını Allah yolunda harcamaktan çekinmemelidir. Bu durum, Kuran'da müminlere şu şekilde müjdelenmiştir:

"Kim Tanrı'ya inanır ve Tanrı'dan sakınırsa ona bir kurtuluş yolu yapar ve onu ummadığı yerden rızıklandırır ve kim Tanrı'ya dayanırsa O ona yeter. Şüphesiz Tanrı buyruğunu yerine getirendir. Tanrı her şey için bir ölçü koymuştur." (Talak Suresi, 2-3)

Mümin, Allah'a olan güvenini tam anlamıyla sağlamalı ve O'nun her şeyin sahibi olduğunu bilmelidir.

Nebimiz Muhammed ve Nebimiz İbrahim, Kabe'deki putları fiili olarak kırarak şirkin sembollerini yok etmişlerdir. Ancak bu eylemler, yalnızca fiziksel bir yıkım değil, aynı zamanda şirkin mantığını da yok etmeye yönelikti. Bugün yapılması gereken de bu mantığı zihinsel olarak yıkmaktır. İnsan, yaşamını Kuran'ın rehberliğine göre düzenleyerek, binlerce sahte ilaha kulluk etmek yerine sadece Allah'a teslim olmalıdır. Kuran, bu durumu şu şekilde ifade eder:

"Ey zindan arkadaşlarım ayrı ayrı efendiler mi daha hayırlıdır yoksa her şeye galip gelen tek Tanrı mı?" (Yusuf Suresi, 39)

Şirk, insanı hem dünyada hem de ahirette büyük bir zarara sürükler. Ancak, şirkten tevhide geçmek mümkündür ve bu geçiş, samimi bir niyet değişikliği ile başlar. İnsan, sahip olduğu her şeyin Allah'tan

geldiğini kabul etmeli ve sadece O'na kulluk etmelidir. Bu dönüşüm, bireye gerçek huzur ve güven sağlar. Sonuç olarak, şirkten vazgeçen bir insan, "birbirinden ayrı Rabler" yerine, sadece ve sadece Allah'a yönelerek, hem dünya hem de ahiret saadetine ulaşır.

Şirk ve Kurtuluş Allah'a İman ve Teslimiyetin Önemi

Şirk kelime anlamı itibariyle "ortaklık" anlamına gelir ve İslam inancında Allah'a eş koşmak veya ortak koşmak anlamına gelir. Kur'an'da Allah'ın tek ilah olduğu gerçeği "La ilahe illallah" hükmüyle açıkça ifade edilmiştir. Bu hüküm Allah'tan başka hiçbir varlığın ilah olamayacağını O'nun mutlak güç ve kudret sahibi olduğunu bildirir. Ancak bu hakikat sadece zahiri bir anlayışla kalmakta derinlemesine bir kavrayışa dönüşmemektedir. Şirk Allah'a inanç ve teslimiyetin en önemli ihlali olup müminin kalbinde Allah'a olan sevgi ve güvenin sarsılmasına yol açar.

İslam'da Allah'ın sıfatlarına sahip başka hiçbir varlık bulunmaz. Allah'ın sıfatları yalnızca O'na ait olup bu sıfatlardan herhangi birine sahip olmayı iddia etmek veya başkasına atfetmek şirk anlamına gelir. Örneğin Allah'ın zenginlik sıfatı insanlara da kullanılabilir. Ancak bu zenginliğin Allah'tan kaynaklandığını bilmekle mümkündür. Eğer insan zenginliğini Allah'tan bağımsız olarak kendi gücüyle elde ettiğini düşünürse bu şirk anlamına gelir. Şirk aslında Allah'ın kudretini unutarak insanları ve olayları Allah'tan bağımsız bir şekilde değerlendirmek her şeyin kontrolünü başkalarına veya kendine vermek demektir. Şirk içinde olmak müminin Allah'a güvenini kaybetmesine ve tevekkülsüzlüğe yol açar.

Şirk yalnızca Allah'a inançla ilgili bir sorun olmayıp yaşamın her alanında kendini gösterebilir. Birçok eylem söz ve düşünce şirke delil olabilir:

1. Allah'tan Bağımsız Bir Güç Anlayışı: Bir kişinin sahip olduğu güç, güzellik, zekâ gibi özelliklerin ona ait olduğunu düşünmesi şirktir. Bu özelliklerin her biri Allah'ın birer lütfudur.

2. Sanat ve Bilim Karşıtlığı: İslam dini özgürlük dini olduğu halde bazı kesimlerin sanatı, bilimi ve güzelliği inkâr etmesi şirktir. Zira Allah'ın hükmünde kimse ortak olamayacağı hâlde bunlar yasaklamaktadırlar Allah insanlara akıl ve yaratma yeteneği vermiştir bunları inkâr etmek Allah'a ortak koşmak anlamına gelir.

3. Vesilelerin Öne Çıkartılması: İnsanların başarılarını, zenginliklerini veya özelliklerini kendi gücünden ve çabalarından kaynaklandığını düşünmesi şirktir. Oysa bunların tümü Allah'ın takdirine bağlıdır. "Ben yaptım" demek Allah'ın gücünü inkâr etmek anlamına gelir.

4. Kaderi Red Etmek: Kader Allah'ın mutlak kontrolünde olan bir gerçektir. Kader karşısında direnmek onu değiştirme çabasında olmak şirktir. Kaderde yazılı olanı yaşamak Allah'a teslimiyetin gereğidir.

5. Şeyhlerden Yardım İstemek: Şeyhlerden veya evliyalardan himmet istemek onlara olan bağlılık ve güveni Allah'a atfetmek şirktir. Bu yalnızca Allah'a yönelmenin ve O'na güvenmenin yerine O'ndan bağımsız bir gücün varlığını kabul etmek anlamına gelir.

Şirkten kurtulmak sadece Allah'a iman etmekle değil aynı zamanda her türlü gücü ve kudreti yalnızca O'na ait görmekle mümkün olur. İnsan Allah'tan başka hiçbir varlığın zarar veya yarar vermeye gücü olmadığını kalben kabul etmelidir. Şirkten kurtulmak insanın tüm yaşamını Allah'a teslim etmesi her işinde Allah'a yönelmesi ve yalnızca O'na güvenmesidir.

Mümin her durumda Allah'ın takdirine rıza göstermeli yaşadığı her anı O'na olan güvenle geçirmelidir. Şirkten uzak durmak için insan olaylardan ve insanlardan uzaklaşarak yalnızca Allah'a yönelmeli ve sürekli O'na dua etmelidir. Şirkten kurtulmanın en etkili yolu kalpten "La ilahe illallah" diyebilmek ve Allah'ın tek ilah olduğunu kabul etmektir. Bu inançla yaşayan bir insan her şeyin ve her olayın Allah'ın takdiri olduğunu kabul eder yalnızca Allah'a tevekkül eder ve tüm eylemlerinde Allah'a güvenerek hareket eder.

Şirk insanın Allah'tan bağımsız bir güç ve kontrol anlayışına sahip olmasıdır. Allah'tan başka hiçbir varlık, hiçbir güç, hiçbir kudret yoktur. Mümin kalbinde Allah'tan başka hiçbir ilah kabul etmemeli ve her türlü eyleminde yalnızca Allah'a güvenmelidir. Şirkten uzak durmak müminin hayatına huzur, mutluluk ve bereket getirecek onun her anını, her hareketini Allah'a teslimiyetle dolu kılacaktır. Şirkten kurtulmak

sadece bir inanç meselesi değil aynı zamanda hayatın her alanında Allah'a teslimiyet göstermektir.

Şirk ve Müşrik Türleri İtikadî ve Amelî Şirkin Derinlikleri

İslam inancında şirk, tevhid inancını zedeleyen ve Allah'a ortak koşmayı ifade eden en büyük ve Allah'ın bağışlamayacağı tek günahtır. Şirk; insanın imanını, ahlakını ve dünya görüşünü sarsan temel bir sapmadır. Kur'an-ı Kerim'de, şirk koşanların ruhsal ve toplumsal durumlarına dair detaylı açıklamalar bulunur. Bu bağlamda, şirki ve müşrikleri anlamak, yalnızca bireysel inançlarımızı değil, toplumsal ahlakımızı da gözden geçirmemizi gerektirir. Şimdi bu konuyu detaylarıyla ele alalım.

İki Tür Şirk: İtikadî ve Amelî Şirk

1. İtikadî Şirk:

İtikadî şirk, Allah'ın mutlak birliğine iman etmeyip, O'na ortak koşmayı ifade eder. Bu tür şirk, kişinin Allah'ın vahyine yeterince inanmaması ya da vahyi yeterli görmeyip vahyin yanında başka kaynaklara örneğin hadislere, cemaat liderlerine ve mezheplere uymasıyla ortaya çıkar. Allah'ın kontrolünde olduğunu bilmek ve buna tam bir teslimiyet göstermek gerekirken, kişinin gelenek, kültür, hadis ve mezhep gibi kaynaklara uyması itikadî şirkin temel sebeplerindendir. Kur'an-ı Kerim, Allah'ın kelamı yani gönderdiği kitabı yeterli gören ve vahye teslim olan bir inancı öne çıkarır. Ancak bazıları, hadis ve mezheplere uyup Allah'ın gönderdiği kitabı yeterli görmeyerek şirke düşmektedir:

“Din adamlarını, din bilgilerin ve Meryem oğlu Mesih'i de Tanrı'dan ayrı Rabler edindiler. Oysa tek Tanrı'ya ibadet etmeleri emredilmişti. O'ndan başka Tanrı yoktur. Ortak koştukları şeylerden münezzehtir.” (Tevbe Suresi, 31)

2. Amelî Şirk:

Amelî şirk, itikadî şirkin aksine daha çok eylemlerde ortaya çıkar. Kişi Allah'a inanır vahyin yeterli olduğuna inanır, hadis ve mezhepleri kabul etmez ancak Allah'ın her şeyi kontrol ettiği ve kaderi önceden yazdığı gerçeğini tam anlamıyla kavrayamaz. Bu durum, hayatın merkezine Allah'tan başka varlıkları koymakla sonuçlanır. Karşı cinsi ilahlaştırma, dünya malına aşırı bağlanma, ölümlere Allah'ın razı olmayacağı tepkiler verme gibi davranışlar, amelî şirkin örneklerindendir. Bu tür şirk, kişinin inanç ve eylemleri arasında bir uyumsuzluğun varlığını gösterir. Kuran'daki İslâm'a iman eder ama Kur'an'daki iman gerçeğini tam olarak kavrayamamıştır ve bu yüzden şirke düşer.

“De ki: Gökleri ve yeri yaratan, besleyen ve kendisi beslenmeyen Tanrı'dan başkasını mı edineyim? De ki: Bana teslim olanların ilki olmam emredildi ve ortak koşanlardan olma.” (En'am Suresi, 14)

Üç Tür Müşrik

1. Kur'an'ı Yeterli Görmeyerek Hadis ve Mezheplere Uyanlar:

Bu grup, Kur'an'ı yeterli görmeyerek hadis ve mezheplere uyarak şirke düşer. Onlar için, bir âlimin görüşü vahiyden daha doğrudur. Hatta bir kısmına göre bir alimin görüşü, vahyin kendisinden daha önemlidir. Kur'an yeterli değildir derler. Kur'an'da abdestin sadece dört farzı bildirilmişken, Hanefi fıkhında bunun 70 sayfada anlatılması bu duruma örnek verilebilir. Gelenekçiler, âlimlerin hükmünü mutlak doğru kabul ederler ve bu bağlılıkları, onları şirk içinde tutar.

“Deniz avı ve yiyeceği size ve yolculara nimet olarak helal kılındı ve ihramlı olduğunuz sürece kara avı size haram kılındı. Tanrı'dan korkun O'na toplanacaksınız.” (Maide Suresi, 96)

Bu ayete rağmen, bazı gelenekçi gruplar, âlimlerinin görüşlerini vahye tercih ederler. Hristiyan ve Yahudi gelenekçilerle ortak özellikleri mezheplere ve cemaatlere bölünmüş olmalarıdır.

2. Yüzeysel İman Sahipleri:

Bu grup, dini yalnızca belli ritüellerle sınırlı bir anlayışla ele alır. Cami cemaati zihniyetinde, toplumda yer edinmeye çalışır ama dini, ruhunu besleyen bir yaşam biçimi olarak görmez. “Ve insanlardan kimi Tanrı'ya bir kenardan ibadet eder eğer kendisine hayır gelirse rahatlar ve eğer başına bir kötülük gelirse

yüz üstü döner. O dünyayı ve ahireti kaybetmiştir. İşte o apaçık ziyandır.” (Hac Suresi, 11) ayeti bu grubu açıklar. Bu kişiler, zorluklar karşısında inançlarını sorgular ve ahireti kazanma umutlarını yitirirler.

3. Hiçbir İbadeti Yerine Getirmeyenler:

Bu grup, Allah’a inandığını söyler, ancak bu inancı hayatına yansıtmaz. Hayatları dünya merkezlidir ve ahiret bilinci yoktur. İbadet etmeyen, aklını kullanmayan, düşünmeyen, sorgulamayan, okumayan, araştırmayan, yalnızca tüketimle ilgilenen bu insanlar, kolayca yönlendirilebilirler. Onlar için, klişe sözler hayat felsefesi haline gelmiştir:“İmanla paranın kimde olduğu belli olmaz.” “Mutlu olduğun şeyi yap” ya da “Dünyayı sen mi kurtaracaksın?” gibi ifadelerle ahlaki sorumluluklardan kaçarlar.

“Eğer yeryüzündekilerin çoğuna uyarsan seni Tanrı'nın yolundan saptırırlar onlar sadece zanna uyuyorlar ve onlar sadece tahmin ediyorlar.” (En’am Suresi, 116)

Kur’an-ı Kerim’e göre, müşrikler dünya nüfusunun çoğunluğunu oluşturur. Münafıklar, bu müşrik grupları yönlendiren kişiler olarak karşımıza çıkar. Müminler ise oldukça azdır ve Allah’ın değer verdiği, elmas kıymetindeki insanlardır. Dünya sisteminin kontrolü münafıkların eline geçtiğinde, hayat kaosa sürüklenir. Ancak sistem müminlerin eline geçtiğinde, adalet ve huzur tesis edilir. Münafıkların yönettiği toplumlarda, müşrikler dahi zulümden kurtulamazken; müminlerin yönettiği toplumlar, herkes için barış ve refah sağlar. Şirkten korunmanın tek yolu, Allah’a ve Kur’an’a tam bir teslimiyet göstermektir. Kur’an’ın rehberliği dışında herhangi bir kaynağa mezhebe, hadise uymak bizi şirke götürür.

“Şüphesiz Tanrı kendisine ortak konulmasını bağışlamaz. Bundan başkasını dilediği kimseden bağışlar ve Tanrı'ya ortak koşan gerçekten büyük bir iftira etmiştir.” (Nisa Suresi, 48)

Tevhid inancı, yalnızca Allah’a yönelmek ve O’nun rehberliğine tam anlamıyla teslim olmak, Kur'an'ı yeterli görüp mezheplere bölünmemek ve hadislere uymamak demektir. Bu bilinçle hareket eden müminler, hem bu dünyada hem de ahirette kurtuluşa ereceklerdir.

Kur'an’daki İslam’dan Uzak Kalmanın Sonuçları: Şirk, Nifak ve Küfür

İslam, Allah’ın göndermiş olduğu kutsal kitap olan Kur'an’a dayalı bir yaşam biçimidir. Kur'an, bir Müslüman için sadece ibadetlerin yerine getirildiği bir metin değil, tüm hayatını şekillendiren, yön veren bir kitaptır. Kur'an’a sırt çeviren ve hayatında yeterince yer vermeyen bir kişi, yalnızca dini sorumluluklarını yerine getirmemekle kalmaz, aynı zamanda İslam’ın özünden uzaklaşır. Bu da, doğru yolu bulamama, gerçek inancı ve ibadeti yaşamama gibi ağır sonuçlara yol açar. Kur'an’dan uzaklaşmanın, bireyler için başta şirk, nifak ve küfür olmak üzere büyük manevi tehlikeleri bulunmaktadır. Bu yazıda, Kur'an’dan uzak kalmanın bu üç olumsuz sonucunu irdeleyerek, Kur'an’a dayalı bir yaşamın gerekliliğini anlatmaya çalışacağız.

Şirk, İslam’ın en büyük günahlarından biridir ve Allah’a ortak koşmak anlamına gelir. Kur'an’a göre İslam, tevhidi esas alan bir inanç sistemine sahiptir ve bir Müslüman’ın tüm ibadetlerinde yalnızca Allah'a yönelmesi beklenir. Ancak, Kur'an'a hayatında yeterince yer vermeyen ve onun hükümlerini öğrenmeyen bir kişi, farkında olmadan şirke düşebilir. Çünkü Kur'an'da Allah, insanlara doğruyu ve yanlışı açıkça belirtmiştir. Eğer bir insan bu kitabın mealini okuyup anlamadan, başkalarına kulak vererek kendi inancını şekillendirirse, Allah’a ve O’nun emirlerine iman etmek yerine, kişisel ya da toplumsal geleneklere, alışkanlıklara dayanır. Bu da insanın, Allah’a hiçbir şekilde ortak koşmaması gereken bir inanç sistemine sapmasına sebep olur.

Kur'an, inananlara doğruyu gösterirken, Allah’a eş koşmanın, O’na saygısızlık anlamına geldiğini belirtir. Bu yüzden Kur'an’a uzak kalan bir kişi, kendi nefsinin ya da toplumunun kurallarını daha önemli görebilir. "Ve kim Tanrı'nın indirdiği ile hükmetmezse işte onlar kafirlerdir." (Maide 44) ayeti, Kur'an’ın belirlediği hakikate karşı çıkan ve onu hayatına almayanların, Allah’a karşı büyük bir sorumluluk yüklediğini ve doğru yolu kaybettiğini vurgular.

Nifak, kişinin dışarıda iman ettiğini göstermesi, içerde ise inanmadığı bir durumu sergilemesidir. İslam, kalp ile dilin bir olmasını ister. Bir insan, içinden geçirdiği niyetleri ve inanışları doğru şekilde ifade etmelidir. Kur'an, nifakçıları şiddetle kınar ve onları en kötü kişilikler arasında sayar. Nifak, kişiyi hem kendi iç dünyasında huzursuz eder hem de toplumda güven sarsıcı etkiler oluşturur. Müslüman,

hayatının her alanında Allah’a kul olmalı ve bunu gönülden yapmalıdır. Ancak, Kur'an'dan uzak kalan ve ona karşı ilgisiz kalan bir kimse, sadece dışarıda iyi bir Müslüman gibi görünebilir. İman, ancak kalpte ve fiilde var olduğunda gerçek olur. Nifak, dini değerlerin içselleştirilmediği, yüzeysel bir iman anlayışının sonucudur.

Kur'an’a yönelmeyen, O’na hayatında yeterince yer vermeyen bir kişi, sadece toplumsal baskıdan dolayı mümin gibi görünebilir. Oysa gerçek iman, Allah’a tam bir teslimiyetle O’nun rızasına uygun yaşamaktır. Kur'an'dan uzak kalmanın, bireyi nifaka sürükleyen yönü budur. Çünkü, Kur'an’ı anlamadan ve ona göre bir yaşam tarzı benimsemeden, dışarıda sergilenen İslam, içsel bir bağlılıkla eşdeğer değildir.

Küfür, Allah’ın varlığını, birliğini ve emirlerini inkâr etmek anlamına gelir. Kur'an, küfrü açıkça yasaklar ve Allah’a inançsızlık olarak tanımlar. Bir kişi, Kur'an’ı yeterli görmez onunla birlikte hadislere uyar veya mezheplere bölünürse ve Allah'ın Kuran'da belirtmiş olduğu hükümlerine uymazsa, Allah'a ortak koşanlardan olur. "Ve kim Tanrı'nın indirdiği ile hükmetmezse işte onlar zalimlerdir." (Maide 45) ayeti, Kur'an’ın hükmüne uymayan kişileri zalim olarak tanımlar ve onların ahiretteki durumunu uyarır. Küfür, sadece inançsızlık değil, aynı zamanda Allah’a karşı bir isyan, onun yasalarına karşı gelmektir.

Kur'an, bir Müslümanın hayatını düzene koyan ve onu doğru yola ileten tek kaynaktır. Eğer bir insan, Kur'an’a uzak kalır ve O’nun hükümlerine göre bir yaşam sürmezse, hadislere uyar ve mezheplere bölünürse Allah’ın emirlerine karşı gelmiş olur. Küfür, yalnızca bir inanç meselesi değildir, aynı zamanda Allah’ın hükümlerine saygısızlık ve O’nun koyduğu hayat düzeninin reddedilmesidir. Kur'an’dan uzak kalan bir kişi, farkında olmadan küfre düşer, çünkü onun gönlünde ve yaşamında Allah’ın emirleri hüküm sürmez.

Kur'an, yalnızca bir kitap değil, yaşamı anlamlandıran bir rehberdir. Müslümanlar, Kur'an'ı sadece bir ibadet metni olarak değil, hayatlarına yön veren bir pusula olarak kabul etmelidirler. "Ve şüphesiz o sana ve kavmine bir öğüttür. İleride sorgulanacaksınız." (Zuhruf 44) ayeti, Kur'an’ın her birey için hayatın her anında rehberlik edecek bir kitap olduğunu belirtir. Kur'an’dan uzaklaşmak, insanı doğru yoldan saptırır, onu şirk, nifak ve küfür gibi ağır manevi tehlikelerle karşı karşıya bırakır. Kur'an’a yönelmek, doğru yolu bulmak, Allah’a samimi bir şekilde kulluk yapmak ve ahirette başarılı olmak için en önemli adımdır. Bu yüzden, Kur'an’ı yeterli görüp onun yanında ikinci bir kaynak edinmeden hayatımızın merkezine almalı, O’nun hükümlerini öğrenmeli ve yaşamımıza uygulamalıyız.

Mezhepler ve Şirk Kur'an Perspektifinden Bir Değerlendirme

İslam’da helal ve haram kavramları Kur'an-ı Kerim'de belirlenmiştir. Bununla birlikte mezhepler farklı yorumlar yaparak dini hükümlere dair Kur'an'dan farklı görüşler ortaya koymuşlardır. Ancak bu farklılıklar hadislerden çıkardıkları kendi şahsi görüşlerine dayanmakla birlikte Kur'an'ın hükmüne ters düşmektedir. Bu yazıda özellikle deniz ürünleri konusundaki mezheplerin yaklaşımlarını ve bu yaklaşımların Kur'an'ın helal kıldığı şeylerle çelişip çelişmediğini inceleyeceğiz.

Kur'an-ı Kerim’de Maide Suresi 96. ayette deniz ürünlerinin helal kılındığı açık bir şekilde belirtilmiştir:

"Deniz avı ve onun yiyeceği size ve yolculara geçimlik olarak helal kılındı. İhramlı olduğunuz sürece kara avıysa size haram kılındı. Huzurunda toplanacağınız Tanrı'dan korkun. " Bu ayet tüm deniz ürünlerinin helal olduğuna dair bir temel kılavuz sunmaktadır. Ancak mezheplerin farklı yorumları deniz ürünlerinin helallik statüsünde bazı ayrılıklara yol açmıştır.

1. Mâlikî Mezhebi: Mâlikî mezhebi hiçbir deniz hayvanını istisna etmez ve tüm deniz hayvanlarını helal kabul eder. Bu yaklaşım Kur'an'daki açık ifadeyle uyumludur.

2. Hanbelî Mezhebi: Hanbelî mezhebi yılan balığını haram kabul ederken diğer deniz hayvanlarına yönelik daha genel bir helallik anlayışına sahiptir.

3. Şâfiî Mezhebi: Şâfiî mezhebi kurbağa, yengeç ve timsah gibi hem denizde hem karada yaşayabilen hayvanların etlerini haram kabul eder. Bu da Kur'an'a ters düşen bir yorumdur çünkü Kur'an deniz ürünlerinin helal olduğunu belirtmektedir.

4. Hanefî Mezhebi: Hanefî mezhebi balık şeklinde olmayan deniz hayvanlarını haram kabul eder. Yani

midye, istiridye ve istakoz gibi hayvanların yenmesini caiz görmez. Bu da Kur'an'ın helal kıldığı şeylerle çelişmektedir çünkü ayette deniz hayvanlarının helal olduğu belirtilmiş ve bu tür sınırlamalar yapılmamıştır.

Mezheplerin bu konudaki farklılıkları çoğunlukla hadislerle temellendirilmektedir. Ancak önemli bir nokta hadislerin Kur'an ile uyumlu bir şekilde yorumlanması gerektiğidir. Aksi halde dini hükümlerde yanlış yönlendirmeler olabilir. Özellikle deniz ürünlerinin helal kılınması gibi temel bir meselede hadislerin Kur'an ile çelişmesi kabul edilemez. Çünkü Kur'an Allah'ın sözüdür ve ona aykırı bir yorum yapmak İslam'a zarar verir. Mezhepler genellikle ikamet ettikleri coğrafyayı ve hadisleri esas alarak bu tür hükümlere varmışlardır. Ancak bu Kur'an'ın açık hükmünü geçersiz kılmaz.

Kur'an'da Allah kendi helal kıldığı şeyleri haram kılmanın büyük bir suç olduğunu belirtmektedir. Maide Suresi 87. ayette şöyle buyurulmaktadır:

"Ey iman edenler! Tanrı'nın size helal kıldığı helal ve güzel şeyleri haram etmeyin ve haddi aşmayın. Şüphesiz Tanrı haddi aşanları sevmez."

Bu ayet helal kılınan bir şeyin haram kabul edilmesinin Allah'a karşı bir itiraz anlamına geldiğini belirtmektedir. Mezheplerin Kur'an'da helal kılınan deniz ürünlerini haram kabul etmeleri bu anlamda bir hatadır. Kur'an'daki bu hükme aykırı hareket etmek insanların kendi fikirleriyle Allah'ın koyduğu hükümleri değiştirmeye kalkışmak anlamına gelir. Bu da ciddi bir sorumluluk ve tehlike içerir. Allah'ın helal kıldığını haram saymak insanları Allah'a karşı durmaya itebilir. Kur'an'da ayrıca Allah'ın indirdiğiyle hükmetmeyenlerin kâfir oldukları belirtilmiştir:

"Ve kim Tanrı'nın indirdiği ile hükmetmezse işte onlar kâfirlerdir." (Maide, 44)

"Ve kim Tanrı'nın indirdiği ile hükmetmezse işte onlar zalimlerdir." (Maide, 45)

"Ve kim Tanrı'nın indirdiği ile hükmetmezse işte onlar fasıklardır ." (Maide, 47)

Bu ayetler Allah'ın koyduğu hükümlerin dışına çıkmanın insanı büyük bir günahtan uzak tutmadığı gibi dini bir sorumluluğu da yerine getirmediğini gösterir.

Bir mezhebin Kur'an'da açıkça helal kılınan bir şeyi haram kılması sadece dini bir yanlış anlamayı değil aynı zamanda Allah'ın hükmüne karşı bir tavır almaktır. Bu insanı İslam'ın ruhuna aykırı bir duruş sergilemeye iter. İslam'ın temel ilkelerinden biri Allah'ın hükmüne teslim olmaktır. Kur'an'a göre Allah'ın helal kıldığı şeylere mezheplerin ya da diğer insanların müdahale etmeye hakkı yoktur.

Sonuç olarak mezheplerin özellikle deniz ürünleri konusundaki farklı görüşleri Kur'an'ın helal kıldığı şeylerle çelişmektedir. Bu çelişkiler mezheplerin hadisleri ve bulundukları coğrafyayı esas alarak verdikleri hükümlere dayanmaktadır. Ancak önemli olan bu tür hükümlerin Kur'an ile uyumlu olmasını sağlamaktır. Çünkü Kur'an Allah'ın helal kıldığı her şeyi helal kılmıştır ve Kur'an İslam dininin tek kaynağıdır. Mezheplerin Kur'an'a aykırı hareket etmeleri büyük bir sorumluluk ve yanlışlıktır. Allah'ın koyduğu hükümler dışında insanların ve mezheplerin bu tür haramlar üzerinden hüküm vermesi dini anlamda doğru bir yol değildir.

Şirke Düşüren Şarkı Sözleri ve Müslümanların Dikkat Etmesi Gerekenler

Müzik insanın duygularını ifade ettiği toplumsal mesajlar verdiği ve bir kültürün taşıyıcısı olduğu önemli bir sanat dalıdır. Ancak şarkı sözleri sadece eğlence aracı değildir bazen bilinçli veya bilinçsiz bir şekilde inançlara, değerlere ve ahlaki prensiplere zarar verebilecek mesajlar taşıyabilir. Bu bağlamda özellikle İslam inancına sahip bireylerin dikkat etmesi gereken nokta şarkı sözlerinin içerdiği mesajların Allah'a şirk koşmaya veya O'nun ayetlerini inkâra sebep olup olmadığıdır. Nitekim Nisa Suresi 140. ayetinde Allah, küfürle oturup kalkanların bu fiilden uzak durması gerektiğini açıkça emretmiştir.

Modern popüler müziğin önemli bir kısmı Allah'a ve yazgıya isyan eden ifadelerle doludur. Bu sözlerin merkezinde genellikle insanın Allah'tan bağımsız bir varlık olduğu ve kendi kaderinin kendi çabasına bağlı olduğu düşüncesi yer alır. Bazı şarkılarda ise Allah'ın isim ve sıfatlarıyla alay edilircesine aşırı benmerkezci bir hayat tarzı yüceltilir. Örneğin "Beni neden terk ettin?" veya "Hayat bana adil davranmadı"

gibi sözler kadere isyanı barındıran ifadelerdir. Bu tür sözler yalnızca beşerî aşkı merkeze alır ve kişinin tüm varlığını karşı cinse bağlar. Bu durum bireyi ahireti ve Allah'ın varlığını unutmaya sevk eder. Allah'ın rahmetini, adaletini ve hikmetini eleştiren veya reddeden ifadeler içeren bu tür şarkılar dinleyenleri farkında olmadan Allah'a şirk koşmaya yaklaştırabilir.

İslam dini bireyin sadece Allah'a kulluk etmesini emreder. İnsan ne düşüncelerinde ne de eylemlerinde Allah'a ortak koşamaz. Ancak müzik gibi güçlü bir iletişim aracının etkisiyle birey farkında olmadan küfür içerikli ifadeleri benimseyebilir. Bu durum kalbi Allah'a karşı duyarsızlaştırır ve zamanla kişiyi küfre yaklaştırır. Nitekim ayette şöyle buyrulmuştur:

"Şüphesiz ki Tanrı size indirdiği kitapta ayetlerinin inkâr edildiğini ve onlarla alay edildiğini işittiğiniz zaman onlar başka bir söze dalıncaya kadar onlarla beraber oturmayın o zaman siz de onlar gibi olursunuz. Şüphesiz Tanrı iki yüzlüleri ve kâfirleri cehennemde toplayacaktır. diye bildirdi." (Nisa 140)

Bu uyarı Allah'a ve O'nun ayetlerine saygısızlık eden ortamların insana zarar vereceğini açıkça ifade etmektedir.

İslam'a göre müzik dinlemek haram değildir fakat şarkı sözlerinin içeriği önem taşır. Allah'ın ayetlerine isyan eden kaderi eleştiren ya da şirk koşmayı teşvik eden sözlere sahip şarkılar Müslümanlar için tehlikelidir. Mümin dinlediği şarkıların kendisini nasıl etkilediğini ve inancını nasıl şekillendirdiğini sorgulamalıdır. Çünkü küfre ve şirke çağıran sözler Allah'ın haram kıldığı bir fiil niteliğindedir. Eğer bir kişi bu tür şarkıları dinlemeye devam eder ve bu haramı alışkanlık haline getirirse zamanla münafıkların ve kâfirlerin yolunu benimseyebilir. Bu nedenle Allah'a bağlılık içinde olan bireyler dinledikleri şarkıları ve müzik türlerini seçerken son derece hassas davranmalıdır.

Sonuç olarak şarkılar insan ruhuna hitap eder ve bireyin düşünce dünyasını etkiler. Müslümanlar müziği keyifle dinleyebilir ancak sözlerin içerdiği mesajlara dikkat etmek zorundadır. Şirk koşmayı kadere isyanı ya da Allah'ın ayetlerini alay konusu yapmayı teşvik eden şarkılar dinlenmemelidir. Çünkü bu tür içerikler insanın manevi dünyasına zarar verir ve bireyi farkında olmadan Allah'a şirk koşmaya götürebilir. Unutulmamalıdır ki iman yalnızca kalpte değil sözlerde ve davranışlarda da tezahür eder. Şarkı sözleri gibi güçlü bir araç iman üzerinde hem olumlu hem de olumsuz etkiler bırakabilir. Bu nedenle her Müslüman dinlediği şarkıların içeriği konusunda bilinçli olmalı ve gerektiğinde bu tür zararlı sözlerden uzak durmayı tercih etmelidir.

Toplumsal Çözülme ve Şirk Temelli Evlilikler

İslam dininde Müslümanların kaynak olarak uyması gereken tek kaynağı olan Kur'an insanın hem bireysel hem de toplumsal yaşamında rehber olmayı amaçlar. Ancak tarih boyunca Kur'an'ın özünden uzaklaşarak hadisler ve geleneksel mezheplerin yorumlarıyla şekillenen bir anlayış, özellikle kadın-erkek ilişkilerinde derin sorunlara yol açmıştır. Bu makalede evliliklerin şirk temeline dayanması kadınların toplumsal konumu ve bu durumun doğal sonucu olarak boşanma oranlarının artması ele alınacaktır.

Kur'an eşler arasında sevgi ve merhameti Allah'ın bir ayeti olarak görür ve evliliklerin Allah rızası gözetilerek yapılmasını önerir:

> "Sizin için nefislerinizden onunla sakinleşeceğiniz eşler yaratması O'nun ayetlerindendir. Ve aranıza sevgi ve acıma yaptı. Şüphesiz bunda düşünen bir toplum için ibretler vardır." (Rûm 21)

Ancak hem İslam toplumlarında hem de Batı'da evliliklerin temelinde çıkar ilişkileri ve dünyevi beklentiler yer aldığında bu sevgi ve merhametin yerini çatışmalar alır. Geleneksel erkek anlayışı kadını bir hizmetçi, çocuk bakıcısı ya da yalnızca cinsel ihtiyaçların karşılanacağı bir araç olarak görmektedir. Kadın ise ekonomik özgürlüğü olmadan hayatta kalmak için erkeğe bağımlı bir yaşam sürdürmek zorunda kalmıştır. Bu durum çiftler arasındaki ilişkiyi yalnızca bir çıkar ilişkisine dönüştürür ve sevgi temelli bir birliktelik sağlanamaz.

> "O'ndan başka yalnızca dişilere çağırıyorlar ve yalnızca azgın şeytana çağırıyorlar." (Nisa 117)

İslam ülkelerinde kadınların toplumsal konumu çoğunlukla hadis ve mezhep yorumlarıyla şekillenmiştir. Bu yorumlar kadını aklı ve dini eksik erkeğin yolunu sapıtan bir figür olarak tanımlar. Bu algı kadının

toplumsal hayattan dışlanmasına, eğitim hakkından mahrum bırakılmasına ve regl dönemlerinde ibadet etmekten men edilmesine kadar birçok ayrımcılığı beraberinde getirmiştir. Bu anlayışla büyüyen erkekler eşlerine saygı göstermekte zorlanır. Sevgi ve şefkatin olmadığı bir ortamda kadın mecburiyetten erkeğe boyun eğmek zorunda kalır. Kur'an kadın ve erkeği eşit bireyler olarak görmesine rağmen bu hurafeler kadının özgürleşmesini engellemiştir.

Batı toplumlarında kadınların ekonomik özgürlüğünü kazanması boşanma oranlarını artırmıştır. Çünkü özgür bir kadın kendisini aşağılayan ya da sevgi göstermeyen bir erkekle yaşamak istemez. Türkiye gibi gelenekçi yapısından sıyrılmaya çalışan toplumlarda da bu durum benzer şekilde kendini göstermektedir.

> “İman edinceye kadar ortak koşan kadınlarla evlenmeyin. İman eden bir hizmetçi kadın ortak koşan kadından hoşunuza gitse bile daha hayırlıdır. Ortak koşan erkeklerle iman edinceye kadar kadınlarınızı evlendirmeyin. İman eden bir hizmetçi erkek hoşunuza gitse bile ortak koşan erkekten daha hayırlıdır. Onlar ateşe çağırıyorlar. Allah ise izniyle cennete ve mağfirete çağırıyor ve ayetlerini insanlara açıklar umulur ki düşünürler.” (Bakara 221)

Kur'an iman temelli bir evliliği önerirken modern toplumlar çıkar temelli evliliklere yönelmiştir. Kadınlar baskıcı geleneklerden kurtuldukça bu tür ilişkilere karşı durmaya başlamışlardır. Ancak bu dönüşüm hem Doğu'da hem de Batı'da aile kurumunun zayıflamasına yol açmaktadır.

Toplumun çözülmesini engellemek ve sağlıklı evlilikler kurmak için Kur’an’daki İslam’a dönülmesi gereklidir. Bu anlayış kadın ve erkeği eşit bireyler olarak görür ve aralarındaki ilişkiyi sevgi, saygı ve Allah rızasına dayandırır. Geleneksel hurafelerden sıyrılarak cinsiyet ayrımcılığını ortadan kaldırmak ve kadınlara hak ettikleri saygıyı göstermek zorunludur.

Allah’ı seven birbirini de Allah rızası için seven cinsiyet ayrımcılığı yapmadan eşit haklara sahip bireyler olarak gören bir İslâm anlayışı yani Kur’an’daki İslâm topluma tebliğ edilmelidir.

Evlilik kurumundaki sorunların temelinde Allah rızasının değil dünyevi çıkarların yer alması yatmaktadır. Bu durum kadının aşağılanmasını ve evliliklerin yalnızca ekonomik bir ilişkiye dönüşmesini beraberinde getirir. Kur'an’ın rehberliği kadın ve erkeğin eşit olduğu sevgi ve merhametin esas alındığı bir toplumu hedefler. Ancak bu hedefe ulaşmak için geleneksel ve hurafelerle dolu anlayışlardan kurtulmak için Kur’an’ın yeterliliğini kabul ederek İslam'ın özüne dönmek gereklidir.

İnsanın Acılarının Kaynağı: Şirk ve Teslimiyet

Acı çekmek insanın en temel tecrübelerinden biridir. Ancak bu acıların kaynağı üzerine düşünmek ve bu kaynağı doğru anlamlandırmak kişinin ruhsal huzura ulaşmasında büyük bir rol oynar. Kur’an-ı Kerim insanın acılarını dindirebilecek ve ona gerçek huzuru verecek hakikati açıkça beyan eder. İnsanın huzursuzluğunun ve acılarının temel sebeplerinden biri olayların Allah’ın kontrolü dışında geliştiğini düşünmesidir. Oysa Kur’an-ı Kerim’de şöyle buyrulmaktadır:

> “Tanrı kimseye gücünün yettiğinden başkasını yüklemez. ” (Bakara 286)

Bu ayet her olayın bir hikmetle yaratıldığını ve Allah’ın insanlara kaldıramayacakları bir yük yüklemeyeceğini vurgular. Olayları Allah’tan bağımsızmış gibi değerlendirmek kişiyi huzursuzluğa ve tedirginliğe iter. Aslında içimizde akan hüzün nehrinin kaynağı çoğu zaman şirk yani Allah’a ortak koşma düşüncesidir. İnsan başkalarının gücünü ve iradesini mutlak görmeye başladığında bu durum kalbinde derin bir korku ve endişeye yol açar. Halbuki Kur’an Allah’tan başka hiçbir gücün olmadığını ve her şeyin O’nun kontrolü altında olduğunu hatırlatır. Kâinatta sahipsiz bir şey yoktur. Kaos yoktur. Düzensizlik yoktur. Başıboşluk yoktur.   Her şeyin tek bir sahibi vardır. İnsanın da tek bir sahibi vardır. Bu anlayışa sahip olan bir insan her başına gelen olayı Allah’tan bilir ve buna göre hareket eder. Böyle bir inanç kişiyi ruhsal huzura ve teslimiyete götürür.

Kur’an’da şirk insanın gökten düşüp rüzgârın onu ıssız bir yere sürüklediği bir duruma benzetilir:

> “Tanrı'ya ortak koşmadan hanifler olun. Ve kim Tanrı'ya ortak koşarsa sanki gökten düşmüş ve kendisini kuş kapmış veya rüzgar onu uzak bir yere sürüklüyor gibidir. ” (Hac 31)

Bu ayet şirkin insanı kaosun içine sürüklediğini ve ruhsal olarak paramparça ettiğini anlatır. Çünkü Allah'tan başka bir gücü veya iradeyi mutlak görmeye başlamak kişinin ruhunda derin bir huzursuzluğa sebep olur. Bu durumda kişi kendini sahipsiz ve korunmasız hisseder. Kalbi sürekli bir korku ve endişe içinde yaşar. Oysa Allah her şeyin yaratıcısı ve her şeyin sahibidir. O'na teslim olmak bu korku ve endişeden kurtulmanın tek yoludur.

Her şeyi Allah'tan bilmek ve O'na teslim olmak insana ruhsal bir özgürlük kazandırır. Bu anlayış kişinin başkalarına kölelik yapmasını ve onların etkisi altında ezilmesini engeller. Zümer Suresi'nde şöyle buyrulur:

> "Tanrı birbiriyle çekişen ortakları olan adam ile yalnız bir kişiye bağlı olan adamı örnek verdi. İkisinin durumu eşit midir? Hamd yalnız Tanrı'ya mahsustur. Fakat çokları bilmiyorlar." (Zümer 29)

Bir insan yalnızca Allah'a teslim olduğunda gerçek anlamda özgürleşir. İnsanların etkisi altında kalmaktan onların yanlış davranışlarından ve zalimliklerinden korkmaktan kurtulur. Çünkü bilir ki her şeyin tek bir sahibi vardır ve başına gelen her olay onun eğitimi ve olgunlaşması için yaratılmıştır.

Şirk insanı sadece Allah'tan uzaklaştırmakla kalmaz aynı zamanda onu insanlar veya nesneler karşısında küçük düşürür. Kur'an duygusal müşriklerin ve onların zaaflarının tehlikelerini şu şekilde açıklar:

> "O'ndan başka yalnızca dişilere çağırıyorlar ve yalnızca azgın şeytana çağırıyorlar." (Nisa 117)

Duygusal müşrik sürekli olarak bir insana veya bir nesneye bağlanma ihtiyacı duyar. Bu durum onun ruhsal zayıflığını artırır ve onu başkalarının maskarası haline getirir. Allah'a teslim olmak yerine bir insana veya nesneye bağlanmak kişinin kendisini sahipsiz ve çaresiz hissetmesine sebep olur. Oysa insanın tek dostu ve dayanağı Allah'tır.

Acılarımızın ve huzursuzluklarımızın kaynağı olayları Allah'tan bağımsız değerlendirmek ve başkalarına güç atfetmektir. Bu durum insanın ruhunda derin bir korku ve endişeye yol açar. Oysa Kur'an insanı gerçek huzura ulaştıracak yolu açıkça gösterir:

> "Ve siz yeryüzünde aciz bırakacak değilsiniz. Sizin Tanrı'dan başka hiçbir veliniz ve yardımcınız yoktur. " (Şura 31)

Her başımıza geleni Allah'tan bilmek ve O'na teslim olmak ruhsal huzurun anahtarıdır. Allah her şeyi bir hayır ve hikmetle yaratmıştır. O'na sıkı sıkı sarılmak bu dünyadaki huzursuzluklarımızı dindirecek ve bizi ebedi saadete ulaştıracaktır. Unutmayalım ki dosttan gelen her şey güzeldir ve her olay O'ndan bir hediye olarak bize ulaşır.

Yanlış Tercihin Cezası: Şirk ve Sonuçları

İnsanların hayatındaki en önemli tercihlerden biri, kalplerinde yer edinmesi gereken değerlerdir. Bu değerlerin başında ise Allah'a duyulan sevgi gelir. Ancak zaman zaman insanlar, Allah'tan başka bir varlığı, Allah'tan daha çok severler. Bu, İslam'da şirk olarak tanımlanır. Şirk, Allah'a eş ve ortak koşmak, O'ndan başkasını, O'na karşı duyulan sevgi ve saygı seviyesinde sevmek demektir. Bu, bir kişinin yaratılanı, Yaratıcı'dan üstün tutmasıdır ve bu tercihin bedeli dünyada ve ahirette oldukça ağırdır.

Şirk, İslam'da en büyük ve affedilmeyen tek günah olarak kabul edilir. Allah, yaratılan hiçbir varlığı, kendisine tercih edilmesini kabul etmez. Allah'a olan sevginin önüne başka bir varlık koymak, O'nun mutlak kudretine karşı bir itaatsizliktir. Bu tür bir tercih, kişiyi Allah'a yabancılaştırır ve ruhsal olarak daralmasına sebep olur. İslam'a göre, bir insan yaratılan bir varlığı Allah'tan daha çok sevdiğinde, bu kişi, Allah'ın kudretini ve otoritesini göz ardı etmiş olur. Oysa Allah, insanı yaratandır ve O'ndan başka her şey geçici ve sınırlıdır. Bu nedenle, bir insanın kalbinde Allah'tan başka bir şeye daha fazla yer vermesi, ruhsal bir yozlaşmaya yol açar.

Şirkin bedeli yalnızca ahirette değil, aynı zamanda dünyada da hissedilir. Allah, O'na karşı gösterilen bu ihanetin karşılığını, kullarının kalplerinde hissedecekleri bir acı olarak ödetebilir. İnsan, Allah'tan başkasını yücelttikçe, kalbine bir daralma çöreklenir. Bu daralma, maddi dünyanın genişliğine rağmen insanın ruhunu daraltır, sanki dünya bir hapishane gibi gelir. Her şeyin geçici olduğunu, gerçek huzurun

yalnızca Allah'ta bulunabileceğini fark etmek, kişiyi kalbinde büyük bir boşlukla baş başa bırakabilir. Ruhsal sıkıntıların kaynağı, yapılan yanlış tercihin bedelidir. Kalpteki bu daralma, insanı yalnızlığa, huzursuzluğa ve içsel bir boşluğa iter.

Dünyada bir insan, yaptığı tercihin sonuçlarını yaşarken, ahirette de bu tercihin bedelini ödeyecektir. İslam'a göre, Allah'a eş koşanlar, ebedi hayatta büyük bir felakete uğrayacaklardır. Allah, şirk koşanları affetmeyecektir. Ahiretteki ceza, sadece dünyevi bir acıdan ibaret olmayıp, ebedi bir kayıp ve hüsrandır. Bu kayıp, Allah'ın rahmetinden mahrum kalmak ve O'ndan uzaklaşmaktır. Şirk, insanı Allah'ın huzurundan, rahmetinden ve affından mahrum bırakır.

İslam, Allah'ın mutlak kudretini ve yaratma gücünü kabul eden bir inanç sistemidir. Bu çerçevede, yaratılan bir varlık, yaratıcıya tercih edilemez. Allah, her şeyin Yaratıcısı ve Mutlak İradesi'dir; bu nedenle, bir insanın bir diğerini, özellikle de O'na yakın bir seviyede sevmesi, mantık dışıdır. Beşer, yaratılmıştır ve sınırlıdır. Bu nedenle, insanın beşeri bir varlığı, Allah'a tercih etmesi, akıl ve mantıkla bağdaşmaz. Allah'ın büyüklüğü, yüceliği ve kudreti her şeyin ötesindedir.

İman edenlerin Allah'a olan sevgisi, her şeyin ötesindedir. Bakara Suresi'nin 165. ayetinde bu durum şu şekilde açıklanır:r: "İnsanlardan kimi Tanrı'dan başka rakipler edinir. Onları Tanrı'yı sever gibi severler. İman edenlerse en çok Tanrı'yı severler. Zulmedenler keşke azabı gördükleri zaman kuvvetin gerçekten bütünüyle Tanrı'ya ait olduğunu görselerdi. Ve şüphesiz Tanrı'nın azabı şiddetlidir." (Bakara Suresi, 165. Ayet) Bu ayet, iman edenlerin kalplerinde Allah'a duydukları sevginin hiçbir şeyle kıyaslanamayacağını vurgular. Allah'a olan sevgi, kişinin hayatını şekillendirir, ona rehberlik eder ve her türlü zorluğa karşı bir güç kaynağı olur. İman eden bir kişi, her zaman Allah'ı her şeyden daha çok sever ve O'na yönelir.

Yanlış tercihlerin bedeli, hem dünyada hem de ahirette insanın huzurunu bozar. Allah'tan başka bir varlığı, Allah'tan daha çok sevmenin cezası, kalpteki daralma, ruhsal huzursuzluk ve nihayetinde ebedi kayıptır. İslam, insanı doğru tercih yapmaya, kalbini yalnızca Allah'a yönlendirmeye ve O'na duyulan sevgiyi her şeyin önüne koymaya teşvik eder. İman, yalnızca Allah'a olan sevgiyi her şeyden üstün tutmayı gerektirir. Bu sevgiyi kaybetmek, insanın en büyük kaybıdır.

Kur'an Merkezli İslam ve Şirk Kavramı Üzerine Bir Analiz

İslam, Allah'ın indirdiği Kur'an-ı Kerim üzerine bina edilen bir dindir. Ancak tarih boyunca, İslam toplumlarında geleneksel anlayışlar, mezhepler ve hadisler üzerinden şekillenen din algıları, Kur'an'ın öğretilerinden sapmalara neden olmuştur. Bu sapmalar, kimi zaman insanları farkında olmadan şirk itikadına sürüklemiştir. Şirk, Allah'a ortak koşmak veya Allah'ın hükümlerinin yerine başka hükümleri koymak anlamına gelir ve İslam inancına göre en büyük günahtır. Bu yazıda, İslam'da yalnızca Kur'an'ın tek hüküm kaynağı olduğu gerçeği üzerinde durulacak ve geleneksel din anlayışlarının tehlikelerine dikkat çekilecektir. Kur'an-ı Kerim, İslam'ın din konusunda uyulması yeterli kaynağı ve Allah'ın indirdiği hükümlerin tamamıdır. Allah, insanlara yalnızca kendi hükümleriyle yaşamalarını ve bu hükümlere göre yargılanmalarını emretmiştir. Maide Suresi'nin 44. ayeti bu konuda oldukça nettir:

"Ve kim Tanrı'nın indirdiğiyle hükmetmezse, işte onlar, kâfirlerdir."

Bu ayet, Müslümanların hayatlarının her alanında Kur'an'ı esas alması gerektiğini açıkça ortaya koymaktadır. Ancak, tarih boyunca mezheplerin ve hadislerin hükümleri, Kur'an'ın hükümleriyle çelişmiş ve bu durum birçok Müslümanı farkında olmadan şirke düşürmüştür.

Geleneksel İslam anlayışı, mezhepler ve hadisler üzerine kurulmuş bir yapı arz eder. Bu anlayış, zamanla Kur'an'ın açık hükümlerine aykırı birçok uygulamayı meşrulaştırmıştır. Örneğin, Kur'an'da haram olmadığı halde mezheplerin bazı hükümleriyle haram kılınan konular bulunmaktadır. Bu, insanları Allah'ın hükmünü ikinci plana atarak, beşerî hükümlere tabi olmaya yönlendirmiştir. Bu durum, Kur'an'a aykırı olduğu için şirk olarak nitelendirilir. Allah, insanlara yalnızca kendi hükümleriyle amel etmelerini emretmiş ve bu konuda hiçbir ortağı kabul etmemiştir.

" Sonra onların Rabbimiz Allah'a yemin olsun ki biz ortak koşanlardan değildik demelerinden başka fitneleri olmadı."

En'am Suresi 23. ayetinde bahsedilen müşriklerin, ahirette kendilerini temize çıkarmaya çalışmaları,

onların dünyada yaptıkları ibadetlerin Allah katında geçersiz olduğunu ortaya koymaktadır. Bu kişiler, namaz kılmış, oruç tutmuş ve hatta ilim meclislerine katılmış olsalar bile, yanlış bir inanç üzerine bina ettikleri ibadetleri onları kurtarmamıştır. Çünkü İslam, yalnızca doğru inanç temelinde yapılan ibadetlerle anlam kazanır. Şirk, yalnızca Allah'a ortak koşmak değil, aynı zamanda Allah'ın hükümlerini çarpıtmak ve bu çarpıtılmış hükümleri topluma dayatmaktır. Bu durum, bireyin hayatını daraltır ve toplumsal adaletsizliklere yol açar. Kur'an, insanları şirk konusunda uyarmış ve şu ayette bu tehlikeye dikkat çekmiştir:

"Zulmedenlere meyletmeyin , yoksa size ateş dokunur. Sizin için Tanrı'dan başka evliya yoktur. Sonra asla yardım göremezsiniz. " (Hud Suresi 113).

Bu ayet, zalimlere destek vermenin, onları sevmenin ve onların görüşlerini benimsemenin bile kişiyi cehennem azabına sürükleyebileceğini belirtmektedir. Şirk itikadına sahip olan gelenekçi kanaat önderlerini destekleyenlerin de ahirette onlarla birlikte hesap vereceği açıktır. Kur'an, İslam'ın yeterli kaynağıdır ve bu gerçek, pek çok ayetle tekrar tekrar vurgulanmıştır. Müslümanların, herhangi bir mezhep, hadis veya geleneksel anlayışın hükümlerini, Kur'an'ın hükümleriyle çelişir şekilde benimsemeleri, onları farkında olmadan şirke sürükleyebilir. En'am Suresi 116. ayeti bu konuda oldukça çarpıcıdır:

"Eğer yeryüzündekilerin çoğuna uyarsan seni Tanrı'nın yolundan saptırırlar onlar sadece zanna uyuyorlar ve sadece zan üzerine konuşurlar."

Bu ayet, çoğunluğun görüşlerinin her zaman doğru olmadığını ve hakikatin ölçüsünün yalnızca Kur'an olduğunu ifade eder. Sayısal çokluk, doğruluk için bir ölçü değildir. Ölçü, yalnızca Kur'an'dır. Kur'an, İslam'ın yeterli kaynağıdır ve Müslümanların hayatlarını yalnızca Kur'an'ın hükümlerine göre düzenlemeleri gerekmektedir. Mezhepler, hadisler ve geleneksel din anlayışları, Kur'an'a aykırı hükümler içerdiğinde, Müslümanları şirke düşürme tehlikesi taşır. Bu nedenle, İslam'ı anlamak ve yaşamak isteyen her birey, Kur'an'ın rehberliğine sıkı sıkıya sarılmalı ve başka kaynakları onun önüne geçirmemelidir. Unutulmamalıdır ki, ahirette kurtuluşa erecek olanlar, yalnızca Kur'an'daki İslam'a iman eden ve bu iman doğrultusunda yaşayan azınlık olacaktır.

"Ve kim Tanrı'nın indirdiği ile hükmetmezse işte onlar kâfirlerdir." (Maide Suresi 44).

Bu ayet, Müslümanlar için bir uyarıdır: Hükmün kaynağı yalnızca Allah'tır ve onun indirdiği Kur'an'dır.

Şirk ve Aşkın İzdüşümleri: Bir İnsanlık Draması

İnsanlık tarihi boyunca en temel meselelerden biri, insanın içsel yolculuğunda, doğruyu ve yanlışı, sevgiyi ve şehveti ayırt edebilmesidir. Bu yolculuk, çoğu zaman bir iç hesaplaşma, bazen ise dışsal baskılarla şekillenen bir arayış olur. İslam'da "şirk" terimi, Allah'a eş veya ortak koşmak olarak tanımlanır ve bu, insanın manevi anlamda düşüşünün en tehlikeli biçimidir. Şirke düşen bir insan, her ne kadar dünyada bir parça mutluluk peşinde olsa da sonunda büyük bir boşluğa sürüklenir. Bunun en belirgin örneğini, aşkın ve melankolinin iç içe geçtiği, insanın kendisini kaybetmeye başladığı bir süreçte görmek mümkündür. Kur'an'da, Hacc Suresi'nin 31. ayetinde şöyle denir: "Tanrı'ya ortak koşmadan tek tanrıya inananlar olun. Ve kim Tanrı'ya ortak koşarsa sanki gökten düşmüş ve onu kuş kapıyor veya rüzgar onu uzak bir yere sürüklüyor gibidir." Bu ayet, şirkin ne denli zararlı ve tehlikeli olduğunu vurgular. Şirk, insanın kalbinde, Allah'ın sevgisini başka bir şeye ya da birine yönlendirme çabasıdır. Bu, bir bakıma insanın kendi içindeki doğru yönelimleri kaybetmesine neden olur ve sonunda yalnızca boşlukla karşılaşır. Aşk, bu yolculukta insanın karşılaştığı en güçlü duygulardan biridir. Ancak aşk, doğru bir şekilde yönlendirilmediğinde, insanı yıkıcı bir hale getirebilir. Bu durumu, ünlü Türk sanat müziği sanatçısı İbrahim Tatlıses'in sözleriyle ifade edebiliriz: "Tutunacak hiçbir dalım kalmadı, bir ağaç misali kurumuşum ben." Aşk, zamanla bir saplantıya dönüşebilir. İnsan, sevdiği kişiye o kadar bağlanır ki, Allah'ın yerine onu koyar. İşte bu noktada şirk başlar; insanın kalbi, Allah'ın yerine bir başka varlıkla dolmaya başlar. Şirkin başladığı an, insanın aklına ilk olarak sevgilisi gelir. Bu, bir bakıma Allah'ın yerine bir başka varlığı koymaktır. Görüntüye tutunan insan, "görüntüye sıkıca tutunur ve sırtını ona dayar." Ancak zamanla bu görüntü, insanı terk eder, tıpkı gölge gibi. Gölge bir süre sonra kaybolur, ve insan serbest düşüşe geçer. İşte o zaman, insan, manevi boşlukla karşı karşıya kalır. Bir zamanlar aşkla dolan kalp, şimdi boşlukla tanışır. Bu boşlukta kalp, tutunacak bir dal arar, ancak hiçbir şey bulamaz. Kalbin kuytularında sıkışan ruh, dışarıya yönelir,

sokaklara, taşlara ve insanlara katılır. Ancak bu, geçici bir rahatlamadır. Bir omuz arar, ama o omuz da ona gerçek bir çözüm sunmaz. Oysa gerçek çözüm, içsel arayıştır. İnsan, kalbinin derinliklerine inmeden, dışsal rahatlamalarla huzuru bulamaz. Şirk, insana önce bir tür acı verir. Ancak bu acı, doğru yönlendirilmediğinde, bir melankoliye dönüşür. Melankoli, insanın içinde bulunduğu ruh halinin dışa yansımasıdır. Melankolik insan, acısını içselleştirir ve bu acıyı sürekli olarak yaşar. Ancak zamanla bu acı azalır, insan yüzünü yıkayıp kendine gelir. Ancak burada kritik bir nokta vardır; acının neden kalbi kuşattığını bilmeyen insan, bir başka görüntüyle karşılaştığında, aynı hatayı tekrar yapar. Kur'an, bu durumu şöyle ifade eder: "İnsanlardan kimi Tanrı'dan başka eşler edinir. Onları Tanrı'yı sever gibi severler. İman edenlerse en çok Tanrı'yı severler. Zulmedenler keşke azabı gördükleri zaman kuvvetin gerçekten bütünüyle Tanrı'ya ait olduğunu görselerdi. Ve şüphesiz Tanrı'nın azabı şiddetlidir." (Bakara Suresi, 165. Ayet) Burada, insanın doğru sevgiye yönelmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Aşk, sevgiliye değil, yalnızca Allah'a yönlendirilmelidir. Gerçek sevgi, Allah'a olan sevgidir ve bu sevgi, her türlü şirki ve sapmayı ortadan kaldırır. Aksi takdirde, insan sürekli olarak bir döngüye hapsolur ve bu döngü hiçbir zaman gerçek huzuru getirmez. Sonuç olarak, insanın içsel yolculuğunda en büyük tehdit, Allah'a eş koşmaktır. Şirk, insanı başlangıçta tatmin edebilir gibi görünse de, sonunda büyük bir boşluğa sürükler. Aşk, doğru bir yönelimle Allah'a yönlendirilmelidir. Aksi takdirde, insan, kendini kaybetmiş ve gerçek huzuru bulamamış olur. Aşk ve şirkin iç içe geçtiği bu dünyada, insanın kalbi yalnızca Allah'ın sevgisiyle dolmalı, her türlü dışsal sevgi ve bağlılık, bu yüce sevgiyi taklit etmekten öteye geçmemelidir.

Müslümanlık ve İman Arasındaki Fark: Şirk ve Zikr

İslam, bir teslimiyet dinidir ve bu teslimiyetin en önemli göstergesi, insanın kalbiyle Allah'a olan bağlılığıdır. Ancak günümüzde "Müslüman ülke" kavramı genellikle, yalnızca nüfus cüzdanında "İslam" yazan toplumlarla sınırlı olarak anlaşılmaktadır. Bu, esasen yanlış bir anlayıştır, çünkü İslam, kalp ve ruhla gerçekleşen bir bağlılık ve eylem bütünüdür. "Müslüman" olmak, sadece bir kelimeyle ya da formel bir tanımlamayla yetinilebilecek bir durum değildir. İslam, insanın Allah'a teslim olmasını ve O'nun yolunda bir hayat sürmesini gerektirir. Kur'an, iman ve İslam arasındaki farkı net bir şekilde ortaya koymaktadır. Müslüman, Allah'a ve O'nun vahyine teslim olan, dışsal olarak İslam'ı kabul eden kişidir. Ancak mümin, sadece dışsal bir teslimiyetle yetinmeyip, kalbiyle de Allah'a bağlanan, O'na tüm varlığıyla adanmış bir insandır. Nitekim Kur'an'da, "Çöl Arapları iman ettik dediler. De ki: İnanmadınız fakat biz teslim olduk deyin. İman henüz kalplerinize girmedi. Ve eğer Tanrı'ya ve elçisine itaat ederseniz amellerinizden hiçbir şeyi eksiltmez. Şüphesiz Tanrı çok bağışlayandır, çok merhametlidir." (Hucurât Suresi 14. Ayet) ifadesi, mümin olmanın, sadece kalp ve ruhla gerçekleştirilen bir çaba olduğunu belirtmektedir. Bu anlamda, bir toplumun veya bireyin yalnızca İslam'a dair formel bir tanımlamaya sahip olması, onların kalpten ve gönülden iman etmelerini garanti etmez. Kuran'da, "De ki: 'Şüphesiz benim salâtım, ve ibadetlerim, ve hayatım ve ölümüm âlemlerin Rabbi olan Tanrı içindir.'" (Enam 162) ayeti, gerçek bir müminin hayatının her anının Allah'a adanmış olması gerektiğini vurgular. Kur'an'daki zikir, sadece Allah'ı anmak değil, aynı zamanda O'nun vahyine yönelmek ve her türlü şekli ve dogmayı reddederek, yalnızca Allah'ın iradesini kabul etmektir. Zikir, bir insanın yalnızca kelimeyle değil, tüm hayatıyla Allah'ı yüceltmesi ve O'na teslim olması anlamına gelir. Günümüzde, İslam'ı ve Kur'an'ı sadece geleneksel hadislerle veya mezhep anlayışlarıyla yaşamak, Allah'tan yüz çevirmektir. Bu, şirke düşmek anlamına gelir ve şirkin kaynağı, Allah'ın zikrinden uzaklaşmaktır. "Ve kim Benim Zikrim'den yüz çevirirse şüphesiz ki onun için dar bir geçim vardır. Ve kıyamet günü onu kör olarak haşrederiz." (Tâ-Hâ Suresi 124. Ayet) ayeti, Allah'tan uzaklaşmanın, hem bireysel hem de toplumsal sıkıntılara yol açacağını ifade eder. Şirk, sadece bir inanç meselesi değil, aynı zamanda bir insanın kalbinde ve ruhunda meydana gelen bir hastalıktır. Şirk, insanın Allah'a ve O'nun gücüne olan teslimiyetini zedeler ve insanı başka varlıklara tapmaya yöneltir. Bu, insanın Allah'ın mutlak gücünü ve kudretini göz ardı etmesine yol açar. Sonuçta, bireysel sıkıntılar, toplumsal problemler ve manevi çöküntüler şirkin bir sonucudur. Lokman Suresi'nde, Elçi Lokman oğluna şöyle öğüt verir: "Ve hani Lokman oğluna öğüt vererek yavrum Allah'a asla ortak koşma çünkü ortak koşmak büyük bir zulümdür demişti." (Lokman Suresi 13. Ayet). Şirk, yalnızca kişinin ruhsal sağlığını değil, aynı zamanda toplumların sosyal yapısını da bozar. İslam adı altında yaşayan toplumların birçoğu, Kur'an'daki İslam'ı tam anlamış ve hayata geçirmiş değildir. Dünyanın en zengin doğal kaynaklarına sahip olmasına rağmen, bu toplumların büyük çoğunluğu maddi ve manevi sıkıntılarla mücadele etmektedir. Bunun temel sebebi, şirke düşmek ve Allah'ın vahyinden yüz çevirmektir. Bir yerde sıkıntı varsa, orada şirkin varlığından söz edilebilir. Zira, Allah'a gerçek anlamda iman etmeyen ve sadece dışsal göstergelerle yetinen toplumlar, manevi anlamda ciddi bir boşluk içinde yaşamaktadırlar. İslam'ın özüne dönmek ve gerçek anlamda Allah'a teslim olmak, yalnızca bireysel değil,

toplumsal huzurun da anahtarıdır. İslam'ın gerçek anlamıyla yaşanması, toplumsal sorunların çözülmesinin, manevi kalkınmanın ve gerçek refahın sağlanmasının temel yoludur. Kur'an, bize her zaman doğru yolu gösterir, fakat bu yolu takip etmek, kişisel bir sorumluluktur. Müslüman olmak, kelime olarak bir kimlik taşımaktan öte, Allah'ın iradesine teslim olmayı gerektirir. Bu teslimiyet, yalnızca dışsal bir şekilden ibaret değildir; kalp, zihin ve ruhun Allah'a yönelmesi gerekir. Sonuç olarak, gerçek İslam'a ulaşabilmek ve toplumları refah içinde yaşatabilmek için, Allah'a içten bir iman, O'nun vahyine sımsıkı sarılmak ve her türlü şirke karşı durmak gerekmektedir. Şirkten kaçınarak, Allah'ın zikrine yönelmek, hem bireysel hem de toplumsal huzurun teminatıdır.

Şirk ve Modern Putperestlik: İslam'ın Temel Öğretileri ve İnsanların İlahlaştırdığı Figürler

İslam'ın temel öğretilerine göre, Allah'a iman etmek ve yalnızca O'na kulluk etmek, bir müminin yaşamının merkezinde yer almalıdır. Ancak, tarih boyunca insanlar, çeşitli sebeplerle Allah'tan başka varlıkları ilahlaştırmış, onları kutsamış ve onlara secde etmiştir. İslam'da buna "şirk" denir ve bu, en büyük günahlardan biridir. Nuh Suresi'nin 23. ayetinde, Nebimiz Nuh'un kavminin putlaştırdığı bazı isimler örnek verilerek, şirk inancının kökenleri ve tehlikeleri üzerine önemli bir uyarı yapılmaktadır: "Ve tanrılarınızı bırakmayın Vedd'i, Suva'ı, Yeğus'u, Yeuk'u ve Nesr'i bırakmayın dediler." Bu beş isim, o dönemde halk arasında kutsal sayılan, ilahlaştırılan figürlerin adlarıdır. Bu figürler, İslam öncesi cahiliye toplumunun Allah'tan bağımsız şekilde yarattığı putlardır. Mezhep imamları, hadis imamları, tarikat ve tasavvuf liderleri, fakihler, müfessirler, müceddidler, evlâd-ı Resûl ve imamlar gibi putlardır. Vahyin, insan hayatına dair her şeyi kapsayan bir öğreti olduğunu savunan İslam, insanları sadece Allah'a yönelmeye ve O'na kulluk etmeye çağırır. Nebimiz Nuh'ta, kavmini sadece Allah'a inanmakla yükümlü tutmuş, hiçbir şahsı ne kendi ne de başkaları adına ilahlaştırmamıştır. Ancak müşrikler, vahyin bu öğretilerine karşı durarak, kendi putlarını ve ilahlarını savunmuşlardır. Müşriklerin en belirgin özelliklerinden biri, hayatı ve tüm olayları kavramsal bir çerçevede anlamaktansa insanları ve onların özelliklerini putlaştırarak anlamaya çalışmalarıdır. Bugün de benzer bir durum söz konusudur. Modern toplumlarda, özellikle gelenekçi kesimlerde, bir kişi veya grubun düşünceleri, icraatları ve öğretileri sorgulanamaz hale gelmiş putlaştırılmıştır. Bu putlaştırılmış figürler arasında hadis imamları, mezhep imamları, tasavvuf şeyhleri, devlet adamları, fakihler, müfessirler, evlâd-ı Resûl, imamlar ve cemaat liderleri yer alır. Bu figürlerin görüşleri ve öğretileri, bazen vahye aykırı bile olsa, sorgulanmadan kabul edilir. Bu, bir "modern putperestlik"tir. Gelenekçiler, bu putları ne pahasına olursa olsun savunur ve eleştirilmesini engellemeye çalışır. Oysa gerçek Müslüman, Allah'ın Kitabı olan Kur'an'ı ölçü alarak her türlü şahsiyeti ve düşünceyi eleştirir, yanlışları dile getirir. Cahiliye toplumlarında, bir fikir veya inanç, öncelikle putların onayına sunulurdu. Eğer put onay verirse, o inanç toplumda meşru kabul edilirdi. Firavun, bu durumu A'râf Suresi 123. ayetinde şöyle ifade etmiştir: "Ben size izin vermeden önce O'na iman ettiniz mi?" Burada Firavun, halkının inançlarını onaylamadığında, inançlarının geçersiz olacağını iddia etmektedir. Cahiliye toplumunun üyeleri, vahyi terk ettikleri için, putlaştırılmış figürlerin düşüncelerini ve yaşamlarını vahye göre tahlil etmeyi bilmezler. Bunun yerine, sadece bildikleri ve duyduklarıyla hareket ederler. Bugün de, kendini Müslüman zanneden ancak aslında cahiliye inançlarına sahip olan birçok kişi, putlaştırılmış figürlere secde etmekte, onları kutsamaktadır. Vahiy ise, şahısları kutsama kaygısından uzaktır. Gerçek müminler, tarihi şahsiyetleri, atalarını ve onların icraatlarını Kur'an'a göre değerlendirir, eleştirir ve yanlışları dile getirir. Nebimiz İbrahim , kendi kavminin putlarını diline dolayarak eleştirmiştir ve bu, ona karşı halkın tepkisini çekmiştir. Aynı şekilde, İslam'ın temellerine dayanan bir din anlayışına sahip olanlar, bugünkü "put"ları ve onları savunanları da eleştirirler. İşte bu noktada, dinin gerçek özünü kavramış olanlar, ne Vedd ne Suva ne mezhep imamları, ne hadis imamları, ne cemaat liderleri, ne fakihler, ne müfessirler, ne müceddidler, ne evlâd-ı Resûl, ne imamları ne de diğer putları savunurlar; onları sevmezler ve onları savunmak, doğru bir imanla bağdaşmaz. Günümüzde de, İslam'ı doğru bir şekilde anladığını zanneden ve kimi dini figürleri (hadis imamları, mezhep imamları, tasavvuf liderleri, siyasetçiler vb.) putlaştıran birçok insan vardır. Bu figürler, geçmişte olduğu gibi, günümüzde de insanların gözünde ilahlar haline gelmiş, onları sorgulamak imkansız hale gelmiştir. Bu durum, modern dünyada bir "putperestlik"tir. Müslümanlar, tarih boyunca İbrahim'in kavminin putlarını eleştirdiği gibi, bu tür figürleri de Kur'an'a ve İslam'ın temel öğretilerine göre eleştirebilirler. Ancak, ne yazık ki günümüzde, bu tür eleştiriler genellikle hoş karşılanmaz ve insanlar, inandıkları figürleri savunarak, onların hatalarını görmezden gelirler. Vahiy, insanlara her şeyin doğru yolunu göstermek için gönderilmiştir. Allah'a iman etmek ve yalnızca O'na kulluk etmek, bir Müslüman'ın en temel sorumluluğudur. İnsanlar, tarihsel şahsiyetleri ve onların öğretilerini sorgulamakta özgürdürler, ancak bu sorgulama, yalnızca vahiy ölçüsünde yapılmalıdır. Putlaştırmak, ne geçmişte ne de günümüzde doğru bir

yaklaşım olmuştur. Gerçek mümin, her şeyin Allah'a ait olduğuna inanır ve putlardan uzak durur. Yalnızca Allah'a iman ederek, doğru yolu bulur ve bu inançla hayatını sürdürür.

Kur'an'ın Yeterliliği ve Hadislerin Rolü: Çelişkilere ve Şirk Tehlikesine Dair Bir Analiz

"O hâlde Kur'an'ı düşünmüyorlar mı? Eğer Tanrı'dan başkası tarafından olsaydı onda birbirini tutmaz çok şey bulurlardı." (Nisâ Suresi 82)

Kur'an, Allah'ın indirdiği eksiksiz, açık ve yeterli bir kitaptır. Rabbimiz Kur'an'da, insanlara doğru yolu göstermek için hiçbir eksiklik bırakmadığını ve bu kitabın bizlere kâfi olduğunu tekrar tekrar vurgulamaktadır:

"Biz Kitap'ta hiçbir şeyi eksik bırakmadık." (En'âm Suresi 38)

Ancak, ne yazık ki, bir kısım Müslümanlar Kur'an'ın yeterliliğine iman etmekle birlikte, pratikte hadisler, mezhepler ve âlimlerin görüşlerine olan bağlılıklarıyla çelişkiye düşmektedir. Bu durum, dinin kaynağını doğru anlamamak ve birbiriyle uyumsuz inançlar benimsemek suretiyle zihinlerde ve kalplerde şirk oluşmasına yol açmaktadır.

Kur'an'ın Yeterliliği Üzerine Deliller

1. Kur'an, Hidayetin Yegâne Kaynağıdır

Allah, Kur'an'ın kendilerine indirilmesini yeterli bulmayanlara şu soruyu sorar:

"Kendilerine okunan kitabı sana indirmemiz onlara yetmedi mi? Şüphesiz bunda merhamet ve iman eden bir toplum için öğüt vardır." (Ankebut 51)

Kur'an, müminlere dünya ve ahiret saadeti için gereken her türlü bilgiyi sunmaktadır. Bunun dışında başka kaynaklara başvurmak, Kur'an'ın yeterliliğini reddetmek anlamına gelir.

2. Nebimiz Muhammed'in Görevi: Vahyi Tebliğ Etmek

"Ben, sadece bana vahyolunana uyuyorum. " (En'am Suresi 50)

Nebimiz Muhammed'in görevi, Allah'tan gelen vahyi tebliğ etmek ve insanlara açıklamaktır. Nebimiz Muhammed, bu görevi hakkıyla yerine getirmiş ve bizlere Kur'an'ı bırakmıştır. Hadislerin, Kur'an'ın açıklayıcılığına bir alternatif olarak görülmesi, bu ilahi görevle çelişir.

3. Kur'an'da Çelişki Yoktur

"O hâlde Kur'an'ı düşünmüyorlar mı? Eğer Tanrı'dan başkası tarafından olsaydı onda birbirini tutmaz çok şey bulurlardı." (Nisâ Suresi 82)

Kur'an'ın ilahi kaynaklı olduğunun delillerinden biri, içindeki mutlak tutarlılıktır. Buna karşın, hadislerde ve mezhep yorumlarında yer alan farklılıklar, insanların hatalarından ve zayıflıklarından kaynaklanmaktadır.

Hadislerin toplanması ve yazıya geçirilmesi süreçlerinde yaşanan insani hatalar, uydurma hadislerin varlığı ve hadisler arasındaki tutarsızlıklar, bu kaynakların Kur'an gibi kesin bir güvenilirliğe sahip olmadığını gösterir. Rabbimiz, tek güvenilir kaynağın Kur'an olduğunu belirtir:

"Ve her ümmet için kendi aralarından bir şahid getireceğimiz gün seni de teslim olanlara her şeyi açıklayan, yol gösteren, merhamet ve müjde olarak sana indirdiğimiz bu kitapla bunların üzerine şahid getireceğiz." (Nahl, 16:89)

Mezhepler ise, insan aklının dini anlamadaki yorumlarını temsil eder. Mezheplerin farklı görüşlere ve hükümlere sahip olması, onların dinin asli kaynağı olamayacağını gösterir. Bir Müslümanın, vahiyden başka şeylere uyması şirk tehlikesini beraberinde getirir:

"Tanrı'dan başkasına tapmayın. Şüphesiz ki ben size O'nun tarafından bir uyarıcı ve müjdeciyim." (Hud Suresi 2)

Bir Müslüman, Kur'an'ın yeterliliğine iman etmekle mükelleftir. Eğer kişi, Kur'an'ın yeterli olduğunu söyleyip hadislere ve mezheplere uyuyorsa, bu durum imanında çelişki ve zayıflığa işaret eder. Mantık ilkelerine göre bir şey hem "A" hem de aynı zamanda "B" olamaz. Yani, Kur'an hem yeterli hem de yetersiz olarak kabul edilemez.

Bu çelişkiden kurtulmanın yolu, yalnızca Kur'an'a teslim olmak ve şu ayeti rehber edinmektir:

"O hâlde Kur'an'ı düşünmüyorlar mı? Eğer Tanrı'dan başkası tarafından olsaydı onda birbirini tutmaz çok şey bulurlardı." (Nisâ Suresi 82)

Kur'an, İslam'ı yaşamak için yeterlidir. Hadisler ve mezhepler, dinin kaynağı olarak değerlendirilemez. Müslümanlar, Kur'an'ın yeterliliğine iman etmeli ve yalnızca vahiy kaynaklı bir dine bağlı kalmalıdır. Aksi takdirde, Allah'ın dinine ilavelerde bulunarak şirke düşmüş olurlar.

Son olarak, Rabbimizin şu uyarısını unutmamalıyız:

"Biz Kitap'ta hiçbir şeyi eksik bırakmadık." (En'âm Suresi 38)

Kur'an, İslam'ı anlamak ve yaşamak için tek başına yeterlidir. Onunla yetinmeyip başka kaynaklara sığınmak, Allah'a olan imanımızı sorgulatır ve bizi doğru yoldan saptırır. Rabbimizin kitabını düşünmek ve ona sarılmak, kurtuluşun yegâne yoludur.

İman, Akıl ve Şirk: Geleneksel Düşünceyi Aşma Yolu

İslâm, insan aklını ve ruhunu özgürleştiren bir dindir. Ancak, bazı insanlar bu özgürlüğü, kendi ideolojik ve geleneksel inançlarına göre kısıtlamakta, böylece gerçek İslâm'ı terk etmekte ve kendilerini batıl inançlarla kuşatmaktadırlar.

Kur'an'da yer alan şu ayet, bu noktayı net bir şekilde ortaya koymaktadır:

"Ve Rabbimiz şüphesiz biz efendilerimize ve büyüklerimize uyduk bizi yoldan saptırdılar derler." (Ahzâb, 67. Ayet)

Bu ayette, insanların büyüklerine ve liderlerine körü körüne itaat etmelerinin, onları doğru yoldan saptırdığına dikkat çekilmektedir. İslâm, bireyin doğruyu arayarak, aklını kullanarak Allah'a yönelmesini ister. Ancak, geleneksel düşünceler ve batıl inançlar, insanları bu özgür iradeden mahrum bırakır. Oysa, her Müslümanın aklı, Allah'ın verdiği bir nimet olarak doğruyu bulma yolunda kullanılmalıdır.

Gelenekçi yaklaşımı benimseyen kişiler, İslâm'ı bir kültür olarak benimsemiş ve akıl yerine geleneksel öğretilere, mezheplere ve tasavvufun etkisine kapılmışlardır. Bu kişiler, doğruyu ve yanlışı ayırt etme yetisini kaybetmişlerdir. Kur'an'daki hakikati görmek yerine, hadisler, mezhepler ve tasavvuf öğretisi ile bağ kurarak, bu öğretinin akıllarını örtmesine izin vermektedirler. İşte bu, şirke düşmek demektir. Şirk, insanın aklını sıfırlar, doğruyu ve yanlışı ayırt etmesini engeller.

"Ve eğer yeryüzündekilerin çoğuna uyarsan seni Tanrı'nın yolundan saptırırlar. Onlar sadece zanna uyarlar ve onlar sadece yalan uydururlar." (En'âm, 116. Ayet)

Bu ayet, insanların çoğunluğunun doğruyu görme kapasitesinin sınırlı olduğunu ve bu yüzden onların izlediği yolda ilerlemenin, insanı doğru yoldan saptıracağını belirtmektedir. Geleneksel düşünceleri savunanlar çoğu zaman, "Bu da böyle gelmiş, biz de böyle devam edelim" anlayışını benimserler. Bu durum, bireyin aklını kullanmasının önüne bir engel koyar. Akıl, yalnızca Kur'an'a dayalı doğru bilgi ile şekillenmelidir. Şirk ise aklın doğruyu görmesini engeller.

Kur'an'a ve İslâm'ın özüne iman eden gerçek Müslümanlar, geleneksel inançların peşinden gitmektense, Allah'ın emirlerine uyarak yaşamayı tercih ederler. Bu insanlar, çoğunluğa uymaktansa, azınlıkta kalarak, doğruyu aramaktan korkmazlar. Zira ruh sahibi Kur'an Müslümanının, gırtlağına kadar şirke batmış yalancılarla aynı safta olması mümkün değildir. Ruh, çoğunluğun değil, azınlığın içindedir. Çoğunluğun içindeki batıl inançlardan sıyrılarak ve hakikati bulma yolunda azınlıkta kalarak doğruyu savunurlar. Bu, toplumda doğruyu savunmanın çoğu zaman zorlayıcı ve yalnızlaştırıcı bir süreç olabileceğini kabul etmek anlamına gelir. Ancak, Allah'ın rızasını kazanmanın yolu da bu ıstıraplı yoldan geçer.

Kur'an'da, insanların itikadını şekillendiren, izledikleri yolun dışa yansıması olduğu vurgulanmaktadır. Yani, kimlerle aynı safta oldukları, kime inandıkları ve kimleri savundukları, aslında kendi iç dünyalarını yansıtır. Sevdiğimiz, desteklediğimiz kişiler ve fikirler, bizlerin içsel inançlarının bir yansımasıdır. Bu sebeple, doğru inanç ve ahlâkî değerleri benimseyen bir Müslüman, asla yanlış bir safta yer alamaz.

İslâm, kişiyi, doğruyu aramak ve gerçeği bulmak için aklını kullanmaya davet eder. Akıl, insanın en değerli nimeti olup, doğruyu bulmada en büyük rehberidir. Şirk, bu aklı, batıl inançlarla karartır ve insanı doğruyu görmekten alıkoyar. Bu nedenle, bir Müslüman, yalnızca Kur'an ile şekillenmeli, batıl inançlardan ve geleneksel düşüncelerden uzak durmalıdır.

Sonuç olarak, İslâm'ın özünü doğru anlamak, aklımızı kullanarak Allah'ın emirlerine uymakla mümkündür. Şirk ve geleneksel düşüncelere saplanmak, insanı doğru yoldan saptırır ve aklını etkisiz hale getirir. Müslümanlar, doğruyu bulma yolunda, azınlıkta kalmaktan korkmamalı ve geleneksel düşünceleri terk ederek Allah'ın yoluna yönelmelidirler.

Veri Analizi ve Ebced: Modern Kehanet ve Bilimsel Bakış Açısı Üzerine Bir İnceleme

Günümüzde veri analizi, modern bilimin en önemli araçlarından biri haline gelmiştir. İstatistiksel modeller ve algoritmalar kullanarak geçmiş verilere dayanarak tahminler yapmak, iş dünyasında ve farklı alanlarda önemli bir yer tutar. Ancak, bu sürecin temelinde yatan felsefi yaklaşım, eski geleneksel kehanet yöntemleriyle paralellikler taşır. Bu makalede, veri analizinin ve ebcedin temelleri arasındaki benzerlikler incelenecek ve her iki yöntemin birer kehanet aracı olup olmadıkları sorgulanacaktır.

Ebced, Arap harflerinin her birine sayısal bir değer atayan kabaladan müşriklerin almış olduğu eski bir sistemdir. Bu sistem, özellikle İslam dünyasında, Kur'an ayetlerinin ve hadislerin anlamlarını derinlemesine çözmeye çalışan bazı kişiler tarafından kullanılmıştır. Ebced hesaplamaları, bu sayısal değerlerin bir araya getirilmesiyle belirli bir anlam çıkarma ve geleceğe dair kehanetlerde bulunma amacı güder. Bu anlamda, ebced kullanımı, daha çok mistik bir anlam taşır ve bilimsel temelden yoksundur.

Veri analizi, eski kehanet yöntemlerinin modern bir versiyonudur. Fakat bilim dünyasında bilimsel temellere dayanan bir disiplin kabul edilir. İstatistiksel analiz, büyük veri kümeleri üzerinden desenler ve eğilimler belirlemeye çalışır. Bu süreç, geleceğe dair tahminler yapmaya yönelik olsa da, tahminlerin doğruluğu, kullanılan verilerin güvenilirliğine ve istatistiksel yöntemlerin geçerliliğine bağlıdır. Yani, veri analizi "kesinlikten uzak" bir tahmin aracı sunar. Ancak, modern bilimde bu tür tahminler, belirli bir dereceye kadar doğruluk payı taşıdığından kabul edilir.

Ebced ile veri analizi arasındaki benzerlik, her ikisinin de geçmiş veriler üzerinden geleceği tahmin etmeye çalışmasıdır. Ancak, veri analizi daha matematiksel bir temele dayanıp bilim dünyasında bilimsel kabul edilirken ebcedin dayandığı temeller daha çok manevi ve mistiktir. Ebcedin temeli, sayısal değerlerin harflerle ilişkilendirilmesi ve bu ilişkilerin sembolik anlamlar taşıması üzerine kuruludur. Bu bağlamda, her iki yöntem de bir tür kehanet aracıdır.

Veri analizi, matematiksel modeller ve algoritmalar kullanılarak gerçekleştirilir. Bu sürecin amacı, geçmiş verilerden elde edilen desenler ve eğilimlerle, gelecekteki olayları tahmin etmeye çalışmaktır. Ancak, bu tahminler her zaman belirsizlik taşır ve belirli bir doğruluk oranı belirtilir. Bu nedenle, veri analizi tamamen doğru sonuçlar veremez, çünkü çok sayıda bilinmeyen faktör ve değişken bulunmaktadır. Ancak, veri analizi modern bilimin kabul ettiği bir yöntem olup nitel ve nicel veriler baz alınıp matematiksel hesaplamalar yapılır. Ebced ise, mistik bir yaklaşımla geleceği tahmin etmeye çalışan eski bir yöntemdir. Bu yönüyle, veri analizi ile ebced arasında temel bir fark bulunmaktadır: Birisi nicel verileri baz alıp matematiksel hesaplamalar yapar. Diğeri tamamen kehanet aracı olup manevi bir inanç sistemine dayalıdır.

İslam dini, insanların kaderini belirlemede yalnızca Allah'a güvenilmesi gerektiğini vurgular. Fal okları, kişinin geleceği hakkında tahminler yapmak için kullanılan bir araçtır. Ancak, İslam'da fal oklarına güvenmek, kişilerin kaderlerini onlara dayandırmaları, tevhid inancına aykırıdır. Maide Suresi'nin 90. ayetinde, fal okları "şeytan işi pislikler" olarak nitelendirilmiş ve bunlardan kaçınılması gerektiği ifade edilmiştir.

Ayette şöyle buyrulmaktadır:

"Ey iman edenler! Şüphesiz örten, kumar, dikili taşlar ve fal okları şeytan işi pisliktir. Bunlardan kaçının umulur ki kurtuluşa erersiniz." (Maide Suresi, 90. Ayet)

Bu ayet, insanların geleceğini belirlemede Allah'tan başka bir kaynağa güvenmenin yanlış olduğunu öğretmektedir. Fal okları, bir kişinin kaderini belirleme çabasıdır ve bu tür uygulamalar, Allah'ın iradesine aykırıdır. Aynı şekilde, veri analizi ile yapılan tahminlere de güvenmek ve hayatın yönünü buna göre şekillendirmek, büyük bir hatadır. Çünkü insanlar, Allah'ın takdirine ve iradesine teslim olmalıdır.

Veri analizi ve ebced, her ikisi de geçmiş veriler üzerinden geleceği tahmin etmeye çalışan araçlar gibi görünse de, aralarındaki temeller çok farklıdır. Ebced, manevi bir inanç ve sembolizme dayanan kehanet aracıyken, veri analizi matematiksel bir temele sahiptir. Ancak, her iki yöntemin de belirsiz ve tahmini sonuçlar sunduğu gerçeği, onları birer kehanet aracı olarak tanımlar.

İslam dini, insanların kaderini yalnızca Allah'a teslim etmeleri gerektiğini öğretir. Fal okları ve benzeri yöntemlerle geleceği tahmin etmeye çalışmak, doğru bir yaklaşım değildir ve inanç açısından tevhid inancına ters düşer. Aynı şekilde, veri analizi gibi tahmin araçlarına aşırı güvenmek ve kaderi bunlara dayandırmak, insanı doğru yoldan saptırabilir.

Bilimsel tahminler, insanın kaderini belirlemek için değil, yaşamı daha verimli ve bilinçli bir şekilde yönlendirebilmek için kullanılmalıdır. Geleceği yalnızca Allah bilir ve her türlü tahminde bulunmak, yalnızca bir yanılsamadır.

Benzerlik Ve Farklılıkları

Temel Benzerlikler:

1. Geçmiş verileri kullanarak geleceğe dair öngörülerde bulunma çabası

2. Belirli bir sistematiğe dayanma (Ebced'de harf-sayı ilişkisi, veri analizinde matematiksel modeller)

3. Sonuçların kesinlik içermemesi

Kritik Farklılıklar:

1. Metodolojik Temel:

- Veri analizi: Ölçülebilir, tekrarlanabilir ve test edilebilir metodoloji

- Ebced: Mistik ve sembolik yorumlama sistemi

2. Doğrulama Mekanizmaları:

- Veri analizi: Hipotez testleri, güven aralıkları, hata payı hesaplamaları

- Ebced: Sübjektif yorumlama, doğrulanabilir metodoloji eksikliği

3. Kullanım Amacı:

- Veri analizi: Karar destek sistemi olarak kullanım, olasılıksal öngörüler

- Ebced: Manevi/mistik anlam arayışı, kesin kehanetler

İslami perspektiften bakıldığında her iki yaklaşımın da mutlak belirleyici olarak görülmemesi gerekir. Bu sebeple veri analizinin bilimsel bir araç olarak kullanılması, ancak kadercilik boyutuna taşınmaması önemli bir denge noktası oluşturur. Veri analizi, modern bilimin metodolojik araçlarından biri olarak değerlendirilmeli ve mutlak kesinlik iddiasından uzak, destek mekanizması olarak görülmelidir.

Çocuk Sahibi Olmanın İslamî Perspektifi ve Cahiliye Anlayışı

Merhametli ve Bağışlayan Tanrı'nın İsmiyle

İslam, hayatın her alanında olduğu gibi, çocuk sahibi olma meselesine de hikmet ve derinlik katar. Resul İbrahim ve Resul Zekeriya'nın duaları, bu konuda örnek teşkil eder. Her ikisi de yaşlılık dönemlerinde Allah'tan salih bir evlat istemiş, dualarında yalnızca İslam'ın menfaatlerini gözetmişlerdir. Onların çocuk istemeleri, soyun devamı, sayısal üstünlük ya da dünya menfaatleri için değil, tevhid bayrağını kendilerinden sonra taşıyacak bir nesil yetiştirme amacına dayanıyordu. Bu durum, bizlere çocuk sahibi olmanın asıl niyetini ve hikmetini öğretir. İslam'da çocuk, yalnızca biyolojik bir gereklilik ya da sosyal bir statü göstergesi değildir. Çocuk sahibi olmak, Allah'ın bir nimeti ve aynı zamanda ağır bir sorumluluktur. Resuller, çocuk sahibi olmayı bir ihtiyaç olarak görmüşlerdir. Ancak bu ihtiyaç, İslam'ın mesajını taşıyacak bir nesil yetiştirme ihtiyacıdır. Onların duaları, bu saf ve samimi niyeti yansıtır:

> "Rabbim! Bana, salihlerden bağışla." (Saffat, 100)

Resullerin çocuk isteme gayesi, İslam'ın ali menfaatlerini korumaktır. Dünya nimetleri, toplumsal saygınlık ya da kişisel arzular, onların dualarında hiçbir zaman yer almamıştır. Bugün, milyarlarca insanın çocuk sahibi olma sebepleri İslamî kıstaslara uygun değildir. Çocuk sahibi olmak, çoğu zaman toplumsal baskılardan ya da kişisel arzularla alınan bir karar haline gelmiştir. Sayısal üstünlük sağlamak, soyun devamı ya da toplumda kabul görmek gibi nedenler, İslam'ın ölçülerine aykırı olan cahiliye anlayışını temsil eder.

Allah Teâlâ, A'râf Suresi'nde şöyle buyurur:

> "O, sizi tek bir nefisten yarattı ve onunla sukun bulsun diye eşini yarattı. Onu sarıp örtünce hafif bir yük yüklendi ve onu gezdirdi. Ağırlaştığı zaman ikisi Rableri Tanrı'ya dua ettiler. Eğer bize hayırlılardan verirsen kesinlikle şükredenlerden olacağız. Fakat onlara hayırlılardan verince kendilerine verdiği şeyde O'na ortaklar koşmaya başladılar. Tanrı ortak koştukları şeyden yücedir." (A'râf, 189-190)

Bu ayet, cahiliye döneminde olduğu gibi, günümüzde de çocukların putlaştırılmasına işaret eder. Çocuğunu hayatının merkezine koyan, onun için her şeyinden vazgeçen, onun geleceğini her şeyin önüne koyan bir anlayış, tevhid inancına zarar verir. Çocuk, Allah'a bir nimet olarak görülmeli, asla O'na ortak koşulmamalıdır. Çocuğunu putlaştıran anne ve babalar, farkında olmadan Allah'a şirk koşmaktadır. Hayatlarını çocuklarına adayan, onları dünya nimetlerinden üstün tutan bu anlayış, hem dünya hem ahiret saadetini tehlikeye atar. Çocuğun ölümüne aşırı derecede yas tutan, Allah'a isyan eden ve hayatını normale döndüremeyen ebeveynler, aslında çocuklarını Allah'tan daha çok önemsediklerini göstermektedir.

Bu durum, Mearic Suresi'nde açıkça belirtilmiştir:

> "Ve yakın dost samimi arkadaşı sormaz. Birbirlerine gösterilirler suçlu olan o günün azabından fidye vermek ister. Oğullarını, eşini ve kardeşini ve kendisini barındıran tüm ailesini sonra kendisini kurtarmak için yeryüzündekilerin hepsini." (Mearic, 10-14)

Mahşer gününde, dünya hayatında çocukları için her şeyini feda eden insanlar, kendi kurtuluşları için çocuklarını cehennem ateşine vermek isteyecektir. Bu, dünyada yanlış bir ölçüyle hareket edenlerin ahirette yaşayacakları büyük pişmanlığı gözler önüne serer. İslam, çocuk sahibi olmayı bir sorumluluk olarak görür. Bu sorumluluk, çocuğu yalnızca dünyaya getirmekle sınırlı değildir. Onun tevhid inancı üzere yetiştirilmesi, iyi bir kul ve salih bir insan olarak topluma kazandırılması gereklidir. Aksi takdirde, anne ve babalar kıyamet günü hesap verecektir. Çocuk sahibi olmak, İslam'ı gelecek nesillere taşıyacak bir nesil yetiştirme niyetine dayanmalıdır. Bu bilinçle hareket eden bir Müslüman, Allah'a şükreder, çocuğunu putlaştırmaz ve asla cahiliye kıstaslarına boyun eğmez. Çocuk sahibi olmak, İslam'da kutsal bir emanettir. Bu emanetin hakkını vermek, çocukları İslam ahlakı üzerine yetiştirmek ve onları Allah'a ortak koşmaktan kaçınmakla mümkündür. Cahiliye toplumlarının ölçüleriyle hareket edenler, hem dünyada hem ahirette hüsrana uğrayacaklardır. Ancak Resullerin dualarını kendine örnek alanlar, çocuklarını birer tevhid eri olarak yetiştirerek hem kendilerine hem de ümmete faydalı olacak bir nesil bırakacaklardır. Allah, bizlere çocuklarımızı birer emanet olarak görmeyi, onları İslam ahlakı üzere yetiştirmeyi ve bu yolda sabırlı olmayı nasip eylesin.

Allah'a İtaat ve Anne-Babaya Karşı Dengeli Tavır: Kur'an Perspektifinde İtaat ve İsyan

Kur'an-ı Kerim, insanlara hayatın her alanında bir denge sunan ilahi bir rehberdir. Lokman Suresi'nin 15.

ayeti, bu dengeyi anne-babaya itaat ve Allah’a kulluk arasında net bir şekilde ortaya koyar:

“Ve eğer seni hakkında bilgin olmayan şeyi bana ortak koşman için zorlarlarsa onlara asla itaat etme ve dünyada onlarla iyilikle geçin ve bana yönelenlerin yoluna uy sonra dönüşünüz banadır. Yapmış olduklarınızı size haber vereceğim.” (Lokman Suresi, 15)

Bu ayette, Allah, anne-babaya iyi davranmayı ve dünyada onlara iyilikle sahip çıkmayı emretmekle birlikte, şirk koşmaya veya Allah’ın emirlerine aykırı bir davranışa zorlandığımızda, onlara itaat edilmemesi gerektiğini vurgular. Bu ayet, itaatin sınırlarını belirlerken, Allah rızası gözetilerek anne-babaya itaatsizliğin de bir ahlak örneği olabileceğini gösterir. Kur’an, anne-babaya iyilikle davranmayı ve onlara saygı göstermeyi bir evladın vazifesi olarak tanımlar:

“Ve biz insana anne ve babasına iyilik etmeyi tavsiye ettik.” (Ankebut Suresi, 8)

Ancak, Lokman Suresi’nin 15. ayeti ve Ankebut Suresi’nin devamındaki ifadeler, bu iyiliğin ve itaatin bir sınırı olduğunu açıkça belirtir: Eğer anne-baba, kişiyi Allah’ın emirlerine aykırı bir davranışa zorlar ya da şirk koşmayı telkin ederlerse, itaat edilmeyecektir. Bu durum, Allah’a olan kulluğun, anne-babaya olan bağlılıktan üstün olduğunu ifade eder. Allah’a kulluk, mutlak bir görevdir; anne-babaya itaat ise şartlara bağlıdır. Günümüzde dini tebliğ yapan kurumlar ve vaizlerin, anne-babaya itaat meselesini genellikle “şartsız” bir iyilik ve bağlılık olarak sunmaları, Kur’an’ın bu hassas dengesini göz ardı ettiklerini göstermektedir. Cuma hutbelerinde anne-babaya iyi davranmanın önemi sıkça vurgulanırken, Lokman Suresi’ndeki “onlara itaat etme” hükmü neredeyse hiç dile getirilmemektedir. Bu eksiklik, dini meselelerde tek taraflı bir bakış açısının hâkim olduğunu ortaya koyar. Oysa Allah, Bakara Suresi’nde şöyle buyurur:

“ Kitabın bir kısmına inanıyorsunuz da bir kısmını inkâr mı ediyorsunuz? Sizden bunu yapan kimsenin cezası dünya hayatında ancak rezil olmak ve kıyamet gününde azabın en şiddetlisine atılmaktır. Tanrı yaptıklarınızdan gafil değildir.” (Bakara Suresi, 85)

Bu durum, ayetlerin yalnızca belirli bir kısmının dile getirilmesiyle, diğer hükümlerinin göz ardı edilmesine neden olmaktadır. Özellikle, anne-babaya itaatin sınırlarını belirten ayetlerin tebliğ edilmemesi, eksik bir dini anlayışın yaygınlaşmasına yol açmaktadır. Bugün birçok anne-baba, çocuklarını İslami değerlerle değil, dünyevi hedeflerle yetiştirmektedir. Çocuklara küçük yaşlardan itibaren Kur’an öğretileri yerine, yalnızca akademik başarı, kariyer ve maddi kazanç odaklı bir hayatın hedef olarak gösterilmesi, onların ahirete yönelik sorumluluklarını unutturabilir. Bu, anne-babaların çocukları üzerinde manevi bir yükümlülüğü yerine getirmediğini gösterir. Kur’an, insanın asıl hedefinin Allah’a kulluk olduğunu sıkça vurgular:

“Ben cinleri ve insanları bana ibadet etmeleri dışında yaratmadım.” (Zariyat Suresi, 56)

Eğer bir anne-baba, çocuğunu Allah yolundan saptırmaya çalışıyor ya da ona yalnızca dünya hayatını hedef gösteriyorsa, çocuk, Allah’ın rızasını gözeterek bu yanlış telkinlere uymamalıdır. Bu, Kur’an’a uygun bir ahlaki tavırdır. Lokman Suresi’nin 15. ayeti gibi, itaatin sınırlarını çizen ayetlerin görmezden gelinmesi, dini anlayışı yüzeyselleştiren bir yaklaşıma işaret eder. Bu tür bir yaklaşım, insanları gerçek İslam anlayışından uzaklaştırarak, yalnızca şekilci bir dindarlığa sevk eder. Halk arasında “tatlı su Müslümanlığı” olarak bilinen bu anlayış, Kur’an’ın gerçek mesajını ve ahlak anlayışını yeterince kavrayamamış bireylerin sayısını artırmaktadır. Kur’an, anne-babaya itaatin sınırlarını çizerek, bu itaatin ancak Allah’ın emirlerine uygun olduğu sürece geçerli olduğunu vurgular. Anne-babaya iyilikle davranmak, İslam ahlakının bir gereği olsa da, Allah’a kulluk her şeyin üzerindedir. Çocuklarını dünyevi hedeflere yönlendiren, onlara Kur’an’ın emirlerini öğretmeyen anne-babalar, aslında manevi bir sorumluluğu ihmal etmektedir. Dini tebliğ yapan kurumların, bu dengeyi açıkça ortaya koymaları ve anne-babaya itaatin sınırlarını daha sık vurgulamaları gerekir. Aksi takdirde, İslam’ın mesajı eksik tebliğ edilmiş ve insanlar, Kitabın bir kısmını kabul edip diğer kısmını inkâr etmiş olur. Dolayısıyla, anne-babaya karşı ahlaki ve iyilikle dolu bir tavır sergilemekle birlikte, Allah rızası söz konusu olduğunda, gerektiğinde onlara itaat etmemek de İslam ahlakının bir parçasıdır.

Görücü Usulü Evlilik ve Hakikatin Peşinde: İnsan ve İlim Arasındaki İlişki

Geleneksel evlilik anlayışları, özellikle de görücü usulü evlilikler, toplumların kültürel ve ahlaki

temellerinde önemli bir yer tutar. Ancak bu anlayış, insanın bireysel iradesini, fikrini ve hakikate dair arayışını çoğu zaman göz ardı eder. Şarkıcı Yıldız Tilbe’nin, “Kadınların kendi düşüncesiyle seçtiği erkek genelde doğru olmuyor. Görücü usulü evlenmek en güzeli,” açıklaması toplumun genel bir kanaatini yansıtsa da, İslam’ın özüne ve vahiy merkezli bir bakış açısına yakından bakıldığında bu anlayış sorgulanabilir. Bir insana bakmak, onun dış görünüşünden öte bir anlam taşır mı? İnsan, başka bir insanın fikir dünyasını görebilir mi? Ya da başka biri sizin adınıza bir başkasına bakarken, gerçekten ne görür? Bu soruların cevabı, insanın fıtratına ve iman ettiği değerlere bağlıdır. Kur’an, insana “bakmak” ve “görmek” arasındaki farkı öğreten ayetlerle doludur. A’râf Suresi 198. ayette şöyle buyrulur:

> “Eğer onları doğru yola çağırırsanız işitmezler. Ve sana baktıklarını görürsün oysa onlar görmezler.”

İnsan, ruhtan yoksunsa baktığı halde göremez. Görmek, ancak ruh sahibi olmakla mümkün olur. Bu bağlamda, evlilik gibi hayati bir kararı sırf dışsal ölçütlere veya başkalarının gözlemlerine dayandırmak, hakikate ulaşmayı imkânsız kılar. Görücü usulü evlilikler, geçmişte ailelerin ve mahalle büyüklerinin inisiyatifiyle gerçekleşirdi. Ancak bu yaklaşım, evliliği “kızın vücut ölçüleri” ve “erkeğin cüzdan büyüklüğü” gibi yüzeysel kriterlere indirgemiştir. Hamam röntgenciliğiyle başlayan bu süreç, sonrasında farklı şekillerde devam etmiştir. Bu durum, Rûm Suresi 21. ayetteki evlilik idealine tamamen ters düşer:

> “Sizin için nefislerinizden onunla sakinleşeceğiniz eşler yaratması ve aranıza sevgi ve merhamet koyması O'nun ayetlerindendir. Şüphesiz bunda düşünen bir toplum için ayetler vardır.”

Evliliğin amacı, sevgi, merhamet ve Allah’a kullukta ortak bir yaşam sürdürmek iken, gelenekçi toplumların çizdiği sınırlar, bu ilahi amacı gölgelemiştir. Geleneksel toplumların evlilik anlayışı, maalesef vahiyden uzak bir zihniyetin yansımasıdır. Toplumda, yaşın bilgi ve hikmetle doğru orantılı olduğuna dair bir inanış vardır. Ancak bu inanış, her zaman doğruyu yansıtmaz. Yaşlılık, insana tecrübe kazandırabilir; ancak tecrübe, ilimden ve vahiyden uzaksa kişiyi doğruya ulaştırmaz. Kur’an’da Meryem Suresi 43. ayette, Nebimiz İbrahim’in babasına şöyle dediği aktarılır:

> “Ey babacığım! Şüphesiz sana gelmeyen bir ilim bana geldi. Bana uy seni doğru bir yola ileteyim.”

Yaş, başlı başına bir erdem değildir. Hakikate ulaşmak, ancak ilim ve vahiy yoluyla mümkündür. İnsanın hakikate dair bir fikir üretebilmesi için, vahiyden beslenmesi gerekir. Geleneksel toplumlarda büyüklerin otoritesine sorgusuz sualsiz tabi olmak, bireyin ilim ve iman yolculuğunu engeller. Kur’an, evliliği sadece bir sosyal düzenin parçası olarak değil, aynı zamanda Allah’a kullukta bir dava kardeşliği olarak tanımlar. Bu kardeşlik, maddi ve bedensel ölçütlerin çok ötesindedir. Mümin, eşini Rabbâniyyûn anlayışıyla seçer. Rabbâni, kendini Allah’a ve vahye adayan kişidir. Bu yüzden, gerçek bir müminin eş seçimi, mahalle baskısıyla veya yüzeysel ölçütlerle yapılamaz. Evlilik, bir insanın kendisiyle birlikte olacağı birisiyle Allah yolunda Allah’a kullukta el ele vermesidir. Gelenekçi toplumların evlilik anlayışı, çoğu zaman İslam’ın ruhuna aykırı unsurlar taşır. Hamam kültürü, mahalle baskısı ve görücü usulü gibi uygulamalar, insanları şirk içeren bir yaşam tarzına sürüklemiştir. Tevbe Suresi 28. ayette şöyle buyrulur:

> “Ey iman edenler, ortak koşanlar ancak bir pisliktirler.”

Bu tür uygulamalar, müşrik zihniyetin bir yansımasıdır. Gelenekçi toplumların “aile” kavramını sıkça vurgulaması, aslında kendi çelişkilerini örtbas etme çabasıdır. İslam, aileyi sevgi ve merhamet temeline dayandırırken, gelenekçi zihniyetler, aileyi maddi ve yüzeysel ölçütlerle tanımlar. İnsan, hakikati ancak vahiy ile görebilir. Vahiyden uzak bir yaşam, insanı şirk batağına ve cehaletin karanlığına iter. Mümin için evlilik, maddi çıkarların ve geleneklerin ötesinde bir dava kardeşliğidir. Rabbâniyyûn olmak ve Rabbâniyyûn aramak, her müminin en temel hedefi olmalıdır. Bu yüzden, insan hayata, olaylara ve şahıslara başkalarının gözünden değil, vahiyden bakmalıdır. Görücülerin görüşlerini unutup Allah’a sarılmak, hakikate ulaşmanın tek yoludur.

Son olarak, Zâriyât Suresi 56. ayeti bir kez daha hatırlamak gerekir:

“Ben cinleri ve insanları bana ibadet etmeleri dışında yaratmadım.” (Zariyat Suresi, 56)

Evlilik de dahil olmak üzere, hayatın her alanında bu ilahi gayeye yönelmek, insanı hakiki huzura ulaştırır.

Aşk Acısının Perdesi ve Gerçek Kurtuluş: Allah’a Dönüş

Günümüzde “aşk acısı” olarak nitelendirilen derin ve yakıcı duygular, insan ruhunu sarıp sarmalar, bireyi derin bir boşluğa sürükler. Özellikle bir ilişkide terk edilmek, değersiz hissetmek veya sevdiği kişinin ilgisizliğiyle karşılaşmak, insan kalbinde tarifsiz yaralar açar. Ancak bu acıların kaynağı, zannedildiği gibi sadece "aşk" değildir. Asıl sebep, insanın yaratılmış bir varlığı, Allah’ın yerine koyarak ona gereğinden fazla anlam yüklemesidir. Bu durum, kişinin kalbinde “şirk” denen derin bir boşluk ve acı bırakır. İnsan, yaradılışı gereği sevgi ve bağlanma ihtiyacıyla dünyaya gelir. Ancak bu sevgi, doğru yönlendirilmediğinde, yaratan yerine yaratılanlara yönelir. Bir insanı, bir sevgiliyi ya da herhangi bir varlığı hayatının merkezine koymak, Allah’a ait olan bir sevgiyi ona yöneltmek, kalpte huzursuzluk ve kırgınlık oluşturur. Çünkü Allah, kalplere bu acıyı, insanı doğru yola çağırmak için koyar. Kur’an’da Hac Suresi’nin 31. ayetinde şöyle buyrulmaktadır:

"Tanrı'ya ortak koşmadan tam bir teslimiyetle sadece O'na yönelin. Ve kim Tanrı'ya ortak koşarsa sanki gökten düşmüş ve kuş kendisini kapıyor veya rüzgar onu uzak bir yere sürüklüyor gibidir."

Bu ayet, insanın yaratılmışlara olan bağımlılığının sonuçlarını çarpıcı bir şekilde tasvir eder. Gökyüzünden düşen ve rüzgar tarafından savrulan bir insan gibi, kalpte Allah sevgisi yerine başkasına verilen sevgi, bireyi bir girdaba sürükler. Kişi birinden diğerine savrulur, kalbinde huzur bulamaz ve her seferinde aynı boşluğu yaşar. Günümüzde romantizm adı altında sunulan aşklar, büyük beklentilerle başlar ve çoğu zaman hüsranla sonuçlanır. “Sensiz yaşayamam” sözleri, sıkça söylenip tüketilen, anlamını yitiren ifadeler haline gelmiştir. Bir kişi bu sözleri, önce birine, sonra başkasına fısıldar. Öte yandan terk edilen kişi, bu boş sözlere inanarak yıkılır. Ancak burada sorun, terk edilen kişinin kendisi değil, onun kalbine yüklediği yanlış anlamdır. Sevgiliyi, hayatının merkezi yapmak, ondan her şeyi beklemek ve sonsuz bağlılık duymak, insanı büyük bir çıkmaza iter. Bu beklentiler, zamanla hayal kırıklığı ve acıya dönüşür. Çünkü hiçbir yaratılmış, Allah’ın yerini dolduramaz ve insana mutlak huzur veremez. Kalpte duyulan bu derin acı, aslında bir uyarıdır. Allah, insanın kalbini, sadece kendisini sevmek ve O’na yönelmek için yaratmıştır. Bir başkasını, O’nun yerine koymak, kalpte çatlaklar oluşturur. Bu çatlakların oluşturduğu boşluk, ancak Allah sevgisiyle dolduğunda iyileşir. Allah’a yönelmek, insanı rüzgârın savurduğu bir yaprak olmaktan çıkarır. O’nun sevgisiyle güç bulan bir kalp, asla yıkılmaz ve değersizlik duygusuna kapılmaz. Çünkü Allah, kullarını yaratırken onları eksiksiz ve değerli kılmıştır. İnsanın değeri, yaratılışında ve O’na olan bağlılığındadır. Bu noktada, çözüm çok nettir: Allah’a dönmek ve O’nun sevgisine tutunmak. Allah’a yönelen bir kalp, artık yaratılmışların sevgisine bağımlı olmaz. Sevgi, Allah için olduğunda değer kazanır ve insanı yüceltir. İman sahibi bir insan, sevdiklerini de Allah’ın bir tecellisi olarak görür ve onlara yüklediği anlamı doğru belirler. Kalpteki boşluk ancak Allah sevgisiyle dolar. İnsan O’na sığındığında, ne rüzgar savurabilir ne de hayatın çalkantıları yıkabilir. Dünyada yaşanan her ilişki ve duygu, geçicidir. Ancak Allah sevgisi ebedidir ve kalpleri huzurla doldurur. İnsan, kalbini Allah’a yönelttiğinde, hayatındaki tüm ilişkiler doğru bir dengeye oturur. Sevgiliye duyulan sevgi, Allah’ın bir nimeti ve tecellisi olarak görülür. Kalbin merkezinde Allah olduğunda, hiçbir acı insanı yıkamaz, hiçbir ayrılık insanı çaresiz bırakmaz. Allah’ı çok seven, O’nun tarafından da sevilir. O’nun sevgisi, her şeyi güzelleştirir ve insana ebedi bir huzur verir. Düştüğünüz yerden kalkın ve Allah’a sıkı sıkı sarılın. O zaman ne yere düşersiniz ne de rüzgar sizi bilinmeyen bir köşeye savurur. Kurtuluş, Allah’a yönelmekte ve O’na sığınmaktadır. Böylece insan, hem dünyada hem de ahirette huzuru ve mutluluğu bulur. Kalbinizdeki boşluğu Allah sevgisiyle doldurduğunuzda, hayatınız anlam kazanır ve gerçek mutluluğa erişirsiniz.

Kariyer, Şöhret ve Gerçek Özgürlük: Nefsin ve Dünyanın Köleliği Üzerine

Merhametli ve Bağışlayan Tanrı'nın İsmiyle

İnsanın dünyadaki en büyük yanılgılarından biri, mutluluğu ve huzuru geçici hevesler ile elde edebileceği düşüncesidir. Kariyer basamaklarını hızla tırmanmak, şöhrete ulaşmak, toplumun takdirini kazanmak ve maddi birikimler yapmak… Tüm bunlar modern dünyanın insana “başarı” diye sunduğu kavramların başında gelir. Ancak bu başarılar insanı tatmin eder mi? Ve daha da önemlisi, bu başarıların ahiret hayatında bir karşılığı var mıdır?

Âl-i İmrân Suresi’nin 157. ayetinde Yüce Allah şöyle buyurur:

"Ve eğer Tanrı yolunda ölür ya da öldürülürseniz bağışlanma vardır. Tanrı'nın merhameti onların topladıkları şeylerden daha hayırlıdır."

Bu ayet, dünyada biriktirilen malın, mülkün, kariyerin ve şöhretin Allah'ın rızasına uygun olmayan bir yaşam karşısında ne kadar değersiz olduğunu gösterir. Dünya hayatının geçici olduğunu bilen bir insan için, Allah yolunda yapılan küçük bir iyilik bile, toplumsal unvanların ve şöhretin çok ötesindedir. Çünkü bu dünyada elde edilen makamlar, paralar ve alkışlar; ölümle birlikte sona erer.

Modern insanın en büyük problemi; özgür olduğunu sanarken aslında nefsinin ve arzularının kölesi olmasıdır. Furkân Suresi'nin 43. ayetinde Yüce Allah şöyle buyurur:

"Hevasını tanrısı edineni gördün mü. Sen mi onun vekili olacaksın?"

Bir insan, arzularına ve tutkularına boyun eğdiğinde, onları hayatının amacı haline getirdiğinde; aslında bu hevesleri ilah edinmiş olur. Daha fazla makam, daha fazla şöhret, daha fazla para… İçinde doymak bilmeyen bir boşluk vardır ve bu boşluğu dünya malı ve övgüyle doldurmaya çalışır. Ancak nefsin arzuları, tatmin edilemez bir kuyudur. İnsan ne kadar çok şey elde ederse, o kadar fazlasını ister. Bu döngü, insanı nihayetinde tükenmiş bir ruh haline sürükler.

Zümer Suresi'nin 29. ayetinde Allah şöyle bir örnek verir:

"Tanrı ortakları onun için birbiriyle çekişen bir adam örneği ve yalnız bir kişiye bağlı olan bir adamı örnek verdi. İkisinin durumu eşit midir? Övgü yalnızca Tanrı'ya mahsustur. Fakat çokları bilmiyorlar."

Bu ayet, insanın yalnızca Allah'a kulluk ettiğinde özgürleşeceğini vurgular. Oysa modern insan, başkalarının beğenisi ve takdiri için yaşayan bir köledir. Alkışlanmak, övülmek, takdir edilmek onun için hayatın anlamı haline gelir. O kadar çok insanı memnun etmeye çalışır ki, kendisi olmayı unutur. Halbuki, bir kulun tek gayesi Allah'ın rızasını kazanmak olmalıdır. Diğer insanların rızası, tıpkı dünya hayatı gibi gelip geçicidir. İnsanların takdirini kazanmak adına yapılanlar, elli yıl sonra hatırlanmayacak birer detaydan ibaret kalacaktır.

Gerçek özgürlük, Allah'a teslim olmakla mümkündür. İnsan, ne zaman ki nefsinin ve başkalarının beğenisinin kölesi olmaktan vazgeçer, işte o zaman özgürleşir. Allah'ın rızasını gözeterek yaşamak, bu dünyada kalıcı bir iz bırakmanın yegâne yoludur. Çünkü Allah yolunda yapılan iyilikler, sonsuz ahiret hayatı için birer yatırımdır. Sonuç olarak, dünyadaki kariyer, şöhret ve maddi birikimler nefsin geçici tatmininden başka bir şey değildir. İnsanın bu dünyadaki varlık amacı; Allah'a kulluk etmek ve O'nun rızasını kazanmaktır. Başkalarının takdiri, makamlar, ödüller ve alkışlar; ölümle birlikte sona erer. Ancak Allah için yapılan her iyilik, kıyamet gününde insanın kurtuluşuna vesile olacaktır.

"Hevasını tanrısı edineni gördün mü?" sorusu; hepimizin kendi hayatımızı sorgulamasına vesile olmalıdır. Neye kul olduğumuzu bilmek, hayatımızın anlamını ve yönünü belirler. Allah'a teslim olan bir insan, nefsinin ve dünyanın kölesi olmaktan kurtulur. Gerçek huzur, işte bu teslimiyetin içinde gizlidir.

Rabıta ve İslam'da Tasavvuf

İslam'ın erken dönemi ve sahabe döneminde, tasavvufun erken formlarında rabıta uygulamalarına dair herhangi bir iz bulunmamaktadır. Bu dönemlerde, müslümanlar, doğrudan Allah'a ibadet etmeye ve Kur'an'a uygun yaşamaya odaklanmışlardır. Nebimiz Muhammed İslam'ı öğretmiş, ümmetini Allah'a kul olmaya çağırmış ve hiçbir zaman kendi şahsını özel bir ibadet odağı haline getirmemiştir. Dolayısıyla, İslam'da "şeyh" ya da "rabıta" kavramı, erken dönemde yerleşmiş bir uygulama değildir.

Rabıta, daha çok 11. yüzyıldan sonra İslam dünyasında özellikle tasavvufun gelişmesiyle yaygınlaşmaya başlamıştır. Tasavvuf, içsel bir arınma ve Allah'a yaklaşma yolu olarak ortaya çıkmıştır. Ancak, tasavvufun bu şekli, zamanla sistematik hale gelerek tarikatlarda uygulamalı bir şirk ritüeli haline gelmiştir. Melamiye, Kadiriye ve Nakşibendiye gibi tarikatlar, müridlerine rabıta uygulamasını öğreterek, bu uygulamanın kabul görmesini sağlamışlardır.

Rabıta, müridin şeyhine olan manevi bağını kuvvetlendirme amacı taşıdığı iddiasıyla ortaya çıkmış, müridin kalbinin ve ibadetinin, şeyhine yönlendirilmesine dayalı bir uygulamadır. Ancak burada önemli bir nokta, müridin kalbinin ve ibadetinin Allah'a değil, şeyhine yönlendirilmesidir. Müridin, şeyhine olan bağlılığı zamanla o kadar artmıştır ki, bu bağlılık bazen bir tür köleliğe dönüşebilir. Bu tür bir bağlılık, müridi manevi bir hipnoz durumuna sokarak, farkında olmadan şeyhine kul olmasına yol açabilmektedir.

Bu düşünceye karşılık İslam, kullukta yalnızca Allah'a ibadet edilmesini emretmiştir. İslam'ın temel öğretisi, sadece Allah'a yönelmek ve onun emirlerine uygun bir yaşam sürmektir. Kur'an-ı Kerim'de birçok ayet, Allah'a kul olmanın gerekliliğini vurgulamaktadır:

"De: Şüphesiz dini ona halis kılarak Tanrı'ya kulluk etmem emredildi." (Zumer, 39:11)

Rabıta uygulaması, müridin kalbini şeyhine yönlendiren bir ibadet şekli olduğu için, bu tür bir uygulama İslam'ın temel öğretileriyle çelişmektedir. Rabıta uygulaması, zamanla batıl bir şirke dönüşmüş ve müridlerin şeyhlerine olan bağlılıkları, Allah'a olan kulluklarının önüne geçmiştir. İslam'da en yüksek mertebe, Allah'a kulluk ve onun rızasını kazanmak olarak belirlenmiştir.

Tasavvuf ve tarikatlar, özellikle Melamiye, Kadiriye ve Nakşibendiye gibi tarikatlarda, rabıta gibi uygulamalar, müridlerin manevi yükselişi için önemli araçlar olarak benimsenmiş olsa da, bu uygulamalar İslam'ın saf öğretilerine aykırıdır. Şeyhler, müridlerine Allah'a daha yakın olabilmeleri için bir yol gösterici olmayı iddia etmişlerdir. Ancak Kur'an'da, yalnızca Allah'ın hidayet vereceği ve her müminin doğrudan Allah'a yönelmesi gerektiği öğretilmiştir.

Rabıta uygulaması müridin psikolojik sağlığını olumsuz yönde etkileyebilir. Bu uygulama, müridin kalbinin ve ibadetinin şeyhine yönlendirilmesine dayanırken, bu tür bir manevi bağın aşırı derecede güçlenmesi, müridi duygusal ve psikolojik olarak bağımlı hale getirebilir. Bu bağımlılık, müridin özgür iradesini ve kararlarını etkileyebilir, çünkü kişi artık kendi içsel gücünü ve akıl sağlığını değil, şeyhin yönlendirmelerini takip etmeye odaklanır. Ayrıca, rabıta uygulaması, müridin kendisini manevi bir hipnoz halinde hissetmesine yol açabilir. Şeyh ile olan güçlü manevi bağ, müridi onun emirlerine ve öğretilerine körü körüne bağlamaya zorlayabilir. Bu durum, müridin kendine güvenini ve özgüvenini kaybetmesine, sürekli olarak dışarıdan yönlendirilme ihtiyacı duymasına neden olabilir.

Müridin kalbinin şeyhine yönlendirilmesi, onun kendi içsel dünyasını ve Allah ile olan doğrudan bağını zayıflatabilir. Mürid, zamanla şeyhine olan bağlılığını o kadar derinleştirebilir ki, kendisini manevi olarak "şeyhine kul" olarak görmeye başlayabilir. Bu da kişide psikolojik bir tıkanma ve içsel boşluk oluşturabilir, çünkü kişi kendi manevi yolculuğunda, aslında sadece Allah'a yönelmek ve O'na ibadet etmek yerine, şeyhinin rehberliğine bağımlı hale gelir.

Sonuç olarak, rabıta uygulaması, tasavvufun gelişmesiyle İslam'a sonradan dahil olan bir uygulamadır. Bu uygulama, zamanla müridlerin kalbinin şeyhine yönlendirilmesine ve bazen de bir tür manevi kölelik haline gelmesine yol açmıştır. Ancak İslam'ın temel öğretilerinde, sadece Allah'a kul olma, O'na yönelme ve O'nun emirlerine uygun yaşama vurgusu yapılmaktadır. Bu bağlamda, rabıta uygulaması, İslam'ın özündeki kulluk anlayışıyla çelişen bir geleneksel hipnoz olarak değerlendirilebilir. Ayrıca rabıta uygulamasının psikolojik zararları, müridin özgür iradesinin ve manevi sağlığının zayıflamasına, psikolojik bağımlılığa ve şeyhin gölgesinde bir yaşam sürmeye neden olabilir. Bu tür bir manevi hipnoz, kişilerin içsel güçlerinden ve doğrudan Allah'a yönelme amacından uzaklaşmalarına yol açabilir.

Astroloji ve İslâm: Gayb ve Bilimsel Gerçeklikler Üzerine Bir Değerlendirme

Dünya genelinde yaklaşık 25 bin üniversite bulunmaktadır, bunların içinde en eskisi 900 yaşındadır. Bu üniversitelerde milyonlarca akademisyen, profesör ve doçent ders vermiş, araştırmalar yapmış ve sayısız makale yazmıştır. Ancak bu saygın akademik dünyada astrolojiye yer yoktur. Çünkü astroloji, bilimsel bir disiplin olarak kabul edilmez. Gerçek bilim insanları, sorgulayan, düşünen ve kültürel birikime sahip olan insanlar, astrolojiyi ciddi bir konu olarak görmemektedirler. Bunun arkasında yatan temel gerekçe, astrolojinin akıl ve mantıkla bağdaşmayan, doğruluğu kanıtlanmamış iddialarla dolu olmasıdır.

Astroloji, özellikle toplumda bilgi eksikliği ve boşluklardan yararlanarak insanları manipüle etmeye çalışan bir alandır. Çoğunlukla, sınırlı bir eğitimle ya da manevi boşlukları doldurmaya çalışan kişiler tarafından tercih edilir. Bu nedenle, bilim insanları astrolojiyi ciddiye almazlar. İslâm inancına göre de bu durum farklı değildir. Astrolojiye dair Kur'an'da açık bir ifade yer almaz; daha ziyade, gayb âlemine dair bilginin yalnızca Allah'a ait olduğu belirtilir.

İslâm'a göre, dünya üzerinde sadece Allah, geleceği bilendir. Gayb, insanın algılayamayacağı, beş duyusunun sınırlarının ötesinde olan bir olgudur. Kur'an, gaybı yalnızca Allah'ın bildiğini açıkça belirtir. Nitekim, Cin Suresi 25-27. ayetlerinde şöyle buyurulur:

"De: Size söylenen şey yakın mıdır yoksa Rabbim ona uzun bir süre mı koymuştur bilmem. Gaybı bilendir. Gaybını kimseye göstermez. Resullerden razı olduğu dışında çünkü o onun önüne ve arkasına gözetleyiciler sevk eder. Rablerinin risaletini bildirdiklerini kesin bilmesi için ve yanlarında olanı kuşatmıştır ve her şeyin miktarını saymıştır."

Bu ayet, gayb bilgisinin yalnızca Allah'a ait olduğuna ve bunu kimseyle paylaşmadığına işaret eder. Başka bir deyişle, geleceği doğru şekilde öngörebilen tek varlık, Allah'tır. Kur'an'a göre, hiçbir insan veya varlık, Allah'ın izni olmadan gayb hakkında bilgi sahibi olamaz. Bu, astrolojinin de geçerliliğini yitirmesine neden olan temel ilkedir.

İslâm inancına göre gaybı yalnızca Allah, seçtiği elçiler ve nebiler bilir. Neml Suresi, 65. ayette:

"De: Göklerde ve yerde gaybı Tanrı'dan başka kimse bilmez. Ve ne zaman dirileceklerini bilmezler. "

Bu ayet, gaybın Allah'tan başka kimse tarafından bilinmediğini vurgular. Gaybı bilme iddiasında olan kişilerin, bu bilgiyi kaynağından almadıkları açıktır. Astrolojiye dayalı tahminler de tamamen asılsız ve doğru olmayan verilere dayanır.

Kur'an'da burçlardan veya gezegen hareketlerinden insanların kişiliğini ya da yaşamlarını etkileyen bir öğe olarak bahsedilmez. Furkan Suresi, 61. ayet ve Buruc Suresi, 1. ayet göklerdeki burçlardan bahsederken, bunlar Allah'ın yaratmasının bir parçasıdır ve herhangi bir şekilde doğrudan insan hayatına etki etme anlamına gelmez:

"Mübarektir o ki gökte yıldız kümeleri yaptı ve orada ışık kaynağı ve aydınlatıcı Ay'ı yaptı." (Furkan, 61)

Burçların, gezegen hareketlerinin veya yıldızların insanlar üzerindeki doğrudan etkisi Kur'an'da yer almaz. Allah, kâinattaki her olayı yaratandır ve hiçbir varlık Allah'tan bağımsız bir güce sahip değildir. Bu nedenle, gezegenlerin hareketlerinin bir insanın kaderini etkileyeceği inancı, İslâm'da geçerli değildir ve bu tür bir inanç şirktir (Allah'a ortak koşmaktır).

İslâm'a göre her şey Allah'ın belirlediği kaderle belirlenmiştir ve hiçbir şey Allah'tan bağımsız olarak gerçekleşmez. Tekvir Suresi, 29. ayetinde şu şekilde belirtilir:

"Âlemlerin Efendisi Tanrı'nın dilemesi dışında siz dileyemezsiniz."

Bu ayet, insan iradesinin bile Allah'ın dilemesi doğrultusunda olduğunu ortaya koyar. Kaderin dışındaki herhangi bir durumu insan iradesiyle ilişkilendirmek, İslâm inancına aykırıdır. Astrolojinin bu şekilde bir kader anlayışına dayalı olması, İslâm'da reddedilen bir görüş olarak kabul edilir.

Astroloji, bilimsel açıdan doğruluğu kanıtlanmamış, mantıksız ve dogmatik bir inanç sistemidir. Kur'an ve İslâm'a göre, gayb yalnızca Allah'a aittir ve insanların kişilikleri ile kaderlerinin gezegen hareketlerinden etkilendiği inancı geçerli değildir. Kur'an, geleceği sadece Allah'ın bildiğini ve gaybı kimseye açmadığını belirtirken, astrolojiye olan inanç da doğru bilgiye dayanmayan, yanılgıya düşüren ve şirk koşturan bir yaklaşımdır. Bu nedenle, astrolojiye inanmak İslâm'a aykırıdır ve İslâm'da gaybı yalnızca Allah, O'nun seçip bildirdiği elçileri ve nebiler bilir.

Resuller de Allah'ın Kuludur: Şirk ve Tevhid Üzerine Bir İnceleme

İnsanoğlunun tarih boyunca en büyük hatalarından biri, Allah'a olan imanını zayıflatıp, O'nun yüceliğini bir beşer üzerinden tanımlama çabasıdır. İlahi vahiylerle gönderilmiş resuller, Allah'ın birliğini ve varlığını tebliğ eden insanlardır; ancak insanlar bu elçilere olağanüstü sıfatlar yükleyerek onları ilahlaştırma eğiliminde bulunmuşlardır. Bu makalede, Hristiyan ve İslam gelenekçiliği üzerinden bu eğilim ve tevhid inancı arasındaki çelişkiler ele alınacaktır. Hristiyan geleneğinde Rab kelimesinin tahrif edilip tanrı yapılması nedeniyle Nebimiz İsa'ya yüklenen "Rab" sıfatı, ilah yerine konulmasının açık bir örneğidir. Bu anlayış, Allah'ın yaratıcı gücünü bir beşere mal etmekte, tevhid inancına ters düşmektedir. Aynı şekilde, İslam dünyasında bazı grupların Nebimiz Muhammed'e insanüstü özellikler atfederek, onun yaratılışın temel sebebi olduğunu savunmaları dikkat çekicidir. Örneğin, Mevahib-i Ledünniyye'de şu ifadeler yer alır:

"O olmasaydı, seni de, yer ve gökleri de yaratmazdım."

Bu ifadeler, Allah'a şirk koşma tehlikesini barındırmaktadır. Oysa Kur'an, resullerin yalnızca birer insan olduğunu ve görevlerinin yalnızca Allah'ın mesajını iletmek olduğunu açıkça belirtir:

"De: Ben sadece sizin gibi insanım bana tanrınızın sadece tek tanrı olduğu vahyediliyor. O'na doğru yönelin ve O'ndan bağışlanma dileyin. Ortak koşanların vay haline!" (Fussilet 6).

Gelenekçi anlayışın temel problemi, Allah'ı doğrudan tanımak ve yalnızca O'na yönelmek yerine, elçileri bir aracı olarak görüp onlara olağanüstü vasıflar yüklemesidir. Bu durum, şirk tehlikesini beraberinde getirir. Hâlbuki Allah, elçilerin de insan olduğunu ve yalnızca kendisine kulluk etmek için yaratıldıklarını açıkça belirtmiştir:

"Ve ben cinleri ve insanları bana kulluk etmeleri dışında yaratmadım." (Zariyat 56).

Kur'an'da elçilerin de hata yapabilen beşer olduklarına dair pek çok örnek verilmiştir. Resul Yunus'un kavmine kızarak görevini bırakması buna en açık delildir. Bu, elçilerin kusursuz ve günahsız olmadığını, Allah'ın onları da sınadığını gösterir. Gelenekçilerin bir diğer hatası, nebiler arasında üstünlük yarışı yaparak, bazılarını diğerlerinden daha önemli görme çabasıdır. Oysa Kur'an nebilerin Allah'ın kullarına bir rahmet olduğunu, ancak aralarında nebilik açısından bir üstünlük sıralaması yapılmadığını elçilik açısından bir kısmının diğerlerinden üstün olduğunu belirtir:

"O resullerden bazısını bazısı üzerine üstün kıldık. Onlardan bazısıyla Tanrı konuştu ve bazısını derecelerle yükselttik." (Bakara 253).

Bu ifade, Allah'ın seçimi doğrultusunda elçilerin farklı görevlerle gönderildiklerini, ancak bu farklılıkların insanın kendi ölçütleriyle bir üstünlük sıralaması yapmasını gerektirmediğini vurgular. Allah'a yakınlık, yalnızca Allah tarafından bilinebilir bir husustur. Allah'ın resulleri, yalnızca Allah'ın varlığını ve birliğini anlatmakla görevli insanlardır. İnsanüstü sıfatlar yüklemek, onları ilahlaştırmak ve Allah'ın yaratıcı gücünü onlara atfetmek, tevhid inancından uzaklaşmak anlamına gelir. Hristiyanlıkta Nebimiz İsa'ya, İslam dünyasında ise Nebimiz Muhammed'e yüklenen olağanüstü sıfatlar, insanın Allah'a olan imanındaki eksikliği ve görmediği bir ilaha iman etmekte zorlanışını yansıtır.

Oysa Kur'an, her şeyin yalnızca Allah'ın birliği ve yüceliği için yaratıldığını belirtir.

İnsan, Allah'ı anlamak ve O'na ibadet etmek için yaratılmıştır. Resuller de yalnızca Allah'ın kullarıdır ve bu temel gerçek hiçbir şekilde unutulmamalıdır. Tevhid inancına dönmek, insanın asıl varlık sebebine odaklanmasını sağlar ve onu şirkten uzaklaştırır.

Kur'an'da Oruç Vakti ve Günümüzdeki Uygulama

Oruç, İslam dininin temel ibadetlerinden biridir. Ancak günümüzde, Kur'an'da tarif edilen oruç vakti ile halk arasında uygulanan vakit arasında önemli farklılıklar bulunmaktadır. Bu farklılıklar, Kur'an ayetlerinin yorumlanmasından ve tarih boyunca geliştirilen uygulamalardan kaynaklanmaktadır. Bu makalede, Kur'an'daki oruç vakti tarifine ve günümüz uygulamaları arasındaki farklara değinilecektir.

Bakara Suresi'nin 187. ayetinde oruç vakti şöyle belirtilir:

"Siyam gecelerinde kadınlarınıza yaklaşmak size helal kılındı. Onlar sizin örtünüzdür ve siz de onların örtüsüsünüz. Tanrı gerçekten sizin kendinize yazık ettiğinizi bildi ve tevbenizi kabul edip sizi af etti. Artık onlara yaklaşın ve Tanrı'nın sizin için yazdığı şeyi arayın. Şafağın beyaz ipliği siyah iplikten sizce ayırd edilinceye kadar yiyin ve için sonra siyamı geceye dek tamamlayın. Mescidlerde ibadete çekildiğinizde onlara yaklaşmayın. Bunlar Tanrı'nın sınırlarıdır. İşte böylece Tanrı insanlara ayetlerini açıklar umulur ki korunup sakınırlar."

Bu ayet, orucun başlama ve bitiş zamanlarını açıkça ifade etmektedir. Tan yerinin beyaz ipliğinin siyah iplikten insanlar tarafından ayrılması, gecenin gündüze yakın olduğu ve ışığın yavaş yavaş fark edilmeye başladığı zamanı işaret eder. Bu durum, sabah namazının kılındığı vakte denk gelir. Arapça الصِّيَام (as-siyâm) kelimesi, صَامَ (sâma) fiilinden türemiş olup şu anlamlara gelir:

1. Oruç tutma – Bazı kişiler orucun Kur'an'da geçmediğini iddia ederler ancak ayette yeme içmekten kesilmek geçmektedir. Arapçada siyam, Farsça'da rûze ve Türkçe'de oruç yemekten içmekten kesilmek

demektir. Biz Kürtler Farsça rûze kelimesini aldık Türkler oruç kelimesini aldılar oruç Eski Türkçede "urmak" (vurmak, darbe indirmek) fiiliyle bağlantılıdır. Zamanla bu kelime, yiyecek ve içecekten uzak durmayı ifade eden "oruş" şeklini almış ve günümüzde "oruç" olarak kullanılmaktadır.

2. Kendini tutma, kaçınma – Genel anlamda bir şeyden uzak durmayı, kendini engellemeyi ifade edebilir.

3. Duraklama, hareketsizlik – Eski Arapça metinlerde bazen bir şeyin sabit durması veya hareket etmemesi anlamında kullanılmıştır.

Fecr-i Sadık ve Fecr-i Kazip Ayrımı

Arapça'da "fecr" kelimesi sabah anlamına gelir ve sabah iki farklı şekilde doğar:

1. Fecr-i Kazip: Gecenin karanlığında ufuktan yukarı doğru yayılan beyaz bir ışık. Ancak bu ışık yatay değildir ve kısa sürede kaybolur.

2. Fecr-i Sadık: Ufukta yatay olarak yayılan, beyazlık ve kızıllığın belirginleştiği andır. Bu, Kur'an'daki "beyaz iplik ve siyah iplik" ayrımının gerçekleştiği andır ve oruç bu vakitte başlar.

Hadislerde de bu ayrım netleştirilmiştir:

"Yiyin, için; yukarı tırmanarak yayılan aydınlık sizi etkilemesin; enine yayılan kızıllığı görünceye kadar yiyin, için." (Ebu Davud, Vaktu's-Sahur, Hadis No: 2348)

Bugün Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından belirlenen imsak vakti,geleneksel fıkhi esaslar temel alınarak yapılmaktadır. Ancak bu vakit, Kur'an'daki tarife uygun değildir. Geleneksel fıkhi hesaplamada, güneşin ufka 18° yaklaştığı an imsak vakti olarak kabul edilmektedir. Bu ise gecenin tam karanlık olduğu, beyaz iplik ve siyah iplik ayrımının henüz gözlemlenmediği bir vakte denk gelir.

Tarihte bu vakit hesaplamaları, çıplak gözle yapılan rasatlara dayanıyordu. Ancak modern dönemde teknolojik araçlar kullanılmakta ve ihtiyat payı eklenerek imsak vakti erkene çekilmektedir. Süleymaniye Vakfı gibi bazı kurumlar, doğru imsak vaktinin güneşin ufka -9° yaklaştığı an başladığını savunmaktadır. Ve bu vakit fecr-i sadık ile uyumludur. Astronomik hesaplamalara da uygundur. Nebimiz Muhammed zamanında da saat olmadığı için astronomik vakitlere yani Güneşin ufuk düzlemindeki konumlarına göre oruç tutulurdu.

Hadisler, sahur vaktinin sabaha kadar sürdüğünü ve fecr-i sadıkın gözlemlenebilir olduğunu vurgular:

"Bilal'in ezanı ve ufuktaki uzunlamasına beyazlık, sizi sahur yemenizde aldatmasın. Beyazlık yayılana kadar yiyin, için." (Müslim)

"Huzeyfe İbnül-Yemanî'nin sahuru, fecr-i sadık başladıktan hemen sonra yapılmıştır."

Bu hadisler, imsak vaktinin net olarak fark edilebilir bir ışık kuşağıyla başlaması gerektiğini gösterir.

Ramazan Ayının Süresi

Bakara Suresi 183-185. ayetlerinde, Ramazan ayının bir bütün olarak oruç tutulması gereken bir dönem olduğu ifade edilmiştir:

"Ey iman edenler! Siyam sizden öncekilerin üzerine yazıldığı gibi sizin üzerinize de yazıldı. Umulur ki korunursunuz. Sayılı günlerdir. Sizden kim hasta veya seferde idiyse sayısınca başka günlerde tutar. Ve ona dayananların bir yoksulu doyuracak fidye vermesi gerekir. Artık kim gönülden bir hayır yaparsa o kendisi için hayırlıdır. Ve savm etmeniz eğer bilirseniz sizin için daha hayırlıdır. Ramadan ayı ki insanlara hidayet rehberi ve doğru ile yanlışı açıklayan Kur'an o ayda indirilmiştir. İçinizden kim o aya şahit olursa savm etsin. Kim hasta olur yahut seferde olursa sayısınca başka günlerde tutsun. Tanrı sizin için kolaylık ister sizin için güçlük istemez sayıyı tamamlamanızı ve size doğru yolu gösterdiğinden dolayı Tanrı'yı yüceltmenizi ister. Ve umulur ki şükredersiniz."

Bu ayetlerden, Ramazan ayı boyunca oruç tutulmasının farz olduğu ve bunun bir ya da birkaç günle sınırlı

olmadığı anlaşılmaktadır. Ramadan Arapça "ramida" fiilinden türemiş bir mastar kelimedir. Ramida kökü yanmak, kızarmak, ateşlenmek anlamlarına gelir. Kelime köken olarak "ramad" yani "yakıcı sıcak" anlamına gelir. Nebimiz Muhammed zamanında siyam yaz mevsimine denk gelen bir dönemde tutuluyordu. İslam'ın ilk yıllarında oruç tutulacak zamanlar belirli bir döneme dayanmıyordu. Ancak daha sonra Hicri Takvim yapıldı ve bu takvime göre Ramadan yılın her mevsiminde farklı zamanlara denk gelebilir.

Modern Hesaplamalardaki Sorunlar

Astronomik tanımlarda yer alan fecr-i kazip ve fecr-i sadık ayrımı modern takvimlere tam olarak yansıtılmamaktadır. Örneğin:

Fazilet Takvimi, imsak vaktini 21.5°'ye göre hesaplar ve çok erken bir vakti belirtir.

Diyanet Takvimi ise 18°'ye göre hareket eder.

Süleymaniye Vakfı, en doğru imsak vaktinin -9° olduğunu belirtir. Doğru olanı da Süleymaniye Vakfı'nın belirtmiş olduğu imsak vaktidir.

Bu farklılıklar, özellikle sahur ve iftar vakitlerinde tartışmalara yol açmaktadır.

Kur'an'da belirtilen oruç vakti, doğal gözlemlerle belirginleşen bir zaman aralığıdır. Ancak günümüzde modern hesaplamalar ve ihtiyat payları, orucun erken başlamasına ve geç bitmesine yol açmaktadır. Oruç vakitleri belirlenirken, Kur'an'daki tarif dikkate alınmalıdır. Bu yaklaşım, orucun gerçek manasına uygun şekilde ifa edilmesini sağlayacaktır. Bu ise Süleymaniye Vakfı Takvimi'ni baz alarak mümkün olabilir.

Her Müslüman, Rabbimizin Kur'an'daki emirlerine uygun şekilde oruç tutmaya özen göstermelidir. Doğru bilgiye ulaşmak için bireysel araştırmalar yapılmalı ve Kur'an ayetleri rehber alınmalıdır.

Yine en basitinden Diyanetin imsak vaktinin yanlış olduğuna Sultangazi örnek verilebilir. Sultangazi birkaç yıl öncesine kadar Arnavutköy'e bağlıydı. Şimdiyse her ne hikmetse aralarında 1 dakikalık fark oluşmuş durumdadır. Yine ispat isteyenler Meteoroloji Genel Müdürlüğü bildiğiniz gibi hadislere uymaktadır. Fakat sizler Meteoroloji Genel Müdürlüğü sayfasından bulunduğunuz yerin hava durumu sayfasına bakın o sayfada gün batımı ve gün doğumu yazıyor. Gün batımı akşam namazı saatidir. O sayfadan Süleymaniye Vakfı'nında akşam namazı saatinde 1 dakikalık hata yaptığını görürsünüz bunu Süleymaniye Vakfı'da kabul ediyor. Gün doğumu ise Güneş'in doğuş saatidir. Bunları Süleymaniye Vakfı, Diyanet ve Fazilet Takvimi'yle karşılaştırın göreceksiniz ki Diyanet ve özellikle Fazilet Takvimi çok hatalıdır.

Fidyenin Miktarı Kur'an'a Göre Nasıl Belirlenmelidir?

İslam'ın kaynağı olan Kur'an, fidyenin miktarını belirlerken sabit bir rakam koymamış, bunun yerine bir yoksulu doyuracak kadar olması gerektiğini bildirmiştir. Ancak günümüzde mezheplerin içtihatlarıyla belirlenen fitre oranları Kur'an'ın bu hükmüne tam anlamıyla uygun düşmemektedir. Diyanet gibi kurumlar tarafından belirlenen miktarlar, günümüz ekonomik şartlarına göre eksik kalmaktadır.

Kur'an-ı Kerim'de fidye ile ilgili açık bir hüküm şu şekildedir:

"Sayılı günlerdir. Sizden kim hasta veya seferde idiyse sayısınca başka günlerde tutar. Ve ona dayananların bir yoksulu doyuracak fidye vermesi gerekir. Kim gönülden hayır yaparsa o kendisi için hayırlıdır. Ve savm etmeniz eğer bilirseniz sizin için daha hayırlıdır." (Bakara Suresi 184. Ayet)

Bu ayete göre fidye, bir yoksulu doyuracak kadar olmalıdır. Kur'an'da belirlenen bu ilke, fidyenin sabit bir miktar yerine, kişinin yaşadığı döneme ve ekonomik şartlara göre değişebileceğini göstermektedir. Ancak bugün birçok İslami otorite, fidye miktarını belirlerken mezheplerin geçmişteki içtihatlarına bağlı kalmaktadır. Oysa bu miktarlar, günümüz şartlarında eksik kalmaktadır. Fidyenin miktarını belirlerken Kur'an'ın hükmüne sadık kalmak için şu esaslar göz önünde bulundurulmalıdır:

1. Sabit Bir Rakam Yerine, Güncel Gıda Fiyatları Baz Alınmalıdır:

Fidyenin miktarı belirlenirken, geçmişte belirlenen sabit oranlara değil, günümüz şartlarına göre bir insanı doyurabilecek güncel gıda fiyatlarına bakılmalıdır. Örneğin, bir yoksulun bir öğün veya bir günlük beslenme ihtiyacını karşılayacak kadar bir miktar hesaplanmalıdır.

2. Fidye Sadece Para Olarak Değil, Gıda Olarak da Verilebilir:

Kur'an, fidyenin bir yoksulu doyuracak kadar olması gerektiğini belirtirken bunun yalnızca para ile ödenmesi gerektiğini söylememektedir. Dolayısıyla kişi, fidyesini doğrudan bir ihtiyaç sahibine gıda olarak da verebilir.

3. Bölgesel Ekonomik Şartlar Göz Önünde Bulundurulmalıdır:

Bir yoksulu doyurmanın maliyeti her ülkede veya bölgede farklıdır. Dolayısıyla, fidye miktarı belirlenirken yaşanılan yerin gıda fiyatlarına göre bir hesaplama yapılmalıdır.

Kur'an'a göre fidyenin miktarı, bir yoksulu doyuracak kadar olmalıdır. Günümüzde mezheplerin içtihatlarına dayanarak belirlenen sabit oranlar, ekonomik şartların değişmesiyle yetersiz kalmaktadır. Bu nedenle, fidye miktarını belirlerken güncel gıda fiyatları baz alınmalı ve bunun sadece para ile değil, doğrudan gıda yardımıyla da karşılanabileceği unutulmamalıdır. Kur'an'ın esas aldığı temel ölçü, geçmişin değil, her dönemin ve toplumun ekonomik koşullarına göre bir yoksulu doyurabilme ilkesidir.

Şeytanın Oruç Tutması ve Ramazanda Zincire Vurulması Hakkındaki Yanılgılar

Toplumda sıkça karşılaşılan bazı inançlar ve görüşler, dini öğretilerle çelişebilmektedir. Özellikle Ramadan ayıyla ilgili olarak şeytanın oruç tuttuğu veya zincire vurulduğu gibi iddialar batıl inançlardır.

Bazı kişiler, şeytanın bayram günü oruç tuttuğunu ve bu sebeple bayram günü oruç tutulamayacağını iddia etmektedirler. Ancak, İslami öğretilere göre şeytanın oruç tutması gibi bir durum kesinlikle söz konusu değildir. Şeytan, Allah'a ve müminlere düşmandır. Kur'an'da şeytanın Allah'ın emirlerine karşı geldiği ve insanların da ona uymamaları gerektiği vurgulanmıştır. Dolayısıyla şeytanın oruç tutması, onun Allah'ın emirlerine uygun hareket etmesi anlamına gelir ki bu, İslami inançlarla tamamen çelişir.

Şeytanın oruç tutması mümkün değildir çünkü oruç, günahların affedilmesi ve insanın Allah'a yakınlaşması için bir ibadet şeklidir. Eğer şeytan oruç tutarsa, bu, onun bir tevbeye girmesi, yani günahlarından arınması demek olur. Bu durumda, şeytan insanların zihinlerine vesvese vermekten vazgeçer ve onların günah işlemelerini engellemez. Ancak şeytan, Allah'a düşman olduğu için, her zaman insanların kötülüğünü isteyen bir varlık olarak kalır ve oruç tutması söz konusu olamaz.

Ramadan ayında şeytanların zincire vurulduğu inancı da batıl bir inanca dayanmaktadır. Hadislerde, Ramadan ayında şeytanların zincire vurulduğuna dair bir ifade bulunsa da, bu hadisler uydurma hadislerdir. İslam'da şeytan, kıyamet gününe kadar insanları saptırmak için serbest bırakılmıştır. Şeytan, insanların kalplerine vesvese verir ve onları kötü yollara sürükler. Ramadan ayında da şeytan bu görevini sürdürür, ancak Allah'ın rahmeti ve oruç ibadetinin gücüyle, insanları saptırmak için daha az başarılı olabilir.

Ramadan ayında Müslümanlar oruç tutarak Allah'a yakınlaşmak için daha fazla gayret gösterirler. Şeytan, bu dönemde insanları orucu bozmaya, kötü davranışları sürdürmeye teşvik etmek için daha fazla çaba sarf eder. Yani Ramadan'da şeytan zincire vurulmaz aksine, bu dönemde şeytan daha fazla vesvese vermek için çabalarını arttırır.

Ramadan ayında şeytanların zincire vurulmuş olduğu düşüncesi, birçok insanın Ramadan'ı daha kolay geçirecekleri umudu taşımalarına neden olabilir. Ancak gerçek şudur ki, Ramadan ayında da şeytanın etkileşimleri devam eder. İnsanlar oruç tutarken, şeytan onları oruçlarını bozmaya, kötü alışkanlıklarını sürdürmeye ve farz ibadetleri yerine getirmemeye teşvik edebilir. Şeytanın bu çabaları, bireylerin sabırlarını sınar ve onları ibadetlerini daha dikkatli bir şekilde yerine getirmeye yönlendirir.

Ramadan ayı, Müslümanlar için bir nevi sınavdır ve oruç tutmak, sabır, takva ve Allah'a yakınlık açısından önemli bir ibadettir. Şeytan, bu süreçte insanları aldatmak için farklı yöntemler dener. İnsanlar, şeytanın bu çabalarına karşı dikkatli olmalı, ibadetlerini ihmal etmemeli ve her zaman Allah'a yönelerek sabır

göstermelidirler.

Şeytanın oruç tutması ve Ramadan ayında zincire vurulması gibi inançlar batıl inançlar olup halk arasında yayılan yanlış bilgilere dayanmaktadır. İslam'a göre, şeytan oruç tutmaz çünkü oruç, insanın Allah'a yaklaşmasını sağlayan bir ibadet şeklidir ve şeytan bu amaca hizmet etmez. Ayrıca, Ramadan ayında şeytanların zincire vurulması gibi bir durumda yoktur. Şeytan hala insanlara vesvese vermek için çeşitli yollar dener, ancak oruç tutmak ve ibadetlere yönelmek, bu etkilere karşı koymanın en etkili yoludur. Müslümanlar, Ramadan ayında ibadetlerine daha fazla özen göstererek, şeytanın vesveselerine karşı dikkatli olmalı ve sabırla Allah'ın emirlerine uymaya çalışmalıdırlar.

Bayramda Oruç Tutmanın Hükmü ve Yanlış Anlayışlar

Dini inançlarımız, dayanağını Kur'an'dan alan, akıl ve ilimle desteklenen bir anlayış üzerine kuruludur. Ancak, zamanla bazı yanlış inanışlar, hurafeler ve kültürel etkilerle dinin asıl kaynaklarından uzaklaşan yorumlar ortaya çıkmıştır. Bayram günlerinde oruç tutulamayacağına dair iddialar da bu türden bir yanılgıdır.

Bayram günlerinde oruç tutmanın haram olduğunu iddia edenlerin dayandığı temel argümanlardan biri, bayramın sevinç ve kutlama günü olduğu, bu nedenle ibadet ve riyazetle geçirilmemesi gerektiği düşüncesidir. Oysa İslam'da ibadetlerin zamanı ve şekli, kişisel yorumlardan ziyade ilahi emir ile belirlenmiştir. Kur'an-ı Kerim'de bayram günlerinde oruç tutmanın yasaklandığına dair herhangi bir açık hüküm bulunmamaktadır. Aksine, isteyen bir mümin, farz oruçlarının kazasını yapmak amacıyla bayram günlerinde de oruç tutabilir. Bu, kişinin Allah'a yakınlaşma arzusunun bir göstergesidir. İnsanların böyle bir tercihi, kutlama ruhuyla çelişen bir durum değildir; bilakis, ruhsal bir olgunluk ve manevi tatmin sağlama çabasıdır.

Bayram günlerinde oruç tutmanın yanlış olduğu iddiasını savunanlar arasında, şeytanın bayram günü oruç tuttuğu gibi bir inanış da yer almaktadır. Bu iddia, herhangi bir dini temele dayanmayan, hurafe niteliğinde bir iddiadır. Şeytan, Kur'an'da Allah'a isyan eden, kendini üstün gören ve kıyamet gününe kadar insanları saptırmakla görevli bir varlık olarak tanımlanmıştır. Böyle bir varlığın, Allah'a kulluk etmek anlamına gelen oruç ibadetini yerine getireceği düşünülemez.

Şeytanın bayram günü oruç tuttuğu inancı, tarihte dinî bilgilerin sınırlı olduğu, bilimsel ve coğrafi gerçeklerin henüz bilinmediği dönemlerde ortaya çıkmış bir hurafedir. O dönemde dünyanın farklı bölgelerinde aynı anda farklı zaman dilimlerinin yaşandığı bilgisi yaygın değildi. Bu yüzden, bir bölgede bayram günü yaşanırken başka bir bölgede hâlâ oruç günü olabileceği gerçeği göz ardı edilmiştir. Günümüzde teknolojinin ve bilimin ilerlemesiyle bu tür yanlış inanışların temelsizliği daha kolay bir şekilde ortaya konmaktadır.

Günümüzde dünyanın farklı saat dilimlerinde yaşanan zaman farklılıkları, dini hükümlerin evrenselliğini anlamak açısından da önemlidir. Örneğin, Türkiye saatiyle bayram sabahı saat 9:53'te, dünyanın batısında bir yer hala bir önceki günü yaşamaktadır. Aynı anda, doğudaki bir başka bölge ise Türkiye'den daha önce bayrama girmiş durumdadır. Bu durumda, bayram günü oruç tutmanın yasak olduğunu iddia edenlerin argümanları, farklı zaman dilimlerinde çelişkili bir hâl alır. Eğer bu iddia doğru olsaydı, aynı gün içerisinde dünyanın bir bölgesinde helal olan bir ibadet, başka bir bölgede haram sayılacaktı. Bu, İslam'ın evrensel prensipleriyle çelişen bir durumdur.

Hurafelerin ortaya çıkışı genellikle bilgisizlik ve yanlış yorumlamalarla ilişkilidir. Bayramda oruç tutulamayacağı iddiası da, tarihsel bağlamda bu duruma örnek teşkil eder. O dönemlerde teknolojinin yetersizliği, dünyanın coğrafi gerçekliklerinin bilinmemesi ve dinî bilgilerin yeterince yaygın olmaması, böyle yanlış inanışların ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. İnsanlar, bu yanlış bilgileri sorgulamadan benimsemiş ve günümüze kadar aktarmışlardır. Bayramda oruç tutulamayacağı iddiası ile iki bayram arasında düğün yapılamayacağı gibi diğer batıl inanışlar arasında bir fark yoktur. Her iki iddia da dini temel taşımayan, toplum tarafından üretilmiş ve zamanla yanlış bir şekilde dinin bir parçası gibi algılanmış inanışlardır.

Sonuç olarak, bayram günlerinde oruç tutmanın dinen herhangi bir sakıncası yoktur. Bu tür yanlış inanışlar, İslam'ın özüne uygun olmayan ve dinin evrensel mesajını çarpıtan hurafelerden kaynaklanmaktadır. Müminler, dini bilgilerini hurafeler yerine Kur'an ışığında edinmeli, dinî hükümleri

bilim ve akılla desteklenen bir anlayışla değerlendirmelidir. Bayramda oruç tutmak isteyenler, bu konuda hiçbir tereddüt yaşamadan ibadetlerini yerine getirebilirler. İslam'ın evrenselliği ve akla dayalı yapısı, bu tür yanlış anlayışları düzeltmek için en önemli rehberimizdir.

Muharrem Orucu ve İslam Birliği: Gelenekçilik ve Farzların Terk Edilmesi Üzerine Bir Değerlendirme

İslam, Allah tarafından insanlığa rehber olarak gönderilen son dindir ve temeli Kur'an-ı Kerim'e dayanır. Bu noktada, dinin temel esaslarının kaynağı olan Kur'an'la ele alınması gerekmektedir. Ancak tarih boyunca, İslam'ın ruhuna aykırı şekilde eklemeler yapılmış, dinin temel öğretileri yerine geleneksel uygulamalar ön plana çıkmıştır. Bu makalede, özellikle Muharrem orucu gibi geleneksel ibadetlerin İslam'daki yeri ve önemi ele alınacak, aynı zamanda Kur'an'ın farz kıldığı İslam birliğinin önemi vurgulanacaktır.

Kur'an-ı Kerim, İslam'ın tek kaynağıdır ve ibadetlerin şekli ya da kabul edilmesi ancak Kur'an'da açık bir şekilde belirtilmesiyle anlam kazanır. Ancak Muharrem orucu, Kur'an'da yer almayan bir bidattır.   Bu oruç Yahudilikten İslam toplumuna geçmiş bir uygulamadır. Yahudilikte, Nebimiz Musa'nın Firavun'u mağlup ettiği gün olan Aşure gününde oruç tutulduğu bilinmektedir. Bu geleneksel uygulama, daha sonra İslam toplumlarına Muharrem orucu adı altında taşınmıştır.

Kur'an'da oruç ibadeti açıkça belirtilmiştir:

> "Ey iman edenler! Siyam sizden öncekilerin üzerine yazıldığı gibi sizin üzerinize de yazıldı. Umulur ki sakınırsınız." (Bakara, 2:183)

Bu ayette belirtilen oruç, Ramadan ayına mahsus farz bir ibadettir. Bunun dışında herhangi bir özel gün veya ay için bir oruçtan bahsedilmez.

Hadisler, Nebimiz Muhammed'in vefatından sonra uydurulmuş , dört halife döneminde de hadisler yasaklanmış ve özellikle Muaviye döneminde siyasi çıkarlar uğruna yazıya geçirilmiştir. Ayrıca Nebimiz Muhammed'in, sahabe döneminde hadis yazımını yasakladığı ve "Benden Kur'an dışında bir şey yazmayın" dediği de yine hadisler arasında yer almaktadır. (Müslim, Zühd, 72)

Muharrem orucuna dair hadislerin de bu bağlamda uydurulmuş olduğu açıktır. Allah'ın sadece Ramadan orucunu farz kıldığı ve bunun dışındaki oruçların kişisel ibadetler olarak değerlendirilebileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

Kur'an, Müslümanların birlik içinde olmasını farz kılar. Bu, hem dini hem de siyasi anlamda Müslümanların kurtuluşu için temel bir gerekliliktir. İslam birliği, sadece Müslüman ülkelerin değil, tüm insanlığın barışı ve huzuru için de hayati öneme sahiptir.

Allah, Kur'an'da Müslümanlara birliği emretmiştir:

> "Ve topluca Tanrı'nın ipine yapışın ayrılmayın." (Âl-i İmran, 3:103)

Bu ayette, Müslümanların Allah'ın ipine (Kur'an'a) sarılarak birlik olmaları gerektiği emredilmektedir. Ancak bugün İslam dünyasında bu birlikten ziyade ayrılıkların, mezhepsel çatışmaların ve bireysel menfaatlerin ön planda olduğu görülmektedir.

İslam birliği, sadece dini bir görev değil, aynı zamanda siyasi ve ekonomik bir zorunluluktur. Batı dünyası, siyasi ve ekonomik gücünü bir arada hareket ederek kazanmıştır. Aynı şekilde Müslüman ülkeler de bir araya geldiğinde, küresel bir güç haline gelebilirler. Bu, sadece Müslümanların değil, mazlum milletlerin de kurtuluşunu sağlayabilir.

Kur'an bu konuda açık bir şekilde uyarıda bulunur:

> "Fitne kalmayıncaya ve din Tanrı'nın oluncaya kadar onlarla savaşın. Eğer sonlandırırlarsa artık zalimlerden başkasına düşmanlık olmaz. " (Bakara, 2:193)

Bu ayet, Müslümanların zulmü ortadan kaldırmak ve hakkı hâkim kılmak için birlik olmalarını gerektiğini ifade eder.

Gelenekçilik, farzların terk edilip sünnetlerin ihya edilmesidir. Farz olan İslam birliğini bir kenara bırakıp, Kur’an’da yeri olmayan uygulamalara öncelik vermek bu duruma örnek teşkil eder.

Muharrem orucuna yoğunlaşarak bunu tebliğ eden kişilerin, Allah’ın farz kıldığı İslam birliğini gündeme getirmemesi büyük bir çelişkidir. Allah’ın huzurunda hesap verilecek olanlar, farzların yerine getirilip getirilmediğidir.

> “Açık delillerle ve kitaplarla... Ve sana insanlara kendilerine indirileni açıklaman için Zikr'i indirdik. Belki onlar düşünürler.” (Nahl, 16:44)

Bu ayet, Kur’an’ın Müslümanlar için yol gösterici olduğunu ve başka kaynakların dine eklenmemesi gerektiğini açıkça ortaya koymaktadır.

Muharrem orucu gibi geleneksel uygulamalar, İslam’ın temel kaynaklarından değil kültürel etkilerden doğmuştur. Kur’an, ibadetlerin şekli ve esasları konusunda yeterli rehberdir ve eklemeler yapılmasına ihtiyaç yoktur.

Müslümanlar olarak, Allah’ın farz kıldığı İslam birliğini sağlamak, Kur’an’a sıkı sıkıya sarılmak ve gelenekçilikten uzak durmak en önemli sorumluluklarımızdandır. Bu doğrultuda, ibadetlerimizi Kur’an’a uygun şekilde düzenleyerek, İslam’ı bir yaşam biçimi haline getirmeliyiz. Unutulmamalıdır ki, Allah katında geçerli olan tek din İslam’dır.

> “Şüphesiz Tanrı katında din teslim olmadır.” (Âl-i İmran, 3:19)

Zekât(İnfak): Kur’an Perspektifinden Bir Yaklaşım

Zekât, İslam'ın temel ibadetlerinden biridir ve ihtiyaçtan fazlasını paylaşma anlayışını ifade eder. Kur’an-ı Kerim’de genel olarak infak terimiyle ifade edilen zekât, kişinin sahip olduğu varlıkların bir kısmını ihtiyaç sahiplerine vermesini öğütler. Bu ibadet, toplumdaki ekonomik adaleti sağlamayı, sosyal yardımlaşmayı artırmayı ve bireyin manevi arınmasını hedefler. Zekâtın kimlere verileceği ve hangi ölçütlerle verilmesi gerektiği Kur’an’da açıkça belirtilmiştir.

Zekâtın Kime Verileceği: Tevbe Suresi 60. Ayet

"Şüphesiz sadakalar Tanrı'dan bir farz olarak ancak fakirler ve düşkünler ve onun üzerinde çalışanlar ve kalpleri kazanılacak olanlar ve rikab olanlar ve borçlular ve Tanrı yolu ve yol oğlu içindir. Ve Allah bilendir ve hikmet sahibidir."

Tevbe Suresi 60. ayet, zekâtın hangi gruplara verilmesi gerektiğini net bir şekilde ortaya koymaktadır:

1. Fakirler: Temel ihtiyaçlarını karşılayamayan bireyler.

2. Düşkünler: Maddi açıdan zor durumda olanlar.

3. Zekât toplayan memurlar: Zekât dağıtımında görev alanlar.

4. Kalpleri İslam’a ısındırılacak olanlar: İslam’a karşı olumlu bir tutum geliştirmesi beklenen kişiler.

5. Rikab olanlar: Boyunduruk altından kurtarılması gereken bireyler.

6. Borçlular: Borç yükü altında ezilenler.

7. Allah yolunda cihad edenler: Din uğruna mücadele edenler.

8. Yolda kalmış yolcular: Memleketlerinden uzakta, yardıma muhtaç olanlar.

Bu ayet, zekâtın yalnızca Müslümanlara verilmesi gerektiği yönündeki yanlış bir algıyı düzeltir. “Kalpleri İslam’a ısındırılacak olanlar” ifadesi, Müslüman olmayanların da zor durumlarında zekâttan faydalanabileceğini açıkça göstermektedir.

Zekât ve Anne-Babaya Yardım

" Sana neyi infak edeceklerini sorarlar. De: Hayırdan ne sarf edebilirseniz anne, bana, öksüzler, yoksullar ve yolcular içindir. Ve hayırdan ne yaparsanız muhakkak Tanrı onu bilir."

Bakara Suresi 215. ayette, infakın kimlere yapılması gerektiği açıklanmaktadır: “Hayırdan ne sarf edebilirseniz anne, bana, öksüzler, yoksullar ve yolcular içindir .” Buradan, anne-babaya yardım etmenin önemi anlaşılmaktadır. Ancak anne-babaya zekât verilmesi konusunda, aile bireylerinin geçim kaynaklarının ayrılığı belirleyici bir unsurdur.

Bakara Suresi 219. ayet, bu konuda rehberlik eder: “Sana örtenden ve kumardan sorarlar. De: O ikisinde büyük günah ve insanlar için faydalar vardır. Fakat onların günahı faydasından daha büyüktür. Ve sana neyi infak edeceklerini sorarlar. De: Afv'ı. Tanrı size ayetleri böyle açıklar umulur ki düşünürsünüz.” Eğer bireyin ve anne-babanın geçim kaynakları ayrıysa, onlara zekât verilmesi mümkündür. Ancak aynı gelirden geçim sağlanıyorsa, anne-babaya zekât verilmesi uygun görülmez, çünkü bu durumda kişi zaten onların geçimini üstlenmiştir. Bu yaklaşım, zekâtın adaletli bir şekilde dağıtılmasını ve bireyin kendi sorumluluklarını yerine getirdikten sonra paylaşımda bulunmasını sağlar.

Zekâtın Miktarı: Kur’an’ın Esnek Yaklaşımı

Kur’an, zekâtın miktarını net bir oranla sınırlamamış, bunun yerine “ Afv'ı” ilkesini benimsemiştir. "العَفوَ" kelimesinin birkaç farklı anlamı vardır. Bağlama göre anlamı değişir. En yaygın anlamları şunlardır:

1. Affetmek, bağışlamak: Bu, kelimenin en yaygın anlamıdır ve birinin hatasını ya da suçunu bağışlamak anlamına gelir.

2. Özür dilemek, hoş görmek: Bir kişinin hata veya yanlışını görmezden gelmek, affetmek anlamında kullanılır.

3. Fazlalık, artan şey: Arapçada, özellikle türemiş kelimelerde "عفو" kelimesi bazen "fazlalık" ya da "artan" anlamında da kullanılabilir.

4. Bir şeyin geçici olarak yok olması: Bu anlamda, bir durumun ya da şeyin geçici olarak kaybolması veya sona ermesi de ifade edilebilir.

Bakara Suresi 219. ayeti zekat miktarını şöyle açıklar: “Tanrı size ayetleri böyle açıklar umulur ki düşünürsünüz.” Bu esneklik, bireylerin ekonomik durumlarına ve niyetlerine göre zekât miktarını kendilerinin belirlemesine olanak tanır. Önemli olan, Allah’ın hoşnutluğunu kazanma niyetiyle ihtiyaç sahiplerine yardım etmektir.

Zekât, genellikle yılda bir kez verilmesi gereken bir ibadet olarak algılansa da, Kur’an’ın yaklaşımı bunun maaş alındığı zaman verilmesi gereken bir ibadet olduğunu gösterir. Zekât, yalnızca yılda bir dönemde değil, maaş alındığı zaman verilmesi gereklidir.   Bu durum, zekâtın yalnızca maddi bir yükümlülük değil, aynı zamanda sosyal dayanışmayı teşvik eden bir ibadet olduğunu ortaya koyar.

Nebimiz Muhammed döneminde, zekâtın yanı sıra devlet için toplanan vergiler de mevcuttu. Ancak zamanla, rivayetlerde geçen bu uygulamalar Kur’an’ın bahsettiği zekâtla karıştırılmıştır. Oysaki Kur’an’daki zekât anlayışı, bireyin miktar açısından gönüllü olarak yaptığı bir paylaşımı ifade ederken, vergiler devlete ödenen miktarı belli olan zorunlu mali yükümlülüklerdir. Bu ayrımı göz önünde bulundurmak, zekâtın manevi ve ahlaki boyutunu anlamak açısından önemlidir.

Zekât, İslam toplumunun manevi ve ekonomik yapısının güçlenmesi için belirlenmiş bir ibadettir. Kur’an, zekâtın kime, nasıl ve hangi ölçülerde verileceğini açıklayarak, bireylere geniş bir hareket alanı sunmuştur. Bu ibadet, yalnızca bir mali yardım değil, aynı zamanda bireyin Allah’a olan bağlılığını güçlendiren, toplumsal dayanışmayı artıran bir görevdir. Zekâtın doğru anlaşılması ve uygulanması, hem bireylerin hem de toplumun huzuru için vazgeçilmez bir öneme sahiptir.

Abdest ve Gusül Kur’an-ı Kerim’deki Hükümler ve Geleneksel Yaklaşımlar

İslam dininin temel ibadetlerinden biri olan namaz, belli şartlar ve hazırlıklarla yerine getirilmesi gereken bir ibadettir. Bu şartlardan biri de abdest almaktır. Ancak abdestin nasıl alınacağı ve hangi durumlarda bozulduğu konusunda, Kur’an-ı Kerim ile geleneksel anlayış arasında farklılıklar bulunmaktadır. Bu

makalede, Kur’an’daki abdest ve gusül ile ilgili hükümler ele alınacak, geleneksel anlayışın bunlarla ne derece örtüştüğü incelenecektir.

Kur’an’da Abdestin Hükmü ve Nasıl Alınacağı

Abdest, Kur’an-ı Kerim’de Maide Suresi’nin 6. ayetinde açık bir şekilde tarif edilmiştir:

> “Ey iman edenler! Salata kalktığınız zaman yüzlerinizi, ve dirseklere kadar ellerinizi yıkayın, ve başlarınızı ve ayaklarınızı iki ayak bileğine kadar meshedin. Ve eğer cünüp iseniz tam temizlenin. Eğer hastaysanız yahut seyahat üzerinde yahut sizden biriniz tuvaletten gelmişse ya da kadınlara dokunmuşsanız ve su bulamamışsanız teyemmüm edin. Temiz toprağı yüzlerinize ve ellerinize sürün. Tanrı size hiçbir güçlük çıkarmak istemiyor. Fakat sizi temizlemek ve size olan nimetini tamamlamak istiyor. Umulur ki şükredersiniz.”

Bu ayet, abdestin temel unsurlarını net bir şekilde ortaya koymaktadır:

1. Yüzün yıkanması,

2. Ellerin dirseklere kadar yıkanması,

3. Başın meshedilmesi,

4. Ayakların meshedilmesi.

Görüldüğü üzere ayet, abdest için dört temel eylemi şart koşmakta, ancak bu unsurların ötesine geçmemektedir. Ayetin devamında, cünüp olunduğunda temizlenmek gerektiği belirtilmekte ve su bulunamadığında teyemmüm yapılması emredilmektedir.

Kur’an-ı Kerim’de abdesti bozan durumlar da aynı ayette belirtilmiştir:

Tuvalet ihtiyacını gidermek,

Kadınlara dokunmak (cinsel ilişkiyi içerecek şekilde)

Bu hüküm, gaz kaçırma, kanama veya kadının adet görmesi gibi durumların abdesti bozduğuna dair geleneksel anlayışla çelişmektedir. Zira Kur’an’da bu tür durumlara ilişkin herhangi bir hüküm bulunmamaktadır.

Kur’an’da ayakların meshedilmesi gerektiği açıkça belirtilmişken, bazı geleneksel yorumlar bu hükmü yıkama şeklinde anlamlandırmıştır. Ancak ayete dikkat etmekten aciz kalmışlardır. Zira ayette öncelikle baş sonra ayaklar geliyor. Yıkayın kelimesi bittikten sonra ayette baş gelmektedir. İkinci bir yıkama ayaklar için yer almamaktadır. Baş ile ayak arasındaysa ve bağlacı yer almaktadır. Ve bağlacı ile anlamındadır.

Kur’an’da gusülle ilgili iki temel ifade bulunmaktadır:

1. Maide Suresi’nde geçen “tahare” (temizlenmek),

2. Nisa Suresi’nde geçen “gasale” (yıkanmak).

Bu ifadeler, cünüp olan bir Müslümanın temizlenmesi gerektiğini ortaya koymakta, ancak bunun detaylarını geleneksel anlamda “gusül abdesti” olarak bilinen ritüelle sınırlamamaktadır. Gusül, Kur’an’daki tanımıyla genel bir temizlenme ve yıkanma eylemi olup, özel bir ritüel formatına indirgenmemiştir.

Geleneksel yorumlar, abdest ve gusül konularında detaylara inerek ek şartlar getirmiştir. Ancak bu eklemeler, Kur’an’ın açık hükümleriyle çeliştiğinden, dini samimiyet ve tutarlılık açısından sorgulanmalıdır. Örneğin, abdesti bozan durumlara ilişkin geleneksel anlayış, Kur’an’da yer almayan unsurları içermekte ve bu durum İslam’ın kolaylaştırıcı özelliğiyle bağdaşmamaktadır. Abdest ve gusül, Kur’an-ı Kerim’deki tarifleriyle oldukça sade ve anlaşılır ibadetlerdir. Ancak geleneksel anlayışın

eklemeleri, bu ibadetlerin asıl amacından uzaklaşmasına neden olmaktadır. İslam'da ibadetlerin Kur'an'a uygun bir şekilde anlaşılması, hem dini samimiyetin korunması hem de gereksiz zorlukların önüne geçilmesi açısından önemlidir. Bu nedenle, ibadetlerde Kur'an'ın rehberliği esas alınmalı ve dinin kolaylaştırıcı özelliği daima göz önünde bulundurulmalıdır.

Cünüplük, Gusül ve Temizlik Üzerine Kur'an Perspektifi: Bir İnceleme

Kur'an-ı Kerim, İslam inancının kaynağı olarak, Müslümanlara hayatın her alanında yol gösterici rehberdir. Cünüplük, gusül ve temizlik konularında da Kur'an-ı Kerim'deki ifadeler son derece açık ve anlaşılırdır. Ancak, gelenekler ve rivayetlerin etkisiyle bu konular hakkında yanlış uygulamalar ve anlayışlar ortaya çıkabilmektedir. Bu makalede, Kur'an-ı Kerim'in ışığında cünüplük, gusül ve temizlik konuları detaylı bir şekilde incelenecektir.

Cünüplük, kişinin cinsel ilişki veya haz duygusuyla vücuttan meni atılması durumunda meydana gelen bir haldir. Bu durumun ardından Kur'an, temizlenmeyi emreder. İlgili ayetlerde bu emirler, seremonik detaylardan ziyade sade ve kolay anlaşılır bir şekilde açıklanmıştır.

Maide Suresi 6. Ayet:

> "Ey iman edenler! Salata kalktığınız zaman yüzlerinizi, ve dirseklere kadar ellerinizi yıkayın, ve başlarınızı ve ayaklarınızı iki ayak bileğine kadar meshedin. Ve eğer cünüp iseniz tam temizlenin. Eğer hastaysanız yahut seyahat üzerinde yahut sizden biriniz tuvaletten gelmişse ya da kadınlara dokunmuşsanız ve su bulamamışsanız teyemmüm edin. Temiz toprağı yüzlerinize ve ellerinize sürün. Tanrı size hiçbir güçlük çıkarmak istemiyor. Fakat sizi temizlemek ve size olan nimetini tamamlamak istiyor. Umulur ki şükredersiniz."

Bu ayette, "cünüpseniz temizlenin" ifadesi, cinsel ilişki sonrası veya meninin vücuttan atılması durumunda temizlenmenin gerekliliğine işaret eder. Burada dikkat çeken nokta, temizlenmenin "gusül abdesti" adıyla bilinen seremonik bir uygulama değil, basit bir temizlik yani duş alma şeklinde anlaşılmasıdır.

> "Ey iman edenler! Sarhoşken ne dediğinizi bilinceye ve cünüp iken yolculukta olmanız dışında yıkanıncaya kadar salata yaklaşmayın eğer hasta iseniz veya yolculukta veya biriniz tuvaletten gelmişse veya kadınlara dokunmuşsanız su bulamasanız temiz toprağa teyyemum edin yüzlerinize ve ellerinize sürün. Şüphesiz Tanrı çok affedicidir çok bağışlayıcıdır."

Bu ayet, cünüpken yapılması gereken temel eylemi "yıkanmak" olarak ifade eder. Ayrıca su bulunamadığı durumlarda teyemmüm yapılabileceğini belirtir. Buradan da anlaşılacağı üzere, cünüplük hali temizlik ile giderilmelidir ve bu temizlik esnek ve kolay bir şekilde yapılabilir.

Toplumda yaygın olarak hayız (adet dönemi) ve lohusalığın (doğum sonrası kanama dönemi) bitiminde gusül gerektiği inancı bulunur. Ancak Kur'an, bu durumları cünüplük kapsamında değerlendirmez.

Bakara Suresi, 222. Ayet: Hayız Hakkında

> "Ve sana adet görmeden soruyorlar. De ki: O ezadır, adet süresince kadınlardan uzaklaşın, rahatsızlıktan kurtuluncaya kadar yaklaşmayın. Rahatsızlıktan kurtuldukları zaman Tanrı'nın size emrettiği yerden onlara varın. Şüphesiz Tanrı, tevbe edenleri ve arınanları sever."(Bakara, 2:222)

Bu ayet, hayızın doğal bir süreç olduğunu ve bu dönemde cinsel ilişkiden kaçınılması gerektiğini vurgular. Ancak hayız dönemi bittiğinde yapılması gereken tek şey temizlenmek, yani duş almaktır. Gusül abdesti olarak bilinen seremonik uygulama burada emredilmemektedir.

Birçok kadın, hayız döneminde kendini "pis" hissederek ibadetten uzaklaşmakta ve duş almayı ertelemektedir. Ancak bu, Kur'an'ın temizliğe verdiği önemle çelişen bir durumdur. Allah, insanlardan hem maddi hem de manevi temizliği ister.

Müddessir Suresi, 1-5. Ayetler

> "Ey örtüsüne bürünen! Kalk ve uyar. Efendini tekbir et ve elbiseni temizle ve pislikten kaçın."

Bu ayetler, temizliğin hem bedenî hem de ruhî boyutuna dikkat çeker. Kadının kendini "pis" hissetmesine neden olan bu yanlış algı, aslında onu dinden ve ibadetten uzaklaştırır. Oysa, sık sık duş almak ve temizlenmek, İslam'ın özüne daha uygun bir yaklaşımdır.

Kur'an, Müslümanlar için hayatı kolaylaştırmayı hedefler:

> " Tanrı sizin için kolaylık ister sizin için güçlük istemez." (Bakara Suresi, 185)

Cünüplük, hayız veya lohusalık gibi durumlarda yapılması gerekenler de bu ilkeye uygundur. Cünüplük durumunda temizlenmek (duş almak) yeterlidir. Hayız ve lohusalık ise doğal süreçlerdir ve bunların ardından gusül gerekmez.

Bu anlayış, Müslüman bireylerin hayatını kolaylaştırır ve temizliğin önemini vurgular. Kur'an'ın belirttiği gibi, temizlik hem bedenî hem de ruhî bir zorunluluktur ve bu zorunluluk, insanlara güçlük değil kolaylık getirmek içindir.

Müslümanlar, dinî uygulamalarında geleneklerden ziyade Kur'an'a yönelmelidir. Kur'an, temizlik ve ibadet konularında son derece açık ve anlaşılırdır. Cünüplük durumunda yapılması gerekenler, geleneksel yaklaşımlardan farklı olarak basit bir temizlikle sınırlıdır. Hayız ve lohusalık gibi doğal süreçler de cünüplük kapsamında değerlendirilmemelidir.

Unutmayalım ki Rabbimiz, kullarına kolaylık diler ve onları temizleyerek nimetini tamamlamak ister:

> " Tanrı size hiçbir güçlük çıkarmak istemiyor. Fakat sizi temizlemek ve size olan nimetini tamamlamak istiyor. Umulur ki şükredersiniz." (Maide Suresi, 6)

Temizlik, hem bedenî hem de manevi anlamda Müslümanın yaşamının merkezinde olmalıdır.

Namazın Kökeni ve Kavramsal Anlamı Üzerine Bir İnceleme

Namaz, İslam dininin ibadetlerinden biri olup Kur'an'da "salât" kelimesiyle ifade edilmektedir. "Salât" kelimesi, yalnızca Kur'an'da değil, birçok dilde ve kutsal metinde farklı anlamlarla yer almıştır. Bu yazıda, "salât" kelimesinin etimolojik kökeni, tarihsel gelişimi ve Kur'an'daki kullanım bağlamı incelenecektir.

1. Salât Kelimesinin Kökeni

"Salât" kelimesi, Kur'an'da hem geniş anlamda ibadet hem de spesifik olarak namaz anlamında kullanılmıştır. Kelimenin kökeni, diğer din ve dillerle etkileşim bağlamında farklı anlam katmanlarını içermektedir:

Sanskritçe: "Nâmati" fiilinden türeyen "nâm", saygı duruşunda bulunmak, dua etmek ve tapınmak anlamlarına gelir. Bu, fiziksel bir eğilme hareketiyle ilişkilidir.

Süryanice: "Salât" kelimesi, eğmek, germek ve bükmek anlamında kullanılır. Süryanice'de dua etmek anlamına gelen "salût" kelimesiyle de ilişkilidir. Süryanice çeviri olan Peşitta'da "salât", ibadet ve dua anlamlarında yer alır.

İbranice: Tevrat'ta "barak" ve "kneel" kelimeleri rükû ve diz çökme anlamlarını taşır. Bu terimler, Tanrı'ya boyun eğiş ve ibadet bağlamında sıkça kullanılmıştır.

2. Kur'an ve Salât

Kur'an'da "salât" kelimesi, hem fiziksel hem de manevi boyutlarıyla bir ibadet formunu ifade eder. "İkametü's-salât" ifadesi, namazın düzenli ve bilinçli bir şekilde kılınmasını emreder.

3. Diğer Din ve Metinlerde Salât

Namazın Kur'an öncesinde de diğer ümmetlere farz kılındığını gösteren deliller vardır. Tevrat, Zebur ve İncil'de de ibadet ve dua sırasında fiziksel hareketlerin önemine değinilmiştir:

Tevrat: "Başlarını eğip ibadet ettiler." (2. Tarihler 29:30)

Zebur: "Gel, yaratıcı YHWH'yi öv, önünde rukuya, secdeye var." (Mezmurlar 95:6)

İncil: "Biraz uzaklaşarak secde etti." (Matta 26:38,39)

Bu ifadeler, İslam öncesi toplumlarda da ibadet sırasında fiziksel eğilme, diz çökme ve secde etme gibi hareketlerin mevcut olduğunu kanıtlar niteliktedir.

4. Kur'an'da Salât ve Yan Anlamları

Kur'an'da "salât" kelimesi sadece namaz anlamında değil, farklı bağlamlarda da kullanılmıştır:

Dua ve İstiğfar: "Ve onlara salli ol, şüphesiz senin salâtın onlara huzur verir." (Tevbe Suresi 9:103)

İbadet: "Vay salât edenlerin haline." (Maun Suresi 107:4)

Destek: "O ve melekleri sizi karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için size salât eder." (Ahzab Suresi 33:43)

Kulluk: "Şüphesiz hepsi salatını ve tesbihini bilir." (Nur Suresi 24:41)

Namaz kılmak: "Şüphesiz ben ben Tanrı'yım. Benden başka tanrı yoktur. O hâlde bana ibadet et. Ve öğüdüm için salatı kıl.(Taha Suresi 14. ayet)

Bu kullanımlar, "salât" kelimesinin geniş bir anlama sahip olduğunu, ancak "ikametü's-salât" bağlamında namaz kılmayı ifade ettiğini gösterir.

5. Namaz ve Dua Arasındaki Fark

Namazın, belirli vakitlerde, belirli hareket ve okuma düzeniyle yerine getirilen bir ibadet olduğu açıktır. Dua ise kişisel ve spontan bir yakarıştır. Kur'an'da, namazın vakitlere bağlı bir farz olduğuna dair şu ayet dikkat çekicidir:

"Şüphesiz salât müminler üzerine vakitli olarak yazılmıştır." (Nisa Suresi 4:103)

Dua için vakit şartı olmamasına karşın, namaz için belirli vakitlerin emredilmesi, bu iki ibadetin ayrımını netleştirir. Bazı kişiler namaz kılmanın İslam dininde olmadığını iddia ederler ancak bu durum namaz kelimesinden kaynaklanmaktadır. Sanskritçe namaste kelimesi Farsça'ya namaz kelimesi olarak geçti. Farsça'dan namaz kelimesi Türklere geçti. Türkler ikametus salât yani salâtı kılmak yerine kullandılar. Yani "namaste" kelimesi Sanskritçe kökenlidir ve iki ana bileşenden oluşur:

1. "Namah" (नमः) → Eğilmek, selamlamak, saygı göstermek anlamına gelir.

2. "Te" (ते) → "Sana" veya "senin için" anlamındadır.

Bu iki kelimenin birleşmesiyle "Namaste" (नमस्ते) oluşur ve "Sana saygıyla eğiliyorum" ya da "Sana selam olsun" anlamına gelir. Sanskritçe'de Kullanımı: Kutsal metinlerde, özellikle Vedalar ve Upanişadlar gibi eski Hindu metinlerinde geçer. Prakrit ve Pali Dillerine Geçiş: Budizm ve Jainizm'in yayılmasıyla birlikte "namas" formu Prakrit ve Pali dillerine de geçti. Hint-Avrupa Dil Ailesi ile Bağlantısı: Sanskritçe "namah", Latincedeki "nomen" (isim) ve Yunancadaki "onoma" (isim) kelimeleriyle aynı Proto-Hint-Avrupa kökenine sahiptir. Günümüzde "Namaste", özellikle Hindistan, Nepal ve yoga pratiğinde selamlaşma, saygı ve ruhani bağlılığı ifade eden yaygın bir sözcük olarak kullanılmaktadır.

Farsça "namaz" (نماز) kelimesinin etimolojik kökeniyse eski İran dillerine dayanır.

1. Orta Farsça (Pehlevî Dönemi):

Kelimenin kökeni "namāč" ((𐭰 𐭠 𐭬 𐭭) şeklindedir ve dua, ibadet anlamına gelir. Orta Farsça'da dini ritüellerle ilgili birçok kelime, Zerdüştî gelenekten etkilenmiştir.

2. Avesta Dili (Daha Eski İran Dili, Zerdüştlük Metinleri):

Namāz kelimesinin Avesta dilindeki karşılığı "nemangh" veya "namas"tır. Bu kelimeler eğilmek, secde

etmek, dua etmek anlamlarına gelir. Avesta'da bu terim, özellikle ateş tapınağında ibadet edenlerin secde etmesini ifade eder.

3. Proto-Hint-Avrupa Dili (Daha Eski Köken):

Namāz, Proto-Hint-Avrupa kökenli "nem-" kökünden türemiştir.

"Nem-" kökü, eğilmek, selam vermek, secde etmek anlamlarını taşır. Aynı kökten gelen kelimeler Sanskritçede de bulunur: Sanskritçe "namas" (नमस्) → Saygı, ibadet, secde. (Günümüzde Hinduizm'de "Namaste" selamında kullanılır.)

4. İslam Etkisi ve Kullanımı:

İran'da İslamiyet'in yayılmasıyla birlikte, Farsçadaki "namāz" kelimesi, Arapça "ikametus salat" kelimesinin karşılığı olarak kullanılmaya başlandı. Daha sonra Osmanlı Türkçesi ve Urduca gibi dillere de geçti.

"Namaz" kelimesi, eski İran dinlerinden (Zerdüştlük) gelen "secde etmek, eğilmek, dua etmek" anlamlarını taşırken, İslamiyet'le birlikte "ikametus salat" anlamında kullanılmaya devam etmiştir. Biz Kürtlerse namaz kelimesini kullanmayız. Bunun yerine nimej deriz.

Namaz, tarihsel ve etimolojik olarak köklü bir ibadettir. Kur'an'da "salât" kelimesi, duaları, fiziksel ibadeti ve Allah'a kulluğu ifade eden geniş bir anlam yelpazesine sahiptir. Ancak "ikametü's-salât" ifadesiyle namaz kılmak, düzenli ve disiplinli bir ibadet olarak vurgulanmıştır. Namazın Kur'an'da yer almadığı iddiaları, bu kelimenin anlam derinliği ve bağlamsal kullanımları göz önüne alındığında geçersizdir.

Namaz Vakitlerinin Belirlenmesi: Kur'an'a ve Astronomik Hesaplamalara Dayalı Bir Yaklaşım

Öncelikle, lise coğrafya dersinden Güneş'in ufuk düzlemindeki konumunu ve bu konumun nasıl değiştiğini hatırlayalım. Ufuk düzlemi üzerinde, Güneş'in yüksekliği ile ilgili açıları belirlemek, yerel saat hakkında bilgi sahibi olmamıza yardımcı olur. Kağıt üzerinde çizilen ufuk düzleminde sağ taraf her zaman doğuyu yani Güneş'in doğduğu yönü, sol taraf ise batıyı yani Güneş'in battığı yönü gösterir.

Güneş, doğuşundan öğle vaktine kadar ufuk düzleminde yükselir, öğleden sonra ise alçalmaya başlar. Güneş'in gün içinde ufuk düzleminde en yüksek noktaya ulaştığı an, öğle vaktidir ve bu da günün tam ortasına denk gelir. Eğer gündüz süresi biliniyorsa, öğle vaktine göre ikiye bölünerek Güneş'in doğduğu ve battığı saatler hesaplanabilir.

Ufuk düzlemi ile ilgili sorularda, gündüz süresi ve Güneş'in ufuk düzlemindeki açıları biliniyorsa, yerel saat hesaplamak mümkündür. Dünyada namaz vakitlerini hesaplamak için farklı takvimler kullanılmaktadır. Ancak, doğru sonuçlar veren takvimlerin bilimsel verilere dayanması gerektiği unutulmamalıdır. Süleymaniye Vakfı Takvimi, Abdülaziz Bayındır tarafından yapılan uzun araştırmalar ve hesaplamalar sonucunda, Kur'an'a uygun olarak belirlenmiştir. Bu takvim, namaz saatlerini belirlemede diğer takvimlerden farklılık gösterir ve gözlem ile Kur'an-ı Kerim'deki ifadelere uygun olarak hesaplanır. Türkiye'de Diyanet, Fazilet ve Süleymaniye Vakfı olmak üzere üç farklı takvim kullanılmaktadır. Süleymaniye Vakfı Takvimi, bilimsel hesaplamalarla doğruluğu kanıtlanmış en doğru takvimdir. Diğer takvimler ise astronomiye ve Kur'an'a aykırıdır. Dünya genelinde ise farklı takvimler bulunmaktadır.

Diyanet Takvimi (Türkiye) resmi takvim olmasına rağmen, astronomik verilere ve Kur'an'a ters düşmektedir.

Fazilet Takvimi, Türkiye'de birçok cami ve müslüman topluluğu tarafından kullanılmakta ancak astronomiye ve Kur'an'a aykırıdır.

Ummul Qura Takvimi (Suudi Arabistan), Suudi Arabistan'da kullanılan bir takvimdir.

Müslüman Dünya Ligi (MWL), uluslararası kabul görmüş bir yöntemdir.

ISNA, Kuzey Amerika'da yaygın olarak kullanılan bir yöntemdir.

Diğer ülkelerde ise yerel takvimler, coğrafi ve mezhebi özelliklere göre uyarlanmıştır. Örneğin, İran, Pakistan, Endonezya, Singapur gibi ülkelerde farklı takvimler kullanılmaktadır.

Süleymaniye Vakfı Takvimi, en doğru namaz vakitlerini belirleyen takvim olarak kabul edilmektedir.

Namaz, İslam dininin temel ibadetlerinden biri olup, günlük hayatın her anında bir insanın manevi gelişimini sağlamaya yönelik düzenli bir ibadettir. Namaz vakitlerinin doğru bir şekilde belirlenmesi, hem dini inançlar hem de bilimsel gözlemlerle örtüşen bir anlayışla yapılmalıdır. Kur'an'da namaz vakitlerinin belirlenmesine dair çeşitli işaretler bulunmakta olup, doğa olaylarına dayalı olarak bu vakitler açıklanmıştır.

Kur'an'da namaz vakitleriyle ilgili olarak, doğada meydana gelen olaylarla bağlantılı ifadeler yer almaktadır. Örneğin, sabah namazının başlangıcı fecr-i sadık (tan yerinin ağarması) olarak tanımlanırken, akşam namazının başlangıcı güneşin batışıyla ilişkilendirilir. Bu vakitler, aynı zamanda insanların biyolojik saatlerine uygun olarak düzenlenmiş ve günlük yaşamda bir denge sağlamak amacıyla belirlenmiştir.

Sabah namazının vakti, gökyüzünde siyah ve beyaz ışıkların birbirinden ayrılmasıyla başlar. Fecr-i sadık, doğu ufkunda aydınlığın yayılmaya başladığı anı ifade eder. Kur'an'da bu durum şöyle ifade edilmiştir:

> “Gündüzün iki tarafında ve gecenin yakınında salatı kıl şüphesiz iyilikler kötülükleri götürür. Bu ibret alanlara bir öğüttür.” (Hud, 11:114)

Bu ayet, sabah namazının başlangıcını tan yerinin ağarması olarak tanımlar ve güneşin doğuşuna kadar devam ettiğini belirtir.

Öğle ve ikindi namazlarının vakitleri, gölgenin uzunluğuna ve güneşin konumuna göre belirlenir. Öğle namazının vakti, güneşin en yüksek noktasından batıya kaymaya başladığı andan itibaren başlar ve cismin gölgesi, boyunu geçtiğinde sona erer. Bu vakit, coğrafya derslerinde öğretilen şekilde, günün uzunluğunun yarısına kadar hesaplanabilir. İkindi namazı ise, gölgenin cismin boyunu iki katına çıkmasıyla başlar ve güneş batmadan kısa bir süre önce sona erer.

Akşam namazının vakti, güneşin batışıyla başlar ve akşamın başlangıcını, yani gece karanlığının girmesini bekleriz. Akşam vakti sona erdiğinde, gökyüzündeki kızıl ışıklar ve beyaz ışıklar, gece karanlığına karışmış olur.

Yatsı namazı ise, gökyüzündeki kızıl ve beyaz ışıkların tamamen kaybolduğu ve karanlığın hakim olduğu zaman başlar. Yatsı vakti, en küçük yıldızların bile görünmeye başladığı, gece karanlığının tamamen kapladığı andır.

Namaz vakitlerinin doğru bir şekilde belirlenmesi, astronomik hesaplamalara dayalı verilere dayanmalıdır. Meteoroloji Genel Müdürlüğü, gün doğumu ve gün batımı saatlerini astronomik verilerle belirler ve bu veriler doğru sonuçlar verir. Allah, Kur'an'da namaz vakitlerinin belirlenmesine dair ipuçları verirken, insanların günlük ritimlerine uygun bir düzen önerir. Güneşin hareketleri, doğanın döngülerinin bir parçası olup, bu döngüye uygun olarak namaz vakitleri belirlenmelidir. Namaz vakitlerinin doğru bir şekilde belirlenmesi, hem bilimsel veriler hem de Kur'an'a dayalı bir yaklaşım gerektirir. Meteorolojik ve astronomik hesaplamalar, namaz vakitlerini belirlemek için doğru bir yol sağlar. Süleymaniye Vakfı'nın takvimi, astronomik verilere dayalı olarak doğru sonuçlar verirken, diğer takvimlerin bazı farklar göstermesi Süleymaniye Vakfı'nın doğruluğunu ortaya koyar. Namaz vakitlerinin belirlenmesinde, Kur'an'ın rehberliğinde doğa olaylarına dikkat edilmesi, doğru bir dini uygulamanın teminatıdır. Süleymaniye Vakfı'nın güneşin doğuş, batış ve namaz vakitlerini belirlerken kullandığı yöntemler, astronomik hesaplamalara dayalı olarak hassas bir şekilde düzenlenmiştir. Vakfın kullandığı hesaplamalara göre imsak, fecr-i sadık ve seher vakti(fecri kazip) gibi kritik zamanlar, güneşin ufuk çizgisine göre belirli bir açıya dayandırılır.

Süleymaniye Vakfı Hesaplamalarına Göre Vakitler

1. İmsak Vakti (Fecr-i Sadık):

İmsak vakti sabah namazını kılma saatidir.   Süleymaniye Vakfı, imsak için güneşin ufuk çizgisinin altında -9 derece olduğu zamanı referans alır. Bu hesaplama, astronomik gözlemlerle uyumludur ve doğru ölçütlerin kullanıldığı belirli bir açı ile gerçekleştirilir. Fecr-i Sadık (doğru fecr) olarak bilinen bu vakit, ilk ışıkların gökyüzünde belirginleşmeye başladığı andır aynı zamanda hem sabah namazı vaktinin girdiği hem de oruç tutanların bu zamanı dikkate alarak yeme içmeye son vermeleri gerekir.

Seher Vakti (Fecr-i Kazip):

Fecr-i Kazip (yanlış fecr) ise, günün erken saatlerinde görülen ancak oruç için geçerli olmayan sahte ilk ışımalardır. Bu ışımalar, güneşin ufuk çizgisinin -18 derece altında olduğunda gözlemlenir. Fecr-i Kazip, doğru olan Fecr-i Sadık'tan önceki bir dönemi işaret eder bu vakitte sabah namazı kılınamaz ve oruç tutanlar bu vakitte yiyip içebilirler.

Güneşin Yüksekliği ve Azimutu:

Süleymaniye Vakfı'nın hesaplamalarında, güneşin doğuş ve batış saatleri, güneşin yüksekliği ve azimutu (yönü) gibi astronomik verilerle belirlenir. Bu veriler, enlem, boylam ve yerel saat dilimi ile uyumlu şekilde hesaplanır. Güneşin doğuşu, doğu yönünde ve güneşin ufuk çizgisine ilk temas ettiği anda gerçekleşir. Aynı şekilde, batış saati de batı yönünde güneşin ufku terk ettiği andır.

Astronomik Hesaplamalar ve Formüller

Süleymaniye Vakfı, bu hesaplamaları yaparken temel olarak güneşin yeryüzündeki konumunu belirleyen astronomik formülleri kullanır. Bu hesaplamalar genellikle solar declination (güneşin dikey eğimi) ve hour angle (saat açısı) gibi faktörlere dayanır. Bu formüller, güneşin doğuş ve batış saatlerini belirlerken gözlemlenen enlem ve boylama göre ayarlanır.

Solar Declination (δ): Güneşin gökyüzündeki yatay konumunu belirler ve yıl boyunca değişir. Bu değer, mevsimsel olarak farklılık gösterir.

Hour Angle (H): Güneşin yerel saat dilimindeki konumunu belirler ve güneşin belirli bir noktaya ne zaman ulaşacağını gösterir.

Bu hesaplamalar için astronomik yazılımlar veya özel hesaplama araçları kullanılabilir. Süleymaniye Vakfı da, bu tür hesaplamaları doğru şekilde yapabilmek için çeşitli astronomik veritabanlarından ve yazılımlardan faydalanmaktadır.

Takvim Oluşturma ve Kullanımı

Süleymaniye Vakfı, her yıl için, yerel coğrafi konum ve enlem bilgilerini göz önünde bulundurarak günlük namaz vakitleri ve imsak vakitlerini içeren takvimler hazırlar. Bu takvimlerde:

İmsak (Fecr-i Sadık) saati, güneşin ufkun altındaki -9 derece konumuna göre hesaplanır.

Güneşin doğuşu ve batışı saatleri de aynı şekilde astronomik hesaplamalarla belirlenir.

Her bir vakit, güneşin konumuna dayalı olarak hesaplanır ve takvime yansıtılır.

Python ile Süleymaniye Vakfı Hesaplamalarına Dayalı Takvim Oluşturma

Python programlama dili kullanılarak, ephem gibi astronomik kütüphanelerle, Süleymaniye Vakfı'nın kullandığı hesaplama yöntemleri doğrultusunda, imsak, fecr-i kazip, güneşin doğuş ve batış saatlerini hesaplamak mümkündür. Aydın iline göre bu hesaplamaları gerçekleştiren basit bir Python kodu örneği aşağıdadır:

Gerekli Kütüphaneleri Yükleyin:

pip install ephem pytz

import ephem

```
from datetime import datetime

import pytz

def sun_times(latitude, longitude, date):

    # Konumu ayarlıyoruz

    observer = ephem.Observer()

    observer.lat = str(latitude)

    observer.lon = str(longitude)

    # Tarihi ayarlıyoruz

    observer.date = date

    # Güneşin doğuş ve batış saatlerini hesaplıyoruz

    sunrise = observer.next_rising(ephem.Sun()).datetime()

    sunset = observer.next_setting(ephem.Sun()).datetime()

    # Saat dilimi (Türkiye için GMT+3)

    timezone = pytz.timezone("Europe/Istanbul")

    # Saatleri İstanbul saat dilimine çeviriyoruz

    sunrise = sunrise.astimezone(timezone).strftime('%Y-%m-%d %H:%M:%S')

    sunset = sunset.astimezone(timezone).strftime('%Y-%m-%d %H:%M:%S')

    return sunrise, sunset

# Aydın'ın enlem ve boylamı

latitude = 37.8667

longitude = 27.8386

# İstediğiniz tarihi girin (YYYY-MM-DD formatında)

date = '2025-03-31'

# Güneşin doğuş ve batış saatlerini hesaplayın

sunrise, sunset = sun_times(latitude, longitude, date)

print(f"Aydın için {date} tarihi:\nGün doğumu saati: {sunrise}\nGün batışı saati: {sunset}")
```

Bu örnek, Aydın için güneşin doğuş ve batış saatlerini ephem kütüphanesini kullanarak hesaplamaktadır. -9 derece'lik hesaplama kriteri, imsak vaktini doğru şekilde belirlemek için uygulandığı takdirde, vakitlerin doğru bir şekilde hesaplanması sağlanır. Daha gelişmiş bir sistem kurmak için bir API veya veri tabanı entegrasyonu gerekir. Eğer farklı konumlar için otomatik hesaplama yapmak isterseniz, kullanıcının IP adresine veya manuel girişine bağlı olarak konum belirleyen bir sistem geliştirmelisiniz. Süleymaniye Vakfı'nın kullandığı hesaplama yöntemine göre, imsak vakti için güneşin ufuk çizgisinin altındaki -9 derece kullanılır ve seher vakti (fecr-i kazip) için -18 derece kabul edilir. Bu hesaplamalar, astronomik verilere dayalı olarak, Kur'an'a uygun namaz ve oruç vakitlerini belirler. Bu yöntemler, doğru ölçütlerle hesaplanan vakitlerin günlük hayatı kolaylaştırdığı gibi, İslamî ibadetlerin de doğru zamanlarda yerine getirilmesine yardımcı olur.

Kur'an'a Göre Namaz Nasıl Kılınır?

Namaz, İslam'ın ibadetlerinden biridir ve Kur'an-ı Kerim'de sıklıkla övülmüş ve emredilmiştir. Ancak namazın nasıl kılınacağına dair ayrıntılar, özellikle mezheplerin görüşleri ve hadisler çerçevesinde farklılık gösterebilmektedir. Bu durum, "Kur'an'a göre namaz nasıl kılınır?" sorusunu ortaya çıkarmaktadır. Kur'an'a dayalı bir anlayışla namazı incelemek, dinin özüne uygun bir uygulama geliştirmek açısından önemlidir. Zira bir ibadet olmanın ötesinde, insanın Allah ile kurduğu derin iletişimi, manevi bir bağın kuvvetlenmesini ve ruhsal arınmayı temsil eder. İslam'da namaz sadece Allah'a kulluk etmek değil, aynı zamanda toplumsal sorumluluk bilincini geliştirmek için de bir araçtır. Namaz, müslümanların Allah'a olan kulluk görevlerini yerine getirirken, aynı zamanda toplumsal bilinç ve sorumluluk duygusunun gelişmesine katkı sağlar. Namaz kılmak, yalnızca bireysel bir ibadet değil, aynı zamanda insanın toplumsal ilişkilerine yansıyan bir davranış biçimidir. Namazda Allah'a yönelirken, kalpteki niyetin saflığı ve ruhsal arınma önemlidir. Bu, sadece Allah'ın huzurunda olmakla sınırlı değil, aynı zamanda toplumdaki zorluklara duyarlı olmayı da içerir. İslam'da namaz kılarken "zekat vermek" ve "muhtaçlara yardım etmek" gibi diğer ibadetler de müslümanların toplumsal sorumluluk bilincini pekiştiren unsurlardır.

Kur'an'ın Namaz Anlayışı

Kur'an-ı Kerim'de, namazın bireysel olarak Allah'ı anmanın ötesinde toplumsal sorumluluğu hatırlatıcı bir özellik taşıdığı vurgulanır. Nitekim Ankebut Suresi 40. ayette şöyle denir: "Kitaptan sana vahyedileni oku ve salatı kıl şüphesiz salât fahşadan ve kötülükten men eder. Ve kesinlikle Tanrı'nın Zikri daha büyüktür. Ve Allah ne yapıyorsanız onu bilir." Bu ayet, namazın sadece bir ritüel olmadığını, aynı zamanda bireyin hayatını doğru yolda tutmak için bir denetim mekanizması işlevi gördüğünü gösterir. Namaz, insanı kötü alışkanlıklardan ve başkalarına zarar vermekten korur.

Namaz kılmak, İslam'da önemli bir ibadet olduğu kadar, bazı koşulların yerine getirilmesiyle mümkün olur. Bu koşullardan biri abdest almadır. Namaz kılabilmek için abdestin geçerli olması gerekir. Kur'an'da Nisa Suresi 43. ayette şöyle buyrulmuştur: "Ey iman edenler sarhoşken ne dediğinizi bilinceye ve cünüp iken yolculukta olmanız dışında yıkanıncaya kadar salata yaklaşmayın." Namazda temizlik son derece önemlidir, bu yüzden abdest almak gereklidir. Ayrıca, abdest sadece cinsel ilişki ve tuvalet ihtiyacı sonrası bozulur; gaz kaçırmak, kanamak, kadının adet görmesi ve kadınlarla tokalaşmak ise abdestin bozulmasına neden olmaz. Abdestsizlik durumunda, su bulunmazsa, temiz toprak ile teyemmüm edilerek namaz kılınabilir. Maide Suresi 6. ayette bu durum şöyle açıklanır: > "Ey iman edenler! Salata kalktığınız zaman yüzlerinizi, ve dirseklere kadar ellerinizi yıkayın, ve başlarınızı ve ayaklarınızı iki ayak bileğine kadar meshedin. Ve eğer cünüp iseniz tam temizlenin. Eğer hastaysanız yahut seyahat üzerinde yahut sizden biriniz tuvaletten gelmişse ya da kadınlara dokunmuşsanız ve su bulamamışsanız teyemmüm edin. Temiz toprağı yüzlerinize ve ellerinize sürün. Tanrı size hiçbir güçlük çıkarmak istemiyor. Fakat sizi temizlemek ve size olan nimetini tamamlamak istiyor. Umulur ki şükredersiniz."

Bu ayet, namazın kabul olması için gerekli olan temizlik koşulunun önemli bir ibadet kısmı olduğunu vurgular. Kur'an'da namazın kılınış şekline dair temel unsurlar belirtilmiştir. Kıyam (ayakta durma), rüku (eğilme), secde (yere kapanma) gibi hareketler açıkça ifade edilmiştir. (Hac 22:77, Alak 96:19 Bakara 2:43). Ancak bu hareketlerin ne kadar süreyle, hangi düzenle yapılması gerektiği, okunacak sureler ve dualar gibi ayrıntılar bireyin tercihine bırakılmıştır. Örneğin, secde veya rüku sırasında okunacak tesbih sayıları ya da dualar Kur'an'da zorunlu kılınmamış, kişinin içtenliğine ve samimiyetine bırakılmıştır.

Rekat Sayıları ve Surelerin Seçimi

Kur'an'da namazın rekat sayıları belirtilmemiştir. Nisa Suresi 101-103. ayetlerinde savaş anında birer rekat kılınıp iki grubun toplam rekat sayısı iki rekat olduğuna göre namaz en az iki en çok istenen sayıda rekattan oluşur. Bugün uygulanan sabah, öğle, akşam gibi namazların rekat sayıları, İslam toplumları tarafından belirlenmiş ve bir gelenek haline gelmiştir. Ancak bu durum, farklı rekat sayılarında namaz kılmanın yanlış olduğu anlamına gelmez. Aksine, rekat sayıları kişiye veya cemaatin kolaylığına göre ayarlanabilir. Cemaatle namaz kılınırken bir düzen oluşturmak için sabit rekat sayıları kullanılabilir; ancak yalnız başına kılınan bir namazda bu serbest bırakılmıştır. Kur'an'da namazda okunacak sureler konusunda da bir sınırlama getirilmemiştir. İsteyen kişi Fatiha Suresi'ni okuyabilir, isteyen başka bir sureyi tercih edebilir ya da dua ederek Allah'ı zikredebilir. Önemli olan ibadetin bilinci ve samimiyetidir.

Namazın Gelişimi ve Uygulamalar

Tarihsel süreçte namazın belirli bir düzene oturtulması, mezhepler döneminde toplu ibadetlerin kolaylaştırılması amacıyla gerçekleşmiştir. Bu düzenlemeler, namazın kıyam, rüku, secde ve oturuş gibi temel unsurlarını pratik bir hale getirmek için yapılmıştır. Ancak bu düzenlemeler, Kur'an'ın kesin hükümleri olarak görülmemelidir. Namaz sırasında ellerin kaldırılması, sağa sola selam verilmesi gibi uygulamalar da bu düzenlemelere örnektir. Kur'an'da bu tür ayrıntılar yer almamakla birlikte, ibadetin ruhuna zarar vermediği sürece bu uygulamalarda bir sakınca görülmez. Ancak, bu tür uygulamaları farzlaştırmak doğru değildir. Farklı mezhepler (Hanefi, Şafi, Maliki, Hanbeli gibi) namazın kılınışında küçük detaylarda farklı uygulamalar benimsemiştir. Örneğin, ellerin kaldırılması (Raf'u'l-Yedeyn) veya teşehhüd sırasında yapılan dualar mezhepler arasında değişiklik gösterir.

Namazın Örtünme ile İlişkisi

Namazda örtünme, toplumsal bir gerekliliktir ve Allah'ın huzurunda, kişiyi cinsel ve duygusal ilişkilerden korumak amacı taşır. Bununla birlikte, Allah vücutları yaratan ve bunları işlevsel kılan biri olduğundan, bedenin çıplaklığı hakkında takınılan tavırların, meleklere ya da Allah'a etki etmez. Araf Suresi 26. ayette: "Adem oğulları muhakkak size haya yerlerinizi örtecek ve süsleyecek giysi indirdik. Takva giysisi bu en iyisidir. İşte bu Tanrı'nın ayetlerindendir. Umulur ki düşünüp öğüt alırlar." Bu ayet, örtünmenin temel amacının toplumsal bir düzen kurmak ve insanı hem fiziksel hem de manevi anlamda korumak olduğunu belirtir.

Kıble ve Yönelme

Namazda kıble, yani Kabe'ye yönelmek, önemli bir yeri vardır. Kıble, aynı zamanda birleştirici bir unsurdur; tüm müslümanlar, farklı coğrafyalarda olsa da, Allah'a yönelmek için aynı noktaya yönelirler. Bakara Suresi 150. ayette şöyle denir: "Ve nereden çıkarsan yüzünü kutsal mescide çevir. Ve nerede olursanız zalimlerden başka kimsenin aleyhinizde bir delili olmasın diye yüzünüzü o yana çevirin." Bu, namazın bir birleştirici yönü olduğunu gösterir.

Bakara Suresi 115. ayette ise daha da derinleşir: "Ve doğuda batıda Tanrı'nındır. Nereye dönerseniz Tanrı'nın yüzü oradadır. Şüphesiz Tanrı sınırsızdır ve her şeyi bilendir." Bu ayet, kıblenin sadece coğrafi bir yönelim değil, aslında insanın Allah'a olan yönelişini sembolize ettiğini belirtir. Allah her yerdedir ve ona yönelmek, insanın kalp ve ruhuyla yaptığı bir arınma eylemidir.

Namazın Toplumsal İlişkilerdeki Yeri

Namaz, bireyi sadece Allah ile ilişki kurmaya değil, aynı zamanda toplumla da barış içinde yaşamaya yönlendirir. Namazda okunan duaların anlamlarını kavrayarak, kişi Allah'a gerçekten yöneldiğini hissedebilir. Nisa Suresi 43. ayetinde sarhoşken namaz kılmanın yasaklanması, kişinin ne söylediğini bilmeden yapılan ibadetin anlamlı olmayacağına dair bir uyarıdır. Namazda, okunan sureler ve dualar, dil ve kalp ile birlikte anlam kazanır. Bu nedenle, Allah'a yönelirken sadece dışsal bir davranış olarak namaz kılmak değil, aynı zamanda kalpten ve içten bir bağlılık ve bilinçli bir yöneliş gereklidir.

Kur'an'ın Yeterliliği ve Açıklığı

Kur'an'da namazın kılınışına dair tüm temel bilgiler yer almaktadır. Bunun dışında kalan detayların serbest bırakılması, Allah'ın kullarına tanıdığı kolaylık ve esneklik olarak anlaşılmalıdır. Bazı kimseler, namazın tüm detaylarının Kur'an'da belirtilmemiş olmasını bir eksiklik olarak görse de bu yaklaşım, Kur'an'ın rehberlik niteliğini anlamamaktan kaynaklanmaktadır. Kur'an, dini anlamada temel bir kaynaktır ve insanlar bu kaynağı esas alarak ibadetlerini şekillendirebilir. Kur'an'a göre namaz, kıyam, rüku ve secde gibi temel hareketlerden oluşur. Rekat sayıları, okunacak sureler ve dualar gibi konular bireyin samimiyetine bırakılmıştır. Cemaatle namazlarda düzen sağlamak için sabit uygulamalar geliştirilebilir, ancak bireysel ibadetlerde bu zorunlu değildir. Namazın esası, Allah'a içten bir bağlılıkla teslimiyet göstermektir. Kur'an, insanlara din adına yeterli rehberliği sunmaktadır. Namaz konusunda da gerekli olan bilgileri içerir ve detayların serbest bırakılması, ibadetin kişiselleştirilmesine ve samimiyetin korunmasına olanak tanır. Önemli olan rakamlar, süreler veya kalıplar değil, ibadetin bilinci ve Allah'a yönelmiş bir kalple yerine getirilmesidir.(Bakara 2:2-3, Zümer 39:22).

Namaz Kılarken Ne Söylediğimizi Bilmek Üzerine Bir İnceleme

Namaz, Müslümanların Allah'a olan bağlılıklarını ve kulluk görevlerini ifade eden en önemli ibadetlerden biridir. Ancak bu ibadetin özündeki anlam ve bilinç, ne yazık ki zamanla yalnızca şekilsel bir ritüele dönüşmektedir. Bu yazıda, Nisâ Suresi'nin 43. ayeti bağlamında, namazda ne söylediğimizi bilmenin önemi üzerinde duracağız.

Nisâ Suresi - 43. Ayetin Mesajı

Allah, Nisâ Suresi'nin 43. ayetinde şöyle buyurmaktadır:

"Ey iman edenler! Sarhoşken ne dediğinizi bilinceye ve cünüp iken yolculukta olmanız dışında yıkanıncaya kadar salata yaklaşmayın."

Bu ayetin İslam'ın başlangıç döneminde içki tüketiminin tamamen yasaklanmasından önce indirildiği iddia edilir ve ayet sarhoşluk halinin ibadetle bağdaşmadığını açıkça ifade etmektedir. Burada sarhoşluk, kişinin aklını devre dışı bırakan ve ne söylediğini bilmeyecek bir hale gelmesine sebep olan bir durum olarak tanımlanmıştır. Bu bağlamda, sarhoşluk yalnızca alkollü içki tüketiminden ibaret değildir. Ne söylediğini bilmeden namaz kılmak da, bilinçsiz bir şekilde yapılan ibadet, adeta bir tür zihinsel sarhoşluk halidir. Eğer bir kişi, Allah'a ibadet ederken ne dediğini bilmiyorsa, bu durumda ibadetin anlamını nasıl kavrayabilir?

Namaz kılarken okuduğumuz sureler, dualar ve zikirler, hem dil hem de gönülle Allah'a yönelişi temsil eder. Ancak bu kelimelerin anlamını bilmeden ve üzerine tefekkür etmeden gerçekleştirilen bir namaz, şeklen doğru olsa da ruhen eksik kalır. Allah, ibadetin şekil şartlarından öte, insanın kalbine ve niyetine bakar. Fatiha Suresi'ni okurken onun derin anlamlarını düşünmek, rukûda ve secdede Allah'ın büyüklüğünü yürekten idrak etmek, namazın asıl maksadını yerine getirmek için gereklidir.

Örneğin:

Fatiha Suresi'nde "Elhamdü lillahi rabbil âlemin" dediğimizde, her türlü övgünün yalnızca Allah'a ait olduğunu anlıyor muyuz?

"Subhane rabbiyel azim" derken Allah'ın azametini gerçekten kavrıyor muyuz?

Secdede, "Subhane rabbiyel e'âla" dediğimizde Allah'ın en yüce olduğunu kalpten hissediyor muyuz?

Eğer bu ifadeleri sadece dilimizle söyleyip kalbimizle onlara yabancı kalıyorsak, ibadetimizin derinliği sorgulanabilir.

Ne yazık ki günümüzde birçok Müslüman, namazı şekil şartlarına bağlı bir görev olarak görmekte, anlam ve tefekkür kısmını ihmal etmektedir. Bu durum, bir kişinin namaz kılarken sarhoşluk haliyle eşdeğer bir bilinçsizlik içinde olmasına neden olabilir. Oysa Allah, " Sarhoşken ne dediğinizi bilinceye ve cünüp iken yolculukta olmanız dışında yıkanıncaya kadar salata yaklaşmayın." diyerek, ibadetin bilinçle yerine getirilmesini emretmiştir. Bu bağlamda, namazın ruhunu ve anlamını kavrayamayan bir kişinin, kıldığı namazdan nasıl fayda sağlayacağı sorgulanmalıdır. Namaz sadece fiziksel bir eylem değil, aynı zamanda zihinsel, ruhsal ve duygusal bir yöneliştir.

Bazı dini otoriteler, anlamını bilmeden de namaz kılınabileceğini ifade edebilirler. Ancak bu, Allah'ın emrinin ruhuna uygun bir yaklaşım değildir. Ne söylediğini bilmeden ibadet eden bir kişi, aslında Allah'ın kendisinden istediği bilinçli kulluğu yerine getiremiyor demektir. Böyle bir durumda, bu tür fetvalar verenlerin, insanları bilinçsiz bir ibadete yönlendirme konusunda sorumlu olabileceklerini unutmamak gerekir.

Çözüm: Bilinçli İbadet İçin Adımlar

Anadilde Namaz Kılmak: Kişinin bilmediği dilde namaz kılması sarhoşken ne dediğini bilmeden namaz kılmasından farksız değildir. Tarih boyunca Allah tarafından gönderilen tüm elçiler kendi kavimlerinin diliyle gönderilmiştir.

"Ve biz her Resulu onlara açıklasın diye kendi kavminin dilinden başkasıyla göndermedik. Tanrı dilediğini saptırır ve dilediğini doğru yola iletir. Ve O çok kudretlidir, her şeyi doğru şekilde ve hikmetle yapandır."(İbrahim Suresi 4. ayet)

Anlamı Öğrenmek: Namazda okunan surelerin ve duaların anlamını öğrenmek, ibadeti daha derin bir şekilde yaşamamıza yardımcı olur.

Tefekkür Etmek: Namaz sırasında okunan her bir kelimenin üzerinde düşünmek, ibadeti sıradan bir eylem olmaktan çıkarır.

Dil ve Gönül Birliği: İbadet sırasında dil ile söylenenlerin kalp tarafından tasdik edilmesi gerekir.

Namaz, şekli bir ritüel değil, Allah ile kul arasında derin bir bağdır. Bu bağı güçlendiren şey, ibadet esnasında ne söylediğimizi bilmek ve hissetmektir. Allah'ın "Sarhoşken ne dediğinizi bilinceye ve cünüp iken yolculukta olmanız dışında yıkanıncaya kadar salata yaklaşmayın" emri, ibadetin özündeki anlamı ve bilinçliliği vurgulamaktadır. Bu nedenle, namazlarımızı sadece fiziksel hareketlerden ibaret görmemeli; her kelimesini, her hareketini tefekkür ederek, bilinçle ve gönülden gerçekleştirmeliyiz. Bu yaklaşım, bizi şekilsel bir ibadetten ruhsal bir derinliğe taşıyacaktır. Unutmayalım ki Allah, ibadetin şekline değil, samimiyetine ve bilincine bakar.

Namaz Vakitleri ve Kolaylıklar: Kur'an Perspektifinden Bir İnceleme

Kur'an'da namaz, Müslümanlar için en önemli ibadetlerden biridir. Bazı kişiler, namazın yalnızca iki vakit için farz kılındığını iddia etmekte ve bu yüzden insanlardan yalnızca iki vakit namaz kılmalarını istemektedirler. Gerçekten de Kur'an'da açık bir şekilde iki vakit namazdan bahsedilmektedir, ancak diğer vakitlere dolaylı işaretler de vardır.

1. Hud Sûresi 114. Ayet: Gündüzün İki Ucu ve Geceye Yakın Zaman Diliminde Namaz

"Ve gündüzün iki tarafında ve geceye yakın salatı kıl. Şüphesiz iyilikler kötülükleri giderir. Bu hatırlayanlara bir öğüttür." (Hud, 114)

Bu ayet, gündüzün başlangıcı ve sonu ile geceye yakın vakitlerde namaz kılınması gerektiğini ifade etmektedir. Kur'an Arapçasına göre gece, güneşin batımından doğumuna kadar geçen süreyi kapsamaktadır. Gündüzün iki ucu, akşam ve sabah namazlarının vakitleri ile örtüşmektedir. Gecenin bitmesi ve sabahın ilk ışıkları, gündüzün sona ermesi ve akşam namazının başlaması, namaz vakitlerinin birbirini takip eden akışını simgeler. Ayetteki "ve" bağlacı, açıklayıcı bir işlev üstlenmektedir ve namazların bu belirli vakitlerde kılınması gerektiğini ifade etmektedir.

2. İsra Sûresi 78. Ayet: Sabah ve Akşam Namazlarına İşaret

"Güneş'in batıya yönelmesinden gecenin karanlığına kadar salatı kıl. Ve Kur'an'ı. Şüphesiz fecr Kur'an'ı tanıklıdır." (İsra, 78)

Bu ayet, akşam namazının vakitini ifade etmektedir. Güneşin batıya yönelmesinden gecenin kararması arasındaki süreyi kapsar. Ancak, bu ayette yalnızca akşam namazından bahsedilmesine rağmen, bazı kişiler bu ayette sabah namazını da geçtiğini iddia edebilmektedir. Üstelik ayette sabah namazı geçmediği hâlde Kur'an'ı sabah namazıyla değiştirip haşa Allah'a akıl öğretmeye kalkışmaktadırlar. Ancak ayet doğrudan akşam namazına işaret etmektedir.

3. Bakara Sûresi 238. Ayet: Namazın Farz Oluşu ve Cuma Namazı

"Salatları ve en faziletli salatı koruyun. Tanrı'ya tam bir tevazu ve itaatkarlıkla durun." (Bakara, 238)

Bu ayet, namazın önemini vurgulamaktadır ve namazın vakitlerinin belirlenmiş bir ibadet olduğunu ifade etmektedir. Bu noktada, "en faziletli salatı" olarak anılan, Cuma namazına özel bir işaret vardır. Bakara Sûresi 238. ayetinde geçen "salat al-vusta" ifadesi, "orta namaz" olarak çevrilir. Ancak bu namaz, günlük namazlardan farklı bir namazdır. Ebu'l Hasen, "salat al-vusta"nın Cuma namazı olduğunu belirtmiş ve bu namazın en hayırlı olanı olduğunu vurgulamıştır. Cuma namazı, Bakara Sûresi'ndeki "salat al-vusta" ifadesiyle farz kılınmıştır. Bu bağlamda, Cuma namazı, diğer vakit namazlarından farklı olarak özel bir

öneme sahiptir.

4. Nur Sûresi 58. Ayet: İzin Alma Zamanı

"Ey iman edenler! Yeminlerinizin sahip oldukları ve sizden ergenliğe erişmemiş olanlar üç vakitte izin istesinler sabah salatından önce ve öğle vakti elbisenizi çıkaracağınız zaman ve akşam salatından sonra sizin için mahrem olan üç vakittir. Ve bunların dışında birbirinizin yanına girip çıkmakta size ve onlara günah yoktur. Tanrı size ayetleri böyle açıklar. Tanrı her şeyi bilendir, hikmet sahibidir. " (Nur, 58)

Bu ayet, Müslümanların evlerinde özel bir mahremiyet içinde olmaları gereken zaman dilimlerini belirler. Sabah namazından önce, öğle dinlenmesi sırasında ve akşam namazından sonra iznin alınması gerektiği belirtilmiştir. Bu vakitler, insanların soyunabileceği zamanlardır ve mahremiyetin korunması açısından özel bir öneme sahiptir. Bu ayet namaz zamanları ile doğrudan ilişkilidir ve sabah ile akşam namazlarına da işaret etmektedir.

Yukarıda belirtilen ayetlerin ışığında, Kur'an’da açık bir şekilde namazın yalnızca iki vakitte farz kılındığı sonucuna varılır. Hud, İsra ve Bakara gibi sûrelerde yer alan ayetler, namaz vakitlerinin belirli zaman dilimlerinde kılınması gerektiğini açıkça ortaya koymaktadır. Cuma namazının özel bir öneme sahip olduğu, ve diğer vakitlerin de dikkate alınması gerektiği anlaşılmaktadır.

Kur'an'da namazın vakitleri açık bir şekilde sadece sabah ve akşam namazları olarak belirtilmiştir. Ancak Kur'an'da diğer vakitlere de dolaylı işaretler bulunmaktadır. Ayrıca, Cuma namazının özel bir öneme sahip olduğu anlaşılmaktadır. İslam dini, ibadetlerin kolaylaştırılmasını öngörmüş ve bu nedenle zorluk durumlarında bazı kolaylıklar getirilmiştir. Bu doğrultuda, Müslümanlar, namaz vakitlerini düzenli olarak takip etmeli ve Allah’ın emirlerine uyarak ibadetlerini yerine getirmelidir. Allah bizlere iki vakit namazı ruhsat olarak vermiş ve bizler 2 vakit namaz kılarak namazları eda edebiliriz. Zira namazı hastalık ve savaş gibi ortamlarda bile terk etmemeliyiz Nisa 101. ayeti gereği kısaltmalıyız. Diğer vakitleriyse Allah'ın bizlere verdiği bir ruhsat olarak tesbih ve zikirlede geçirebiliriz. Zira bizler Kur'an'ın açık hükümlerinden sorumluyuz.

Cuma (Toplantı) Namazı: Tarihsel ve Kavramsal Bir Analiz

Cuma namazı, İslam dünyasında sadece bir ibadet değil, aynı zamanda toplumsal dayanışmanın önemli bir göstergesidir. Hem dini hem de sosyal açıdan büyük bir anlam taşır. Cuma namazının tarihsel kökenleri ve kavramsal anlamı, zamanla şekillenmiş ve derinleşmiş bir olgudur. Bu makalede, Cuma namazının tarihsel gelişimi, "salâtu'l vusta" kavramı ve bu ibadetin belirli bir güne bağlı olup olamayacağı üzerine bir analiz yapılacaktır.

Cuma kelimesi, Arapçada "toplanma" anlamına gelen CMA kökünden türetilmiştir. Kürtler bu kelimeyi "Cumua" şeklinde telaffuz ederler. Farklı Arap lehçelerinde de benzer türevleri bulunur. "Vusta" kelimesi ise Kur’an-ı Kerim'de üstün, faziletli ve adaletli gibi anlamlar taşır. Bakara Suresi’nin 238. ayetinde geçen "salâtu'l vusta" terimi, geleneksel olarak öğle veya ikindi namazı gibi yorumlanmıştır; ancak aynı zamanda "Cuma namazını" işaret ettiğine dair görüşler de mevcuttur. Burada vusta kelimesi, "orta" anlamından ziyade "en üstün" veya "en önemli" olanı ifade eder.

İslam öncesi Araplar, haftanın günlerini farklı isimlerle anarlardı:

Evvel (Pazar)

Ehven (Pazartesi)

Cubâr (Salı)

Dubâr (Çarşamba)

Mûnis (Perşembe)

Aruba (Cuma)

Siyâr (Cumartesi)

Cuma günü, Araplar arasında "Yevmu'l-Aruba" olarak biliniyordu ve sonradan "yevmu'l-cumu'a" yani "toplantı günü" olarak değiştirilmiştir. Bu değişikliğin Kureyş kabilesinden Kab bin Lüey tarafından mı yoksa başka bir figür tarafından mı yapıldığı kesin olmasa da, bu değişikliğin Medine'de kurulan pazarlarla bağlantılı olduğu anlaşılmaktadır. Toplantı gününün, pazar kurulan güne denk getirilmesi katılımı artırmayı amaçlamıştır.

İlk Cuma namazı, Nebimiz Muhammed Medine'ye hicret etmeden önce, Medine Müslümanları tarafından kılınmıştır. İbn Sîrîn'in nakline göre, Medine Müslümanları, Yahudilerin Cumartesi günü, Hristiyanların ise Pazar günü toplandığını görerek kendilerine bir toplanma günü belirlemeye karar vermiştir. Es'ad ibn Zurâre liderliğinde 12 kişi ilk Cuma namazını kılmış ve bugün "Cuma" olarak adlandırılmıştır.

Nebimiz Muhammed, Medine'ye hicret etmeden önce Mus'ab İbn Umeyr'i Medine'ye İslam'ı öğretmek için göndermiştir. Mus'ab, Medine Müslümanlarını toplayarak ilk resmi Cuma namazını kıldırmıştır. Bu topluluk, Nebimiz Medine'ye ulaşana kadar bu uygulamayı sürdürmüştür. Namazda cemaatin sayısı 12 kişiyle sınırlıydı.

Bakara Suresi'nin 238. ayetinde geçen "salâtu'l vusta" ifadesi, genelde belirli bir vakit namazına atfedilir. Ancak ayette geçen "koruyun" ifadesi, bu ibadetin diğer namazlardan ayrı ve özel bir öneme sahip olduğunu düşündürmektedir. Bu nedenle, "salâtu'l vusta"nın günlük namazlardan biri olduğu yorumları tarihsel ve dilbilimsel açıdan eleştirilmektedir.

Cuma namazının belirli bir güne bağlanması, tamamen toplumsal ve pratik nedenlere dayanır. Medine'deki ilk Müslümanlar, haftanın altıncı gününü pazar kurulan bir gün olduğu için seçmişlerdir. Ancak bu tercih, Allah'ın kesin bir emri değil, topluluğun ihtiyaçlarına göre şekillenen bir uygulamadır. Dolayısıyla, günümüz Müslümanları da şartlarına uygun olarak başka bir günde toplu halde Cuma namazı kılabilir.

Cuma namazı, hem ibadet hem de toplumsal dayanışma amacı güden bir uygulamadır. Tarihsel süreçte bu ibadetin belirli bir güne bağlanması, dini bir zorunluluk değil, sosyal bir tercih olarak ortaya çıkmıştır. "Salâtu'l vusta" kavramı ise bu namazın diğerlerinden daha üstün bir ibadet olduğunu vurgular. Cuma namazını haftanın başka bir gününde topluca kılmak, İslam'ın özüne aykırı değil, aksine dini uygulamaların ruhuna uygun bir esneklik göstermektir. Bakara Suresi 238. ayette şöyle buyrulmaktadır: "Salâtları ve en faziletli salâtı koruyun. Tanrı'ya tam bir tevazu ve itaatkarlıkla durun." Bu ifade, Cuma namazının sadece bir toplumsal ritüel değil, aynı zamanda bir ibadet olarak tüm Müslümanlar için ne kadar önemli olduğunu vurgular. Cuma namazı, "toplanma günü" olarak belirlenen bir günde kılınması gereken farz bir ibadettir ve bu namaz, kadın-erkek ayırımı olmaksızın her Müslümana farz kılınmıştır. Cuma Suresi 9. ayette ise şöyle buyrulmaktadır: "Ey iman edenler! Toplantı günü salât için çağrıldığınız zaman hemen alışverişi bırakın ve Tanrı'yı anmaya koşun. Eğer bilirseniz bu sizin için hayırlıdır." Bu ayet, Cuma namazının önemi ve toplumsal işlevi hakkında güçlü bir hatırlatmadır.

İslam'da Namazın Kazası ve Kaza Namazı Meselesi Üzerine Bir Değerlendirme

İslam dininde namaz, Allah tarafından müminlere farz kılınmış en önemli ibadetlerden biridir. Farz namazlar, belirli vakitlerde yerine getirilmesi gereken ibadetlerdir ve bu vakitler Kuran'da açıkça belirtilmiştir. Ancak, namazın kaza edilip edilemeyeceği konusunda toplumda çeşitli görüşler bulunmaktadır. Bu makalede, Kuran ışığında namazın kazası meselesi ele alınacak ve Kuran'daki ilgili ayetler doğrultusunda bir değerlendirme yapılacaktır.

Namazın Vakti ve Farz Oluşu

Kuran'a göre namaz, vakitli farz bir ibadettir. Allah, Nisa Suresi 103. ayette namazın belirli vakitlerde kılınması gerektiğini bildirmiştir. Ayrıca Mearic Suresi 23. ayette de namazın sürekli olarak ve hayat boyu belirli vakitlerde yerine getirilmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Namaz, insanın hayatında öyle önemli bir yer tutar ki, Kuran'da savaş gibi zorlu ortamlarda bile namazın aksatılmaması gerektiği ifade edilmiştir. Nisa Suresi 101-102. ayetlerinde, savaş esnasında bile namazın terk edilmemesi gerektiği belirtilmektedir. Bu durum, namazın sadece bir ibadet değil, aynı zamanda müminin yaşamının bir parçası olduğunu gösterir.

Kaza Namazı Konusunda Kuran'ın Sessizliği

Kuran'da, kılınmayan namazların kazaya bırakılmasıyla ilgili herhangi bir ifade yer almamaktadır. Kuran'da "kaza namazı" diye bir kavram bulunmaz. Bu bağlamda, geçmişte kılınmayan namazların sonradan kılınmasının gerekmediği söylenebilir. Kuran'da açıkça belirtilmeyen bir hüküm, İslam dini açısından bağlayıcı değildir. Eğer Allah, kılınmayan namazların kazaya bırakılmasını istemiş olsaydı, bunu Kuran'da doğrudan belirtirdi. Örneğin, oruç gibi belirli ibadetlerin kazası, Kuran'da açıkça emredilmiştir. Ancak namazın kazasına dair herhangi bir hüküm bulunmamaktadır.

Namazın Kılınması ve İhmal Edilmesi

Namaz, kişinin kendi iradesine bırakılmayan bir farz ibadettir. Kişi namazı mazeretsiz olarak terk ederse, elbette günah işlemektedir. Çünkü namaz, kişinin yerine getirmekle yükümlü olduğu bir ibadettir ve bu yükümlülük Allah tarafından belirlenmiştir. Ancak bu, geçmişte kılınmayan namazların kazaya bırakılacağı anlamına gelmez. Eğer bir kişi namazı bilerek, unutarak ya da uyuyarak kaçırmışsa, vakit geçtikten sonra o namazı kılmak, farz olma özelliğini yitirir. Çünkü namaz, ancak belirli vakitlerde kılındığında farz olur.

Namazın Kaza Edilmesi Hakkında Hadisler

Bazı hadislerde, kılınmayan namazların kazaya bırakılması gerektiği ifade edilmiştir. Ancak bu hadislerin doğruluğu ve güvenilirliği sorgulanmalıdır. İslam'da herhangi bir konuda hüküm verirken, sadece Kuran'a başvurulması gerektiği açıktır. Kuran, İslam'ın yegane kaynağıdır ve Nebimiz Muhammed de Allah'ın Kitabında olmayan bir hükmü bildirmezdi. Kuran'da yer almayan bir hüküm, dinî açıdan geçerli olamaz. Bu nedenle, Kuran'a aykırı olan hadislerin, dini hüküm oluşturması doğru değildir.

Kuran'a Göre Dinî Hükümler

Kuran, kendi içinde eksiksiz ve yeterli bir kitaptır. Allah, Kuran'da dinî hükümleri açıkça bildirmiştir. Zuhruf Suresi 44. ayette, insanların sadece Kuran'dan sorumlu oldukları belirtilmektedir. Kıyamet Suresi 19. ayette ise Allah, Kuran'ı kendi açıklamasıyla indirdiğini vurgulamaktadır. En'am Suresi 114 ve 115. ayetlerinde de Kuran ile dinin tamamlandığı ifade edilmiştir. Bu bağlamda, Kuran dışındaki kaynaklardan hüküm çıkarılması, dine ilave yapmak anlamına gelir. Kuran'da bulunmayan bir hüküm, İslam dininde kabul edilemez.

Kaza namazının farz olduğunu söylemek, İslam dinine aykırıdır. Kuran'da namazın kazasıyla ilgili herhangi bir hüküm bulunmamaktadır ve bu konuda yapılan yorumlar, Kuran'a dayalı değildir. Allah, İslam dinini Kuran'da eksiksiz olarak açıklamıştır ve müminler, sadece Kuran'a uyarak dini hükümleri yerine getirmelidirler. Namazı kılmamak bir günah olsa da, geçmişte kılınmayan namazların sonradan kılınması gerektiğine dair bir hüküm Kuran'da yer almamaktadır. Bu nedenle, namazın kazası hakkında yapılan yorumlar, İslam'ın özünden sapma anlamına gelmektedir. Müslümanlar, Kuran'ı doğru şekilde anladıklarında, hurafelerden ve yanlış dini anlayışlardan arınarak gerçek İslam'a yönelmiş olurlar. Sonuç olarak, Kuran'daki öğretiler ışığında namaz, vakitlerinde kılınması gereken bir ibadettir ve vakit geçtikten sonra kaza edilmesi gerekmez. İslam'da, bir ibadetin kazası ancak Kuran'da belirtilmişse geçerli olabilir.

Namazın Önemi Ve Kültürel Kısıtlamaların Namaza Etkisi

Namaz, İslam dininin ibadetlerinden biri olup, kişinin Allah ile olan bağını güçlendiren en önemli eylemlerden biridir. Ancak günümüzde, bazı kültürel ve geleneksel uygulamalar, özellikle kadınlar arasında namazın doğru anlaşılmasını ve uygulanmasını engelleyebilmektedir. Kur'an-ı Kerim, namazın ne kadar önemli olduğunu birçok ayette vurgulamaktadır. Öyle ki, savaş gibi zorlu koşullarda dahi namazın terk edilmemesi gerektiği belirtilmiştir:

> "Ve ayrıca salatı kılın ve O'ndan sakının. O'dur huzuruna varıp toplanacağınız."(Bakara Suresi, 2:239)

Bu ayetten de anlaşılacağı gibi, namaz hayatın her anında önceliklidir. Kur'an, namazı kazaya bırakmayı değil, şartlara uygun şekilde eda etmeyi emretmektedir.

Kur'an-ı Kerim'de, kadının örtünmesiyle ilgili ayetler bulunmaktadır. Ancak bu ayetlerdeki örtünme emri, doğrudan namaz ibadetine yönelik değil, kadının namahreme karşı iffetini koruması amacıyla getirilmiştir:

> “Ey Nebi! Eşlerine, kızlarına, inananların kadınlarına söyle örtülerini üstlerine salsınlar bu onların bilinmeleri ve eziyet edilmemeleri için daha uygundur. Ve Tanrı çok bağışlayandır, çok merhametlidir.”(Ahzâb Suresi, 33:59)

>"Ve inanan kadınlara söyle: Bakışlarını sakınsınlar ve ırzlarını korusunlar. Ziynetlerini ancak görünenler hariç göstermesinler. Ve örtülerini göğüslerinin üstüne koysunlar ve ziynetlerini kocaları, yahut babaları, yahut kocalarının babaları, yahut kocalarının oğulları, yahut kardeşleri, yahut kardeşlerinin oğulları, yahut kızkardeşlerinin oğulları, yahut kadınları, yahut yeminlerinin malik oldukları, yahut kadına ihtiyacı olmayan tabiler yahut çocuklar ki onlar kadınların mahrem yerlerini henüz anlamazlar dışındakilere göstermesinler. Ziynetlerinden gizledikleri şeylerin bilinmesi için ayaklarını vurmasınlar. Ve ey mü’minler, topluca Tanrı'ya tevbe edin, umulur ki felaha erersiniz.’” (Nur Suresi, 31)

Bu ayetler, kadınların örtünmesinin temel amacının iffetlerini korumak ve eziyete uğramamalarını sağlamak olduğunu açıkça göstermektedir. Ancak bu hükümler, kültürel ve bölgesel şartlara göre şekillenebilecek bir anlayışa dayanır. Namaz ibadeti için özel bir kıyafet zorunluluğu ise Kur’an’da yer almaz.

Namaz için getirilen kıyafet dayatmaları, özellikle kadınlar arasında ibadetten uzaklaşmaya sebep olmaktadır. Birçok kadın, geleneksel kıyafetler giymeden namaz kılamayacağı düşüncesiyle, bu ibadeti ihmal etmektedir. Halbuki Allah’ın huzurunda durmanın tek şartı, maddi ve manevi temizliktir:

> “Ey Âdemoğulları! Sizin mahrem yerlerinizi örtecek ve süsleyecek giysi indirdik. Takva giysisi bu en hayırlısıdır. İşte bu Tanrı'nın ayetlerindendir. Umulur ki düşünüp öğüt alırlar.”(A’râf Suresi, 7:26)

Bu ayet, elbisenin temel amacının kişiyi örtmek ve güzelleştirmek olduğunu ifade eder. Namaz kılmak için kullanılan kıyafetlerin de temiz ve özenli olması gerekir, ancak bu kıyafetlerin belirli bir formda olması gerektiğine dair herhangi bir emir bulunmamaktadır.

Bugün, camilerde uygulanan bazı kurallar ve kıyafet zorunlulukları, gençlerin ve kadınların namazla tanışmasını engelleyebilmektedir. Örneğin, büyük camilerde kadınların başı açık veya pantolonla içeri girmesi yasaklanmakta, hijyenik olup olmadığı tartışmalı örtülerin kullanılması dayatılmaktadır. Bu durum, Kur’an’ın emirlerinden çok geleneksel bir anlayışın yansımasıdır ve dinin kolaylaştırıcı ruhuna aykırıdır:

> “ Tanrı sizin için kolaylık ister sizin için güçlük istemez.”(Bakara Suresi, 2:185)

Bu tür dayatmalar, özellikle modern kesimden gelen insanların dinden uzaklaşmasına neden olmaktadır. Oysa Allah, kendisine yönelmek için insanın sadece kalbini ve niyetini temiz tutmasını emretmiştir.

Namaz kılmak, Allah ile kul arasında kurulan özel bir bağdır ve bu bağın önüne hiçbir kültürel veya geleneksel engel konulmamalıdır. Örtünme, kişiyi koruyan ve güzelleştiren bir eylem olsa da, namazın bir şartı değildir. Herkes, mevcut kıyafetiyle, temiz ve huşu içinde Rabb’ine yönelmelidir.

Kur’an’ın ruhu, dini zorlaştırmayı değil kolaylaştırmayı emreder. Bu nedenle, gençlerin ve kadınların, gereksiz kısıtlamalar nedeniyle namazdan uzaklaşması büyük bir kayıptır. İslam’ı doğru anlamak ve yaşamak, bu tür yanlış algıları düzeltmekle mümkündür:

> “Ve seni alemlere merhamet dışında göndermedik.”(Enbiyâ Suresi, 21:107)

İslam’ın merhamet ve kolaylık dini olduğunu unutmadan, insanları Allah’a yaklaştıracak yolları açmak ve bu süreçte zorlukları ortadan kaldırmak, hepimizin görevidir.

Cenaze Namazı Yoktur

İslam'ın temel kavramlarından biri olan "salât," geleneksel İslam'da genellikle "namaz" anlamında anlaşılsa da, Kur'an'da farklı bağlamlarda farklı anlamlar taşımaktadır. Bu yazıda, özellikle Tevbe Suresi 84. ayetinde geçen "salât" kavramının "namaz" anlamına gelmediği, aksine "dua" anlamında kullanıldığı üzerinde durulacaktır. Bu bağlamda, ayetin içeriğini ve "salât etmek" ifadesinin anlamını ele alarak, İslam'daki dua kültürüne ve rahmet dilemenin önemine odaklanılacaktır.

Tevbe Suresi 84. ayette, Allah şöyle buyurmaktadır:

> “Ve onlardan ölen birinin üzerine salât etme ve kabri başında durma çünkü onlar Tanrı’yı ve elçisini inkâr ettiler ve onlar fasık olarak öldüler.”

Bu ayette, "salât etmek" ifadesi, genellikle "namaz" olarak bilinen anlamda değil, dua etme anlamında kullanılmıştır. Allah, Nebimiz Muhammed'e, o dönemde ölen fasıklara dua etmemesi ve onların kabri başında durmaması gerektiğini bildirmiştir. Ayet, bu kişilerin İslam'ı kabul etmemiş ve Allah ile elçisini inkâr etmiş olduklarını belirtirken, onların fasık olarak ölmeleri nedeniyle, Allah'ın rahmetini ve affını dilememesini istemektedir.

İslam'da dua etmek, Allah’a yönelmek, O'ndan yardım ve affetme dilemek, müminin hayatının önemli bir parçasıdır. "Salât etmek" ifadesi de, Nebimiz Muhammed'e ve onun ümmetine Allah’a dua etme, rahmet dileme görevini hatırlatmaktadır. Ancak bu ayetteki kullanım, dua etmenin koşullarına dikkat çekmektedir. Müslümanlar, iman etmeyen ve İslam’ı reddedenlerin ardında dua etmemelidir. Bu bağlamda, "salât etmek" sadece ölüm sonrası bir kişiye dua etmek değil, aynı zamanda o kişinin hayatındaki inançsızlık ve fesat durumlarına da dikkat edilmesi gerektiğini anlatmaktadır. Bu durum, sadece öldükten sonra dua etmenin değil, insanların yaşamlarındaki inançlarının da önemli olduğuna işaret etmektedir. Nebimiz Muhammed'e, iman etmeyen ve Allah’a karşı gelmiş olanların ardında durmama emri verilmiştir, çünkü onların bu inançsızlıkları, Allah’ın rahmetine ve bağışlamasına engel teşkil etmektedir.

İslam’da dua etmek, aynı zamanda bir teselli ve rahmet arayışıdır. Ancak, bu dua bir anlam taşımalı, samimi bir iman ve Allah’a teslimiyetle yapılmalıdır. Müslümanların dua etmesi, Allah’tan gerçek bir affedilme ve rahmet dilemesidir. Tevbe Suresi 84. ayetindeki "salât etme" yasağı, aynı zamanda insanların iman etmeyenlerin ahiretteki durumuna dair bilgiye sahip olmadan, onlara dua etmelerinin gereksizliğine de işaret etmektedir. İslam’a göre, dua, yalnızca doğru yolda olanlar ve Allah’a teslim olanlar için anlam taşır.

Tevbe Suresi 84. ayetteki "salât" kelimesi, geleneksel İslam'da "cenaze namazı" olarak anlaşılıyor olsa da İslam'da cenaze namazı yoktur. Ve ayette de "namaz" değil, dua etmek anlamında kullanılmaktadır. Nebimiz Muhammed'e iman etmeyenlerin ardından dua etmeme emri verilmiştir, çünkü onların Allah’a karşı gelmeleri ve fesat içinde ölmeleri, affedilmelerini engellemektedir. Bu ayet, İslam’daki dua kültürünü ve dua etmenin koşullarını anlamamız için önemli bir ipucu sunmaktadır. Sonuç olarak, cenaze namazı yoktur. Tevbe Suresi 84. ayetindeki salat etmekse dua etmek anlamındadır. Dua etmek, samimi bir iman ve teslimiyetle yapılan bir ibadettir ve sadece doğru yolda olanlar için anlam taşır.

Teravih Namazı ve Hadislerin Değerlendirilmesi

Kovulmuş Şeytandan Tanrı'ya Sığınırım

Merhametli ve Bağışlayan Tanrı'nın İsmiyle

“Ve Ben, cinleri ve insanları bana kulluk etmeleri dışında yaratmadım.” (Zariyat 56)

İslam’da ibadetlerin tek kaynağı Kur’an’dır. Rivayetlerde, Resulullah'ın teravih namazını kıldırmayı terk etme gerekçesi olarak, bu namazın farz kılınmasından korktuğu ifade edilir. Ancak Kur’an perspektifinden bakıldığında, bir resulün ibadetler konusunda Allah’ın hükmüne itiraz etmesi veya korku duyması düşünülemez. Zira:

Allah hüküm verirken kimseye danışmaz: “Ve O hükmünde hiç kimseyi ortak etmez." (Kehf 26)

Resul, Allah’ın hükmüne gönülden boyun eğer: “Şüphesiz ki Tanrı, ne dilerse ona hükmeder.” (Mâide 1)

Bir resul, Allah’ın emrinden çekinmez, aksine onu tam anlamıyla yerine getiren örnek kişidir. Bu nedenle, Resulullah’ın korku ya da çekinceyle hareket ettiği iddiası hem Kur’an ayetlerine hem de resullerin misyonuna aykırıdır.

Kur’an, namaz ibadetini detaylı bir şekilde açıklar; ancak teravih namazına dair herhangi bir bilgi içermez. Resulullah yalnızca Kur’an’da bildirilen ibadetleri tebliğ eder ve uygular:

“Ben bana vahyolunandan başka bir şeyi takip etmem.” (En’am 50)

“Ve Rabbin tarafından sana vahyolunanı takip et.” (Ahzab 2)

Teravih namazı, Kur’an’da belirtilen vakit namazlarının dışında bir uygulamadır ve Kur’an’da yer almadığı için Resulullah’ın bunu kıldığına dair iddialar tartışmalıdır.

Hadislerde teravih namazıyla ilgili çelişkili uygulamalar yer almaktadır:

11 rekât,

13 rekât,

23 rekât kılındığı rivayet edilir.

Bu durum, ibadetin standart bir uygulaması olmadığını göstermektedir. Ayrıca, mezhepler arasındaki farklılıklar da bu ibadetin sünnet olma durumunu tartışmaya açar. Şafi mezhebine göre, kaza namazı borcu olan bir kişinin sünnet namaz kılması uygun görülmezken, Hanefi mezhebinde teravih namazı vurgulanır.

Diyanet İşleri Başkanlığı’nın uygulamaları da eleştiri konusu olmuştur. Örneğin:

Sakal: Hanefi mezhebine göre sakalın uzunluğu en az dört parmak olmalıdır. Ancak Diyanet İşleri Başkanı’nın sakalı bu ölçüye uymamaktadır.

Sarık ve cübbe: Sünnete göre sarığın arkası beş parmak uzunluğunda olmalı, cübbe ise sade olmalıdır. Ancak günümüzde bu ölçütlere uymayan pahalı kıyafetler tercih edilmektedir.

Bu durum, mezheplerin sünnet anlayışındaki tutarsızlıkları ve uygulamalardaki çelişkileri ortaya koymaktadır.

İslam’ın kaynağı Kur’an’dır. Resulullah, Kur’an’ın uygulayıcısıdır ve Allah’ın vahyine uyar. Teravih namazına dair rivayetler, Kur’an’daki hükümlere ve Resul’ün misyonuna aykırı bir durumu yansıtmaktadır. Bu nedenle:

İbadetlerde yalnızca Kur’an’daki emirler dikkate alınmalıdır.

Çelişkili ve mezhepsel farklılıklarla dolu rivayetlere dayanarak hüküm vermek yerine, Kur’an’ın rehberliği esas alınmalıdır.

“Kitap’ta hiçbir şeyi eksik bırakmadık.” (En’am 38)

Bu ayet, İslam’ın kaynağı Kur’an’ın, kulluk için gereken tüm bilgileri içerdiğini göstermektedir. Kur’an dışındaki uygulamaların yeniden gözden geçirilmesi, İslam’ın özüne dönüş için gereklidir.

Hac ve Haram Aylar: Kur'an ve Geleneksel Dini Uygulamalar Üzerine Bir İnceleme

Kur'an, Müslümanların ibadetlerini, ahlakını ve yaşam biçimini belirleyen bir rehberdir. Hac ibadeti ve haram aylarla ilgili hükümler de Kur'an'da açıkça belirtilmiştir. Ancak, geleneksel uygulamalarda Kur’an’a dayanmayan birçok unsurun eklenmesi, Hac’ın ve haram ayların gerçek anlamının yanlış anlaşılmasına neden olmuştur. Hac, İslam’ın temel ibadetlerinden biridir ve her yıl, özellikle Zilhicce ayında, milyonlarca Müslüman’ın Kabe’yi ziyaret etmek amacıyla yaptığı bir ibadettir. Ancak, Kur’an’da Hac ile ilgili pek çok önemli detay bulunmaktadır. Bu yazıda, Kur’an ayetleri ışığında hac ibadeti ve haram ayların anlamı üzerine detaylı bir inceleme yapacağız.

Kur’an’da, Allah yılın 12 ayından dördünün "haram aylar" olduğunu belirtmektedir. Ancak, bu ayların hangi aylara denk geldiği açıkça belirtilmemektedir. Haram aylar, belirli bir dönemde yapılması yasaklanan bazı eylemleri kapsar, özellikle savaş yasakları bu aylar için geçerlidir. Kur’an’da haram ayların sayısının dört olduğu vurgulanırken, bu ayların hangileri olduğu konusunda ise kesin bir açıklama yapılmamıştır. Yine de, haram ayların genel olarak Allah’ın yasağına uymayı gerektiren zaman dilimleri olduğunu

söylemek mümkündür.

> "Şüphesiz gökleri ve yeri yarattığı günden beri Tanrı'nın katında ayların sayısı on ikidir. Bunlardan dördü haram aylardır. İşte her şeyin düzenini sağlayan din budur. Onlarda kendinize zulmetmeyin ve ortak koşanlarla nasıl sizinle topyekun savaşıyorlarsa topyekun savaşın ve bilin ki Tanrı takva sahibi olanlarla beraberdir."(Tevbe Sûresi 36)

Bu ayette, yılın dört haram ayında savaşmanın yasaklandığı, bu aylarda Müslümanların barış ve ibadete odaklanmaları gerektiği belirtilmiştir. Ancak Kur'an, haram ayların hangi aylar olduğunu detaylandırmamaktadır. Bununla birlikte, bu ayların Mescid-i Haram'a ve Hac ibadetine yönelik bir kolaylık sağladığını ifade etmektedir. Bu durum Bakara Sûresi 217. ayetinde şu şekilde açıklanmıştır:

> "Sana haram ayda savaşmayı soruyorlar. De: Onda savaş büyüktür. Ve Tanrı'nın yolundan alıkoymak ve O'nu inkâr etmek ve Mescidi Haram halkını çıkarmak Tanrı yanında daha büyüktür. Ve fitne öldürmekten daha büyüktür. Eğer güçleri yetse sizi dininizden döndürünceye kadar sizinle savaşmaktan vazgeçmezler ve sizden kim dininden döner ve kâfir olarak ölürse işte onların bütün yaptıkları dünyada ve ahirette boşa çıkmıştır ve onlar ateş halkıdır. Ve onlar orada sürekli kalacaklardır."(Bakara Sûresi 217)

Bu ayet, haram aylarda Mescid-i Haram'a gidenlere engel olunmaması gerektiğini ve bu aylarda savaşmanın yasaklandığını açıkça ortaya koymaktadır. Allah, haram aylarda savaşın yasak olduğuna dair bir emir verirken, aynı zamanda bu aylarda Mescid-i Haram'a gidenleri engellememenin de gerektiğini belirtmiştir. Bu, haram ayların Hac ayları olduğu yönünde bir yorumu güçlendirir. Hac, bu özel aylarda yapılması gereken bir ibadet olup, Allah'ın koyduğu bu zaman dilimlerinde Allah'a yaklaşmayı amaçlayan bir ibadettir.

> "Hacc bilinen aylardadır. Kim haccı farz edinirse onda uygunsuz davranmak, sapkınlık ve çekişme yoktur..."(Bakara Sûresi 197)

Bakara Sûresi 197. ayette geçen "bilinen aylar" (eşhurun mea'lumatun) ifadesi, Hac'ın hangi aylarda yapılabileceğini belirtmektedir. Buradaki "bilinen aylardan" ifadesi, İslam toplumunun genel kabul görmüş haram aylarını ifade etmektedir. Bu haram aylar, Arap geleneğinde olduğu gibi, belirli bir ayla sınırlı değildir ve dört haram ayın tamamı, hac ibadetinin gerçekleşebileceği zaman dilimlerini kapsamaktadır. Bu durum, Hac'ın yalnızca bir gün değil, belirli bir süre zarfında yapılabilecek bir ibadet olduğunu gösterir.

Hac ibadetinin zamanlamasıyla ilgili en net açıklamalardan biri Bakara Sûresi 189. ayetinde yer almaktadır:

> "Sana hilaller hakkında sorarlar. De: O insanlar ve hacc için vakitlerdir. Ve güzel davranış evlere arkalarından girmek değildir. Fakat güzel davranış kişinin takvasıdır. Ve evlere kapılarından girin ve Tanrı'dan sakının. Umulur ki kurtuluşa erersiniz."(Bakara Sûresi 189)

Bu ayet, Ay'ın hareketlerinin Hac zamanını belirlemede kullanıldığını ifade eder. Ancak, ayette Hac için yalnızca bir gün veya birkaç gün değil, daha geniş bir zaman diliminden söz edilmektedir. Bu durum, Hac ibadetinin hilallerin izlendiği aylarda yapılabileceğini göstermektedir.

Hac Sûresi 27. ayetinde, Allah, Nebimiz İbrahim'e, "İnsanlara haccı ilan et yaya olarak, her zayıf binek üzerinde ve her uzak geniş yoldan gelsinler." demektedir. Bu ayet, Hac'ın yapılacağı zaman diliminde, uzak mesafelerden gelen insanlara da hitap etmektedir. Zilhicce'nin 9. gününde zamanında Hac'a yetişmek, özellikle uzak bölgelerden gelen insanlar için çok zordu, çünkü o dönemde uçak ve arabalar yoktu. Bu, Hac'ın sadece tek bir günde yapılması gereken bir ibadet olamayacağını gösteren bir başka önemli delildir.

Kur'an'da haram aylardan bahsedilirken, bu aylarda savaşmanın yasaklandığı ve insanların Mescid-i Haram'ı ziyaret etmelerine engel olunmaması gerektiği belirtilmiştir:

> "Ey iman edenler! Tanrı'nın işaretlerine, haram aya, hediyeye, gerdanlıklara, Rablerinin lutfunu ve rızasını arzu ederek Beyt'i harama gelenlere saygısızlık etmeyin. İhramdan çıktığınız zaman avlanabilirsiniz. Bir topluluğa sizi Mescid-i Haram'dan çevirdiklerinden dolayı beslediğiniz kin sizi haddi

aşmaya itmesin. İyilik üzerinde yardımlaşın ve takvada yardımlaşın. Günah ve düşmanlık üzerinde yardımlaşmayın ve Tanrı'dan korkun. Şüphesiz Tanrı'nın azabı çetindir. (Maide Sûresi 2)

Bu ayet, haram aylar ile Hac ibadeti arasındaki bağlantıyı net bir şekilde ortaya koymaktadır. Hac için özel bir saygı vurgusu yapılmaktadır. Haram aylar boyunca Müslümanların barış içinde ibadetlerini gerçekleştirmeleri gerektiği vurgulanmaktadır. Bu, haram ayların savaşın yasaklandığı bir dönem olmasının yanı sıra, ibadet özgürlüğünü de garanti altına aldığını göstermektedir. Ayrıca, Hac'a giden kişinin, ihramda iken işlediği günahların ve küfürlerin telafi edilmesi gerektiği de ifade edilmektedir.

Hac ibadeti, yalnızca ritüellerden ibaret değildir; aynı zamanda Allah'a teslimiyetin ve takvanın bir göstergesidir. Kur'an, Hac ibadetinin esaslarını şu şekilde belirtir:

> "Hacc bilinen aylardadır. Kim haccı farz edinirse onda uygunsuz davranmak, sapkınlık ve çekişme yoktur..."(Bakara Sûresi 197)

> "Şüphesiz Safa ve Merve Tanrı'nın nişanlarıdır. Kim evi hacceder veya umre yaparsa onları tavaf etmesinde kendisine hiçbir günah yoktur. Ve kim kendiliğinden bir iyilik yaparsa şüphesiz Tanrı karşılığını verendir. Her şeyi bilendir"(Bakara Sûresi 158)

> "İçinizden kim hasta olursa veya başından bir rahatsızlığı varsa siyamdan veya sadakadan veya ibadetten fidye vermeli güvene kavuştuğunuz zaman hacca kadar umre ile faydalanmak isteyen kimse hediyeden kolayına gelen şeyi bulamayan üç gün haccda ve yedi gün döndüğü zaman böylece tamamı on gün savm eder. Bu ailesi Kutsal Mescid'te hazır olmayan kimseler içindir. Tanrı'dan sakının ve bilin ki Tanrı'nın cezası gerçekten şiddetlidir."(Bakara Sûresi 196)

Bu ayetler, Hac ibadetinde hangi davranışlardan kaçınılması gerektiğini ve hangi esaslara uyulması gerektiğini açıkça ortaya koymaktadır. Ayrıca, bu ibadetin yalnızca bir gelenek değil, Allah'a teslimiyetin bir sembolü olduğunu vurgulamaktadır.

Kur'an, Hac'ın "bilinen aylarda" yapılması gerektiğini vurgulamaktadır ve bu, sadece tek bir günle sınırlı bir durum değildir. Hac'ın yapılması gereken dört haram ay boyunca, insanların rahatça Hac ibadetini yerine getirebilmesi için zaman tanınmıştır. Bu durum, daha fazla sayıda insanın Hac yapabilmesine olanak sağlamaktadır.

Bakara Sûresi 189. ayetinde de Hac'ın vakitlerinin hilallerle belirlenebileceği ifade edilmektedir: " Sana hilaller hakkında sorarlar. De: O insanlar ve hacc için vakitlerdir. Ve güzel davranış evlere arkalarından girmek değildir. Fakat güzel davranış kişinin takvasıdır. Ve evlere kapılarından girin ve Tanrı'dan sakının. Umulur ki kurtuluşa erersiniz." Bu ayet, Hac için vakit ölçüsünün hilaller olduğunu ve bu vakitlerin haram aylarla çakışan bir zaman dilimine işaret ettiğini ifade etmektedir. Bu da Hac ibadetinin belirli bir takvime dayanmak yerine, ayların hareketine ve hilallerin görünüşüne göre yapılabileceğini ortaya koyar.

Hac, bir dizi ibadeti içerir ve bu ibadetlerin doğru bir şekilde yerine getirilmesi gerekmektedir. Kur'an'da, Hac sırasında uygunsuz davranma, sapkınlık ve çekişmenin yasak olduğu belirtilmektedir (Bakara Sûresi 197). Bunun dışında, Hac'a gidenlerin ihrama girmeleri ve bu süreçte bazı davranışlardan kaçınmaları gerekmektedir. İhram, kişi için bir tür "haram kılma" sürecidir ve bu süreçte kişi, normalde helal olan bazı davranışlardan, mesela avlanmaktan, çiçek koparmaktan kaçınmalıdır.

Kur'an'da Hac ile ilgili her şey belirtilmiş olmasına rağmen, geleneksel dini uygulamalarda, örneğin "Hacerül Esved" taşı veya "Şeytan Taşlama" gibi uygulamalar pek fazla ön plana çıkarılmaktadır. Oysa, bu tür uygulamaların Kur'an'a dayalı olarak hiçbir dayanağı bulunmamaktadır. İslam'da, Hac'ın kuralları açık bir şekilde belirtilmiş olup, herhangi bir taşın öpülmesi ya da belirli bir mekanın fiziksel olarak taşlanması, Hac'ın gereklilikleri arasında yer almamaktadır.

İbn-i Ömer'in Muvatta'da geçen bir hadisinde, Hac aylarının çok sayıda olduğu belirtilmiştir. Haccınızla umrenizi ayırın diyen İbn-i Ömer, Hac'ın farklı vakitlerde yapılabileceği fikrini güçlendirmiştir.

1255- İbni Ömer buyurmuştur ki: "Babam Ömer dedi ki: "Haccınızla umrenizin arasını ayırın . Zira böyle yapmak, sizden birinin haccının daha mükemmel olmasını sağlar. Umrenizin mükemmel olması da, onu Hacc ayları dışında yapmaya bağlıdır." (Muvatta, Hacc 67, (1, 347))

Hadiste geçen "Umrenizin mükemmel olması da, onu Hacc ayları dışında yapmaya bağlıdır" ifadesi, Hac'ın farklı vakitlerde yapılabileceği fikrini güçlendirmiştir. Hadiste geçen "Umrenizin mükemmel olması da, onu Hacc ayları dışında yapmaya bağlıdır" ifadesi, Hac'ın belirli bir zaman dilimiyle sınırlı olmadığını, bunun yerine Hac ve Umre'nin belirli dönemlerde yapılabileceğini göstermektedir.

Kur'an, Hac ve haram aylarla ilgili hükümleri açıkça belirtmektedir. Ancak geleneksel uygulamalar, Kur'an'ın hükümlerine aykırı bir şekilde ibadeti sınırlandırmıştır. Hac ibadeti, Kur'an'a göre haram aylara yayılmalıdır ve bu ibadet herkes için erişilebilir hale getirilmelidir. Ayrıca, haram ayların savaşsız bir dönem olması gerektiği, bu süre boyunca Mescid-i Haram'a yönelenlere engel olunmaması gerektiği açıkça belirtilmiştir.

Kur'an, bu konuda Müslümanlara yeterli rehberliği sağlamış ve bu ibadeti insanlara kolaylaştırmayı emretmiştir:

> Ramadan ayı ki insanlara hidayet rehberi, doğru yola ileten, doğruyu ve yanlışı birbirinden ayıran Kur'an onda indirilmiştir. Kim hasta idiyse yahut seferdeyse sayısınca başka günlerde tutsun. Tanrı sizin için kolaylık ister sizin için güçlük istemez. Ve sayıyı tamamlamanızı ve size doğru yolu gösterdiğinden Tanrı'yı yüceltmenizi. Ve umulur ki şükredersiniz.(Bakara Sûresi 185)

Hac ibadetini ve haram ayları anlamak için yalnızca Kur'an'a başvurmalı, geleneksel hurafelerden uzak durmalıyız. Allah'ın kitabı, bizlere her konuda rehberlik edecek yeterlilikte ve açıklıktadır.

Kur'an'daki İslâm Açısından Kurban Bayramı ve Kurban

Kovulmuş Şeytandan Rabbime Sığınırım

Merhametli ve Bağışlayan Tanrı'nın İsmiyle

"Rabbimiz bizi sana teslim olanlardan yap neslimizden de sana teslim olan bir nesil çıkar. Ve ibadetlerimizi bize göster. Ve bizden tevbemizi kabul et. Şüphesiz tevbeleri kabul eden çok merhametli olan Sen'sin."(Bakara Suresi 128. Ayet)

1-) Kur'an'daki İslâm'a göre; bir ibadetin ibadet olarak kabul edilebilmesi için Kur'an'da muhkem (sağlamlaştırılmış, sağlam, sabit) ayetle tanımının yapılması;

2-) Tanımı yapılan ibadetin nasıl uygulanacağının yine Kur'an'da; açık, anlaşılır yani muhkem ayetle tarif edilmesi gerekir.

Gelenekçilerin, hadisleri temel alarak ibadet olarak kabul ettikleri dinî uygulamaların Kur'an açısından hükmü yoktur; çünkü, Nebimiz Muhammed'in, Kur'an'da bildirildiği gibi din adına hüküm koyma yetkisi yoktu.

"De: Buna karşı sizden karşılık istemiyorum. Ve ben zorlayamam. " (Sad 86)

Allah'ın resulü de bütün insanlar gibi Kur'an'daki dinî hükümleri yaşamakla sorumluydu.

"Ve Rabbinden sana vahdedilene uy. Şüphesiz Tanrı yaptığınız şeyleri çok iyi bilendir." (Ahzab 2)

Allah, Nebimiz Muhammed'e sadece vahye uymasını emretti. Dolayısıyla gelenekçilerin hadis külliyatlarındaki ve mezhep içtihatlarındaki fıkhî hükümlerin her hangi bir bağlayıcılığı yoktur.

"Ben, sadece bana vahyolunana uyuyorum." (Enam Suresi 50)

Kurban bayramı ve ramadan bayramı Kur'an'da geçmiyor. Kurban bayramı, Kur'an'da yoksa olmayan bir bayramda nasıl kurban kesilmesi farz olabilir ki?

Kurban, yaklaşmak, yakın olmak anlamındaki قرب (k-r-b) fiil kökünden türemiş olup Allah'a yakınlık sağlamaya vesile olan / kılınan şey anlamına gelir. Ve Allah'ın bizden razı olması, O'na yaklaşmak kastıyla yapılan her türlü amelî kapsıyor. Gelenekçiler, hadis külliyatlarının tesiriyle bu kelimeyi "hayvan kesme" farzına dönüştürmüşlerdir. Hâlbuki kurban, Allah'a yakınlaşmak için yapılan ibadetlerin tümünü

kapsıyor. Kur’an mealleri de uydurma hadislerin etkisindeki gelenekçilerce yazıldığından zamanla, Kur’an’da olmayan “kurban kesme” ibadeti ortaya çıkmış; tıpkı kandil geceleri, teravih namazı, muhtelif konulardaki sünnetler gibi.

Gelenekçilerin kurban kesme ibadetine delil olarak gösterdikleri sure Kevser Suresidir; fakat suredeki genel mânâya baktığımızda, kullanılan kelimeleri tek tek dilbilim ve semantik (anlambilim) kaidelerine göre tahlil ve sureyi Kur’an bütünlüğü içinde tefsir ettiğimizde gelenekçi iddiaların geçersiz olduğunu görürüz.

Kevser Suresinin nüzul sırası on beştir. Yani, ilk inen surelerden biri. Kur’an’ın ilk surelerinde fıkıh yoktur. Allah’ın varlığı ve birliği anlatılır. Nebimiz Muhammed’in, müşrik toplumuna vahyi tebliğ ettikten sonra yaşadığı sıkıntılar ve Allah’ın, resulünü teskin ettiği, umutlandırdığı ayetler vardır. Surelerin genel konusu bunlardır. Doğal olarak tevhid inancı inşa edilmeden insanlara fıkıh içerikli ayetler vahyedilmemiştir. İman etmeyen insanların fıkıh hükümlerini yaşayamayacakları bir gerçektir.

Resul bu dönemde zorlu bir mücadele vermekte ve birçok iftiraya maruz kalmaktadır. Resulün, bunaldığını ayetlerden anlayabiliyoruz. Meselâ; Müddessir Suresinin ilk iki ayeti şöyledir:

“Ey bürünen! Kalk ve uyar.”

Müddessir Suresinin nüzul sırası dörttür. Resul, örtülere bürünmüş ve Allah ayağa kalkmasını ve toplumunu ne olursa olsun uyarmasını emrediyor. Bir diğer sureye bakalım.

İnşirâh Suresi, nüzul sırası 12.

1. Senin göğsünü açmadık mı?

2. Ve senin üzerinden yükünü atmadık mı?

3. Ki o sırtını çöktürmüştü.

Nebimiz Muhammed’in yaşadığı manevî hâl aslında diğer resullerin de yaşadığı genel bir psikoloji. Nebimiz Musa firavun kavminden çekiniyor ve Allah’tan, emri kardeşi Harun’a vermesini istiyor.

"Ve göğsüm daralıyor ve dilim açılmıyor. Onun için Harun'u gönder."(Şu’arâ Suresi 13. Ayet)

İşte, Nebimiz Muhammed’in böyle sıkıntılı bir döneminde kendisine Kevser Suresi vahyediliyor.

Öncelikle gelenekselcilerin hatalı Kevser Suresi mealine bakalım ardından doğrusunu yazalım.

اِنَّٓا اَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَۜ

فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْۜ

اِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْاَبْتَرُ

“Şüphesiz, biz sana Kevser’i verdik. Şu halde Rabbin için namaz kıl ve kurban kes. Doğrusu, asıl ebter (soyu kesik) olan sana kin duyandır.” (Kevser Suresi)

ebter(u).” (Kevser Suresi Türkçe -l-eke huve-lkevśer(a). Fesalli lirabbike venhar. İnne şâni-“İnnâ a’taynâke Transcript)

1-) ‘’Dil bilimcilerin çoğuna göre salât; dua, tebrik, destek, korumak ve yüceltmek anlamlarındadır.’’ [Ragıb: Müfredat, s-l-y, s: 598]

Sureyi doğru anlayabilmek için, surede geçen üç anahtar kelimenin tahlil edilmesi gerekiyor.

وانحر – venhar

فَصَلِّ fesalli , salât

لْكَوْثَرَّ kevser

El-Kevser: Arapça, “fev’al” vezni, kesret (çokluk) için kullanılan bir kalıptır. Hem kelime olarak “çok” mânâsına gelen “kesûra”dan gelmesi, hem de bu vezinle türetilmiş olması sebebiyle, bu ifade, “alabildiğine çok” mânâsına gelir. Allah Nebimiz Muhammed’e Kevser’i verdiğini bildiriyor. Gelenekçiler de bunu cennetteki bir ırmak olarak anlıyorlar. Tabii her zaman olduğu gibi yine yanılıyorlar. Kur’an’ı, ancak diğer Kur’an ayetleriyle tefsir ederseniz doğru anlayabilirsiniz. Hadisler ve yaşadığınız kültür ortamı, terk edemediğiniz ideolojik saplantılarınız Kur’an’ı anlamanızın önündeki en mühim engellerdir. Kur’an’ın tefsir metodu şöyledir: Ayetler, diğer ayetlerle açıklanır, tevil ve tefsir edilir, hadislerle değil. Bu metodu uygulamazsanız, kesinlikle Kur’an’ın mesajını anlayamazsınız. Kevser Suresinden önce inen Duha ve İnşirah Surelerine bakalım ve resule çok çok verilen nimetlerin ne olduğunu görelim.

“Rabbin sana veda etmedi ve darılmadı! Ve kesinlikle senin için sonu önünden (ahiret dünyadan) daha hayırlıdır. İleride Rabbin sana verecek de hoşnut olacaksın! O, seni bir yetim iken barındırmadı mı? Seni, yol bilmez iken (doğru) yola koymadı mı? Seni bir yoksul iken zengin etmedi mi? Senin için bağrını açmadık mı? İndirmedik mi senden o yükünü? Ki o, senin belini bükmüştü. Senin şanını yüceltmedik mi? “

Çok nimet nedir? Vahiy alıyor, Allah’ın resulü oluyor, doğru yola sevk ediliyor, cennete girecek, fakirdi zengin oluyor… İşte, Kevser bu saydıklarımız; yoksa cennetteki ırmak değil.

Salât nedir?

Salât kelimesinin Arapça lügatlerde 18 değişik anlamı bildirilmiştir; fakat, gelenekçiler bu kelimeyi sadece namaz olarak çeviriyorlar ve hayatî öneme sahip bir hata daha yapıyorlar. Namaz, Farsça bir kelime ve Kur’an’da Farsça sözcük yok. Namaz kelimesinin Farsçadaki anlamı “ateşin karşısında saygı ile eğilmektir”. Salât: desteklemek, dua etmek, nutuk vermek, yardım etmek anlamlarına da geliyor. Allah, resulüne dua et, İslâm’ı destekle, Beni anlat ve Benim varlığımı savun, namaz kıl diye emrediyor. Sadece namaz kıl, demiyor. Kelimeyi geniş manasında anlamak zorundasınız. Yoksa Ahzâb Suresini yanlış tefsir eden gelenekçilerin düştüğü hataya düşersiniz.

“Şüphesiz Tanrı ve melekleri nebi’ye salât eder. Ey iman edenler! Ona salât edin ve içtenlikle selam verin.” (Ahzab Suresi 56)

Allah’ı tenzih ederiz. Allah namaz kılar mı? Allah, nebisine salâvat getirerek (salâvat duadır) hâşâ Kendi Kendine dua eder mi? Ama ayette Allah’ın, resulüne salât ettiği bildiriliyor.

Bu ne demek?

Allah ve melekleri, resule yardım eder/ destek olur; siz de resule destek olun demek.

Gördünüz mü, gelenekçiler kelimelerin anlamlarını çarpıtarak nasıl bir manasızlığın ortaya çıkmasına neden oluyorlar? Salât kelimesini neden bu ayette namaz olarak çevirmiyorlar? O zaman Allah ve melekleri nebiye namaz mı kılıyor? Allah’ı tenzih ederiz.

Gelenekçi müfessirler, fıkıhçılar salât kelimesini hadis bilgileri ışığında tevil ve tefsir ederek çelişkiye düştüklerinin, ayetleri bağlamından kopararak tamamıyla yanlış hüküm verdiklerinin farkında değiller.

Fesalli

Kevser Suresinde Allah, resulüne dua etmesini, Allah’ın dininin destekçisi olmasını, dua etmesini, Allah’ı ve İslâm’ı yüceltmesini, İslâm’ın hükümlerini korumasını emrediyor.

Venhar, bir emir kipi. Resule bir emir var. Aslında , resulün şahsında bütün iman edenlere de emir var.

Ne bu emir, kurban kesmek mi?

“Nehera” fiilinin yaygın manası gelenekçilerce “kurban kesmek” olarak biliniyor; fakat çok mühim bazı detaylar var. Ayetin nüzul dönemi, Nebimiz Muhammed’in yaşadığı ortamın şartları ve surenin genel anlam bütünlüğü surede kurban kesme emrine işaret edilmediğini ortaya koyuyor. Nehera kelimesinin

muhtemel anlamları farklı sözlüklerde şöyle sıralanmıştır: Bedenini dosdoğru kıbleye dönmek, dimdik durmak, sağ eli sol elin üstüne koymak, kurban kesmek, eli göğsün üzerine koymak, sağa sola dönmeksizin dümdüz kıbleye yönelmek, kalkmak ve kıbleye yönelmek, kıbleye yüzün göğüs ile birleştiği bölge ile dönmek, namaz kılarken eli göğsün üzerine koymak, kıbleye karşı bedenin ön yüzü ile yönelmek, nefsin istediklerini görmezden gelmek, şehvetin arzularını yerine getirmemek, nefse itaat etmemek, göğüs germek.

Nebimiz Muhammed Resul oluyor ve İslâm'ı tebliğ ediyor. İslâm mücadelesinin ilk yılları. Sahabe maddî ve manevî birçok zorlukla boğuşuyor. Böyle bir dönemde kurban kesme emrinin verilmiş olması mümkün gözükmüyor. Zira henüz İslâm itikadının temelleri yeni atılmaya başlanmış. İman esaslarını bilmeyen insanlara fıkhî hükümlerin farz edilmeyeceği ise aşikâr. Hem de Nebimiz Muhammed'e toplumun her kesiminden insan iman ediyor. Bunların içinde birçok fakir de var. Fakir ve açlık sorunuyla mücadele eden insanlara kurban kesme gibi, maddî yönü olan fıkıh hükmünün yüklenmiş olması surenin genel manasından çıkarılamaz. Ayrıca mezhep içtihatlarında Şafilerce kurban kesmek farz değildir. Şafi uleması venhar fiilini kurban kesmek olarak değil, namazda elleri göğse kaldırmak olarak anlamıştır. Hanefilerce kurban kesmek vaciptir. Maliki ve Hanbeli mezhepleri de kurban kesmeyi sünnet kabul ediyor. Mezhepler, kurban kesmenin farz olmadığı konusunda ittifak hâlinde; zira Kur'an'dan delil bulamıyorlar. Kur'an'da sadece farzlar vardır. Kur'an'da sünnet kavramı onlarca kez geçmesine rağmen hiçbir zaman resule atfedilmez. Kur'an'a göre; farzlar, vacipler ve sünnetler değil, sadece farzlar vardır. Sonuç olarak; ayet kurban kesme emrinden değil, Allah'ın, resulüne zorluklara göğüs germe emrinden bahsediyor.

Sözcüğün mastar olarak kullanılması hâlindeki ikinci anlamı "göğüslemek, göğüs göğse gelmek" demektir. Sözcüğün asıl ve en fazla kullanılan anlamı zaten bu anlamdır. Ayetin bu bölümüne anlamı bu şekilde verdiğinizde surenin, yani yazılı metnin bütünlüğünü de bozmamış oluyorsunuz. Çünkü, Nebimiz Muhammed'in soyunun kesik olduğu ilan ediliyor. Allah da, elçisinin rahat olmasını istiyor ve asıl soyu kesik olanların kendisine muhalif olanların olduğunu bildiriyor. Nebimiz Muhammed'e "sabırlı olması, her türlü sıkıntıyı göğüslemesi" emredilmiştir. Konunun kurban kesmeyle bir ilgisi yoktur. Kevser suresinin son ayetinde, Nebimiz Muhammed'e sözle tacizde bulunan müşriklerin sonlarının ne olacağı da bildiriliyor. Yani müşrikler, Nebimiz Muhammed'i incitecek her türlü sözü söylüyorlar. Erkek çocuğunun olmamasını dile getiriyorlar. Allah da asıl soyları kesik olanın kendilerinin olduğunu bildiriyor. Surenin son bölümündeki ayet, Nebimiz Muhammed'e bir teselli aslında. Çünkü başta da belirttiğimiz gibi, müşrikler Nebimiz Muhammed'e saldırıya geçmişler. Allah, resulüne; zorluklara sabret, İslâm'ı savun ve destekle, müminleri destekle, iftira ve tacizlere aldırma ve göğüs ger ve Beni savun, Benim varlığımı anlat, diye emrediyor.

Kevser Sûresi'nin Anlamı

" Şüphesiz Biz sana bolca nimet verdik. Öyleyse Rabbin için salât et(İslam'a destek ol; İslam'ı tebliğ et, dua et...) ve karşılaşacağın zorlukları göğüsle! Şüphesiz seni horlayan, soyu kesik olanın ta kendisidir!"

Gelenekçi iddia: Kurban kesmek iyidir. Fakirler et yiyor. Neden karşı çıkıyorsunuz?

Gelenekçilerin uydurduğu şirk dininde samimiyet yoktur. Fakirin et yemesi gerektiği senede bir defa mı aklınıza geliyor? Hâlbuki Kur'an'daki İslâm'ın hükümleri hayata geçirilse, sosyal hayata Kur'an nizam verse fakirler yılın 365 günü et yerler.

"Ve dillerinizin tanımladığı yalandan ötürü şu helaldir şu ise haramdır demeyin. Tanrı'ya yalan iftira etmiş olursunuz. Şüphesiz Tanrı'ya karşı yalan uyduranlar zafer kazanamazlar." (Nahl Suresi 116. Ayet)

Şimdi, örnekler üzerinden gelenekçilerin, Kur'an ayetlerinde olmayan "kurban" kelimesini ayetlere nasıl dahil ettiklerini ve ayetlerin anlamlarını çarpıttıklarını görelim:

"Haccı ve umreyi Allah için tamamlayın. Eğer (düşman, hastalık ve buna benzer nedenlerle) kuşatılırsanız, artık size kolay gelen kurban (ı gönderin)." (Bakara Suresi 196. Ayet)

Bu ayetin Arapça orijinal metninde kurban diye bir kelime geçmiyor. Hedy, kelimesi kullanılmış. Sözlükte "yol göstermek, izinden gitmek; göndermek, hediye etmek" anlamlarına gelen hedy (hediy) kelimesi, hadis ve rivayet kültürünün etkisindeki gelenekçilerce bir fıkıh terimine dönüştürülüyor ve hac ve umre

sırasında Harem'de kesilen kurbanlık hayvan olarak hükme bağlanıyor. Hâlbuki ayet kurban kesmekten bahsetmiyor. Kolayınıza gelen hediyeyi gönderin nerede , hayvan kesin emri nerede?

Doğru mealin şu şekilde olması gerekir:

"Ve Tanrı için haccı ve umreyi tamamlayın. Eğer engellenirseniz hediyeden kolayınıza geleni gönderin. "(Bakara suresi 196. ayet)

Diğer bir ayet:

“Ey iman edenler, siz ihramlıyken avı öldürmeyin. Sizden kim onu kasıtlı olarak (taammüden) öldürürse, cezası, hayvandan öldürdüğünün bir benzeridir. Buna da Kâbe’ye ulaşmış bir kurbanlık olarak içinizden adalet sahibi iki kişi hükmedecektir.” (Mâide Suresi 95. Ayet)

Evet, bu ayetin de orijinal Arapça metninde kurban kelimesi yerine Hedy kelimesi geçiyor. Ayetler kurban edilecek hayvandan bahsetmiyor. Allah , hediyeyi bir örnek olarak vermiş, hediye kavramının anlamını daraltarak hediye sadece hayvan olabilir, dememiş.

Ayetin doğru meali şöyledir:

"Ey iman edenler! Ve siz ihramlıyken av öldürmeyin sizden kim kasten onu öldürürse öldürdüğü hayvandan içinizde adil iki kişinin ona karar vereceği Kabe'ye varacak bir hediye yahut yoksullara yedirme keffareti yahut işin vebalini tatması için siyamdır. Tanrı geçmişte olanı af etmiştir. Ve kim dönerse Tanrı ondan intikam alır. Ve Tanrı çok güçlüdür intikam sahibidir."

“Allah, Beyt-i Haram (olan) Kâbe’yi insanlar için bir ayaklanma (kıyam evi) kıldı; Haram Ay'ı, kurbanı ve boyunlardaki gerdanlıkları da.” (Mâide Suresi 97. Ayet)

Meallerde kurban olarak çevrilen kelime “velhedye”. Ayette yine kurban kelimesi geçmiyor.

Doğru meal şu şekilde olur:

"Tanrı Kabe'yi kutsal evi ve kutsal ayı ve hediyeyi ve işaretlerini insanlar için durak kıldı. Şüphesiz Tanrı'nın göklerde ve yerde olanları bildiğini bilesiniz. Ve şüphesiz Tanrı her şeyi bilir."(Maide suresi 97. ayet)

“Kendileri için birtakım yararlara şahid olsunlar ve kendilerine rızık olarak verdiği (kurbanlık) hayvanlar üzerine belli günlerde (kurban adarken) Allah'ın adını ansınlar. Artık bunlardan yiyin ve zorluk çeken yoksulu da doyurun.” (Hac Suresi 28. Ayet)

Örneğin, Ali Bulaç, ayeti parantez içi ifadelerle doldurmuş, ancak ayette yine kurban kelimesi geçmiyor. En'am'ın kelime anlamı deve, sığır, koyun gibi hayvanların çoğul halidir. Hacılar hac için Mekke’ye geliyorlar. Şehrin nüfusu artıyor. Allah da fakirler ve ihtiyaç sahipleri, hac farzını yerine getirenler için hayvan kesin ve onları doyurun, diyor. Hac esnasında hacıların gıda ihtiyacını karşılamakla, onlara ikramda bulunmakla ve hediye vermekle kurban kesmenin farz olması arasında hiçbir ilgi yok. Ayetlere meal veren gelenekçiler, zihinlerindeki hadis ve rivayet kültürünü Kur’an’a muhalefet ederek parantez içi ifadelerle veya direk kelimenin anlamını çarpıtarak meallere sokuyorlar. Ayetin Arapça orijinal metninde behîmeti-l-en’âm kelimesi bir ânda nasıl kurbana dönüşüyor anlamak mümkün değil.

“Biz her ümmet için bir “Mensek (ibadet ve hizmet şekli)” kıldık, O'nun kendilerine rızık olarak verdiği (kurbanlık) hayvanlar üzerine Allah'ın adını ansınlar diye (bunları kararlaştırdık) .” (Hac Suresi 34. Ayet)

Her millete uydukları bir mensekin var edildiğinin bildirildiği Hac Sûresi’nin 67. ayetindeki mensek kelimesi için “ibadet usulü ve şerîat” anlamlarını tercih eden Fahreddin er-Râzî ise, gelenekçi bir müfessir olmasına rağmen mensekin ibadet anlamındaki nüsük'ten alındığını ve her ibadete mensek denebilirken bunu yalnız kurbana tahsis etmenin anlamının olmadığına dikkat çekmiştir. Evet, yine ayetin Arapça orijinal metninde kurban kelimesi geçmiyor. Allah, behîmeti-l-en’âm yani sığır, deve, koyun kesebilirsiniz, bunlardan da hediye olabilir diyor, gelenekçiler de hacda kurban kesmek farzdır, diyorlar. Ayetin orijinal metninde kurban kelimesi geçmemesine rağmen parantez içine kurban yazıp kaynağı Kur’an olmayan rivayet kültürünün içtihatlarını Kur’an hükmüymüş gibi gösteriyorlar.

“İri cüsseli develeri size Allah'ın işaretlerinden kıldık, sizler için onlarda bir hayır vardır. Öyleyse onlar bir dizi halinde (veya saf tutmuşcasına ayakta durup) boğazlanırken Allah'ın adını anın; yanları üzerine yattıkları zaman da onlardan yiyin, kanaatkara ve isteyene yedirin. İşte böyle, onlara sizin için boyun eğdirdik, umulur ki şükredersiniz.” (Hac Suresi 36. Ayet)

Bu ayet bazı meallerde kurbanlık develer kesilirken… diye çevriliyor; fakat tahmin edebileceğiniz gibi, ayette yine kurban kelimesi geçmiyor.

“Nüsük” ve “Mensek”

“Nüsük”

“Mensek”

“Hedy”

“Zibh”

“Nahr”

“Udhiye”

Gelenekçiler yukarıda saydığım 8 kelimeyi kurban diye çeviriyorlar ve kurban kesmeyi ibadet hâline getiriyorlar ve üstüne de bir bayram icat edip buna Kurban Bayram’ı, diyorlar ve Kurban Bayram’ı namazı da kılıyorlar. Kurban Bayram’ı kutlamak ve Kurban Bayram’ı namazı kılmak bir ibadet olsaydı bu ibadetin Kur’an’da olması gerekirdi. Zira Allah farz kıldığı ibadetlerin hem ne olduğunu hem de nasıl uygulanacağını, açık ve muhkem ayetlerle Kur’an’da bildirmiştir.

" Biz Kitap'ta hiçbir şeyi noksan bırakmadık."(En’âm Suresi 38. Ayet),

Dilbilim ve semantik (anlambilim) kaidesidir, kelimenin farklılığı anlam farklılığına işaret eder. Gelenekçiler içinse bu ilmî kaidenin bir önemi yok. 8 farklı kelimeyi kurban diye çeviriyorlar. Çünkü kafalarındaki hadis dini bunu emrediyor.

Nebimiz Muhammed Kurban Bayramı kutluyor veya Kurban Bayramı namazı kılıyor muydu?

Sorunun cevabı Kur’an’da:

“De: Türedi bir resul değilim ve bana ve size ne yapılacağını bilmem. Ben bana vahyedilenden başkasına uymuyorum. Ve ben apaçık bir uyarıcıdan başkası değilim.'” (Ahkâf Suresi 9. Ayet)

Gelenekçi iddia: Bayramlar, kandiller ümmeti birleştiriyor, küsler barışıyor neden karşısınız?

Siyonist – emperyalist ittifakı Osmanlıyı yıktı ve Osmanlı coğrafyasında 60 küsur devlet kuruldu. Bu devletleri de sömürgeleştirdiler. Bu devletleri istedikleri zaman işgal ediyorlar ve kadın çocuk demeden öldürüyorlar. Bu devletlerin doğal kaynaklarını da sömürüyorlar. Bu devletler kültür emperyalizminin de nesnesi konumunda. Artık ne tam Batılılar ne de Doğulular. Arada bocalıyorlar. 9 milyon nüfusa sahip İsrail Filistin’de soykırım yapıyor. Bu ülkelerde bankalar açık ve Siyonist Yahudi sermayesi 1,5 milyarlık İslâm âlemini faiz sistemine dahil etmiş, borç batağına çekmiş kanını emiyor. Ve sizler de 250 yıldır kandil ve bayram kutluyorsunuz. Hani, bayramlarınızın ve kandilleriniz kimi birleştirmiş? Hani, kandilleriniz ve bayramlarınız ümmetin hangi derdinin dermanı olmuş? Çözüm; Kur’an’a tutunmak ve İslâm birliğini kurmakla olur. Ümmetin sorunlarının çözüm rivayet kültürü değil, Kur’an’daki İslâm’dır.

“Ve topluca Tanrı'nın ipine yapışın, ayrılmayın. “(Âl-i İmrân Suresi 103. Ayet)

Kurban, Allah’a yakınlaşmak için yapılan ibadetlerin hepsidir. İslâm âleminde yüz milyonlarca fakir var. Kurban kesmek yerine kurbanlık hayvan parası o mazlum ve biçare insanlara verilmeli. İhtiyaçları karşılanmalı. Farz ve sünnet olmayan bir ibadeti yaparak Allah’ın rızasına kavuşamazsınız. Anadolu’da birçok insan Kur’an hükümlerini bilmediğinden bankadan faizle kredi çekip kurban kesiyor. Hayır işleyecekken harama giriyor, farkında değil.

Ve Kur'an İslâm'ı yaşamak için yeterlidir ve Kur'an İslâm'ın tek kaynağıdır.

"Kendilerine okunan kitabı sana indirmemiz onlara yetmedi mi? Şüphesiz bunda inanan bir toplum için gerçekten bir merhamet ve öğüt vardır. " (Ankebût Suresi 51. Ayet)

Kader Ve İnsan İradesi Üzerine Bir İnceleme

İnsan özgür değildir. Seçim yapamaz. Külli irade varsa, cüz-i irade yoktur. Cüz-i irade varsa, külli irade yoktur. Kader varsa imtihan olmazsın. İmtihan, seçme özgürlüğüdür. Oysa kader var. Sorular ve sorulara vereceğin cevaplar belli. Seçim senin adına yapıldı, sen seçmedin ama. Yürüyeceğin yol, yolda kaç adım atacağın, sen ve yol daha yokken bir kitaba yazıldı. Ve her şey kitaba uygun olarak yaratıldı ve bitti. Sonuç belli. Değiştirebileceğin bir şey yok. Değiştirme gücünün olabilmesi için, önce gücünün olması lazım. Hâlbuki ağzından çıkacak her harf dahî takdir edildi.

Şu an yaşananın, geçmiş zamanda olmuşların ve gelecekte olacakların, zamandaki her anın ve yaratılan her mekândaki bütün varlıkların, bütün eylem ve düşünceleri daha kendileri hayat sahnesine çıkmadan, varlık âlemine yansımadan önce, Allah'ın dilemesiyle Levh-i Mahfûz'da (korunmuş levha) mevcuttur.

Beşer, kaderde kendisi için Allah tarafından takdir edilen hayatı yaşar. Bu konuda bir seçim hakkına sahip değildir. İnsan ve cin; bedenini, ailesini, yaşadığı zaman dilimini, milletini bilinçli olarak seçemez. Var olan her şeyin kaderi Allah'ın kontrolündedir. Bir yaprak da ağaçtan Allah'ın dilemesi ile düşer…

Gelenekçiler, yazılan ayetlere muhalif yanlış bir kader anlayışına sahipler. Allah'ın, sonsuz ilmiyle kullarının neler yapacağını bildiğini, bunları "Levh-i Mahfûz"a yazdığını iddia ediyorlar. Bu durumda (Allah'ı tenzih ederiz), Allah edilgen, kulları ise hâşâ etken olmuş oluyor. Kullarının fiillerinden etkilenen ve onların eylemlerinin, yaptıkları seçimlerin sonuçlarına göre varlığı yaratan, idare eden, Allah olamaz.

Gelenekçilere göre kul istemekte, yapmakta, tasarlamakta ve Allah da kullarının istediklerini, dilediklerini, seçimlerini yaratmaktadır.

Kur'an'a göre ise tek fail, Allah'tır. Kullarının fiillerini yaratmadan önce kader kitabına yazan, dilediği zaman o fiili yaratan Allah'tır. Aksi düşünüldüğünde, kullar kendi kaderlerini belirlemiş, Allah ise, bu yaşanacak olanları, yaşanmadan önce yazmış olur. Hâşâ! Bu, "Allah kullarına tabidir" demektir. Gelenekçiler bilmeyerek de olsa, kullarının fiillerinden etkilenen, bundan dolayı, kader kitabını kullarının yaptıkları seçimlere göre yazan, edilgen olan, kullarının gelecek zamandaki fiillerinden etkilenen Allah'tır diyorlar. (Allah'ı tenzih ederiz)

Kuran'da, insanların her türlü eyleminin Allah'ın dilemesiyle gerçekleştiği ve Allah'ın var etmesiyle meydana geldiği bildirilmektedir. İnsanların eylemlerini yaratan, Allah'tır.

Kovulmuş Şeytandan Rabbime Sığınırım

Merhametli ve Bağışlayan Tanrı'nın İsmiyle

"Ve Tanrı sizi ve yaptığınızı yaratmıştır." (Saffat Suresi 96)

"Yerden ve kendinize isabet bir musibet yoktur ki biz onu yaratmadan önce bir kitapta olmasın. Şüphesiz bu Tanrı'ya kolaydır. Kaçırdığınız üzerine üzülmeyesiniz size verdiği ile sevinmeyesiniz. Ve Tanrı bütün kibirli övünenleri sevmez. " (Hadid 22)

"Gaybın anahtarları O'nun yanındadır. O'ndan başkası onları bilmez. Ve karada ve denizde olanı bilir. Hiçbir yaprak O'nun bilgisi dışında düşmez. Ve yerin karanlıkları içinde bir dane yaş ve kuru yoktur apaçık bir kitapta olmasın." (Enam 59)

Gelenekçilerin yanlış kader tasavvurunu değerlendirince Allah'ın Rab ve İlahlık sıfatlarını gerçek mânâsıyla kavrayamadıklarına şahit oluyoruz.

Bu sakıncalı mantığı ve garip bakış açısını daha açık anlatabiliriz. Gelenekçiler; Allah'ın, bizim yaptıklarımızdan etkilendiğini, bu etkinin neticesinde de kaderi yazdığını söylüyorlar. Seçimi insan yapıyor, insan bir hayat yaşıyorsa; bu durumda, aslında kaderin yazılmasının anlamı kalmıyor. Allah,

bizim seçimlerimizi neden kayıt altına alsın? İnsan, seçim yapabiliyor ve cüz-i iradesini kullanabiliyorsa, kader kitabının yazılı olarak bulunmasının bir anlamı olabilir mi? Şöyle düşünelim: Biz, Levh-i Mahfûz'da ne yazdığını bilmiyoruz. Ama Allah, ne yapacağımızı biliyor ve bunu Levh-i Mahfûz'da kayıt altına alıyor. Kaderimizi, biz yaptığımız seçimlerle şekillendiriyoruz ve Allah, sadece olmadan önce biliyor ve yazıyor. Ancak, bu tezin hiçbir anlamı yok. Allah, olacak olanı zaten biliyorsa ve biz bilmiyorsak Levh-i Mahfûz kitabının yazılmasının nedeni ne? Bizim, içeriğini bilmediğimiz bir kitabın bize bir faydası veya zararı yok. Nasıl olsa neticede kitabı bilmiyoruz. Allah, bütün eksik sıfatlardan münezzehtir. Levh-i Mahfûz kitabını takdir etmesinin Allah'a bir faydası olmayacağı ise aşikârdır; çünkü Allah'ın kullarına veya her hangi bir şeye ihtiyacı yok. Dolayısıyla, cüz-i irade merkezli düşüncede, Levh-i Mahfuz'da kaderin yazılı olmasının hiçbir anlamı kalmıyor.

Gelenekçiler, Allah'ın geleceği bildiğini, asıl üzerinde durulması gereken konunun bu olduğunu söylerler. Allah'ın geçmiş ve geleceği bildiğine iman etmek için, yaptıklarımızın ve yaşayacaklarımızın yazıldığı ama bizim içeriğini hiç bilmediğimiz bir kitap olduğunu bilmemiz gerekiyor mu? Levh-i Mahfûz olmasaydı aksini mi düşünecektik? Allah'ın bir ismi; Muhit. Allah, her şeyi ilmiyle kuşatmış; bunu biliyoruz. Mümin, bu gerçeğe zaten iman eder. Ama Levh-i Mahfûz insanlara bildirilmesinin gerçek ve asıl hikmeti ne? Her şeyin önceden takdir edildiği bilinir ve buna iman edilirse, bu bakış açısı çok güzel ahlakî meyveler veriyor: Tevekkül ve teslimiyet, Allah'a duyulan sonsuz güven…

Kaderi bilen ve kadere iman eden, olumsuz gibi gözüken olaylara şahit olunca üzülmüyor, nimet lütfedildiğinde de şımarmıyor; çünkü nimetin kaynağının kendi çabası olduğunu düşünmüyor. Enaniyet yaparak kendine bir benlik vererek kibirlenmiyor. Başarısını üstüne almıyor. Büyüklenmiyor. Kendini Allah'a bırakıyor. Varlığı başıboş görmüyor. Kaos ve karmaşa yerine intizam, uyum ve hikmet görüyor. Allah'ın sanatını takdir ediyor. Sürekli olarak ben, ben, ben… demiyor. Güzel olan her şeyi Allah'tan biliyor ve nefsinde geçiyor ve benliğinden sıyrılıyor, şirkten arınıyor.

Kaderi düşünmeyen insan ise, hayatın bütün yükünü sırtına alıp taşımaya çalışıyor ve bunun sonucunda beli kırk yerden kırılıyor. Manevi felçli olarak ruhunu yaslayacak dayanak arıyor; ama bulamıyor. Bir üzülüyor, bir seviniyor. Rızık endişesi, sevdiklerini kaybetme korkusu, sürekli birilerinin ilgisine ve sevgisine muhtaç olma hissi… Hastalanma ve yaşlanma korkusu. Kaderi düşünmediği ve iman etmediği için dünya üstüne üstüne geliyor. Oysa kadere iman etse Allah'ın her şeyi hayır ve hikmetle yarattığını bilecek ve buna şahit olacak; sonrasında da huzurlu bir hayat sürecek.

Tabi, şu gerçeği aklımızdan çıkaramayız: Kadere iman etmek insan için hayati bir konu; ama kaderinde, kaderin varlığına iman etmesi dilenmiş olan, kaderin varlığına iman edecek!

Allah, dünya hayatı senaryosunu yazmış, rolleri, senaryodaki replikleri takdir etmiştir. Kimse bu senaryonun dışına çıkamaz. Eğer, gelenekçiler gibi düşünürsek, gerçek anlamda dünya hayatı senaryosunu da insan yazmaktadır. İnsan, dünya hayatını tasarlamakta ve eylemleriyle şekillendirmektedir. İnsan kendini tek etken, yapan, idare eden olarak tanımlamakta; hâşâ Allah'tan da (Allah'ı tenzih ederiz) olan biteni, ahirette adil bir biçimde değerlendirmesini beklemektedir. Bu durumda beşer, kendini tek fail konumuna sokmaktadır. Allah, kullarının nasıl yaşamaları gerektiğine dair hükümleri resulleri aracılığıyla kullarına bildirmekte, kulları da din konusundaki tercihlerini ortaya koymaktadır. Sonra, mahşerde Allah'a hesap vereceklerdir. Gelenekçiler bu tezi öne sürüyorlar. Gerçekten böyle bir şey var mı? İnsan seçim yapabiliyor mu? Resuller seçim yapabilmişler mi?

"Ve Tanrı'nın dilemesi dışında siz dileyemezsiniz. Şüphesiz Tanrı her şeyi bilendir, hikmet sahibidir. Dilediği kimseyi merhametine sokar ve zalimler için acıklı bir azap hazırlamıştır." (İnsan 30-31)

İnsan, bir şey yapar. Bir eylemde bulunur. Bir şey düşünür. Bir şey diler. İşte, Allah, bu dilediğimizi zannettiğimiz şeyi dileyenin gerçekte kendisinin olduğunu bize bildiriyor. Allah, diliyor ve biz de yaşıyoruz. Yaşadıklarımız, Allah'ın diledikleri. Dilediklerimiz, gerçekte Allah'ın bizim için diledikleri. Allah, hiçbir şey yokken olacak olan her şeyi dilemiş, olacak olanlar aslında yaşanmış ve bitmiş ve bunların hepsini daha olmadan önce kader kitabına yazmış. Kur'an okunurken dikkat edilirse bu gerçek görülebilir. Mahşer meydanındaki konuşmalar, cennetliklerin cehennemliklerle ve kendi aralarındaki konuşmaları, ölüm sonrası olaylar… Hepsi yaşanmış ve bitmiş olaylar olarak anlatılıyor.

"Şüphesiz, her şeyi bir ölçüyle yarattık." (Kamer 49)

Bir insanın kaderi anlamaması da kaderidir. Kader lehine ve aleyhine yaptığı her konuşma, kaderinde Allah'ın ezelden takdir ettiği konuşmadır. Kurduğu cümledeki kelimeleri ne şekilde kullanacağını da, Allah takdir etmiştir.

“Ve derilerine niçin aleyhimize tanıklık ettiniz? dediler. Her şeyi konuşturan Tanrı bizi konuşturdu ve sizi ilk defa O yarattı. Ve O'na döndürülüyorsunuz.” (Fussilet 21)

İman etmek bir insanın hayatındaki en önemli şeydir. Bir insan için bundan daha önemli hiçbir şey yoktur, olamaz da. Çünkü sonsuz hayatında yaşayacağı mekân, dünya hayatındaki inanışına ve inandığı şeyi yaşayışına göre belirlenecek. İnsan, iradesini kullanarak iman edebilir mi? İnsanın hayatındaki en önemli konuda seçim hakkı var mı?

“Ve Tanrı'nın izni dışında hiç kimsenin iman etmesi mümkün değildir. Ve akıl erdirmeyenlerin üzerine murdarlık kılar.” (Yunus 100)

“Ve eğer Rabbin dileseydi yeryüzündekilerin hepsi topluca iman ederdi. İnsanları mümin oluncaya kadar sen mi zorlayacaksın? ” (Yunus 99)

Hiçbir insan kendisine fayda verecek veya zarar verecek bir şey yapamaz. Bu kuralın istinası olan hiçbir beşer yoktur; Allah'ın Resulü dahi seçim yapamamıştır.

“De: Tanrı'nın dilediği dışında kendime bir fayda ve yarara sahip değilim. Eğer gaybı bilseydim çok hayır isterdim. Ve bana kötülük dokunmazdı. Ben inanan bir kavim için sadece bir uyarıcı ve bir müjdeleyiciyim." (Araf 188)

"De: Tanrı'nın bizim için yazdığı dışında bize ulaşmaz. Bizim sahibimiz O'dur. Ve inananlar Tanrı'ya güvenip dayansın."(Tevbe Sûresi 51. ayet)

Henüz döl yatağındayken gözlerin gördü beni; Bana ayrılan günlerin hiçbiri gelmeden, Hepsi senin kitabına yazılmıştı.(Mezmurlar 139:16)

Bazı insanlar istemedikleri şekilde gelişen olaylara aksilik derler. Bu kişiler yaşadıkları bir olayı “ aksilik” zannetseler de, en doğrusu kaderde o olayın o şekilde olmasıdır. Gün içinde insanları üzen, rahatını kaçıran, kızdıran, sıkan, aksilik, terslik denilen olayların hikmet ve hayırlarını Allah o anda gösterse kişi üzülmesinin ne kadar yanlış olduğunu anlayacak ve tam tersine sevinç ve neşe içinde olacaktır. Kader kişiye bütün olarak gösterilecek olsa ya da aksilik gibi görünen olayları kader içerisinde görecek olsa onlar için hiç üzülmeyecektir. Bu bakımdan yapılacak en akılcı tavır Allah'a teslim olarak yaşamaktır. Kaldı ki farkında olsa da olmasa da, kabul etse de etmese de herkes zaten Allah'a teslimdir. Ancak bunun bilincinde yaşamak önemlidir. Bu şuura sahip müminler huzur ve güven içinde, tatmin olmuş bir ruh haliyle Allah'ın kendileri için belirlediği kaderi, bir film gibi seyretmenin rahatlığı içinde yaşarlar.

“Müminlerin imtihanı Allah'tan bir rahmet olarak çok kolay yaratılmıştır. Fakat bu kolaylık yalnızca samimi iman eden ve kadere tevekkül edenler içindir. Hakkıyla iman eden, samimiyetle Allah'a teslim olan bir Müslüman, karşısına çıkarılan görüntülerin sürekli değişmesini ibretle, heyecanla, şükürle, tefekkürle seyreder. Koltuğa oturup bir filmi seyreden kişinin rahatlığı içinde, onun için hazırlanmış olan kaderi güven ve sevinçle takip eder. Bazen hareketli, bazen ürkütücü, bazen nefse hoş gelen, bazen sakin görüntülerden oluşan bu kader görüntülerinin tamamında bir iman zevki, iman heyecanı vardır. Ürkütücü görüntüler, özel hazırlanmış görüntülerdir. En ince detayına kadar planlıdır. Ama sonuçta bunların tümü Allah'ın bilgisi dâhilinde ve O'nun kontrolündedir.”

Sizi imtihan etmek amacıyla, bazı sorular yöneltirler ve cevaplamanızı isterler. Siz de sorulara doğru veya yanlış cevap verirsiniz. Sorulara verdiğiniz cevaplar imtihanın sonucunu belirler. Veya önünüzde iki seçenek vardır. Yürümeniz gereken iki yol da olabilir bu. Seçenekleri değerlendirir ve birinde karar kılarsınız, ya da yürüyeceğiniz yolu seçersiniz. İmtihan böyle olur. Bu imtihanda bireyin seçim hakkı vardır ve iradesini kullanır.

Kader inancında ise, daha insan var edilmeden yaşayacakları Levh-i Mahfûz (korunmuş levha) adlı bir kitapta yazılmıştır. İnsan, insanın yaşayacağı hiçbir mekân ve varlık âlemi yokken, insanın yaşayacağı hayat takdir edilmiştir.

Kader, imtihan ve cüz-i irade birlikte düşünülebilecek kavramlar değil. Seçim hakkınız varsa kader olmaz. Kaderin varlığı da seçim hakkını ortadan kaldırır. Külli irade varsa cüz-i iradeden bahsedemeyiz. Çünkü, bu durumda hâşâ Allah'ın müdahale edemediği bir varlık alanının olduğu anlamı çıkar. Allah'ın kontrolünün dışında olay gelişebilmektedir. Beşer varlığında ve varlıkta değişiklik yapabilmekte ve hayatına yön verebilmektedir. Bu anlayış, bu bakış açısı külli iradeyi ve kaderin inkârı anlamına gelir.

İnsanı ve insanın fiillerini, eserlerini Allah yaratmaktadır. İnsanın bir iradesi ve seçim hakkı yoktur.

Kur'an'a göre ise tek fail, Allah'tır. Kullarının fiillerini yaratmadan önce kader kitabına yazan, dilediği zaman o fiili yaratan Allah'tır. Aksi düşünüldüğünde, kullar kendi kaderlerini belirlemiş, Allah ise, bu yaşanacak olanları, yaşanmadan önce yazmış olur. Hâşâ! Bu "Allah kullarına tabidir" demektir. Gelenekçiler bilmeyerek de olsa, kullarının fiillerinden etkilenen, bundan dolayı, kader kitabını kullarının yaptıkları seçimlere göre yazan, edilgen olan, kullarının gelecek zamandaki fiillerinden etkilenen Allah'tır diyorlar. (Allah'ı tenzih ederiz)

İnsan, bir şey yapar. Bir eylemde bulunur. Bir şey düşünür. Bir şey diler. İşte, Allah, bu dilediğimizi zannettiğimiz şeyi dileyenin gerçekte kendisinin olduğunu bize bildiriyor. Allah, diliyor ve biz de yaşıyoruz. Yaşadıklarımız, Allah'ın diledikleri. Dilediklerimiz, gerçekte Allah'ın bizim için diledikleri. Allah, hiçbir şey yokken olacak olan her şeyi dilemiş, olacak olanlar aslında yaşanmış ve bitmiş ve bunları hepsini daha olmadan önce kader kitabına yazmış.

Âdem yaratılmamıştı, fakat kalem yazmış ve mürekkep de kurumuştu. Yazılanı yaşıyoruz. Allah dilemedikçe kimse dileyemez. Kur'an bilgisi, sosyoloji, siyaset ve tarih bilgisi olanlar, yazılanlar daha varlık âlemine yansımadan önce bir kısmını okuyabiliyorlar. Zira ayetin, Kur'an'daki kullanımı farklıdır. Ayet, Allah'ın varlığının ve ilminin delillerini hayatın içine sızmış kelimelerinin okunabilmesidir aynı zamanda. Allah'ın ayetleri her yeri kuşatmıştır. Gözlerinizden bakan varlık varsa, bazı ayetler vuku bulmadan önce onları Kur'an'a bakarak okuyabilirsiniz. Yazılanı okuyabilmek için de bilgi gerekir. Çünkü Allah kelimeleri yaratmıştır. Allah'ın kelimelerinin ise, sonu yoktur. Eğer, Allah rızası adına okumaya talipseniz hidayet önderlerinin kılavuzluğunda hem geçmişi hem de geleceği okuyabilirsiniz. Sır, vahiyde saklıdır. Sırları, Said Nursi hocamda anlatmıştır. Sırrı çözmeye talip olan dua eder ve Allah da geleceğin ve geçmişin perdelerini ona aralar; o da bakar. Bu nedenle; vahiyden, geleceğin bir kısmını görüyorsanız, görebiliyorsanız çok mutlu ve huzurlu olursunuz. Said Nursi hocam, Nebimiz Muhammed'den sonra Levh-i Mahfuza nazar edebilen ender insanlardan biriydi. Asil ve şerefli bir hayatı oldu ve geleceği de anlattı. Çok huzurlu ve mutlu bir hayat yaşadı. Gördü, okudu ve yazdı. Ve sırları kelimelerin içine sakladı.

"Eğer şüphesiz yeryüzünde bulunan ağaçlar kalem ve deniz onun ardından yedi deniz ona katılsa Tanrı'nın kelimeleri tükenmez. Şüphesiz Tanrı güçlüdür, hikmet sahibidir." (Lokman suresi 27)

Olan biten her şeye sadece bakıyor ve olay olmadan önce hiçbir şeyi göremiyor.

Neden?

Gözlerinden bakan yok da ondan!

"Eğer onları doğru yola çağırırsan işitmezler ve sana baktıklarını görürsün oysa onlar görmezler." (A'râf Suresi 198. Ayet)

İman etmeyen insanlar kendilerini Allah'tan bağımsız görürler. Olayları yönlendirenin kendileri olduğunu düşündüklerinden sürekli bunun gerilimini içlerinde yaşarlar. Herşeyin Allah'ın dilemesiyle kaderlerinde yaratılan değişmez bir gerçek olduğunu, herşeyde Allah'ı vekil kılarak huzurlu ve tevekküllü yaşayabileceklerini bilmemeleri, çok sıkıntılı, stresli ve zorlu bir yaşam sürmelerine neden olur. Örneğin hayatının kendi kontrolünde olduğu yanılgısında olan bir insanı düşünelim, bu kişinin hayallerini gerçekleştirmek için bir dizi planı olur. Rahat yaşamak ister. Fakat bunun için paraya ihtiyacı vardır. Para kazanmak için iyi bir okul bitirip meslek edinmesi gerektiğini düşünür. Yıllarca çalışıp istediği parayı elde ettiğindeyse aile kurma telaşı içine girer. Kafasındaki herşey tamamlansa bile bu sefer ailesini, çevresini, malını, işini ve bunun gibi hayatına hakim bir çok detayı elinde tutabilmek için gerilim yaşar. Sürekli kendi kontrolüyle hayatını yönlendirdiğini düşündüğü için kaderin konforunda hissedilen mutmainliği yaşayamaz.

Örneğin kazandığı parayla araba alır, bu sefer arabanın kaza yapma tehlikesini böyle bir durumda oluşabilecek yaralanma tehlikesini, kaza sonrası gerekli hastane masraflarını veya ölüm durumunda cenaze işlemlerinin ayarlanmasını detay detay düşünüp gerilim içinde yaşar.

Elbetteki insanın dünya hayatına ilişkin; nasıl yaşayacağı, nasıl para kazanacağı, ne tür faaliyetlerde bulunacağı gibi konularda düşünmesi, bunlara yönelik maddi manevi tedbirler alması son derece normaldir. Önemli olan insanın gerçek yaratılış amacını unutmaması ve yapacağı tüm bu işlerde mutlaka Allah'ın en razı olacağı seçeneği seçip, hayatına bu şekilde yön vermesidir. Bunları hayata geçirirken de, yukarıda anlatıldığı gibi Allah'ın kainattaki ve tüm insanlar üzerindeki sonsuz gücünü ve kontrolünü unutmayarak tevekkülü son noktasına kadar yaşamasıdır.

Nitekim akılcı ve samimi bakıldığında insanın kendini kontrol edebilecek bir akıl ve güçte olmadığı açıktır. Allah'ın gücüne ve aklına teslim olmayı reddedip sıkıntılı, gerilimli ve stresli bir hayatı tercih eden inkar edenler Allah'ın ayete bildirdiği gibi 'kendi nefislerine zulmederler':

"Bu dünya hayatında harcadıklarının durumu kendisine haksızlık eden topluluğun ekinine isabet ederek onu mahveden dondurucu rüzgara benzer. Tanrı onlara haksızlık yapmadı. Fakat onlar kendi kendilerine haksızlık ediyorlar."(Al-i İmran Suresi, 117)

İman edenler ayette bildirildiği gibi Allah'ın herşeyi hayırla ve bir ilim üzere yarattığını bilerek, olayların kaderde yaratılmış ve bitmiş olduğunun şuurunda olmanın getirdiği huzur ve teslimiyette olurlar. İşte müminleri diğer insanlardan ayıran bu bakış açısı olayları 'BATINİ' yani "dış görünüşüyle değil, gizli hayır ve hikmetleriyle" değerlendirmelerini sağlar. Örneğin BATINİ bakış açısında olan bir mümin, iki kişinin karşılıklı konuşmasını izlerken onlara müstakil kişilik vermez; onları Allah'ın tecellisi olan insanlar olarak değerlendirir. İşte bu noktada önemli bir detay vardır ki derin düşünen mümin bu insanlar konuşurken, meydana gelen her konuşmayı yaratanın Allah olduğunu bilir. İki kişi konuşuyor gibi gözükse bile ağızlarından çıkan her kelime kaderlerinde Allah'ın dilemesiyle yazılmış ve konuşulmuştur. Allah herşeyi yaratanın Kendisi olduğunu bir ayetinde şöyle bildirmektedir:

"Onları öldürmediniz fakat Tanrı onları öldürdü. Attığını zaman sen atmadın. Fakat Tanrı kendinden güzel imtihanla sınamak için attı. Şüphesiz Tanrı her şeyi duyandır her şeyi bilendir."(Enfal Suresi, 17)

Müslüman tek mutlak varlığın Allah olduğunu dolayısıyla Allah'ın her yerde olduğunu sürekli düşünür. Bakışlardan bakanın, seslerden duyulanın Allah'ın tecellileri olduğunu bilir. Bu 'GERÇEĞİ' sürekli tefekkür ederek Allah'a derinliğini, yakınlığını, samimiyetini çok artırır. Allah'ın can vermesiyle yoktan 'VAR' olduğunu bilen müminin hayatında Allah'ı unuttuğu bir an dahi olmaz. Yaşadığı anı değerlendirirken 'Acaba Allah imtihan olarak ne yaratıyor? Nasıl tavır gösterirsem Allah'ın rızasına en uygun davranış olur? diye düşünür. İşte bu bilinç Müslümanın Allah rızası için sürekli salih amellerde bulunmasına vesile olur. Allah bir ayetinde, salih amellerde bulunanları cennetiyle mükafatlandıracağını şu şekilde bildirmektedir:

"Ve inanan Salih işler işleyenleri müjdele şüphesiz ki onlar için altlarından ırmaklar akan bahçeler vardır. Onlardaki meyveden rızk olarak her rızıklandırıldıklarında bu daha önceden rızıklandığımız şeydir derler. Onlara ona benzer verilmiştir. Orada onlar için tertemiz eşler vardır ve onlar orada ebedî kalacaklardır."(Bakara Suresi, 25)

. Şirk koşmadan iman edenler hiç beklemedikleri bir olayla karşılaştıklarında, çok olumsuz gibi gözüken bir durumda kaldıklarında veya başlarına diğer insanlardan çok tehlikeli ya da korkunç olarak yorumladıkları bir olay geldiğinde Allah'a olan güvenlerinden dolayı itidalli bir tavır içerisinde olurlar zira insan "tek bir an" bile endişeye kapılsa bu Allah'a olan güveninin tam olmadığını, Allah'ın sonsuz kudretini ve hikmetini tam takdir edemediğini gösterir. Örneğin insan zor bir durumla karşılaştığında, "genelde çok teslimiyetliyim; Allah'a güvenim tam, ama çok nadir bazı olaylarda paniğe kapılıyorum, tevekkülsüzlük yapıyorum" şeklinde düşünüyorsa bu çok yanlış ve çirkin olur zira bu mantıkla hareket eden bir insan, kendisine başka yardımcılar aramaktadır ve Allah'a tam güvenmiyor demektir. Bu da kişinin , Allah'ın varlığını kabul etsede, Allah'a tevekkül edemediğini, Allah'ın sonsuz kudretini kavrayamadığını ve dolayısıyla şirk içerisinde olduğunu gösterir. Sadece Allah'a rağbet eden insan ise Allah'ın kendisi için yaratmış olduğu kadere kalben razıdır. Zira iman sahibi bir insan kaderin dışına çıkmanın ya da kaderi değiştirmenin mümkün olmadığını cüzzi iradenin olmadığını sadece külli iradenin olduğunu bilir. Allah'ın her insan için tayin ettiği bir kader olduğunu ve o kaderin hiçbir değişiklik olmadan işlediğini unutmaz.

Allah insanların yaşayacakları her olayın bir kitapta kayıtlı olduğunu ve insanların kitaplarında yazılı olanlar dışında hiçbir şey yaşamayacaklarını pek çok ayetiyle haber vermiştir. Bir insanın yaşamı içinde karşılaştığı her olay, küçük büyük her şey bir kitapta kayıtlıdır. Her insan yaşadığı bu dünya hayatında kendine ait olan bu kader kitabını okumaktadır. Yine İsra Sûresi 13. ayetinde de insanın kuşunun boynuna bağlandığı şöyle haber verilmektedir:

"Her insanın kuşunu boynuna bağladık ve kıyamet günü onun açılmış bulacağı kitabı çıkarırız."(İsra Sûresi 13. ayet)

Ayettede geçtiği gibi her insanın kuşu yani kaderi boynunda olup boynuna bağlandığından kimse alıp değiştiremez. Bu sebeple mümin karşılaştığı olayları bu gerçeğin bilinci içerisinde değerlendirir ve Allah'ın yaratmış olduğu kaderdeki her detayda bir güzellik arar. Kaderdeki her ayrıntının mutlaka bir hayır üzere yaratıldığına kesin olarak iman eder. Geçmişte yaşadıklarından ya da hali hazırda başına gelen olaylardan yakınma, rahatsızlık duyma veya hoşnutsuz olma gibi bir hataya düşmez. Bunun aksi bir tavırsa imanın derin olmadığını, imana şirk karıştığını gösterir. Kaderindeki herhangi bir olaydan razı olmayan bir insan aslında, Kur'an'da emredilen tevekkülü yaşamıyor, Allah'ın yarattığı kaderi gerçek anlamda kavrayamıyor demektir. İşte bu durum insanın farkında olmadan şirkte olduğunu gösterir. Bir kişinin başarılı bir konuşma yaptığı zaman o konuşmayı kendi aklıyla kendisinin yaptığını zannederse bu çok yanlış olur. Zira Kur'an'da tarif edildiği gibi "nutku verip konuşturan" Allah'tır. Allah dilemedikçe bir insanın konuşması ve üstelik hikmet üzere konuşması mümkün değildir. Buna en büyük ispat Elçi Zekeriyya'nın duası kabul edildikten sonra artık 3 gün işarettende başka konuşamamasıdır. Şuanda bu yazıyı bana yazdıranda size okutanda sadece Allah'tır. Bunların hepsi Allah'ın dilemesiyle gerçekleşmektedir. İnsanın bir musibetle karşılaştığında örneğin bir kaza sonucu gözlerini kaybettiğinde, hastalandığında ya da yaralandığında, bunların kaderinde yaratıldığını unutmaması şarttır. Eğer hastalıkta rol alanın bir virüs, kazaya sebep olanın kötü bir sürücü olduğunu düşünüyorsa bu kişi olayları büyük bir gaflet içerisinde değerlendiriyor demektir. Elbette arada çeşitli sebepler yaratılmıştır fakat bunların tümü Allah'ın bilgisi ve kontrolü altındadır. Musibet ve hastalıklarda direkt olarak mikrop ve virüsler olduğunu zannetmek, Allah'ın bu mikrop ve virüsleri birer vesile olarak yarattığını unutmak son derece yanlış bir bakış açısıdır. Kur'an'da her olayın Allah'ın bilgisi dahilinde gerçekleştiğini haber veren pek çok ayet vardır. Örneğin bunlardan ikisi olan Al-i İmran Sûresi 166-167. ayetlerinde şöyle geçmektedir:

"Ve iki ordunun karşılaştığı gün size isabet eden Tanrı'nın izniyleydi. Ve müminleri bilmesi içindi. Ve iki yüzlülüleri bilmesi içindi... (Al-i İmran Suresi, 166-167) Bu ayetlerden de anlaşılacağı üzere, insanların karşılaştıkları her türlü olay sadece Allah'ın izniyle gerçekleşmektedir. Bazı cahil insanlar şirk koşarak Allah'ın herkesin kaderini kendi çabasına bağlı kıldığını ve bu sebeple kaderi değiştirmenin insanın elinde olduğunu iddia etmektedirler böylelikle kendilerine Allah'tan bağımsız bir güç vermektedirler bu iddiaları içinse İsra Sûresi 13. ayetini tahrif etmekten geri kalmamaktadırlar gerçekte bu iddialarıda onların kaderinde yaratılmış onlarsa bunun şuurunda değillerdir. Zira insanın kendisine ait bir seçme hakkı yok ki iradesi olsun insanın seçme hakkının olmadığıda Kasas Sûresi 68. ayetinde şöyle geçmektedir:

"Ve Rabbin ne dilerse yaratır ve seçer. Seçim onların değildir. Tanrı ortak koştukları şeylerden münezzehtir ve yücedir."(Kasas Sûresi 68. ayet)

İnsanın kaderi kendi elinde olsaydı insan anne, babasını, eşini, doğduğu yeri, imanını kısacası her şeyi değiştirirdi. Bir nebinin nebi olması bile kendi kaderinde olması sebebiyledir. Hidayet veren ve insanın kaderinde cennet ve cehennemi yaratanda Allah'tır. Cennetlik ve cehennemlik olanlar kaderde bellidir. Hidayeti verenin Allah olduğu Kur'an ayetlerinin bir çoğunda geçmektedir. Üstelik iblis bile kaderinde cehenneme gitmesi yazıldığından cehennemlikti fakat Adem yaratılmadan iblisin bu durumdan henüz haberi yoktu. Hidayetin Allah'a bağlı olduğu Kur'an'da şöyle geçmektedir:

"Ve eğer dileseydik her nefse hidayetini verirdik fakat benden cehennemi mutlaka cinlerden ve insanlardan tamamen dolduracağım sözü hak oldu."(Secde Süresi 13. ayet)

İblisse Allah'ın kendisini yoldan çıkarttığını Hicr Sûresi 39. ayetinde şöyle söylemektedir:

"Rabbim beni saptırdığından dolayı yeryüzünü onlara süsleyeceğim ve onların hepsini kesinlikle saptıracağım dedi."(Hicr Sûresi 39. ayet)

Gerçekte iblisin ruhu yoktu. İblis zaten cehennem için yaratılmıştı.

Mezmurlar (Zebur) kitabında da her şeyin Allah'ın kitabında yazılı olduğu şöyle geçmektedir:

"Henüz döl yatağındayken gözlerin gördü beni; Bana ayrılan günlerin hiçbiri gelmeden, Hepsi Senin kitabına yazılmıştı."(Mezmurlar 139:16)

Hemen şöyle bir soru gelebilir:

İddia: Her şey kaderse ve benim iradem yoksa neden sorumlu tutuluyorum? Kaderimde cehenneme gitmek varsa bu adaletsizlik olmuyor mu? Cehenneme gitmeyi ben seçmedim ki!

Bu sebeple olaya birde maddenin hakikati açısından yaklaşalım.

“Ve alemlerin Rabbi Tanrı'nın dilemesi dışında siz dileyemezsiniz."(Tekvîr Suresi 29. Ayet)

Evet, Allah kullarını yaptıklarından hem sorumlu tutuyor hem de onlara irade vermemiş. Peki, irade vermediği insanların hepsi işitiyor ve görüyor mu ve yaptıklarına şahitler mi? Yoksa bu insanlar ilahî senaryodaki rollerini mi oynuyorlar?

Kur’an’a bakalım:

“Kesinlikle cehennem için pek çok cin ve insan yarattık. Kalpleri vardır onlarla anlamazlar gözleri vardır onlarla görmezler kulakları vardır onlarla işitmezler işte onlar hayvanlar gibidir hatta daha da sapıktır. İşte onlardır gafiller.” (A’râf Suresi 179. Ayet)

Ruhsuzların şuur ve bilinçleri yoktur. Var olduklarını bilmezler. Bir nevî robotturlar. Birtakım görevler için programlanmışlardır. Görevini yerine getirir ve sonra ölür. Ölümü, hakikatte bir yok oluş değildir. Çünkü, gerçek anlamda hiç var olmamıştır. İnkâr etmesi için yaratılmış, inkâr etmiş ve inkâr içinde hayat sahnesinden çekilmiştir. İlahî senaryoda bir rolü vardır. Rolünü oynar. Bu rol bazen, başroldür. Firavun, Darwin, Stalin, şeytan ve Öcalan’da olduğu gibi. Bazen ise sıradan bir inkârcı olarak yaşar. Acı çekmez, mutlu olmaz, kalbi yoktur, sağırdır ve kulağı duymaz. Düşünemez ve sorgulayamaz. Hayatı boyunca ona ne söylerseniz söyleyin, şuur sahibi bir varlık olmadığı için sizi duymayacaktır. Allah’ın varlığı ile ilgili reddi mümkün olmayan bütün delilleri sonsuza dek sıralayın, o sonsuza dek bunlara inanmayacaktır; çünkü sizi işitmiyordur. Dışarıdan baktığınızda tam bir insan gibi durur. Sizinle konuşur, cevap verir. Ağlar ve güler. Kitap yazar, devrim yapar. Bilim adamıdır, politikacıdır, filozoftur, hocadır, şeyhtir, sofidir... Ama aslında bu yaptıklarının hiçbirini bilmez. Çünkü ruhu yoktur. Varlıklarının nedeni müminlerin eğitimidir. Müminler bunlara bakıp ibret alır. Müminler bunlarla mücadele eder ve Allah’ın rızasını kazanırlar. Mümin, ahlakını bunlara bakarak güzelleştirir. Yapılması gerekenler ve yapılmaması gerekenler bunlara bakılınca daha kolay özümsenir ve anlaşılır. Hepsi ayrı ayrı Allah’ın bir sanatıdır. Üç ana grup, milyarlarca karakter ve çeşit çeşit inkârcı... Ortak özellikleri de var ve birbirlerine hiç benzemeyen yönleri de. Stalin ve Öcalan gibi manyakları da mevcut. New York’taki evsizlere bir kap çorba dağıtan rahibeler de var, zikir halkasında başını sallayan da. Ortak özelliklerinden şirk ve inkârı sayabiliriz.

Dram, savaş, romantik, korku, bilim kurgu gibi kategorilerin hepsini içinde barındıran bir film düşünün. Çok iyi bir senaryo yazıldığını farz edelim. Ve bu senaryo Oscar ödülü alsın. Herkes ayakta alkışlar. Çünkü sanatçı inanılmaz karakterler çizmiştir ve bu özgünlük ona Oscar’ı kazandırmıştır. Allah, benzersiz yaratandır. Allah'tan başka kimse daha özgün olamaz ve özgün bir eser ortaya koyamaz. Gerçekte tek özgün Sanatkâr, Allah’tır. Her sanatçının eseri, sanatçı bilmese de Allah’ın eseridir aslında. Sadece kendisine bir sanat eseri ortaya koyduğuna dair görüntüler izlettirilmektedir (O da ruhu varsa izler, ruhu yoksa ruhu olan, sanat eserini bilir). Allah, yoktan var eden Allah, akla durgunluk verecek derecede; hayret ve heyecan uyandıran karakterler yaratmıştır. Hepsini türlü inceliklerle donatmıştır. Bu gerçeklik insanları aldatır ve bunların hakikatte de var olduğunu zannetmelerine neden olur. Nereden bakarsan bak, insana benzeyen varlıklar olması; Kur’an ayetlerini bilmeyenlerin şüpheye düşme nedenidir.

“Ve eğer onları doğru yola çağırırsanız işitmezler. Ve sana baktıklarını görürsün, ve onlar görmezler.” (Araf Suresi 198. Ayet)

Allah, bakan ama görmeyen bir varlıktan bahsediyor. Normal bir insan bakar ve görür. Gözünde herhangi bir rahatsızlık olmadığı takdirde bir insanın baktığı zaman görmesi gerekir. Ancak ayet öyle olmadığını vurguluyor. “sana baktıklarını görürsün, ve onlar görmezler.”. Ruh sahibi mümin bakar ve görür. Ruhsuz, sadece bakar, ama görmez. Bir insan gibi bakar ancak ruh sahibi yani hayat sahibi olmadığı için görmez. Doğru yola, Kur’an’daki İslam’a çağırırsınız. Allah’ın varlığının ve birliğinin hiçbir koşul altında reddi mümkün olmayan delillerini anlatırsınız. Taşları dile getirecek deliller onlarda hiçbir etki oluşturmaz. İlgisiz ve umursamaz tavırlar sergiler. Alay eder. Demagoji yapar. Konuyla alakasız çıkarımlarda bulunur… İşte bu varlıklar cehennemde de böyleler. Nasıl ki dünyadaki olup bitenleri görmüyorlar, konuşmaları işitmiyorlar cehennemde de görmüyorlar ve işitmiyorlar.

“Onlara orada bir inleme vardır. Ve onlar orada işitmezler.” (Enbiyâ Suresi 100. Ayet)

Cehennem azabının ortasında, ama sesleri işitmiyor. İnkârcılar, sadece müminlerin imtihanı ve eğitimi için yaratılıyor. Başka bir varlık nedenleri yok. İradeleri yoktur. Allah onları inkârcı yaratmıştır. Dünyada ve ahirette şuurları tamamen kapalı. Ruh sahipleri ibret alsın diye yaratılmış insanlar. Acı çekmiyorlar ve üzülmüyorlar. Sıkıntıları ve dertleri yok. Bilinç düzeyleri sıfır olduğu için herhangi bir fikir çilesi de çekmiyorlar. Dolayısıyla cehennemde de acı çekmeyecekler. Çünkü gerçek anlamda, yoklar. Olmayan bir şeyin acısından bahsedilemez. Dünya'da iken görmeyen ve işitmeyen bir varlık bir ânda ahirette görmeye ve işitmeye başlayamaz. Allah, seçim hakkı tanımadığı ve irade vermediği bir varlığı yakmaz ve azab etmez. İnkârcılar, inkârcı olmayı seçmediler. Bu onların seçimi değil. Yapmadığı bir seçimin sonuçlarına haliyle katlanmayacaktır. Allah müminleri de sorumlu tutuyor. Sonra ne yapıyor? Bin bir türlü nimet içinde, sonsuza kadar cennette yaşatıyor. İki grup insanda sorumlu tutulmuş. Peki, kim ne kaybetti? Hâşâ kime adaletsizlik yapıldı ve hakkı yendi?

Allah’ın Celâl isimleri varlık âlemine ibret alınsın diye yansır; hakikatte sadece rahmeti vardır ve o rahmet her şeyi kuşatmıştır. Allah , Kendi ruhunu cehenneme sokmaz. Yakarak azap etmiyor, sonsuza kadar nimet içinde yaşatıyor, ancak sorumlu tutuyor. Zira her güzelliğin kaynağı Allah'tır. Allah'a çirkinlik isnat etmeye çalışmak zulümdür. Allah'ı tenzih ederiz.

Cehennem ehli hem dünyada hem de ahirette ölüdür. Yer yüzünde yürüyen ölüler vardır. Ölüleri, diri ve irade sahibi varlıklar zannetmeyin. O zaman kader ve irade konusunu anlayamaz ve akılsızca ve insafsızca Allah’ın sonsuz rahmetini kısar vehminizle sorgulamaya başlarsınız. Allah’ı tenzih ederiz.

Müminin yapması gereken cüzzi iradenin olmadığını böyle bir iradenin olduğunu düşünmenin şirk olduğunu sadece külli iradenin olduğunu bilmek bu sebeple Allah'ın yarattığı kadere teslim olmak bununla birlikte karşılaştığı olaylar karşısında elinden geldiğince sebeplere sarılmak, tedbir almak olayları hayır yönünde yönlendirmek için çalışmak ama tüm bunların kader içinde gerçekleştiğini ve Allah'ın en hayırlısını önceden takdir ettiğinin bilinci ve rahatlığı içinde olmak ve Allah tarafından kendisine verilen her şey için şükretmektir.

Nuh Tufanı ve Kuran ile Tevrat Anlatımlarındaki Farklar: Evrensel mi, Bölgesel mi?

Nuh Tufanı, hem Tevrat hem de Kuran’da yer alan önemli bir tarihi olaydır. Ancak bu iki kutsal kitapta yer alan anlatımlar arasında bazı önemli farklar bulunmaktadır. Bu farkların en dikkat çekici olanı, tufanın kapsamıdır. Tevrat’a göre, Nuh Tufanı, tüm dünyayı kaplayan evrensel bir felaket olarak anlatılmakta iken, Kuran’da bu olayın daha çok bölgesel bir afet olduğu vurgulanmaktadır. Fakat farklılığın sebebi Tevrat'ın yanlış çevrilmesinden kaynaklanmaktadır.

Tevrat’ın Yaratılış kitabında Nuh Tufanı’na dair şu ifadeler yer almaktadır:

> “RAB baktı, yeryüzünde insanın yaptığı kötülük çok, aklı fikri hep kötülükte. İnsanı yarattığına pişman oldu. Yüreği sızladı. ‘Yarattığım insanları, hayvanları, sürüngenleri, kuşları yeryüzünden silip atacağım’ dedi, ‘Çünkü onları yarattığıma pişman oldum.’” (Yaratılış 6:5-7)

Bu ayetlerde Tanrı, insanların kötülüğü sebebiyle tüm canlıları yeryüzünden silmeye karar verir. Ancak, Nuh’un doğru biri olduğu belirtilir ve Nuh, Tanrı’nın gözünde lütuf bulur. Tevrat’ta bu tufanın evrensel bir felaket olduğu belirtilmektedir ve bu, tüm dünyayı etkileyen bir yıkım olarak tasvir edilir. "הָאָרֶץ" (Haaretz) "toprak", "yer", "dünya", "bölge" veya "ülke" anlamlarına gelir. İlgili Tevrat ayetlerinin İbranice'sine bakalım. Yaratılış 6:5-7 (İbranice):

5וַיַּרְא יְהוָה כִּי-רַבָּה רָשַׁעַת- הָאָדָם בָּאָרֶץ, וְכָל-י   צֶר מַחְשְׁבֹת-לִבּוֹ, רַק-רַע כָּל-הַיּוֹם.

6וַיִּנָּחֶם יְהוָה, כִּי-עָשָׂ   ה אֶת-הָאָדָם בָּאָרֶץ, וַיִּתְעַצֵּ   ב בְּלִבּוֹ.

7וַיֹּאמֶר יְהוָה, אֶמְחֶה אֶת-הָאָדָם, א   ֲשֶׁר-בָּרָאתִי, מֵעַל-פְּנֵי הָא   ֲדָמָה, מֵאָדָם, עַד-בְּהֵמָה, רֶמֶשׂ   ְ וְעוֹף הַשָּׁמָיִם--כִּי-
נִחַמְתִּי, כִּי-עֲשִׂ   ִיתִם.

Ayetlerde Tanrı'nın Yahudiler tarafından yasaklanması sebebiyle anlamı unutulan ismi de geçiyor. İbranice bilmeden ayetlere dikkatlice bakmanız durumunda 4 kelimeden oluşan ismini göreceksiniz.

"וַיַּרְא"

(vayyar) İbranice bir fiil olup, "ve o gördü" veya "ve o bakarak gördü" şeklinde Türkçeye çevrilebilir.

"וַ"

(va) bağlacı "ve" anlamına gelir. "וַ"

(yare) "görmek" fiilinin geçmiş zaman üçüncü tekil erkek şahıs halidir, yani "gördü" anlamına gelir. Bu kelime, Tanah'taki metinlerde özellikle Tanrı'nın veya bir kişinin bir durumu, olayı ya da nesneyi gözlemesi için kullanılır.

יְהוָה

(YHWH) İbranice'de Tanrı'nın özel adıdır ve genellikle "Tanrı" veya "Rab" olarak çevrilir. Bu ad, Yahudi inancında Tanrı'nın en kutsal adı olarak kabul edilir ve genellikle telaffuz edilmez, bunun yerine "Adonai" (Rab) veya "HaShem" (İsim) gibi ifadeler kullanılır. YHWH, İbranice'deki dört harften oluşur: י (Yod), ה (He), ו (Vav), ה (He). Bu harfler, Tanrı'nın ezeli ve sürekli varlığını, "O var olan" veya "Varlık" anlamını simgeler. Hristiyanlıkta ise bu ad genellikle "LORD" (Rab) olarak çevrilir.

-כִּי-רַבָּה רָשַׁעַת

rabbah rasha'at) İbranice bir ifadedir ve "çünkü kötülük çoktur" veya "çünkü kötülük büyüktür" -" (ki şeklinde Türkçeye çevrilebilir.

כִּי"" (ki) "çünkü" anlamına gelir.

רַבָּה"" (rabbah) "çok, büyük" anlamına gelir.

רָשַׁעַת"" (rasha'at) "kötülük, fenalık" anlamına gelir.

Bu ifade, özellikle dini metinlerde, kötü eylemlerin veya fenalıkların yoğunluğuna dikkat çekmek için kullanılır.

הָאָדָם

(ha'adam) İbranice bir kelimedir ve Türkçeye "insan" veya "insanlık" olarak çevrilebilir.

הָ"" (ha) belirli bir tanımlayıcı ekidir ve "the" (belirli bir) anlamına gelir.

אָדָם"" (adam) "insan" anlamına gelir, genellikle tüm insanları veya bir insanı ifade etmek için kullanılır.

Bu kelime, insanı, insanlık türünü veya bazen belirli bir bireyi tanımlamak için kullanılabilir.

בָּאָרֶץ

(Haaretz) "toprak", "yer", "dünya", "bölge" veya "ülke" anlamlarına gelir.

ב" (b) edatı, "içinde" veya "de" anlamına gelir.

אֶרֶץ"" (aretz) "yer, toprak, ülke, dünya" anlamına gelir.

Bu ifade, bir şeyin yeryüzünde veya belirli bir yerde olduğunu belirtmek için kullanılır.

וְכָל-יֵצֶר

yetzer) İbranice bir ifadedir ve Türkçeye "ve her eğilim" veya "ve her düşünce" olarak çevrilebilir.-" (ve'kol

וְ"" (ve) "ve" anlamına gelir.

כָּל"" (kol) "her" veya "tüm" anlamına gelir.

יֵצֶר""

(yetzer) "eğilim, istek, yaratılış" anlamına gelir. Bu kelime, genellikle insanın içsel dürtüleri veya doğasında bulunan eğilimleri ifade eder. Bu ifade, insanın içsel düşünce ve eğilimlerini, özellikle olumsuz veya kötü eğilimleri ifade etmek için kullanılır.

מַחְשְׁבוֹת-לִבּוֹ

libbo) İbranice bir ifadedir ve Türkçeye "kalbinin düşünceleri" veya "onun kalbinin -(machshavot düşünceleri" şeklinde çevrilebilir.

Bu ifade, genellikle bir kişinin iç dünyasında, kalbindeki düşünceleri veya niyetleri ifade etmek için kullanılır.

רַק-רַע כָּל-הַיּוֹם.

" (rak ra' kol hayom) İbranice bir ifadedir ve Türkçeye "sadece kötü, tüm gün boyunca" veya "sadece kötü, bütün gün" olarak çevrilebilir.

רַק"" (rak) "sadece" veya "yalnızca" anlamına gelir.

רַע"" (ra) "kötü" anlamına gelir.

כָּל"" (kol) "tüm" veya "her" anlamına gelir.

הַיּוֹם"" (hayom) "bugün" anlamına gelir.

Bu ifade, bir durumu veya bir günü sürekli kötü, olumsuz bir şekilde tanımlamak için kullanılır.

Bu durumda 5. ayet şöyle çevrilebilir:

YHWH bakıp gördü ki ülkede insanın kötülüğü çoktur. Her eğilim sadece kötü kalbinin düşünceleridir. (Yaratılış 5:5)

Yine Tevrat'a göre, Nuh'a bir gemi yapması emredilir.

> "Gemiyi şöyle yapacaksın: Uzunluğu üç yüz, genişliği elli, yüksekliği otuz arşın olacak." (Yaratılış 6:15)

Bu gemi ölçülerinin dünya çapındaki tüm hayvanları almak için yeterli olmadığı çok açık bir şekilde anlaşılmaktadır.

Kuran'da ise Nuh Tufanı'na dair daha farklı bir anlatım vardır. Kuran, Tufan'ın sadece Nuh Kavmi'ni etkileyen bölgesel bir felaket olduğunu vurgular. Kuran'da Nuh'a gönderilen mesajın yalnızca kendi kavmiyle ilgili olduğu belirtilir:

> "Ve şüphesiz Nuh'u kavmine göndermiştik şüphesiz ben sizin için apaçık bir uyarıcıyım. Tanrı'dan başkasına kulluk etmeyin. Şüphesiz sizin üzerinize acı günün azabından korkuyorum.'" (Hud Suresi, 25-26)

Nuh'un sadece kendi kavmine gönderildiği, diğer kavimlere herhangi bir uyarıcı gönderilmediği ifade edilir. Bu bağlamda, Nuh Tufanı sadece Nuh'un kavmini helak etmiştir. Kuran'da başka bir ayette, Nuh'un

tebliğini reddeden kavminin helak olduğu şöyle açıklanır:

> “Onu yalanladılar. Biz de onunla beraber gemidekileri kurtardık, ve ayetlerimizi yalanlayanları boğduk. Çünkü onlar kör bir kavimdiler.” (A’raf Suresi, 64)

Bu ayetler, Nuh’un uyarılarına karşı çıkan kavminin, Tufan ile helak olduğunu açıkça ifade eder. Bu bağlamda Kuran, Nuh Tufanı’nın evrensel değil, yalnızca Nuh Kavmi’ni etkileyen bir olay olduğunu gösterir.

Kuran’ın başka bir ayetinde de, helak için bir uyarıcının gönderilmesinin şart olduğu belirtilir:

> “Ve Rabbin ülkelerin annesine onlara ayetlerimizi okuyan bir Resul gönderinceye kadar helak edici değildir. Ülkeleri halkı zalim olmadan helak edici değiliz.” (Kasas Suresi, 59)

Bu ayet, helakın, ancak uyarıcı bir elçinin tebliği sonrasında gerçekleşebileceğini ve bu uyarının Nuh Kavmi’ne özgü olduğunu belirtir.

Kuran’da geçen “Cudi” kelimesi, Tufan sonrası geminin oturduğu yeri tanımlar. “Cudi” kelimesi bazen özel bir dağ ismi olarak alınsa da, Arapçadaki anlamı “yüksekçe yer” veya “bereketli, münbit yer” olarak da anlaşılabilir. Bu da, geminin yüksekçe bir yere oturduğunu ve bu yerin tarıma uygun, yerleşime elverişli olduğunu ima eder. Bazı kaynaklarda Cudi kelimesinin Süryanice'den geldiği ve "kutsal/mukaddes dağ" anlamına geldiği de belirtilmektedir. Ayetteki Cudi'nin Şırnak il sınırlarıyla bir bağı da bulunmamaktadır. Nebimiz Nuh'un mezarıda Cizre'de değildir. Halk bir mezar uydurdu. Ancak bakıldığı zaman mezardan çok borudur.

> “Ve ey yer suyunu çek ve ey gök sen de suyu tut denildi. Ve iş bitirildi ve Cudi'nin üzerine oturdu. Ve zalimler topluluğu olsun denildi.” (Hud Suresi, 44)

Cudi kelimesinin bu anlamı, Tufan’ın sadece belirli bir bölgeyi etkilediğini, dünya çapında bir felaket olmadığını gösterir. Ayrıca, Tufan’ın Mezopotamya’yı kapsayan bir afet olduğunu düşünmemizi sağlayan arkeolojik bulgular da vardır. Bu bulgular, Tufan’ın evrensel değil, bölgesel bir felaket olduğunu destekler niteliktedir.

Tevrat’ın yanlış çevirisine göre, Nuh, yeryüzündeki tüm hayvan türlerini gemiye almış ve bu sayede hayvanların nesli tükenmekten kurtulmuştur. Ancak bu iddianın çeşitli sorunları vardır. Örneğin, farklı kıtalara ait hayvanların nasıl toplanıp gemiye yerleştirildiği sorusu yanıtsız kalır. Ayrıca, bazı hayvanların tehlikeli ve zararlı olmasının, gemiye alınmalarını imkansız kılacağı anlaşılmaktadır.

Kuran’da ise, tüm hayvan türlerinin gemiye alındığına dair bir açıklama bulunmamaktadır. Kuran’daki anlatıma göre, Nuh sadece kendi kavminin yaşadığı bölgedeki hayvanları almış olabilir. Kuran’daki ayetlerde, sadece o bölgedeki hayvanların toplandığı ima edilmiştir:

> “Onu ve onunla beraber olanları bizden bir rahmetle kurtardık. Ayetlerimizi yalanlayıp inanmayanların ise kökünü kestik.” (A’raf Suresi, 72)

Böylece, Nuh’un gemiye aldığı hayvanların, sadece bulunduğu bölgedeki hayvanlar olduğu ve evrensel bir anlam taşımadığı anlaşılmaktadır.

Tevrat ve Kuran’daki Nuh Tufanı anlatımları Tevrat'ın doğru çevirisinde birbiriyle uyumludur. Ancak yanlış çeviride yani Yahudiler tarafından çevrilen çeviride Tufan’ın kapsamı konusunda belirgin bir ayrım oluşmaktadır. Tevrat’ın yanlış çevirisinde Tufan, tüm dünyayı etkileyen evrensel bir felaket olarak anlatılırken, Kuran’da bu olayın sadece Nuh Kavmi’ni etkileyen bölgesel bir afet olduğu vurgulanmaktadır. Kuran’daki ayetler ve arkeolojik bulgular, Tufan’ın evrensel değil, Mezopotamya bölgesini etkileyen geniş çaplı bir felaket olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca, Kuran’daki anlatım, Nuh’un sadece kendi kavmine gönderilen bir uyarıcı olduğu ve bu kavmin helak olduğu gerçeğini vurgular. Bu nedenle, Nuh Tufanı'nın sadece bölgesel bir afet olduğu, Kuran’daki anlatımlarla ve Tevrat'ın doğru çevirisiyle uyumlu bir değerlendirme olarak karşımıza çıkmaktadır.

Nuh Tufanı'nın Mezopotamya Ovası’ndaki İzleri ve Arkeolojik Delilleri

Nuh Tufanı, dünya tarihinin en eski ve en geniş kapsamlı felaketi olarak kabul edilen bir olaydır. Bu felaketin Mezopotamya Ovası'nda yaşandığı düşünülmektedir. Mezopotamya, tarih boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmış ve Dicle ile Fırat nehirleriyle çevrili bir bölge olarak coğrafi olarak büyük bir su baskınına müsait bir yapıya sahiptir. Tarihsel ve arkeolojik bulgular, bu büyük felakete dair önemli izler sunmakta, Tufan'ın bu bölgede gerçekleştiği inancını güçlendirmektedir.

Mezopotamya, Dicle ve Fırat Nehirleri'nin birleşim yeri olarak coğrafi olarak büyük bir su baskınına uygun bir alandır. Bu nehirlerin taşması ve bölgedeki mevcut alçak arazi yapısı, büyük bir felakete zemin hazırlamaktadır. Tufan'ın yaşandığı yer olarak Mezopotamya'nın kabul edilmesinin bir diğer nedeni de bölgedeki eski medeniyetlerin kayıtlarında yer alan felakete dair çok sayıda belgeler ve efsanelerdir. Ayrıca, Mezopotamya kökenli olan bu efsanelerin birçoğu, bu bölgedeki medeniyetlerin Tufan'ı kaydetmiş olmalarını sağlar. Bu durum, Tufan'ın yalnızca bir efsane değil, büyük bir doğal felaket olarak tarihsel bir gerçeklik olduğunu gösterir.

Nuh Tufanı, Kuran'da detaylı bir şekilde anlatılmaktadır. Nuh, kavmini doğru yola çağırırken, onlara tapınacakları sahte tanrıları bırakmalarını öğütlemiştir. Kuran'da, Nuh'a inanmayan kavmi, Vedd, Suva, Yeğus, Ye'uk ve Nesr gibi putlara tapmaktadır. Bu putların güneş, ay ve yıldızları simgelemesi, Tufan'ın Mezopotamya'da yaşandığını gösteren bir diğer önemli ipucudur. Kuran'daki ayetlerde (Nuh Suresi, 21-24) bu putlara tapılmasının sonuçları ve kavmin helakı ayrıntılı olarak açıklanmıştır:

"Nuh Rabbim şüphesiz onlar bana karşı geldiler. Ve malı ve çocuğu ziyan dışında bir şey aratmayan kimseye uydular dedi. Ve büyük tuzaklarla tuzak kurdular. Ve tanrılarınızı bırakmayın ve Vedd'i, ve Suva'ı ve Yeğus'u ve Ye'uk'u ve Nesr'i bırakmayın. Ve gerçekten çoklarını yoldan çıkardılar. Ve sen zalimlere sapıklıktan başka bir şey artırma."

Bu ayet, Mezopotamya'daki putperest toplumların inançlarını ve Nuh'un yaşadığı yerin Mezopotamya olduğunu vurgulamaktadır. Yapılan arkeolojik kazılar da bu bölgedeki putperest toplulukların yaşadığını ve Nuh'un bu topluluklara uyarıcı olarak geldiğini göstermektedir.

Nuh Tufanı'na dair arkeolojik bulgular, Mezopotamya'da büyük bir felaketin izlerini sürmemize olanak tanımaktadır. Arkeologlar, Mezopotamya Ovası'nda, özellikle Ur, Uruk, Kiş ve Şuruppak şehirlerinde yaptıkları kazılarda büyük bir su baskınının izlerine rastlamışlardır. Bu şehirlerde yapılan kazılar, MÖ 3000'li yıllarda büyük bir sel felaketi yaşandığını ve bu felaketin medeniyetin kesintiye uğramasına yol açtığını göstermektedir. Özellikle Ur şehrindeki kazılar, bölgedeki medeniyetlerin büyük bir felaketten sonra yeniden inşa edilmeye başlandığını ortaya koymaktadır.

Ur şehri, Mezopotamya'nın önemli merkezlerinden biri olarak bilinir ve burada yapılan kazılar, Tufan'ın izlerini en açık şekilde gösteren bulguları sunmuştur. 1920'lerin başlarında British Museum'dan R. H. Hall tarafından başlatılan kazılar, Leonard Woolley'in başkanlığında devam etmiştir. Woolley, kazılarda MÖ 7000'li yıllara kadar uzanan medeniyet kalıntıları bulmuş, ancak kazıların derinliklerine inilmesiyle daha önemli buluntulara ulaşılmıştır. Woolley, kazılarda mezarların altına kadar inmiş ve burada temiz kil tabakalarının olduğunu keşfetmiştir. Bu tabakalar, büyük bir su baskınının sonucu olarak meydana gelmiş gibi görünmektedir. Kazı sırasında bulunan çömlek parçaları, mikroskobik analizler, eski Sümer uygarlığının yok edilecek kadar büyük bir tufan tarafından gömüldüğünü gösteren önemli kanıtlardır. Woolley, bu bulguları Tufan'ın arkeolojik kalıntıları olarak tanımlamıştır.

Werner Keller, kazıların önemini vurgulayarak, Mezopotamya'da balçıklı bir tabakanın altından çıkan şehir kalıntılarının büyük bir sel felaketinin kanıtı olduğunu belirtmiştir. Bu veriler, Ur şehrinin Mezopotamya'daki Tufan'dan etkilenen bölgelerden biri olduğunu kesin bir şekilde ortaya koymaktadır.

Nuh Tufanı'nın Mezopotamya Ovası'nda gerçekleştiği, hem Kuran'daki anlatımlar hem de arkeolojik bulgularla güçlü bir şekilde desteklenmektedir. Dicle ve Fırat nehirlerinin sık sık taşması, bu bölgenin su baskınlarına neden olacak coğrafi yapısı ve Mezopotamya medeniyetlerinin kayıtlarında yer alan Tufan'a dair belgeler, bu bölgenin felaketten etkilenmiş olduğunu göstermektedir. Arkeolojik kazılar ise, Mezopotamya'daki Ur, Uruk, Kiş ve Şuruppak şehirlerinde büyük bir su baskınının izlerine rastlanması ile Tufan'ın gerçekliğini teyit etmektedir. Tufan'ın, yalnızca bir efsane değil, tarihsel ve doğal bir felaket olarak kayıtlara geçtiği anlaşılmaktadır.

Tufan'ın, Mezopotamya'daki erken medeniyetler üzerinde bıraktığı derin etkiler, sadece bir felaket değil,

aynı zamanda insanlık tarihindeki büyük dönüşümlerin de simgesi olmuştur. Bu felaketin arkeolojik ve tarihsel izleri, günümüze kadar ulaşarak, geçmişin büyük felaketlerine dair önemli bir hatırlatıcı işlevi görmektedir. Bu sayede, Tufan'ın hem bir tarihi olay olarak hem de bir öğreti olarak günümüzdeki insanlara önemli dersler verdiği söylenebilir.

İnsanın Yaratılışı ve Kaburgadan Yaratılma Gerçeği Kuran ve Tevrat Perspektifinden Bir İnceleme

İnsanın yaratılışı, pek çok dini metinde farklı şekillerde ele alınmış ve zamanla çeşitli yorumlara tabi tutulmuştur. İslam ve Yahudi-Hristiyan inançları bu konuda farklı anlatımlar sunarken özellikle Kuran ve Tevrat'ta yer alan yaratılışla ilgili ayetler insanın kökenine dair önemli bilgiler sunmaktadır. Bu makalede insanın yaratılışı meselesini Kuran ve Tevrat perspektifinden inceleyerek "kadının erkeğin kaburgasından yaratılması" gibi geleneksel bir algıyı ele alacağız. Kuran'daki yaratılış anlatımını ve Tevrat'taki kaburga hikayesinin anlamını çözümleyecek aynı zamanda insanın yaratılışındaki temel unsurları tartışacağız.

İslam'da insanın yaratılışı, hem Kur'an'da detaylı bir şekilde açıklanmış hem de insanlığın başlangıcına dair bazı önemli mesajlar verilmiştir. Ancak bu konu, zamanla kültürel ve dini yorumların etkisiyle farklı algılanmıştır. Özellikle kadının yaratılışı meselesi, geleneksel anlayışların ve diğer kutsal kitapların yanlış çevirilerinden gelen etkilerin gölgesinde kalmıştır. İslam'a göre insan Allah tarafından yaratılmıştır ve bu yaratılışın her aşaması özel bir anlam taşır. Kuran'da yaratılış süreci özellikle Nisa Suresi 1. ayetinde şu şekilde açıklanır:

"Ey insanlar sizi bir nefisten yaratan ve ondan eşini yaratan ve ikisinden birçok erkekler ve kadınlar üreten Rabbinizden sakının. O birbirinize sormanız için akrabalık bağları kurmanızı sağlayandır. Şüphesiz Tanrı sizin üzerinizde gözetleyicidir." (Nisa Suresi, 1)

Bu ayette dikkat çeken en önemli nokta kadın ve erkeğin tek bir nefisten yaratıldığıdır. Nefsin burada kullandığı anlam yaratılışın ilk aşamasındaki temel maddeleri ifade etmektedir. Kuran'a göre insanın ilk yaratılışı su, toprak ve minerallerin birleşiminden oluşan bir "nefs" yani bir özdür. Bu ilk nefsten hem erkek hem de kadın türetilmiştir. Kadın erkeğin kaburgasından değil aynı özden yaratılmıştır. Kuran bu yaratılışı "minhâ" (ondan) ve "minhumâ" (onlardan)" ifadeleriyle açıklamaktadır. Yani hem erkek hem de kadın aynı ilk yaratılış karışımından türetilmiştir. Kuran'da bu noktada bir cinsiyet ayrımı yapılmaz her iki cinsin de yaratılışı aynı özden yapılmıştır.

Bu ayette geçen bazı kelimeler üzerinde durmak önemlidir:

"Minhâ" (Ondan): İlk nefisten kadının yaratıldığını ifade eder. Burada kadının erkeğin bir parçasından yaratıldığına dair bir vurgu yoktur.

"Minhumâ" (Onlardan): İlk yaratılan nefisten türeyen erkek ve kadınlardan bahsedilmektedir.

Kur'an'da "nefsi vahide" tabiri ile ilk can veya ilk varlık anlamına gelen bir yaratılışa atıfta bulunulmaktadır. Burada bir cinsiyet belirtilmez. Dolayısıyla kadın ve erkek aynı özden yaratılmıştır.

Tevrat'a baktığımızda ise farklı bir yaratılış anlatısı ile karşılaşırız. Yaratılış Kitabı'nda yer alan hikaye kadının erkeğin kaburgasından yaratıldığını söyler. Bu anlatı zamanla yanlış anlaşılmış ve literatürde kadının sadece erkeğin bir parçası olduğu izlenimini oluşturmuştur. Ancak yapılan dilsel analizler bu anlayışın yanlış olduğunu ortaya koymaktadır.

İbranice'de "tsela" kelimesi kaburga anlamına gelirken aynı zamanda "yan taraf", "eşit iki yarı" , "yankı", "gölge" gibi anlamlara da gelir. Bu kelime aslında erkeğin yanından ya da eşit bir yarıdan yaratılmayı ifade etmektedir. Tevrat'taki yaratılış hikayesindeki kaburga terimi dilsel bir yanlış anlamadan kaynaklanmıştır. Bu kelime Mısır'dan çıkış sırasında Yahudilerin Kızıldeniz'in "yanından" geçmeleri anlatılırken Çıkış 14:22'de de kullanılmıştır. Özetle Tevrat'taki "kaburga" anlatısı kadının erkekten türediği anlamında kullanılmaz. Buradaki asıl mesaj kadının erkeğin yanından ve eşit bir yarı olarak yaratıldığını vurgulamaktır. Bu da erkek ve kadının eşitliğini birbirini tamamlayıcı rollerini anlatmaktadır. Ancak bu anlatı zamanla "kaburga kemiği" ifadesine dönüşmüştür.

Kur'an'da ise böyle bir anlatıya yer verilmez. Kadın ve erkek aynı nefisten yaratılmış, eşit hak ve sorumluluklara sahip varlıklar olarak tasvir edilmiştir. Kadının erkeğin kaburgasından yaratıldığına dair

anlatılar aslında erkek egemen bir anlayışa dayanır. Bu tür hikayeler erkeği yaratılışın esas unsuru olarak kabul ederken kadını ise onun bir parçası olarak görür. Geleneksel toplumlarda bu anlayış kadının erkeğe bağımlı ve onun “yardımcısı” olduğu fikrini güçlendirmiştir. Ancak Kuran’daki öğretiler bu tür ayrımcı algıların aksine insanın yaradılışının eşit olduğunu vurgular. Kadın ve erkek aynı yaratılış sürecinden gelir ve her ikisi de Allah’ın yarattığı eşit varlıklardır. Kuran’daki yaratılış anlatımı kadının ve erkeğin eşit yaratıldığını savunur ve kadınların değerini küçümsemektense onların da insanlık ailesinin tam ve eşit üyeleri olduğunu kabul eder.

Kur’an, insanın yaratılışını sadece fiziksel olarak değil, metafizik boyutuyla da ele alır. Araf Suresi’nde şu ifadeler yer alır:

"Ve hani şüphesiz kıyamet günü bundan habersiz idik demeyesiniz diye Rabbin Ademoğullarının arkalarından zürriyetlerini almıştı. Ve onları kendilerine şahit tutmuştu. Ben sizin Rabbiniz değil miyim? Evet şahidiz demişlerdi." (Araf Suresi, 172)

Bu ayet insanların “zer aleminde” var olduklarını ve Allah’a söz verdiklerini ifade eder. Yani insanların varlıkları dünya hayatından önce, bir başka alemde zürriyet olarak mevcuttur. Kuran’a göre insan sadece fiziksel değil ruhsal olarak da yaratılışta tamamlanmış bir varlıktır. Bu insanın yaratılış sürecinin sadece dünya ile sınırlı olmadığını daha büyük bir varlık amacına hizmet ettiğini gösterir.

Kuran’ın Mümin Suresi 11. ayetinde bildirilen iki ölüm ve iki diriliş insanın yaratılış sürecini daha derinlemesine anlamamıza yardımcı olur:

"Rabbimiz bizi iki kez öldürdün ve iki kez dirilttin. Günahlarımızı itiraf ettik. Çıkmak için yol var mı? dediler." (Mümin Suresi, 11)

Bu ayet insanın zer alemindeki varlığından sonra dünyaya gelmesini ve sonrasında fiziksel ölümden sonra ahiretteki dirilişini ifade eder. Bu anlayış insanın yalnızca fiziksel bir varlık olmadığını, aynı zamanda bir ruh ve ahlaki bir varlık olarak yaratıldığını ortaya koyar. Bu ayet, insanların zer âleminde yaratıldıktan sonra bir nevi ölümü tattıklarını, ardından dünyada anne karnında yeniden yaratıldıklarını açıklar. İkinci ölüm ise dünya hayatının sonundaki fiziksel ölümdür. Ahirette ise ikinci diriliş gerçekleşecektir.

Nisa Suresi 1. ayetini derinlemesine açıklayıp ayeti ve anlamını temel alarak yaratılış konusuna açıklık getirelim.

Nisa Suresi 1. Ayeti ve Anlamı

"Ey insanlar sizi bir nefisten yaratan ve ondan eşini yaratan ve ikisinden birçok erkekler ve kadınlar üreten Rabbinizden sakının. O birbirinize sormanız için akrabalık bağları kurmanızı sağlayandır. Şüphesiz Tanrı sizin üzerinizde gözetleyicidir." (Nisa Suresi, 1)

Bu ayet insanın yaratılışını açıklayan temel Kuran ayetlerinden biridir. Ayetteki bazı kavramlar üzerinde durarak meseleyi netleştirelim:

1. “ bir nefisten” yaratılma (nefs-i vahide):

Ayette geçen "nefs-i vahide" ifadesi insanın yaratılışının ortak bir kaynağa dayandığını vurgular. Bu hem erkek hem de kadının aynı yaratılış özünden geldiğini ifade eder. Nefsin burada "can, öz veya varlık" anlamında olduğu anlaşılmaktadır. Kuran’da bu ifade kadın ve erkeğin yaratılışının eşitliğini ve insanlıkta ortak bir başlangıç noktasını işaret eder. Burada bir cinsiyet belirtilmez. Dolayısıyla kadın ve erkek aynı özden yaratılmıştır.

2. “ondan eşini yaratan” (zevc):

"Ondan eşini var etme" ifadesi yaratılış sürecinde kadın ve erkeğin birbirini tamamlayan yapılar olduğunu gösterir. Burada geçen "ondan" (minhâ) kelimesi kadının fiziksel olarak erkeğin bir parçasından değil aynı yaratılış özünden var edildiğine işaret eder. Bu kadının ve erkeğin eşit derecede Allah’ın yaratma fiilinin bir ürünü olduğunu kanıtlar.

3. “erkekler ve kadınlar üreten ” (kesîran ve nisâ):

Ayet bu yaratılışın sonucunda insan neslinin çoğaldığını erkeklerin ve kadınların aynı kaynaktan geldiğini ifade eder. Buradaki vurgu yaratılışın bir cinsiyet üstünlüğüne dayanmadığını her iki cinsin de aynı değere sahip olduğunu gösterir. Bu ayet kadının erkeğin kaburgasından yaratıldığı şeklindeki yanlış algıları reddeder. Kuran’ın hiçbir yerinde “kadın erkeğin kaburgasından yaratılmıştır” ifadesi geçmez. Bunun yerine kadın ve erkeğin aynı yaratılış özünden geldiği açıkça belirtilmiştir. Nisa Suresi 1. ayeti yaratılışın evrenselliğini ve bütünlüğünü vurgular. Kadın ve erkek Allah’ın yaratma iradesinin eşit unsurlarıdır. Bu ayet ayrıca toplumsal bir mesaj içerir: İnsanların birbirine saygı göstermesi ve akrabalık bağlarına değer vermesi gerektiği öğütlenir. Allah insanlara yaratılışlarındaki ortak kökeni hatırlatarak aralarındaki birlik ve dayanışmayı korumalarını istemektedir.

Kur’an, insanın sudan, topraktan ve çamurdan yaratıldığını sıkça vurgular. Bu bağlamda "ilk nefis," su ve topraktaki minerallerin bir araya gelerek oluşturduğu bir varlıktır.

Nisa Suresi 1. Ayetinin Geleneksel Yorumu ve Eleştiri

Bazı geleneksel yorumlar ayeti Tevrat’taki “kaburga hikayesi” ile ilişkilendirmiştir. Ancak bu İslam'ın yaratılış anlayışına ters düşmektedir. Kur'an kadının fiziksel olarak erkeğin bir parçasından değil onunla eşit bir yaratılış sürecinden geldiğini belirtir. Buradaki yanlış yorumlar tarih boyunca bazı toplumsal cinsiyet ayrımlarına neden olmuş ancak Kuran’ın asli mesajıyla bağdaşmamıştır.

Nisa Suresi 1. ayeti insan yaratılışında eşitliği, ortak kökeni ve bütünlüğü ifade eden bir mesaj taşır. Kadın ve erkek aynı nefisten yaratılmış Allah tarafından tamamlayıcı varlıklar olarak tasarlanmıştır. Kuran’ın bu yaratılış anlayışı insanları toplumsal cinsiyet ayrımlarının ötesine çağırır ve tüm insanlığın eşit değerli olduğunu hatırlatır. “Kaburgadan yaratılma” anlayışı Tevrat’ın yanlış çevrilmesinden kaynaklanır ve Kuran’ın yaratılış anlatısıyla uyuşmaz.

Adem'in İlk İnsan Olduğuna Dair İslami Perspektif

Adem, İslam inancına göre ilk insandır ve Allah tarafından yaratılmıştır. Bu konu, Kur'an-ı Kerim'deki birçok ayetle desteklenmiş ve Adem'in yaratılışı, insanlık tarihinin başlangıcına işaret etmiştir. Ancak, bazıları Adem'in ilk insan olmadığını iddia etmektedir. Bu yazıda, Adem'in ilk insan olduğuna dair Kur'an'daki delilleri inceleyecek ve karşı çıkan görüşlerin neden yanlış olduğuna dair açıklamalar yapacağız.

Kur'an'da, Adem'in yaratılışı ve insanlık tarihindeki yeri, özellikle Bakara Suresi 30. ayetinde çok açık bir şekilde belirtilmiştir. Bu ayette, Allah meleklere şu şekilde demektedir:

>" Rabbin meleklere: Şüphesiz " Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım dediği zaman " orada bozgunculuk yapacak kan dökecek kimseyi mi? Oysa, biz seni överek tesbih ediyor ve seni takdis ediyoruz demiştiler." Şüphesiz Ben sizin bilmediklerinizi bilirim demişti."(Bakara Suresi 30. ayet). Bu ayet, Allah'ın Adem'i yaratma amacını ve onun halife olarak yeryüzüne gönderilmesini açıklamaktadır. Meleklerin bu yaratılışla ilgili sorusu, "Orada bozgunculuk yapacak, kan dökecek kimseyi mi?" şeklindedir. Meleklerin bu sorusu, onların daha önceki varlıklar arasında(örneğin cinler hatta hayvanlar) böyle bir durumla karşılaştıklarını ima edebilir. Ancak, Allah'ın cevabı şu şekildedir: "Şüphesiz Ben sizin bilmediklerinizi bilirim." Bu ifade, Adem'in yaratılışının özel bir durum olduğunu ve meleklerin bundan habersiz olduğunu gösterir. Bu da Adem'in ilk insan olduğunu gösteren bir delil olarak kabul edilebilir. Ayrıca, Bakara Suresi 35. ayette, Adem ve eşine cennette bir uyarı yapılır:

>" Ve Adem sen ve eşin cennette oturun ve dilediğiniz yerde bol bol yiyin şu ağaca yaklaşmayın o zaman zalimlerden olursunuz dedik."(Bakara suresi 35. ayet) Burada, Adem ve eşine yapılan uyarı, onların ilk insanlar olduğu ve cennette oturdukları gerçeğiyle uyumludur. Eğer Adem ilk insan olmasaydı, cennetteki bu öğüt ve sınırların bir anlamı olmayacaktı.

Ali İmran Suresi 59. ayeti, İslam inancına göre İsa'nın yaratılışını, Adem'in yaratılışına benzetir:
>"Şüphesiz Tanrı'nın yanında İsa'nın durumu Adem'in durumu gibidir. Onu topraktan yarattı sonra ona ol dedi ve oldu."(Ali İmran Suresi 59. ayet). Bu ayet, her ikisinin de Allah tarafından yaratıldığını ve yaratılışlarının Allah'ın "Ol!" emriyle gerçekleştiğini vurgular. Adem annesiz ve babasız bir şekilde

yaratıldığı gibi, İsa da babasız bir şekilde yaratılmıştır. Bu benzerlik, her iki yaratılışın da Allah'ın kudretiyle gerçekleştiğini gösterir ve Adem'in ilk insan olduğunun bir diğer kanıtıdır.

Bazı kimseler, Adem'in ilk insan olmadığına dair iddialarını, "halife" kavramına dayanarak da öne sürmektedirler. Ancak, Bakara Suresi 30. ayetindeki halife kavramı, insanın Allah tarafından yeryüzünde yaratılmasının amacını ve insanın sorumluluğunu ifade etmektedir. Eğer Adem ilk insan olmasaydı, Adem'in topraktan yaratılması mantıksız olurdu. Zira insanlar arasından bir insan halife tayin edilebilirdi. Adem'in topraktan yaratılması onun insanlık tarihindeki özel rolünü ve ilk insan olarak seçilişini simgeler. Ayrıca, halife olarak seçilmesi, ona verilen sorumluluğu ve liderlik görevini de pekiştirmektedir.

Araf Suresi 27. ayette, >"Ey Ademoğulları! Şeytan anne ve babanızın çirkinliklerini onlara göstermek için onların elbiselerini çıkardığı gibi sizi saptırmasın. Şüphesiz o ve kabilesi onları göremeyeceğiniz yerden sizi görürler. Şüphesiz biz şeytanları inanmayan kimselerin evliyası yaptık."(Araf Suresi 27. ayet) denir. Buradaki "Ademoğulları" ifadesi, insanlık soyunun başlangıcını işaret eder. Şeytanın, ilk insan olan Adem ve eşinin elbiselerini çıkararak onları saptırmaya çalışması, insanlık tarihindeki ilk yanlış adımı simgeler. Bu ayet, Adem'in ilk insan olduğunu doğrulayan bir diğer delildir.

Adem'in ilk insan olduğuna dair birçok Kur'an ayeti ve İslam inancının temel ilkeleri açık bir şekilde bu gerçeği desteklemektedir. Bakara Suresi, Ali İmran Suresi ve Araf Suresi gibi ayetler, Adem'in yeryüzüne halife olarak gönderilmesi ve Allah tarafından yaratılışı konularında çelişkili bir durum olmadığını, aksine bu olayların birbirini tamamladığını göstermektedir. Adem'in yaratılışı, insanlık tarihinin başlangıcını işaret eder ve bu, İslam'ın öğretilerine uygun bir anlayıştır.

Çocuk Yaşta Evlilik: İslam Perspektifinden Bir Değerlendirme

Evlilik neslin devamını sağlayan önemli bir toplumsal müessese olmasının yanı sıra bireylerin ahiret yolculuğunda birbirlerine destek oldukları bir birliktelik olarak da değerlendirilir. Ancak İslam dininde çocuk yaşta evlilik bulunduğuna dair iddialar Kur'an-ı Kerim'in açık hükümleriyle örtüşmemekte ve genellikle yanlış anlamalar ya da yanlış çevirilerden kaynaklanmaktadır. Bu yazıda İslam'ın çocuk yaşta evlilik konusundaki gerçek duruşunu anlamak adına Kur'an-ı Kerim ayetleri ve Nebimiz Muhammed'in eşi Aişe'nin yaşı gibi meseleleri ele alacağız.

Nisa Suresi'nin Mesajı: Olgunluk ve Rüşd Şartı

Kur'an-ı Kerim'in Nisa suresindeki ifadeler evlilik yaşının fiziksel olgunlukla değil zihinsel olgunlukla belirlendiğini açıkça ortaya koymaktadır:

> "Ve yetimleri nikaha varıncaya kadar deneyin. Eğer onlarda bir olgunluk görürseniz mallarını kendilerine hemen verin. Ve büyüyüp alacaklar diye israf ile tez elden yemeye kalkmayın. Ve zengin olan kimse çekinsin ve yoksul olan uygun şekilde yesin. Mallarını onlara geri verdiğiniz zaman yanlarında şahit bulundurun. Hesap gören Allah yeter." (Nisa, 4:6)

Bu ayette geçen "olgunluk" (rüşd) sadece fiziksel bir olgunluğu değil kişinin kendisini ve malını idare edebileceği sorumluluk alabilecek zihinsel bir yetkinlik seviyesini ifade etmektedir. Bir bireyin evlilik sorumluluğunu taşıyabilmesi için ekonomik, zihinsel ve ahlaki olgunluğa erişmiş olması gerekir. Bu durum küçük yaşlardaki çocukların evliliğinin İslam'a aykırı olduğunu göstermektedir. Fiziksel olarak olgun görünen bir çocuğun zihinsel anlamda evlilik sorumluluğunu alabilmesi mümkün değildir.

Talak Suresi ve Çeviri Yanlışları

Bazı meallerde Talak suresi 4. ayeti, "henüz adet görmemiş kızlar" olarak çevrilmekte ve bu da çocuk yaşta evliliği destekler gibi bir yanlış anlamaya neden olmaktadır. Ancak ayetin Arapça metni incelendiğinde bu ifadenin doğru olmadığı ortaya çıkmaktadır. Ayette geçen "lem yahıdne" ifadesi "onlar adet görmediler" ve "onlar hayız görmediler" anlamına gelir. Eğer bu durum "henüz adet görmeyenler" anlamını taşısaydı "lemma yahıdne" ifadesi kullanılırdı. Bu ayette bahsedilen kadınlar ayetin başındakiler yani yeisne minel mahidı menopoz dönemine girerek adette kesilenler ikinci taraf yani lem yehidne henüz adet görmemiş olarak çevrilense henüz adet görmemiş olanlar değil, aslında adet görmeyen ama hamilelik durumu gösteren kadınlardır. Kısacası, burada bahsedilen kadınlar çocuk yaşta evlenenler değil, doğurganlık yaşını geçmiş olan kadınlar veya menopozda olanlardır. Doğru çeviri şöyledir:

> “Ve kadınlarınızdan adetten kesilenlerin eğer şüphe ederseniz bekleme süresi üç aydır. Ve adet görmeyen gebe olanların yüklerinin süresi doğumlarına kadardır. Ve kim Tanrı'dan korkarsa ona işinde bir kolaylık yaratır.” (Talak, 65:4)

Bu ayette çocukları değil tıbbi olarak adet görmeyen kadınları işaret eden bir durum söz konusudur. Çocuk yaşta evliliği destekler gibi gösterilen çeviriler ayetin bağlamından uzaklaştırılarak yapılan bir tahrifattan ibarettir.

Nebimiz Muhammed'in Eşi Aişe’nin Gerçek Yaşı

Nebimiz Muhammed'in eşi Aişe’nin evlilik yaşı ile ilgili iddialar da tarihsel kaynaklar incelendiğinde yanlış anlamalardan kaynaklanmaktadır. İslam tarihinde Nebimiz Muhammed'in eşi Aişe’nin evlendiği yaşa dair farklı rivayetler olsa da güvenilir tarihsel veriler Nebimiz Muhammed'in eşi Aişe’nin evlilik yaşının 18 olduğunu desteklemektedir. Bunun birkaç kanıtı şunlardır:

1. Nebimiz Muhammed'in eşi Aişe’nin ablası Esma, kendisinden 10 yaş büyüktür ve 622 yılında Medine’ye hicret ettiğinde 27 yaşındaydı. Bu durumda Nebimiz Muhammed'in eşi Aişe, hicret sırasında 17 yaşında olmalıdır.

2. Nebimiz Muhammed'in eşi Aişe, kendi ifadesiyle, ebeveynlerinin Müslüman olduktan sonraki davranışlarını anlayabildiğini belirtmiştir. Ebu Bekir 611 yılında Müslüman olduğuna göre Nebimiz Muhammed'in eşi Aişe’nin o dönemde en az 5-6 yaşında olması gerekmektedir. Nebilik dönemi ve hicret süreci göz önüne alındığında, Nebimiz Muhammed'in eşi Aişe’nin evlilik yaşının 18 olduğu anlaşılmaktadır.

İslam evlilik için sadece fiziksel değil zihinsel ve ahlaki olgunluğu da şart koşar. Nisa ve Talak surelerinden anlaşılacağı üzere evlenme yaşının belirlenmesinde temel kriter rüşd ve olgunluk olarak ifade edilen sorumluluk bilincidir. Ayrıca Nebimiz Muhammed'in eşi Aişe’nin evlilik yaşıyla ilgili tarihsel kanıtlar onun çocuk yaşta evlendiği iddialarını çürütmektedir. Yanlış çeviriler ve eksik bilgilerle çocuk yaşta evlilik gibi İslam’a aykırı uygulamaların meşrulaştırılması dinin özünden sapmaya neden olmaktadır. Bu nedenle Kur’an-ı Kerim’in ayetlerini anlamada bağlam dilbilgisi ve tarihsel gerçekler dikkatle değerlendirilmelidir.

İslam’da Bir Erkeğin Dört Kadınla Evlenmesine Müsaade Edilmesi Konusu

İslam, eşler arasında sevgi ve saygının varlığını önemseyen, bu duyguların sadece dünyevi değil, ebedi bir şekilde sürmesini isteyen bir inanç sistemidir. İslam’a göre, sevgi yalnızca Allah için olmalıdır, çünkü her şeyin sahibi ve her şeyin hakimi olan Allah’tır. Bu bağlamda, sevginin ölüme ve ayrılıklara rağmen kalıcı olmasını sağlamak amacıyla belirli kriterler ortaya koymuştur. Sevgi, Allah için olduğunda, kişi hem bu dünyada hem de ahirette Rabbine yakınlık kazanır.

Kur’an’da, erkeklerin birden fazla kadınla evlenmesine belirli koşullar altında müsaade edilmiştir. Bununla birlikte, bu durum zorunlu bir emir değil, sadece belirli şartlarla mümkün kılınan bir haktır. Nisa Suresi 3. ayetinde, yetimlerin haklarını koruyamayacaklarından korkan erkeklere birden fazla evlenme izni verilmiş, ancak bu iznin sadece adaletli bir şekilde uygulanabileceği vurgulanmıştır. Allah, erkeklerin eşleri arasında adaleti sağlamakta zorlanabileceklerini bildiği için, eşitlik sağlanamayacak durumlarda tek eşle evlenmeyi emretmiştir. Ayette şöyle buyrulmuştur: "Ve eğer hakkaniyetli olamayacağınızdan korkarsanız size helal olan kadınlardan ikişer ve üçer ve dörder alın. Yine adaletli olamayacağınızdan korkarsanız bir tane yahut yeminle sahip olduklarınızı. Haksızlık etmemeniz için en uygun olan budur." Bu, birden fazla evlilik yapılması için bir zorunluluk değil, adaletli davranmak adına bir kolaylık olarak sunulmuştur. Dolayısıyla, erkeklerin ikinci ve üçüncü eşlerle evlenmeleri, sadece adaletli olabilecekleri durumlarda ve eşlerinin izniyle uygun görülür.

İslam, eşler arasında adaletli bir yaklaşımı emretse de, gerçek anlamda sevgiyi ve duygusal dengeyi tam anlamıyla sağlamanın çok zor olduğunu kabul eder. Nisa Suresi 129. ayetinde, "Ne kadar isteseniz de kadınlar arasında adalet yapamazsınız." şeklinde bir açıklama yapılmıştır. Bu ayet, erkeklerin eşleri arasında duygusal eşitlik sağlama noktasında karşılaşacakları zorlukları dile getirmektedir. İslam, erkeklerin bu konuda gösterdiği çabayı takdir ederken, tamamen bir tarafa meyletmelerini yasaklamaktadır. Erkeklerin eşlerine karşı adaletli olmaları gerektiği belirtilmiş, bu adaletin sadece

maddi değil, manevi yönden de sağlanması gerektiği vurgulanmıştır. Bununla birlikte, kadınların doğal kıskanma ve sahiplenme duyguları, bir erkeğin birden fazla kadınla evlenmesini, özellikle toplumda hoş karşılanmayan bir durum haline getirebilir.

İslam'da çok eşlilik, zorunlu bir uygulama ya da tavsiye edilen bir yaşam biçimi değildir. Ancak, bazı koşullar altında ve belirli bir adaletin sağlanması kaydıyla müsaade edilmiştir. Bir erkek, eşleri arasında adaletli bir yaklaşımı benimseyecekse ve her birine hak ettiği ilgiyi, sevgiyi ve bakımı gösterecekse, ikinci ve daha fazla evlilik mümkündür. Hiçbir mümin, kızının ikinci, üçüncü veya dördüncü bir eş ile evlenmesini olgunlukla karşılamaz. Kadının kıskanma fıtratı ve babalık şefkati, çok eşliliğe karşı bir engel oluşturur. Kadınlar, kendilerinin eşleriyle evlenen bir kadını hoş karşılamak istemezler ve bu durum onların doğasında var olan bir olgudur. İslam, kadının rızasını almayı, evliliğin temel taşı olarak kabul etmiştir.

İslam'da çok eşlilik, zorunlu ya da tavsiye edilen bir durum değildir. Ancak bazı şartlar altında ve adaletin sağlanabileceği durumlarda bu müsaade edilmiştir. Eşler arasında eşitlik sağlamak son derece zorlu bir meseledir ve bu durum, birden fazla evliliği pratikte çoğu zaman imkansız hale getirir. İslam, çok eşliliği sadece adaletli olunabilecek koşullarda uygun görür ve eğer adalet sağlanamayacaksa, tek eşle evlenmek en doğru yol olarak kabul edilir. İslam'ın bu konuda verdiği öğütler, hem kadınların hem de erkeklerin adaletli ve insaflı olmalarını sağlamaya yöneliktir. Dolayısıyla, çok eşlilik konusu, kişisel ve toplumsal bağlamda dikkatlice ele alınması gereken bir mesele olup, her bireyin ve toplumun özel koşullarına göre farklılık gösterebilir.

Kur'ân'da Kadın Hakları, Hurafeler ve Rivayet Kültürü Üzerine

Kur'ân, kadının konumunu ve haklarını sadece bir birey veya topluluk için değil, evrensel ahlak ilkeleri çerçevesinde ele alır. Bu bağlamda, Nur Suresi'nin zina iftirasıyla ilgili ayetleri, kadına yönelik ataerkil ve gelenekçi baskıların tarihsel ve kültürel temellerini sorgulayan bir perspektif sunar. Ancak bu ayetler, genellikle yanlış yorumlanarak, rivayet kültürünün etkisiyle tarihsel olaylara indirgenmiştir. Bu durum, hem Kur'ân'ın özünden hem de İslam'ın evrensel ahlak ilkelerinden uzaklaşmaya neden olmuştur.

Nur Suresi ve Kadına Yönelik Zina İftirası

Nur Suresi'nin 11-13. ayetleri, bir kişiye veya olaya atıfta bulunmaktan ziyade, zina iftirasının ahlaki, hukuki ve toplumsal boyutlarına vurgu yapmaktadır. Ayetlerde, iftira olayının organize bir eylem olduğuna dikkat çekilir ve mümin erkeklerle kadınların bu tür durumlarda iftiraya karşı duyarlı olmaları gerektiği ifade edilir:

> "Şüphesiz iftirayı getirenler içinizden bir gruptur. Onu sizin için şer sanmayın. Bilakis o sizin için hayırdır. Onlardan her biri için suçundan elde ettiği, onlardan onun büyüğünü yüklenen kişiyeyse büyük bir azap vardır. Mümin erkekler ve mümin kadınlar onu işittiğiniz zaman kendi içinizde iyi zanla bu apaçık bir iftiradır demeniz gerekmez miydi? Ona dört şahit getirmeleri gerekmez miydi? O zaman işte onlar şahitleri getirmediklerinden Tanrı'nın yanında onlar yalancılardır." (Nur Suresi, 11, 12 ve 13. ayetler).

Buradan anlaşılan, mesele sadece Aişe veya başka bir şahıs değil, iftiranın yol açtığı toplumsal yozlaşma ve hukuksal kaos ortamıdır. Kur'ân, şahıslar üzerinden değil, ahlaki ilkeler ve hukuk normları üzerinden mesajını iletir.

Ataerkil ve Gelenekçi Toplumların Kadına Bakışı

Kadına yönelik cinsiyetçi yaklaşımlar, tarih boyunca birçok toplumun ahlaki ve hukuki anlayışını şekillendirmiştir. Yahudi ve Hristiyan kültürlerinde kadının günahın kaynağı olarak görülmesi, ataerkil bakış açısının temel argümanlarından biridir. Bu düşünce, Ortadoğu kültüründe de etkisini göstermiş ve İslam'la bağdaşmayan gelenekçi yaklaşımların oluşmasına neden olmuştur.

Nur Suresi'nde kadına atılan zina iftirasının organize bir şekilde gerçekleştiği belirtilirken, bu durumun ataerkil toplumların kadınları kontrol altına alma ve kendi ahlaki üstünlüklerini ispat etme çabasının bir sonucu olduğu açıkça görülmektedir. Gelenekçi ve ataerkil toplumlarda, kadın sürekli olarak suçun, günahın ve ahlaksızlığın kaynağı olarak gösterilir. Bu anlayış, kadınlara yönelik sistematik bir baskının temelini oluşturur.

Kur'ân'da Firavun Sembolizmi ve Evrensel İlkeler

Kur'ân, bireylerden ziyade evrensel ilkelere odaklanır. Örneğin, Firavun'un ismi verilmez; bunun yerine onun despotik karakteri ve zulmü tasvir edilir. Bu, Kur'ân'ın tarihe değil, değişmez insani olgulara ve ilkelere vurgu yaptığını gösterir. Firavun, insan haklarını ihlal eden diktatörlerin sembolü olarak ele alınır. Aynı şekilde, Nur Suresi'nin zina iftirası konusu da şahıslar üzerinden değil, toplumsal ve ahlaki ilkeler üzerinden değerlendirilmelidir.

Rivayet Kültürü ve Semantik Çözümleme

Kur'ân'ın mesajını doğru anlayabilmek için semantik (anlam bilim) ilkelerine sadık kalmak gerekir. Bir metni bağlamından koparmak, onu yanlış yorumlamaya yol açar. Nur Suresi, zina, zina iftirası ve cinsellik gibi konuları hukuki normlara bağlayarak evrensel ahlak prensiplerini öğretir. Ancak, bu ayetleri yalnızca Nebimiz Muhammed ve eşleri bağlamında değerlendirmek, metnin asıl mesajını gölgeler. Kur'ân'ın amacı, kadın haklarını hukuki normlarla korumak ve onları keyfi iftiralardan uzak tutmaktır.

Kur'ân'ın Evrensel Ahlak Anlayışı

Kur'ân, ataerkil toplumların geleneksel ahlak anlayışını sorgular ve kadınların insan onuruna yaraşır bir şekilde korunması gerektiğini öğretir. Nur Suresi'nde yer alan şu vurgu, bu bağlamda oldukça önemlidir:

> "Şüphesiz iftirayı getirenler içinizden bir gruptur. Onu sizin için şer sanmayın. Bilakis o sizin için hayırdır. Onlardan her biri için suçundan elde ettiği, onlardan onun büyüğünü yüklenen kişiyeyse büyük bir azap vardır. (Nur Suresi, 11).

Bu ayet, iftira eylemini bireysel ve toplumsal düzeyde cezai sorumluluğa bağlayarak, kadınların iftira gibi yıkıcı saldırılardan korunmasını sağlar.

Kur'ân, hurafelerden ve rivayet kültüründen uzak, evrensel bir ahlak öğretisi sunar. Kadına yönelik zina iftirası, ataerkil ve gelenekçi toplumların bir hastalığıdır ve Kur'ân, bu hastalığı teşhis ederek çözüm önerilerini sunar. Ancak, bu öneriler rivayetler ve hurafelerle gölgelenmemelidir. Kur'ân'ı anlamak ve yaşamak, onu bağlamından koparmadan ve evrensel ilkeleri çerçevesinde değerlendirmekle mümkündür. Bu bağlamda, Nur Suresi'nin mesajı açıktır: Kadınların insanlık onurunu ve haklarını korumak, toplumun ahlaki bir sorumluluğudur. Bu sorumluluğu yerine getirmek, Kur'ân'ın evrensel mesajını anlamaktan ve onu hayata geçirebilmekten geçer.

Kadınların Regl Dönemi ve İslâm'daki Gerçek Hükümler

İslam'ın din konusunda tek kaynağı olan Kur'an, kadınlara yönelik haklar ve ibadet hükümleri konusunda adil ve eşitlikçi bir anlayış sunar. Ancak tarih boyunca, müşrik anlayışların etkisi ve uydurma rivayetlerin etkisiyle bu adaletli sistemin özünden sapmalar yaşanmıştır. Kadınların regl dönemlerinde ibadet etmelerinin yasaklanması da bu sapmaların bir örneğidir. Bu makalede, İslam'ın kadınların regl dönemi ile ilgili hükümlerini Kur'an ayetleri ve tarihsel arka plan çerçevesinde inceleyeceğiz.

Kur'an, regl dönemini manevi bir kirlilik değil, fiziksel bir rahatsızlık olarak tanımlar:

> "Ve sana adet görmeden soruyorlar. De: O ezadır, adet süresince kadınlardan uzaklaşın, rahatsızlıktan kurtuluncaya kadar yaklaşmayın. Rahatsızlıktan kurtuldukları zaman Tanrı'nın size emrettiği yerden onlara varın. Şüphesiz Tanrı, tevbe edenleri ve arınanları sever."(Bakara, 2:222)

Bu ayette geçen "ezâ" kelimesi, kadının fizyolojik bir sürecini ifade eder. Geleneksel anlayışta "temizlenmek" olarak çevrilen "tahare" kelimesi ise aslında "rahatsızlıktan kurtulmak" anlamına gelir. Dolayısıyla Kur'an, regl dönemini manevi bir kirlilik olarak değil, geçici bir fizyolojik durum olarak değerlendirir. Ayet, sadece bu süreçte cinsel ilişkinin yasak olduğunu ifade eder, ancak ibadetlerle ilgili herhangi bir yasaklama getirmez.

Regl dönemi ile ilgili ayrımcı uygulamalar, genellikle İslam öncesi müşrik toplumların ve diğer dinlerin etkisinden kaynaklanmıştır:

Zerdüştlük: Adetli kadınların tapınaklara girmesi yasaktı.

Hinduizm: Adetli kadınlarla yemek yemek ve uyumak yasaktı.

Bu anlayışlar, İslam toplumuna uydurma rivayetler ve mezhepsel görüşler yoluyla sızmış ve kadınların ibadet etmelerine engeller konulmasına neden olmuştur. Ancak Kur'an'da böyle bir yasaklama bulunmamaktadır.

Kur'an, kadın ve erkeği ibadet sorumluluğu açısından eşit tutar:

> "Erkek veya kadın her kim inanıp salih iş yaparsa onu hoş bir hayatla yaşatırız ve elbette onların ücretini yapmış olduklarının en güzeliyle veririz."(Nahl, 97)

Bu ayet, kadın ve erkek arasında herhangi bir ayrım yapılmadığını açıkça ifade eder. Kadınların regl döneminde ibadetlerini yerine getiremeyeceği anlayışı, Kur'an'ın eşitlikçi bakış açısına aykırıdır.

Kur'an'a göre haramları belirlemek yalnızca Allah'a mahsustur:

> "Ve kim Tanrı'nın indirdiği ile hükmetmezse işte onlar kâfirlerdir."(Maide, 5:44)

Bu bağlamda, regl döneminde kadınların ibadetlerini yasaklamak, Allah'ın yetkisine müdahale etmek anlamına gelir. Bu anlayış, müşrik ve münafık zihniyetlerin bir ürünü olup, Kur'an'ın hükümlerine tamamen aykırıdır.

Kur'an, kadının regl döneminde yalnızca cinsel ilişkiden uzak durulmasını emreder. Manevi bir kirlilik anlayışı Kur'an'da yer almaz. Regl döneminde kadınların ibadet etmelerini engellemek, hem bilimsel hem de dini açıdan geçersizdir. Kur'an, ibadetlerin kadınlar için de aynı derecede geçerli olduğunu belirtir:

> "Ve kim Tanrı'nın indirdiği ile hükmetmezse işte onlar zalimlerdir."(Maide, 5:45)

Kur'an, kadınların regl döneminde ibadetlerini engelleyen herhangi bir hüküm içermez. Bu yasaklar, Yahudi dinindeki ayrımcı uygulamalardan etkilenerek İslam toplumuna sızmıştır. Regl dönemi, manevi bir kirlilik değil, fizyolojik bir durumdur ve bu süreçte ibadet etmeyi engellemek, kadınların Allah ile olan bağlarını kesmek anlamına gelir. Müslümanlar, yalnızca Kur'an'ı rehber edinerek bu tür hurafelerden arınmalı ve kadınların dini özgürlüklerini iade etmelidir:

> "Ve 'Rabbimiz, şüphesiz biz efendilerimize ve büyüklerimize uyduk bizi yoldan saptırdılar dediler.'"(Ahzab, 33:67)

Kadınların ibadet haklarını gasp eden her türlü anlayışa karşı mücadele etmek, İslam'ın özüne dönmek ve adaleti sağlamak tüm Müslümanların görevidir. Kur'an, kadınların haklarını koruyan ve onların ibadetlerini özgürce yapmalarını destekleyen bir yaşam rehberidir.

Boşanma: Kur'an Perspektifi ve Geleneksel Anlayışın Çelişkileri

Boşanma, tarih boyunca hem dini hem de sosyal boyutlarıyla tartışılmış bir konudur. İslam dini, boşanmayı belirli kurallara ve sürelere bağlayarak hem kadın hem de erkeğin haklarını koruma amacı güder. Ancak, geleneksel anlayış ve mezheplerin yorumları, zamanla bu kuralları çarpıtarak farklı bir pratik oluşturmuştur. Bu yazıda, Kur'an'ın boşanma konusundaki hükümleri ve mezheplerin uygulamaları arasındaki farkları inceleyeceğiz. Kur'an'a göre boşanma, belirli şartlar altında ve sürelerle gerçekleşen bir süreçtir. Boşanma, aceleyle veya öfkeyle ağızdan çıkan birkaç sözle değil, düşünerek, karşılıklı hakları gözeterek uygulanması gereken bir olaydır. Bakara Sûresi 226 ve 227. ayetler, boşanmayı tasarlayan eşlerin dört ay boyunca beklemeleri gerektiğini, bu süre sonunda uzlaşma mümkünse evliliklerine devam edebileceklerini belirtir. Boşanma kesinleşirse, bu kararın da dikkatle alınması gerektiği ifade edilir.

>"Kadınlarına yaklaşmamaya yemin eden kimseler için dört ay bekleme vardır. Eğer dönerlerse şüphesiz Tanrı çok bağışlayandır, sonsuz merhamet sahibidir. Eğer boşamaya kesin karar verirlerse şüphesiz Tanrı her şeyi duyandır, her şeyi bilendir."(Bakara Suresi 226, 227. ayetler)

Kur'an, Bakara Sûresi 228. ayet ile boşanma sürecindeki kadın ve erkek haklarını dengeli bir şekilde açıklar:

> “Boşanmış kadınlar kendilerine üç adet iddet süresi belirler. Ve eğer Tanrı'ya ve ahiret gününe inanıyorlarsa Tanrı'nın onların rahimlerinde yarattığını gizlemeleri kendilerine helal olmaz. Eğer bu sürede barışmak isterlerse kocaları onları geri almaya hak sahibidirler. Kendileri üzerinde misli hakları vardır. Erkekler için onlar üzerinde bir derece vardır. Ve Tanrı kudretlidir, hikmet sahibidir.”

Bu ifade, boşanmanın yalnızca erkeğin inisiyatifinde olmadığını, kadının da eşit bir şekilde boşanma hakkına sahip olduğunu ortaya koyar. Ancak geleneksel anlayış, bu eşitliği göz ardı ederek, kadını pasif bir konuma itmiştir.

> "Boşama iki defadır. Ya güzelce tutmak ya da iyilikle bırakmaktır. Onlara verdiğiniz şeylerden geri almanız size helal değildir. Eğer Tanrı'nın sınırlarını koruyamamaktan korkarlarsa başka. Eğer Tanrı'nın sınırlarını koruyamamaktan korkarsanız fidye hakkında ikisine de bir günah yoktur. İşte bunlar Tanrı'nın sınırlarıdır. Haddi aşmayın. Ve kim Tanrı'nın sınırlarını aşarsa işte onlar zalimlerdir. Eğer yine boşarsa bundan sonra ondan başka kocaya nikahlanıncaya kadar ona helal olmaz. Eğer o da boşarsa Tanrı'nın sınırlarını koruyacaklarına inanırlarsa ikisinin birbirine dönmesinde kendilerine bir günah yoktur. İşte bunlar Tanrı'nın sınırlarıdır. Tanrı bilen bir toplum için açıklamaktadır."(Bakara Suresi 229, 230. ayetler)

Bakara Sûresi 229 ve 230. ayetler, boşanmanın toplamda iki kez gerçekleşebileceğini, üçüncü kez boşanmanın ise ancak araya başka bir evliliğin girmesiyle yeniden evlenme hakkı doğuracağını ifade eder. Buradan çıkan sonuç, üçüncü boşanmanın, aileyi geri dönülemez bir noktaya taşıdığı ve çiftin birbirlerine zarar vermesini engellemek için bir tedbir niteliği taşıdığıdır. Ancak, “üç talak” uygulamasıyla, bir defada söylenen “seni üç kez boşadım” ifadesinin bir anda evliliği sona erdirdiği şeklinde bir anlayış uydurulmuştur. Bu uydurulan haddi aşan söz, boşanmayı basite indirgemiş ve ailevi kaoslara yol açmıştır. Kur’an, boşanmayı zamana yayarak düşünme ve uzlaşma fırsatı tanırken, bu tür aceleci uygulamalar Kur’an’ın ruhuna aykırıdır. Bakara Sûresi 230. ayet, üçüncü boşanmadan sonra çiftin tekrar evlenebilmesi için kadının başka biriyle evlenip boşanması gerektiğini belirtir. Bu hüküm, kadının bir mal gibi görülmesini veya küçük düşürülmesini değil, evliliğin ciddiyetini vurgulamak için getirilmiştir. Ancak bu ayet, mezhepler tarafından yanlış yorumlanarak “hülle” adı verilen ve kadının bir gece bir başkasıyla evlendirilip hemen boşanmasıyla sonuçlanan bir zalimane uygulamaya dönüştürülmüştür. Hülle, ahlaki ve dini açıdan ciddi bir sorundur. Kur’an, evlilikleri sevgi ve merhamet üzerine kurmayı hedeflerken, hülle uygulaması kadını bir araç gibi gören bir anlayışın ürünü olmuştur. Bu durum, Kur’an’ın ortaya koyduğu ahlaki sınırları ihlal etmekte ve dini bir kavramı, çıkar amaçlı kullanıma dönüştürmektedir. Geleneksel mezhep anlayışları, boşanmayı Kur’an’ın hükümleri yerine hadis ve sünnet adı altında ortaya atılan rivayetlere dayandırmıştır. Örneğin: Hanefi mezhebi, tehdit altında veya öfkeyle söylenen boşanma sözlerinin geçerli olduğunu ve bu durumda çiftin yeniden evlenemeyeceğini savunur. “Hülle” uygulaması, mezhep liderlerinin fetva sistemiyle kurumsallaştırılmış ve boşanmak isteyen eşlerin maddi kazanç sağlama amacıyla mollalara başvurmasına neden olmuştur. Bu tür uygulamalar, dini öğretilerin özünden sapıldığını ve insanları mağdur eden bir sistemin ortaya çıktığını göstermektedir. Kur’an, boşanmayı düzenlerken hem kadın hem de erkeğin haklarını eşit şekilde gözetmiş, uzlaşma ve barışma yollarını teşvik etmiştir. Ancak mezhep anlayışlarının getirdiği yanlış uygulamalar, bu dengeyi bozarak birçok aileyi parçalamış ve dini değerleri zedelemiştir.

Boşanma konusunda sağlıklı bir yaklaşım geliştirmek için:

1. Kur’an hükümleri esas alınmalı, mezheplerin rivayet ve yorumlarına eleştirel bakılmalıdır.

2. Hülle gibi zalimane zina uygulamaları terk edilmeli ve evlilik kurumu daha saygın bir temele oturtulmalıdır.

3. Kadınların boşama hakları, Kur’an’ın çizdiği çerçevede korunarak erkek egemen anlayışa karşı durulmalıdır.

Sonuç olarak, boşanmanın aceleyle alınan bir karar değil, üzerinde düşünülmesi gereken bir süreç olduğu unutulmamalıdır. İslam’ın öngördüğü adalet ve eşitlik ilkeleri, aile hayatının sağlıklı bir şekilde devam etmesi için temel alınmalıdır.

Kadının boşanma hakkı yoktur diyenler şu soruya cevap vermelidirler:

Kızınızı antisosyal kişilik bozukluğu olan birisiyle evlendirir misiniz? Bu akıl hastalığı değildir. Kişilik

bozukluğudur. Akli dengeleri yerindedir. Kızınızın evlendiği kişinin antisosyal kişilik bozukluğu olduğunu bilmeden onunla evlenmesi durumunda sırf akli dengesi yerinde diye onunla evli kalmasını ister misiniz. Cem Garipoğlu gibi kızınızı dilim dilim doğramasını ister misiniz. Üstelik kızınız şizoid kişilik bozukluğuysa evlendiği kişi antisosyal kişilik bozukluğuysa bu evliliğin sürdürülmesini ister misiniz?

Nisa Suresi 34. Ayetinin Yorumu Yanlış Anlamlandırmalar ve Doğru Çeviri Üzerine

Kur'an'ın anlaşılmasında meallerin önemi büyüktür. Ancak bazı ayetlerin yanlış çevrilmesi İslam'ın temel ilkelerine aykırı algılara yol açabilmektedir. Özellikle Nisa Suresi 34. ayeti "kadın dövme" meselesinde sıkça tartışma konusu olmuştur. Bu makalede ayetin doğru bağlamda nasıl anlaşılması gerektiği kelime analizi ve bağlam vurgusu yapılarak ele alınacaktır.

“Darabe” Kelimesinin Anlam Çeşitliliği

Kur'an-ı Kerim'de “darabe” kelimesi 58 farklı yerde geçmekte ve bağlamına göre birçok anlam kazanmaktadır. Bu anlamlardan bazıları şunlardır:

Mahkûm olmak: Bakara Suresi, 61. ayette.

Dövmek: Muhammed Suresi, 27. ayet ve Enfal Suresi, 50. ayet.

Seyahat etmek veya dışarı çıkarmak: Bakara Suresi, 273; Ali İmran Suresi, 156; Nisa Suresi, 101.

Örtmek: Nur Suresi 31. ayette "darabe" kelimesi "be" harfi cerri ile birlikte "örtmek" anlamına gelir.

Bu çeşitlilik “darabe” kelimesinin yalnızca “dövmek” olarak çevrilmesinin yetersiz olduğunu göstermektedir. Kur'an'ın farklı bağlamlarında kelime farklı harfi cerlerle (ön eklerle) veya yanındaki kelimelere göre anlam kazanır. Ancak Nisa Suresi 34. ayetinde harfi cer olmaksızın geçen “darabe” kelimesinin de tek anlamı “dövmek” değildir.

Nisa Suresi 34. Ayetinin Çeviri Problemi

Nisa Suresi 34. ayetinin yanlış yorumlanması meal yazarlarının kelimeyi yüzeysel anlamıyla çevirmesinden kaynaklanmıştır. Ayette geçen "erricalü kavvamune alennisai" ifadesi genellikle “erkekler kadınlar üzerinde yöneticidir” şeklinde çevrilmiştir. Ancak aynı kelimenin başka yerlerde (Nisa Suresi, 135 ve Maide Suresi, 8) “adaleti ayakta tutmak” anlamında kullanıldığı görülmektedir.

Bu bağlamda doğru çeviri “erkekler kadınları gözetir” veya “erkekler kadınların geçiminden sorumludur” şeklinde olmalıdır. Ayrıca “feddelellahu badehum ala badin” ifadesi Allah'ın insanlara farklı yetenekler verdiğini ifade eder üstünlük anlamına gelmez.

“Nüşûz” Kavramı

Ayetin önemli bir diğer kavramı olan “nüşûz” genellikle kadınların itaatsizliği veya ahlaki suçları olarak yorumlanmıştır. Ancak Nisa Suresi 128. ayetinde “nüşûz” erkeğin hırçınlık yapması kötü muamele etmesi ve ayrılmayı düşünmesi anlamında kullanılmıştır. Bu durumda “nüşûz” evlilikte geçimsizlik hali olarak anlaşılmalı ve sadece kadınlara mal edilmemelidir.

Tavsiyeler: Barışa Giden Üç Adım

Ayet eşler arasındaki geçimsizlik durumunda üç öneri sunar:

1. Öğüt vermek: Sorunları konuşarak çözmeye çalışmak.

2. Yatakları ayırmak: Fiziksel mesafeyle tarafların durumlarını yeniden değerlendirmelerine olanak sağlamak.

3. Darabe: Kelime bağlamına göre “ayrılmak” veya “birlikte ortak bir çözüm aramak” anlamında yorumlanabilir. Dövme anlamı vermek ayetin genel barış vurgusuna aykırıdır.

“Ve” bağlacının kullanılması bu üç eylemin aynı anda yapılabileceğine işaret eder. Ancak dövme anlamı

verilmesi aile içi şiddeti meşrulaştıracağı gibi barış ve gönüllü itaat beklentisini de zedeler. Zira şiddet taraflar arasındaki güveni yok eder ve kalıcı bir çözüm sağlamaz. Üstelik bu durum boşanmaya kadar varabilir.

Ayetin Doğru Çevirisi

Tüm bu bilgiler ışığında Nisa Suresi 34. ayetinin doğru çevirisi şu şekilde yapılabilir:

"Erkekler kadınları gözetir. Zira mallarından infak ettiklerinden Tanrı bazılarına bazılarından farklı yetenekler vermiştir. Erdemli kadınlar boyun eğer. Tanrı'nın koruduğu şekilde gaybı korurlar onur ve namusları konusunda endişe duyduğunuz kadınlara öğüt verin, yataklarınızı ayırın ve nihayet onları evden çıkarın. Ancak sizi dinleyip vazgeçerlerse, onlara karşı başka bir yol aramayın. Şüphesiz ki Tanrı yücedir, büyüktür."

Nisa Suresi 34. ayetinin yanlış çevirileri Kur'an'ın kadına şiddeti meşru kıldığı gibi yanlış bir algı oluşturmuştur. Ancak ayetin bağlamı kelime analizi ve genel İslam ahlakı göz önüne alındığında Kur'an'ın asıl amacının barışı ve aile içi huzuru teşvik etmek olduğu açıktır. Bu nedenle meallerin ayetlerin derin anlamlarını yansıtır şekilde düzenlenmesi büyük önem taşımaktadır.

Başörtüsü ve İslam'da Örtünme

İslam'da kadınların örtünmesi, toplumsal ve dini bir konu olarak sıkça tartışılmaktadır. Bazı kimseler, başörtüsünü dinin en temel simgelerinden biri olarak görse de, başörtüsüne dair Kuran'da ayet yoktur. Kur'an'da örtü geçmekle birlikte örtü kelimesi meallerde baş örtüsü olarak eklenmekte ve tefsirlerde farklı yorumlara yol açmaktadır. Başörtüsü, bazı Müslüman topluluklarda kadınların dini kimliğini simgeleyen bir giyim biçimi olarak kabul edilmekte ve bu konu sıkça gündeme gelmektedir. Başörtüsünün İslam'da zorunlu olup olmadığı, kadınların örtünme biçimi ve örtünmenin anlamı, farklı düşünce sistemleri ve yaklaşımlar arasında farklılıklar göstermektedir. Ancak, başörtüsüne dair iddiaların çoğu, Kuran'da açık bir şekilde belirtilmiş olan hükümlere dayanmaz. Bu bağlamda, Kuran'ın ilgili ayetleri doğru bir şekilde yorumlamak oldukça önemlidir. Başörtüsüne dair en sık referans verilen ayetlerden biri Nur Suresi 31. ayettir. Bu ayet, İslam toplumunda kadınların örtünme biçimi hakkında bazı hükümler sunmaktadır. Ayet şu şekilde başlar:

>"Ve inanan kadınlara söyle: Bakışlarını sakınsınlar ve ırzlarını korusunlar. Ziynetlerini ancak görünenler hariç göstermesinler. Ve örtülerini göğüslerinin üstüne koysunlar ve ziynetlerini kocaları, yahut babaları, yahut kocalarının babaları, yahut kocalarının oğulları, yahut kardeşleri, yahut kardeşlerinin oğulları, yahut kızkardeşlerinin oğulları, yahut kadınları, yahut yeminlerinin malik oldukları, yahut kadına ihtiyacı olmayan tabiler yahut çocuklar ki onlar kadınların mahrem yerlerini henüz anlamazlar dışındakilere göstermesinler. Ziynetlerinden gizledikleri şeylerin bilinmesi için ayaklarını vurmasınlar. Ve ey mü'minler, topluca Tanrı'ya tevbe edin, umulur ki felaha erersiniz.'" (Nur Suresi, 31)

Bu ayet, kadınların başörtüsü takmalarını zorunlu kılmak yerine, onları ziynetlerini ve mahrem bölgelerini yabancılara göstermemekle yükümlü tutar. Ayette baş örtüsü değil örtü kelimesi geçer ve bu örtü, kadının göğsünü kapatacak şekilde sarkıtılmalıdır. Ayette "başörtüsü" ifadesi doğrudan geçmemektedir. Buradaki "humur" kelimesi, genel anlamda örtü anlamına gelir. Kelime, herhangi bir şeyi örtmek, sarmak veya kapamak anlamına gelir.

Ayetteki "bihumurihinne" kelimesi, "hımar" kökünden türetilmiştir ve bu kelime, örtü anlamına gelir. Arapçadaki anlamı itibariyle "hımar", başörtüsü anlamına gelmediği gibi, herhangi bir örtü anlamına gelir. Ayetin tamamında "başörtüsü" yerine, "örtü" kelimesi kullanılmıştır. Bu kelime baş örtüsü olarak anlaşıldığından kelimeyi detaylı incelemek gereklidir. Bihumurihine mecrur bir isimdir. Dişil çoğul zamiri eklenmiştir. Harfi cerle başlamaktadır. bi: ile, -le/-la anlamında bir edattır. Humur himar kelimesinin çoğuludur. Ve örtüleri anlamına gelmektedir. Hinna 3. çoğul zamir dişil çoğul formunda zamir olup onların anlamına gelir. Zamirle birlikte onların örtüleri anlamına gelir. h-m-r kök harflerinden türemiştir. Bu kök, örtmek, kapamak, gizlemek anlamlarını taşır. Himar tekil haliyle örtü demektir.

Velyedribne bihumurihinne ala cuyubihinne ifadesi, kelime anlamıyla "ve örtülerini göğüslerinin üstüne koysunlar" anlamına gelir. Bu da, başın değil, göğüslerin örtülmesi gerektiğini açıkça gösterir. Dolayısıyla ayetin doğru çevirisi "ve örtülerini göğüslerinin üstüne koysunlar" olacaktır.

Nur Suresi 31. ayette geçen “Bakışlarını sakınsınlar ve ırzlarını korusunlarr” ifadeleri, kadınların mahremiyetine dair bir uyarıdır. Buradaki temel amaç, kadınların özgürlüğünü ve onurlarını korumaktır. Ayrıca, ayetteki “Ziynetlerini ancak görünenler hariç göstermesinler.” hükmü, kadınların dışarıya karşı ziynetlerini göstermemeleri gerektiğini belirtir, ancak bu, başörtüsünü zorunlu kılan bir ifade değildir.

Başörtüsü konusunun doğru anlaşılmadığı noktalardan biri, bazı hadislerin ve yanlış tefsirlerin bu konuya dayandırılmasıdır. İslam dünyasında, başörtüsünün Kuran'dan değil de, hadislerden kaynaklandığı iddiaları bulunmaktadır. Bununla birlikte, Kuran'da başörtüsü ile ilgili açık bir hüküm bulunmamaktadır. Bazı tefsirciler, başörtüsü tartışmalarına dair “mevzu hadisler” ve yanlış çeviriler kullanarak, ayeti başörtüsü ile ilişkilendirmeye çalışmışlardır. Ancak bu tefsirlerdeki eksiklikler, mantık hataları ve Kuran ile çelişkiler, başörtüsü hükmünün Kuran’dan çıkarılmasını zorlaştırmaktadır.

Bir diğer yaygın yanlış anlayış, Ahzab Suresi 59. ayetteki “cilbab” kelimesinin başörtüsünü kapsadığı iddialarıdır. Oysa cilbab, kadının tüm bedenini örten giysi anlamına gelir. Bu ayette başörtüsüne dair bir hüküm bulunmamaktadır.

Kadının Süsleri ve Mahremiyeti Üzerine Kuranî ve Hadisî Bir İnceleme

Kadınların giyimi ve süslenmesi konusu, İslam toplumunda tarihsel olarak birçok farklı yorum ve anlayışa tabi tutulmuştur. Ancak bu konuya dair en doğru bakış açısını edinmek için, Kuran’ın açık ifadelerini incelemek gereklidir. Kuran'da kadınların "ziynet" (süs) ve "mahremiyet" ile ilgili bahsedilen hususlar, zaman zaman farklı yorumlarla gündeme gelmiş, yanlış anlamalar ve bağnazca uygulamalar ortaya çıkmıştır.

Kuran’daki "ziynet" kelimesi, Türkçede "süs" olarak çevrilen ve genellikle takı, elbise gibi görsel estetikle ilgili şeyleri ifade eden bir terimdir. Ancak, bu kelimenin anlamı bağlama göre değişiklik gösterebilir. Kuran’daki bazı ayetlerde, özellikle kadınlarla ilgili olarak kullanılan "ziynet" kelimesi, süslenme amacını taşır, ancak burada kastedilen yalnızca dışsal güzellik değil, aynı zamanda içsel bir olgunluk ve edeptir.

Özellikle Araf Suresi, 31. ayetinde (Ey Ademoğulları, her secde edilen yerde ziynetlerinizi alın...) "ziynet" kelimesi, takı ve süs eşyalarını kapsayacak şekilde kullanılmıştır. Burada Allah, kullarına "ziynetlerini" bir güzellik olarak sunmaktadır. Araf Suresi, 32. ayetinde ise, "De: Tanrı'nın kulları için çıkardığı ziyneti ve temiz rızıkları kim haram etti?" ifadesiyle, ziynetlerin Allah tarafından helal kılındığına işaret edilmiştir. Bu, ziynetlerin aslında birer nimet olduğunun altını çizmektedir.

Nur Suresi, 31. ayet kadınların nasıl davranmaları gerektiği konusunda açık hükümler içerir. Ayet, kadınların belirli yerleri dışında, ziynetlerini yalnızca kendilerine yakın olan kişilere gösterebileceğini belirtmektedir. Bu "ziynetler" ifadesi, bazı kişiler tarafından yanlış bir şekilde sadece takı ve boncuklarla ilişkilendirilse de, ayetin bağlamı aslında çok daha derindir ve kadınların mahrem bölgelerini ifade etmektedir. Ayet, kadınların cinsel organları ve göğüsleri gibi mahrem yerlerini, sadece izin verilen kimseler dışında herkesten saklamalarını emreder.

Ayetin ilgili bölümü şu şekildedir:

> "ziynetlerini kocaları, yahut babaları, yahut kocalarının babaları, yahut kocalarının oğulları, yahut kardeşleri, yahut kardeşlerinin oğulları, yahut kızkardeşlerinin oğulları, yahut kadınları, yahut yeminlerinin malik oldukları, yahut kadına ihtiyacı olmayan tabiler yahut çocuklar ki onlar kadınların mahrem yerlerini henüz anlamazlar dışındakilere göstermesinler...." (Nur Suresi, 31)

Burada "ziynetler" ifadesi, yalnızca kadının fiziksel takılarını değil, mahremiyetini ifade eden yerlerini de kapsamaktadır. Ayette belirtilen "mahrem yerler" ifadesi, ayetin başındaki örtülmesi gereken "ziynet" kelimesinin yanlış anlaşılmasına karşı bir düzeltme olarak görülebilir. Ayet, kadınların yalnızca ihtiyaç duydukları kişilere ve uygun sınırlar içinde ziynetlerini göstermelerine izin vermektedir.

Kadınların "ziynet" kelimesi ile ne kastedildiği ve nasıl bir örtünme gerekliliği olduğu konusunda yapılan yorumlar, zaman zaman büyük bir yanlış anlamaya yol açmıştır. Bir kısım âlimler, "ziynet" kelimesini kadın vücudunun tamamını ifade edecek şekilde yorumlamış, bu da kadının tüm vücudunun kapatılması gerektiği şeklinde yanlış bir anlayışa yol açmıştır. Oysa Kuran, kadınların vücutlarını kapatmalarını emretmek yerine, sadece mahrem yerlerini, yani cinsel organlarını ve göğüslerini örtmelerini istemektedir.

Ayrıca, bazı sahte hadisler de, kadınların başörtüsü takmalarının gerektiğini, bunun Kuran'da açıkça belirtilmiş olduğu yönünde yorumlar üretmiştir. Ancak, Nur Suresi 31. ayette başörtüsü ile ilgili bir ifade yer almaz. Bu ayet, kadınların başlarını örtmelerini doğrudan emretmemektedir. Bu durum, bağnazların ve bazı kültürel öğelerin, Kuran'ın gerçek anlamından sapmalarını ve kadını daha sıkı şekilde denetlemek için yanlış bir tefsir uygulamalarını gözler önüne sermektedir.

Başörtüsü ile ilgili kullanılan bazı hadisler, Kuran ile açıkça çelişmektedir. Örneğin, Aişe'nin rivayet ettiği hadise göre, muhacir kadınlar "tesettür ayeti" indirildiğinde, eteklerinden bir parça kesip başlarını örtmüşlerdir. Ancak, bu rivayet, kadınların vücutlarını örtmeleri gerektiğini savunmak için yapılan sahih olmayan bir eklemeyi göstermektedir.

Hadislerdeki çelişkiler, Kuran'daki anlatımlarla tutarsızlık gösterdiği gibi, başörtüsünün zorunluluğu konusunda da kafa karışıklığına neden olmuştur. Oysa Araf Suresi ve Nur Suresi gibi ayetlerde, kadının süslerini yalnızca belirli kişilerden saklaması gerektiği, başörtüsü ile ilgili açık bir emrin bulunmadığı görülmektedir.

Kuran'ın Temel İlkeleri ve Haramlar

İslam'da haramlar ve helaller Allah tarafından çok net bir şekilde belirlenmiştir. Örneğin, Bakara Suresi'nde (173. ayet) domuz etinin haram olduğu belirtilirken, bu hüküm, Allah'ın kesin ve tartışmasız bir buyruğudur:

“Şüphesiz size leş ve kan ve domuz etini ve Tanrı'dan başkası adına kesileni haram kıldı. Ama kim zulmetmeden ve aşırıya gitmeden mecbur kalırsa ona günah yoktur. Şüphesiz Tanrı çok bağışlayandır, çok merhametlidir.” (Bakara, 173).

Bu ayette geçen “haram kıldı” ifadesi, Müslümanların bu konuda hiçbir tereddüt yaşamaması gerektiğini açıkça belirtmektedir. Benzer bir şekilde, faizle ilgili olarak Bakara Suresi'nin 275. ayetinde de çok net bir hüküm vardır:

“Riba yiyen kimseler kalkamazlar. Ancak şeytanın dokunup çarptığı kimseler gibi kalkarlar. Şüphesiz bu onların alışverişte riba benzeridir demelerindendir. Oysa Tanrı alışverişi helal ribayı haram kılmıştır. Kime Rabbinden bir öğüt gelir de vazgeçerse geçmişte aldığı onundur. Ve işi de Tanrı'ya kalmıştır. Kim tekrar dönerse onlar ateş halkıdır. Onlar orada ebedi kalacaklardır.” (Bakara, 275).

Her iki örnekte de Kuran'ın verdiği hüküm, tartışmasız ve kesin bir şekilde bildirilmiştir. Bu, İslam'ın helaller ve haramlar konusundaki tavrını anlamamıza yardımcı olmaktadır. Ancak bazı geleneksel yaklaşımlar, Kuran'ın bu net ifadelerinden saparak, farklı yorumlar ve eklemeler yapmışlardır. Bu durum, özellikle kadınların giyimi ile ilgili yorumlarda daha belirgin bir şekilde karşımıza çıkmaktadır.

Kadın Bedeni ve Giyimi Üzerine Geleneksel Yorumlar

Kadın bedeni ve giyimi, özellikle bazı bağnaz yaklaşımlar tarafından sıkça tartışılmış ve bu konuda farklı hükümlerin verildiği görülmüştür. Kadınların örtünmesi gerektiği düşüncesi, çoğunlukla kadın vücudunun erkekleri tahrik edici olduğu ve bu yüzden kadınların kapatılması gerektiği inancından kaynaklanmaktadır. Ancak, Kuran'ın iffet anlayışı, insanın vicdanı ve ahlakı ile ilgilidir; dış görünüşle değil, kişinin içindeki ahlaki değerlerle bağlantılıdır.

Kuran'da kadınların giyimi ile ilgili kesin bir hüküm verilirken, bu hüküm genellikle kadının toplum içinde güvenliğini sağlamak ve iffetini korumak amacıyla yapılmıştır. Örneğin, Ahzab Suresi'nin 59. ayetinde, kadınların dış elbiseleriyle örtünmeleri gerektiği belirtilmiştir:

“Ey Nebi! Eşlerine ve kızlarına ve inananların kadınlarına söyle örtülerini üstlerine salsınlar. Bu onların bilinmeleri ve rahatsız edilmemeleri için en yakındır. Ve Tanrı çok bağışlayandır, çok merhametlidir.” (Ahzab, 59)

Bu ayette, kadınların giyimi ile ilgili olarak cilbab (başörtüsünden çok daha geniş kapsamlı bir örtü) giyilmeleri gerektiği ifade edilmiştir. Cilbab, kadının vücudunu tamamen örten bir elbisedir. Kuran'da başörtüsü kelimesi geçmemekle birlikte, bazı tefsirlerde yanlış yorumlar yapılarak bu ayet başörtüsü

olarak kabul edilmiştir. Ancak bu yorum, Kuran'ın mesajını doğru yansıtmamaktadır. Kuran, kadınların vücutlarını tamamen örtmeleri gerektiğini ve bu şekilde toplumda özgürce hareket etmelerini istemektedir. Bu giyimin, kadınların toplumda tanınmalarını ve zarar görmemelerini sağlamayı amaçladığı açıktır.

Geleneksel bazı yorumcular, Kuran'ın mesajını kendi mezhep anlayışlarına göre çarpıtarak, kadının dışarı çıkmaması, evde kapalı kalması gerektiği gibi kısıtlayıcı yorumlar geliştirmiştir. Bu yorumlar, Kuran'ın ahlaki bir yaklaşımı ve vicdani sorumluluğu vurgulayan mesajını göz ardı etmektedir. Kuran'a göre, kadın ve erkek arasında ahlaki sorumluluk açısından herhangi bir ayrım yoktur. İffet, her iki cins için de geçerli bir sorumluluktur.

Ahzab Suresi'nin 35. ayetinde, erkeklerin ve kadınların eşit şekilde iffetli olmaları gerektiği belirtilmiştir:

"Irzlarını koruyan erkekler ve koruyan kadınlar ..." (Ahzab, 35)

Bu ayet, her iki cinsin de ahlaklı ve iffetli olması gerektiğini açıkça ifade etmektedir. Ancak, bağnaz yaklaşımlar, kadının giyimi üzerine fazla odaklanmış ve ahlakın içsel bir değer olduğunu göz ardı etmiştir. Kadının vücudunu örtmek, sadece dışsal bir önlem olarak görülmemelidir; daha önemlisi, bu kararın kadının aklı, vicdanı ve imanı ile verilmesi gerektiğidir. Kadının örtünmesi, onun içsel bir tercihidir ve toplumun baskılarından bağımsız olarak kendisi tarafından yapılmalıdır.

Modern dünyada, kadınların giyimi üzerindeki tartışmalar daha farklı bir boyuta taşınmıştır. Kadınların özgürlüğü, kendi bedeni üzerindeki kararları alma hakkı, bireysel haklar ve eşitlik gibi kavramlar ön plana çıkmaktadır. Kuran'a göre, bir kadının iffetli davranıp davranmayacağını belirleyecek unsur, dış görünüşü değil, içindeki Allah korkusu ve ahlakıdır. Kuran'da, "…Tanrı kimin görülmeyende kendisinden korktuğunu bilmek için...." (Maide, 94) şeklinde ifade edilen bir ayet, insanların sadece dışarıda değil, gizli yerlerde de Allah'a karşı sorumlu olduklarını belirtmektedir.

Bu bağlamda, İslam'ın kadına yönelik asıl mesajı, kadının içsel değerlerini ve ahlaki sorumluluklarını ön planda tutarak, dışsal baskılardan uzak bir yaşam sürmesidir. Kadın, başını örtme kararı gibi kişisel bir tercihi, içsel vicdanı ve inancı doğrultusunda almalıdır.

Sonuç olarak, İslam'daki örtünme başörtüsü değildir. Cinsel organların örtülmesidir. Kuran, kadınların örtünmesini önerirken, aynı zamanda onların özgürlüklerini, onurlarını ve mahremiyetlerini koruma amacını taşır. Kadınların süslenmesi ve örtünmesi meselesi, İslam'da çok hassas ve önemli bir konu olmakla birlikte, bu konuda yapılan yanlış yorumlar ve hadisî eklemeler, Kuran'ın özünden sapılmasına yol açmıştır. Kuran'da kadınların örtünmesi gerektiği yönünde açık bir emri bulmak mümkün değildir. Bunun yerine, kadınların mahremiyetine saygı gösterilmesi ve ziynetlerini yalnızca belli bir çerçevede göstermeleri gerektiği vurgulanmıştır. Bu bağlamda, ziynetlerinin takılarla alakalı olmadığı, kadınların mahrem bölgelerinin gizlenmesi gerektiği anlaşılmalıdır. Ancak, yanlış yorumlarla yapılan başörtüsü dayatmaları, Kuran'ın özünden uzaklaşan bir yorumdan kaynaklanmaktadır. İslam'da kadının özgürlüğü, mahremiyetine saygı gösterilerek, içsel ve dışsal güzelliklerinin dengeli bir şekilde korunmasıyla sağlanmalıdır. İslam'da kadının giyimi ile ilgili olarak geleneksel ve bağnaz yaklaşımların ötesine geçmek, Kuran'ın mesajını doğru bir şekilde anlamak gerekmektedir. Kuran, kadınların iffetli olmalarını ve özgürce hareket etmelerini istemekte, ancak bunun için kadının bedeni üzerinde bir baskı kurmamaktadır. Kadın ve erkek arasındaki iffet sorumluluğu eşittir ve İslam, bu sorumluluğu yerine getirirken insanın vicdanını, aklını ve Allah'a olan bağlılığını ön plana çıkarır. Kadınların giyimi, kişisel bir tercih olup, toplumsal baskılardan bağımsız olarak her birey kendi kararını vermelidir.

Haram Nazar Hurafesi: Geleneksel Anlayışın Eleştirisi ve Kur'an'ın Mesajı

İslam'da ahlakî ve toplumsal kuralların temelini Kur'an-ı Kerim oluşturmaktadır. Ancak, zamanla bu kuralların yanlış yorumlanması ya da bağlamından koparılması, bazı hurafelerin doğmasına sebep olmuştur. Bu makalede, "haram nazar" kavramı, Kur'an ayetleri ışığında incelenecek, yanlış anlamaların önüne geçilmesi için ayetlerin siyak ve sibak bağlamında değerlendirilmesi sağlanacaktır.

Zinaya Yaklaşmayın: İsrâ Suresi 32. Ayetin Analizi

"Ve zinaya yaklaşmayın şüphesiz o çirkin bir günah ve çok kötü bir yoldur."(İsrâ Suresi, 32. Ayet)

Bu ayet genellikle, karşı cinse bakmayı haram kılmak için bir temel olarak gösterilmektedir. Ancak, ayeti bağlamında ele alırsak, İsrâ Suresi'nin 23-38. ayetlerinde, genel ahlakî prensiplerin işlendiğini görürüz. Bu bölümde, yetim hakkını gözetmek, kibirden uzak durmak, ölçü ve tartıda adaleti sağlamak gibi emirler verilmiştir. Zinaya yaklaşılmaması da bu ahlakî kaidelerden biridir ve bireylerin toplumu yozlaştırıcı davranışlardan uzak durmasını öğütler.

Ayette, "zinaya yaklaşmayın" denerek, sadece zina fiili değil, zinaya götüren yolların da kapatılması emredilmektedir. Ancak bu ifade, doğrudan kadınlara ya da erkeklere bakmayı haram kılmamaktadır. Zinaya yol açan esas unsurlar, toplumda genelevlerin ve ahlaksız sitelerin açık kalmasına izin verilmesi gibi yapısal problemlerdir. Ayeti bağlamından koparıp, karşı cinse bakmayı haram kılmak, metnin anlamını çarpıtmaktır.

Gözlerin Kaçındırılması: Nûr Suresi 30. Ayetin İncelemesi

"Mümimlere söyle gözlerini sakınsınlar ve ırzlarını korusunlar bu onlar için daha hayırlıdır. Şüphesiz Tanrı yaptıkları her şeyden haberdar olandır. "(Nûr Suresi, 30. Ayet)

Bu ayet, müminlere gözlerini haramdan çevirmelerini ve iffetlerini korumalarını emretmektedir. Ancak burada haramdan çevirmek ifadesi, karşı cinse bakmayı değil, genel anlamda harama yönelmeyi kapsamaktadır. Nitekim, haram sadece kadınlara bakmakla sınırlı değildir; domuz etine, alkol şişesine ya da bir günaha yönelten herhangi bir şeye bakmak da aynı kapsamda değerlendirilebilir.

Ayette, "karşı cinse bakmayın" diye açık bir hüküm bulunmamaktadır. Ayetin bağlamında, iffetli yaşamın teşvik edildiği ve haram fiillerden uzak durulmasının gerektiği vurgulanmıştır. Kur'an'da farz ve haram hükümleri, açık ve net bir şekilde belirtilir. Bu nedenle, ayeti bağlamından kopararak, kadınlara ya da erkeklere bakmayı haram olarak yorumlamak doğru değildir.

Ahzâb Suresi 52. Ayet: Nebimiz Muhammed'in Kadınlara Bakışı

"Bundan sonra kadınlar ve bunları başka eşlerle değiştirmen onların güzelliği sana hayranlık verse de antlaşmayla sahip oldukların hariç helal değildir. Ve Tanrı her şey üzerine denetleyicidir."(Ahzâb Suresi, 52. Ayet)

Bu ayet, Nebimiz Muhammed'in eşleri ve evlilik hükümleri ile ilgilidir. Ancak burada önemli bir ayrıntı bulunmaktadır: Nebimiz Muhammed'in, kadınların güzelliklerinden etkilenebildiği ifade edilmektedir. Eğer kadınlara bakmak haram olsaydı, Nebimiz Muhammed'in kadınların güzelliği hakkında fikir yürütmesi mümkün olmazdı.

Kadınlara bakmanın haram olduğu iddia edilseydi, bu hüküm ayrıca bir ayetle açıklanırdı. Örneğin, Nebimiz Muhammed'in eşleriyle evlenmenin haram olduğu gibi bir hüküm, açıkça ifade edilmiştir. Ancak kadınlara bakmakla ilgili böyle bir ayet bulunmamaktadır. Bu da, kadınlara bakmanın haram olmadığını, önemli olanın niyet ve bakışın mahiyetinin olduğunu göstermektedir.

Kadınlara ya da erkeklere bakmanın haram olduğu şeklindeki anlayış, Kur'an'da dayanağı olmayan bir hurafedir. İslâm'da temel ahlaki prensipler, bireylerin zinadan, iftira, hırsızlık ve adaletsizlik gibi kötü davranışlardan uzak durmasını emreder. Ancak, gözlerin harama çevrilmesinden kasıt, genel anlamda ahlakî yozlaşmayı önlemek ve toplumu bu tür davranışlardan korumaktır.

Kadınlara bakmak haram olsaydı, Kur'an bunu açık bir şekilde belirtirdi. Nebimiz Muhammed'in kadınların güzellikleri hakkında fikir yürütmesi, bu konuda bir haram hükmü olmadığını desteklemektedir.

Önemli olan, bakışlarımızın mahiyetidir. Eğer bir bakış, niyeti kötüye yönlendiriyorsa, bu durumda harama dönüşebilir. Ancak karşı cinse bakmanın doğrudan haram olduğu iddiası, Kur'an'ın bütüncül mesajıyla çelişmektedir.

Toplumun ahlakî temelini güçlendirmek, hurafelerden arınmış, Kur'an'ın gerçek hükümleriyle yaşamakla mümkündür.

Kur'an'da Evlilikle İlgili Haram Kılınan Kadınlar: Nisa Suresi Üzerine Bir İnceleme

Kur'an, evlilikle ilgili birçok sosyal ve ahlaki klavuz sunmuş ve bu klavuzlardan biri de hangi kadınlarla evlenilemeyeceği konusudur. Nisa Suresi'nin 22. ve 23. ayetlerinde, Allah, evlilikte sınırları belirlemiş ve özellikle hangi kadınlarla evlenmenin haram olduğunu açıklamıştır. Bu ayetler, evlilikle ilgili önemli bir düzeni ortaya koyar ve toplumsal yapının sağlıklı bir şekilde şekillenmesine yardımcı olur.

Nisa Suresi'nin 22. ve 23. ayetlerinde, evlenilemeyecek kadınlar hakkında çok açık bir şekilde açıklamalarda bulunulmuştur. Bu ayetler, kişinin yakın akrabalarıyla ve belirli hısımlarıyla evlenmesinin yasak olduğuna işaret eder. Nisa Suresi 22. ayetinde şöyle buyurulmaktadır:

"Ve babalarınızın evlendiği kadınlarla evlenmeyin. Geçmişte olanlar hariç şüphesiz o çirkin ve nefret edilen ve kötü bir yoldur."

Bu ayette, bir kişinin babasının nikâhladığı kadınlarla evlenmesi yasaklanmış, bu tür bir evliliğin büyük bir günah olduğu vurgulanmıştır. Ayrıca geçmişte yapılmış bu tür evliliklerin bozulmaması gerektiği belirtilmiştir, ancak bu tür bir evliliğin tekrar yapılması kesinlikle haram kılınmıştır.

Nisa Suresi 23. ayetinde ise evlenilmesi yasak olan kadınların listesi verilmektedir:

"Anneleriniz, kızlarınız, kız kardeşleriniz, halalarınız, teyzeleriniz, erkek kardeş kızları, kız kardeş kızları, sizi emziren anneleriniz, kız kardeşleriniz, karılarınızın anneleri, evlerinizde bulunan birleştiğiniz karılarınızdan olan üvey kızlarınız eğer onlarla birleşmeniz olmamışsa üzerinize bir günah yoktur. Ve kendi sulbünüzden oğullarınızın karıları ve iki kız kardeşi bir arada almanız üzerinize haram kılındı. Ancak geçmişte olanlar hariç şüphesiz Tanrı çok bağışlayandır, çok merhametlidir."

Bu ayet, birçok kadını evlenilmesi haram olanlar listesine dahil etmektedir. Bu kadınlar, bir kişinin annesi, kızı, kız kardeşi, hala, teyze, süt anne, üvey kızları ve eşinin annesi gibi yakın akrabalardır. Ayrıca, bir kişinin karısının üvey kızıyla evlenmesi de yasaklanmıştır.

Nisa Suresi 23. ayetinde "anneleriniz ve kızlarınız" ifadesiyle kişinin hem kendi annesi ve kızı hem de bu kadınların anneleri ve kızları yani tüm üst soyu kastedilmektedir. Burada, bireyin soyunun her kademesinde yer alan kadınlarla evlenmesi yasaklanmıştır. Bunun anlamı, yalnızca bireyin doğrudan annesi ve kızını değil, aynı zamanda onların annelerini ve kızlarını da kapsayacak şekilde geniş bir yasaklamadır. Bu hüküm, ailevi ilişkilerin düzenlenmesi ve yakın hısımlarla evlenmenin önüne geçilmesi amacı taşır.

Nisa Suresi 22. ayetinde, babaların nikâhladığı kadınlarla evlenmek haram kılındığı gibi, bu hüküm sadece babalarla sınırlı kalmaz. Aynı zamanda, kişinin dedesinin nikâhladığı kadınlar da bu yasak kapsamına girer. Yani, babaannesi de tıpkı kişinin babasının nikâhladığı kadınlar gibi, evlenilmesi yasak olan kadınlar arasında sayılmaktadır. Bu durum, ailenin her kademesinde evlilik ilişkilerinin sınırlandırılmasının, nesiller arası karmaşanın engellenmesi ve toplumsal düzenin korunması adına önemli bir adım olduğunu göstermektedir.

Nisa Suresi 23. ayetinde evlenilmesi yasaklanan kadınların ayrıntılı bir listesi verilmiştir. Bu kadınlar şunlardır:

Annesi ve Kızı: Bir kişinin annesi ve kızı, onun evlenemeyeceği kadınlar arasında yer alır. Bu, kan bağıyla yakın ilişkiyi kapsar.

Kız Kardeşi, Hala, Teyze: Kişinin kız kardeşi, halası ve teyzesi de evlenilmesi haram olan kadınlardır.

Süt Kardeşi ve Süt Annesi: Emzirme yoluyla oluşan ilişkiler de evlilik yasağını kapsamaktadır. Bu da kişinin süt kardeşleri ve süt annesiyle evlenemeyeceği anlamına gelir.

Üvey Kızları: Bir kişi, eşinin daha önceki evliliğinden olan kızlarıyla evlenemez. Ancak, üvey kızla annesiyle herhangi bir cinsel ilişki kurulmamışsa, o üvey kızın annesiyle evlenmekte sakınca yoktur.

Cariyelik konusuna gelecek olursak İslam'da cariyelik yoktur. eymanukum kelimesi meallerde anlamından uzaklaştırılarak cariye olarak çevrilmektedir. eymanukum kelimesi Türkçe'de "sizin yeminleriniz" veya "sizin antlarınız" anlamlarına gelir. Nisa Suresi 24. ayetide ayetlerin devamıdır.

"Yeminlerinizle sahip olduklarınız hariç, korunan kadınlar Tanrı'nın üzerinize yazdıklarıdır. Ve bunlardan ötesi iffetli yaşamak, zina etmemek onlardan yararlanmanıza karşılık mallarınızla istemeniz size helal kılındı. Onların kesilen ücretlerini farz olarak verin. Karşılıklı anlaştıktan sonra farz hakkında üzerinize günah yoktur. Şüphesiz Tanrı her şeyi bilendir, hikmet sahibidir."

Nisa Suresi, evlilikle ilgili belirli sınırları çizerek toplumun ahlaki yapısını korumayı amaçlar. Allah'ın yasakladığı kadınlarla evlenilmemesi, hem bireysel hem de toplumsal düzenin sağlanmasında önemli bir role sahiptir. Aile içindeki ilişkilerin sınırlandırılması, özellikle yakın akrabalık ilişkilerinin evlilikle karıştırılmasının önüne geçilmesi, toplumun sağlıklı ve düzenli bir şekilde gelişmesi için hayati bir öneme sahiptir. Kur'an'da evlenilmesi yasaklanan kadınların listesi, her dönemde bireylerin dikkat etmesi gereken temel ilkeleri belirler ve ailevi değerlerin korunmasına katkı sağlar.

İslam'da Kadının Yeri: Kuran'daki Şahitlik ve Borç Konusuna Dair Bir Değerlendirme

İslam, kadına olan yaklaşımını birçok farklı açıdan ele alırken, özellikle Kuran'da kadının değeri, korunması ve haklarının korunması üzerine bir takım düzenlemelere yer verilmiştir. Bazı ateist görüşler, özellikle Kuran'daki bazı ayetleri yanlış bir şekilde yorumlayarak İslam'ın kadını değersizleştirdiğini iddia etse de, Kuran'ın özü, kadının haklarını koruma, ona rahmet ve merhamet gösterme üzerine kuruludur. Kuran'da, borçlanma ve şahitlik konusundaki düzenlemeler, toplumsal düzeni sağlamak ve taraflar arasında adaleti tesis etmek amacı taşır. Bakara Suresi, 282. ayet, borçların yazılması ve şahitlik yapılması konusunda önemli hükümler içerir. Ayette şöyle denir:

"Ey iman edenler, birbirinize borç verdiğiniz zaman belirli bir süreye kadar onu yazın ve aranızda bir yazıcı adaletle yazsın yazıcı Tanrı'nın kendisine öğrettiği şekilde yazmaktan kaçınmasın üzerinde borç olan kimse Rabbi olan Tanrı'dan korksun ve ondan hiçbir şeyi eksik etmesin borçlu aklı ermez zayıf veya yazdırmaya güç yetiremeyecekse onun velisi adaletle yazdırsın ve erkeklerinizden iki şahidi şahit tutun eğer iki erkek yoksa razı olduğunuz şahitlerden bir erkek ve hata yaptığında diğeri ona hatırlatacak iki kadın şahit tutun …" (Bakara, 282)

Bu ayet, borç işlemlerinde şahitlik yapılması gerektiğini belirtirken, bir erkek ve iki kadının şahit olarak tutulmasını gerektiriyor. Ancak, bu düzenlemenin amacı, kadının değerini küçümsemek değil, aksine kadının ruhsal ve fiziksel rahatını korumaktır. Çünkü şahitlik, zor bir görev olup, zaman zaman baskı ve tehditlere maruz kalabilir. Bu riski hafifletmek amacıyla kadınlara şahitlik yükümlülüğü iki kişi olarak verilmiştir. Bu düzenleme, kadının üzerindeki yükü hafifletmeyi ve ona daha fazla konfor sağlamayı amaçlamaktadır. Şahitlik, toplumda çok önemli bir rol oynar. Ancak bazen, şahitlik etmek, kişiyi tehlikeye atabilir, özellikle borçlar veya benzer anlaşmazlıklarda. Bakara Suresi, 282. ayet'te bu konuda şöyle denir:

"Şahitler çağrıldıkları zaman kaçınmasınlar…" (Bakara, 282)

Bu ayette, şahitlik görevini yerine getirmeyen veya kaçan kişilere karşı uyarı bulunmaktadır. Şahitlik, bazen taraflar arasında gerginlik yaratabilir ve şahitler tehdit edilebilir. Bu risk, özellikle kadınlar için daha büyük olabilir. Bu nedenle Kuran, kadının bu tür durumlarda daha az baskı altında kalmasını hedeflemiş ve şahitlik yükümlülüğünü daha çok erkeklere vermiştir. Eğer erkek şahit bulunmazsa, bir erkek ve iki kadın şahit kabul edilmiştir. Bu durum, kadının üzerindeki baskıyı azaltmayı ve ona daha fazla koruma sağlamayı amaçlamaktadır. Kuran, kadını ve erkeği amelleri açısından eşit kabul eder. Nur Suresi, 6-8. ayetlerinde, zina suçlaması durumunda, her iki tarafın da yemin etmesi gerektiği belirtilir:

"Dört defa Tanrı'yı şahit tutup onun yalan söyleyenlerden olduğuna şahitlik etmesi kendisinden azabı kaldırır." (Nur, 8)

Burada, erkek ve kadın arasında eşitlik sağlanmıştır. Kadın, kocasının yalan söylediğine dair dört kez yemin eder ve bu yemin, erkeğin yeminine karşılık gelir. Bu, kadınların da aynı haklara sahip olduğunu ve yeminlerinin eşit sayıldığını gösterir. Bazı ayetlerde, erkeklerin bazı sorumlulukları daha fazla üstlenmeleri gerektiği belirtilmiştir. Ancak bu, kadının değersiz olduğu anlamına gelmez. Tam aksine, bu tür düzenlemeler kadının korunması ve rahatının sağlanması için getirilmiştir. Bakara Suresi, 282. ayetteki erkeklerin sorumluluğu, erkeklerin dış dünyada daha fazla etkileşimde bulunmalarından, iş gücüne dayalı daha yoğun sorumluluklar taşımalarından kaynaklanır. Kadınların ise, aile içi ve sosyal hayatta daha korunaklı ve nazik bir konumda olmaları gerektiği düşünülerek, onların rahatını ve güvenliğini temin etmek adına bu tür düzenlemeler yapılmıştır. Kuran, kadın ve erkeği eşit şekilde kabul

eder, ancak her bireyin doğal yapısı ve toplum içindeki rolü dikkate alındığında, bazı konularda kadınlara daha fazla koruma sağlanmıştır. Şahitlik gibi konularda, kadının üzerindeki baskı ve riskleri azaltmak amacıyla Kuran, bazen kadınları daha az sorumluluk altına almıştır. Bu düzenlemeler, kadının korunması ve rahatının sağlanması için yapılmıştır. Ateistlerin veya yanlış yorumlayanların, Kuran'daki bu tür düzenlemeleri kadının değersizleştirilmesi olarak görmesi yanlıştır. Aksine, İslam kadına değer verir, onu korur ve onun iyiliğini gözetir.

HÛRİ NEDİR?

GELENEKÇİLERİN İDDİA ETTİĞİ GİBİ CENNETTE HÛRİ SADECE ERKEKLERE Mİ VAR?

Arapça sözcüğün tekil formu ahver (erkek) ve havrâ (dişi), çoğul formu ise hur (ḥūr) iken , Türkçe ve Farsçada "huri" tekil manada kullanılır. Diller, birbirinden sesler (fonetik) itibariyle farklı oldukları gibi, gramer kuralları (dilbilgisi) açısından da birbirinden farklıdır. Dünya üzerindeki dillerin birçoğunda eril/müzekker, dişil/müennes ifadeler yoktur; ama bir kısmında da eril/müzekker ve dişil/müennes ifadeler vardır. Türkçe "o " işaret zamiridir ve "o" zamirinde cins ayrımı yoktur. Örneğin, İngilizcede kadın için "she" erkek için "he" ve cansız nesneler için de " it " işaret zamiri kullanılır. Tekil formuna Kur'an'da rastlanmayan huri sözcüğünün, çoğul formuna birkaç yerde rastlanır.

Kelimenin kökü havar (h-w-r)'dır. Nitekim "hûr" gerek eril gerekse dişil formun çoğuludur. Nebimiz İsa'nın "havarileri" de aynı kökten gelmektedir. Hur (haver) kökünden yapılmış ahver ve havranın çoğulu olan huri kelimesinin de havariyle kök ve anlam ortaklığı vardır. Havari kelimesi; " seçilmiş, kusursuz, taraftar, özverili arkadaş, dost, bir kimseye ileri derecede yardım eden ve kendisini bir davaya adayan kimse" anlamına gelir. Peki, gramer kuralları ve kelimenin etimolojik (kökeni) yapısı böyleyken neden gelenekçiler huri'yi erkeklere sunulmuş cinsellik içeren nimet olarak anlıyor ve öyle anlatıyor?

Gelenekçiler, Kuran'a Kuran'dan bakmaz da ondan. Kuran'ı Kuran ayetleriyle değil, hadislerle anlamaya çalışırlar ve bu yüzden her konuda yanılırlar; Kuran'ı yanlış tefsir ve tevil ederler. Kelimelerin anlamlarını çarpıtırlar. Bu, tarih boyunca şirk itikadına sahip bütün müşriklerin yaptığı bir şeydir.

Kovulmuş Şeytandan Tanrı'ya Sığınırım

Merhametli ve Bağışlayan Tanrı'nın İsmiyle

"Sözleşmelerini bozmaları sebebiyle onları lanetledik ve kalplerini kaskatı yaptık kelimeleri yerlerinden saptırıyorlar ve kendilerine öğütlenen şeyden nasiplenmeyi unuttular." (Mâide Suresi 13. Ayet)

Gelenekçi; kafasındaki dini, ayetlere yanlış mana vererek İslam'a sokmaya çalışır ve bunda da günümüze kadar epey başarılı olmuştur.

Huri kelimesinin dilbilim açısından durumunu kısaca özetledim. Kelime, sadece dişil bir kelime değil. Yani, Arapçaya göre "huri" dendiğinde sadece kadından veya kızdan bahsedilmiş olmuyor.

O zaman gerçekte "huri" ne? Kuran'da hurilerle anlatılmak istenen nedir?

Huri aslında cinsellik içermeyen bir cennet nimeti; sohbet arkadaşı, dost ve bu sohbet arkadaşının, dostun cinsiyetinin bir önemi yok; erkek de olabilir kadın da. Cennette, Allah'ı birlikte anabileceğiniz, tesbih edebileceğiniz, sohbet edeceğiniz arkadaşlardır huriler.

Kadın düşmanı gelenekçi müşrikler, iman etmek isteyen kadınların kalplerine şeytani bir şüphe atmışlardır ve şüpheyi hadislerle beslemişlerdir. Her konuda olduğu gibi yine karşımıza hadisleri temel alan uydurulmuş din ile Kuran'daki İslam arasındaki fark ortaya çıkıyor. Erkeklere huri var; ama kadınlara sadece eşleri! Kadınlar da, haklı olarak bir adaletsizlik olduğunu düşünmeye başlıyor. Allah'ı tenzih ederiz. Hâlbuki huri bir nimet ve cinsellikle ilgili değil. Ruh ve madde konusunu ve Kuran'daki İslam'ı bilmeyen gelenekçi müşrikler de bu nedenle hiçbir konuyu insanların kalbini, aklını tatmin edecek şekilde açıklayamıyorlar. Konunun ruh ve madde ile ne ilgisi mi var? Aslında konu, bu ilmin kavranamamasından anlaşılmıyor da diyebiliriz. Şöyle ki:

Cinsellik, seks, sevişmek… bunlar, Allah'ın, insan için yarattığı en büyük maddi nimetler. İnsanlar, ergenliğe adım atmalarıyla birlikte zihinlerini sürekli meşgul eden bu konuyla muhatap olurlar. Her

normal insan için karşı cins bir cazibe merkezidir ve insanı kendine cinsel anlamda çeker. Bu duygu, insanı etkileyen hâkim bir duygu ve fizyolojik bir dürtüdür. İşte, Allah bu güzel ve insanın ruhunu etkileyen nimetini cennette, sınırsızca , kullarına hiçbir cinsiyet ayrımı gözetmeksizin sunacaktır.

Peki, Cennette Cinsellik Nasıl Yaşanacak?

Gelenekçiler, erkeğin en az 70 hûri'si olacağını iddia ediyor. Kadına ise sadece erkeği var. Bu, çok açık bir adaletsizliktir. Erkeğin haremi var; kadın ise, haremdeki kadınlardan sadece biri. Ama Kur'an'da, müminlerin eşleriyle birlikte olduğu anlatılıyor.

Bakara Suresi, 25. ayet: "Ve inanan Salih işler işleyenleri müjdele şüphesiz ki onlar için altlarından ırmaklar akan bahçeler vardır. Onlardaki meyveden rızk olarak her rızıklandırıldıklarında bu daha önceden rızıklandığımız şeydir derler. Onlara ona benzer verilmiştir. Orada onlar için tertemiz eşler vardır ve onlar orada ebedî kalacaklardır."

Al-i İmran Suresi, 15. ayet: "De: Size bunlardan daha iyisini söyleyeyim mi? Takva sahipleri için Rableri katında içinde sürekli kalacakları altlarından ırmaklar akan bahçeler ve tertemiz eşler ve Tanrı'nın rızası vardır. Ve Tanrı kullarını görendir."

Nisa Suresi, 57. ayet:" İman edip salihatı yapanları altlarından ırmaklar akan bahçelere sokacağız orada ebediyen kalacaklardır. Kendilerine orada tertemiz eşler vardır. Ve onları çok geniş bir gölgeye sokacağız."

Gelenekçiler, ruh ve madde konusunu bilmiyor. Bu yüzden de birçok konuyu, yaratılış gerçeğini anlayamıyor. Cennette nimetleri sınırsız tadabilmemiz için birçok bedenimiz olacak. Bir bedenimiz yemek yerken, diğer bir bedenimiz resullerle sohbet edecek. Tek ruh ve nimetlerin hazzını yaşamak isteyen, yaşayacak olan birçok beden. Cennetteki eşimizin ruhunu seviyoruz. Asıl olan ruhtur. Ama onu farklı bedenlerde görmek isteyebiliriz. Bir erkeğin cennetteki eşi ona; sarışın, esmer, kızıl saçlı, mavi gözlü, yeşil gözlü… çok değişik suretlerde görünebilir. Bu, mümkün. Aynısını doğal olarak kadın da isteyebilir. Bu bedenlerden 70 tanesi ile birlikte olmak isteyebilir. Şöyle düşünün: İki eliniz ve on parmağınız var. Bütün parmaklarınızı hissedebiliyor musunuz? Evet, on parmağınızın sizin parmaklarınız olduğunu hissedebiliyorsunuz. Erkeklere 70 hûri yok. Eşinin 70 farklı görünümü var. Tabii bu kadın için de geçerli.

Cennette, insanın bir ruhu ama sınırsız nimetleri aynı anda yaşamak için birçok bedeni olacaktır. Örneğin bir kadın düşünelim. Dünyadaki eşi de mümin olarak onunla yine cennette beraber olsun. Kocası, karısına her seferinde başka bir surette ve birden fazla sayıda (ama tabi aynı ruhla) gelir ve birlikte olurlar. Aynısı erkek içinde geçerlidir. Ruhları aynı ama bedenleri farklı. Erkek, karısını, kadında kocasını binlerce farklı surette görmek isteyecektir ki bu, iki taraf içinde yani hem erkek hem kadın için çok doğal bir istektir. Erkek; sarışın, esmer, kızıl, zenci, melez… farklı özelliklere ve güzelliklere sahip birçok kadınla beraber olmak isteyebilir. Bedenler sonsuza kadar değişiyor ve ruhlar hep aynı. Dolayısıyla, kadınların adaletsizliğe uğraması gibi bir durum söz konusu değil; erkeklere de bir ayrıcalık yok. Allah'ı tenzih ederiz. Erkeklere harem var; ama kadınlara yok. Böyle bir durum söz konusu değil. Cennette gelenekçilerin iddia ettiği gibi erkeğin hurilerden müteşekkil bir haremi, kadında o haremin bir parçası olacak. Böyle bir anlatım Kuran'da yok. Kimsenin kimseyi kıskanmasına da gerekte yok. Çünkü zaten hep eşinle birliktesin. Sadece, eşinin binlerce bedeni var o kadar.

Konu, bir ayet üzerinden örneklendirebilir.

Ali Bulaç Meali:

"Göğüsleri henüz tomurcuklanmış yaşıt kızlar." (Nebe' Suresi 33. Ayet)

Ve kevâ'ibe etrâbâ(n)

Ayette geçen ke'abe fiilinin; çarpıcı, göz alıcı olma, üstünlük, ihtişam gibi anlamları var. Kelime, insan için kullanıldığında; o, başka bir kişiyi, göz alıcı, çarpıcı veya muhteşem veya harika yaptı, anlamına geliyor. Hem ke'abe fiilinin, hem de ke'b isminin halk dilindeki kullanımı göz alıcı hale gelen, göğüsleri yeni gelişmeye (tomurcuklanmaya) başlamış kız anlamında da kullanılıyor. Gelenekçiler, burada ayete meal

vermek yerine, kafalarındaki dini meale sokmaya çalışıyorlar ve hûri efsanesi ortaya çıkıyor. Kelimenin ilk anlamını değil, halk dilindeki ve hadislerdeki hûri anlatımını ayetin anlamına katmaya çalışıyorlar.

"Hur" ve "ıyn" sözcükleri birlikte "Hurun ıynün" gibi kullanıldığında anlam; "iri parlak gözlüler" demek olur ki, bu özellik ayetlerde, cennette verilen eşleri nitelediğinden; "iri parlak gözlü eşler" anlamı kazanır. "Hûr" ve "ıyn" sözcüklerinin ikisini birden kullanarak ifade edilen gözler, Arapların çok beğendiği göz tipidir ve hem kadının hem de erkeğin güzelliğini anlatmak için kullanılır. "Hûr" sözcüğü; "parlak siyah göz" demek olup, akı çok ak, karası da çok kara (parlak, ferli) olan ceylan gözü, sığırgözü gibi gözler için kullanılır. Yapı itibarıyla cem (çoğul) olan bu sözcük, hem eril yapıdaki "haver" sözcüğünün, hem de dişil yapıdaki "havra" sözcüğünün çoğuludur. Yani, hem erkeklerin hem de kadınların gözlerini ifade eder. Hûri kelimesi Arap dil kaideleri açsından bir kadını tanımlayan bir kelime değil. Hûri'nin çoğulu Kur'an'da "Havari" olarak kullanılıyor. Yani, Nebimiz İsa'nın talebeleri. Havari sohbet arkadaşı demek. Hûri sohbet arkadaşı, sohbet edilen insan.

1. ve kevâibe (kevaib): genç, göz alıcı, şahane, endamlı - yüksek, yüce, kaliteli, değerli

2. etrâben (etrâb): aynı yaşta, yaşıt - tam denk

Gelenekçiler bu ayeti erkeklere verilecek huriler gibi çeviriyor. Oysa kelimelerin anlamları çok farklı. Ayetin gerçek meali ise şöyle:

"Genç ve yaşıt eşler..." (Nebe' Suresi 33. Ayet)

Cinsel ilişkiden alınan haz, dünya hayatında insanı en çok etkileyen hazların başında geliyor. İşte, gelenekçiler bu nimeti, cennette neredeyse sadece erkeğe sunulan bir güzellik olarak tasvir ediyorlar. Hâlbuki Kur'an'a göre iddialarının hepsi geçersiz. Bu Kur'an gerçeğini, ayetleri incelediğimiz de net olarak görüyoruz.

Allah, kadını ve erkeği emir ve yasaklara uyma, cezalandırma ve mükâfatlandırma açısından eşit yaratmıştır. Kadın ve erkek mümin, Allah'ın ruhunu taşıyor. Erkek başka, kadın başka bir ruhun sahibi değil. Ruhun, erkeği-dişisi, beyazı-zencisi olmaz. Mümin kadını ve mümin erkeği değerli kılan şey, Allah'ın ruhunu taşımalarıdır. Allah adildir. Cennette, nimet paylaşımı da adil olacaktır. Cennet nimetleri sadece erkeklere ait değildir. Gelenekçiler ise; hadisleri, söylentileri temel alarak bir din anlayışı geliştirdiklerinden cennetteki nimetleri sadece erkeklere tahsis etmişler. Oysa bu, Kur'an'a muhalif bir bakış açısı.

"Ve Rableri onlara cevap verdi. Sizden erkek veya kadın çalışanın işini zayi etmeyeceğim hepiniz birbirinizdensiniz. Şüphesiz benim yolumda göç edenler, yurtlarından çıkarılanlar ve işkence edilenler ve vuruşanlar ve öldürülenler onların kötülüklerini örteceğim ve Tanrı katından karşılığı olarak onları altlarından ırmaklar akan bahçelere sokacağım. Karşılıkların en güzeli Tanrı katındadır."(Âl-i İmrân Suresi 195. Ayet)

Erkek kadından fiziksel olarak güçlüdür; fakat bu fıtrî açıdan erkeğin kadından üstün olduğu anlamına gelmiyor. Üstünlük ölçüsü, takvadır. Kadın, erkekten daha takva olabilir.

"Ey insanlar şüphesiz sizi bir erkek ve bir kadından yarattık ve birbirinizi tanımanız için sizi milletlere ve kabilelere ayırdık. Şüphesiz Tanrı yanında en üstün olanınız en çok takva sahibi olanınızdır. Şüphesiz Tanrı her şeyi bilendir, haber alandır ." (Hucurat 13)

"Ve erkek veya kadın müminden kim salihatı yaparsa işte onlar bahçeye girerler ve zerre kadar haksızlığa uğratılmazlar."(Nisâ Suresi 124. Ayet)

"Erkek veya kadın kim mümin olarak salihatı yaparsa onu temiz bir hayatla yaşatırız ve şüphesiz onların ödüllerini yapmış olduklarının en güzeliyle veririz."(Nahl Suresi 97. Ayet)

Kadın, Kur'an'daki İslâm'ın hükümlerini yaşadığı zaman erkekle eşit derecede cennet nimetlerinden istifade edecektir.

SONUÇ:

Hûri kelimesi, Arapça kökenli bir terim olup, çoğunlukla cennetle ilişkilendirilir. Ancak geleneksel anlayışlardan farklı olarak, hûri'nin cinsellikle ilgili bir kavram olmadığını, daha çok cennetteki temiz, saf dostları ve sohbet arkadaşlarını tanımladığını söylemek mümkündür. Kelime, hem eril hem de dişil bir yapıya sahip olup, tekil formunda "ahver" (erkek) ve "havrâ" (kadın) kullanılırken, çoğul formu "ḥūr" olarak kullanılır. Bu, dilbilgisel olarak her iki cinsiyeti de kapsar. Ayrıca, kelimenin kökeni "havar" (seçilmiş, özverili yardımcı) kelimesiyle ilişkilidir. Bu da, hûrilerin cennetteki dost ve sohbet arkadaşlarını ifade ettiğini gösterir.

Geleneksel bazı yorumlar hûrileri cinsellik ile ilişkilendirirken, bu anlayış Kur'an'ın mesajıyla uyumlu değildir. Kur'an'da hûri kelimesi, erkeklere yönelik cinsel bir ödül olarak değil, cennetteki dost ve arkadaş olarak açıklanır. Cennette, Allah'a yakınlık ve tesbih için birlikte zaman geçirilecek dostlar olarak tasvir edilirler.

Kadınların da cennette eşleriyle birlikte oldukları belirtilir. Örneğin, Bakara Suresi 25, Al-i İmran Suresi 15 ve Nisa Suresi 57'de cennetteki eşlerin "tertəmiz" olduğu ve müminlerle birlikte olacakları vurgulanır. Cennette ruh ve beden arasındaki dengeyi anlamayanlar, bu kavramları maddi zevklerle karıştırabilmektedir.

Cennette cinsellik konusuna da gelince, geleneksel anlayışlar, erkekler için çok sayıda hûri'nin var olduğunu öne sürer, ancak bu yaklaşım cennetteki gerçek eşitlik anlayışıyla çelişir. Kur'an, eşlerin birlikte olmasını ve cennetteki nimetlerin sınırsız bir şekilde deneyimlenmesini anlatır. Burada önemli olan ruhun birlikteliği ve huzurudur, bedenin şekli ya da sayısı değil. Cennette her iki cinsin de istedikleri şekilde değişik suretlerde eşleriyle birlikte olmaları mümkündür.

Hûri kelimesinin anlamı, sadece cinsel bir ödül değil, daha derin bir manevi dostluk ve birliktelik olarak anlaşılmalıdır.

Gelenekçiler; kadını, erkeğin bir parçasından yaratılmış, erkeği tamamlayıcı bir unsur olarak tasavvur eder. Kadın, müstakil bir varlık değildir onlara göre. Bir dekordur, aksesuardır. Aklı yarımdır, zayıftır… İşte, gelenekçi müşrikler kadınla ilgili olan her konuyu bu çarpık bakış açısıyla değerlendirir. Dolayısıyla, her konuyu yanlış tevil ve tefsir ederler. Gelenekçi müşrikler hiçbir zaman, hiçbir konuyu insanların aklını ve kalbini gerçek anlamda tatmin edecek şekilde izah edemezler. Çünkü yol göstericileri Allah'ın sözleri/hadisleri yani Kuran değil; müşrik ve münafıkların uydurdukları hadislerdir. Kadın ve erkek eşittir ve cennet nimetleri de eşit olarak sunulacaktır; bir kayırma, iltimas söz konusu değildir. Allah'ın adaleti sonsuzdur. Allah'ı tenzih ederiz.

Allah, sonsuz adildir. Gelenekçi müşriklerin hurafeleri kadınların imanlarını sarsıyor ve vesveselenmelerine neden oluyor. Dünyada ve ahirette kadınlar ve erkeler eşit. Erkek kadından üstün değil ve daha fazla nimeti de hak etmiyor.

"Erkek veya kadın kim mümin olarak salihatı yaparsa onu temiz bir hayatla yaşatırız ve şüphesiz onların ödüllerini yapmış olduklarının en güzeliyle veririz."(Nahl Suresi 97. Ayet)

Kadın Nebi Olmaması Konusuna İslami ve Sosyolojik Bir Yaklaşım

İslam tarihinde ve teolojisinde kadın nebinin bulunmaması sıkça tartışılan bir konudur. Özellikle ateist veya İslam'ı eleştiren çevreler bu durumu kadın-erkek eşitliği açısından değerlendirerek İslam'ın kadınlara haksızlık yaptığını iddia edebilmektedir. Ancak bu mesele sadece eşitlik perspektifinden değil dinin tarihsel sosyolojik ve ilahi hikmet boyutlarından da ele alınması gereken bir konudur. Nebilik hem fiziksel hem de psikolojik açıdan son derece zor bir görevdir. Nebiler Allah'ın hak dinini insanlara tebliğ ederken pek çok engelle karşılaşmış inkârcıların ve müşriklerin saldırılarına uğramıştır. Kur'an'da bu durum birçok ayette detaylı şekilde anlatılmıştır:

"Sen sadece büyülenmişlerdensin dediler." (Şuara Suresi, 153)

"Şüphesiz Tanrı'nın ayetlerini inkâr edenler ve nebileri hak olmaksızın öldürenlere ve insanlar arasında hakkaniyetle emredenleri öldürenlere acılı bir azabı müjdele." (Al-i İmran Suresi, 21)

Bu ayetler nebilere karşı yapılan psikolojik saldırıları iftiraları ve hatta öldürme girişimlerini gözler önüne

sermektedir. Örneğin İbrahim nebinin ateşe atılmaya çalışılması (Ankebut Suresi, 24) nebilere karşı girişilen fiziksel şiddetin çarpıcı bir örneğidir. Bu tür saldırılar nebilik görevinin sadece manevi değil aynı zamanda ciddi fiziksel tehditler içerdiğini de göstermektedir.

Kadınların nebilik görevine getirilmemesi İslam'a göre bir eksiklik veya adaletsizlik olarak değerlendirilmemelidir. Aksine bu durum Allah'ın kadınlara olan merhameti ve korumasının bir göstergesi olarak düşünülebilir. Çünkü tarih boyunca müşrikler zan ve gelenek üzerine kurulu din anlayışlarını savunurken nebilere karşı her türlü saldırıyı meşru görmüşlerdir. Bu saldırılar sadece fiziksel değil aynı zamanda iffet üzerinden yürütülen ahlaksız ithamları da içermiştir. Kadınlar biyolojik ve toplumsal rollerinden ötürü bu tür saldırılardan daha fazla etkilenebilirler. Özellikle iffet konusundaki hassasiyetler kadınların böyle bir görevde daha büyük zorluklarla karşılaşmasına neden olabilirdi. Allah kadınları bu zorlu görevden muaf tutarak onların fiziksel ve psikolojik olarak daha güvenli bir ortamda yaşamasını sağlamıştır.

Nebilik dönemin şartları kadar günümüz koşulları da bu durumu anlamak için bir kıyaslama sunabilir. Örneğin günümüzde dahi bazı dini tartışmalar veya eleştiriler kişisel saldırılara hakaretlere ve iftiralara yol açabilmektedir. Kur'an yeterlidir diyenlere verilen ölüm cezaları, Kur'an merkezli hareket eden bireylere karşı yapılan iftiralar ve toplum baskısı bu durumun modern zamanlardaki yansımalarıdır. Hadislerin terk edilmesini savunan kişiler kimi çevrelerde dansöz kılığına sokularak alay konusu edilmiş , kimilerine deli denilmiş, kimileri ise ölümle tehdit edilmiştir. Bu örnekler bir nebi olmasalar dahi hak dini savunan kişilere yönelik sosyal ve psikolojik baskının günümüzde bile devam ettiğini göstermektedir.

Nebilerin gönderildiği toplumların genel özellikleri incelendiğinde bu toplumların çoğunlukla zan ve gelenek üzerine kurulu bir din anlayışına sahip oldukları görülmektedir. Nebiler bu yanlış din anlayışlarını düzeltmeye ve insanları hak dine davet etmeye çalışırken çoğu zaman şiddetli bir direnişle karşılaşmışlardır. Nebimiz İsa Musevileri Allah'a teslim olmaya davet ettiğinde Musevilerin büyük bir kısmı dinlerinin değiştirileceği korkusuyla tepki göstermiştir. Nebimiz Muhammed ise hem Hristiyanları hem de Musevileri hak dine davet etmiş ve benzer tepkilerle karşılaşmıştır. Bu direnişin temelinde geleneksel din anlayışının terk edilmesi gerektiği düşüncesine karşı duyulan korku ve öfke yatmaktadır. Eğer kadınlar nebi olarak gönderilmiş olsaydı bu direnç ve saldırılar daha da artabilir kadınların toplumda daha büyük tehlikelerle karşılaşmasına neden olabilirdi. Kadınların nebilik göreviyle yükümlü kılınmaması İslam'da kadın-erkek eşitliğinin bir eksikliği olarak değil Allah'ın kadınlara olan rahmeti ve merhameti çerçevesinde değerlendirilmelidir. Nebilik tarih boyunca fiziksel ve psikolojik zorlukları barındırmış bir görevdir ve kadınlar bu görevden muaf tutularak korunmuştur. Bu durum İslam'ın kadınlara verdiği değeri ve koruma mekanizmasını açıkça ortaya koymaktadır. Aynı zamanda nebiliğin sadece bir ayrıcalık değil ağır sorumluluklar ve tehlikeler barındıran bir görev olduğunu da unutmamak gerekir. Allah kadınlara bu yükümlülüğü vermemiş ve onların fıtratına uygun farklı alanlarda üstünlüklerini ortaya koymalarına imkân sağlamıştır.

Kadınların Seyahat Hakkı ve Kur'an'ın Evrensel Mesajı

Kur'an'da erkekler ve kadınlar için aktif, seyahat eden bireyler olmanın vurgulandığı görülmektedir. Bu durum, "saihat" kelimesinin geçtiği çeşitli ayetlerle de desteklenmektedir. Ancak gelenekselci yaklaşım, bu kelimenin erkeklere yönelik kullanıldığında "seyahat eden, dolaşan, aktif" anlamını verirken, kadınlar için geçtiği yerlerde anlamını değiştirerek "oruç tutan" olarak çevirip Kur'an'ı tahrif etmektedir. Oysa ki Kur'an'ın bütüncül bakışı içerisinde böyle bir farklılık bulunmamaktadır.

Kur'an'da "saihat" kelimesi üç ayette geçmektedir:

1. Tevbe Suresi 2. Ayet: "Fesihu fil ard" ifadesi, "yeryüzünde dolaşın" anlamına gelmektedir.

2. Tevbe Suresi 112. Ayet: "Saihune" kelimesi, "seyahat edenler" olarak tercüme edilmelidir.

3. Tahrim Suresi 5. Ayet: "Saihatin" kelimesi, "seyahat eden" anlamına gelir. Ancak bazı meallerde bu kelime "oruç tutan" olarak çevrilip bu, kelimenin anlamı değiştirilmektedir.

Tahrim Suresi 5. ayet şu şekilde ifade edilmektedir:

>"Eğer sizi boşarsa, belki Rabbi sizden daha hayırlı, teslim olan, inanan, itaatkar, tevbe eden, ibadet eden,

seyahat eden dul ve bakire eşlerle değiştirir." (Tahrim Suresi 5. Ayet)

Bu ayette bahsedilen "saihatin" kelimesi, kadınların da seyahat eden, aktif bireyler olduğunu ortaya koymaktadır. Bunun en açık örneği ise Meryem Suresi'nde verilmiştir.

>"Kitapta Meryem'i an. Hani ailesinden ayrılıp doğu tarafında bir yere çekilmişti." (Meryem Suresi 16. Ayet)

Bu ayette Meryem'in ailesinden uzaklaşarak tek başına bir yolculuğa çıktığı anlatılmaktadır. Bu, kadının tek başına seyahat etme hakkına sahip olduğuna dair çok net bir delildir.

Kadınların tek başına seyahat etme hakkını ellerinden almak, onların şu temel haklarından da mahrum kalmalarına sebep olmaktadır:

- Eğitim Hakkı: Bir kadın, üniversite kazanması durumunda eğer şehir dışına çıkamıyorsa eğitim hakkı engellenmiş olur.

-Çalışma Hakkı: Seyahat edemeyen bir kadın, farklı bir şehirde iş imkanına da sahip olamaz.

-İbadet Hakkı: Tek başına seyahat edemeyen bir kadın, hac gibi ibadetlerini de yerine getiremez.

Bu kısıtlamalar, kadınların hayatın her alanında geride kalmalarına ve fıtratlarına aykırı bir şekilde hareket etmelerine neden olmaktadır. Oysa ki Kur'an'ın mesajı açıktır: Kadınlar da erkekler gibi aktif bir hayat sürebilir, seyahat edebilir ve kendi başlarına kararlar alabilirler.

Kadınların tek başına seyahat edemeyeceğini iddia edenler, aslında Allah'ın verdiği bu hakkı geleneksel inançlarıyla değiştirerek bir kısıtlama getirmektedirler. Bu da Allah'a ortak koşmak ve O'nun sözünü değiştirmek anlamına gelir.

Kur'an'ın evrensel mesajına baktığımızda, kadınların seyahat etme hakkının ellerinden alınmasının dini bir dayanağı olmadığı görülmektedir. Bilakis, hem Tahrim Suresi 5. ayet hem de Meryem'in kıssası, kadınların da seyahat edebileceğini ve bunun fıtri bir hak olduğunu ortaya koymaktadır. Kadınların seyahat etmelerini engellemek, onlara Allah tarafından verilen çeşitli hakları ellerinden almak anlamına gelir ve böyle bir uygulama, Kur'an'ın özgürleştirici mesajına ters düşmekte, kadının hayatın her alanında yer alabilmesini engellemektedir.

Dabbe ve Mehdi: İlahi Mesajın Taşıyıcısı

Kutsal metinler ve dini kaynaklarda insanlığa mesaj taşıyan figürler arasında "Dabbe" ve "Mehdi" özel bir yere sahiptir. Bu iki figür, geleneksel ve modern tefsirlerde farklı yorumlarla ele alınmış, ancak ayetler ve hadisler ışığında bu kavramların anlamlarını ve fonksiyonlarını derinlemesine incelemek, onların insanlar için taşıdığı mesajları daha iyi anlamamıza olanak sağlar.

"Dabbe" kelimesi Arapça'da "hareket eden, canlı varlık" anlamına gelir ve Kur'an-ı Kerim'de 14 kez geçer. Çoğul hali olan "devâbb" ise dört kez kullanılmıştır. Dabbe, canlı ve hareketli bir varlığı ifade eder. Neml Suresi 82. ayetinde şöyle geçmektedir:

> "Ve söz başlarına geldiği zaman onlara yerden bir canlı çıkarırız. Şüphesiz o onlara insanların ayetlerimize inanmadıklarını söyler." (Neml, 27:82)

Bu ayet, Dabbe'nin kıyamet öncesi bir dönemde yerden çıkacak bir varlık olduğunu ve insanlarla konuşarak onların ilahi mesajlara olan inançsızlıklarını yüzlerine vuracağını ifade eder. Hadislerde de Dabbe'nin yanında Nebimiz Musa'nın asası ve Elçi Süleyman'ın mührü olduğu belirtilir ve müminlerin yüzü parlatılacak, kâfirler ise damgalanacaktır (Ahmed b. Hanbel, Müsned 2:91). Bu durum, Dabbe'nin insanları inançlarına göre ayıran bir görev üstleneceğini gösterir. Dabbe, ilahi bir mesaj taşıyan bir şahıstır ve görevi insanlara doğru yolu göstermek, onların inançlarının derinliğini sorgulamalarını sağlamaktır.

Mehdi kelimesi, "hidayete ermiş" veya "doğru yola ileten" anlamına gelir. İslam dünyasında Mehdi, kurtarıcı bir figür olarak bilinse de tarihsel ve teolojik bağlamda daha geniş bir anlam taşır. Mehdi,

İslam’dan önce Sabii dininde kullanılan bir terim olup kurtarıcı ve kutsal bir görev icra eden kişi olarak tanımlanır. İslam’da ise bu kavram, insanları doğru yola sevk eden bir rehber olarak kabul edilmiştir.

Kur'an-ı Kerim’de Mehdi’den bahsedilen bir ayet şöyledir:

> "Dedi: Hepiniz oradan inin. Bir kısmınız bir kısmınıza düşmansınız. Artık benden bir hidayet kesinlikle gelecektir. Kim benim hidayetime uyarsa sapkınlık yoktur. Ve sıkıntı çekmez." (Taha, 20:123)

Bu ayet, insanlığa rehberlik edecek bir doğru yolu göstericinin (hidayet edici) varlığına işaret eder. Mehdi’nin misyonu, insanları ilahi mesaja yönlendirmek, onları sapkınlıktan kurtarmak ve bozulmuş dini anlayışları düzeltmek olacaktır.

Gerek Dabbe gerekse Mehdi, insanlığa rehberlik etmek ve ilahi mesajı aktarmak gibi bir misyona sahiptir. Neml Suresi 82. ayetinde geçen Dabbe’nin Mehdi ile örtüşen bir görev üstlendiği anlaşılmaktadır. Bu iki figür, insanlara gerçek imanın ne olduğunu hatırlatacak ve onları Kur’an’a yönlendirecektir. Her iki figür de insanları inançlarının derinliğine dair sorgulamalar yapmaya teşvik edecek, bozulmuş inanç sistemlerini düzeltmeye çalışacak ve Allah’ın mesajını hatırlatacaktır. Yani anlaşılacağı üzere gerçekte Mehdi ile Dabbe aynı şahıstırlar. Mehdi yani Dabbe, geleneksel anlayışlara göre kıyamet öncesi dönemde zuhur edecek ve insanları hakikate davet edecektir. Ancak, bu kişilerin görevi yalnızca insanların inançlarını sınamak değil, aynı zamanda bozulmuş dini yapıları düzeltmek ve insanları Allah’ın yoluna yönlendirmektir. Bu bağlamda, Dabbe’nin görevi daha geniş bir perspektife yayılmakta ve insanları doğru yola sevk etmekle yükümlü olduğu anlaşılmaktadır. Tarih boyunca dinler, hadisler ve yorumlarla özünden uzaklaştırılmıştır. Mezhepler, farklı anlayışlar ve gelenekler insanları ilahi mesajdan koparmış ve onları karmaşık bir dini yapının içine hapsetmiştir. Bu bağlamda, Mehdi ve Dabbe figürlerinin görevi, insanları yeniden Kur’an’a yönlendirmek, bozulmuş inanç sistemlerini düzeltmek ve doğru yola yönlendirmektir.

Neml Suresi 82. ayeti, bu görevi açıkça ifade eder:

> "Ve söz başlarına geldiği zaman onlara yerden bir canlı çıkarırız. Şüphesiz o onlara insanların ayetlerimize inanmadıklarını söyler." (Neml, 27:82)

Bu ayet, insanların kendi inançlarını sorgulamalarını ve hakikati aramalarını teşvik eder. Kur'an’a dayalı bir yaşam sürmek ve bozulmuş anlayışlardan uzaklaşmak için bu figürün mesajlarını doğru anlamak büyük önem taşır. Dabbe veya hadislerde geçtiği ismiyle Mehdi’nin misyonu, insanlık için ilahi bir rehberlik sağlamak, bozulmuş inanç sistemlerini düzeltmek ve Allah’ın mesajını yeniden hatırlatmaktır.

Dabbe yani Mehdi, insanlığa ilahi mesajı iletmek ve doğru yolu göstermek için görevlendirilen kişidir. Bu kişi Kur’an’a dayalı yaşamı teşvik etmek, insanları yanlış inançlardan arındırmak ve Allah’ın mesajını doğru bir şekilde anlamalarını sağlamak amacıyla ortaya çıkacaktır. Bununla birlikte, hadislerin ve farklı mezheplerin etkisi altında bu figürlerin anlaşılması zamanla bozulmuş ve dabbeden ziyade bir mehdi beklenir duruma gelinmiştir. Ancak asıl mesaj, insanların ayetlere iman etmedikleridir. Kur’an’a dönerek doğru inancı benimsemeleri gerektiğini belirtir. Bu bağlamda Dabbe yani Mehdinin görevi, insanları doğru yola yönlendirmek olacaktır. Ancak hadisçilerin kabul ettiği gibi bir Mehdi yoktur. Zaten Mehdi gelse dahi cemaatler ona karşı çıkarlar öldürmek isterler çünkü cemaatler kendi cemaat liderlerini Mehdi olarak görüyorlar ve sayısız mezhepleri, cemaatleri var. Nebimiz Muhammed dahi kimseyi cehennemden kurtaramadı. Mehdi gibi Nebi dahi olmayan bir kişi kimseyi cehennemden kurtaramaz. Ve savaşsız , kimse öldürülmeden galip gelme iddiasıysa hiç doğru değildir. Çünkü cemaatler kendi cemaat kurucularını Mehdi olarak gördükleri için ona düşman olup onu öldürmek isterler ancak Kur'an'da dabbe geçiyor. Dabbeyse hadisleri kabul edenlerin aksine hadislere karşı çıkıp herkesi Kur'an'a davet edip insanların ayetlere iman etmediklerini söyleyecek.

Kitap Ehli ve Cennete Giriş: Kur'an Perspektifi

Kur’an-ı Kerim insanlığa rehberlik etmek üzere gönderilmiş evrensel bir mesajdır. Bu mesaj yalnızca Müslümanlar için değil tüm insanlık için bir yol gösterici nitelik taşır. Kitap Ehli olarak adlandırılan Musevi ve Hristiyanların da Kur’an’da kendilerine özgü bir yer bulduğu görülmektedir. Bu bağlamda Kitap Ehli'nin cennete girişi meselesi Kur’an’daki birçok ayet çerçevesinde incelenebilir. Ancak bu incelemede Kur’an’ın bütüncül bir anlayışla ele alınması ve bağlamından koparılmaması önemlidir.

Kur'an Musevi ve Hristiyanlara gayrimüslim değil Kitap Ehli diyerek farklı bir kategoriye yerleştirir. İslam Allah'a teslimiyet anlamına gelir ve bu teslimiyet yalnızca Nebimiz Muhammed ile başlamış bir olgu değildir. Tüm elçiler insanları Allah'a teslim olmaya çağırmış bunu İslam kelimesiyle ifade etmişlerdir. Bu bağlamda Kur'an'da Allah'a iman eden ve bu inanç doğrultusunda yaşayan kimselerin kurtuluşa ereceği vurgulanmaktadır.

Kur'an'da Bakara suresi 62. ayet şu şekilde ifade edilir:

> "Şüphesiz iman edenler Yahudiler, Nasraniler ve Sabiiler'den kim Allah'a ve ahiret gününe inanıp salihatı yaparsa onlar için Rableri katında mükafatları vardır. Onlara korku ve üzüntü yoktur."

Benzer şekilde Maide suresi 69. ayet de bu mesajı yineler:

> "Şüphesiz iman edenler, Yahudiler ve Sabiiler ve Nasraniler'den Allah'a ve ahiret gününe inanıp salihatı yapanlara korku ve üzüntü yoktur."

Bu ayetler Allah'a iman eden, ahiret gününe inanan ve salih amel işleyen Yahudiler ve Hristiyanların cennete girebileceğini açıkça ifade etmektedir. Bu bağlamda yalnızca Nebimiz Muhammed dönemindeki Kitap Ehli'nin bu kapsama alındığını iddia etmek Kur'an'ın bütünlüğüne aykırıdır. Bu tür iddialar genellikle somut bir delile dayanmaz.

Kur'an Kitap Ehli'ne yönelik bazı eleştirilerde de bulunur. Örneğin:

Allah'a ortak koşmamaları,

Üçleme inancından kaçınmaları,

Kendilerine indirilen kitabı doğru uygulamaları gerektiği vurgulanır.

Ali İmran suresi 75. ve 113-115. ayetlerinde Kitap Ehli arasında doğru yolda olanların da bulunduğu ancak birçoğunun yoldan çıktığı belirtilir. Kur'an genelleme yapmaktan kaçınarak her topluluğun içerisinde iyiler ve kötüler olabileceğini öğretir.

"Dost Edinmeyin" Ayeti ve Yanlış Anlamalar

Kur'an'da Yahudi ve Hristiyanlarla ilgili olarak sıkça tartışılan bir başka ayet de "dost edinmeyin" şeklinde tercüme edilen ifadedir. Ancak bu ayet daha doğru bir bağlamda "rehber edinmeyin" şeklinde anlaşılmalıdır. Nitekim Kur'an aynı zamanda Müslümanlara Kitap Ehli ile evlenmeye ve onların yemeklerini yemeye izin vermektedir. Bu durum basit bir yasaklama yerine daha derin bir anlayış gerektirir.

Kur'an Kitap Ehli ile iyi ilişkiler kurulmasını öğütler. Maide suresi 82-85. ayetlerinde Kitap Ehli'nden bazı grupların cennete gireceği ifade edilir. Ayrıca Kitap Ehli'ne yönelik olarak barış ve diyalog çağrıları yapılır. Kitap verilenlerle güzel ilişkiler kurulması ve onları daima barışa davet etmek gerekir.

Kur'an'ın mesajına göre yalnızca belirli bir etnik ya da dini gruba mensubiyet cennete girmek için yeterli değildir. Cennete gidişin yolu Allah'a iman etmek, ahiret gününe inanmak ve salih ameller işlemektir. Hangi topluluktan doğmuş olursa olsun Allah'a samimiyetle teslim olan herkesin ödülü Rableri katındadır. Ancak bu teslimiyetin samimi olup olmadığını yalnızca Allah bilebilir.

Yine Nebimiz Muhammed döneminde de tüm dünyanın İslam dininden haberdar olduğu iddia edilemez. Zira Avrupa'nın çoğu bölgesi, özellikle Batı Avrupa, İslamiyet'in doğduğu dönemde İslam'dan habersizdi. Bugünkü İspanya ve Fransa gibi yerler, İslam'ın ilk yıllarında hâlâ Hristiyanlık ve diğer inançlarla şekilleniyordu. Çin'in iç bölgeleri ve Japonya gibi uzak doğu ülkeleri, İslam'dan habersizdi. Bugünkü İskandinavya ve Baltık bölgesi, İslam'dan çok uzak bir bölgeydi. Sahra Çölü'nün güneyindeki ve Orta Afrika'daki bazı bölgeler, İslam'dan habersizdi. Bu durumda bunların İslam dininden haberdar olmadan cehenneme gideceği gibi bir iddia zaten öne sürülemez. 20. yüzyılın sonlarına doğru iletişim ve ulaşım teknolojilerindeki hızlı gelişmeler (radyo, televizyon, internet) sayesinde, dünya genelinde insanlar İslam hakkında daha fazla bilgi edinmeye başladılar. Ancak bunlar dahi yeterli değildir. Zira günümüzde teknolojiden uzak durmaya devam eden kitap ehli de bulunmaktadır. Bunları da şöyle sıralayabiliriz:

Amishler: Amishler, özellikle Amerika'da yaşayan, teknolojiden uzak duran ve geleneksel yaşam biçimlerini sürdüren bir Hristiyan topluluğudur. Elektrik kullanmamayı, motorlu araçlar ve modern teknolojiye karşı mesafeli durmayı tercih ederler.

Hasidik Yahudiler: Hasidik Yahudi toplulukları, özellikle internet ve dijital cihazlardan uzak durmayı tercih ederler. Modern teknolojiyi, topluluklarının dini değerleriyle uyumsuz olarak görürler. Hasidik topluluklar, geleneksel yaşam tarzlarını sürdürmeye büyük önem verirler.

Mennonitler (Hristiyanlık): Mennonitler de teknolojiye karşı temkinli bir yaklaşım sergileyen ve bazı alt grupları modern teknolojiden uzak duran Hristiyan bir topluluktur. Mennonitler arasında, özellikle yeni teknolojilere karşı belirli kısıtlamalar getiren gruplar bulunmaktadır.

Bazı topluluklar, dini inançları ya da kültürel değerleri nedeniyle teknolojiden uzak durmayı tercih ederler. Bu gruplar, teknolojiyi yabancılaştırıcı ve insanların manevi değerlerinden uzaklaştırıcı bir faktör olarak görüp, daha basit bir yaşam sürdürmeyi tercih ederler. Bu durumda bunların İslam dininden haberdar olmadan sırf Hristiyanlar diye cehennemlik olacakları zaten iddia dahi edilemez.

Sonuç olarak Kur'an'ın Kitap Ehli ile ilgili mesajları insanları ayrıştırmaktan çok birleştirici nitelikte olup farklı inanç topluluklarının barış içinde bir arada yaşayabileceği bir anlayışı destekler. Bu bağlamda Kur'an'ın bütünlüğü çerçevesinde Kitap Ehli'nin cennete gireceği söylenebilir.

Bu metne karşı çıkacaklara şu soruları sormak istiyorum:

1) Nebimiz Muhammed'ten haberdar olmayan kişilerin cehenneme gitmesi mümkün müdür?

2) Kur'an'da, "Şüphesiz iman edenler Yahudiler, Nasraniler ve Sabiiler'den kim Allah'a ve ahiret gününe inanıp salihatı yaparsa onlar için Rableri katında mükafatları vardır. Onlara korku ve üzüntü yoktur." ayeti ışığında, Kitap Ehline dair cennet vaadini inkâr etmek imana yakışır mı. Maide suresi 69. ayetin Kitap Ehli'nin cennete girişi konusundaki mesajını nasıl yorumluyorsunuz?

3) Amishler, Hasidik Yahudiler ve Mennonitler gibi topluluklar, teknolojiden uzak durarak basit bir yaşam sürdürmektedir. Bu topluluklar, İslam dininden habersizdirler. Kur'an'a göre, bu kişilerin sırf Hristiyan veya Yahudi olmaları nedeniyle cehenneme gitmeleri gerektiğini kabul etmek, Kur'an'ın adalet anlayışına uygun mudur?

4) İslam'ın doğduğu dönemde tüm dünyanın İslam'dan haberdar olup olmadığını nasıl değerlendiriyorsunuz?

5) "Ve biz resul göndermedikçe azap edecek değiliz. " (İsra, 17/15) ayeti hakkında ne düşünüyorsunuz?

6) Sırf Nebimiz Muhammed'e iman etmiyorlar diye Allah şirk koşmayanları cezalandırır mı. Cezalandırırsa bu durumda "Şüphesiz Tanrı kendisine ortak koşulmasını bağışlamaz ve bundan başkasını dilediği kimseden bağışlar ve Allah'a ortak koşan gerçekten büyük bir günahla iftira etmiştir. (Nisa Suresi 48. ayet) Ayeti hakkında ne düşünürsünüz? Aynı ifade İncil'de de var. Her kim İnsanoğlu'na karşı bir söz söylerse, bağışlanacaktır. Ama Kutsal Ruh'a söven bağışlanmayacaktır. Sizleri sinagogların, başkanların, yetkililerin önüne götürdüklerinde, kendimizi nasıl savunacağız, ne diyeceğiz diye kaygılanmayın. Çünkü Kutsal Ruh size o anda ne söylemeniz gerektiğini öğretecektir." (Luka 12/10, 11, 12) Ruh Allah'ın ruhudur. Allah'ın zatı değil ruhudur ve insanlar Allah'ın ruhundan üflemesinden yaratılmıştır. Ruh Allah'ın ruhu olduğu için İncil'de bağışlanmayacak tek günah ruha küfürdür yani şirk koşmaktır deniliyor. Aynı ifade Kur'an'da da var. Önemli olan Allah'a şirk koşmamaktadır. Şirk koşan kişinin yaptığı tüm iyilikler boşa gider. Ruhun Allah'ın ruhu olduğu Secde Suresi 9. ayetinde geçmektedir. >"Sonra ona biçim verdi ve ona kendi ruhundan üfledi. Sizin için kulak ve gözler ve gönüller yarattı. Ne kadar az şükrediyorsunuz. (Secde suresi 9. ayet)

7) Hristiyan ve Yahudiler İslam dini tahrifata uğradığı için Hizbullah'a ve İŞİD'e bakıp İslam budur diyorlar ve Müslüman olmuyorlar bu durumda Nebimiz Muhammed'i görmeyen birisinin cehenneme gideceğini nasıl düşünüyorsunuz? İnsan dünyaya geldiği ortamı seçemez ki bu insanın değil Allah'ın elindedir. Allah haşa onları Hristiyan ve Yahudi olarak yaratıp onlara zulüm mü edecek. Sizler dünyaya gelirken kendi dininizi kendiniz mi seçtiniz. Allah sizlere torpil geçip Hristiyan ve Yahudilere zulüm mü edecek?

Müslümanız diyenler arasında da şirk koşanlar var.

Kutsal Kitapların Değiştirilip Değiştirilmediği: Kur'an Perspektifinden Bir Değerlendirme

Kutsal kitapların zaman içinde değişip değişmediği sorusu özellikle İslam dünyasında önemli bir tartışma konusudur. Bu tartışmalar, Kur’an’daki ilgili ayetler, erken dönem İslam bilginlerinin yorumları ve tarihsel bağlamların incelenmesiyle şekillenmiştir. Bu yazıda İslam'ın temel kaynağı olan Kur'an'dan hareketle Tevrat ve İncil'in tahrifi hakkında neler söylendiğini inceleyeceğiz. Kur'an'ın belirli ayetlerinde eski kutsal kitapların değiştirilmesi veya bozulmasıyla ilgili çeşitli ifadeler yer almakta bu da konuya dair farklı yorumları gündeme getirmektedir. Bu makalede Kur'an'daki tahrif kavramı eski kutsal kitaplarla ilgili yapılan eleştiriler ve bu eleştirilerin günümüz tartışmalarıyla ilişkisi ele alınacaktır.

Tahrif, kelime anlamı itibarıyla "uç, sınır, kenar" anlamlarına gelen “harf” kelimesinden türetilmiştir. Kavram, genel olarak şu anlamlarda kullanılmıştır:

1. Bir sözü iki farklı şekilde yorumlayarak bir tarafa çekmek,

2. Kelimenin veya sözün anlamını benzer bir anlamla değiştirmek,

3. Sözün anlamını bozmadan lafzını değiştirmek.

Bu tanımlamalar, İsfehâni'nin Müfredât (s. 228), İbn Manzûr'un Lisânü'l-Arab (c. IX, s. 43) ve Cürcâni'nin Tarifât (s. 53) gibi kaynaklarda yer almaktadır.

Kur'an’da "tahrif" kelimesi kelimelerin yanlış yorumlanması veya anlamlarının bozulması anlamında kullanılmaktadır. Tahrif kelimenin veya sözün yanlış bir şekilde bir yere yönlendirilmesi manasının değiştirilmesi olarak tanımlanabilir. Kur'an'da tahrif kelimesi özellikle Ehl-i Kitap olarak bilinen Yahudi ve Hristiyanlara yöneltilen bir eleştiri olarak karşımıza çıkar. Bakara Sûresi 75, Nisa Sûresi 46, Maide Sûresi 13 ve 41. ayetlerinde bu kavram geçer. Bu ayetlerde özellikle kelimelerin yanlış bir şekilde yer değiştirilmesi ve anlamlarının değiştirilmesi vurgulanmaktadır. Ancak burada dikkat edilmesi gereken nokta tahrifin genellikle eski kitapların değiştirilmesinden çok bu kitapların yanlış yorumlanması veya öğretilerinin göz ardı edilmesiyle ilgili olduğudur.

Kur'an’da tahrif kelimesi hem kelimelerin anlamlarının çarpıtılması hem de dilin eğilip bükülmesi anlamında kullanılmaktadır. Nisa Sûresi 46. ayette Yahudilerin Nebimiz Muhammed’e karşı, kelimeleri eğip bükerek ona hakaret etmeleri eleştirilmektedir. Bu kutsal kitapların değiştirilmesiyle değil dinî metinlerin yanlış yorumlanmasıyla ilgili bir durumdur. Ali İmran Sûresi 78. ayetinde ise bazı kişilerin dini metinleri okuyarak onları yanlış bir şekilde sunmaları ve kendi çıkarlarına göre yorumlamaları eleştirilir. Burada Tevrat ve İncil’in tahrifi değil bu kitapların yanlış yorumlanması ve kişisel çıkarlar doğrultusunda kullanılmaları söz konusudur.

Kur'an eski kutsal kitapları tasdik eden bir kitap olarak kabul edilir. Bununla birlikte Kur'an'da Tevrat ve İncil ile ilgili çeşitli eleştiriler de yer alır. Özellikle Tevrat ve İncil'in değiştirilip değiştirilmediği konusu İslam dünyasında geniş bir şekilde tartışılmaktadır. Maide Sûresi 45-68. ayetlerinde Tevrat ve İncil'in doğru bir şekilde uygulanmadığı bunlara aykırı hareket edenlerin eleştirildiği vurgulanır. Burada bu kitapların değiştirilmesi değil doğru uygulanmaması söz konusu edilmiştir. Bu nedenle İslam’a göre Tevrat ve İncil’in değiştirilmesi değil bu kitapların hükümlerine aykırı hareket edilmesi Kur'an’daki eleştirilerin odağındadır. Kur'an’daki Maide Sûresi 66. ayette Tevrat ve İncil’in içeriğiyle ilgili herhangi bir değişiklik yapılmadığı ancak bu kitapların gerekliliklerinin yerine getirilmediği belirtilmektedir. Bu eski kitapların içeriğiyle ilgili bir tahrif değil doğru bir şekilde uygulanmaması ile ilgilidir. Ayrıca Maide Sûresi 47. ayetinde de İncil halkının Allah'ın indirdiğiyle hüküm vermedikleri takdirde sapmış olacakları ifade edilmiştir.

Kur'an önceki kitaplarla arasında bir onaylayıcı ilişki kurmaktadır. Ali İmran Sûresi 3. ayette "Kitabı sana hak ile onların elindekini tasdik edici indirdi. Ve Tevrat ve İncil'i de indirmişti." ifadesi Kur'an’ın önceki kitaplarla olan ilişkisini net bir şekilde ortaya koymaktadır. Ayrıca ayette elindekini diyor. Tevrat ve İncil'in içeriği temelde doğru kabul edilse de bunların yanlış yorumlanması ve uygulanması Kur'an'da eleştirilen bir durumdur. Dolayısıyla Kur'an'ın önceki kitapları değiştirdiğini söylemek yerine bu kitapların doğru bir şekilde uygulanmadığını ifade edebiliriz.

Kutsal Kitapların Değiştirilmesi: İki İhtimal

Kur'an'a göre eski kutsal kitaplar tamamen değiştirilmiş değildir. Bu noktada iki farklı ihtimal ortaya çıkmaktadır: 1) Bu kitaplar kısmen değiştirilmiş olabilir. 2) Bu kitaplar değiştirilmemiştir, ancak yanlış yorumlanmış veya yanlış uygulanmıştır.

Ali İmran Sûresi 3. ayetinde Kur'an'ın ellerindekini onaylayıcı olarak gönderildiği belirtilmektedir. Bu da önceki kitapların içeriklerinde bir bozulma olmadığını sadece yanlış yorumlandıklarını gösterir. Bu yaklaşım eski kutsal kitapların bir kısmının zaman içinde çevirilerle değişmiş olabileceğini ancak asıl öğretilerinin bozulmadığını kabul eder. Bunun yanı sıra Maide Sûresi 43. ayette Tevrat'ın doğru uygulanmaması eleştirilmiş 66. ayette ise bu kitapların doğru uygulanması gerektiği ifade edilmiştir. Bu eski kitapların içeriğinin değişmediğini fakat doğru uygulanmadığını gösteren bir başka delildir.

Bakara Sûresi 75. Ayeti

> "İnanacaklarını umuyor musunuz? Oysa bunlardan bir grup Tanrı'nın sözünü işitirler sonra onlar ona akıl erdirdikten sonra bilerek onu çarpıtırlardı."

Bu ayette geçen yuharrifunehu, "Allah'ın sözünün yanlış yorumlanması" anlamında kullanılmıştır. Burada kastedilen, Ehl-i Kitap'tan bir kesimin Allah'ın ayetlerini kendi çıkarlarına göre eğip bükmesidir. Yani aynı Müslümanlar gibi ayetleri çarpıttıkları belirtilmektedir.

Nisa Sûresi 46. Ayeti

> "Yahudilerden bir kısmı kelimeleri yerlerinden saptırırlar ve işttik ve isyan ettik ve dinle dinlemez ve dillerini bükerek dine saplayıp bizi gözet derler. Eğer işittik ve itaat ettik ve dinle ve bize bak deselerdi kendileri için daha hayırlı ve daha sağlam olurdu. Fakat Tanrı onları küfürleri yüzünden lanetlemiştir. Birazı hariç iman etmezler."

Bu ayette Yahudilerin, Nebimiz Muhammed'e karşı hakaret ve beddua amacıyla kelimeleri eğip bükerek kullandıkları ifade edilmektedir. Ayetin bağlamı, kutsal kitapların lafzî değişikliğinden ziyade yanlış yorum ve çarpıtma üzerinedir.

Maide Suresi 13. Ayet

>"Sözlerini bozmaları sebebiyle onları lanetledik ve kalplerini kaskatı yaptık; kelimeleri yerlerinden kaydırıyorlar ve kendilerine öğütlenen şeyden pay almayı unuttular. Onlardan pek azı hariç, daima hainlik üzerinde muttali olursun; yine de onları affet ve aldırma. Şüphesiz Tanrı, güzel davrananları sever."

Maide Suresi 41. Ayet

>"Ey Resul! Küfürde yarışanlar seni üzmesin. Onlar ki ağızlarıyla "inandık" derler, kalpleriyle inanmamışlardır. Yahudiler arasında olanlar yalana kulak verirler ve sana gelmeyen başka bir kavme kulak verirler. Onlar kelimeleri yerlerinden kaydırıp eğer size bu verilirse alın, ve eğer verilmezse sakının derler. Ve Tanrı birini saptırmak isterse, sen onun için Tanrı'ya karşı hiçbir şey yapamazsın. İşte onlar, Tanrı'nın kalplerini temizlemesini istemediği kimselerdir. Onlar için dünyada rezillik ve ahirette büyük bir azap vardır."

Bu ayetlerde de lafzî bir değişiklikten ziyade, Allah'ın emirlerinin unutulması ve yanlış yorumlanması eleştirilmektedir.

Tahrifle ilişkili olarak kullanılan bir diğer kavram "tebdil"dir. Tebdil, "bir şeyi başka bir yere koymak", "tahrif etmek", "değiştirmek, yanlış yorumlamak , anlamını çarpıtmak" anlamlarına gelir. Bakara Sûresi 59 ve A'râf Sûresi 162. ayetlerinde, İsrailoğullarının Allah'ın kendilerine emrettiği sözleri başka sözlerle değiştirdiği belirtilmiştir. Ancak burada da kutsal metinlerin değiştirilmesinden ziyade, Allah'ın emirlerine itaat etmemek vurgulanmaktadır.

Kur'an, önceki kutsal kitapları tasdik edici bir role sahiptir:

> "Sana kitabı ellerindeki indirdiği Tevrat ve İncil'i doğrulayıcı olarak hak ile indirdi." (Ali İmran Sûresi 3)

Ayrıca, Kur’an’da yer alan bazı ayetlerin, Tevrat ve İncil’deki ifadelerle paralellik gösterdiği görülmektedir:

Tevrat: Maide Sûresi 45. ayeti, bugünkü Tevrat’ta yer alan “göze göz, dişe diş” yasasıyla örtüşmektedir (Çıkış 21:23-25).

Zebur: Enbiya Sûresi 105. ayetinde “Arza salih kullarım varis olacaktır” ifadesi, Zebur’un 37. Mezmur’un 29. cümlesiyle aynıdır.

İncil: Fetih Sûresi 29. ayetinde, inananların İncil’de gittikçe kuvvetlenen bir filize benzetildiği açıklanır ve bu benzetme Matta 13:1-43’te yer alır.

> “De: Tevrat'ı getirin ve eğer doğru iseniz Tevrat'ı okuyun.”(Al-i İmran Suresi, 93)

Bu ayet, Tevrat’ın Kuran’ın yazıldığı dönemde hala geçerli bir kaynak olduğunu gösterir. Aynı şekilde, İncil’in hükmüyle ilgili şu ayet de oldukça açıklayıcıdır:

> “İncil ehli Tanrı'nın onda indirdiğiyle hükmetsinler...”(Maide Suresi, 47)

Bu ayetler, Allah’ın sözlerinin korunmuş olduğunu ve Tevrat ile İncil’in güvenilir kaynaklar olarak kabul edildiğini açıkça ifade eder.

Tevrat, Zebur ve İncil’in değişmediğine dair en güçlü kanıt, bu metinlerin korunması için yapılan sıkı uyarılardır. Örneğin:

Yasanın Tekrarı 4:2: “Size verdiğim buyruklara hiçbir şey eklemeyin, hiçbir şey çıkarmayın.”

Yasanın Tekrarı 12:32: “Size bildirdiğim bütün buyruklara iyice uyun. Bunlara hiçbir şey eklemeyin, hiçbir şey çıkarmayın.”

Bu uyarılar, metinlerin değiştirilemeyecek kadar kutsal kabul edildiğini göstermektedir. Ayrıca, metinlerin değiştirilebilmesi için her bir nüshanın toplanması ve tüm inananların buna sessiz kalması gerekirdi. Ancak, bu senaryo tarihsel ve pratik olarak mümkün değildir.

Tahrif iddialarını ortaya atanların çoğu, bu iddialarını destekleyecek somut deliller sunamamaktadır. Sıklıkla, “Bilmiyorum, öyle duydum” gibi cevapsız argümanlarla karşılaşıyoruz. Ancak bir kutsal kitabın tahrif edildiğini iddia etmek, çok büyük bir iddiadır ve bu tür bir iddianın güçlü kanıtlarla desteklenmesi gerekir. Bu bağlamda Kuran’da geçen şu ayet oldukça çarpıcıdır:

> “İncil ehli Tanrı'nın onda indirdiğiyle hükmetsinler. Ve kim Tanrı'nın indirdiğiyle hükmetmezse işte onlar fasıklardır.”(Maide Suresi, 47)

Bu ayet, Kuran’ın yazıldığı dönemde Hristiyanların elinde bulunan İncil’in geçerli ve güvenilir olduğunu göstermektedir. Eğer İncil o dönemde tahrif edilmiş olsaydı, Allah’ın böyle bir ayet indirmesi düşünülemezdi. Bu, Allah’ın hikmeti ve gücüyle bağdaşmaz.

Değişiklik iddialarına karşı en güçlü kanıtlar, tarihsel el yazmaları ve arkeolojik bulgulardır. İncil’in değişmediğini ispatlayan binlerce eski el yazması bulunmaktadır. İsa Mesih’in yaşamından sonraki ilk yüzyıllara dayanan 5.000’den fazla Eski Yunanca el yazması ve 9.000’den fazla Latince, Süryanice gibi diğer dillerde el yazmaları vardır. Ayrıca, ilk kilise önderlerinin yazılarındaki yoğun İncil alıntıları, İncil’in metnini neredeyse eksiksiz bir şekilde yeniden oluşturabilecek niteliktedir.

Örnek olarak, İncil’de geçen Beytesta Havuzu’nun 5 eyvanlı yapısı uzun yıllar şüpheyle karşılanmış, ancak arkeologlar bu yapıyı tam da İncil’de anlatıldığı gibi ortaya çıkarmışlardır. Aynı şekilde, İncil’de geçen yer adları ve tarihsel detaylar, hiçbir hataya yer vermeyecek şekilde doğrulanmıştır. Luka’nın Elçilerin İşleri kitabında bahsettiği 32 ülke, 54 şehir ve 9 adanın tamamı arkeolojik ve coğrafi olarak doğrulanmıştır.

Ölü Deniz Tomarları: 1947’de Kumran Mağaraları’nda bulunan el yazmaları, Tevrat’ın metninin binlerce yıldır değişmediğini kanıtlamaktadır. M.Ö. 200 ile M.S. 70 yıllarına tarihlenen bu metinler, modern Tevrat metniyle birebir örtüşmektedir.

Ebla Tabletleri: Bu tabletler, İncil'de anlatılan olayların yaşandığı dönemin adet ve kültürünü doğrulamaktadır.

Pilatus Yazıtı: Pontius Pilatus'un adını içeren bu yazıt, İncil'de bahsedilen bir tarihi figürün varlığını desteklemektedir.

Troia Şehri: İncil'de bahsedilen bazı tarihi olayların gerçekliğini dolaylı olarak destekleyen bir başka arkeolojik keşiftir.

Hristiyanlıkta üç büyük mezhep vardır: Katolikler, Ortodokslar ve Protestanlar. Bu mezhepler arasındaki farklılıklar bilinse de, İncil'in metni konusunda aralarında bir farklılık yoktur. Eğer bir mezhep İncil'i değiştirmiş olsaydı, diğer mezhepler buna itiraz ederdi.

Ortak Metin: Bugün kullanılan İncil nüshaları, mezhepler arasında aynı metni içerir. Bu da, herhangi bir mezhebin tek başına bir değişiklik yapmadığını gösterir.

İncil'in metninin tahrif edilmediğini gösteren bir diğer önemli unsur, metnin kendi içindeki tutarlılığıdır. Eğer İncil üzerinde değişiklikler yapılmış olsaydı, bu değişiklikler kaçınılmaz olarak metnin kendi içinde çelişkiler oluştururdu. Ancak İncil'i dikkatlice okuyan herkes, metnin akıcı, tutarlı ve mantıklı bir yapıya sahip olduğunu görebilir.

Bazıları, İncil'in MS 325'teki İznik Konsili'nde değiştirildiğini iddia etmektedir. Ancak bu, tarihi gerçeklerle çelişmektedir. İznik Konsili'nde İncil metni tartışılmamış, yalnızca İsa Mesih'in doğasıyla ilgili teolojik konular ele alınmıştır. Eğer metin üzerinde değişiklikler yapılmış olsaydı, bu, inançları uğruna işkence gören ve öldürülen ilk Hristiyanların tepkisiyle karşılaşırdı. Fakat böyle bir olayın yaşandığına dair hiçbir kayıt bulunmamaktadır. Konseyde, İncil metni konusunda bir ihtilafın kaydedilmemiş olması, metnin bütünlüğünü ve otoritesini koruduğunu göstermektedir.

Tevrat, Zebur ve İncil'in değişmediğine dair en güçlü kanıt, bu metinlerin korunması için yapılan sıkı uyarılardır. Örneğin:

Yasanın Tekrarı 4:2: "Size verdiğim buyruklara hiçbir şey eklemeyin, hiçbir şey çıkarmayın."

Yasanın Tekrarı 12:32: "Size bildirdiğim bütün buyruklara iyice uyun. Bunlara hiçbir şey eklemeyin, hiçbir şey çıkarmayın."

Bu uyarılar, metinlerin değiştirilemeyecek kadar kutsal kabul edildiğini göstermektedir. Ayrıca, metinlerin değiştirilebilmesi için her bir nüshanın toplanması ve tüm inananların buna sessiz kalması gerekirdi. Ancak, bu senaryo tarihsel ve pratik olarak mümkün değildir.

M.S. 7. yüzyıla gelindiğinde, Hristiyanlık dünyanın dört bir yanına yayılmış ve İncil birçok dile çevrilmişti. Bu dönemde dünyanın farklı bölgelerinde İncil nüshaları bulunmaktaydı. Eğer bu kutsal metinlerde bir değişiklik yapılmış olsaydı, bu değişikliğin tüm dünyaya yayılması ve herkesin buna sessiz kalması oldukça zordu.

Coğrafi Dağılımın Önemi: Hristiyanlık Asya, Afrika ve Avrupa kıtalarına yayılmıştı. Bu kadar geniş bir coğrafyada bulunan metinleri aynı anda değiştirip dağıtmak, o dönemin şartlarında imkânsızdı.

Dil Sorunu: İncil, farklı dillere çevrildiği için bir dilde yapılan değişikliğin diğer dillerdeki nüshalara da yansıtılması gerekirdi. Ancak farklı dillerdeki nüshalar arasındaki uyum, böyle bir değişikliğin gerçekleşmediğini kanıtlamaktadır.

Tevrat ve Zebur, hem Yahudiler hem de Hristiyanlar tarafından kabul edilen kutsal metinlerdir. Bugün Yahudilerin elindeki Tevrat ve Zebur, Hristiyanların kullandıklarıyla aynıdır. Eğer bu metinlerde bir değişiklik yapılmış olsaydı, iki din arasında büyük bir çatışma yaşanması beklenirdi. Ancak, metinlerin aynı kalması, değişiklik iddialarını çürütmektedir.

Sonuç olarak Kur'an'da Tevrat ve İncil'in tamamen tahrif edildiğine dair kesin bir hüküm bulunmamaktadır. Aksine, Kur'an'ın birçok ayeti bu kitapların Allah'tan indirildiğini ve doğru uygulandıklarında insanlara rehberlik edeceğini vurgulamaktadır.

Kur’an, Ehl-i Kitap’tan bir grubun Allah’ın ayetlerini yanlış yorumladığını ve bazı emirleri gizlediğini belirtir. Kur’an, Tevrat ve İncil’in tamamının tahrif edildiğini ifade etmez.

Bu nedenle, Tevrat ve İncil’in tahrifi konusunda Kur’an perspektifinden iki sonuç çıkarılabilir:

1. Tevrat ve İncil, yanlış yorumlanmış, gizlenmiş ve yanlış çeviriler yapılmıştır.

2. Bu kitapların asıl mesajı korunmuştur ve doğru uygulandığında Allah’ın rehberliğini taşımaktadır.

İslam’a göre kutsal kitapların tahrif edilmesi konusu aslında eski kitapların yanlış yorumlanması veya uygulanmamasıyla ilgilidir. Kur'an önceki kitapları tasdik etmekte ve onların içeriklerinin doğru olduğuna işaret etmektedir. Ancak bu kitapların zaman içinde yanlış bir şekilde yorumlanması veya insanlar tarafından yanlış bir biçimde sunulması tahrif olarak kabul edilmektedir. Kur'an’ın Tevrat ve İncil ile ilgili yaptığı eleştiriler bu kitapların içeriklerinin değiştirilmesi değil doğru bir şekilde uygulanmamasıyla ilgilidir. Bu nedenle kutsal kitapların değiştirilip değiştirilmediği sorusu İslam perspektifinden incelendiğinde eski kitapların içeriğiyle değil onların yanlış yorumlanmasıyla ilişkilidir.

İncil’in, Tevrat'ın, Zebur'un değiştirildiği iddiaları, ne tarihsel ne de mantıksal olarak desteklenmektedir. Aksine, binlerce eski el yazması, arkeolojik bulgular ve metnin tutarlılığı, kutsal kitapların güvenilirliğini kanıtlamaktadır. Kuran ayetleri de kutsal kitapların geçerliliğini destekler niteliktedir. Bu metinler, Allah’ın koruma gücü altında binlerce yıl boyunca korunmuş ve aynı kalmıştır. İnsan eliyle bir değişiklik yapılabilmesi için coğrafi, dilsel ve mezhepsel birçok engelin aşılması gerekirdi ki bu, o dönemin şartlarında imkânsızdır. Kutsal metinlerin değişmediği gerçeği, Allah’ın sözlerinin doğruluğunu ve güvenilirliğini bir kez daha kanıtlamaktadır. Aynı durumlar Kur'an'ında başına geldi. Kur'an yanlış çevrildi. Tefsiri yapıldı. Ayetlerde geçen kelimeler özellikle hadisleri kabul edenler tarafından gizlenip başka kelimeler yerlerine eklendi. Örneğin sabah Kur'an'ı yerine sabah namazı eklendi. Kelimelerin yerleri kaydırıldı.

>“Ve Tanrı'nın ayetlerini yalanlayan kimselerden olma yoksa hüsrana uğrayanlardan olursun.”(Yunus Suresi, 95)

Kutsal kitapların değiştirildiğini iddia edenler şu sorulara cevap vermelidirler:

1) Kur'an’daki eleştirilerin odaklandığı mesele, eski kitapların içeriğinin bozulması mı, yoksa bu kitapların hükümlerinin doğru bir şekilde uygulanmaması mı?

2) Sizler cemaat liderlerinizin kitaplarının değiştirilmesine müsaade eder misiniz? Sizin cemaat lideriniz sıradan bir insandır. Allah'ın sözleri mi önemlidir yoksa sizin cemaat liderinizin sözleri mi?

3) Her devirde kötü insanlar olduğu gibi iyi insanlarda yok mudur. Ali İmran Sûresi 113-114. ayetlerinde bahsedilen, Allah'ın ayetlerini okuyarak secdeye kapanan Ehl-i Kitap kimlerdir. Eğer bu kitaplar tahrif edilmiş olsaydı, Allah neden onları salih bir topluluk olarak tanımlasın? Bu ayetler eski kitapların aslında bozulmadığını mı işaret etmez mi? “Hepsi aynı değildir. Kitap ehlinden Tanrı'nın ayetlerini okuyarak gece vakitlerinde secdeye duran bir topluluk vardır. Allah'a ve ahiret gününe inanırlar ve iyiliği emreder ve ve kötülükten menederler. Ve hayır işlerine koşarlar. İşte onlar salihlerdendir.”

4) Maide Sûresi 82'de geçen, Hristiyanların iman edenlere sevgi bakımından en yakın topluluklar olduğu ifadesi, İncil'in özünün değişmediğine işaret etmez mi. Eğer İncil tamamen değiştirilmiş olsaydı, bu sevgi ve yakınlık nasıl açıklanabilir? Maide Sûresi 82. Ayet “Şüphesiz insanlar içinde inananlara en yaman düşman olarak Yahudileri bulursun. Ve sevgice inananlara en yakınları da biz Nasrani'yiz diyenleri bulursun. Çünkü şüphesiz onların içinde büyüklük taslamayan papazlar ve rahipler vardır.

5) Hadid Sûresi 27'de, İsa'ya tabi olanların kalplerine şefkat ve merhamet konulduğu belirtiliyor. Bu ayet, havarilerin İncil’i değiştirmediğine dair bir delil değil midir. Şefkat ve merhametle anılan bu topluluğun, kutsal bir metni bozma ihtimali var mıdır? Bu topluluk kendi çocuklarını da dindar Hristiyanlar olarak yetiştirmeye çalışmaz mı?

6) Neden bu kitaplara uyanlara "sapmış" değil, "salih" denmektedir. Bu durum, kutsal kitapların özüne sadık kalındığında doğru bir yolun mümkün olduğunu göstermiyor mu?

7) Kur'an'da, Tevrat ve İncil'in uygulanmadığı, fakat içeriklerinin doğru olduğu eleştiriliyor (Maide Sûresi 47, Maide Sûresi 66). Eğer Kur'an, bu kitapların hükümlerini onaylıyorsa, bu kitapların değiştirilmiş olduğu iddiası Kur'an'ın bu tasdikiyle çelişmez mi?

Şeytanın Anlamı ve Tarihsel Süreci

Şeytan kelimesi Arapça "ş-t-n" kökünden gelir ve temel anlamı "uzaklaşmak, uzak olmak" demektir. Bu kökten türeyen "şeytan" kelimesi, Allah'ın rahmetinden uzaklaşan, isyankâr ve kötülüğü temsil eden varlık anlamında kullanılır. "Şeytan" kelimesi, "hakikatten ve iyilikten uzak olan" anlamına gelir. Arapça "şatane" (uzak olmak) fiilinden türemiştir ve genel anlamıyla kötülüğe yönelten, saptıran, hilekâr varlık veya kişi demektir.

Kur'an'da şeytan, insanları doğru yoldan saptıran varlıklar için kullanılır ve bu sadece İblis'i değil, insanlardan veya cinlerden kötülüğe vesile olanları da kapsar. Allah Kur'an'da insanları şeytanın adımlarını izlememeleri konusunda uyarır:

>"Ey iman edenler! Uzaklaşanın adımlarını izlemeyin. Kim uzaklaşanın adımlarını izlerse, şüphesiz o, çirkinliği ve kötülüğü emreder. Eğer Allah'ın lütfu ve bağışlaması size olmasaydı, sizden hiçbiriniz asla arınamazdı. Ancak Allah dilediğini arındırır. Ve Allah her şeyi işiten, her şeyi bilendir." (Nur Suresi 21. Ayet)

Tarih boyunca gelen nebiler, anadilleriyle şeytandan bahsetmişlerdir. Örneğin, Tevrat'ta "Satan" (שָׂטָן) kelimesi İbranice olup "karşı koyan, düşman, engelleyici" anlamına gelir. Eyüp Kitabı'nda (Eyüp 1:6-12) Tanrı'nın huzuruna çıkan ve Eyüp'ü sınamak için izin isteyen bir varlık olarak geçer. "Nachash" (נָחָשׁ) kelimesi ise "yılan" anlamına gelir ve Adem ile Havva'yı kandıran varlık olarak bilinir (Yaratılış 3:1-14). Hristiyanlıkta ise "Beelzebub" (Βεελζεβούλ) "Cinlerin prensi" anlamına gelen bir isimdir (Matta 12:24).

Hadisler uydurulduğu dönemde, bazı kişiler Kur'an'ı baz alarak şeytanı "deccal" olarak nitelendirmiştir. Ancak zaman içinde bu hadislerde değişikliğe uğramış ve farklı anlamlar yüklenmiştir. "Deccâl" kelimesi, Arapça "دَجَّال" (dajjāl) kelimesinden gelir ve kökeni "دجل" (dajala) fiiline dayanır. Bu fiil "örtmek, kaplamak, gizlemek, bir şeyi altın veya başka bir şeyle kaplayarak gerçek yüzünü gizlemek" anlamına gelir. Buna göre "deccâl", hakikati örten, yalan söyleyen, insanları aldatıp gerçeği gizleyen kişi anlamına gelir.

Arapça'da "deccâl" kelimesi çoğul olarak "deccâlûn" veya "deccâlijûn" şeklinde kullanılır ve genel anlamda büyük yalancılar veya sahtekârlar için de kullanılmıştır. Bu bağlamda şeytan, sadece tek bir varlığa atfedilmemekte, insanları saptıran tüm varlıkları kapsayan genel bir sıfat olarak ele alınmaktadır.

Şeytanın Kur'an'da bir sıfat olarak kullanılması, onun sadece cinlerden ibaret olmadığını, insanlar arasında da şeytan sıfatını taşıyanların bulunduğunu göstermektedir. İblis, cinlerden olan şeytanın ismidir; ancak "şeytan" kelimesi bir sıfat olarak hem insanlardan hem de cinlerden sapan ve saptıranları ifade etmektedir.

Müslümanlara düşen görev, şeytanın adımlarını Kur'an'dan öğrenerek, bu adımları izlememeye çalışmaktır. Şeytanın vesvesesine karşı durarak, Allah'ın emirlerine bağlı kalmak, onu etkisiz hale getirmenin en önemli yoludur. Çünkü tarih boyunca var olan ve var olmaya devam edecek bu sapan ve saptıranlar, insanları Allah'ın yolundan uzaklaştırmak için sürekli bir çaba içinde olacaklardır.

İBLİS MELEK Mİ?

Kovulmuş Şeytandan Rabbime Sığınırım

Merhametli ve Bağışlayan Tanrı'nın İsmiyle insanlık tarihinin en büyük imtihan vesilelerinden biri olan İblis'i tanımlamak ve doğru anlamak önemlidir. İblis'in kim olduğu, nitelikleri ve amelleri, Kuran-ı Kerim ve İslam geleneğinde açıkça belirtilmiştir. Ancak zaman zaman ortaya atılan yanlış iddialar bu konunun tekrar ele alınmasını gerektirir. Bu makalede İblis'in melek olup olmadığı, kıyas yoluyla nasıl insanları kandırdığı ve insanlardan ve cinlerden olan şeytanların insanlığa olan zararları üzerinde durulacaktır.

Kuran-ı Kerim, yaratılışın hikayesini ve İblis'in Allah'a itaatsizliğiyle başlayan süreci açıkça anlatır. Ancak İblis'in kimliği, özellikle onun melek mi yoksa cin mi olduğu konusu, tarih boyunca farklı yorumlara yol açmıştır. Kuran'da İblis'in cinlerden olduğu açıkça belirtilmiştir. Kehf Suresi 50. ayet bu konuda önemli

bir rehber niteliğindedir:

"Ve hani meleklere 'Adem'e secde edin demiştik. Secde ettiler, ancak İblis cinlerdendi. Rabbinin buyruğunun dışına çıktı. Siz onu ve neslini benim dışımda evliya mı ediniyorsunuz? Oysa onlar sizin düşmanınızdır. Zalimler için ne kötü bir değiştirmedir."

Bu ayet, İblis'in cinlerden olduğunu açık bir şekilde ifade etmektedir. Cinler, insan gibi irade sahibi varlıklardır. Bu özellikleri onları meleklerden ayırır. Çünkü melekler, Allah'ın emirlerine koşulsuz şekilde itaat eden varlıklardır. Meleklerin bu özelliği ise Tahrim Suresi 6. ayette belirtilmiştir:

Ey inananlar kendinizi ve ailenizi yakıtı insanlardan ve taşlardan olan ateşten koruyun onun başında Tanrı'nın kendilerine buyurduğu şeye karşı gelmeyen ve emredildikleri şeyi yapan sert güçlü melekler vardır. (Tahrim suresi 6. Ayet)

Bazı insanlar, İblis'in melek olduğuna inanmış ve bu inanç, tarih boyunca yaygınlaşmıştır. Bunun sebebi, Kuran'da İblis'in meleklerle birlikte anılmasıdır. Ancak bu durum, Arap dilindeki tağlib sanatı adı verilen bir ifade özelliğinden kaynaklanmaktadır. Tağlib sanatı, bir grup içinde çoğunluğu ifade eden bir terim kullanıldığında, azınlığın da bu grup içinde zikredilmiş gibi görünmesini sağlayan bir anlatım biçimidir. İblis'in meleklerle birlikte anılması, onun melek olduğu anlamına gelmez. Çünkü Kehf Suresi 50. ayette onun cinlerden olduğu net bir şekilde ifade edilmiştir. Aynı zamanda, Allah'ın emrine isyan eden bir varlığın melek olması imkânsızdır, çünkü meleklerin isyan etme yetisi yoktur.

İblis'in melek olduğu inancı, büyük ölçüde Yahudi mitolojisindeki Azazel figüründen kaynaklanır. Tevrat'ın Levililer 16:10 ayetinde geçen Azazel, Yahudi Kabalası ve Batı ezoterizminde şeytani bir figür olarak kabul edilmiştir:

"Azazel için kurayla seçilen keçi ise canlı olarak Rab'bin huzuruna çıkarılacak, günahları bağışlatmak için onunla kefaret edilecek ve çöle, Azazel'e gönderilecektir."

Ancak bu ayette Azazel'in bir melek olduğuna dair bir ifade bulunmamaktadır. Zamanla Yahudi mitolojisinde Azazel'in bir düşmüş melek olduğuna dair hikayeler türemiştir. Bu inanç, Yahudilikten Hristiyanlığa, oradan da İslam kültürüne geçmiştir. Müslümanlar arasında Azazel ismi "Azazil" olarak değişmiş ve şeytanın melek olduğu yönündeki yanlış bir algının doğmasına sebep olmuştur. Ancak Kuran'ın hiçbir ayetinde ne Azazil adı geçer ne de şeytanın bir melek olduğuna dair bir ifade vardır.

Eğer İblis'in melek olduğu kabul edilirse, şu çelişkiler ortaya çıkar:

1. Melekler irade sahibi değildir; bu nedenle Allah'a itaatsizlik etmeleri mümkün değildir. Ancak İblis, Âdem'e secde etmemekle Allah'a isyan etmiştir.

2. Cinler, insanlar gibi irade sahibidir ve Allah'ın emirlerine karşı gelebilirler. Bu durum Kehf Suresi 50. ayet ile uyumludur.

3. Bir varlık ya melektir ya da cindir. İkisinin birbirine dönüşmesi imkânsızdır. İnsanların melek ya da cin olamayacağı gibi, melekler de cin olamazlar.

Kuran-ı Kerim, İblis'in kimliği hakkında net bir açıklama yapar. İblis, bir melek değil, cinlerdendir. Onun melek olduğu inancı, büyük ölçüde Yahudi mitolojisinden ve Batı ezoterizmi gibi yabancı kaynaklardan İslam kültürüne geçmiştir. Kuran'a göre melekler, Allah'ın emirlerine koşulsuz itaat ederler ve isyan etmeleri mümkün değildir. Bu nedenle, İblis'in melek olduğu görüşü, Kuran'daki ayetlerle çelişmektedir. Müslümanlar, bu tür yanlış inançlara karşı dikkatli olmalı ve Kuran'ı doğru anlamaya özen göstermelidirler. Allah, insanlara irade ve akıl vermiştir; doğruyu yanlıştan ayırmak ve hakikati bulmak her bireyin sorumluluğudur. Allah en doğrusunu bilendir.

İBLİS VE KIYAS

İblis'in kıyası insanlığın tarih boyunca düşeceği en büyük tuzaklardan biridir. Sâd Suresi 76. ayetinde İblis şöyle der:

"Ben ondan daha hayırlıyım; beni ateşten yarattın, onu ise kilden yarattın dedi."

Bu kıyas, İblis'in kendini üstün görmesine ve Allah'ın emrine karşı gelmesine yol açmıştır. İblis, toprağı küçümsemiş, ateşi üstün görmüş ve Allah'ın hikmetine karşı kendi sınırlı aklıyla hüküm vermeye kalkışmıştır. Bu kibir ve kıskançlıkla birleştiğinde insanlığa büyük bir uyarı niteliği taşır.

İblis'in kıskançlığı ve kibri insanoğluna da bulaştırdığı bir hastalıktır. İnsan kendisine verilen nimetlere şükretmediğinde, başkalarına özenmeye ve kıyas yapmaya başlar. Bu kıyas şükürsüzlüğe, isyana ve sonunda Allah'a karşı gelmeye kadar uzanabilir.

İBLİS VE DÜŞMANLIK

İblis, Âdem'i kıskandığı için sadece Âdem'e değil onun soyundan gelen bütün insanlara düşmanlık beslemiştir. Kıskançlık ve kin İblis'i şuurunu kaybetmeye sürüklemiştir. Bu durum her türlü kötü ahlakın tehlikesini gözler önüne serer.

Kur'an-ı Kerim, bu konuda şöyle uyarır:

"Ey iman edenler, uzaklaşanın adımlarını izlemeyin." (Nur Suresi 21)

Adım adım uzaklaşmak kişinin önce küçük günahlarla başlaması, sonra büyük günahlara düşmesiyle gerçekleşir. İblis insanı böyle bir yolculuğa çıkararak Allah'tan koparmaya çalışır.

Sonuç olarak İblis, ne bir melektir ne de bir meleğin hocasıdır cinlerdendir ve Allah'a isyan ederek kovulmuştur. Hem cinlerden hem de insanlardan şeytanların varlığı, insanlığın daima uyanık olması gerektiğini gösterir. Şükürsüzlük, kıyas, kıskançlık ve kibir, insanın İblis'in tuzaklarına düşmesine yol açabilir.

İnsanoğlu, İblis'in düşmanlığını ve tuzaklarını unutmayarak, Allah'a olan bağlılığını sürekli artırmalı, şükretmeli ve doğru yoldan sapmamalıdır. Allah, iman edenleri koruyacak ve şeytanın oyunlarından uzak tutacaktır. Unutulmamalıdır ki, en büyük düşman, insanın kendi içindeki zaaflardan kaynaklanan İblis'in vesveseleridir.

İblis ve Kur'an: İnsanlık İçin Uyarılar ve Stratejiler

Kur'an, insanın en büyük düşmanı olan İblis'e karşı bir kılavuz ve korunma kaynağıdır. İnsan, bu düşmanı tanımak, hilelerini anlamak ve stratejilerini etkisiz kılmak için Kur'an'ı anladığı dilde okumalıdır. Ancak, tarih boyunca bazı dini otoriteler ve gelenekçi yaklaşımlar, Kur'an'ın doğrudan anlaşılmasını engellemiş ve insanları, İblis'in etkisi altında kalabilecekleri bir yolculuğa sürüklemiştir.

İblis'in İnsanlıkla Mücadelesi

Kur'an'a göre İblis, insanı Allah'ın yolundan saptırmaya yemin etmiştir. İnsan bu tehdide karşı hazırlıklı olmalı, düşmanını tanımalı ve stratejiler geliştirmelidir. Ancak, gelenekçi anlayışın İblis'in kontrolüne girmesi, insanları doğrudan Kur'an'dan uzaklaştırmıştır. Gelenekçi müşrikler, İblis'in hilelerini örtbas ederek Kur'an'ı anlamadan okumayı teşvik etmiş, böylece insanları şuursuz bir itaat içine hapsetmiştir. Bu durum, şu ayetle doğrudan bağlantılıdır:

"Onların içinde kitabi bilgisi olmayanlar vardır. Hayalleri dışında kitabı bilmezler onlar sadece zanda bulunuyorlar." (Bakara Suresi, 78. Ayet)

Kur'an'a Erişim Engelleri

İblis'in en etkili stratejilerinden biri, insanları Kur'an'dan uzaklaştıracak yöntemler geliştirmesidir. Gelenekçi ruhban sınıfı, bu stratejiyi şu yollarla uygulamıştır:

1. Kur'an Okumayı Zorlaştırma:

Kur'an'ı anlamadan okumak için Arapça bilme şartı koyulmuş, bu da halkın büyük bir kısmını dışlamıştır. Abdestsiz ve adetliyken dokunma yasağı gibi hükümlerle özellikle kadınlar hedef alınmış ve haftalarca Allah'ın mesajından uzak tutulmuşlardır.

2. Hadislerin Öncelenmesi:

Uydurma hadisler, Kur’an’ın hükümlerini gölgede bırakacak şekilde öne çıkarılmıştır. Bu hadislerin birçoğu, Kur’an’ın öğretileriyle çelişmektedir. Örneğin, kadınları toplumdan dışlayan ve ibadetlerini engelleyen hükümler, İblis’in halkı Kur’an’dan koparma stratejisinin bir parçasıdır.

3. Ritüellerin Öncelik Kazanması:

Kur’an okumak için kıbleye dönme, Arapça telaffuza dikkat etme gibi ritüeller şart koşulmuş, böylece Kur’an’ın mesajını anlamak ikinci plana atılmıştır. Bu durum, şu ayette eleştirilen taklitçi anlayışı güçlendirmiştir:

“Onlara Tanrı'nın indirdiğine ve Resul'e gelin dendiği zaman babalarımızı üzerinde bulduğumuz şey bize yeter derler. Babaları hiçbir şey bilmeyen ve doğru yolu bulamayan olsa da mı?” (Mâide Suresi, 104. Ayet)

Düşünme ve Sorgulamanın Önemi

Kur’an, insanları düşünmeye, sorgulamaya ve atalarının yanlış geleneklerini terk etmeye çağırır. Ancak gelenekçi ruhban sınıfı, bu çağrının toplumda fark edilmesini engellemeye çalışmıştır. Şu ayet, Kur’an’ın insana düşünme sorumluluğu yüklediğini açıkça belirtir:

"Kur'an'ı düşünmüyorlar mı. Yoksa kalplerinin üstü kilitli mi?" (Muhammed Suresi, 24. Ayet)

Düşünmek, taklitçiliği ve gelenekçi anlayışı yok eden bir güçtür. Taklitçilik, zihni bir başkasına kiralamak anlamına gelir ve sorgulamadan itaat eden kitleler, İblis’in en büyük hedef kitlesidir. Oysa Kur’an, insanı özgür bir şekilde düşünmeye ve doğruyu bulmaya yönlendiren bir rehberdir.

Sonuç olarak Kur’an, insanın İblis’e karşı tek gerçek kalkanıdır. Bu nedenle, onun mesajını anladığımız dilde okumak ve üzerinde düşünmek bir zorunluluktur. Gelenekçi anlayışların ve uydurma hadislerin baskısı altındaki toplumlar, Kur’an’ı anlamaya yönelirse, İblis’in hileleri etkisiz hale getirilebilir. Şu bilinmelidir ki, Kur’an’ı anlamadan okumak, düşmanla mücadelede silahsız kalmak anlamına gelir. İnsan, düşmanını tanımalı, stratejilerini öğrenmeli ve buna karşı hazırlıklı olmalıdır. Bu da ancak Kur’an’ı anlama ve yaşamına uygulama çabasıyla mümkün olacaktır.

İlk Materyalist ve İlk Irkçı: İblis

Kur'an-ı Kerim'de yer alan Sâd Suresi'nin 76. ayeti, insanlık tarihinin en büyük yanılgılarından birine dikkat çeker: İblis'in kibir ve üstünlük iddiası. Bu ayet, insanlık için önemli bir ders niteliğindedir. İblis, kendisini topraktan yaratılan insandan üstün görmüş ve bu üstünlüğü maddi bir temele dayandırmıştır: "Ben ondan daha hayırlıyım; beni ateşten yarattın. Onu ise kilden yarattın." (Sâd 76). Bu tutum, materyalizmin ve ırkçılığın ilk adımıdır.

İblis'in hatası, hayrın ve üstünlüğün ölçütünü Allah’ın rızasına ve emirlerine göre değil, maddi unsurlara göre belirlemesidir. Allah’a yakınlık ve O’nun istediği şekilde bir hayat sürmek yerine, yaratılış malzemesine dayalı bir kıyas yapmıştır. Bu yaklaşım, tarih boyunca insanları doğru yoldan saptırmış ve toplumsal huzuru bozmuştur. Zenci-beyaz, Türk-Kürt, zengin-fakir, kadın-erkek ayrımları, İblis'in bu bakış açısının günümüzdeki tezahürleridir. Ancak insan, neyin hayırlı veya üstün olduğunu kendi başına belirleyemez. Bu, yalnızca Allah’a mahsus bir hükümdür. Allah'ın hükmüne teslim olmak, insanın yaratılış amacını anlaması ve ona uygun yaşaması için gereklidir. Çünkü insan, yaratılmışların en şereflisidir ve bu şerefin kaynağı yalnızca Allah’a bağlılık ve takvadır.

Allah, üstünlüğün gerçek ölçütünü Hucurât Suresi'nin 13. ayetinde açıkça belirtmiştir:

"Ey insanlar! Şüphesiz sizi erkek ve kadından yarattık ve sizi birbirinizi tanımanız için milletlere ve kabilelere ayırdık. Şüphesiz Tanrı yanında en üstün olanınız sizin en takvalınızdır. Şüphesiz Tanrı her şeyi bilendir, her şeyden haberdar olandır."

Bu ayet, tüm insanlığa bir mesaj niteliğindedir. İnsanların farklı milletler, kabileler ya da topluluklar halinde yaratılması, bir üstünlük vesilesi değil, bir tanışma ve yardımlaşma fırsatıdır. İnsanın üstünlüğü, ancak Allah’a yakınlık, samimiyet ve takva ile mümkündür. Takva, insanın Allah'a olan bilinçli bağlılığı ve

emirlerine uygun bir hayat sürmesidir. Maddi kıyaslamalar, insanı Allah’ın yolundan uzaklaştıran bir sapmadır.

İblis’in yaklaşımı, modern dünyada ırkçılık, sınıf ayrımı ve cinsiyet ayrımcılığı gibi sorunların temelini oluşturmuştur. İnsanlar, Allah’ın belirlediği değerler yerine, kendi koydukları ölçütlerle üstünlük arayışına girmişlerdir. Ancak bu yaklaşım, toplumları bölmüş ve adaletsizliği derinleştirmiştir. Hâlbuki gerçek huzur, Allah’ın belirlediği değerlere bağlı kalmakla mümkündür. Özellikle günümüzde, bireysel ve toplumsal hayatın temel sorunlarından biri olan ırkçılık, İblis’in tohumlarını ektiği kibirden beslenir. Bir ırkın veya sınıfın diğerinden üstün olduğunu düşünmek, insanın yaratılış gayesini anlamamasından kaynaklanır. Allah katında üstünlük, yalnızca takva ile mümkündür. Bunun dışında bir ölçüt belirleyen, Hucurât Suresi’nin uyarısıyla Allah’ın hükmüne karşı gelmiş olur.

Sonuç olarak İblis, kibir ve materyalist düşünceyle Allah’ın emrine karşı gelmiş ve lanetlenmiştir. Onun düştüğü bu hata, insanlık için ibret dolu bir derstir. İnsanın yaratılış gayesi, Allah’a kulluk etmek ve O’nun rızasını kazanmaktır. Maddeye dayalı üstünlük iddiaları, insanı hem dünyada hem de ahirette hüsrana uğratır. Üstünlük, yaratılışta değil, yaratana teslimiyettedir. İnsan, ancak Allah’a yakın olduğu ölçüde değer kazanır. Allah’ın belirlediği bu ölçütleri dikkate almak, bireysel ve toplumsal huzurun temelidir. Bu nedenle, İblis’in yanılgısından ders almalı, Allah’ın belirlediği üstünlük ölçülerine sımsıkı sarılmalıyız.

Negatif Elektrik ve Ruhsal Huzurun İlahi Şifresi: Vesvesenin İnsan Psikolojisine ve Sağlığına Etkisi

Modern dünya, insan ruhunun ve bedeninin dengesini tehdit eden sayısız unsurla doludur. Teknolojik gelişmeler ve yaşam koşullarındaki değişimler, insanın doğayla ve maneviyatıyla olan bağını zayıflatmıştır. Bunun sonucu olarak, psikolojik rahatsızlıklar ve fiziksel hastalıklar giderek artmaktadır. Ancak, bu durumun kökenini yalnızca modern yaşamın zorluklarına indirgemek yetersizdir. İnsan psikolojisinin derinliklerinde yatan manevî boşluk ve vesveselerle mücadele edememe hali, bu sürecin temel taşlarını oluşturur. Kur'an'dan öğrendiğimiz kadarıyla, vesveseler ve cinlerin negatif etkileri, insan psikolojisini bozan önemli faktörlerden biridir. İblis'in insanı doğrudan fizyolojik olarak hasta edememesi, fakat psikolojisini bozarak dolaylı bir şekilde bedensel rahatsızlıklara yol açması, bu ilahi öğretinin bir parçasıdır. Bu makalede, vesvesenin psikolojik ve fizyolojik etkilerini, ilahi şifanın doğasını ve Allah'ın insanlara sunduğu reçeteyi inceleyeceğiz. Kur'an-ı Kerim'de Eyyup Resul'un kıssasında (Sâd Suresi, 41. Ayet) bahsedilen vesveselerin insan üzerindeki etkisi, önemli bir gerçeği gözler önüne seriyor. İblis, insanın manevi zayıflıklarından faydalanarak vesvese verir ve insanı ruhsal anlamda sarsar. Bu sarsıntı, depresyon, anksiyete bozukluğu, sosyal fobi ve panik atak gibi psikolojik rahatsızlıkları tetikleyebilir. Psikolojideki bu bozulma ise, zamanla fizyolojik rahatsızlıklara zemin hazırlar. Modern tıpta "psikosomatik hastalıklar" olarak adlandırılan bu durum, Kur'an'ın bu ayetinde manevi bir perspektifle açıklanır. Kur'an'a göre cinler, "maric" yani dumansız ateşten yaratılmıştır. Nitekim ayette söyle geçmektedir: "Ve canları, ateşin yükselen kaynağından yarattı." (Rahman Suresi, 15. ayet). Bu, onların enerji ve elektromanyetik özelliklere sahip varlıklar olduğunu düşündürmektedir. Nitekim Hicr Suresi 27. ayetinde de şöyle geçmektedir:

"Ve daha önce cinleri zehirli rüzgarın ateşinden yarattı."(Hicr Suresi 27. ayet) Elektrik bölümünü okuyan üniversite mezunlarınında bildiği üzere alternatif akım zehirli rüzgardır. Osiloskop görüntüsü izlenince de dalgalı frekans ve periyotlardan oluştuğu gözükür. Bu durumda zehirli rüzgarın ateşi denilerek alternatif akımın kast edilmiş olması ihtimalini düşündürmektedir. Cinlerin yaydığı negatif elektrik ve elektromanyetik dalgalar, insanın ruh halini etkileyebilir. Bu durum, sürekli vesveseye maruz kalan bireylerde yoğun stres ve yorgunluk gibi belirtilerle kendini gösterebilir. Negatif elektrik birikimi, insanı manevi bir kabuk gibi sararak hem psikolojik hem de fizyolojik sıkıntılara neden olabilir.

Allah, Elçi Eyyu'a gönderdiği ilahi vahiyde şifayı şu şekilde sunar:

Yürüyüş Yapmak: Fiziksel aktivite, hem bedenin hem de ruhun üzerindeki negatif yükü atmada etkili bir yöntemdir. Yürüyüş sırasında vücut doğal bir şekilde elektrik yükünü boşaltır ve sinir sistemi rahatlar.

Banyo Yapmak ve Su İçmek: Su, insan bedenindeki elektrik yükünü dengeler. Banyo yapmak, dışarıdan gelen negatif elektrik yüklerini vücuttan uzaklaştırır. Su içmek ise, iç organların elektriksel yükünü düzenler ve iç huzuru artırır.

Topraklama: İnsan, topraktan yaratılmıştır ve toprakla temas etmek, doğal bir şifa kaynağıdır. Toprağa

çıplak ayakla basmak, vücuttaki fazla elektrik yükünü boşaltır ve insanı dünyayla uyumlu bir hale getirir. Bu nedenle, Nebimiz Musa'ya ayakkabılarını çıkarması emredilmiş ve toprağın sakinleştirici etkisinden faydalanması sağlanmıştır (Tâ-Hâ Suresi, 12).

Allah’ın şifa reçetesi sadece fiziksel aktivitelerle sınırlı değildir. İnsan ruhunun asıl huzuru, Allah’a tevekkül etmek, O’nu zikretmek ve O’nun hükümlerine sarılmakla mümkündür. Kur’an, insanın kalbinin yalnızca Allah’ın zikriyle mutmain olacağını vurgular (Ra’d Suresi, 28). Bu nedenle, manevi dünyasını İblis’ten koruyan, vesveselere kulak asmayan bir insan, hem ruhsal hem de bedensel anlamda sağlıklı bir yaşam sürebilir.

İnsan, fiziksel ve ruhsal bir bütünlük içinde yaratılmıştır. Psikolojik sorunlar, zamanla fiziksel rahatsızlıklara yol açabilirken, bedensel rahatsızlıklar da psikolojik dengeyi bozabilir. Allah, insanlara sunduğu vahiy ile hem manevi hem de fiziksel sağlığın anahtarlarını vermiştir. Negatif elektrikten arınmak, vesveselerden korunmak ve ruhun huzurunu sağlamak için Allah’ın şifa reçetesine sarılmak gereklidir.

Modern bilimin ancak altın çağds tam anlamıyla kavrayabileceği bu ilahi gerçekler, insanın psikolojisini ve bedenini korumak için eşsiz bir rehber sunmaktadır. Allah’ın zikriyle huzura eren kalpler, bu dünyada da ahirette de sükûnet ve mutluluğun kapısını aralayacaktır.

Gerçek Âlimlik ve İblis'in Durumu

Kur’an-ı Kerim, insanlık için en yüce rehberdir. İnsana hem ilmin kaynağını hem de bu ilmi nasıl kullanması gerektiğini gösterir. Ancak ilmi yalnızca dünyevi bir birikim olarak görenler, ilmin asıl mahiyetini kavrayamazlar. Gerçek anlamda âlim olmak, bilgi sahibi olmaktan daha öte bir durumu ifade eder. Çünkü gerçek âlimlik, ilmi Allah’a yaklaşma vesilesi olarak kullanmaktır. İblis’in durumunu Kur’an’ın ilim anlayışıyla değerlendirdiğimizde, onun âlim olduğu iddiasının temelsiz olduğu açıkça görülür. İblis, Allah’ın varlığını inkâr etmemiş, ancak O’nun emirlerine karşı gelerek isyan etmiştir. Bu kibri ve isyanı, onun asla bir âlim olamayacağını gösterir. Zira gerçek âlimlik, bilgiyle birlikte Allah’a teslimiyeti ve takvayı da gerektirir.

Kur’an, gerçek âlimin özelliklerini şu şekilde açıklar:

"Kulları içinde ancak âlimler Tanrı'dan korkar." (Fâtır Suresi, 28)

Bu ayet, gerçek âlimin Allah korkusuyla hareket ettiğini, Allah’ın hem vahyedilen ayetlerini hem de kâinattaki işaretlerini tanıyıp takdir ettiğini vurgular. Gerçek bir âlim, ilmi yalnızca öğrenmek ya da başkalarına sunmak için değil, Allah’a olan imanını artırmak ve O’nun rızasına ulaşmak için bir ibadet vesilesi olarak görür. İlim, Allah’ı tanıma, O’nun eserlerini tefekkür etme ve bu bilgiyle hikmetli bir hayat sürme çabasıdır. Kur’an, bilginin yanlış kullanımına dair en bariz örneği İblis’in durumuyla açıklar. İblis, Allah’ın varlığını ve kudretini kabul eder; ancak bu bilgi onu Allah’a boyun eğmeye götürmez. Bunun yerine kibirlenerek bilgiyi kendi çıkarları doğrultusunda kullanır. Bu durum, bilginin Allah rızasına uygun bir şekilde kullanılmadığında, kişinin doğru yoldan sapabileceğini gösterir. Kur’an, bilgiye sahip olduğu hâlde bu bilgiyi doğru kullanmayanlar hakkında şu çarpıcı benzetmeyi yapar:

"Tevrat yükletilip sonra da onu taşımayanların durumu kitaplar taşıyan eşeğin durumu gibidir." (Cuma Suresi, 5)

Bu ayet, bilgiyi yalnızca bir yük olarak taşıyan, ancak onu hikmete ve ibadete dönüştüremeyen kişilerin durumunu ifade eder. İblis, sahip olduğu bilgiyle Allah’a yaklaşmamış, aksine isyan etmiş ve lanetlenmiştir. Bilgi, ancak Allah’ın vahyiyle anlam kazanır. Vahiy, insana doğruyu yanlıştan ayırma yeteneği kazandırır. Gerçek bir âlim, bilgiyi Allah’ın rızasını kazanmak için kullanır; oysa İblis ve onun yolundan gidenler, bilgiyi kibir ve dünyevi çıkarlar için bir araç hâline getirir.

"Hak hükümdar olan Tanrı yücedir. Kur'an'ın sana vahyedilmesi tamamlanmadan acele etme ve Efendim ilmimi artır de.” (Tâ-Hâ Suresi, 114)

Bu ayet, âlimin sürekli olarak Allah’tan ilim talep ettiğini ve bu ilmi Allah’ın yolunda kullanmayı hedeflediğini gösterir. Gerçek âlim, bilgiyi kibre kapılmadan Allah’a hizmet için kullanır. Günümüzde

bilginin teknik ve teknolojik gelişmelerde kullanımına şahit oluyoruz. Ancak bu bilgi, insanlığı Allah'a yaklaştırmaktan ziyade, dünyayı daha karmaşık ve huzursuz bir yer hâline getiriyor. Savaşlar, çevre felaketleri ve insanlığa zarar veren teknolojiler, bilginin yanlış kullanımının somut örnekleridir. İblis'in ve onun yolundan gidenlerin bilgiyi kullanımı, bu durumu açıkça ortaya koyar. Sonuç olarak, İblis'in âlim olduğu iddiası, Kur'an'a ve İslam'ın ilim anlayışına tamamen aykırıdır. Gerçek âlim, bilgiyi Allah'ın rızasını kazanmak ve insanlara hakikati göstermek için kullanır. Bu nedenle âlimlik, bir unvan ya da diploma meselesi değil, Allah'a teslimiyet ve hikmetli bir yaşam sürme meselesidir. Kur'an'ın rehberliğinde gerçek âlimler olmaya, bilgiyi hikmete dönüştürmeye ve Allah'ın razı olduğu bir hayat yaşamaya gayret etmeliyiz. Çünkü ancak bu şekilde hem dünyada hem de ahirette huzur ve saadete ulaşabiliriz.

Cinlerin Varlığı ve Özellikleri Üzerine Kur'ân Perspektifi

Kur'ân-ı Kerîm insanlara olduğu kadar cinlere de hitap eden bir kitaptır ve cinlerin varlığını inkâr etmek Kur'ân'ın beyanını reddetmek anlamına gelir. Bu makalede cinlerin yaratılışı, mahiyeti ve varoluşsal misyonu ilgili Kur'ân ayetleri bağlamında ele alınacaktır. Cinlerin yabancı insanlar olduğu iddiası ayetlerin derinlemesine incelenmesiyle tartışılacak ve reddedilecektir.

1. Cinlerin Yaratılışı

Kur'ân cinlerin yaratılış maddesi olarak "maric"i (karışmış ateş) ifade eder:

"Ve cannı karışmış ateşten yarattı." (Rahman Sûresi, 15. ayet)

"Maric" kelimesi salıvermek ve karışmak anlamını taşır. Dumansız saf bir ateş veya her şeye nüfuz edebilen bir enerji formunu çağrıştırır. Bazı cinlerin yapısı elektriksel veya elektromanyetik dalgalara benzer olup ışın veya ışık gibi hareket ederler. Cinlerin yaratılışı insanın yaratılışından farklıdır insan topraktan cinler ise enerjiye dayalı bir yapı olan karışmış ateşten yaratılmıştır. Ayrıca cinlerin özellikleri arasında görünmezlik ve maddeye nüfuz edebilme kabiliyeti bulunur. Bu onların fiziki dünyada farklı bir boyutta var olduklarını gösterir.

2. İblis ve Cinlerle Bağlantısı

İblis, cinlerden biridir:

"Ve hani meleklere 'Adem'e secde edin demiştik. Secde ettiler, ancak İblis cinlerdendi.   Rabbinin buyruğunun dışına çıktı. Siz onu ve neslini benim dışımda evliya mı ediniyorsunuz? Oysa onlar sizin düşmanınızdır. Zalimler için ne kötü bir değiştirmedir." (Kehf Sûresi, 50. ayet)

İblis'in cinlerden olduğu açıkça ifade edilmiştir. Bu onun melek olmadığı aksine irade sahibi bir varlık olduğu anlamına gelir. Melekler Allah'ın emirlerine aykırı davranmazken cinler iradelerine bağlı olarak isyan edebilir. Cinlerin yabancı insanlar olduğu iddiası burada çürütülmektedir. Eğer İblis bir cin ise ve cinler yabancı insanlarsa o zaman İblis'in de insan olması gerekirdi. Ancak İblis'in yaratılışı ve davranışları insanlarla değil cinlerle örtüşmektedir.

3. Cinlerin İnsanlardan Ayrılığı

Kur'ân cinleri insanlardan ayrı bir varlık grubu olarak tanımlar:

"Böylece her nebiye insan ve cin şeytanlarını düşman yaptık onların bazıları bazılarına süslü aldatıcı sözler fısıldar. Ve eğer Rabbin dileseydi onu yapamazdılar o halde onları söyledikleri yalanlarla bırak." (En'âm Sûresi, 112. ayet)

Burada hem insanlardan hem de cinlerden şeytanların varlığından bahsedilmektedir. Eğer cinler sadece yabancı insanlar olsaydı insan ve cin ifadeleri ayrı ayrı kullanılmazdı. Ayrıca Neml Sûresi 17. ayetinde cinler, insanlar ve kuşlar Elçi Süleyman'ın ordusunun üç ayrı unsuru olarak zikredilir:

"O zaman Süleyman için cinler, insanlar ve kuşlardan ordular toplanıp sevk edildiler."

Bu ayette cinlerin Süleyman'ın ordusunda yer aldığı belirtilmiştir. Eğer cinler yabancı insanlar olsaydı insanlar ve cinler arasında böyle bir ayrım yapılmazdı.

4. Cinlerin İbadet Amaçlı Yaratılışı

Cinlerin yaratılış amacı da insanlarınkiyle aynıdır:

"Ve ben cinleri ve insanları bana kulluk etmeleri dışında yaratmadım." (Zâriyât Sûresi, 56. ayet)

Bu ayet cinlerin de insanlar gibi Allah'a ibadet etmek için yaratıldığını belirtir. Eğer cinler yabancı insanlar olsaydı bu ayrımın yapılması gerekmezdi.

5. Cinler ve İnsanlar Arasındaki Farklar

Kur'ân'ın birçok yerinde cinler ve insanlar ayrı varlıklar olarak zikredilir. Fussilet Sûresi 29. ayeti buna bir başka örnektir:

"Ve inkâr edenler Rabbimiz bizi saptıran cin ve insanları bize göster onları ayaklarımızın altına alalım alçaklardan olsunlar dediler."

Bu ayette de cinler ve insanlar ayrı tutulmuştur. Cinlerin yabancı insanlardan ibaret olduğu görüşü ayetlerin bu net ayrımına aykırıdır.

6. Cinlerin Yabancı İnsanlar Olmadığına Dair Deliller

Son olarak şu soruyu sormak gerekir: Eğer cinler yabancı insanlarsa Allah neden insanları topraktan cinleri ise dumansız ateşten yarattığını belirtmiştir? Aynı varlık grubuna ait olsalardı yaratılış maddelerinin de aynı olması beklenirdi.

Cinler Kur'ân'ın beyanına göre ayrı bir varlık grubudur. Yabancı insanlarla özdeşleştirilmesi Kur'ân'ın ayetlerinin açık ifadelerine aykırıdır.

Kur'ân cinlerin varlığını ve onların insanlardan farklı bir yaratılışa sahip olduğunu açıkça beyan eder. Cinlerin yabancı insanlar olduğu iddiası ayetlerin bağlamına ve anlamına uygun değildir. Cinler irade sahibi, enerji bazlı yaratılmış ve ibadet için var olan farklı bir varlık grubudur. Kur'ân'ın açıklamaları ışığında cinlerin varlığını kabul etmek inancımızın bir gereğidir.

Azrail Kavramı Bidat mı?

"Azrail" kelimesi, İbranice kökenli olup "ayıran" veya "bir şeyi bir şeyden çekip alan" anlamında Arapça'ya geçmiştir. Azrail ismi, İslam'a Yahudi ve Hristiyan geleneklerinden geçmiş olan bir figürdür. Azrail'in ismi, Yahudilikten Hristiyanlığa Hristiyanlıktanda Arapçaya İbraniceden geçmiş olup, İbranice'de "El-azar" (אֵל ") şeklinde bulunur ve "Tanrı'nın yardımı" anlamına gelir. Ancak, ne Kur'an'da ne de hadislerde "Azrailעֲזָר ismi geçmektedir. Kur'an'da ölüm meleği veya meleklerin bu görevle ilgili olduğu belirtilirken, "Azrail" adında bir melekten söz edilmez. Bu da, Azrail'in "ölüm meleği" olduğuna dair inancın İslam'a sonradan eklenmiş bir bidat olduğuna işaret eder.

Kur'an-ı Kerim'de, ölümle ilgili olarak meleklerin görevine işaret eden ayetler bulunmaktadır. Şu ayet bu durumu açıkça ifade eder:

> "Ve o kulları üstünde zafer kazanandır. Ve size koruyucular gönderir. Sonunda sizden birine ölüm geldiği zaman Resullerimiz onun canını alır. Onlar ihmal etmezler."(En'âm, 6:61)

Bu ayette, "melekler" çoğul olarak zikredilmiş ve can almanın birden fazla meleğin görevi olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca Muhammed Sûresi 27. ayetinde de benzer bir vurgu yapılır:

> "Peki melekler yüzlerine ve arkalarına vurarak onları vefat ettirirken nasıl olacak?"(Muhammed, 47:27)

Bu ifadeler, tek bir can alıcı melek yerine birden fazla meleğin bu işle görevlendirildiğini açıkça ortaya koymaktadır.

Sahih-i Buhari ve Sahih-i Müslim'de yer alan bir hadiste, Nebimiz Musa'ya ölüm meleğinin gönderildiği, Nebimiz Musa'nın ise meleğe tokat atarak onun gözünü çıkardığı belirtilir:

> "Ölüm meleği Musa'ya ruhunu alması için gönderilir. Musa, melekul mevt'e tokat atıp bir gözünü çıkarır. Melekul mevt Rabbine dönerek: 'Beni öyle bir kula gönderdin ki, ölümü istemiyor,' der. Allah, O'na gözünü iade eder."(Sahih-i Buhari, 2/113; Sahih-i Müslim, 4/1843)

Ancak bu hadiste dahi "Azrail" ismi geçmemektedir. Ayrıca, böyle bir olayın gerçekleşmiş olması, Kur'an'ın genel mesajıyla çelişir. Çünkü bir nebinin, Allah'ın görevlendirdiği bir meleğe karşı böyle bir tavır takınması düşünülemez. Nebiler, Allah'ın takdirine rıza gösterir ve ölümün, Allah'ın emriyle gerçekleştiğini bilirler.

Kur'an'da meleklerin insanlara ölümleri sırasında nasıl davrandığına dair şu ayet yer alır:

> "Melekler iyi insanlar olarak vefat ettirdikleri kimselere selam size yapmış olduklarınıza karşılık cennete girin derler."(Nahl, 16:32)

Bu ifade, müminlere yönelik bir müjde niteliğindedir. Ölüm anında meleklerin, Allah'ın takdiri doğrultusunda kişiyi huzurla karşılayacağı belirtilmektedir.

Kur'an-ı Kerim'in ayetleri ve sahih hadisler, "Azrail" isminde bir meleğin varlığını doğrulamamaktadır. Ölümün birden fazla meleğin görev alanına girdiği anlaşılmaktadır. Ayrıca, Nebimiz Musa'nın ölüm meleğine tokat atması rivayeti hem mantık hem de Kur'an'ın mesajıyla uyuşmamaktadır. Bu nedenle, "Azrail" inancı İslam'da sonradan ortaya çıkmış bir bidattır.

Azrail vardır diyen kişilere şu soruları sormak istiyorum:

1) "Azrail" ismi Kur'an'da veya hadislerde geçiyor mu?

2) Kur'an-ı Kerim'de can almayla ilgili görev kime verilmiştir?

3) En'âm Sûresi 6:61'de ölüm meleği tek bir kişi mi, yoksa bir grup melek olarak mı ifade edilir?

4) Nebimiz Musa'nın ölüm meleğine tokat attığı rivayeti, Kur'an'ın genel mesajıyla çelişir mi?

Miraç Yoktur

Kovulmuş Şeytandan Rabbime Sığınırım

Merhametli ve Bağışlayan Tanrı'nın İsmiyle

“O ki her türlü eksiklikten uzaktır. Kulunu geceleyin Kutsal secde edilen yerden kendisine ayetlerimizi göstermemiz için çevresini bereketli kıldığımız uzak secde edilen yere hızlıca geceleyin yürüttü. Şüphesiz O işitendir, görendir.” (İsrâ Suresi 1. Ayet)

Mi'râç, gelenekçilerin, Kur'an ayetlerine muhalif olarak İslâm dışı kültürlerin etkisiyle kurguladıkları hayal ürünü bir hikâyedir. Bu kurgu; Kur'an ayetleri, akıl ve mantık ilkeleri, tarihî gerçeklerle açıkça çelişiyor.

Rivayetlerin, Kur'an ayetleri ışığında sorgulanması gerektiği bilinmiyordu. Bu yüzden de Mi'râç hadisesi sanki gerçekte yaşanmış zannedildi ve yıllar içinde zanlar üzerine, abartılı, gerçek dışı hüsnü zanlar bina edildi. Sonra, ortaya hiçbir hikmeti olmayan bir hikâye çıkarıldı. Hikâye çıkarıldı, dedim; çünkü ilk dönem siyer (Nebimiz Muhammed'in hayatını özet olarak anlatan eserler) kitaplarında Mi'râç olayı anlatılmıyor dahî. İlk dönem siyer kitapları sadece İsrâ'dan bahseder. Başka kültürlerle tanışan Arap İslâm toplumu, Mi'râç hadisesini bu kültürlerden etkilenerek kurgulamıştır. Mi'râç hadisesi ve Kur'an'daki İslâm'la ilgisi olmayan gelenekçi öğretide; İran, Yunan, Hint kültürlerinin etkisini görmek mümkündür.

Mi'râc'ın, Recep ayının 27. gecesi olduğu kabul edilmekle birlikte, hangi tarihte olduğu ve kaç kere olduğu konusunda pek çok farklı rivayet var. Rivayetler; nebiliğin beşinci yılıyla, on ikinci yılı arasında olduğunu söylüyor. Hatta, Nebimiz Muhammed'in nebi olmadan önce bu olayı yaşadığının iddia edildiği garip rivayetler de var. Yine miracın kaç kere olduğu hususunda da ittifak yok. Ayrıca ruhen mi, bedenen mi, rüyada mı, uyanıkken mi olduğu da tartışmalı. İsra ile Mi'râç'ın ayrı ayrı vakitlerde olduğuna dair rivayetler de var.

Zerdüşt ve Mi'râç

Zerdüşt, Nebimiz Muhammed'ten 600 yıl önce İran'da yaşamıştır. Ancak, Zerdüştlerin kutsal kitabı olan Avesta'da yazanlar hayret vericidir:

"Orada ona, feriştehler (melekler) hürmet etmiştir. Zerdüşt, sonra Ahura Mazda'nın huzuruna çıkmış ve "Hayır Dini"nin hükümlerini öğrenmiştir. Tanrı ona yıldızların ve gezegenlerin hareketinden haber vermiş, cennet ve cehennemi göstermiş, her şeyin ilmini öğretmiştir. Melekler sonra Zerdüşt'ün göğsünü yarmış ve içindekileri çıkarıp temizlemiş ve yerine koymuştur. Bundan sonra Ahura Mazda onu, insanları Hayır Dini'ne davet etmekle görevlendirmiştir. Zerdüşt, yolculuğundan sonra maddi âleme, kendisine verilen kutsal kitap Avesta ile dönmüş ve getirdiklerini tebliğe başlamıştır." (Avestanın Manzum, Lirik Parçaları)

İslâm, hicretten 50 yıl sonra çok hızlı bir yayılma sürecine girmişti. Ancak, İslâm'ı tebliğ eden -sahabe haricindeki- gelenekçiler Kur'an'ın yeterliliği konusunu tam anlamıyla kavrayamamışlardı. Bu dönemde birçok münafık ve müşrik de muhatap oldukları kültürlerin inançlarını bilinçli veya bilinçsiz olarak İslâm itikadına dahil ettiler. Cahil insanlar ise, güya Nebimiz Muhammed'in diğer nebilere ve din adamlarına üstünlüğünü ispatlamak için bu tür anlatımları ve Zerdüşt'ün yaşadıklarını Nebimiz Muhammed'in hayatına uyarladılar.

Öncelikle şunu belirtmek lazım: Mi'râç ve İsrâ iki ayrı konu. Mi'râç kavram ve isim olarak Kur'an'da geçmiyor. Siyer ve hadis âlimlerinin bir bölümü Mi'râç'ı eserlerinde hiç konu edinmemiştir. Örneğin; en eski siyer kitabı İbn-i İshak'ta Mi'râç yoktur.

İsrâ; Nebimiz Muhammed'in bir gece, Mekke'den Kudüs'e gitmesi şeklinde anlatılıyor. Mi'râç ile ilgili rivayetler ise bu âlimlerin eserlerinde yok. Bazı siyer âlimleri de İsrâ olayını anlatırken Kudüs'ten hiç bahsetmezler. Bu rivayetlere göre, Nebimiz Muhammed'in Mekke'den, Allah'ın katına yükselmesi vardır. Kısacası, hadis ve siyer kitaplarında Mi'râç konusundaki rivayetler tutarsızlıklarla dolu.

Beden mi? Ruh mu?

Mi'râç'ta, Nebimiz Muhammed fizikî bedeni ile mi, yoksa ruhen mi yolculuk yaptı? Gelenekçi âlimler arasında bu konuda da bir uzlaşı yok. Mi'râç'ın ne ruhî ne de bedenî bir yolculuk olmadığını, Nebimiz Muhammed'in rüya gördüğünü söyleyenler de var. Hadis otoritelerinin bir bölümü rüya ile ilgili rivayetlerin gerçekten yaşanmış gibi anlatıldığını iddia ediyor. Hadislere göre, Nebimiz Muhammed her sabah kendi rüyasını anlatır veya sahabenin anlattığı rüyaları yorumlarmış. Gelenekçi âlimlerin içinde Mi'râç rüyasının, yaşanmış bir hadiseye dönüştürüldüğünü düşünenler de var.

Gece Yürüyüşü

İsrâ: "Gece yürüyüşü, hızlıca geceleyin yürümek", anlamına geliyor. Nebimiz Muhammed, gecenin bir bölümünde yürüyerek vahiy meleği ile görüşmeye gidiyor. Kur'an'da, diğer resullerinde geceleyin çeşitli amaçlarla yürüdüğünden/yürütüldüğünden bahsediliyor; Lut ve Musa gibi. Gelenekçiler ise, Kur'an'da hiçbir delil olmamasına karşın bir insan fiili olan "yürümeyi" göklere çıkıp, Allah'ın zatı ile görüşme haline dönüştürüyorlar. Bu yanılgının gerçek nedeni ise Kur'an merkezli, konuları ayetler ışığında düşünmemek/düşünememek.

Hadisler, Kur'an'ın anlaşılmasının önündeki en önemli engel. Kur'an ayetlerini, hadislerle anlamaya çalışıyorlar ve bir süre sonra ayetin bahsetmediği, birbiriyle çelişen birçok unsur anlama sürecine dâhil oluyor ve neticede ayetin işaret ettiği hikmet anlaşılamıyor.

"O sadece vahyedilen vahiydir. Ona şiddetli güçleri olan öğretti. Güç sahibi doğruldu. Ve O en yüksek ufuktaydı. Sonra yaklaştı ve alçaldı. Böylece iki yay uzunluğu kadar yahut daha yakındı. Ve böylece yönelip kuluna vahyedeceği şeyi vahyetti. Gönlü gördüğünü yalanlamadı. Ona gördüğüne karşı mı tartışıyorsunuz? Ve şüphesiz ki onu başka bir inişinde de görmüştü. Sidr ağacının bitiş noktasında. Barınacak bahçe yanındadır. O zaman sidr ağacını örten örtüyordu. Bakış sapmadı ve taşkınlık yapmadı." (Necm Suresi 4-17)

Miraç hadisleri ile Kur'ân ayetleri arasında bariz çelişkiler var. Mi'râç olayında ismi geçen "Sidre-i Münteha, Kab-ı Kavseyn" gibi kavramlar Necm suresinde anlatılmaktadır. Hâlbuki gelenekçi hadis

kaynaklarına göre Necm suresi, İsra suresinden en az sekiz sene önce inmiştir! Bu nedenle Necm suresinin kendisinden sekiz sene sonra olacak bir olayı anlatması düşünülemez. Yani, surede yaşanmamış bir olay, Nebimiz Muhammed yaşamış gibi anlatılıyor. Necm suresindeki olay, Nebimiz Muhammed'in ruhu görmesidir. Kur'ân'ın hiçbir ayetinde Nebimiz Muhammed'in Allah'ı gördüğüne, göğe çıktığına, O'nunla konuştuğuna dair tek bir kelâm yoktur. Hatta ima bile yoktur.

Gelenekçiler, surelerin nüzul sebebi ve sırasından bahsederler (Kur'an'a göre bunu bilemeyiz). Necm suresi, İsra suresinden 8 yıl önce inmiş. Hem olay üzerine ayet vahyedildi/ayetlerin nüzul sebebi vardır diyorlar hem de daha ortada olay yok ama ayet/ayetler var!

Nebimiz Muhammed'in, ruhu görmesinden bahseden ayette geçen "Kab-ı Kavseyn" veya "Sidre-i Münteha", "Cennet'ül Me'vâ" gibi deyimlere, gelenekçiler bambaşka anlamlar yüklemişlerdir. Kab-ı kavseyn; Allah ile âşık olduğu kulu Muhammed'in vuslatı olarak; Sidre-i Münteha da Varlık dünyasının sınırı olarak anlatılmaktadır. Hatta bu son sidre ağacından, cennet nehirleri çıkar, Fırat ve Dicle doğar. [Buhari, Enbiya, 22/2] Cennet'ül Me'vâ ise; ahiret yurdundaki cennetin bir bölümü olarak tasvir edilir.

Ayette bahsedilen sidre ağacı, o vadide yetişen bir ağaç türü olup, "sedr ağacı" veya "Arabistan kirazı" olarak da bilinir. Sidr ağacı, Ziziphus spina-christi bilimsel adıyla bilinen, genellikle sıcak ve kuru iklimlerde yetişen, dikenli bir ağaç türüdür. Bu ağaç, özellikle Orta Doğu, Kuzey Afrika ve Asya'nın bazı bölgelerinde bulunur. Sidr ağacının meyvesi, çeşitli sağlık faydalarıyla bilinir ve özellikle şifalı bitkiler olarak kullanılır. Ayrıca, sidr ağacı, zeytin ve nar gibi meyveleriyle de tanınır. Sidr ağacının odunu, sert ve dayanıklı olup, mobilya yapımında ve marangozluk işlerinde kullanılabilir. Ayrıca, bu ağacın yapraklarından elde edilen özler, cilt bakımında da kullanılmaktadır. Bazı geleneksel ilaçlarda ve doğal tedavi yöntemlerinde sidr ağacına rastlamak mümkündür. Genellikle sınırları belirlemek için büyütülen bu ağaç o dönemde kırsalda yaşayanlar için taş, kaya, ağaç, pınar gibi bir nirengi /işaret noktası olarak kabul edilirdi.

Cennet kelimesi Kur'ân'da onlarca yerde dünyadaki bahçeler için de kullanılmıştır. Allah nasıl bir zamanlar Musa Nebi ile bir ağacın arkasından konuştu yani ona vahyi iletti ise, şimdi de Nebimiz Muhammed'e Sidre ağacının arkasından konuşmakta ve vahyetmektedir.

"Oraya geldiği zaman bereketli yerdeki vadinin sağ kıyısındaki ağaçtan ey Musa şüphesiz ben alemlerin Rabbi Tanrı'yım diye seslenildi." (Kasas Suresi 30. Ayet)

Kab-ı Kavseyn; de o zamanlar için kullanılan bir uzunluk birimidir. "Bir kulaç, iki arşın" vs. gibi! Ruh, "Bir yay boyu" mesafe kadar Nebimiz Muhammed'e yaklaştı, hatta daha da yakın!

"Cennet-ül me'va "me'va kelimesinin sığınak, barınak, durak anlamları var. Cennet ise ağaç ve bahçelerin olduğu yerdir. Mescit, sözlükte, "secde edilen yer" anlamına gelir. İllâ secde edeceğiniz bir yapı değildir, mescit. Dağda gezerken sürekli namaz kıldığınız bir yer edinmek, orayı mescit edinmektir. Gelenekçiler bu yüzden kendi rivayetleriyle bir kez daha çelişiyorlar:

'...Yeryüzü benim için bir temizlik vasıtası ve mescit kılındı...' buyurdu."

(Müslim 523/5, Ebu Avane 1/395, Tirmizi 1553, İbni Mace 567, Begavi 3617, Ahmed 2/411)

Nebimiz Muhammed bir gece vakti, vahiy almak için yürüyerek Mekke'de Kâbe'nin olduğu yerden, yani yaşadığı yerden bir ağacın yanına, ağaçların olduğu ve daha önce bildiği bir yere vahiy almaya gitti. O dönemde müminler ibadetlerini her yerde yapıyorlardı. Mekke'nin çeşitli yerlerinde namaz kılıyorlardı. Bahçelerin olduğu yerlerde namaz kılabilecekleri yerler edinmiştiler. Buralarda sık sık namaz kılıyorlar ve İslâm'ı tebliğ ediyorlardı. İşte, Nebimiz Muhammed bir gece yürüyerek böyle bir yere gitti, ruhu gördü, vahyi aldı ve çeşitli görüntüler izledi.

Nebimiz Muhammed, bir gece Mescid-i Haram'dan, Mescid-i Aksa'ya gidiyor. Mescid-i Haram, Mekke'deki Kâbe'nin bulunduğu arazinin adı. Mescid-i Aksa neresi? İşte gelenekçi yanılgı burada başlıyor. Mescid-i Aksa'nın kelime anlamı; uzak mescit, demek. Uzak mescit, Mescid-i Aksa denilince de herkesin aklına Kudüs geliyor. Ancak bu şartlanmış bir bakış açısı. Kelimenin anlamıyla ve tarihî gerçeklerle, bu bakış açısı tutarsızlık arz ediyor. Beyt-ül Makdis kelimesi Kur'an'da geçmez. Ve o dönemde, Kudüs'te bir mescit dahî yok, inşa edilmemiş.

Mi’râç olayının anlatıldığı rivayetlerde, Mi’râç hadisesi olurken Kâbe’de dahî bildiğimiz anlamda bir mescit yoktu. Hâkimiyet müşriklerin elindeydi. Daha İslâm Mekke’de hâkim değilken Hıristiyanların kontrolündeki Kudüs’te nasıl bir mescit olabilir ki? Gelenekçi kaynaklardaki bu iddia da açıkça tarihi gerçeklerle çelişiyor.

Mi’râç’ta, Nebimiz Muhammed’in Kudüs’teki mescitten göğe çıktığı hikâye edilir. Bu konuyla ilgili hadislerde ilginç bir durum vardır. Nebimiz Muhammed, Mi’râç olayını Mekkeli müşriklere anlatır ve onlar da Kudüs’teki mescidi tarif etmesini isterler. Hadislere göre de Nebimiz Muhammed mescidi tarif eder. Hadislerde, mescidin tarifiyle ilgili hiçbir detay yok. O dönemde Kudüs şehri Hıristiyanların elinde. Dolayısıyla bir mescit yapılmış da değil. Hadislere göre ise, Nebimiz Muhammed olmayan bir mescidi tarif ediyor.   Mescidin tarif edildiği bilgisi hadiste var ama hiçbir detay yok. Bu durum, hadisin uydurma olduğunun göstergesi.

Mi’râç hadisesi hiçbir zaman gerçekleşmedi

“Ve eğer onların yüz çevirmesi sana ağır geldiyse haydi yapabilirsen yere bir tünel ya da göğe bir merdiven arzu et ki onlara bir mucize getiresin. Şayet Tanrı dileseydi onları hidayet üzerinde toplardı. Kesinlikle cahillerden olma.” (En’âm Suresi 35. Ayet)

“'Yahut senin süslü evin olmalı ya da göğe çıkmalısın. Üzerimize okuyacağımız bir kitap indirmedikçe senin yükselişine asla inanmayız. De: Rabbim her türlü eksiklikten münezzehtir. Ben sadece insan resulum.(İsrâ Suresi 93. Ayet)

Allah’ı tenzih ederiz. Gelenekçiler; kuantum fiziği, zamanın göreceliği/rölativite, boyut ve holografik evren gibi bilimsel kavramları bilmedikleri için, o dönemde – hâlâ böyle zannederler- Allah’ı göklerde zannediyorlardı. Hâlbuki ruh, madde zannedilen görüntüler izler. Yaşadığınız bir boyut vardır. Allah; yukarıda, Allah göklerde değildir. Uzayın dışına çıkıldığında, Allah’ın katına çıkılmış olunmaz. Mi’râç hadisesinde, Nebimiz Muhammed, Burak isimli bir canlı ile Kudüs’ten göklere çıktığı tasvir ediliyor.

Başka bir boyuta geçmek için neden Nebimiz Muhammed Kudüs’e gitsin?

Neden bir araca binmeye ihtiyacı olsun?

Eğer Allah’ın katına çıkacaksa, bunun için bir araca ve şehre ihtiyacı yok ki! Allah dilediği görüntüyü kendisine kendi evindeyken de izlettirebilirdi.

Yukarıda yazdığım ayetlerde de açıkça görüleceği gibi (özellikle İsra 93’e dikkat edin, çünkü Mi’râç ayetinin geçtiği suredeki diğer bir ayette 93. ayettir) müşrikler, Nebimiz Muhammed'den olağan üstü şeyler yapmasını, gökyüzüne yükselmesini istiyorlar. Nebimiz Muhammed’in verdiği cevap manidar: “Rabbim her türlü eksiklikten münezzehtir. Ben sadece insan resulum”. Eğer, Nebimiz Muhammed gelenekçilerin iddia ettiği gibi gökyüzüne çıksaydı, bunu inkâr etmeyecekti. Ama beşer olduğunu belirtiyor. Allah, hâşâ gökte değil ki göğe çıkıp kitap alsın ve orada Allah ile görüşsün!

50 Vakit Namaz!

“O zaman Allah ümmetime elli vakit namaz farz kıldı. Bu farziyeti yüklenerek döndüm. Derken Mûsâ'ya rast geldim.“Mûsâ bana, ‘Rabbin ümmetine neleri farz kıldı?’ diye sordu.“Onlara, ‘Elli vakit namaz farz kıldı’ dedim. “Musa bana, ‘RAbbine dön de şefaat et, zira ümmetin buna tâkat getiremez.’ dedi. “Bunun üzerine Rabbime Mürâcaat ettim.

Allah Teâla şatrını (bir kısmını) indirdi. Ben yine Mûsâ’nın yanına dönerek durumu kendisine haber verdim: ‘Bir kısmını indirdi’ dedim. O yine, ‘Rabbine mürâcaat et, zira ümmetin tâkat getiremez’ dedi. “Ben yine Rabbime mürâcaat ettim. Alah Taâla kalanından bir kısmını indirdi. Mûsâ yanına yine döndüm. O tekrar, ‘Rabbine dön, zira ümmetin buna dayanamaz’ dedi. Bir daha müracaat ettim. “Allah Teâla, ‘Onlar beştir, yine onlar [sevap itibariyle] ellidir. Benim nezdimde hükm-ü kaza değişmez’ buyurdu. “Musa’nın yanına döndüm. O yine, ‘Rabbine dön’ dedi.” “Ben de ‘Artık, Rabbimden utanır oldum’ dedim.” Müslim, İman: 263; Ahmed Naim, Sahih-i Buharî Muhtarası Tecrîd-i Sarih Tercemesi. (Ankara: Diyanet işleri Başkanlığı Yayınları, 1981), II/277.2) Bedrüddin el-Aynî. Umdetü’l-Karî Şerhu Sahihi’l-Buharî. (Beyrut: İhyâü’t-Türhasi’l-Arabî), IV/48.)

24 saat, 1140 dakika eder. 50 vakit namaz emrediliyor. Bir vakit farz namazını, 5 dakikada kıldığımızı düşünelim. Yaklaşık olarak her 28 dakika da bir namaz vakti gelir. Geceleyin her 28 dakikada bir uyandığımızı ve namaz kıldığımızı düşünebiliyor musunuz? Ne zaman uyuyacak ve dinleneceğiz? Gündüz nasıl çalışacağız? Peki, mümin ne zaman cihad edecek? Ne zaman küfre karşı fikrî mücadele verecek? 1 saat içinde 2 vakit namazı kılmamız gerekecek. Bu mümkün mü? Namaz için abdest almamız gerektiğini de düşünün. 24 saatte, 10 saat namaz!

“Tanrı, sizin için kolaylık ister, zorluk istemez.” (Bakara 185)

Âlim sıfatı verilen hadis uydurucularının, bütün şeyhlerin ve evliya zannedilen insanların, Kur’an hükümlerini bilmedikleri, göz ardı ettikleri, aslında ilim ehli olmadıkları, Kur’an’daki İslâm’ı bilmedikleri ve anlamadıkları ve iman etmedikleri, ayetleri tefekkür etmedikleri, ayetler üzerinde düşünmedikleri, hadisleri Kur’an’a arz etmedikleri, bu rivayetteki tutarsızlıklarda da açıkça görülüyor.

Allah, kullarına yaşamayacakları dinî hükümler göndermez. Allah ve elçisi namaz için pazarlık yapmaz (Allah’ı ve elçilerini tenzih ederiz). Bir başka elçi, hâşâ çaresiz ve ne yapacağını bilemeyen başka bir elçiye (Nebimiz Muhammed’i tenzih ederiz) namazlarda indirim yapılması konusunu hatırlatarak tavsiyede bulunmaz. Allah, her dinî hükmü hikmetle yaratandır. Allah, hükmünde ortak kabul etmez. Allah bir emir verdiği zaman, elçileri emre itiraz etmez. Allah yaşanmayacak bir din göndermez.

Allah’ın zatını hiçbir beşer göremez!

“O zaman sidr ağacını örten örtüyordu. ” (Necm Suresi 16. Ayet)

Allah’ı tenzih ederiz. Gelenekçiler bu ayeti, Nebimiz Muhammed'in, Allah’ın zatını gördüğü an olarak tefsir ediyorlar. Nebimiz Musa, Allah dağa tecelli edince bayıldı ve yere düştü. Burada yine Nebimiz Muhammed’in diğer nebilerden üstün olduğu ispatlanmak isteniyor. Hâlbuki bu ayette, Allah’ın elçisi, bütün elçilere vahyi bildiren, ruhu görüyor.

Allah’ın zatını hiçbir beşer göremez. Allah hiçbir beşerle aracısız konuşmaz.

“Ve aslında Tanrı'nın bir insanla konuşması sadece vahiy yahut perde arkasından yahut bir resul göndererek izniyle ne diliyorsa o vahyedecek. Şüphesiz O yücedir, himet sahibidir.” (Şura 51)

İnsan, gölge varlıktır. Gölge varlık, mutlak varlık olan Allah’ı göremez. Nebimiz Musa, Allah’ı görmedi. Allah, dağa tecelli etti ve dağ parçalandı. Şöyle düşünün; rüyanızdaki insanlar sizi göremezler. Hayal kurun. Hayalinizdeki insanlar da sizi göremezler. Allah, eksik sıfatlardan ve beşerî kavramlardan münezzehtir. Hâşâ! Allah hayal kurmaz ve rüya görmez. Ama insanın, Allah nazarındaki konumu gölge, hayalî bir varlık olmasıdır. Hiçbir göz, bakışlarıyla Allah’ın zatını kuşatamaz.

“Gözler O'nu kavramaz. Ve O gözleri kavrar. Ve O her şeydeki incelikleri bilendir, çok iyi haberdar olandır.” (En’am 103)

"Miraç gecesi Resulullah, Allah Teâlâyı gördü. Çünkü Cabir bin Abdullah, Nebimiz Muhammed'in Necm suresinde, 'Elbette Onu gördü' ayet-i kerimesi üzerine, 'Elbette Rabbimi gördüm' buyurduğunu ve aynı surenin 'Sidret-ül-münteha yanında' ayet-i kerimesi üzerine, 'Ben sidret-ül-müntehada Rabbimi gördüm. Öyle ki, ilahî vechinin nuru, benim için zahir oldu.' buyurduğunu bildirmiştir. İsra suresini 17. ayetinin tefsirinde, İbni Abbas buyurdu ki: 'Mirac gecesinde Resulullah, Allah Teâlâ'yı gördü." (Abdülkadir Geylani Gunyetü’t Talibin)

"O Server, Mirac gecesinde Rabbini dünyada değil, ahirette gördü. Çünkü o Server, o gece, zaman ve mekân çevresinden dışarı çıktı. Ezelî ve ebedî bir an buldu. Başlangıcı ve sonu bir nokta olarak gördü. Cennete gideceklerin, binlerce yıl sonra, cennete gidişlerini ve cennette oluşlarını, o gece gördü. İşte o makamdaki görmek, dünyada görmek değildir. Ahiret görmesi ile görmektir. Bu görmeyi dünyada gördü demek de mecaz olarak söylenmiştir. Dünyadan gidip gördüğü ve yine dünyaya geldiği için dünyada gördü denilmiştir." (İmam-ı Rabbanî, Mektubat, 283)

Gelenekçi hadis otoriteleri, hadisleri Kur’an perspektifinden değerlendirmemiştir. Daha sonra gelen nesiller de geleneğin dışına çıkmamış, kendilerine devredilen bilgiyi sorgusuz sualsiz kabul etmişlerdir.

Gelenekçilerin büyük önem verdiği iki gelenekçi Abdülkadir Geylani ve İmam-ı Rabbanî, Kur'an yerine hadislerin hükmünü tercih etmişlerdir. Olmayan bir Mi'raç hadisesi ve Allah'ın görülmesinin imkânsız olmasına rağmen hadislerin çizdiği çerçevede konuyu değerlendirmişlerdir. Özellikle İmam-ı Rabbanî'nin sözleri bütünüyle Kur'an itikadının dışındadır ve açıkça şirktir.

Zaman ve mekân Allah'ın yarattığı iki kavramdır ve zamanın ve mekânın dışındaki tek varlık: Allah'tır. Eğer bir varlığın zamanın ve mekânın dışına çıkabildiğini iddia ederseniz, bu aynı zamanda o varlığı ilah olarak da gördüğünüz anlamına gelir. Varlığı, var olanı, varlık âlemini yaratan Allah'tır. Varlık, bir mekânın içinde yaratılır ve o varlığın algılayacağı bir zaman algısı Allah tarafından takdir edilir. Mekânsız var olabilen tek varlık, Allah'tır.

Gelenekçiler, büyük ilmî sıfatlar verdikleri şahısların çok açık şirk içeren sözlerini, tevillerini dahi o şahıslara verdikleri sıfatlardan korktuklarından dolayı eleştiremezler ve bu yorumlarının, Kur'an'a uygun olmadığını söyleyemezler.

Resullere itaat farzdır. Resullerin içtihatları eleştirilmez. Emri sorgulanmaz. Bunun haricinde, Kur'an'a uygun olmayan her içtihat eleştiri konusu yapılabilir. Gelenekçilerin, âlimleri, şeyhleri ve evliyaları dokunulmazlığı olan mutlak otorite haline getirmelerinin dinen, Kur'an açısından bir bağlayıcılığı yok. Hatta tam tersi bir durum söz konusu. Gelenekçi âlimlerin, şeyhlerin ve evliyaların içtihatlarındaki yanlışlıklar ortaya konulmalı ki, insanlar Kur'an'daki İslâm'ı daha kolay kavrayabilsin.

Nebimiz Musa, Tur dağında Allah'ı görmek istedi, fakat Allah isteğini kabul etmedi. Gelenekçiler, Nebimiz Muhammed'in, Nebimiz Musa'dan daha büyük bir nebi olduğunu ispatlamak için, Mi'râç'ta Nebimiz Muhammed'in Allah'ı gördüğünü iddia ettiler.

Kalp yıkanır mı?

"Ben Kâbe'nin Hatîm kısmında yatıyordum. Uyku ile uyanıklık arasında bana biri geldi, şuradan şuraya kadar (göğsümü) yardı. (Bu sözünü söylerken boğaz çukurundan kıl biten yere kadar olan kısmı gösteriyordu.) Kalbimi çıkardı. Sonra bana, içerisi îman ve hikmetle dolu, altından bir kab getirildi. Kalbim (çıkarılıp su ve Zemzem ile) yıkandı. Sonra içerisi îman ve hikmetle doldurulup tekrar yerine kondu…" (Buhârî, Bed'ü'l-Halk 6, Enbiyâ 22, 43; Müslim, Îman 264)

Vücudumuzun sol tarafındaki kalp adlı organla; Kur'an'da manevî dünyamıza, bir nevi manevi organımıza işaret edilen kalp arasında hiçbir bağlantı yoktur. Kur'an'da bahsi geçen kalp; ruhumuzdur. Manevî âlemimizdir. Fikirlerimiz, düşüncelerimizdir… Kalplerimiz de suyla sabunla yıkanarak temizlenemez.

Kur'an ayetlerine iman eden, İslâm'ın hükümlerini yaşayan insanların manevî dünyası hayır ve güzellikler yönünde değişir. Nebimiz Muhammed, Allah'ın elçisiydi ama aynı zamanda bir beşerdi. Onun da kendine ait bir fikir dünyası vardı. Nebiliği süresince her an Allah'a olan yakınlığı arttı. Dolayısıyla hiçbir insanın vücudundaki etten bir parçayı yıkayarak manevi hayatına müspet anlamda katkıda bulunamazsınız. Hadis imamlarının ve âlim ve evliya ve Müslüman zannedilen gelenekçilerin bu hadisleri kitaplarında zikretmeleri bile Kur'an'daki fikri derinlikten ve Kur'an'ın anlamından, Kur'an'daki hikmetten ne kadar uzak olduklarını gösteriyor.

Nebimiz Muhammed'in nebi olmadan önce çocukken ve gençken (üç kere), bir de Mi'râç'ta kalbinin melekler tarafından yarılıp temizlendiğine dair hadisler vardır. Ancak, Kur'an'da, Nebimiz Muhammed'in nebi olmadan önce iman edenlerden olmadığı bildirilmektedir.

"İşte böyle sana emrimizden bir ruh vahyettik. Sen kitap nedir iman nedir bilmiyordun." (Şûrâ Suresi 52. Ayet)

Mi'râç'ta resuller namaz kılıyor muydu?

Nebimiz Muhammed, hadislere göre Mi'râç'ta diğer elçilerle görüşüyor. Elçilerin hepsine namaz kıldırıyor. Bir insan elçi de olsa öldükten sonra -zamanda görecelik (rölativite) prensibine göre– dünya hayatı ile ilişkisi kesilir ve artık dünya hayatında olan bitenle ilgili bilgi kendisine ulaşmaz. İnsan ölünce; önce kıyameti, sonra mahşer meydanını ve daha sonrada ebediyete kadar yaşayacağı mekânının görüntülerini izlemeye başlar. Bunun haricinde kabir hayatı diye bir hayat yoktur. Kur'an'da geçmez kabir hayatı. Bu

nedenle; Nebimiz Muhammed göklerde diğer elçilerin ruhaniyetleriyle görüşmedi. Çünkü elçiler ölmüşlerdi, hesaplarını vermişler ve cennete gitmiştiler. Ara bir mekân yoktu ki, elçiler orada Nebimiz Muhammed'le buluşsunlar. Dünya hayatı ve ahiret hayatından başka bir seçenek yok.

Öldükten sonra ibadetlerin mükellefiyeti kalkar. İbadetlerden sadece dünyada sorumluyuz. Mi'râç hadislerinde, elçilerin göklerde ki boyutta namaz kıldığından bahsediliyor. Bu, Kur'an'a göre mümkün değil. Namaz kılmaları için bir neden yok. Din dünya içindir, dünya hayatı son bulunca din hükümleri ölen insanın sorumluluğun da değildir ki bu hükümleri yaşaması, ibadet etmesi gereksin.

Mi'râç hadislerini kim rivayet etti?

Mi'râç' hadisleri; 4 halifenin şiddetle eleştirdiği, dışladığı ve hadis rivayet etmesini yasakladığı, Ebu Hureyre'ye dayandırılıyor. Çok daha ilginç bir durum var. Mi'râç hadisesi olduğunda Ebu Hureyre Müslüman değil, daha İslâm'ı kabul etmemiş (islâm'ı hiçbir zamanda kabul etmedi, Ömer ve Ali onu münafık olarak görüyorlardı). Ebu Hureyre, Mi'râç'tan yıllar sonra Müslüman oluyor (?). Mi'râç hadisesinin olduğu dönemde Müslüman olan sahabenin ileri gelenleri Mi'râç hadislerini rivayet etmiyor, ama şüpheli şahıs Ebu Hureyre, bu mitolojik hikâyeyi anlatıyor.

Hangi resul Allah'a daha yakın?

Nebilerin manevî makamları hakkında Kur'an'da bir bilgi yok. Allah'a en yakın kul hangi kul, bilemiyoruz. Kur'an'da bahsi geçen bütün elçiler bizim elçimizdir. Hiçbiri arasında ayrım yapmayız, hepsini severiz ve hepsinin hayatı bizim için bir örnektir.

"Ve onlar ki Tanrı'ya ve resullerine inanırlar ve hiçbiri arasında ayrım yapmazlar. İşte yakında onların ödüllerini verecektir. Ve Tanrı çok bağışlayandır, çok merhametlidir." (Nisâ Suresi 152. Ayet)

Kur'an'da açık bir bilgi olmamasına rağmen gelenekçiler Nebimiz Muhammed'in en büyük Nebi olduğunu iddia ederler. Bu, Mi'râç hadislerinde de görülüyor. Nebimiz Muhammed'in, Mi'râç'ta bütün elçilere namaz kıldırdığını iddia ediyorlar. Nebimiz Muhammed'in bütün resullerin imamı olduğu iddiasından yola çıkarak böyle bir içtihatta bulunuyorlar. Bu, yanlış bir sevgi anlayışı. Nebimiz İsa'yı düşmanlarının değil, sevenlerinin "Tanrı" ilan ettiklerini unutmamalıyız. İşte gelenekçiler, ehli kitapla girdikleri bu yarışta öne geçebilmek için kâinatın Nebimiz Muhammed için yaratıldığını da söyleyebilmişlerdir. Hâlbuki Kur'an, yaratılış hikmetinin gerçek nedeninden bahseder:

"Ve ben cinleri ve insanları sadece bana kulluk etsinler diye yarattım." (Zariyat 56)

Kur'an'a uymayan Mi'râç hadisleri ve anlatımları

"Seni, insanın yaratılış gâyesine uygun olana yönlendiren Allâh'a hamd olsun. Şâyet içki dolu bardağı alsaydın, ümmetin sapıklığa düşerdi." dedi. (Müslim, Îman, 272; Eşribe, 92)

İnsanın kaderi vardır ve her birey kendi kaderini yaşar. Bir elçinin yapacağı seçim, ümmetini oluşturan fertlerin seçimlerini etkilemez. Gelenekçilerin bu tür hurafelere itibar etmesinin nedeni Kur'an'ın yeterliliğine inanmamalarıdır.

Nebimiz MUSA VE Nebimiz MUHAMMED

"Mûsâ ile karşılaştık.

–Sâlih kardeş hoş geldin, sâlih peygamber hoş geldin! dedi.

Ben onu geçince, ağladı. O'na:

–Niye ağlıyorsun? Denildi.

–Çünkü benden sonra bir delikanlı peygamber oldu, O'nun ümmetinden cennete girecek olanlar, benim ümmetimden cennete girecek olanlardan daha çok! dedi." (Buhârî, Bed'ü'l-Halk, 6; el-Enbiyâ, 22, 43; Menâkıbu'l-Ensâr, 42; Müslim, Îmân, 264; Tirmizî, Tefsîr, 94, Deavât, 58; Nesâî, Salât, 1; Ahmed, V, 418)

Allah’ın elçileri bütün müminleri ve bütün elçileri severler. Çünkü Allah her seferinde farklı bir din göndermedi. Her zaman İslâm dini insanlara tebliğ edildi. İslâm ailesi büyük bir ailedir ve bütün elçiler ve bütün müminler bu aileye dâhildir. Elçiler ve müminler kardeş ve arkadaştırlar.

“Ve kim Tanrı'ya ve Resul'e itaat ederse, işte onlar Tanrı'nın kendilerini nimetlendirdiği kimselerle, nebiler, doğruyu tamamen kabul edenler, şahitler ve salihlerle beraberdirler. Ve onlar ne güzel arkadaştır.” (NİSA Suresi 69. Ayet)

Elçiler ve müminler cehennemlik olan hiç kimseye üzülmezler. Ayrıca, üzülmek haramdır. Nebimiz Musa’nın cehennemlik insanlara üzülmesi söz konusu dahî olamaz. Allah’a isyan eden, Allah’ı tesbih edip yüceltmeyen ve Kur’an’daki İslâm’ı yaşamayan insanlara kalben sevgi beslenmez. Nebimiz Nuh oğlu, Nebimiz İbrahim’de babası konusunda, Allah tarafından uyarılmışlardır. Bu nedenle iki elçi imansız ölen yakınları için Allah’tan bağışlanma dilememişlerdi.

Mescid-i Aksa'nın Tarihçesi

Bugün El-Aksa Camii olarak bilinen yapı, Bizans İmparatoru 1. Justinianos (482-565) tarafından, eski Süleyman Tapınağı kalıntıları üzerine inşa ettirilen bir bazilikadır. Bazilika, Roma İmparatorluğu döneminde, forumların yanına inşa edilen büyük kamusal binalara verilen isim olup, özellikle erken Hristiyanlık ve Orta Çağ dönemlerinde, yan geçitleri ve galerileriyle tanınan kiliseler için de kullanılmıştır. Bu yapı, sadece mimari açıdan değil, aynı zamanda tarihsel süreçteki dönüşümlerle de dikkat çekicidir. Emevi Halifesi 1. Velid (705-715), Mescid-i Aksa'yı büyük bir onarımdan geçirerek yapıyı baştan aşağı yeniletmiştir. Ancak, Mescid-i Aksa'nın adının ve yapısının tarihsel değişiminde önemli bir diğer figür, Emevi Halifesi Abdülmelik bin Mervan'dır (646-705). Abdülmelik, Mescid-i Aksa ismini, Abbasilere karşı politik bir hamle olarak vermiştir. Abdülmelik bin Mervan ayrıca Kubbetü's-Sahre’yi inşa ettirerek, Yahudilerin kurban kesim yeri olarak kullandığı Kutsal Kaya’yı (Müslümanların muallak taşı olarak adlandırdığı taş) içine alacak şekilde bir yapı inşa etmiştir. Kubbetü's-Sahre'nin inşası, 687-691 yılları arasına tarihlenmektedir. Bu dönemde inşa edilen yapılar, sadece mimari bir anlam taşımakla kalmamış, aynı zamanda dini ve politik simgeler olarak da büyük bir rol oynamıştır. Tarihsel bağlamda, Mescid-i Aksa’nın Nebi Muhammed’in zamanında mevcut olmadığını bilmek önemlidir. Bununla birlikte, Miraç hadisesiyle bağlantılı olarak, Mescid-i Aksa’nın gökyüzünde manevi bir mescid olarak Muhammed Hamidullah tarafından tasavvur edilmesi, dini metinlerde yer almaktadır. Mescid-i Aksa ile sıklıkla karıştırılan bir diğer yapı ise Kubbetü's-Sahre'dir. Kubbetü's-Sahre, Abdülmelik bin Mervan tarafından inşa ettirilmiş olup, Kutsal Kaya'yı barındıran bu yapı, Mescid-i Aksa’nın hemen yanında yer alır. Bu karışıklık, halk arasında dini yapılar arasındaki farkları ayırt etmekte zorlanılmasına neden olmuştur. Mescid-i Aksa’nın inşa süreci ve sonraki dönemdeki değişiklikler, yalnızca mimari bir dönüşümü değil, aynı zamanda dini, kültürel ve politik bir mücadeleyi de yansıtmaktadır. 1. Justinianos’un bazilika inşa ettirdiği ve sonrasında Emevi yönetimi altında büyük değişimlere uğrayan bu yapılar, Kudüs’ün farklı medeniyetler ve inançlar arasındaki kesişim noktası olmasını sağlamıştır. Muhammed Hamidullah’ın ortaya attığı, Mescid-i Aksa'nın gökyüzündeki manevi bir mescid olduğu iddiası, dini metinlerin ve inançların nasıl şekillendiğini ve tarihsel bağlamda ne şekilde değiştiğini gösteren önemli bir örnektir.

SONUÇ:

Gelenekçiler, hadislerdeki çelişkileri göremezler. Gelenekçiler, birtakım isimleri tartışmasız otorite kabul etmişler ve bu din otoritelerinin içtihatlarını Kur’an ayetleri ışığında eleştirmemişlerdir. Gelenekçiler, Kur’an’ın İslâm’ı anlamada ve yaşamada yeterli olduğuna inanmadıklarından hadislere ihtiyaç duyarlar; ama hadisler hem Kur’an ile hem de diğer hadislerle çelişmektedir. Hatta aynı hadis kitabında birbiriyle çelişen hadisler mevcuttur. Gelenekçiler hadislere itibar ettikleri için her konuda, her zaman yanlış hüküm verirler ve hurafelere inanırlar. Gelenekçiler aynı zamanda kendi kültürlerini de dinleştirmişler ve kültürel inançlarını İslâm’a sokmuşlardır.

Bu saydığım yanlışların hepsi Mi’râç hadislerinde adeta cem etmiş, birleşmiş. Kimin ne dediği ve ne iddia ettiği beli değil. Ancak, ne acıdır ki Mi’râç’a inanılıyor; hem de büyük bir hakikatmiş gibi!

Kur’an’ı yetersiz görür ve hadislerle İslâm’ı anlamaya çalışırsanız, çıkmaz bir yola girersiniz. Ve her zaman karşınıza Kur’an’ı yeterli, hadislerin de çelişkilerle dolu olduğu gerçeği çıkar. “Kur’an yeter “dedikten sonra “Ama…” demeyin. Allah’ın sorduğu sorunun cevabı aslında şudur; evet, Kur’an yeter ve

hadisler, gelenekçilerin içtihatları yetersizdir.

“Yoksa kendilerine okunan kitabı sana indirmemiz onlara yeterli değil mi? Şüphesiz bunda inanan bir toplum için bir merhamet ve Zikr vardır.” (Ankebut 51)

Ahirette sadece Kur’an hükümlerinden sorguya çekileceğiz ve bizlere hiçbir hadis kitabındaki hadisi yaşayıp yaşamadığımız sorulmayacak. Bu nedenle yalnız Kur’an’a odaklanın. İnşaAllah.

“Ve şüphesiz o sana ve kavmine bir öğüttür. Ve yakında sorulacaksınız.” (Zuhruf 44)

Miraç hadisesi gerçekleşti diyenler şu sorulara cevap vermelidirler:

1) Kalbi yarılıp vücudundan çıkarılan bir kişi sağ kalabilir mi. Ve kalbi vücudundan çıkarılınca acı çekmez mi. Bir insan ameliyat olduğu zaman dahi narkozla bayıltılmıyor mu?

2) Nebimiz Muhammed hayattayken daha var olmadığına ve Emevi Halifesi Abdülmelik bin Mervan tarafından Kudüs'teki mescide Mescidi Aksa ismi verildiğine göre Nebimiz Muhammed nasıl Mescidi Aksa'ya gidiyor?

3) Allah gökte mi. Allah gökteyse niçin uzaya çıkıldığı zaman kimse O'nu görmedi. Allah zamandan ve mekandan münezzeh değil mi. Gölge bir varlık Allah'ı görebilir mi?

4) Haşa Allah ve Nebimiz Muhammed zihinsel engellimi ki Allah ve Nebimiz Muhammed 50 vakit namazın çok olduğunu bilmesinler de Nebimiz Musa 5 vakte indirsin?

İslam'da Recm ve Tartışmaları

İslam, adaletin temel alındığı, insan haklarının korunduğu bir din olarak tanımlanır. İslam hukukunun en önemli kaynağı olan Kur'an, insanlar için yol gösterici bir rehberdir. Ancak, tarih boyunca İslam'da recm (zina eden evli kişilerin taşlanarak öldürülmesi) cezası konusu tartışmalara neden olmuştur. Kur’an, İslam’ın Müslümanların uyması gereken kaynak konusunda tek kaynağıdır ve onun eksiksizliği, korunmuşluğu, Allah tarafından indirildiği gibi muhafaza edildiği, Müslümanların inancının temel taşlarından biridir. Bu bağlamda, recm (zina eden evli kişilerin taşlanarak öldürülmesi) hükmünün Kur’an’da bulunup bulunmadığı ve Buhari gibi hadis kaynaklarında bu hükme dair rivayetlerin tartışılması son derece önemlidir. Bu makalede, recmin İslam’daki yeri, Kur'an'daki hükümler, hadislerdeki rivayetler ve İslam’ın temel prensipleri doğrultusunda ele alınacaktır.

Kur'an, zina edenlere uygulanacak cezayı açıkça belirtmiştir:

> “Zina eden kadın ve zina eden erkek onlardan her birine yüz değnek vurun. Ve eğer Tanrı'ya ve ahiret gününe inanıyorsanız, Tanrı'nın dininde onların ikisine acıma sizi yakalamasın. Ve müminlerden bir taife onların ikisinin azabına şahit olsun.”(En-Nur Suresi, 24:2)

Bu ayet, zina eden kadın ve erkeğe yüz değnek vurulması gerektiğini belirtir. Kur'an'ın hiçbir yerinde zina edenler için recm cezasından bahsedilmemiştir. Aksine, Allah, Kitab’ının korunmuş olduğunu açıkça ifade etmiştir:

> “Şüphesiz Zikr'i biz indirdik ve şüphesiz onun koruyucuları Biziz.”(Hicr Suresi, 15:9)

Bazı hadis kaynaklarında, recm cezasına dair rivayetler bulunmaktadır. Özellikle Buhari ve Müslim gibi güvenilir kabul edilen hadis kitaplarında, Halife Ömer'in recm ayetinin Kur'an’a eklenmesini istediği fakat halkın tepkisinden çekindiği öne sürülmüştür:

> “Ömer dedi ki: Eğer halkın ‘Ömer, Kur’an’a ilave yapıyor’ demesinden korkmasaydım, recm ayetini Kur’an’a yazardım.”(Buhari 93/21; Müslim Hudud 8/143)

Bu rivayet birkaç ciddi sorunu beraberinde getirmektedir:

1. Kur'an'ın Korunmuşluğu İlkesi:

Allah, Kur'an'ı koruyacağını garanti etmiştir. Eğer recm ayeti gerçekten indirilmişse ve Kur'an'a eklenmemişse, bu durum Allah'ın koruma vaadine ters düşer.

> "Şüphesiz Zikr'i biz indirdik ve şüphesiz onun koruyucuları Biziz."(Hicr Suresi, 15:9)

Eğer recm ayeti Kur'an'a eklenmemişse, bu ayetin Allah tarafından korunmadığını iddia etmek anlamına gelir ki bu, Kur'an'ın korunmuşluğu ilkesine aykırıdır.

2. Halife Ömer'e İsnat Edilen İddia:

Rivayetlere göre Halife Ömer, bu ayeti Kur'an'a tekrar eklemek istemiş ancak halkın dedikodusundan korktuğu için bunu yapamamıştır (Buhari 53/5; Müslim, Hudud 8/1431). Bu rivayet, Ömer'in halktan korktuğu için Allah'ın ayetini gizlediğini öne sürmektedir. Eğer Ömer, halktan korktuğu için Allah'ın ayetini gizlediyse Ömer gerçek anlamda iman etmiş olmaz. Ancak bu durum onun imanına ve İslam'a olan bağlılığına iftira niteliğindedir. Bir Müslüman, Allah'ın ayetini gizleyemez. Bu durum, En'âm Suresi'nde şöyle belirtilmiştir:

> "Tanrı'nın ayetlerini yalanlayıp onlardan yüz çevirenden daha zalim kim olabilir?"(En'âm Suresi, 6:157)

3. Keçi Rivayeti:

Bazı hadislerde, zina cezasını belirten ayetin bir keçi tarafından yendiği ve bu nedenle Kur'an'dan çıkarıldığı iddia edilmektedir. Bu rivayetlerde Ayşe'nin evinde muhafaza edilen ayetin keçi tarafından yendiği ifade edilmiştir (İbn Mace 36/194; Hanbel 3/61, 5/131). Eğer Buhari'nin bu rivayeti doğru kabul edilirse, Kur'an'ın eksik olduğu sonucuna varılır. Oysa Allah'ın ayetlerini eksik veya fazla görmek, imanın temeline aykırıdır. Böyle bir rivayet, Buhari'nin diğer hadislerine olan güveni de sarsmaktadır.

4 Recm Ayetinin Hükmünün Devam Ettiği İddiası:

Bir başka rivayette, recm ayetinin Allah tarafından indirildiği, ezberlendiği ve uygulandığı belirtilmiş, hükmünün geçerliliği vurgulanmıştır (Müslim, Hudud 15).

Kur'an, zina edenlerin cezasını açık bir şekilde belirtmiştir:

> "Zina eden kadın ve zina eden erkek onlardan her birine yüz değnek vurun." (Nur Suresi, 2. Ayet)

Kur'an'ın hiçbir yerinde zina edenler için recm cezası geçmemektedir. Aksine, Kur'an'da Allah'ın kitabının koruma altında olduğu şu şekilde ifade edilmiştir:

> "Şüphesiz Zikr'i biz indirdik ve şüphesiz onun koruyucuları Biziz."(Hicr Suresi, 15:9)

Bu bağlamda, keçi tarafından yendiği iddia edilen bir ayetin varlığı Kur'an'ın korunmuşluğu ilkesine aykırıdır. Eğer böyle bir ayet gerçekten var olsaydı, hafızlar tarafından ezberlenmiş ve kaydedilmiş olması gerekirdi. Dolayısıyla, bu iddialar hem Kur'an'ın ilahi koruma altında olduğu gerçeğiyle hem de İslam'ın temel inanç esaslarıyla çelişmektedir.

Nebimiz Muhammed, Kur'an'ı tebliğ etmekle ve ümmetine öğretmekle sorumluydu. Allah, Nebimiz Muhammed'e şöyle buyurmuştur:

> "Ey Resul! Rabbinden sana indirileni bildir. Ve eğer bunu yapmazsan O'nun mesajını bildirmemiş olursun. Allah seni insanlardan korur. Şüphesiz Tanrı kâfirler toplumunu yola iletmez."(Maide Suresi, 5:67)

Dolayısıyla, Nebimiz Muhammed'in Allah'tan gelen bir ayeti gizlemesi veya Kur'an'dan çıkarması düşünülemez. Recm ayeti iddiası, hem Nebimiz Muhammed'e hem de Kur'an'ın bütünlüğüne yönelik bir iftiradır.

Kur'an, Allah'ın insanlığa gönderdiği son ve korunmuş kitaptır. İçerisinde hiçbir eksiklik veya fazlalık yoktur. Recm cezası, Kur'an'da değil, hadis kaynaklarında yer alır ve bu rivayetlerin doğruluğu tartışmalıdır. Buhari gibi hadis kaynakları, Kur'an ile çeliştiğinde, Kur'an esas alınmalıdır. Allah, Kur'an'ın

koruyucusu olduğunu bizzat belirtmiştir ve bu nedenle Kur’an’ın dışında bir ayet aramak veya rivayetlere dayanarak Allah’ın hükmüne ekleme yapmak doğru değildir.

Her Müslümanın, Allah’ın kitabına sadakatle bağlanması ve onu en güvenilir kaynak olarak kabul etmesi esastır. Recm cezası tartışmasında da bu ilke rehber olmalıdır.

> “O evveldir. Ve ahirdir. Ve zahirdir. Ve batındır. Ve O her şeyi bilendir.”(Hadid Suresi, 57:3)

Recm (taşlayarak öldürme cezası), zina yapan evlilerin cezası olarak bazı hadislerde yer alsa da, İslam dini açısından Kur'an'la uyuşmayan bir uygulamadır.

Kur'an’da zina cezası, yalnızca yüz değnek vurulması olarak belirlenmiştir. Bununla birlikte, zina suçlaması için de oldukça yüksek bir delil standardı öngörülmüştür:

> “Ve muhsanat kadınları suçlayan sonra dört şahit getirmeyenler seksen celde vurun. Ve onların şahitliğini ebediyen kabul etmeyin. Ve işte onlar fasıktırlar.”(En-Nur Suresi, 24:4)

Bu ayet, iffetli bir kadına zina iftirası atanların, eğer dört şahitle desteklemezlerse, seksen değnek cezasına çarptırılacaklarını ifade eder. Kur'an, adalet ilkesini merkeze alarak, delilsiz suçlamaları caydırıcı cezalarla engellemeyi hedefler.

Recm cezası, İslam'ın tek kaynağı olan Kur'an’da yer almaz. Hadislerdeki rivayetler ise çelişkili ve problematiktir. Kur'an’ın açık hükümleri, zina edenlerin cezasını belirlemiştir ve bu ceza yüz değnekten ibarettir. İslam hukukunda, Allah’ın kitabı her zaman birincil kaynak olarak alınır. Allah, şöyle buyurmuştur:

> “Ey Resul! Rabbinden sana indirileni bildir. Ve eğer bunu yapmazsan O'nun mesajını bildirmemiş olursun. Allah seni insanlardan korur. Şüphesiz Tanrı kâfirler toplumunu yola iletmez.”(Maide Suresi, 5:67)

Bu ayet, Nebimiz Muhammed'in Allah’tan aldığı her vahyi eksiksiz bir şekilde ilettiğini gösterir. Eğer recm cezası Kur'an’ın bir parçası olsaydı, Nebimiz Muhammed bunu tebliğ etmekle sorumlu olurdu.

Recm cezası, Kur'an’da değil, çelişkili hadis rivayetlerinde yer alan bir uygulamadır. Kur'an’ın korunmuşluğu, İslam’ın temel inanç esaslarından biridir. Bu nedenle, Kur'an ile çelişen hiçbir rivayet, İslam hukuku açısından bağlayıcı değildir.

Kur'an’ın belirlediği zina cezası, adalet ve caydırıcılık ilkelerine uygun bir şekilde düzenlenmiştir. Müslümanlar, Allah’ın kitabına sadakatle bağlı kalmalı ve onu en güvenilir kaynak olarak kabul etmelidir. Allah’ın kitabında yer almayan bir cezayı uygulamak, hem dini hem de insani açıdan büyük bir hatadır.

> “O evveldir. Ve ahirdir. Ve zahirdir. Ve batındır. Ve O her şeyi bilendir.”(Hadid Suresi, 57:3)

Recm cezası tartışması, Kur'an’ın açık hükümleri doğrultusunda değerlendirilmelidir. İslam’ın temel öğretileri, adalet ve insan hakları prensipleriyle çelişmeyen bir hukuk sistemini teşvik eder. Recm uygulaması ise, Kur'an’ın ruhuna ve İslam’ın özüne aykırı olup recm cezasını uygulayanlar cinayet ve terör suçu işlemektedirler.

Hâlâ recm cezası var diyen varsa bu sorulara cevap vermelidir:

1. Kur'an'ın Korunması İlkesi

Allah, Hicr Suresi 15:9'da Kur'an’ı bizzat koruyacağını belirtmiştir. Eğer recm ayeti gerçekten indirilmişse ve şu anda Kur'an’da yer almıyorsa, bu durum Allah’ın koruma vaadiyle nasıl bağdaştırılabilir. Recm cezasının Kur'an’da yer almaması Allah’ın kitabında bir eksiklik olduğu anlamına gelir mi gelmez mi? Eğer hayır diyorsanız, neden?

2. Halife Ömer’in Rivayeti

Buhari ve Müslim’de, Halife Ömer’in recm ayetini Kur'an’a eklemek istediği ancak halktan çekindiği

belirtilmektedir. Bir Müslüman, Allah'ın bir ayetini halkın tepkisinden korkarak gizleyebilir mi. Eğer Ömer halktan çekindiği için Allah'ın ayetini gizlemişse, bu durum onun imanıyla nasıl bağdaştırılabilir? Allah'ın ayetlerini gizleyenlerin zalim olduğunu belirten En'âm Suresi 6:157'ye göre, bu rivayet Ömer'e iftira niteliğinde midir değil midir?

3. Keçi Rivayeti

Hadislerde geçen, Ayşe'nin evinde muhafaza edilen recm ayetinin bir keçi tarafından yendiği iddiası, Kur'an'ın korunması ilkesine nasıl uyar. Allah, Kur'an'ı koruyacağını garanti etmişken, bir keçi ayeti yok edebilir mi?

4. Kur'an'a Göre Zina Cezası

En-Nur Suresi 24:2'de zina edenlerin cezası olarak yüz değnek vurulması gerektiği açıkça belirtilmiştir. Recm cezası bu ayetin hükmüne nasıl eklenebilir. Kur'an'ın açık bir şekilde yüz değnek cezası belirttiği bir konuda, hadislerde geçen recm cezası nasıl üstün kabul edilebilir?

5. Nebimiz Muhammed'in Tebliği

Maide Suresi 5:67'de, Allah Resulü'ne, vahyedilen her şeyi eksiksiz tebliğ etme sorumluluğu yüklenmiştir. Eğer recm ayeti gerçekten indirilmişse, neden tebliğ edilmemiş veya Kur'an'a eklenmemiştir. Allah Resulü'nün vahyi eksiksiz tebliğ ettiği kabul edilirse, recm cezası Kur'an'da neden yer almamaktadır?

6. Hadislerin Güvenilirliği

Buhari ve Müslim gibi kaynaklarda geçen rivayetler, Kur'an'ın açık hükümleriyle çelişiyorsa, bu hadislerin doğruluğunu nasıl değerlendirmeliyiz. Eğer Kur'an Allah'ın korunmuş kitabıysa ve eksiksizse, hadislerde geçen rivayetler bu kitabın hükümlerine nasıl eklenebilir?

7. Delil Standardı

Zina suçlaması için dört şahit şartı Nur Suresi 24:4'te açıkça belirtilmiştir. Bu kadar yüksek bir delil standardı öngörülmüşken, recm gibi ağır bir cezanın uygulandığı durumlarda bu şartların sağlandığı nasıl kanıtlanmıştır. Dört şahit olmadan recm cezası uygulayan bir kişi veya toplum, Allah'ın adalet ilkesine nasıl uygun hareket etmiş olur?

8. Adalet ve İnsan Hakları

İslam, adaletin temel alındığı bir din olarak tanımlanırken, recm gibi ağır bir cezanın adalet ve insan hakları ilkeleriyle nasıl bağdaştırılabileceği konusunda ne düşünüyorsunuz. Recm cezasının uygulanması, İslam'ın merhamet, adalet ve ıslah ilkeleriyle nasıl bağdaşır?

İsa Mesih Çarmıha Gerilmiştir

Nebimiz İsa Mesih çarmıha gerilmiştir. Kendisinin vefat ettiğini kabul etmeyenler ya cemaatler gibi cemaat liderlerini Mehdi görmeleri sebebiyle İsa'yı bekleyenler ya da rivayetlere uyanlardır. Diyanetse zaten halktan olan korkusu sebebiyle koltuğu elinden gider korkusuyla hakkı gizleyen bir kurumdur. Bu sebeple yıllardır Müslümanlar İsa Mesih'in çarmıha gerildiğini bilmemektedir. Kur'an yeterlidir diyenlerse Nebimiz İsa'nın vefat ettiğini bilmekteler ancak Nisa süresi olaya farklı açıdan baktığından gerçeğin farkına varamamaktalar ancak eğer söylendiği gibi Meryem oğlu İsa Mesih çarmıha gerilmemiş olsaydı da Yahuda çarmıha gerilmiş olsaydı o zaman Yahuda Nebi olacaktı. Çünkü Tevrat'a görede çarmıha gerilecektir. Hadi İncil'i Hristiyanlar değiştirdiler diyelim peki Tevrat'ıda mı değiştirdiler biz Kur'an'ın değiştirilmesine izin veriyormuyuz ki Yahudiler izin versinler? Ayrıca İsa'nın çarmıha gerildiğini söyleyen tek kişi ben değilim. Şimdi Kur'an'a bakalım. Kovulmuş Şeytandan Tanrı'ya Sığınırım Merhametli ve Bağışlayan Tanrı'nın İsmiyle >"Hani Tanrı Ey İsa! Şüphesiz seni öldürecek ve seni bana yükseltecek benim ve seni inkâr edenlerden temizleyeceğim ve sana uyanları kıyamet gününe kadar inkâr edenlerin üstünde tutacağım. Sonra dönüşünüz bana olacaktır. Ayrılığa düştüğünüz şeylerde aranızda ben hükmedeceğim demişti." (Ali İmran Suresi 55. ayet) Bu ayetteki "seni öldürecek ve seni bana yükseltecek" ifadesi İsa'nın dünyadaki görevini tamamlaması ve Allah'ın iradesine uygun olarak yükselmesini ifade etmektedir ki bu İncil'lede uyumludur. Luka 24:50-53'te şöyle yazmaktadır: "Sonra İsa

onları Beytanya'ya kadar götürdü. Ellerini kaldırarak onlara bereket verdi. Onlara bereket verdikten sonra, onlar onu görürken göğe yükseldi." Ali İmran süresi 55. ayetinde Allah İsa'ya kendisini vefat ettireceğini söylüyor. Kendisine uyanlarıysa kıyamete kadar kâfirlerden üstün tutacağını söylemektedir. Kastedilen kişiler şirk koşanlar değil teslim olan Hristiyanlar ile Havarilerdir. Yine burada kastedilen kişilerin havariler olduğunun delili Saff süresi 14. ayetidir. Ayette söyle geçmektedir. >"Ey iman edenler! Tanrı'nın destek verenleri olun. Meryem oğlu İsa'nın havarilere Tanrı'nın yolunda benim destekçilerim kimdir? dediği gibi. Havariler Tanrı'nın destekçileri biziz demişlerdi. İsrailoğullarından bir taife iman etti. Bir taife inkâr etti. Biz de iman edenleri düşmanlarına karşı destekledik artık düşmanlarına üstün gelenlerden oldular."(Saff Süresi 14. ayet)

>"Onlara benim Rabbim ve sizin Rabbiniz olan Tanrı'ya kulluk edin emrinden başkasını söylemedim. Onların içinde olduğum sürece onlar üzerine şahittim. Fakat beni vefat ettirince onları gözetleyen sen sen oldun. Ve sen her şey üzerine şahitsin."(Maide süresi 117. Ayet)

fe lemma teveffeyteni "O zaman beni vefat ettirdiğinde" veya "Beni öldürdüğünde." Bu ifade, bir olayın ardından gerçekleşen durumu anlatmak için kullanılır. " (fe lemma) bağlacı, bir şeyin olduktan sonra gerçekleşen durumu ifade eder. teveffeyteni ise "beni vefat ettirdin" anlamına gelir. Bu ifade, bir kişinin ölümünü anlatır. Yani teveffa sözcüğü " canın alınması" anlamına gelmekte olup bu sözcük bir çok ayette geçmektedir. Bu sözcüğün geçtiği bazı ayetler söyledir: > "Ve o kulları üstünde zafer kazanandır. Ve size koruyucular gönderir. Sonunda sizden birine ölüm geldiği zaman Resullerimiz onun canını alır. Onlar ihmal etmezler."(En'âm, 6:61)

> "Peki melekler yüzlerine ve arkalarına vurarak onları vefat ettirirken nasıl olacak?"(Muhammed, 47:27) Bu ayetlerden de anlaşılacağı üzere teveffa kelimesinin anlamı canın alınmasıdır. Şimdi de Nisa süresine bakalım.

"Ve şüphesiz biz Meryem oğlu İsa Mesih'i öldürdük demelerinden. Oysa onu öldürmediler ve asmadılar fakat kendileri şüpheye düştü. Ve şüphesiz ayrılığa düşenler ondan şüphe içindedirler. Onlar sadece zanna uyuyorlar onlar onu kesinlikle öldürmediler. Bilakis Tanrı onu kendine kaldırdı. Ve Tanrı üstündür, her şeyi hikmetle yapandır. (Nisa süresi 157, 158. Ayetler)

Ayetteki şubbihe Arapçadan türemiş bir kelimedir ve "şüphe" kökünden gelir. Türkçeye Arapçadan geçmiş olan bu kelime, bir şeyin bir başka şeye benzetilmesi, şekil veya özellik olarak yakınlaştırılması anlamına gelir. "Şüpheye düşmek" ya da "Birine benzetilmek" anlamında kullanılır. Meal yazarları bu ikinci anlamını almaktadırlar ancak ayetin devamında şüphe konusunda açıklama yapılmaktadır. Günümüzde dahi bu konu hakkında şüpheler bulunmaktadır. Gnostik Hristiyanlar ve bazı Yahudi mezhepleri, Nebimiz İsa'nın çarmıha gerilmediğini savunan inançlarıyla dikkat çekerlerdi. Bu grupların bazılarının görüşleri, zamanla kaybolmuş veya dönemin ana akım inançlarından dışlanmış olsa da, bazı yazılı kaynaklarda bu inançlara dair izler bulunmaktadır. Gnostik metinlerde, özellikle Nag Hammadi Kütüphanesi'nde yer alan bazı eserlerde, İsa'nın bedensel ölümünün reddedildiği ve onun aslında "ruhani bir varlık" olduğuna dair görüşler bulunur. Ebiyonlar, erken Hristiyanlık döneminde var olan ve Hristiyanlıkla bazı benzerlikler taşıyan ancak İsa'nın tanrısal doğasını reddeden bir Yahudi mezhebi olarak bilinir. Onlar, İsa'yı sadece bir nebi ve insan olarak kabul ederlerdi. Bazı Ebiyonlar, İsa'nın çarmıha gerilmediğini savundular, ancak onun yerine Allah tarafından yükseltildiğini ya da başka bir şekilde öldüğünü düşündüler. Bu mezhep, erken dönemdeki bazı Yahudi-Hristiyan toplulukları arasında vardı, fakat daha sonra diğer Hristiyan inançları tarafından reddedildi. Bazı Yahudi mezhepleri, özellikle İsa'nın çarmıha gerilmesiyle ilgili olayları kabul etmediler ya da alternatif yorumlar getirdiler. Ancak bu tür görüşler zamanla Yahudi dininin ana akım öğretilerinden dışlanmış olsa da, o dönemde farklı inançlar vardı. Nisa suresinde olaya farklı açıdan bakılmaktadır. Nebimiz İsa'nın vefat ettiğini kabul etmeyenler insanların maddenin aslıyla muhatap olduğunu zanneden bilim konusunda bilgi sahibi olmayan kişilerdir. Fakat bugün bilimsel olarak biliniyor ki insan maddenin aslıyla muhatap değildir ve zaman dahi bir algıdır. Muhyiddin İbni Arabi bu konuyu kavrayıp vahdeti vücud dedi. Ancak vahdeti vücud insanı şirke koyar. Said Nursi kavradı. Vahdedi şudud dedi. İdealist felsefeciler kavrayıp idea dediler. Ancak doğrusu bunlardan tam olarak hiçbirisi değildir. Kuantum fiziği, maddenin %99.9999999'unun boşluk olduğunu ortaya koymuştur. Sir Arthur Eddington, bu gerçeği şöyle ifade etmiştir:

> "Madde, bir hayalet gibi boş bir mekandır."

Atomlar ve alt parçacıkları, katı maddeler gibi görünseler de aslında birer enerji dalgasıdır. Yani dokunduğumuz, gördüğümüz veya hissettiğimiz şeyler, aslında beynimizdeki algıların bir sonucudur. Algıladığımız dünya, zihnimizde oluşan bir kopyadır. Bergson, "Madde ve Bellek" adlı eserinde, dünyanın yalnızca bilinçte var olduğunu belirtir. Beyin de dahil olmak üzere her şey, imgelerden ibarettir ve bu imgeleri algılayan bilinçtir.

Albert Einstein:

"Titreşimleri duyularımızla algılayabileceğimiz şekilde indirgenen enerjiye madde deriz.Madde diye bir şey yoktur… "

"Ve hani Rabbin şüphesiz ben kuru topraktan değişken balçıktan insan yaratacağım demişti. Ona şekil verip ona ruhumdan üflediğimde hemen secdeye kapanın.'" (Hicr Suresi, 28-29).

Bu ayet, insanın değerini ve üstünlüğünü yalnızca maddi yapısından değil, Allah'ın ruhundan aldığı ilahi nefeste bulduğunu göstermektedir. İnsan, ruh ile düşünme, hissetme, sevme ve irade sahibi bir varlık hâline gelir. Secde emri de bu ruhun insana kattığı ulvi değer sebebiyledir.

İnsan, kendisine verilen bu ilahi nefes sayesinde kendi varlığının farkına varır. Ruh, insana "ben" diyebilme yetisi kazandırır. Secde Suresi'nde bu durum şu şekilde ifade edilir:

"Sonra ona biçim verdi ve ona kendi ruhundan üfledi. Ve sizin için işitme, görme ve gönüller yarattı. Ne kadar az şükrediyorsunuz. " (Secde Suresi, 9).

Ruh, insana varlığı ve evreni algılama imkânı sunar. Ancak bu algı, sadece fiziksel bir süreç değildir. Örneğin, gözlerimizle gördüğümüzü düşündüğümüz şeyler aslında ruhun bir yansımasıdır. Gözler, fotoreseptör hücrelerden oluşur. Bu hücreler görüntüyü fiziksel olarak algılar, ancak "gören" asıl varlık ruhun kendisidir. Göz ya da beynin kendisi bilinçli değildir. Bu durum, felsefi açıdan da ele alınmıştır. Bertrand Russell, "Rölativite'nin Alfabesi" adlı eserinde şöyle der:

"Madde genel olarak bir oluşlar grubu olarak yorumlanacaksa, bunu göze, optik sinire ve beyne de uygulamak gerekir."

Ruh, Allah'ın insana bahşettiği en büyük lütuflardan biridir. İnsanın bedeni, Allah'ın yarattığı bir araçtır; fakat hakikati ruhundadır. Allah, insanı bir sanat eseri olarak yaratırken, ona bir ruh vererek kendisinin tecellisini insanın içinde barındırmıştır.

Ruh, sadece insanın değil, tüm varlıkların hakikatini anlamada bir anahtardır. Allah'ın yarattığı ruh, farklı varlıklardan bakıldığında farklı algılar oluşturabilir. Ruh, insandan bakıldığında insan, melekten bakıldığında melek gibi hisseder. Ancak ruh, ne insandır, ne melek ne de başka bir varlık; ruh sadece Allah'ın bir tecellisidir. Bu durum, ilahi bir sanatın eseri olan kâinat kitabında okunabilir:

"Onun üzerindeki her şey fanidir. Büyüklük ve yücelik ve ikram sahibi Rabbinin zatı sonsuzdur. " (Rahman Suresi, 26-27).

İşte Nebimiz İsa'nın çarmıha gerilmesi olayı da böyledir. Çarmıha gerenlere öyle göründü. Aslında çarmıh bir algıydı.   Ayette Nebimiz İsa için " Bilakis Tanrı onu kendine kaldırdı." buyrulduğu gibi Elçi İdris içinde Meryem Sûresi 57. ayetinde "Ve onu yüce bir mekana yükseltmiştik." diye buyrulmuştur. Burada "mekan" makam ve derecenin yüksekliği anlamındadır. Zaten "ref" sözlükte, "değerin ve durumun yüceliği" anlamında hakikat olduğu bilinmektedir. Mücadele Sûresi 11. ayetinde .... Tarı iman edenleri ve kendilerine ilim verilenleri derecelerle yükseltsin." ve İnşirah Sûresi 4. ayetinde "Senin şanını yükseltmiştik."(İnşirah Sûresi 4. ayet) gibi ayetlerde "durum ve değerin yüceliği" anlamını kuvvetlendirmektedir. Ruh konusunu bilmeyenler Nisa Suresi'nide yanlış çeviriyorlar ve bu yanlış çeviride bazıları ayetlerin hiçbir yerinde İsa'nın benzerinin çarmıha gerildiği söylenmediği hâlde ayete benzeri gerildi diye yazıyorlar ve böylelikle bilmeden Nebimiz İsa'nın nebiliğini inkâr ediyorlar çünkü Tevrat'ta dahi çarmıha gerileceği yaziyor. Evet Nebimiz İsa çarmıha gerildi ve kendisini öldürdüler fakat bu onlara gösterilen bir görüntüydü. Gerçekte ruh sahibi bir insan hiç bir zaman ölmez. Ve ruh sahibi bir müminin ölümüde bu şekilde olmaz. Ruh sahibi bir müminin canı yumuşacık bir şekilde alınır. Fakat biz bunu görmeyiz bize gösterilen görüntüde nasıl bir görüntü gösteriliyorsa ona bakıp bu şekilde öldüğünü

düşünürüz. Hakikatteyse bu zahirdir. Ayette şöyle geçmektedir:

>""Yumuşacık çekip alanlara" (Nâzi'ât Suresi 2. Ayet)

Ayettede geçtiği gibi müminin ruhu yumuşacık bir şekilde alınır ve bu andan itibaren boyut atlayıp ahirete geçmektedir. Cennete hemen gitmektedir. Ve Nebimiz İsa şehit olduğundan kendisine ölüde denilemez. Zira Kur'an'da şehitler için ölü dememizin yanlış olduğu belirtilmektedir. Onlar diridir. Ve evet Allah İsa'yı hem Ali imran süresi 55. Ayetinde hemde Nisa süresinde de geçtiği üzere kendisine yükseltmiştir. Ancak ne yazık ki Meryem suresi 33. ayetinde geçen " öleceğim gün " sözcüğünün Arapça metninin " emutu" olarak geçmesi İsa'nın ölmediğine ve kıyamete yakın geri geleceğine dair ortaya atılan delillerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. İsa'nın kıssasının geçtiği ayetlerde "teveffi" sözcüğünün geçmesi onun mevt olmasının kıyamete yakın gelmesinden sonra olacağı şeklinde İslam düşüncesine yerleştirilmiştir. Olayın daha kolay anlaşılması içinse " vefat" sözcüğüne bakalım. " el vefa" sözcüğü lugatte, tamam noktasına ulaşmış olana denilmektedir. İsa çarmıha gerildiğinde önce Kudüs'e defnedildi. Burdanda birileri Hindistan Keşmir Srinagapura götürüp oraya defnettiler şuanda İsa'nın soyundan geldiğini söyleyen birisi mezara bekçilik yapmaktadır. Yine Nebimiz İsa'nın gelmeyeceğini Said Nursi hocamda biliyordu. Bilmesine rağmen bir sır olmasını saklı kalmasını istedi. Fakat Nur Cemaati kendilerine söylenen sözü bambaşka şekle soktu. Said Nursi hocam Nebimiz İsa'nın şahsı manevi açıdan geleceğini belirtti. Gerçekte her ne kadar Said Nursi hocam Mehdi gelecektir dediysede Nur Cemaati Said Nursi hocamdan sonra Mehdi gelmeyeceğini ve daima Risale-i Nurlara tabi oldukları sürece kendilerinin hak yolda olacağını zan etmektedir. Kastamonu Lahikası 120. Mektuba bakalım. "Ben, eskide, Risale-i Nur'un şahs-ı mânevîsini, o imamlardan birisini zannediyordum." "Şimdi anlıyorum ki, Gavs-ı Âzam'da, kutbiyet ve gavsiyetle beraber, 'Ferdiyet' dahi bulunduğundan, âhir zamanda, şakirtlerinin bağlandığı Risale-i Nur, o Ferdiyet makamının mazharıdır." Dikkat edilirse eskiden Risale-i Nur'un şahsı manevisini o imamlardan birisi zannettiğini söylemektedir. Yani şahs-ı manevi Risale-i Nur değil Risale-i Nur'un şahs-ı manevisi Nebimiz İsa'nın şahs-ı manevisidir. Risale-i Nur'un şahs-ı manevisinin Risale-i Nurlarla alakası yoktur. Gerçekte Said Nursi hocam Risale-i Nur'un şahsı manevisinin beyaz sarıklı zat olduğunu söylemiştir. Ama Nur Cemaati beyaz sarıklı zatıda kendilerine yorumladı. Yani şuanki Nur Cemaati'nin gerçekten Nur Cemaati'yle alakası yoktur. Nebimiz İsa'nın vefat etmediğini kıyamete doğru geri döneceğinin hadislerde geçtiğini iddia edenlere şu soruya cevap vermelidir:

Sahihi Müslim ve Ebu Davud'ta geçen hadise göre Nebimiz İsa Şam Emeviye Camisine inecek fakat bilindiği gibi Nebimiz Muhammed zamanında Şam Emeviye Camisi yoktu. Şam Emeviye Camisi, 705-715 yılları arasında, Emevi halifesi I. Velid döneminde inşa edilmiştir. Bu durumda Nebimiz Muhammed zamanında daha var olmayan bir camiyle bağlantılı bir şekilde hadis nasıl var olabiliyor. Ayrıca bir kişinin yorumu dinde hüküm olur mu? İmam Müslim ve Ebu Davud'un yorumları dinde hüküm olur mu. Bu ikisi vahiy almış mıdır. İkisinin tarih bilgileri niçin yoktur? Niçin hadisi aktarırken tarihsel bilgileri göz ardı edip Nebimiz Muhammed zamanında var olmayan bir camiyle ilgili hadisi sahih kabul etmişlerdir?

İsa'nın Doğum Tarihi: Tarihsel, Coğrafi ve Dini Delillerin Işığında Bir Değerlendirme

İsa Mesih'in doğum tarihi, hem dini metinlerde hem de tarihsel ve coğrafi verilere dayanarak çeşitli tartışmalara konu olmuştur. Luka İncili'ndeki detaylar, Kur'an-ı Kerim'deki anlatımlar ve tarihsel bağlam, İsa'nın doğumunun kış aylarında gerçekleşmediğini, aksine ilkbahar veya sonbahar gibi daha ılıman bir dönemde yaşanmış olabileceğini göstermektedir. Bu makalede, İsa'nın doğum tarihine ilişkin iddialar incelenecek, Luka İncili ve Kur'an-ı Kerim'deki ifadeler ile tarihsel veriler ışığında bir değerlendirme yapılacaktır.

Luka İncili'nde İsa'nın Doğumu

Luka İncili'nin 2. bölümünde, İsa'nın doğumunun gerçekleştiği gece, çobanların sürülerini kırlarda otlatmakta oldukları belirtilir:

"Ve o bölgede, geceleyin kırlarda sürülerinin başında nöbet tutan çobanlar vardı." (Luka 2:8).

Bu ifade, İsa'nın doğumunun kış mevsiminde gerçekleşmediğini düşündürmektedir. Çünkü Filistin coğrafyasının kış aylarında gece sıcaklıkları oldukça düşük seviyelere inmektedir. Ayrıca, kış aylarında otlakların sınırlı olması nedeniyle sürüler genellikle ağıllarda tutulur. Bu durum, çobanların kırlarda bulunmasının ancak daha sıcak mevsimlerde mümkün olabileceğini göstermektedir. Aynı bölümde,

İmparator Augustus'un nüfus sayımı emriyle halkın memleketlerine dönmeleri gerektiği vurgulanır:

"O günlerde Sezar Augustus, bütün Roma dünyasında bir nüfus sayımı yapılması için bir ferman çıkardı. Herkes, kendi kentine kaydolmak için yola çıktı." (Luka 2:1-3).

Kış mevsiminde zorlu yol şartları ve soğuk hava, hamile bir kadın olan Meryem'in yaklaşık 150 kilometrelik bir mesafeyi aşmasını oldukça zorlaştırır. Bu nedenle, nüfus sayımının ve İsa'nın doğumunun yaz veya sonbahar gibi daha uygun bir mevsimde gerçekleşmiş olması daha olasıdır.

Kur'an-ı Kerim'de İsa'nın Doğumu

Kur'an-ı Kerim, Meryem Suresi'nde İsa'nın doğumuna dair önemli detaylar sunar:

"Ona hamile kaldı ve onunla uzak bir yere çekildi. Ve doğum sancısı onu hurma ağacının gövdesine getirdi. Keşke bundan önce ölseydim ve tamamen unutulsaydım dedi. Ona altından seslenildi üzülme Rabbin altındakini şerefli kılmıştır. Hurma ağacını gövdesiyle salla üzerine taze hurma dökülsün. Ye iç gözün aydın olsun. Eğer insanlardan birini görürsen de: Şüphesiz Rahman'a savm adadım bugün asla insanlarla konuşmayacağım." (Meryem, 22-26).

Bu ayetlerde, Meryem'in bir hurma ağacının altında doğum yaptığı ve taze hurma yemesi önerildiği belirtilir. Hurma ağaçları, Filistin'de genellikle yaz aylarında (Ağustos ve Eylül) meyve verir. Bu bilgi, İsa'nın doğumunun yaz veya sonbahar aylarında gerçekleşmiş olabileceğini desteklemektedir.

Tarihsel Perspektif: 25 Aralık Tartışması

İsa'nın doğum günü olarak kabul edilen 25 Aralık tarihi, daha çok Roma'daki pagan gelenekleriyle ilişkilidir. Bu tarih, Roma'da güneş tanrısı Mithra'nın doğum günü olarak kutlanıyordu. Erken dönem Hristiyan liderlerinden Hippolyte, İsa'nın doğum tarihini 25 Aralık olarak belirlemiş, ancak bu tarih daha çok sembolik bir anlam taşımıştır. Hristiyanlığın Roma'da yayılma sürecinde, pagan bayramları ile İsa'nın doğumunun çakıştırılması, yeni dini inanışların kabulünü kolaylaştırmayı amaçlamıştır. Bununla birlikte, İskenderiyeli Clement gibi diğer erken dönem Hristiyan düşünürleri, İsa'nın doğum günü için farklı tarihleri önermiştir. Örneğin, Clement 19 Nisan'ı, diğer kaynaklar ise 28 Mart, 18 Nisan ve 29 Mayıs gibi tarihleri öne sürmüştür. Bu farklılıklar, erken dönem Hristiyan toplulukları arasında kesin bir tarih üzerinde uzlaşı olmadığını göstermektedir.

Filistin'in İklim Koşulları ve İsa'nın Doğumu

Filistin'in iklimi dikkate alındığında, İsa'nın doğumunun kış aylarında gerçekleşmesi oldukça düşük bir olasılıktır. İlkbahar ve sonbahar, hayvanların kırlarda otlatıldığı, yolculuğun nispeten kolay olduğu ve hurma ağaçlarının meyve verdiği dönemlerdir. İlkbahar, doğa koşullarının elverişli olduğu bir dönemdir, ancak hurma ağaçlarının henüz meyveye durmadığı dikkate alındığında, İsa'nın doğumunun sonbahar aylarında gerçekleşmiş olması daha muhtemel görünmektedir. Özellikle Eylül ve Ekim ayları, hem çobanların kırlarda olma ihtimalini hem de Kur'an-ı Kerim'deki hurma ağacı anlatısını desteklemektedir.

Luka İncili'ndeki coğrafi detaylar, Kur'an-ı Kerim'deki hurma meyvesi anlatısı ve Filistin'in iklim koşulları dikkate alındığında, İsa'nın doğum tarihinin Eylül-Ekim aylarında gerçekleşmiş olabileceği söylenebilir. 25 Aralık tarihi ise Hristiyanlıkla pagan geleneklerinin uyumlaştırılması sürecinde seçilmiş sembolik bir tarih olarak kabul edilmiştir. Bu nedenle, İsa'nın gerçek doğum tarihinin eylül veya ekim gibi daha ılıman bir tarihe denk geldiği sonucuna varılabilir.

Homoseksüellik İlahî Emirler ve Toplum Üzerindeki Etkileri

Homoseksüellik konusu, tarih boyunca farklı toplumlarda ve inanç sistemlerinde tartışmalara yol açmış, dini, ahlaki ve sosyal açıdan derin etkiler oluşturmuştur. İslam, Hristiyanlık ve diğer kutsal dinler, homoseksüelliği insan fıtratına ve ahlaki düzenlere aykırı bir eylem olarak görmüş, bu davranışı açık bir şekilde kınamışlardır. Bu makalede, ilahi emirler ışığında homoseksüelliğin dini boyutunu, bireysel ve toplumsal etkilerini ele alacağız.

Kur'an-ı Kerim, İncil ve diğer kutsal metinler homoseksüelliği ahlaki yozlaşmanın bir göstergesi olarak ele alır. Kur'an'da, özellikle Lut Kavmi örneği üzerinden bu konunun ele alındığını görmekteyiz. Araf

Suresi 81. Ayet: “Gerçekten siz kadınları bırakıp şehvetle erkeklere yaklaşıyorsunuz. Aksine! Siz aşırıya kaçan bir kavimsiniz.” ifadesiyle bu davranışın sapkın bir eylem olduğu açıkça belirtilmiştir. Aynı şekilde, İncil’de de homoseksüel davranışlar, ahlaki çöküşün bir örneği olarak tanımlanmıştır

24 Bunun üzerine Tanrı, onların kalplerini kötü düşüncelere teslim etti. Onlar, bedensel arzularını tatmin etmek için kendi bedenlerini birbirlerine harcadılar. 25 Tanrı'nın gerçeğini yalanla değiştirip, yaratılanı Yaratan'a tapmaktan ve O'na hizmet etmektense, yaratılan şeylere tapmayı tercih ettiler. 26 Bu yüzden Tanrı, onları aşağılık tutkulara terk etti. Kadınlar, doğanın gerekliliği olan ilişkilerini karşılıklı olarak değiştirdiler. 27 Aynı şekilde erkekler de kadınlarla olan doğal ilişkilerini bırakarak, kendi aralarındaki tutkulu isteklerle birbiriyle kötü bir şekilde ilişkiye girdiler. Erkekler, kendilerine yaraşan cezayı kendilerinin içinde aldılar. 28 Ve onlar Tanrı'yı tanımaktan vazgeçtikçe, Tanrı da onları kirli düşüncelere terk etti. Böylece yapmamaları gereken şeyleri yapmaya başladılar.(Romalılar 1:24-28).

Bu ayetler, homoseksüelliğin yalnızca fiziksel bir davranış olmadığı, aynı zamanda insan zihninde ahlaki bir bozulmaya işaret ettiğini ortaya koyar. Allah, bu tür davranışları bireysel ve toplumsal yozlaşmanın bir nedeni olarak görmüş, bu eylemleri kesin bir şekilde yasaklamıştır.

Homoseksüellik, birey ve toplum üzerinde çeşitli olumsuz etkiler oluşturabilir. Bu etkiler hem ahlaki değerler hem de psikolojik ve fiziksel sağlık açısından değerlendirilmelidir:

1. Zihinsel ve Duygusal Bozukluklar

Homoseksüelliğin bir bireyin zihninde oluşturduğu bozulma, genellikle duygusal izolasyon, melankoli ve sosyal uyumsuzlukla ilişkilendirilir. Kutsal kitaplarda ifade edilen “fıtratın bozulması” kavramı, bireyin yaratılış amacından saparak ahlaki ve manevi bir çöküş yaşamasına yol açar.

2. Toplumsal Yozlaşma ve Ahlaki Çöküş

Toplumların ahlaki değerleri, bireylerin davranışlarına göre şekillenir. Homoseksüelliğin yaygınlaştığı toplumlarda, aile yapısı gibi temel sosyal kurumlar zarar görür. Aile kavramının zayıflaması, gelecek nesillerin sağlıklı bir ortamda yetişmesini tehlikeye atar.

3. Sağlık Riskleri ve Ekonomik Yük

Bilimsel çalışmalar, homoseksüel bireylerin HIV/AIDS gibi cinsel yolla bulaşan hastalıklara yakalanma riskinin daha yüksek olduğunu göstermektedir. Örneğin, ABD hükümeti her yıl HIV tedavisi için 24 milyar dolardan fazla harcama yapmaktadır. Bu durum, homoseksüelliğin yalnızca bireylerin değil, toplumun genel sağlığını ve ekonomisini de olumsuz etkilediğini ortaya koyar.

Homoseksüel ebeveynler tarafından yetiştirilen çocuklar, cinsel kimlik karmaşası ve psikolojik sorunlar yaşayabilir. Araştırmalar, bu çocukların cinsel saldırıya maruz kalma riskinin daha yüksek olduğunu ve ilerleyen yaşlarda intihar eğilimleri gibi ciddi sonuçlarla karşılaşabileceklerini göstermektedir. Bu nedenle, çocuklara erken yaşlardan itibaren cinsel istismara karşı eğitim verilmesi, kendilerini koruma becerilerinin artırılması hayati önem taşır.

Bazı çevreler, homoseksüelliğin genetik bir yönü olduğunu iddia ederek bu davranışı meşrulaştırmaya çalışmaktadır. Ancak bilimsel araştırmalar, bu iddiaları destekleyen kesin bir delil bulamamıştır. Homoseksüelliğin genetik olmadığı aksine psikolojik olduğu sonucuna varılmıştır ve hormon seviyeleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Dolayısıyla, homoseksüellik genetik bile olsa, bireylerin ahlaki değerlerini ve iffetlerini korumaları gerektiği gerçeği değişmez.

Homoseksüelliğin bireysel ve toplumsal zararlara yol açtığı gerçeği göz önüne alındığında, bu konuda bilinçlendirme çalışmaları yapılması zorunludur. Ancak bu süreç, şiddet veya dışlama gibi yöntemlerle değil, sevgi ve anlayışla ele alınmalıdır. Toplumun daha ahlaklı ve sağlıklı bir yapıya kavuşması için şu adımlar atılabilir:

1. Ailelere, çocuklarına dini ve ahlaki değerleri aşılamaları konusunda rehberlik sağlanmalıdır.

2. Medya, homoseksüelliği özendirici içeriklerden kaçınmalı ve toplum bilincini artırmaya yönelik programlar üretmelidir.

3. Eğitim kurumları, gençlere sağlıklı ilişkiler ve toplumsal değerler hakkında doğru bilgi vermelidir.

Homoseksüellik, dini ve ahlaki açıdan sapkın bir davranış olarak tanımlanmış ve birey ile toplum üzerinde derin olumsuz etkiler bırakmıştır. Bu davranışın yaygınlaşmasını önlemek için toplumun tüm kesimlerine büyük sorumluluk düşmektedir. İnsan fıtratına ve ilahi emirlere uygun bir yaşam sürmek, hem bireylerin hem de toplumun refahı için vazgeçilmezdir. Ancak bu süreçte, sevgi, anlayış ve bilinçlendirme temelinde hareket edilmelidir.

Lut Kavmi ve Helakı Tarihsel, Arkeolojik ve Manevi Bir İnceleme

Kuran-ı Kerim'de sıkça bahsedilen kavimlerden biri olan Lut kavmi, ahlaki dejenerasyonun ve sapkınlıkların sembolü olarak zikredilmektedir. Bu kavmin başına gelen felaket, yalnızca bir tarihsel olay olarak değil, aynı zamanda tüm insanlığa bir uyarı niteliği taşımaktadır. Hem Kuran'da hem de arkeolojik bulgularda bu felaketin detaylarına dair izler bulunmaktadır. Bu makalede, Lut kavminin yaşadığı olayların dini, arkeolojik ve jeolojik boyutları incelenecektir.

Lut kavmi, gönderilen Resul Lut'un uyarılarını dikkate almayarak eşcinselliğin yaygın olduğu bir yaşam biçimini tercih etmiştir. Kuran'da bu sapkın yaşam tarzı ve Lut kavminin davranışları açık bir şekilde kınanmıştır:

> "Alemlerin içinde ereklere mi gidiyorsunuz? Ve Rabbinizin sizin için yarattığı eşlerinizi bırakıyorsunuz. Siz sınırı aşan bir kavimsiniz." (Şuara Suresi, 165-166)

Resul Lut'un tüm çabalarına rağmen kavmi, onu dinlememiş ve ahlaki yozlaşmaya devam etmiştir. Dahası, Lut'u ve ona inananları tehdit etmişlerdir. Kuran'da bu durum şu şekilde ifade edilmektedir:

> "Dediler: Ey Lut eğer vazgeçmezsen kesinlikle sürülenlerden olacaksın." (Şuara Suresi, 167)

Lut kavminin inkâr ve sapkınlıkta ısrarı üzerine Allah, onları korkunç bir felaketle cezalandırmıştır. Bu olay Kuran'da şu şekilde anlatılmaktadır:

> "Onları Güneş doğarken çığlık yakaladı. Onun üstünü altına getirdik. Ve üzerlerine pişmiş çamurdan taşlar yağdırdık." (Hicr Suresi, 73-74)

Bu ayetlerde yer alan "üstünü altına getirdik" ifadesi, bölgenin şiddetli bir depremle yerle bir olduğunu göstermektedir. Aynı zamanda "pişirilmiş taşlar" ifadesi, bir volkanik patlamayı işaret etmektedir.

Lut kavminin yaşadığı şehrin, Eski Ahit'te Sodom ve Gomora olarak adlandırılan şehirler olduğu düşünülmektedir. Modern araştırmalar, bu şehirlerin Ölü Deniz (Lut Gölü) civarında bulunduğunu ortaya koymuştur. Alman arkeolog Werner Keller'e göre, bu bölgede şiddetli bir deprem yaşanmış ve yer kabuğunun çatlamasıyla doğal gazlar, yangınlar ve volkanik patlamalar meydana gelmiştir.

Lut Gölü, bölgenin jeolojik özelliklerini anlamak için önemli bir örnektir. Deniz seviyesinden yaklaşık 400 metre aşağıda bulunan bu göl, çevresindeki büyük bir jeolojik çöküntünün sonucudur. Gölde yapılan araştırmalarda, tuzlu suyun koruyucu etkisi sayesinde saklanan fosil ağaçlar ve diğer kalıntılar bulunmuştur. Bu durum, Kuran'da belirtilen "apaçık deliller" ifadesine ışık tutmaktadır:

> "Şüphesiz bunda işaretten anlayanlara ayetler vardır." (Hicr Suresi, 75)

Lut kavminin helakı, insanlık için büyük bir ibret vesikasıdır. Bu olay, Allah'ın ilahi adaletini ve insanların doğru yoldan sapması durumunda karşılaşabilecekleri felaketi açıkça gözler önüne sermektedir. Lut kavminin helakı hakkında şu ifade oldukça anlamlıdır:

> "Ve üzerlerine bir yağmur yağdırdık. Suçluların sonu nasıl oldu bak." (Araf Suresi, 84)

Lut kavminin helakı, sadece geçmişte yaşanan bir olay değil, aynı zamanda günümüz insanları için bir uyarıdır. Ahlaki çöküş, bireylerin ve toplumların sonunu getirebilecek bir felakettir. Kuran'da bu gibi kıssaların anlatılmasının amacı, insanlara doğru yolu göstermek ve geçmişten ders alınmasını sağlamaktır. Bu nedenle, Lut kavminin başına gelenler, insanlık için her zaman hatırlanması gereken bir ibret niteliğindedir. Modern dünyada, Lut kavminin yaşadığı ahlaki dejenerasyonun benzerlerini görmek

mümkündür. Ancak, geçmişte yaşanan bu olaylar, insanlara rehberlik etmeli ve sapkınlıkların nelere mal olabileceğini hatırlatmalıdır. Bu kıssa, ilahi adaletin kaçınılmaz olduğunu ve Allah'ın emirlerine uygun bir yaşam sürmenin ne kadar önemli olduğunu bir kez daha gözler önüne sermektedir.

Gelenekçi Fıkıh Yaklaşımları ve Eşcinsellik Tartışmaları Üzerine Bir Analiz

İslami literatürde fıkıh, hayatın her alanında Müslümanların davranışlarını yönlendiren kurallar manzumesini oluşturur. Ancak tarih boyunca bazı konular, İslam hukukunun merkezinde yer alan bu alanın içinde dahi tartışmalı bir yer bulmuştur. Bu tartışmalardan biri, cennette eşcinselliğin var olup olamayacağına dair geçmişteki bazı gelenekçi fıkıh âlimlerinin görüşleridir. Günümüzde bu tür konuların fıkıh kitaplarında yer alması, İslami değerler ve ahlak açısından nasıl bir perspektife oturtulabileceği sorusunu yeniden gündeme getirmektedir. İslami öğretilere göre cennet, dünya hayatında yapılan iyiliklerin mükâfatı olarak Allah'ın mümin kullarına sunduğu sonsuz bir nimet yurdudur. Cennette insanların arzu ettiği şeyler onlara sunulacak olsa da, bu arzuların mahiyeti, kişinin dünyadaki hayal ve istekleriyle bağlantılıdır. Müslüman bir bireyin aklına, cennette eşcinselliğin olup olmayacağı gibi bir sorunun gelmesi, kişinin iç dünyası ve hayal dünyası hakkında ipuçları verir. Nitekim hayalleri şekillendiren temel unsurlar, kişinin zihni yapısını ve inanç dünyasını da yansıtır. Dolayısıyla, bu tür bir soruyu gündeme getiren birinin, eşcinsel bir eğilimi ya da merakı olması muhtemeldir. Bazı gelenekçi fıkıh âlimlerinin, geçmişte "cennette livata olur mu?" sorusunu tartışması, İslam ahlakı açısından son derece sorunlu bir alan açmıştır. Fıkıh âlimleri, teorik tartışmaları, toplumu yönlendirmek için yaparken, bu tür bir konunun dahi tartışmaya açılması, toplumun ahlaki zemininin zayıflamasına neden olmuştur. Daha da önemlisi, bu tartışmaların bazı âlimlerin bireysel eğilimlerini ve iç dünyalarını yansıtıyor olabileceği gerçeğidir. İslam ahlakına göre, bir âlimin böyle bir konuda "cennette olabilir" gibi bir görüş sunması, hem kendi inancını hem de temsil ettiği İslam'ı yanlış yansıtır. Kur'an'a göre insan, fıtratı gereği yalnızca karşı cinse ilgi duymak üzere yaratılmıştır. Bu fıtrat, müminlerin cennetteki arzularını da şekillendirecek bir mihenk taşıdır. Bu bağlamda, "cennette livata olacak mı?" sorusunu gündeme getirenlerin, İslami öğretilerden saparak kendi eğilimlerini masumlaştırmaya çalıştıkları düşünülebilir. Ayrıca, "cennette yarı kadın, yarı erkek yaratıkların bulunacağı" gibi fikirler öne sürenlerin biseksüel eğilimler taşıdığı yorumu da dikkate değerdir. Tarih boyunca bazı gelenekçi âlimlerin, topluma yön vermek adına geliştirdikleri yaklaşımlar, zamanla sapkın düşüncelerin İslam adına meşrulaştırıldığı bir zemine dönüşmüştür. Örneğin, Hanefi mezhebinin temel eserlerinden biri kabul edilen Reddül Muhtar gibi kaynaklarda bu tür tartışmalara yer verilmesi, bazı gelenekçi âlimlerin zihin dünyasındaki çelişkileri ortaya koyar. Bu durum, mezheplerin ve gelenekçi yaklaşımların eleştirilmesi gerektiğini göstermektedir. Modern dönemde ise Kur'an merkezli bir bakış açısının, bu tür tartışmalardan uzak bir İslam anlayışı sunmaktadır. Bu tür tartışmaların ortaya çıkması, toplumun ve âlimlerin sorumluluğunu da gözler önüne serer. Eğer halk bu tür soruları soruyorsa, bu durum toplumun ahlaki bir zafiyet içinde olduğunu gösterir. Daha vahim olan ise, bu sorulara "olabilir" şeklinde cevap veren âlimlerin varlığıdır. Bu hem halkın hem de âlimlerin, İslam'ın temel ahlak ilkelerinden uzaklaştığının göstergesidir. Devletin bu tür eğilimler konusunda önlem alması, toplumu doğru bilgilendiren Kur'an yeterlidir diyen âlimlerin ön plana çıkarılması, İslami değerlerin korunması açısından elzemdir. İslam ahlakına göre, cennet, sadece müminlerin ruhlarını tatmin edecek şekilde nimetlerle donatılmış bir yerdir. Bu bağlamda, cennette eşcinsellik gibi tartışmaların fıkıh kitaplarında yer bulması, ahlaki bir yozlaşmanın ve dini anlayıştaki çarpıklığın göstergesidir. Kur'an, bir Müslüman için yeterli bir rehberdir ve bu tür konuların tartışılmasından ziyade, İslam ahlakının özüne odaklanmak, toplumu ve bireyleri doğru yola yönlendirmek açısından çok daha önemlidir.

Kur'an Perspektifinden Düşünme Müminin Yol Haritası

Kur'an, insanın tüm düşünce alanlarını kapsayan ilahi bir rehberdir. İnsan psikolojisinden siyasete, biyolojiden astronomiye kadar hayatın her alanında temel ilkeler sunar ve insana doğru yolu gösterir. Zümer Suresi'nin 27. ayeti, "Şüphesiz ki biz bu Kur'an'da insanlara her örneği verdik. Umulur ki öğüt alırlar." ifadesiyle bu rehberliğin düşünme ekseninde gerçekleşmesi gerektiğini açıkça ortaya koyar. Kur'an, insanlara öğüt verirken aynı zamanda düşünmeyi öğreten bir kitaptır. Ancak düşünmek için önce anlamak gerekir, çünkü insan ancak anladığı kelimelerle düşünce üretebilir.

Kur'an ayetleri, Nebimiz Muhammed'e insanlara rehberlik etmesi ve onları düşünmeye sevk etmesi amacıyla vahyedilmiştir. Buradan hareketle, Kur'an'ı sadece okumak değil, anlamak ve üzerine düşünmek esas olmalıdır. İnsan, anlamını bilmediği kelimelerle düşünemez; bu kelimeler düşünce

dünyasını aydınlatmaz. Bu nedenle, Kur'an ile temasımızda, ayetlerin derin anlamlarını kavramak ve bu anlamlar üzerinde düşünmek bunun içinde meal okumak bir zorunluluktur.

Tarih boyunca kendilerini âlim, evliya veya mürşid olarak tanıtan birçok kişi, insanları Kur'an ayetleriyle eğitmek yerine, çoğunlukla kendi yorumlarını veya geleneksel anlayışları ön plana koymuştur. Bu durum, Kur'an'ın vahyettiği İslam ile toplumlarda yaygın olan İslam anlayışı arasında büyük bir uçurumun oluşmasına neden olmuştur.

Kur'an'a göre, bir kişi ancak düşünmeyi öğreterek ve ayetlerin anlamını derinlemesine açıklayarak gerçek bir âlim veya mürşid olabilir. Ancak ne yazık ki, bu ilahi gerekliliği göz ardı eden birçok kişi, insanları geleneksel yorumlarla yönlendirmiş ve Kur'an merkezli bir düşünce sistemini yaygınlaştırmayı ihmal etmiştir.

Kur'an, mümini düşünen bir varlık olarak tanımlar. Düşünmek, Kur'an'ın öğrettiği temel bir ibadet biçimidir. Ancak, düşünmeyen bir kişi, ne kadar âlim veya evliya olarak görülürse görülsün, aslında şirk içerisindedir. Kur'an üzerinde düşünmek, sadece bireysel bir ibadet değil, aynı zamanda toplumu ıslah etmenin de anahtarıdır. Düşünmeyen bir toplum, Kur'an'ın gerçek mesajını kavrayamaz ve zamanla hurafelerle dolu bir dine dönüşebilir. Bu durum, geçmişte olduğu gibi günümüzde de İslam toplumlarında sıkça görülen bir sorundur.

Mümin, tarihe, şahsiyetlere, olaylara ve kavramlara Kur'an perspektifinden bakmalıdır. Geleneksel anlayışlar, bir mümini kör bir takipçiye dönüştürebilir. Ancak mümin, Allah'ı yüceltmeyi ve ayetler üzerinde düşünerek hayatını şekillendirmeyi ilke edinir. Bu noktada, geçmişi yüceltmek yerine, Kur'an'dan süzülmüş bir bakış açısıyla olayları değerlendirmek, müminin en önemli sorumluluğudur.

Kur'an, insanları düşünmeye ve sorgulamaya davet eder. Mümin, sadece Kur'an'ı okuyarak değil, onun üzerinde düşünerek gerçek bir iman sahibi olabilir. Gelenekçiliğin dar kalıplarından sıyrılarak, Kur'an'ın rehberliğinde bir yaşam sürmek, şirkten kurtulmanın ve hakiki imana ulaşmanın yoludur.

Kur'an, insanlara düşünmeyi, sorgulamayı ve hayatlarını bu ilahi rehberlik doğrultusunda şekillendirmeyi öğretir. Mümin, Allah'ın kitabına sadık bir şekilde, geleneklerin ötesine geçerek, Kur'an merkezli bir hayat yaşamalıdır. Çünkü mümin, düşünmeyene değil, düşünen ve düşündüren bir insana denir.

İnsan Neden Uyuşmak İster?

Modern çağda insanlık, teknolojik ilerlemeler ve maddi refahın artışıyla birlikte birçok alanda büyük başarılar elde etmiştir. Ancak bu ilerleme, insanın iç dünyasında huzur ve mutluluğu artırmamış, aksine daha derin bir varoluş krizine yol açmıştır. ABD'de yapılan bir araştırmaya göre (NSDUH, 2017), 12 yaş ve üzeri yaklaşık 21,8 milyon kişi uyuşturucu kullanmaktadır. Aynı şekilde alkol kullanımı da yaygın bir problem olarak karşımıza çıkmaktadır; 12 yaş üzerindeki Amerikalıların %52'si alkol kullanıcısı, %24'ü aşırı alkol kullanıcısı ve %7'si çok aşırı alkol kullanıcısı olarak kategorize edilmiştir. Peki, insanlar neden bu tür bağımlılıkların kucağına düşmektedir? Bağımlılıkların altında yatan temel nedenlerden biri, bireyin bir anlığına da olsa gerçeklerden kaçma ve hayal dünyasına sığınma arzusudur. İnsan, yaşadığı problemler ve yüzleşmekte zorlandığı gerçekliklerle başa çıkmakta güçlük çektiğinde, uyuşturucu veya alkol gibi maddelere yönelerek kendini uyuşturmayı tercih eder. Bu kaçış, aslında bireyin modern dünyanın getirdiği mutsuzluk ve tatminsizlikle başa çıkamamasının bir sonucudur. Kaliteli ürünlere erişim, yüksek tüketim alışkanlıkları ve teknolojik kolaylıklar, bireyin mutluluğunu artırmak bir yana, onu daha da tatminsiz bir hale getirmiştir. Bu tatminsizlik, insanın hayata dair üç temel soruya cevap bulamamasından kaynaklanır:

1. Ben kimim?

2. Dünyada ne işim var?

3. Ben nereye gidiyorum?

Bu soruların cevabını aramayan ya da yanlış cevaplarla yönlendirilen bireyler, varlık krizi yaşamaya başlar. İnsanın bu krizden çıkışı, yalnızca kendini ve varoluş amacını anlamasıyla mümkündür. Fakat modern insan, genellikle bu soruları sormaktan kaçınır ya da maddi dünyanın sınırlı perspektifiyle cevap arar. Bu

durum, bireyin kalbinde manevi bir boşluk oluşturur ve bu boşluk, tatminsizlik ve mutsuzluk olarak kendini gösterir.

Zariyat Suresi'nin 56. ayetinde belirtildiği gibi:

"Ve ben cinleri ve insanları bana kulluk etmeleri dışında yaratmadım."

Bu ayet, insanın yaratılış amacını açıkça ortaya koyar. İnsan, Yaratıcı'sına kulluk etmek ve O'nun rızasına uygun bir yaşam sürmek için yaratılmıştır. Fıtratına uygun yaşamayan bireyler, ne kadar maddi başarı elde ederlerse etsinler, içsel huzuru yakalayamazlar. Bu huzursuzluk, onları geçici mutluluk vaat eden bağımlılıklara yöneltir.

Modern dünya, insanı yalnızca maddi boyutuyla tanımlar ve manevi ihtiyaçlarını göz ardı eder. Bu yanılsama, insanın anlam arayışını köreltir ve onu sadece tüketim odaklı bir hayata sürükler. Oysa insan, sadece maddi değil, aynı zamanda manevi bir varlıktır. Manevi yönünü ihmal eden bireyler, bu eksikliği fark etmese bile derin bir mutsuzluk hisseder. Bu hissi bastırmak için alkol, uyuşturucu veya başka zararlı alışkanlıklara yönelirler.

İnsanın mutluluğu, yaratılış amacını keşfetmesi ve bu amaca uygun bir yaşam sürmesiyle mümkündür. Maddi dünyanın sunduğu geçici hazlar, bireyi asla tatmin edemez. Gerçek huzur, insanın Yaratıcı'sıyla bağ kurmasında ve hayatını O'nun rızasına uygun şekilde düzenlemesinde saklıdır. Hayatın anlamını arayan bireyler, bu anlamı ancak Allah'a kulluk ederek ve O'nun emirlerini yerine getirerek bulabilir.

Sonuç olarak, insanın uyuşma isteği, aslında bir anlam arayışıdır. Ancak bu arayış, yanlış yollarda devam ettikçe bireyi daha da mutsuz bir hale getirir. İnsan, kim olduğunu, bu dünyada ne işi olduğunu ve nereye gittiğini sorgulayıp doğru cevapları bulduğunda, gerçek mutluluğa ulaşabilir. Bu da ancak fıtratına uygun bir yaşam sürmesiyle mümkün olur.

Kâfir: Hakikatin Üstünü Örten

Kâfir kelimesi, köken itibarıyla "örtmek" anlamına gelir. Bu, sadece fiziksel bir örtmeyi değil, hakikatin ve gerçeklerin bilinçli bir şekilde göz ardı edilmesini ifade eder. Kâfir, hakikatin üstünü örten kişidir; gerçeği görmek istemez, vicdanını bastırır ve hakikate kulaklarını kapar. Bu durum, insanın hakikat karşısındaki duruşunu belirleyen derin bir manevî körlüğü ve duyarsızlığı işaret eder. İnsanın yaradılışında hakikati aramak ve anlamak gibi bir eğilim vardır. Ancak kâfir, bu doğal eğilimi bastırır. Hakikat, insanın gözleri önünde apaçık bir şekilde dururken, o bunu görmezden gelir. Bu görmezlik, bir cehalet değil, bilerek ve isteyerek yapılan bir tercihtir. Hûd Suresi'nin 5. ayetinde, Allah'ın her şeyden haberdar olduğu, gizlenen ya da açığa vurulan hiçbir şeyin O'ndan saklanamayacağı ifade edilir:

> "İyi bilin ki onlar O'ndan gizlenmek için göğüslerini bükerler. Yine iyi bilin ki elbiselerine büründükleri zaman bile gizledikleri ve açığa vurdukları şeyleri bilir. O göğüslerin özünü bilendir."

Bu ayet, kâfirin niyetinin ve davranışlarının ilâhî bir bakış açısıyla değerlendirildiğini gösterir. İnsan, hakikati ne kadar örterse örtsün, Allah için bu bir sır değildir. Bu örtme, çoğu zaman vicdanın bastırılması, kalbin hakikate kapatılması ve cehaletle körleşmenin sonucudur. Kâfirlik, müşriklik ve münafıklık arasında derin bir bağ vardır. Her müşrik aynı zamanda bir kâfirdir çünkü şirk, Allah'ın birliğini inkâr etmek ve hakikatin üzerine kendi ürettiklerini koymaktır. Bu, hakikatin üstünü örtmenin bir başka biçimidir. Aynı şekilde, her münafık da bir kâfirdir, çünkü münafık, gerçeği bilmesine rağmen, bunu inanç ve amel düzeyinde reddeder. İçsel bir inkâr, dışsal bir yalanla birleşir ve böylece hakikati tamamen bastırır.

1. Bencillik ve Gurur: Kâfir, hakikati kabul ettiğinde kendi yanlışlarını da kabul etmesi gerektiğini bilir. Bu durum, onun gururuna dokunur ve vicdanını harekete geçirebilir. Bunu engellemek için hakikatin üzerini örter.

2. Çıkarlarına Ters Düşme: Hakikat, kâfirin maddi ya da dünyevî çıkarlarına ters düştüğünde, bu gerçeği reddeder. Bu, kişinin hakikatle olan bağını tamamen koparmasına neden olur.

3. Korku ve Zayıflık: Kâfir, hakikatin sorumluluğunu üstlenmekten korkar. Hakikat, insana bir yükümlülük

getirir ve bu yükümlülük, zayıf karakterli bireyler için bir tehdit olarak algılanır.

Kâfirin tavrı, bir oyunda oynaşmada olan kişinin tavrına benzetilebilir. Oyun ve oynaş, insanın hakikat yerine dünyaya bağlanmasını simgeler. Bu durum, insanın geçici zevkleri ve dünyevî hevesleri hakikatin önüne koymasını ifade eder. Böylece, hakikat bir kenara itilmiş ve kişi kendi dünyasına kapanmıştır. Kâfirlik, sadece bireysel bir durum değil, toplumsal bir hastalık da olabilir. Hakikatin örtülmesi, bir toplumun manevi çöküşüne yol açabilir. Hûd Suresi'nin 5. ayetinde, Allah'ın her şeyden haberdar olduğu hatırlatılarak, insanın vicdanını temiz tutması ve hakikate karşı açık bir duruş sergilemesi gerektiği vurgulanır. Bu ayet, insanın içsel dünyasındaki hesaplaşmayı ve Allah'ın her şeyi bilme kudretini hatırlatır. Sonuç olarak, hakikatin üzerini örtmek, insanın kendisini de karanlığa gömmesidir. İnsan, vicdanını örtmek yerine onu bir ayna gibi parlatarak hakikate açık olmalı ve hayatını bu bilinçle şekillendirmelidir.

İlmihal Dinindeki Çelişkiler Kur'an ve Geleneksel Hükümlerin Uyumsuzluğu

Din, insanlar için bir rehber, hayatı anlamlandırma ve düzenleme aracı olarak var olmuştur. Ancak zamanla din adına ortaya çıkan yorumlar, asıl kaynak olan Kur'an'dan uzaklaşarak kendi içinde çelişkili hükümlere dönüşebilmektedir. Bu durum, özellikle ilmihal kitaplarında yer alan bazı kuralların Kur'an ayetleriyle açık bir şekilde çeliştiği noktalarda görülmektedir. Bu makalede, ilmihal dinindeki bazı çelişkileri ele alarak, dinin tek kaynağı olan Kur'an ışığında bu konuları değerlendireceğiz.

1. Abdestsiz Kur'an'a Dokunmak Yasak Ama Okumak Serbest

Geleneksel ilmihal kurallarına göre abdestsiz bir kişinin Kur'an'a dokunması yasaktır, ancak aynı kişinin Kur'an'ı okuyabileceği belirtilmiştir. Bu durumda şu sorular ortaya çıkmaktadır: Yasak olan nedir? Kur'an'ın yazılı olduğu kağıt mı hürmet edilmeye layıktır, yoksa içerdiği ilahi mesaj mı? Eğer kağıt hürmete layıksa, Kur'an'ın dijital ortamlarda okunmasına nasıl bir anlam yüklenmelidir? Ayrıca, Kur'an okumak gibi manevi bir eylemde abdest şart koşulmuyorsa, neden dokunmak için böyle bir şart öne sürülmüştür?

Kur'an'da bu konuda açık bir ayet bulunmamaktadır. Aksine, Kur'an'ı okumak isteyenlere getirilen tek şart Nahl Suresi 98. ayette belirtilmiştir:

> "Kur'an okuduğun zaman, kovulmuş şeytandan Tanrı'ya sığın."

Bu ayet, okumadan önce herhangi bir fiziksel temizlik şartı koymaz, yalnızca manevi bir hazırlık önerir.

2. Cünüp ve Hayızlı Kadınların Kur'an Okuması

İlmihal kitaplarında cünüp olanların ve hayızlı kadınların Kur'an okumasının yasak olduğu, ancak dua niyetiyle ayet okuyabilecekleri ifade edilmektedir. Bu durum şu soruyu doğurur: Dua ayetleri Kur'an'ın bir parçası değil midir? Eğer dua ayetleri serbestçe okunabiliyorsa, diğer ayetlerin okunmasının yasaklanması hangi mantığa dayanmaktadır?

Kur'an'da bu konuda herhangi bir yasak bulunmamaktadır. Tam aksine, Bakara Suresi 222. ayet açık bir şekilde hayız döneminde yasak olanın yalnızca cinsel ilişki olduğunu belirtir:

> "Ve sana adet görmeden soruyorlar. De ki: O ezadır, adet süresince kadınlardan uzaklaşın, rahatsızlıktan kurtuluncaya kadar yaklaşmayın. Rahatsızlıktan kurtuldukları zaman Tanrı'nın size emrettiği yerden onlara varın. Şüphesiz Tanrı, tevbe edenleri ve arınanları sever."(Bakara, 2:222)

Bu ayette, hayızlı kadınlar için namaz kılma veya Kur'an okuma yasağına dair herhangi bir ifade yoktur. Aksine, bu tür yasaklar sonradan geliştirilmiş kültürel ve geleneksel yorumlardan kaynaklanmaktadır.

3. Hayızlı Kadının Namaz ve Oruç Durumu

Hayızlı kadınların namaz kılamayacağı ve oruç tutamayacağı ilmihal kurallarında sıkça yer alır. Ancak bu durum da çeşitli çelişkiler içermektedir. Örneğin, bir kadının hayız döneminde oruç tutmasının haram olduğu ifade edilirken, bu orucu kaza etmesi farz olarak belirtilir. Eğer bir eylem haramsa, daha sonra yapılması neden zorunlu kılınmaktadır?

Kur’an’a baktığımızda, hastalık veya yolculuk gibi durumlarda oruç tutulmayabileceği, ancak daha sonra kaza edilebileceği ifade edilir:

> “Sayılı günlerdir. Sizden kim hasta veya seferde idiyse sayısınca başka günlerde tutar. Ve dayananların bir yoksulu doyuracak fidye vermesi gerekir. Kim gönülden hayır yaparsa o kendisi için hayırlıdır. Ve savm etmeniz eğer bilirseniz sizin için daha hayırlıdır.” (Bakara Suresi, 184)

Hayız, hastalıktan farklı bir durum olmasına rağmen, Kur’an’da bu konuda özel bir yasak veya izin bulunmamaktadır. İlmihal kitaplarında yer alan bu tür yasakların temel kaynağı Kur’an değil, geleneksel dini anlayışlardır.

4. Hayızlı Kadının Mescide Girmesi

Hayızlı bir kadının mescide girmesi yasaklanmış, ancak aynı kadının yeryüzünde dilediği gibi dolaşması serbest bırakılmıştır. Mescid, yeryüzünün herhangi bir bölgesinden farklı bir kutsallığa sahip midir? Eğer yeryüzü Allah’ın bir mescidi ise, bu ayrım hangi temele dayanmaktadır? Kur’an’da bu konuda da herhangi bir yasak bulunmamaktadır. Aksine, Allah’ın ayetlerinde kadın ve erkek arasında ibadet yeri açısından bir ayrım yapılmadığını görmekteyiz.

5. Sonuç: Kur’an’a Sarılmak

Kur’an, insana doğruyu ve yanlışı ayırt etme yeteneği kazandıran bir rehberdir. Ancak, zamanla oluşan geleneksel dini yorumlar, Kur’an’ın apaçık hükümleriyle çelişir hale gelmiştir. Bu tür çelişkiler, dinin temel kaynağına, yani Kur’an’a dönme ihtiyacını ortaya koymaktadır. Kur’an’da, “Sana vahyedileni sımsıkı tut şüphesiz sen doğru yol üzerindesin.” (Zuhruf Suresi, 43) ifadesiyle bu gereklilik açıkça vurgulanmıştır. Sonuç olarak, din adına getirilen kuralları sorgulamak ve aklımızı kullanarak Kur’an’a sarılmak, hem bireysel hem de toplumsal anlamda daha tutarlı bir dini anlayış geliştirmek için kaçınılmazdır. İlmihal dininin çelişkileri, Kur’an’ın net ve açık mesajlarıyla çözüme kavuşabilir. Çünkü Rabbimiz, insanların hayatını kolaylaştırmayı hedeflemiş ve dini, insana yük olan bir sistem haline getirmemiştir:

> “Tanrı sizin için kolaylık ister sizin için güçlük istemez.” (Bakara Suresi, 185)

Allah’ın Dostları ve Tağut’un Dostları: Karanlıktan Aydınlığa Yolculuk

İslam, insanları doğru yola yönlendiren ve karanlıklardan aydınlığa çıkaran bir dindir. Allah, müminleri dost edinerek onları rahmet ve ışıkla kuşatır. Ancak bu dostluk, insanların imanla, Kur’an’a ve Allah’ın emirlerine uygun bir şekilde yaşamasıyla mümkün olur. İslam’ın temel öğretilerinden biri de, Allah’ın dostları ile tağutun dostlarının net bir şekilde ayrılmasıdır. Kur’an’da, Allah’ın dostları müminlerdir. Allah, müminleri karanlıklardan aydınlığa çıkaran, doğru yola yönlendiren tek yüce varlıktır. Bu, insanın içsel karanlığını aydınlatan bir nur gibidir. Müminler, Allah’ın dostluğunda güvenle yürürken, inkâr edenler ise tağutun dostlarıdır. Tağut, Allah’ın yolundan sapmaya, haddi aşmaya, insanları sapıklığa ve zulme sürüklemeye çalışan her türlü güçtür. Bu, bazen şeytan, bazen sahte ilahlar, bazen de zalim yöneticiler olabilir. Kur’an’da tağut, "azgınlık ve taşkınlık eden, ilahi sınırları aşan, saptıran güç veya varlık" olarak tanımlanır. Allah’a dost olan bir insan, onun emirleri doğrultusunda yaşamaya çalışır ve bu hayatında en önemli rehberi Kur’an’dır. Allah’ın dostları, sadece Kur’an’a uyarak hadisler, mezhepler, cemaatler, tefsirler ve diğer karanlıkları geride bırakıp aydınlığa çıkarlar. Mezhepler, tefsirler veya hadisler gibi insan yapımı öğretiler, bir kişinin Allah’a dost olmasına engel olabilir. Allah’a dost olanlar, doğru yolda olmak için yalnızca Allah’ın gönderdiği kitap olan Kur’an’a uyarlar. "Allah inanan kimselerin dostudur, onları karanlıklardan aydınlığa çıkarır." (Bakara suresi, 257. ayet)

Allah, müminleri sadece manevi anlamda değil, aynı zamanda toplumsal hayatta da aydınlatır. Kişi Allah’a dost olduğunda, batıl öğretiler yerine gerçek hakikate yönelir. Allah’ın yardımı ve izniyle kişi, batıl inançlara, şirke, yanlışa ve zulme karşı durur. O, sadece kendisinin değil, tüm insanlığın iyiliği için doğru yolu arar.

Öte yandan, inkâr edenler tağutun dostlarıdır. Tağut, insanları sapıklığa sürükleyen her türlü batıl öğretiyi temsil eder. İnsanlar, tağutun dostları olduklarında Allah’tan uzaklaşırlar. Batıl inançlar ve sapkın düşünceler, onları karanlıkta bırakır. İnkâr edenler, Allah’ın yolunu terk edip şeytanın ve zalim yöneticilerin etkisi altında kalırlar. Onlar, cehalet içinde Allah’ın gönderdiği kutsal kitap yerine, kendi

oluşturdukları batıl sistemlere ve öğretilere uyarlar. Bu yüzden Kur'an, tağutun dostlarını şöyle tanımlar: "İnkâr edenlerin dostları tağuttur. Onları aydınlıktan karanlıklara çıkarır." (Bakara suresi, 257. ayet)

Bu kişiler evliya gibi ayrıcalıklı kesimler olduğunu düşünürler Kur'an'da tüm müminlerin Allah'ın dostları olduğunu bilmez ve evliyalık gibi ayrıcalıklı bir kesimin varlığına inanırlar Kur'an'da Allah'ın dostları ile tağutun dostları arasındaki fark açık bir şekilde vurgulanır. İman edenler, Allah'ın emirlerine uygun şekilde hayatlarını düzenlerken, inkâr edenler ise Allah'tan uzaklaşarak batıl inançlara ve güçlere yönelirler. Bu insanlar, her türlü batıl öğretiyi hadisleri, mezhepleri, tefsirleri benimseyerek, doğru yolu kaybederler. Hatta bazen bu batıl öğretiler, onlar için birer rehber haline gelir. "Şüphesiz insanların İbrahim'e en yakınları ona uyan kimseler ve bu Nebi ve inanan kimselerdir. Ve Tanrı'da müminlerin dostudur." (Ali İmran suresi, 68. ayet)

İman, yalnızca bir inanç meselesi değil, aynı zamanda bir hayat biçimidir. İman eden kişi, her yönüyle Allah'a teslim olur ve O'nun yolundan sapmaz. Bunun aksine, inkâr edenler, Allah'tan uzaklaşarak nefsani arzularına ve batıl inançlara boyun eğerler. Onlar, yöneticileri, cemaatleri, hadisleri veya mezhepleri Allah'ın sözüne tercih ederler. Böylece batılın dostu haline gelirler ve karanlıklara sürüklenirler.

İnsan, bu dünyada iki yoldan birini seçmekle sorumludur. Ya Allah'ın dostluğunu kazanacak, ya da tağutun yoluna sapacaktır. Allah'ın dostu olmak, yalnızca kelimeyle değil, davranışlarla da O'na teslim olmayı gerektirir. İman edenler, Kur'an'a sarılarak karanlıklardan aydınlığa çıkacaklardır. İnkâr edenler ise batılın dostları olarak, zalim yöneticilerin veya her türlü sapkın öğretiye uyarak aydınlıktan karanlığa sürükleneceklerdir.

Ankebut Suresi 41. Ayet ve Dişi Örümceğin Evi Üzerine Bir İnceleme

Kur'an-ı Kerim, insanlara yol göstermek ve onların dünya ile ahiret hayatlarında başarıya ulaşmalarını sağlamak amacıyla pek çok metafor ve benzetme içerir. Bu benzetmeler, hem dönemin insanlarına hem de çağlar boyunca yaşayan insanlığa evrensel dersler sunar. Ankebut Suresi 41. ayeti, bu metaforların en dikkat çekici örneklerinden biridir. Bu ayette, Allah'ın dışında dost edinenlerin durumu, bir dişi örümceğin evine sığınmaya benzetilmiştir. Ayetin derinliklerine indiğimizde hem bilimsel hem de manevi boyutta birçok mesajla karşılaşırız.

>"Tanrı'dan başka veliler edinenlerin örneği bir ev edinen dişi örümceğin örneği gibidir. Ve şüphesiz evlerin en güçsüzü dişi örümceğin evidir. Keşke bilselerdi."(Ankebut Süresi 41. ayet)

Arapçada kelimelerin dişil ve eril çekimleri farklıdır. Ayette geçen "ittehazet" fiilinin dişiliğe göre çekimlenmesi, burada özellikle dişi örümceğin kastedildiğini açıkça ortaya koyar. Ne var ki, bazı çevirilerde bu ayrıntıya dikkat edilmemiş ve ayet yalnızca "örümcek" olarak çevrilmiştir. Oysa dişi örümcek, ağ kurma, koruma ve diğer ilginç özellikleriyle ayetteki metaforun merkezinde yer alır.

Bilimsel araştırmalar, dişi örümceklerin erkeklerden daha iri olduğunu ve ağ yapımında baskın rol oynadığını göstermiştir. Ancak dişi örümceğin en dikkat çekici özelliği, çiftleşme sonrası erkek örümceği öldürmesi ve yemesidir. Bu durum, ayetteki "evlerin en çürüğü" ifadesine ışık tutar. Dişi örümceğin evi, kendi erkeği için bile güvenilmezdir. Kendi hemcinsine bile zarar verebilen bu canlı, insanlara bir uyarı niteliğinde örnek gösterilmiştir.

Kur'an'da dostlar için kullanılan "evliya" kelimesi, "veli"nin çoğuludur ve Allah'ın dışındaki dostlara güvenmenin mahviyete sebep olacağı ifade edilir. Ankebut Suresi 41. ayette, Allah'ı bırakıp başka dostlara güvenenlerin, dişi örümceğin evine sığınanlara benzetilmesi, insanlara ciddi bir uyarı niteliğindedir. Tıpkı dişi örümceğin evi gibi, bu dostluklar da insanı mahvedebilir. Dişi örümceğin evi, kendi erkeği için nasıl bir mezara dönüşüyorsa, Allah dışındaki dostlara sığınanlar da benzer bir sonla karşılaşabilir.

Örümcek ağı, kendi kalınlığındaki çelikten daha dayanıklı bir yapıdadır ve günümüzde kurşun geçirmez yeleklerde kullanılmak üzere taklit edilmeye çalışılmaktadır. Ancak, bu kadar sağlam bir materyalle inşa edilen ev, ufacık bir çarpmayla bozulacak kadar hassastır. Bu çelişki, Allah'ın insana verdiği mesajı pekiştirir. Dişi örümceğin ipliği harika bir yapı malzemesi olsa da, bu malzeme güvenilir bir ev inşa etmez. Tıpkı bunun gibi, Allah dışında güvenilen varlıklar da güçlü görünebilir, ama aslında en ufak bir sıkıntıda insanı yüz üstü bırakır.

Ankebut Suresi'ndeki bu ayet, insanın Allah'a olan güvenini sorgulamasına ve başka varlıklara olan bağlılıklarını gözden geçirmesine vesile olur. İnsan, dünya hayatındaki her türlü güce, makama veya bireye dayanarak kendisini güvende hissedebilir. Ancak bu güven, örümceğin evine benzer; zayıf ve çürüktür. Ayet, bu durumun bir akıl tutulması olduğunu vurgular. Allah'tan başka dostlar aramak, insanı hem bu dünyada hem de ahirette felakete sürükler.

Ankebut Suresi 41. ayeti, hem biyolojik hem de metaforik anlamda insanlık için derin dersler içerir. Bu ayet, insanları Allah'a tevekkül etmeye ve yalnızca O'nu dost edinmeye teşvik eder. Dişi örümceğin evinin çürük olduğu kadar, Allah dışında güvenilen her şey de çürük ve geçicidir. İnsan, Allah'a olan inancını ve güvenini güçlendirerek, hayatını sağlam bir temele oturtabilir. Ayetin sonunda insanlara düşen görev, Allah'ın verdiği mesajları anlamak ve yaşamlarını buna göre şekillendirmektir. Çünkü gerçek ve en güvenilir dost yalnızca Allah'tır.

Seyyidlik ve İslam: Kur'an Işığında Bir Değerlendirme

İslam, tüm insanlığı eşit bir zeminde ele alır ve insanlar arasında üstünlük ölçüsünü yalnızca takva, yani Allah'a karşı duyulan derin saygı ve bilinç üzerinden değerlendirir. Hucurât Suresi'nin 13. ayetinde şöyle buyrulmaktadır:

"Ey insanlar! Şüphesiz biz sizi bir erkek ve bir kadından yarattık. Ve birbirinizi tanımanız için sizi milletlere ve kabilelere ayırdık. Şüphesiz Tanrı katında en değerli olanınız en çok takvalı olanınızdır. Şüphesiz Tanrı her şeyi bilendir her şeyden haberdar olandır."

Bu ayet, insanlık arasında yaratılıştan gelen bir üstünlük bulunmadığını açıkça ifade ederken, tarihsel ve kültürel olarak Müslüman toplumlarında seyyidlik gibi kavramların ön plana çıkması dikkat çekicidir.

Seyyidlik her ne kadar Nebimiz Muhammed'in soyundan geldiği iddia edilen kişiler için söylenen bir kelime olduğu zannedilse de soy anneden değil babadan geldiği için Halife Ali'nin soyundan gelenlere verilen bir unvandır. Ancak bu unvanın sadece Nebimiz Muhammed'in soyundan gelenlere ait olduğu algısı, özellikle Kürtler arasında halk arasında yayılan bir yanılgıdır. Bu yanlış algı, seyyidlik unvanını taşıyan ailelerin toplumsal prestij kazanma çabalarıyla şekillenmiştir. Osmanlı İmparatorluğu döneminde, bazı Kürt aşiretleri veya aileleri, sosyal konumlarını güçlendirmek amacıyla "seyyid" unvanını kullanmış, hatta zamanla Nebimiz Muhammed'in soyundan geldiklerine inanmışlardır. Ancak bu durum, İslam'ın soy ve nesep üzerinden üstünlük kurmayı reddeden temel anlayışıyla çelişmektedir. Bu iddia yalan veya iftirada değildir. Benim ailem Şeyh Hasan'ın soyundan gelir. Şırnak'ın İdil ilçesinin Ortaköy'ünün eski adı 1928 yılı kayıtlarında Şeyh Hasan diye kayıtlıdır ve benim soy ağacım edevletten sorgulanınca sorgulayan kişinin karşısına çıkan ilk kayıt Şeyh Hasan oluyor. Bense seyyid olmadığımı açıkça söylüyorum. Ayrıca seyyidliğe önem veren kişiye delil olarak gösterip reddediyorum. Bir kişinin Nebimiz Muhammed'in soyundan gelmemesine rağmen onun soyundan olduğunu iddia etmesi hem soyunu inkâr olur hem de Nebimiz Muhammed'e iftira olur. Bu unvan, özellikle İslam coğrafyasında tarih boyunca saygı görmüş ve seyyidler, toplumsal liderlik veya dini rehberlik rollerinde yer almıştır. Ancak Kur'an perspektifinden bakıldığında, bir kimsenin soyundan ötürü diğerlerinden üstün sayılması İslam'ın ruhuna aykırıdır. Takva dışındaki tüm ölçütler, İslam'ın eşitlik anlayışıyla çelişir.

Bazı bölgelerde seyyidlik kavramı, halk tarafından yanlış anlaşılarak kutsallık mertebesine çıkarılmıştır. Bunun temel nedenlerinden biri, halkın Kur'an'daki İslam'ı yeterince bilmemesi ve hurafeleri din zannetmesidir. Seyyidler, kimi zaman bu yanlış algılar üzerinden ayrıcalıklar beklemiş, hatta bu beklentiye göre toplumda konumlandırılmışlardır. Özellikle tarikat ve cemaat yapılarında seyyidlerin liderlik veya manevi üstünlük iddiasında bulunmaları, bu algıyı pekiştirmiştir.

Günümüzde bazı seyyidlerin ve şeyhlerin durumu, İslam'ın temel ilkeleriyle çelişmektedir. Mezhepleri mutlak doğrular olarak kabul etmek, Kur'an'ı anlamadan kültürel öğretileri din gibi benimsemek, İslam birliği idealinden uzak durmak ve şirk unsurlarına yönelmek gibi hatalar sıkça görülmektedir. Örneğin, Kenzü'l-Havvâs gibi eserler, İslam adına kabul edilemeyecek mistik ve büyü içeriklerine sahiptir. Ancak, bu eserin yazarı olan Süleyman Hüseyni'nin seyyid olması nedeniyle halk arasında kabul görmüş ve okunmaya devam etmiştir. Bu durum, İslam'da soy ve nesebin hiçbir şekilde cenneti garanti etmediği gerçeğiyle çelişir.

Tarih boyunca bazı seyyidler, dini kimliklerini siyasi emeller için kullanmışlardır. Özellikle Seyyid

Abdülkadir'in Kürt Teali Cemiyeti'ni kurarak Kürdistan hayalini savunması, bunun çarpıcı örneklerinden biridir. Bu tür hareketler, İslam'ın uluslararası birlik ve kardeşlik anlayışını zedelemiştir.

Seyyidlik, İslam'ın ana mesajına aykırı bir şekilde üstünlük ölçütü haline getirildiğinde, toplumsal ayrışmalara ve dini yanlış anlamalara yol açmaktadır. Bu durumun önüne geçebilmek için:

1. Kur'an Eğitimi: Halkın hurafelerden arınmış, doğrudan Kur'an'a dayalı bir din anlayışı geliştirmesi sağlanmalıdır.

2. Seyyidlik Algısının Yeniden İnşası: Seyyidlik, toplumsal hizmet ve İslam'ın yayılmasında rehberlik misyonu taşımalı, ayrıcalık talebiyle özdeşleşmemelidir.

3. Dini ve Sosyal Sorumluluk: Seyyidlerin, toplumdaki konumlarını Kur'an'a uygun bir şekilde değerlendirmeleri ve İslam'a zarar veren uygulamalardan kaçınmaları önemlidir.

Sonuç olarak, İslam'da soy, kavim veya kabileden ziyade takva esastır. İnsanların seyyid olsun ya da olmasın, yalnızca Allah'a kullukta eşit olduğunu unutmaması gerekir. Bu bilinçle hareket etmek, İslam toplumlarının birlik ve kardeşlik içinde yaşamasını sağlayacaktır.

Müslüman Olmayanlarla Dostluk ve İslam'da Dinlerarası İlişkiler Üzerine Bir Değerlendirme

İslam dininde Müslümanların özellikle Hristiyan ve Musevi inancına sahip kişilerle olan ilişkileri üzerine yapılan yorumlar tarihsel olarak farklılıklar göstermiştir. Bununla birlikte Maide Suresi'nde yer alan bazı ayetler zaman zaman yanlış anlaşılmakta ve bu yanlış anlamalar Müslüman olmayanlarla ilişkilerin sınırlarını belirlemek amacıyla kullanılmaktadır. Ancak bu tür yorumlar İslam'ın temel öğretileri ve Kur'an'ın kapsamlı mesajı ile her zaman uyumlu olmayabilir. Bu makalede Müslüman olmayanlarla dostluk ve ilişki kurmanın İslam'daki yerini ele alacak Maide Suresi 51. ayetinin anlamını tartışacak ve diğer ilgili ayetlere atıfta bulunarak İslam'daki çok daha kapsayıcı yaklaşımı inceleyeceğiz.

1. Maide Suresi 51. Ayetinin Yanlış Yorumlanması

"Ey iman edenler! Yahudileri ve Nasranileri veliler edinmeyin. Onlar birbirlerinin velileridir. Ve sizden kim onları kendine veli yaparsa şüphesiz o onlardandır. Şüphesiz Tanrı zalim kavmi doğru yola iletmez."

Maide Suresi'nin 51. ayeti genellikle "Müslümanlar, Hristiyan ve Musevilerle dost olamazlar" şeklinde yanlış bir şekilde yorumlanmaktadır. Ancak bu ayette geçen Evliyâ'" (أولياء) kelimesi Arapça kökenli olup, "veli" kelimesinin çoğuludur. "Veli", dost, yardımcı, koruyucu, destekleyici kişiler, müttefikler, sahip, efendi, rehber, yöneticiler, yakın anlamlarına gelir. "veli" kelimesi "dost" anlamına gelmekten ziyade daha çok bir yönetim ilişkisini ifade etmektedir. Burada Allah Müslümanlara, Hristiyan ve Musevilerin yönetiminde olmamaları gerektiğini bildiriyor çünkü bu durumda Müslümanların dini özgürlüklerini ve ibadetlerini yerine getirmeleri zorlaşabilir. Bu ayet özellikle çoğunluğunu Müslümanların oluşturduğu toplumlar için geçerlidir. Farklı inançlara sahip insanlar, devlet yönetiminde yer alabilirler ancak bir Müslüman toplumda Müslümanlar için en uygun yönetim İslamî kurallara dayalı bir yönetimdir. Ayetin vurguladığı şey Müslümanların inançlarını ve düzenlerini tehdit edebilecek bir yönetim altında olmamaları gerektiğidir.

2. Dostluk Kavramı ve Kitap Ehliyle İlişkiler

Kur'an'ın diğer ayetlerinde ise kitap ehliyle (Hristiyan ve Museviler) olan ilişkiler farklı bir şekilde ele alınmaktadır. Örneğin Bakara Suresi 282. ayetinde geçen "veli" kelimesi "dost" anlamı taşımamakta "güvenilir kişi" anlamında kullanılmaktadır. Bu İslam'ın inanç farklılıklarına rağmen iyi ve dürüst insanlarla iyi ilişkiler kurulmasına yönelik mesaj verdiğini göstermektedir.

"Ey iman edenler! Birbirinize borç verdiğiniz zaman belirli bir süreye kadar onu yazın. Aranızda bir yazıcı adaletle yazsın ve yazıcı Tanrı'nın kendisine öğrettiği şekilde yazmaktan kaçınmasın. Üzerinde hak olan kimse Rabbi olan Tanrı'dan korksun yazdırsın. Ondan hiçbir şeyi eksik etmesin. Eğer borçlu olan kimse aklı ermez veya zayıf veya kendisi yazdırmaya güç yetiremeyecekse onun velisi adaletle yazdırsın."(Bakara Suresi 282. ayet)

Ayrıca Ali İmran Suresi 113. ve 75. ayetlerinde kitap ehli olan bazı insanların dürüst ve güvenilir oldukları

vurgulanmaktadır. Bu ayetler İslam'ın yalnızca inanç farklılıklarına bakarak insanları dışlamadığını aksine ahlaki değerlere ve sadakate büyük önem verdiğini ortaya koyar. Yani bir kişi Hristiyan ya da Musevi olsa bile eğer dürüst ve güvenilirse onunla iyi ilişkiler kurmak mümkündür.

3. Müslüman Olmayanlarla Dostluk ve Evlilik

Kur'an müşriklerle evlenmeye yönelik bazı yasaklar getirse de kitap ehliyle evlilik yasağı söz konusu değildir. Müşrik ortak koşan demektir. Müslümanlar arasında da müşrikler vardır. Müslüman erkeklerin kitap ehli kadınlarla evlenmelerine izin verildiği görülmektedir. Bir Müslüman erkek bir Hristiyan ya da Musevi ile evlenmek istese bu kişiyle dostluk kurmak ve tanışmak gerekir. Bu durumda dostluk bağları kurularak evlilik gerçekleştirilmesi mümkündür. Evlilik her iki tarafın da inançlarına saygı göstererek yapılabilir. Ancak burada dikkat edilmesi gereken en önemli nokta her iki tarafın da dini özgürlüklerinin korunmasıdır. Ancak müşriklerle evlilik söz konusu olamaz. Hristiyan ve Musevilerden şirk koşmayanlar müşrik değildir. Ancak Müslümanlar arasından dahi olsa şirk koşan kişi müşriktir.

4. Sonuç: İslam'da Hoşgörü ve Barışçıl İlişkiler

Sonuç olarak İslam Müslüman olmayanlarla ilişkilerin sağlıklı bir şekilde kurulmasına hoşgörü ve anlayışa dayalı bir yaklaşım sergilemektedir. Kur'an'da özellikle kitap ehli ile olan ilişkilerde dini farklılıklara rağmen ortak değerler üzerinden bir anlayış geliştirilmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Dostluk ve ilişki kurma sadece inanç farklılıklarına değil insanın genel ahlaki değerlerine dürüstlüğüne ve sadakatine dayanmalıdır. Bu İslam'ın farklı inançlar ve kültürler arasında barışçıl ve yapıcı ilişkilerin kurulmasını teşvik eden mesajıdır.

Müminlerin Birbirlerine Veli Olması ve Tebliğin Önemi

İslam, müminler arasında güçlü bir kardeşlik ve dayanışma bağı kurmayı hedefleyen bir dindir. Bu kardeşlik anlayışı, sadece sosyal bir bağ değil, aynı zamanda ilahi bir görevdir. Tevbe Suresi 71. ayette Yüce Allah şöyle buyurur:

"Mü'min erkekler ve mü'min kadınlar birbirlerinin velisidirler. İyiliği emreder kötülükten men ederler, salatı kılarlar, zekatı verirler ve Tanrı'ya ve Resûlü'ne itaat ederler. İşte onlara Tanrı merhamet edecektir. Şüphesiz Tanrı yücedir, hikmet sahibidir."

Bu ayet, müminlerin birbirlerine yalnızca destek olmalarını değil, aynı zamanda birbirlerini iyiliğe yönlendirmeleri ve kötülükten sakındırmaları gerektiğini açıkça vurgular. Bu, İslam toplumunun temel taşlarından biridir. Çünkü bir toplumu ayakta tutan en önemli unsurlardan biri, bireylerin birbirlerine karşı sorumluluk bilinciyle hareket etmeleridir. Ayetin açıkça belirttiği üzere, müminlerin en temel sorumluluklarından biri "iyiliği emretmek ve kötülükten sakındırmak"tır. Bu sorumluluk, bireysel ahlakın toplumsal düzene yansımasını sağlar. Müminler, sadece kendi ibadetlerinden değil, aynı zamanda çevrelerindeki insanların ahlak ve davranışlarından da sorumludur. Tebliğ, yani insanları doğru yola çağırmak ve İslam ahlakını anlatmak, müminlerin en önemli ibadetlerinden biridir. Allah, insanlara hak dini ulaştırma görevini elçilerine yüklemiş ve bu görevi müminlere de bir sorumluluk olarak vermiştir. En güzel tebliğ yöntemi, kişinin hayatıyla örnek olmasıdır. Müminler, her an Allah'ın emir ve yasaklarına uygun bir hayat yaşayarak başkalarına İslam ahlakını tebliğ ederler.

Bu konuda Lokman Suresi 17. ayet de yol gösterici bir öğüt sunar:

"Ey oğlum! Salatı kıl, iyiliği emret, kötülüğü engelle ve üzerine ne geldiyse sabret şüphesiz bunlar işlerin kararlılığındandır. "

Bu ayet, tebliğin sabır ve azim gerektirdiğini, bunun da güçlü bir imanla mümkün olduğunu hatırlatır.

Tevbe Suresi 71. ayette salatı kılmak (Farsça namaz kılmak) ve zekat gibi farz ibadetlere de vurgu yapılmıştır. Namaz, müminlerin Allah ile bağını güçlendirirken, zekat toplumsal dayanışmanın en güzel örneklerinden biridir. Namaz, Allah'a boyun eğişin ve O'na olan sevginin en somut ifadesiyken, zekat bir müminin malını temizlemesi ve toplumdaki ihtiyaç sahiplerine yardım etmesi anlamına gelir. Bu ibadetler, müminlerin hayatlarının sadece Allah'a yönelmiş bir ruh haliyle değil, aynı zamanda topluma karşı sorumluluk bilinciyle de şekillenmesi gerektiğini gösterir. Kur'an'da Allah ve Resulüne itaatin önemi de

vurgulanmaktadır. Bu itaat, müminlerin hem bireysel hem de toplumsal düzeyde huzur ve adaleti sağlamaları için gereklidir. Allah, kullarını hem dünya hem de ahiret saadetine ulaştırmak için yol göstermiştir. Bu yolu izlemek, Allah'ın rahmetine ve yardımına mazhar olmanın anahtarıdır.

Allah, Nisa Suresi 59. ayette şöyle buyurur:

"Ey iman edenler! Tanrı'ya ve Resul'e itaat edin ve sizden olan emir sahiplerine itaat edin."

Bu ayet, itaatin müminler için sadece bireysel bir görev olmadığını, aynı zamanda toplumsal düzeni sağlamanın bir aracı olduğunu açıklar. Tevbe Suresi 71. ayet, müminlerin sadece ibadetlerinde değil, günlük hayatlarında da Allah'ın emir ve yasaklarına uygun davranmalarını emreden, sorumluluklarını hatırlatan bir rehberdir. Müminler, iyiliği yaymak, kötülüğü engellemek, Allah'a ve Resulüne itaat etmek ve İslam ahlakını hayatlarının her alanında temsil etmekle yükümlüdürler. Bu görevler, bir müminin yalnızca Allah'ın rızasına ulaşmasını değil, aynı zamanda huzurlu ve adil bir toplumun inşasına katkıda bulunmasını sağlar. Rabbim bizleri bu ayetin gereğini yerine getiren kullarından eylesin.

Seher Vaktinde Bağışlanma Dilemek

Kur'an-ı Kerim, müminlerin özelliklerini detaylı bir şekilde açıklayarak onları ideal bir yaşam biçimine yönlendirir. Bu özelliklerden biri de, seher vakitlerinde bağışlanma dilemek yani istiğfar etmektir. Zariyat Suresi 18. ayette, "Seher vakitlerinde onlar bağışlanma diliyorlardı." buyrulmakta; Ali İmran Suresi 17. ayette ise "Sabredenler, doğru olanlar, itaat edenler, infak edenler ve seher vakitlerinde bağışlanma dileyenlerdir." ifadesiyle istiğfar etmenin müminlerin vasfı olduğu vurgulanmaktadır. Bu ayetler ışığında, seher vaktinde bağışlanma dilemenin müminler için farz bir özellik olduğu anlaşılır. Çünkü Kur'an'da bir özelliğin müminlere atfedilmesi, bu davranışın hayat tarzı haline getirilmesi gerektiğine işaret eder. Bu yazıda, seher vaktinde istiğfar etmenin anlamını, önemini ve nasıl uygulanması gerektiğini ele alacağız. Seher vakti, gecenin son ve en sessiz anıdır; bu vakitte, insanların çoğu uykudadır ve dünya işlerinden uzaklaşmıştır. İşte bu sessizlik ve huzur anı, Allah'a yönelmek için en uygun zamandır. Gecenin bu vakti, Rabbimizin kullarına rahmet nazarıyla baktığı, duaların kabul olduğu ve bağışlanma kapılarının ardına kadar açık olduğu mübarek bir andır.

İstiğfar, kelime anlamıyla "bağışlanma dilemek" demektir. Ancak bu kelimenin derin anlamı, sadece bir dil alışkanlığından ibaret değildir; pişmanlık, tövbe ve Allah'a yönelme duygusuyla yapılan içten bir yakarışı ifade eder. Seher vakti yapılan istiğfar, insanın Allah'a olan yakınlığını artırır ve kulun Rabbi ile arasındaki manevi bağları kuvvetlendirir. Kur'an'da sıkça geçen istiğfar, sadece bireysel bir ibadet değil, aynı zamanda toplumsal barış ve huzurun da anahtarıdır. Zariyat Suresi'nde belirtilen seher vaktinde istiğfar eden müminler, Allah'ın rahmetine mazhar olan bir topluluk olarak anılmaktadır.

Seher Vaktinde İstiğfar Etmenin Faydaları

1. Manevi Arınma: Kul, istiğfar ile günahlarından arınır ve tertemiz bir kalple yeni bir güne başlar.

2. Allah'a Yakınlık: Gecenin bu vakti, Allah'ın kullarına en yakın olduğu zamandır. Bu yakınlık, duaların kabulüne vesile olur.

3. Sabah Namazına Hazırlık: Seher vakti istiğfar eden kişi, sabah namazına manevi bir hazırlık yapmış olur.

4. Huzur ve Sükûnet: Seher vakti, insan ruhunu dinlendiren, kalbine huzur veren bir zamandır. Bu vakitte yapılan ibadetler, kişinin iç dünyasında derin bir dinginlik oluşturur.

Seher vakti, Allah'ın rahmetine erişmek için müminlere sunulmuş eşsiz bir fırsattır. Kur'an-ı Kerim'in müminlerin bir vasfı olarak belirttiği seher vakti istiğfarı, hem bireysel arınmayı hem de Allah'a yakınlığı sağlar. Bu ibadeti hayatımızın bir parçası haline getirerek, hem dünyada huzuru hem de ahirette ebedi saadeti kazanabiliriz. Müminlerin yolu, Allah'a teslimiyet ve O'ndan bağışlanma dilemekle aydınlanır. Rabbim bizleri seher vakitlerinin feyzinden mahrum bırakmasın ve bağışlanan kullarından eylesin.

Güne Başlarken Allah'a Yaklaşmak: Bir Müminin Düşünceleri

Her yeni gün, iman sahibi bir insan için Allah'ın varlığını ve kudretini daha derinden anlaması için eşsiz bir

fırsattır. Allah, kainatta her varlığı ve olayı "ayet" olarak yaratmıştır. Bu ayetler, Allah'ın birliğini ve sonsuz kudretini anlamamız için birer işarettir. Kur'an'da geçen bu ayet kavramı, sadece ilahi kitabın ayetlerini değil, aynı zamanda yaratılışta ve günlük hayatta karşılaştığımız tüm delilleri ifade eder.

Güne başlamak, üzerinde düşünülmesi gereken iman hakikatlerinden biridir. Bir insan uykuya daldığında dünya ile bağlantısı kesilir; ruhu bedeniyle olan irtibatını kaybeder. Bu durum, Allah'ın Zümer Suresi'nde bildirdiği gibi, uykunun ölümün bir türü olduğunu açıkça ortaya koyar:

"Allah canları ölümleri sırasında ve ölmeyen kimseleri uykularında vefat ettirir. Sonra üzerlerinde ölümüne hükmettiği kimseleri yanında tutar. Ötekilerini belirli bir süreye kadar salıverir. Şüphesiz bunda düşünen bir toplum için ibretler vardır. " (Zümer Suresi, 42)

Uyandığında yeniden hayat bulmak, Allah'ın rahmetinin ve korumasının açık bir göstergesidir. Bu nedenle bir mümin, sabah gözlerini açtığı anda Allah'a samimi bir şekilde şükreder. Sahip olduğu her nimet, Allah'ın kendisine sunduğu bir ikramdır ve bunların hiçbirini kendi çabasıyla elde etmesi mümkün değildir.

Allah'ın Nimetlerini Düşünmek

Sabah uyandığımızda işitme, görme ve düşünme gibi yetilerimizin hala bizde olması, Allah'ın bize yeniden bir fırsat sunduğunun işaretidir. Ancak bu nimetlerin değerini her an hatırlamak ve bunlar üzerinde düşünmek gerekir. Kur'an-ı Kerim'de bu konu şu şekilde dile getirilir:

"De: Söyleyin bana Tanrı duyma yetinizin ve gözlerinizin ve kalplerinizin üstüne mühür vursa Tanrı'dan başka size onları getirecek tanrı kimdir? Bak ayetleri nasıl türlü türlü açıklıyoruz. Sonra onlar yine yüz çeviriyorlar." (Enam Suresi, 46)

Bir mümin, bu ayet üzerinde düşünerek, sahip olduğu nimetlerin Allah'tan geldiğini idrak eder. Uyku gibi bir rahmetle dinlenmek ve sabah yeniden dirilmek, Allah'ın sonsuz kudretine delildir. İnsan, bu nimetlerin kendiliğinden oluşmadığını anladığında, Allah'a olan yakınlığı daha da artar.

Samimi Dualarla Güne Başlamak

Sabah uyandığı anda bir müminin yapması gereken ilk şey, Allah'a yönelerek samimi bir dua ile güne başlamaktır. Bu dua, Allah'ın rızasını kazanma arzusunu ve O'na olan teslimiyetini ifade eder. Güne Allah ile başlamak, gün boyunca yapılacak tüm işlerde O'nun rızasını gözetmeyi kolaylaştırır.

"Ey Rabbimiz, bizi doğru yola ilet. Bizim üzerimize sabır yağdır ve bizi Kendine yakın kullarından eyle." şeklinde bir dua ile başlayan bir mümin, günün geri kalanında Allah'ın kendisini izlediği bilinciyle hareket eder.

Allah'ın Yakınlığını Hissederek Yaşamak

Bir mümin, sabahın ilk ışıklarıyla birlikte Allah'ın yaratılışta sergilediği sanatını görür. Gökyüzünün aydınlanması, kuşların cıvıltısı, insanın bedenindeki kusursuz işleyiş, her biri Allah'ın delilleridir. Bu delilleri görmek ve üzerinde düşünmek, Allah'ın yakınlığını hissetmeyi sağlar.

Uyandığında sahip olduğu nimetleri fark eden bir insan, Allah'ın benzersiz rahmetini ve ilmini kavrar. Her gün yeniden bahşedilen bu nimetlere şükrederek, Allah'ın kendisini dünyada imtihan ettiğini hatırlar.

Sonuç

Her yeni gün, Allah'ın kudretini ve rahmetini anlamamız için bir fırsattır. Gözlerimizi açtığımız andan itibaren Allah'ın varlığını ve birliğini gösteren ayetler etrafımızı sarar. Bu nimetler üzerinde düşünmek, Allah'ın bize olan yakınlığını daha iyi kavramamıza yardımcı olur.

"Şüphesiz, uykuyu dinlenme zamanı kılan ve sabah vakti insana sahip olduğu nimetleri yeniden bağışlayan, sonsuz bir güç ve ilim sahibi olan Allah'tır."

Bu gerçeği kavrayan bir mümin, güne Allah'a olan şükrünü ifade ederek başlar ve gün boyu O'nun rızasını gözeterek hareket eder. Böyle bir yaşam, Allah'ın hoşnutluğunu kazanmanın ve ahirette O'nun cennetine

kavuşmanın kapısını aralar.

Sevginin Hakiki Kaynağı: İnsan ve Yaratılış Gayesi Üzerine Bir İnceleme

Modern çağın insanı, varlık sebebini keşfetmek ve hayatına anlam katmak için yoğun bir arayış içerisindedir. Ancak, bu arayış çoğu zaman insan merkezli ve dünyevi bir temele oturur. Bu makalede, insanın yaratılış gayesi, sevginin kaynağı ve bu bağlamda insana düşen sorumlulukları ele alacağız. Çıkış noktamız ise Kur'an-ı Kerim'in Zariyat Suresi 56. ayeti: "Ve ben cinleri ve insanları ancak bana ibadet etmeleri için yarattım. "

İnsanın yaratılış gayesi, Allah'a ibadet etmek ve O'nun rızasını kazanmaktır. Bu, insanın yalnızca ritüellerden ibaret bir dini yaşam sürmesi anlamına gelmez; bilakis her adımında ve her tercihte Allah'a yönelmesi, sevgisini ve bağlılığını O'na tahsis etmesi demektir. Ne yazık ki, insanoğlu bu hikmeti unuttuğunda, yaratılış amacını başka insanlarda veya dünyevi zevklerde aramaya başlar.

Birçok kişi, bir başkasını "hayatının anlamı" olarak görüp "O olmazsa yaşayamam" der. Ancak bu düşünce, hem insanın sınırlı fıtratına hem de Allah'ın insana biçtiği yüksek değere aykırıdır. Bir insanı ya da herhangi bir beşeri varlığı hayatının merkezi haline getirmek, aslında kişinin fıtratına yapılan bir ihanettir. Çünkü Allah, insanı yalnızca kendisine kulluk etmesi için yaratmıştır.

Beşeri sevgi, genellikle karşılıklı çıkarlar, ihtiyaçlar ve arzular üzerine inşa edilir. Bu sevgi, geçicidir ve çoğu zaman beraberinde hasret, ayrılık ve kaybetme korkusu gibi acılar getirir. Dünya genelinde popüler olan şarkı sözlerine baktığımızda, %99'unun beşeri aşkı anlattığını görürüz. Bu şarkılar, genellikle hüzün, özlem ve hayal kırıklığı içerir. Bunun temel sebebi, Allah sevgisinin yer almadığı bir kalbin boşlukta olmasıdır.

Allah sevgisi ise gerçek, kalıcı ve doyurucudur. Allah, sevgisinin olmadığı bir kalbi hüzünle sarar. Çünkü insanın ruhu, yalnızca Allah ile tatmin olabilir. Sevginin hakiki kaynağı Allah'tır ve O'ndan uzaklaşan her sevgi, mutlaka geçici bir elemle sonuçlanır.

Allah'ın rızası, insanın nihai hedefi olmalıdır. Bir başkasını ya da dünyevi bir arzuyu, Allah'ın rızasının önüne koymak, insanı hem dünyada hem de ahirette mutsuzluğa sürükler. Allah, kendisine yönelen bir kalbe huzur ve mutluluk verirken, O'ndan yüz çeviren bir kalbi ise ıstırap ve hüzünle baş başa bırakır.

Kur'an'da ifade edilen yaratılış hikmetini inkâr etmek, insanı hem Allah'tan hem de kendi hakikatinden uzaklaştırır. Allah, kendisine yönelene rahmet kapılarını açar, ama O'ndan uzaklaşan bir kalbi dünyevi sevdalarla tatmin etmez. Bu nedenle, sevginin ve huzurun kaynağı yalnızca Allah'tır.

İnsan, yaratılış gayesini doğru anladığında, sevgiye de doğru bir bakış açısıyla yaklaşır. Beşeri sevgiye hak ettiği yeri verir; ancak bu sevgiyi asla Allah'ın önüne koymaz. Allah'a olan sevgimiz, diğer tüm sevgilerin kaynağı olmalı ve her sevgi bu kaynağa bağlanmalıdır.

Bir insanın başka bir insan için yaratıldığını düşünmek, yaratılış hikmetini anlamamaktan kaynaklanır. Sevgi, Allah'a bağlılıkla anlam kazanır ve insanın hayatındaki her şey, O'nun rızasını gözetmek üzere şekillenmelidir. Gerçek huzur, Allah'a yönelmekle ve O'nun sevgisinde varlık bulmakla mümkündür.

Allah, sevgisini kalbine yerleştiren her kula, hem dünya hem de ahiret mutluluğunu bahşeder. Bu nedenle, kimin için yaratıldığımızı bilmeli, O'nun için yaşamalı ve tüm sevgimizin merkezine O'nu koymalıyız.

Dua'nın Değeri Ve Doğru Bir Şekilde Dua Etmek

Kovulmuş Şeytandan Rabbime Sığınırım

Merhametli ve Bağışlayan Tanrı'nın İsmiyle

"De: 'Duanız olmasaydı Rabbim size değer vermezdi. Şüphesiz inkâr ettiniz. O hâlde sonucu olacak." (Furkân Suresi 77. Ayet)

Dua ettiğiniz için Allah katında değerli olursunuz, duanız kabul olduğu için değil.

Kur'an'a göre dua, "kulun bütün benliğiyle Allah'a yönelmesi" ya da "gücü sınırlı ve sonlu bir varlık olan insanın, sınırsız ve sonsuz bir kudret karşısında acizliğini kabul ederek yardım dilemesi" şeklinde tanımlanmaktadır. Dua, mutlak aczin dil ile Allah'a ikrarıdır ve ibadet kastıyla yapılır. Allah musibetleri kullarına, gösterişten uzaklaşmaları, tövbe etmeleri, dua ile yakarışta bulunmaları ve ibadet etmeleri için yollamaktadır.

Bir musibetle karşılaştığınızda, ilk aklınıza gelen yardım dileyeceğiniz kimdir? Bir musibetle karşılaştığınızda ilk aklınıza gelen kişi Allah olur ve O'na dua edersiniz. Bu durum, Elçi Yunus'un kıssasında da açıkça görülmektedir. Elçi Yunus, Allah'ın kendisine verdiği görevi yerine getirmemiş, ardından bir balık tarafından yutulmuş ve pişmanlıkla tövbe ederek dua etmiştir. Kur'an'da bu olay şöyle anlatılır:

"Ve balık sahibi hani öfkeyle gitmişti. Kendisine asla güç yetiremeyeceğimizi sanmıştı. Karanlıklar içinde senden başka tanrı yoktur. Sen her türlü eksiklikten münezzehsin. Şüphesiz ben zalimlerden oldum diye seslenmişti." (Enbiya Sûresi 87. Ayet)

Müşrikler ise yalnızca çıkarları için dua eder. Onlar için dua, yaşadıkları bir menfaat ilişkisidir. Kur'an'da bu durum şu şekilde ifade edilir:

"Gemiye bindikleri zaman dini yalnızca Tanrı'ya halis kılarak dua ederler ve ne zaman ki onları karaya selamete çıkarır ortak koşarlar." (Ankebut Suresi 65. Ayet)

Müşrikler, kendilerini güvende hissetmediklerinde dua ederler. Ancak dua, sadece bu durumlar için Allah'a yalvarmak değildir.

Dua eden mümini Allah katında değerli kılan şey, hiçbir şeye gücü yetmediğini bilmesidir. Dua, gönülden boyun eğmektir. İnsan mutlak fakir olduğunu kavrayarak, her şeyi Ganiyy olan Allah'tan ister. Değerimiz, fakir olduğumuzu bilmek ve anlamak ile ortaya çıkar. Fakir olduğunu bilen, duasıyla maddi ve manevi zenginlik kazanır.

Müşrikler ise yalnızca daha çok dünya nimetlerini ister. Bu onların dua anlayışını şekillendirir. Bazı insanlar, "Dua ediyorum ama kabul olmuyor" diye yakınır. Bunun sebeplerini şu şekilde sıralayabiliriz:

Duamız Neden Kabul Olmaz? (10 Madde)

1. İstemeyi bilmiyorsun. Kur'an'a göre nasıl dua edileceğini öğrenmemiş olabilirsin.

2. Duanın anlamını bilmiyorsun. Duayı sadece isteklerin verilmesi olarak görüyorsun.

3. Duanın ibadet olduğunu unutuyorsun. Dua, sadece istemek değil ibadet kastıyla yapılır.

4. Sadece zor zamanlarında dua ediyorsun. Rahat zamanlarında Allah'ı unuttuğun için duaların kabul olmuyor olabilir.

5. Yanlış bilgilerle dua ediyorsun. Din adına doğru olmayan bilgilerle dua etmek etkisizdir.

6. Genelde dünyalık şeyler için dua ediyorsun. Maddi isteklerin ön planda olabilir.

7. Allah'a sırtını çevirmek. Dua ediyorsun ama istediğin olmayınca Allah'a küsebiliyorsun. Bu, gerçek bir dua değildir.

8. Değer verilmenin sebebi dua etmendir. Allah katında değerli olmanın sebebi, her şeyi sadece Allah'tan istemendir.

9. Allah'a güvenmiyorsun. Allah'ın senin için neyin hayırlı olduğunu bildiğine inanmıyor olabilirsin.

10. Teslimiyet ve tevekkülden uzaklaşmak. Allah'a tam bir güven ve teslimiyet içinde olmadığın için duaların kabul olmayabilir.

Dua, insanın Rabbini tanımasını sağlayan önemli bir ibadettir. Kur'an'daki İslam, insanın manevi

dünyasına nur saçar, aklını kullanarak Allah’a kulluk etmesini sağlar. Geleneksel ve yüzeysel yaklaşımlar yerine, duayı anlamak ve Allah’a olan yakınlığımızı artırmak önemlidir.

“De: 'Duanız olmasaydı Rabbim size değer vermezdi. Şüphesiz inkâr ettiniz. O hâlde sonucu olacak.” (Furkân Suresi 77. Ayet)

Allah’a doğru bir şekilde dua etmek için Kur'an’ı anlamaya çalışmalı ve hayatımıza rehber edinmeliyiz.

Allah’ın Varlığını Hissederek Dua Etmenin Önemi

Dua, insanın acizliğini ve Allah’a olan ihtiyacını en samimi şekilde ifade ettiği bir eylemdir. Allah’a dua etmek, insanın kendisini yaratan Rabbine yönelerek O’na olan inancını ve teslimiyetini ortaya koymasıdır. Ancak duanın gerçek anlamını kavrayabilmek için Allah’ın varlığını ve kudretini derinden hissetmek, O’na olan kesin bir imanla dua etmek gereklidir.

İnsan genellikle çaresiz kaldığı anlarda Allah’a yönelir. Hastalık, darlık, korku gibi zorlayıcı durumlarda insan, Allah’ın yardımına muhtaç olduğunu daha açık bir şekilde fark eder. Ancak Allah’a dua etmek sadece zor zamanlarla sınırlı kalmamalıdır. Rahat zamanlarda, günlük hayatın her anında Allah’ın varlığını ve yakınlığını hissederek dua etmek, müminin temel bir özelliğidir. Nitekim Kur’an’da bu durum şu şekilde ifade edilir: “Salatı bitirdiğiniz zaman Tanrı'yı ayakta ve oturarak ve yanlarınız üzerinde anın.” (Nisa Suresi, 103). Bu ayet, duanın her zaman ve her şartta yapılabileceğini vurgular.

Samimiyet ve teslimiyet, duanın en önemli unsurlarıdır. İnsan, dua sırasında tüm kalbiyle Allah’a yönelmeli, O’na olan güvenini ve sevgisini dile getirmelidir. Şekil ve ritüellerden ziyade, kişinin içtenliği ve Allah’a duyduğu bağlılık önemlidir.

Dua, Allah ile kul arasında özel ve sıcak bir bağdır. Ancak bazı insanlar bu bağı zayıflatan veya yanlış yönlendiren batıl inanışlara kapılmaktadır. Ağaçlara bez bağlamak, suya üflemek, türbelere yönelerek orada yatanlardan medet ummak gibi uygulamalar, duanın gerçek anlamından uzaklaşılmasına yol açmaktadır. Bu tür uygulamalar, Allah’ın kudretini ve yakınlığını anlayamayan şirk içerisinde olan insanların, batıl ve sapkın inançlara yönelmesinden kaynaklanır. Kur’an, insanları bu tür batıl inanışlardan uzak durmaya çağırır. Mümin, “Ve Rabbinin ismini an. Ve gönülden bağlanarak O'na yönel.” (Müzemmil Suresi, 8) ayeti doğrultusunda hareket eder. Allah dışında hiçbir varlıktan yardım ummaz, aracı kabul etmez. Müminin duası, yalnızca Allah’a yönelmiş samimi bir yakarıştır.

Duanın en önemli hikmeti, insanın Allah ile arasında kurduğu bağdır. İnsan, Rabbine açılarak sıkıntılarını, dileklerini, umutlarını O’na sunar. Allah, kulunun samimi duasına icabet eder ve onu karşılıksız bırakmaz. Bu nedenle dua, müminin hayatında bir ihtiyaç olduğu kadar, Allah’a olan imanını güçlendiren bir ibadettir. Sonuç olarak, dua, insanın Rabbine olan imanını ve teslimiyetini ifade ettiği bir köprüdür. Bu köprüyü samimiyetle kuran insan, Allah’ın varlığını ve yakınlığını hissederek huzur bulur. Duanın gerçek anlamını kavrayabilmek için şekilci yaklaşımlardan ve batıl inanışlardan uzak durulmalı; sadece Allah’a yönelerek, O’nun kudretine ve merhametine güvenilmelidir. Bu bilinçle yapılan dua, insanın Rabbine olan bağlılığını ve sevgisini en güzel şekilde ifade eder.

Mantık Evliliği ve Kur'an'daki Evlilik Kavramı: Bir Karşılaştırma

Evlilik, tarih boyunca farklı kültürlerde ve toplumlarda farklı anlamlar taşımış ve zamanla şekil değiştirmiştir. Modern toplumlarda, evlilik bazen "mantık evliliği" olarak adlandırılan bir yapıya bürünür. Mantık evliliği, çoğu zaman pratik gerekçelere dayalı, duygusal bağdan ziyade ekonomik ve toplumsal çıkarları gözeten bir evlilik biçimi olarak tanımlanır. Ancak, bu tür evliliklerin ardında yatan mantık ne olursa olsun, İslam'daki evlilik anlayışı, tamamen farklı bir zemine dayanır. Bu makale, mantık evliliğini ve Kur'an'daki evlilik kavramını karşılaştırarak, evliliğin hem dünyevi hem de manevi boyutlarını inceleyecektir.

Modern toplumlarda, "mantık evliliği" terimi, genellikle duygusal bağlardan ziyade pragmatik nedenlerle yapılan evlilikleri tanımlar. Bu tür evliliklerde, eşler, birbirlerine karşı duydukları sevgi veya arzu yerine, yaşamlarını ekonomik ve toplumsal açıdan daha kolay hale getirmek amacıyla bir araya gelirler.

Mantık evliliğinin bazı örnekleri, kadının cinsel çekiciliğiyle bir erkeği kendine çekmesi, erkeğin de kadının

bakımını üstlenmesi gibi durumları içerir. Bu tür bir evlilik, toplumun geleneksel moral değerlerinden sapmalar gösterir. Toplum tarafından "zina" olarak kabul edilen bir davranış, bu evlilikle bir nevi meşrulaştırılmış olur, çünkü artık devletin onayladığı bir ilişki haline gelir. Evlilik cüzdanı, toplumsal normlar ve yasal düzenlemelerle bir çiftin ilişkisini meşrulaştırır, ancak bunun ardında, çoğu zaman duygusal bir bağdan çok, ekonomik ve sosyal çıkarlar yatmaktadır.

Kur'an'da evlilik, çok daha derin ve manevi bir anlam taşır. Evlilik, sadece biyolojik bir ihtiyaç ya da toplumsal bir zorunluluk değil, aynı zamanda insanların kalplerinde sevgi ve merhamet oluşturacak şekilde düzenlenmiş bir kurumdur. Kur'an'da, evliliğin amacı şöyle açıklanır:

> "Sizin için nefislerinizden onunla sükunet bulmanız için eşler yaratması ve aranıza sevgi ve bir merhamet koyması O'nun ayetlerindendir. Şüphesiz bunda düşünen bir toplum için ayetler vardır." (Rûm Suresi, 21. Ayet)

Bu ayette belirtilen "sükunet bulmanız için" ifadesi, evliliğin manevi boyutunu vurgular. Evlilik, bireylerin huzur bulacağı, kendilerini güvende hissedeceği ve yaşam yolculuklarında birbirlerine destek olacağı bir birlikteliktir. Kur'an'daki evlilik anlayışı, fiziksel ve psikolojik ihtiyaçların karşılanmasının ötesinde, bireylerin manevi olarak da birbirlerine bağlanmasını sağlar. Sevgi ve merhamet, evliliğin temelleridir ve bu bağlamda evlilik, sadece biyolojik bir gereklilik ya da toplumsal bir yükümlülük değildir.

Mantık evliliği ile Kur'an'daki evlilik anlayışı arasında önemli farklar bulunmaktadır. Mantık evliliği, genellikle bireylerin karşılıklı çıkarlar doğrultusunda birbirleriyle birleştikleri, duygusal bağların sekteye uğradığı bir ilişkidir. Evliliğin amacı çoğunlukla toplumsal normlar içinde kabul gören bir biçim almak ve ekonomik çıkarlar sağlamaktır.

Kur'an'daki evlilik ise, tamamen manevi bir yönelime sahiptir. Evliliğin temel amacı, bireylerin birbirlerine sevgi ve merhametle bağlanarak, hayatlarını daha anlamlı ve huzurlu kılmaktır. İslam'daki evlilik anlayışı, sadece fiziksel ya da duygusal gereksinimleri karşılamakla kalmaz; aynı zamanda eşlerin birbirlerine karşı sorumluluklarını yerine getirerek, ruhsal bir denge ve huzur içinde yaşamalarını amaçlar.

Mantık evliliği, modern toplumlarda, çoğunlukla çıkarlar ve pragmatik nedenlerle yapılan bir evlilik türü olarak ortaya çıkar. Ancak bu tür evlilikler, duygusal bağların zayıfladığı, toplumsal normlara dayalı bir ilişki biçimidir. Kur'an'daki evlilik anlayışı ise, sevgi ve merhamet üzerine kurulu, ruhsal bir birliktelik sunar. Her iki evlilik türü de toplumun farklı yönlerine hitap etmekle birlikte, İslam'da evlilik, sadece dünya hayatına yönelik değil, aynı zamanda ahirete yönelik bir sorumluluk ve manevi bir bağ olarak kabul edilir.

Gemiye Tekrar Binene Kadar: İnsanın Kendi Gücünün Sınırları ve Allah'a Sığınış

İnsanın varoluşunu ve hayatta karşılaştığı zorlukları derinlemesine düşündüğümüzde, insanın Allah'a sığınma şekli, onun içsel dünyasını ve inancını anlamada önemli bir ipucu sunar. Bu noktada, "Gemiye tekrar binene kadar!" ifadesi, bir insanın yaşadığı güçlükler ve içsel mücadelelerin, Allah'a olan samimi yönelimle nasıl şekillendiğini anlatan güçlü bir metafordur. İnsan, zor durumda kaldığında Allah'a dua eder ve ona sığınır; ancak bu dua, bazen içten bir teslimiyetin sonucu değil, sadece bir çıkış yolunun arayışıdır.

Kur'an-ı Kerim'de Ankebût Suresi'nin 65. Ayeti, insanın zorluk anlarındaki samimiyetsizliğini ortaya koyar: "Gemiye bindikleri zaman dini yalnız Tanrı'ya halis kılarak dua ederler. Fakat onları kurtarıp karaya çıkarınca onlar ortak koşarlar." Bu ayet, insanın gücünü aştığı anlarda, Allah'a yöneldiğini ancak rahatladığında tekrar eski haline döndüğünü gösterir.

Müşriklerin tutumu, insanın gerçek anlamda Allah'a yönelip yönelmediğinin sorgulanmasına neden olur. İnsanlar, kendi güçlerinin sınırlarını fark ettiklerinde ve hayatta karşılaştıkları engeller onları zorladığında, Allah'a sığınırlar. Bu sığınış, sadece o anki tehlikenin geçmesi içindir. İnsanın, kendisini koruma içgüdüsü devreye girdiğinde Allah'a yalvarması, onun içindeki en temel dürtülerden biridir. Ancak, bu dua ve sığınış, Allah'a olan derin bir sevgi ve teslimiyetin göstergesi değildir; daha çok, dünyevi çıkarlar ve güvenlik arayışının bir sonucudur.

Gemiye binen insanın Allah'a içtenlikle yalvarması, onun yalnızca hayatını kurtarmak için yaptığı bir

hamledir. Allah’a sığınmasının tek nedeni, kendi bedenini ve canını koruma arzusudur. Çünkü insan, denizdeki fırtına gibi kontrol edemediği bir durumla karşı karşıya kaldığında, kendisinin de her şeyin sahibi olan Allah’a ihtiyaç duyduğunu anlar. Oysa karada güvende olduğunu düşündüğünde, Allah’a yönelme ihtiyacı hissetmez. Bu, insanın Allah’a olan bağlılığının ne kadar yüzeysel olduğunu ve yalnızca kendi çıkarları doğrultusunda şekillendiğini gösterir.

İnsanın kendi gücünü aşan bir durumla karşılaştığında, Allah’a yönelmesi onun acizliğinin bir ifadesidir. Ancak bu acizlik, Allah’a olan güvenin samimi bir şekilde ortaya çıkmasıyla değil, sadece kişisel güvenliğin sağlanması amacıyla gerçekleşir. İnsanın bu noktada hatırlaması gereken önemli bir gerçek vardır: İnsan, denizde ya da karada hangi ortamda olursa olsun, güvenliğini ve hayatını Allah’a borçludur. Gemiyi yüzdüren, denizi sakinleştiren, rüzgarı yönlendiren ve insanı karaya çıkaran Allah’tır. Her şeyin sahibi olan Allah, insanı dilediği zaman güvenliğinden mahrum bırakabilir. Bu, insanın ne kadar güçlü olursa olsun, Allah’ın her an müdahale edebileceği gerçeğini gözler önüne serer.

İsrâ Suresi 69. Ayeti de bu gerçeği vurgular: "Yoksa sizi oraya tekrar döndürüp üstünüze yıkıcı rüzgar gönderip inkâr ettiğinizden sizi boğmayacağımızdan emin misiniz? Sonra bize karşı onu izleyip kendinizi koruyacak bulamazsınız." Bu ayet, insanın Allah’a olan saygısının ve sığınışının yalnızca bir çıkar ilişkisine dayandığını ve aslında bu sığınışın samimiyetsiz olduğunu gösterir. İnsan, sadece güvende olmadığı zaman Allah’a yönelir; ama güvenliği sağlandığında, bu yönelim kaybolur.

İnsan, hayatında birçok kez karşılaştığı zorluklarla yüzleşirken, Allah’a dua eder ve O’na sığınır. Ancak, bu sığınma her zaman içten ve samimi değildir. Zor durumlar, insanın Allah’a olan yönelmesini sadece bir güvenlik arayışına dönüştürür. Oysa Allah, her zaman insanın yanında olup, her durumda O'na güvenerek hareket edilmesini ister. İnsan, yalnızca zor zamanlarda değil, her anında Allah’a güvenmeli ve her durumda O’na teslim olmalıdır. Ancak bu şekilde, gerçek bir dua ve sığınma ortaya çıkabilir.

Çocukların Yetiştirilmesi: Bir Sorumluluk ve İslami Perspektif

Çocuklar, insan hayatının en değerli varlıklarıdır ve onların yetiştirilmesi, yalnızca bir sorumluluk değil, aynı zamanda büyük bir nimettir. İslam, çocuk yetiştirme konusunda anne ve babaya büyük görevler yükler. Bu sorumluluk, sadece onları maddi açıdan temin etmekten ibaret değildir. Aksine, çocuklara ahlaki, manevi ve dini değerler aşılamak, onları Allah’ın rızasına uygun bir şekilde yetiştirmek, en önemli vazifelerdendir. Kur’an-ı Kerim’de, "Ve bilin ki mallarınız ve evlatlarınız sadece birer fitnedir. Ve şüphesiz büyük mükafat Tanrı katındadır." (Enfal 28) buyurulmuştur. Bu ayet, çocukların, dünyanın geçici değerlerinden biri olduğunu, ancak Allah katında büyük mükafatlara vesile olabilecek birer imtihan olduğunu hatırlatır. Çocuklar, hem ebeveynler için birer nimet hem de birer sorumluluktur. Çocukları sadece dünyada başarılı ve mutlu olmaları için yetiştirmek, bu sorumluluğu yerine getirmekle sınırlı değildir. Onları ahirette de kazançlı kılmak, İslami değerlere göre yetiştirmek ve Allah’a kul olmalarını sağlamak, ebeveynlerin en önemli görevlerindendir. Nebimiz Muhammed ve diğer elçiler, çocuklarına olan sevgilerini ve onlarla birlikte ibadet etmeyi örnek almışlardır. İbrahim Nebi, oğlu İsmail ile birlikte Kâbe’yi inşa ederken, Allah’a dua ederek, "Rabbimiz bizden bunu kabul et. Şüphesiz ki, Sen her şeyi işiten ve her şeyi bilensin." (Bakara, 127) demiştir. Bu dua, çocukların dini sorumluluklarını yerine getirmede ailelerin birlikte hareket etmeleri gerektiğini vurgular. Ebeveynlerin, çocuklarını küçük yaşlardan itibaren dinî eğitimle tanıştırması, onlara Allah’ın emir ve yasaklarını öğretmesi büyük önem taşır. Çocuklara, yaşlarına uygun olarak dini bilgiler vermek, onlarla birlikte Kur'an meali okumak, İslam'ın temel ilkelerini anlatmak, onlara sadece teorik değil, pratik de bir eğitim sunmaktır. Çocuklara ibadetleri öğretmek de bir o kadar önemlidir. Onları küçük yaşlarda namaz kılmaya, oruç tutmaya ve diğer ibadetleri yapmaya teşvik etmek, onların ruhsal gelişimlerinde önemli bir rol oynar. Çocuklar, sadece ebeveynlerinden duydukları değil, aynı zamanda gördükleri örnekler üzerinden de ibadet alışkanlıklarını kazanırlar. Ebeveynler, kendi ibadetlerini yerine getirirken çocuklarını da yanlarında almalı onları ibadetlerinde de ortak etmelidir. İslam, çocuklarla olan ilişkilere sadece ibadet ve eğitimle sınırlı kalmamayı, aynı zamanda onlara saygı gösterilmesini, onların da fikrinin alınmasını ister. Ebeveynler, çocuklarına sadece emretmekle kalmamalı, onlara söz hakkı tanımalı ve onları dinlemelidir. Çocuklarla iletişimde, onların düşüncelerine değer vermek, onlara saygı göstermek çok önemlidir. “O, çocuk daha anlamaz” diyerek, çocukların fikirlerine küçümseyerek yaklaşmak, onların gelişimini engeller. Aksine, çocuklara saygı göstermek, onları ciddiye almak, özgüven kazandırır ve sağlıklı bir kişilik gelişimlerine katkı sağlar. Ebeveyn, yalnızca çocuklarına fiziksel ihtiyaçlarını karşılamakla kalmaz, aynı zamanda onların manevi gelişimine de katkıda bulunur. Çocuklarına değer veren, onları dinleyen ve onlara saygı gösteren

ebeveynler, aslında onları daha sağlıklı bir şekilde hayata hazırlamaktadırlar.

Çocuklar, sadece dünyada değil, ahirette de ebeveynlerine yardımcı olabilir. Ancak, bu yardımın sağlanabilmesi için çocukların ahlaki ve dini sorumluluklarını yerine getirmeleri gerekir. Birçok insan, dünya hayatında çocuklarını sadece maddi anlamda eğitmeyi tercih ederken, ahirete yönelik sorumluluklarını unutur. Ancak, Allah'a kul olan, iyi ahlaklı ve doğru yolda giden çocuklar yetiştirmek, ebeveynler için büyük bir mükafattır. Çocuklar, Allah'ın birer emaneti ve aynı zamanda büyük bir sorumluluktur. Ebeveynler, çocuklarını yalnızca bu dünyaya değil, ahirete de hazırlamalıdırlar. İslam, çocukların yetiştirilmesinde en doğru yolu gösterir. Çocuklara dini değerlerin öğretildiği, saygılı ve sevgi dolu bir ortamda büyümeleri sağlanmalıdır. Ebeveynler, onları sadece maddi dünyada değil, manevi dünyada da kazanacak şekilde yetiştirmelidir. Bu şekilde yetiştirilen çocuklar, hem kendilerine hem de topluma hayırlı bireyler olarak katkı sağlarlar.

İman ve Müslümanlık: Gerçek İnanç ve Yaşam Arasındaki Bağlantı

İman, sadece dilde değil, kalpte ve bedende de somutlaşan bir olgudur. "Elhamdülillah Müslümanım" demek, insanı gerçek anlamda Müslüman yapmaz. İman, yalnızca bir kelimeyle ifade edilen bir inanç değildir; insanın kalbinde kökleşmiş, düşüncelerini ve eylemlerini yönlendiren bir güç olmalıdır. Müslümanlık, sadece bir iddia değil, yaşanarak ve bilinçli bir şekilde yerine getirilen bir yaşam tarzıdır.

Kur'an'da, iman ve inancın sadece sözde değil, amellerde de görülmesi gerektiği vurgulanır. "İman ettik" demek, yalnızca bir başlangıçtır. İman, insanın kalbinde yer edindikçe, bu inanç kendini hayatına yansıtır. Gerçek Müslüman, imanını yaşamına aktarabilen, İslam'ı sadece bir öğreti olarak değil, bir yaşam biçimi olarak benimseyendir. Yaşanan bir hayat ve gösterilen çabalar, kişinin imanını gösteren delillerdir. Her insan, imanını sadece dilinden değil, davranışlarından, tutumlarından ve kararlarından gösterebilir.

Cahiliye insanı, dini vicdanına hapseder ve imanını sadece düşünsel bir alanla sınırlandırır. Oysa gerçek iman, vicdanın ötesinde, bilinçli bir farkındalıkla, toplumsal ve bireysel yaşamda kendini gösterir. Dini sadece kalpte hisseden kişi, imanını tam anlamıyla yaşayamayan, İslam'ı sadece bir öğreti olarak kabul eden bir insandır. Bu anlayış, cahiliye zihniyetinin etkisiyle, insanların İslam'ı bilmeden, sadece kendi anlayışlarıyla yaşamaya devam etmeleriyle şekillenir.

Kur'an, iman edenlerin karakterini net bir şekilde tanımlar. Müslüman olmak, sadece Muaviye tarafından uydurulan hadisle kabul edilen beş şartı yerine getirmekten ibaret değildir. İslam'ın şartları Kur'an'ın tümüdür. İslam'ın gerekliliklerini yerine getiren bir insan, İslam'ı yalnızca bir inanç biçimi olarak değil, bir yaşam tarzı olarak kabul eder. Müslümanlık, dil, kalp ve bedenin bir bütün olarak bu inanca hizmet etmesidir. İman, insanın günlük yaşamını şekillendiren, düşüncelerini yönlendiren ve eylemlerini belirleyen bir güç olmalıdır. Eğer bir insan, Kur'an'daki İslam'ı bilmeden kendini iman sahibi olarak kabul ediyorsa, bu yalnızca bilgisizlikten kaynaklanan yanlış bir bakış açısıdır.

Allah, insanları imtihan ederek, imanlarının gerçekliğini test eder. Kur'an'da "İnsanlar iman ettik demekle imtihan edilmeden bırakılacaklarını mı sandılar? Ve şüphesiz onlardan öncekileri de imtihan ettik. Tanrı sadık olanları kesinlikle bilir ve yalancıları da kesinlikle bilir." (Ankebut, 2-3) ayetiyle, imanla birlikte imtihanın da bir gereklilik olduğu vurgulanır. İman, yalnızca bir iddia değil, eylemlerle ve Allah'a olan teslimiyetle sınanır. Allah, insanın inancını yalnızca sözde değil, hayatta karşılaştığı zorluklar ve imtihanlar aracılığıyla gösterdiği samimiyetle bilir.

İslam'da, iman ve İslam'ın temel öğretilerini anlamak, onları hayatımızda yaşamak, sadece bir dini zorunluluk değildir; aynı zamanda insanın içsel huzurunu bulması için gereklidir. İman, insanın kalbinde bir ışık, bir rehber olmalıdır. Müslüman, imanını sadece dilinde değil, kalbinde ve bedeninde de taşır. İnandığı değerlere, İslam'ın özüne sadık kalarak, her türlü zorluğa karşı dimdik durabilir.

Sonuç olarak, gerçek iman, kelimelerle değil, eylemlerle ve yaşamla doğrulanır. İslam'ı ve inancı yalnızca vicdanımızda değil, yaşamımıza yansıtarak gerçek bir Müslüman olmanın yolu açıktır. İman, bilgiyle, bilinçli bir yaşamla ve amellerle şekillenir. Her birey, kendi içsel yolculuğunda bu gerçeği bulmalı, kalpten, dilden ve bedenden bir bütün olarak İslam'a teslim olmalıdır.

Müslüman, Mümin ve İslamcı: Kavramların Derinliği Üzerine Bir İnceleme

İslam, bireylerin inanç, ibadet ve ahlaki yaşamlarını şekillendiren, evrensel bir öğreti olarak ortaya çıkmıştır. Ancak, bu öğretiyi her birey farklı derecelerde benimsemiş ve yaşamıştır. Bu bağlamda, İslam'a olan yaklaşım, kişilerin inançları, dünyaya bakış açıları ve yaşam pratikleri doğrultusunda değişkenlik göstermektedir.

"Müslüman" terimi, Arapça kökenli olup "teslim olan" anlamına gelir. Bir kişi Müslüman olduğunda, Allah'ın birliğine ve Nebimiz Muhammad'e inanarak İslam'ı kabul etmiş olur. Ancak, Müslüman olmak, yalnızca inançla sınırlı kalmaz; bu aynı zamanda kişinin hayatını Kur'an doğrultusunda düzenlemeye çaba göstermesi anlamına gelir. Müslüman, yolun başındaki bir bireydir ve Allah'a teslimiyetini içselleştirmiştir. Bu kişi, Kur'an'ı öğrenmeye, hikmetini kavramaya ve hayatına uygulamaya başladığı bir dönemdedir. Ancak bu kişi, henüz imanını tam manasıyla derinleştirmemiş, inançlarını tam anlamıyla yaşam tarzına dönüştürmemiştir.

Kur'an'ın hükümlerini kabul etmek ve bu hükümleri yaşamaya başlamak, bir Müslüman için önemli bir adımdır. Ancak bu, her zaman tam bir iman değil, iman etme çabası olarak değerlendirilmelidir. Müslüman, dinî yaşamın pratiğinde ilerleme kaydederken, zamanla daha derin bir inanç ve anlayış geliştirebilir.

"Mümin" kelimesi, Arapça "iman etmek" fiilinden türetilmiştir. Mümin, yalnızca inançla kalmayıp, bu inancı yaşamında en yüksek düzeyde bir samimiyetle uygulayan kişidir. Mümin, kendisini Allah'a adar, her hareketinde Allah'ın rızasını gözetir ve İslam'ı en derin şekilde yaşamaya çabalar. Bir mümin, dünya hayatında sadece Allah'a yönelir ve içsel bir huzura ermek için İslam'ı sadece bilmekle kalmaz, her yönüyle yaşar.

Mümin, Kur'an'ın içindeki hikmeti, anlamı ve derinliği tam olarak kavramış bir kişidir. Her türlü dünyalık arayıştan sıyrılarak, sadece Allah'ın emirlerine itaat etmek ve O'nun rızasını kazanmak için çabalar. İslam'ın tefekkürüne dalarak, yaşamını bu öğretiler ışığında şekillendirir. Mümin, aynı zamanda insanlığa hizmet etmek, toplumsal fayda sağlamak ve İslam'ı yaymak için de gayret gösterir.

İslamcı terimi, daha geniş bir perspektife sahip bir kavramdır. İslamcı, sadece bireysel bir inanç ve ibadetle sınırlı kalmaz, tüm hayatını, toplumsal, kültürel, ekonomik ve siyasi alanlarda İslam'a göre düzenlemeye çalışan kişidir. İslamcı, her türlü politik ve sosyal meseleyi Kur'an ışığında değerlendirir, dünyadaki gelişmeleri İslam'ın temel ilkeleriyle karşılaştırarak bir tutum alır.

İslamcılığın temelinde, İslam'ın sadece bireysel bir inanç sistemi olmanın ötesinde, bir yaşam tarzı, toplum düzeni ve devlet yapısı oluşturma hedefi yatar. İslamcılar, İslam'ın hükümlerini, toplumsal yapının her alanına entegre etmek için çalışırlar. Bu bağlamda, Said Nursi ve Necmettin Erbakan gibi büyük şahsiyetler, İslam'ı sadece bireysel bir inanç olarak değil, toplumun her alanında rehberlik eden bir sistem olarak benimsemişlerdir.

Müslüman, Mümin ve İslamcı kavramları arasındaki farklar, kişinin inanç seviyesine, toplumsal sorumluluğuna ve İslam'ı hayatta ne şekilde uyguladığına göre belirginleşir. Müslüman, yolun başındaki kişi olup, imanla birlikte yaşamını şekillendirmeye çalışırken, mümin, bu inancı içselleştirip, her yönüyle yaşamını Allah'a adayan bir bireydir. İslamcı ise, İslam'ı yalnızca bireysel bir inanç değil, toplumsal bir düzenin temeli olarak benimseyen kişidir ve toplumsal sorunlara İslam'ın öğretileri doğrultusunda çözüm arar.

Said Nursi ve Necmettin Erbakan gibi önemli şahsiyetler, bu üç kavramı bir arada taşıyan figürlerdir. Onlar, sadece bireysel imanlarını değil, toplumsal yapıyı da İslam'a göre şekillendirmeye çalışmış ve çağdaş dünyada İslam'ın nasıl bir toplum düzeni inşa edebileceğini göstermişlerdir. Bu kavramların derinlikli bir şekilde anlaşılması, İslam'ın sadece bir din olmanın ötesinde, bir yaşam düzeni ve toplumsal bir sistem olarak nasıl şekillendirilebileceği konusunda önemli bir ipucu sunmaktadır.

Geleneksel İslam Anlayışının Kur'an ile Uyumlu Olup Olmadığının İncelenmesi

İslam, tarihi boyunca farklı inanç ve düşünce sistemlerinin etkisiyle çeşitli yorumlara tabi tutulmuştur. Bu bağlamda, geleneksel İslam anlayışı, özellikle hadisler ve mezhep hükümleri etrafında şekillenmiş, ancak bu anlayış her zaman Kur'an'ın evrensel mesajı ile tam bir uyum içinde olmamıştır. Gelenekçiler, Nebimiz Muhammed'in ümmetini en üstün toplum olarak kabul ederken, Kur'an'ın öğretilerine aykırı bir şekilde

sadece ümmet-i Muhammed'in cennete gireceğini savunmuşlardır. Bu yazı, geleneksel İslam anlayışının yanlışlıklarını sorgulamakta ve Kur'an'ın öğretilerine dayalı bir İslam perspektifi sunmaktadır. Geleneksel İslam anlayışının en belirgin özelliklerinden biri, Nebimiz Muhammed'in ümmetini diğer tüm ümmetlerden üstün ve seçkin kabul etmesidir. Bu görüş, genellikle hadisler ve mezhepler aracılığıyla savunulmaktadır. Ancak, bu anlayış, Kur'an'ın öğretileriyle çelişmektedir. Kur'an, cennetin sadece ümmet -i Muhammed'in mensuplarına ait olmadığını belirtir. Vakıa Suresi'nde (13-14-15) yer alan ayetler, cennete girecek olanların sadece ümmet-i Muhammed'in mensuplarıyla sınırlı olmadığını, "Nimet bahçelerinde bir grup öncekilerden ve birazı sonrakilerden" olacak şekilde bir yelpazede insanın cennete gireceğini ifade eder. Bu ayet, cennet için yalnızca ümmet-i Muhammed'in değil, doğru inancı benimsemiş ve ihlasla ibadet eden tüm müminlerin yerinin olduğunu vurgular. Bu nedenle, cennet sadece bir ümmetin değil, geçmişte ve gelecekteki tüm doğru inancı benimsemiş müminlerin ortak paydasıdır. Bu anlayış, geleneksel düşüncenin aksine, daha geniş ve kapsayıcı bir İslam anlayışını ortaya koyar. Cennet, bir kavmin ya da topluluğun değil, Allah'a iman eden tüm insanların amacıdır. İslam'ın temel ilkelerinden biri, Allah'ın birliğini kabul etmek ve buna dayalı bir hayat yaşamaktır. Ancak tarihsel süreçte, bazı geleneksel öğretiler, İslam adı altında çeşitli şirk inançlarını benimsedi ve bunları İslam'ın bir parçası gibi sundu. Şirk, Allah'a ortak koşma anlamına gelir ve Kur'an'a göre bu, büyük bir günahtır. Şirk anlayışı, İslam'a zarar veren bir düşünce tarzıdır. İslam'ın özünden sapmalar, özellikle hadisler ve mezhepler aracılığıyla gerçekleşmiş ve zamanla İslam'ın özünü bozan bir yapı ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda, doğru İslam anlayışı, yalnızca Kur'an'a dayanmalıdır. Allah'ın birliğini savunmak, doğru inanç ve ibadet anlayışının temelini oluşturur. Ancak, şirk dinini İslam olarak anlatan ve buna dayalı öğretiler, ahirette büyük bir bedelle karşılaşacaktır. Şirk dinine inananlar, ahirette büyük bir hayal kırıklığına uğrayacaklardır, çünkü doğru yolu izlememişlerdir. Mezhep ve hadisler, İslam'ın özünden sapmalar oluşturabilecek unsurlar olarak görülebilir. İslam'ın tek kaynağı Kur'an'dır ve her Müslümanın görevi, Kur'an'ı anlamak ve hayatına uygulamaktır. Ancak mezhep ve hadis hükümleri bazen kişisel görüşlere ve toplumların geleneklerine dayalı olarak şekillenmiş olabilir. Bu da, Kur'an'ın net hükümleriyle örtüşmeyen yanlış anlayışlara yol açabilir. Kur'an, sadece bir kişinin inancı ve ibadet anlayışına değil, aynı zamanda ahlaki ve toplumsal davranışlarına da dikkat çeker. Mezhep ve hadis hükümlerine dayalı anlayışlar, bazen bu ölçütleri göz ardı edebilir ve bireysel inançları norm haline getirebilir. Ancak, gerçek İslam anlayışı, yalnızca Allah'a ve Kur'an'a dayalıdır. Bu, kişinin doğru yolda olup olmadığını belirlemede esas olan yegâne kaynaktır. Sonuç olarak, doğru bir İslam anlayışı, Kur'an'ın mesajları doğrultusunda şekillendirilmelidir. Cennet, sadece ümmet-i Muhammed'in mensuplarına ait bir yer değildir. Kur'an'a inanan ve ona göre yaşayan her müminin, bu yolda ilerlerken sahip olduğu inanç ve ibadet anlayışı önemlidir. Geleneksel düşünceler ve hadislerle şekillenen anlayışlar, bazen yanlış bir yol açabilir ve ahirette büyük hayal kırıklığına yol açabilir. İslam, doğru inanç ve ibadetle şekillenen bir yaşam biçimidir. Şirkten uzak durarak, Allah'ın birliğini kabul etmek, doğru İslam anlayışına sahip olmanın temel taşlarını oluşturur. Cennet, sadece bir topluluğun değil, doğru yolu takip eden herkesin hedefidir. Bu anlayış, daha adil, kapsayıcı ve doğru bir İslam anlayışını ortaya koyar.

Sihir, Büyü ve Toplumun Psikolojik Etkileri Üzerine Bir İnceleme

Sihir ve büyü, tarih boyunca insanların ilgisini çekmiş, hem mistik bir olgu olarak hem de sosyal bir fenomen olarak kültürlerde farklı şekillerde var olmuştur. Birçok insan, büyü ve sihrin gerçekliğini sorgular, "Gerçekten sihir var mı?" sorusuna yanıt arar. Bu makalede, sihir ve büyü kavramlarını psikolojik, toplumsal ve kültürel açıdan ele alarak, bu olguların ne anlama geldiğini ve insan psikolojisindeki etkilerini inceleyeceğiz. Sihir ve büyüye dair inanışlar, genellikle psikolojik telkinlerin gücüyle şekillenir. Psikologlar, insanların zihinlerinde oluşturdukları inançların, bedensel hisler üzerinde ciddi etkiler oluşturabileceğini ortaya koymuşlardır. Baş ağrısı, mide bulantısı veya ruh hali değişiklikleri gibi somut olmayan belirtiler, bazen kişilerin kendilerine telkin etmeleriyle meydana gelir. Bu, "psikolojik büyü" olarak tanımlanabilir. İnsanlar, kendilerine sürekli olarak kötü bir şey olduğuna inandırıldıklarında, bu inançların bedensel ve duygusal yansımaları gerçek hale gelebilir. Örneğin, bir kişi büyü yapıldığını düşündüğünde, bu düşünce baş ağrısına, depresyona veya diğer fiziksel belirtilere yol açabilir. Psikolojik telkinler, bazen bir kişi veya toplum tarafından bilinçli olarak kullanılır. Bir büyücü ya da falcı, kişinin inançlarını manipüle ederek bu tür psikolojik etkiler oluşturabilir. Fakat büyü, fiziksel anlamda bir kuvvetin etkisi olarak değil, zihinsel süreçlerin bir ürünü olarak ortaya çıkar. Bu, büyünün gerçekliğini sorgulayanlar için önemli bir noktadır; çünkü ortada somut bir fiziksel etki bulunmadığı için, "gerçek" büyü ve sihir konusunda şüpheler doğurur. Geleneksel büyü anlayışı, genellikle bireylerin üzerinde yapılan kişisel etkilerle ilişkilendirilir. Ancak, daha geniş bir perspektiften bakıldığında, toplumda

uygulanan manipülasyonlar da bir çeşit "büyü" olarak değerlendirilebilir. Medya, siyaset, moda ve tüketim kültürü gibi unsurlar, toplumu bilinçli olarak yönlendiren güçlü araçlardır. Bu araçlar, toplumsal normları ve bireylerin düşüncelerini şekillendirme gücüne sahiptir. Televizyonlar, reklamlar, sosyal medya ve popüler kültür, sürekli olarak bireylere nasıl düşünmeleri, ne giymeleri ve ne yapmaları gerektiğini dayatır. Bu etkileşimler, bireylerin bilinçli kararlarını değil, daha çok bilinçaltı inançlarını yönlendirir. Modern dünyanın "büyücüleri", bu araçlarla insanları ikna etmeye ve yönlendirmeye çalışır. Toplum mühendisliği, medya manipülasyonu ve siyasetçi stratejileri, aslında insanların davranışlarını kontrol etme amacı güden birer büyüsel etki oluşturur. Bu da, büyünün sadece geleneksel anlamıyla değil, modern toplumda da güçlü bir biçimde var olduğunu gösterir. Sosyal medya platformları, televizyon kanalları ve haber bültenleri, her an insanların zihinlerini yönlendirme gücüne sahip olan araçlar haline gelmiştir. Yaldızlı reklam panoları, moda trendleri ve popüler kültürün baskısı, bireylerin düşünsel özgürlüklerini kısıtlayarak onlara "doğru" olana dair bir algı dayatır. İnsanlar, bu tür mesajlarla büyülenmiş hissedebilirler, çünkü onlara sürekli olarak ne yapmaları gerektiği, neyi sevmeleri gerektiği ve neyi düşünmeleri gerektiği söylenir. Toplumun içindeki bu büyüsel etkilere karşı direnç gösterebilmek, bilinçli bir farkındalık ve kişisel güç gerektirir. Vahiy, dinî öğretiler ve doğru bir bilinçle, bu tür etkilerden korunmak mümkündür. İnsanlar, kendi düşüncelerini kontrol edebilme gücüne sahip olduklarında, dışarıdan gelen telkinlerin etkisi altında kalmadan özgürce hareket edebilirler. Büyücülük, modern dünyanın bir tür "psikolojik sihirbazlığı" olarak düşünülebilir. İnsanlar, fiziksel nesneler ya da doğaüstü güçlerden ziyade, zihinsel telkinler ve medya etkisi ile şekillendirilir. Gerçekten koruyucu bir güç arayanlar, vahiy ve doğru bilgilendirme yoluyla bu etkilere karşı kendilerini savunabilirler. Sihir ve büyü, eski zamanlarda olduğu gibi, bugün de hem psikolojik hem de toplumsal düzeyde etkilidir. Modern dünyada, büyü sadece kişisel etkileşimlerle sınırlı kalmayıp, medya ve sosyal yapıların yönlendirmeleriyle daha geniş kitlelere ulaşır. Bu büyüsel etkiler, insanları bilinçli olarak yönlendiren toplumsal manipülasyonların birer parçasıdır. Ancak, bireyler doğru bilgilendirme, bilinçli farkındalık ve ruhsal güç ile bu büyüsel etkilere karşı direnç gösterebilir. Büyü gerçekten var mı sorusuna yanıt verirken, bu etkileşimlerin sadece fiziksel bir düzeyde değil, daha derin psikolojik ve toplumsal bir etkide bulunduğunu unutmamak gerekir.

İslam'da Kölelik: Yanlış Bilinenler ve Gerçekler

Kölelik, tarih boyunca çeşitli toplumlarda var olmuş ve insan haklarına aykırı bir uygulama olarak devam etmiştir. İslam'da da kölelik ve esirlik meselesi yanlış anlaşılmış ve doğru yorumlanmamıştır. Bu makalede, İslam'daki kölelik ve esirlik kavramları arasındaki farklar, İslam'ın kölelik konusundaki duruşu ve bu konudaki ayetler üzerinde durulacaktır.

İslam'da kölelik ve esirlik birbirinden farklı kavramlardır. Bu farkları anlamadan, İslam'ın kölelik konusundaki duruşunu anlamak zordur. Köleliğe delil getirilen kelimelere bakalım.

Abd (عبد): Hizmetkar, kulluk eden kişi anlamına gelir. Bu kelime, "ibadet" kelimesiyle aynı kökten türemektedir ve "hizmet etmek" anlamını taşır. "Abd" kelimesi, özgür insanı tanımlar.

İbad (عباد): Erkek hizmetkarlar için kullanılır.

Eme (أمة): Kadın hizmetkarlar anlamına gelir.

İmai (إماء): Kadın hizmetliler demektir.

Bu kelimeler, kölelikten çok, bir kişinin hizmetkar veya iş gücü olarak çalıştığı durumu tanımlar ve aslında özgür insanları ifade eder. Diğer yandan, köleliğin klasik anlamı için kullanılan kelimeler rakabe (رقبة) ve er rikab (رقاب) gibi kelimelerdir. "Rakabe", bir malın sahipliği anlamına gelirken, "er rikab" ise boyunduruk altında olan köleyi ifade eder.

Ayrıca, esir (أسر) kelimesi, savaşta esir alınan kişileri tanımlar. Esirler, savaş esnasında etkisiz hale getirilen düşmanlardan oluşur ve bu kişilerin durumu, kölelikten farklıdır. İslam, savaş esirlerinin serbest bırakılmasını teşvik eder ve esirlerle ilgili ayetler, onları fidye karşılığında serbest bırakmayı öngörür.

İslam'ın geldiği topraklarda kölelik, İslam öncesi toplumlarda yaygın olan bir uygulamaydı. Ancak İslam, kölelik sistemini kesinlikle meşru kabul etmemiş, aksine onu sona erdirmeyi hedeflemiştir. Kur'an'da kölelik meselesi, hem tarihsel bağlamda hem de ahlaki bakımdan ele alınmıştır. İslam, tüm insanların

eşit olduğu, özgür bir toplum idealini savunur.

Kur'an'da Fîrâvun'un kölelik uygulamaları da eleştirilir. Firavun, İsrailoğulları'nı köleleştiren bir yönetici olarak, bu davranışına karşı Nebimiz Musa'nın dilinden şiddetle kınanır. Şuara Suresi, 22: "Ve işte başıma kaktığın o nimet İsrailoğullarını kulluk edinmendi." ifadesi, köleliğin bir zulüm olduğunu ortaya koyar.

İslam, köleliğin ortadan kalkmasını hedefleyen bir mesaj taşır. Ali İmran Suresi, 79. Ayet'te, hiçbir nebinin, Allah'tan başka insanlara kulluk edilmesini talep etmediği ifade edilir: "Tanrı'nın kitap, hikmet ve nebilik vermesinden sonra hiç bir insanın, 'Tanrı'yı bırakıp bana hizmetkâr olun,' demesi mümkün değildir. Fakat, 'Öğrenip öğrettiğiniz kitap gereğince kendisini Rabbe bağlı kimseler olun,' der."

Burada vurgulanan nokta, nebilerin kendilerine kulluk edilmesini istemediğidir; çünkü yalnızca Allah'a kulluk yapılabilir ve Allah dışında kimseye kulluk edilmesi şirktir.

Kur'an'da köleliği sona erdirmek için çeşitli ayetler bulunmaktadır. Bu ayetler, kölelerin özgürleşmesine yardımcı olacak yolları gösterir.

1. Nisa Suresi, 92. Ayet

> "Ve her kim hatayla bir mümini öldürürse bir mümin boynu özgürleştirmeli ve ölenin ailesine bir diyet vermelidir."

Bu ayette geçen "تحْرِيرُ رَقَبَةٍ" (tahrîru rakabe), "bir boynu özgürlüğe kavuşturmak" "bir boynu serbest bırakma" anlamına gelir. Bu ifade, köleliği ortadan kaldırmaya yönelik bir teşviktir. "Rakabe" kelimesi, genelde "köle" diye çevrilse de aslında bir kişinin esaretten kurtarılmasını ifade eder. Bu, İslam'ın insan özgürlüğüne verdiği önemi göstermektedir.

2. Maide Suresi, 89. Ayet

> "Tanrı sizi gereksiz konuşmalarla yeminlerinizden sorumlu tutmaz. Fakat sizi düğünlediğiniz yeminler sebebiyle sorumlu tutar. O zaman onun kefareti orta derecesinden on fakiri doyurmak yahut onları giydirmek yahut bir boynu hürriyete kavuşturmaktır."

Burada da "تحْرِيرُ رَقَبَةٍ" ifadesi kullanılmıştır. Ayet, birinin esaretten kurtarılmasını, yemin kefareti olarak belirler. Bu, köleliği sona erdirme yolunda atılmış pratik bir adımdır.

3. Mücadele Suresi, 3. Ayet

> "Ve eşlerine zıhar eden sonra söylediklerinden dönenler onunla temas etmeden önce bir boynu özgürleştirmeliler."

Bu ayet, cahiliye dönemi uygulamalarını eleştirirken, haksız bir davranışı düzeltmenin yolu olarak esirlerin özgürleştirilmesini önerir. Buradaki teşvik de köleliği sonlandırmaya yönelik bir adımdır.

4. Bakara Suresi, 177. Ayet

> "Yüzlerinizi doğu ve batı tarafına çevirmeniz takva değildir. Fakat takva kişinin Tanrı'ya ve ahiret gününe ve meleklere ve kitaba ve nebilere inanmasıdır. Ve sevdiği malını yakınlara ve yetimlere ve yoksullara ve yolda kalmışlara ve isteyenlere ve boyunduruk altında olanlara vermek, salatı kılmak, zekatı vermek, andlaşma yaptıkları zaman andlaşmalarını yerine getirmek zorluklarda ve zararda ve felaket zamanında sabretmektir. İşte onlar doğru söyleyen kimselerdir. Ve işte onlar takva sahipleridir.

Bu ayette de "وَفِي الرِّقَابِ" ifadesi kullanılmıştır. Bağlamda, iyiliğin bir parçası olarak esaret altındaki kişilere yardım etmek ve onları özgürleştirmek vurgulanır.

5. Tevbe Suresi, 60. Ayet

> "Sadakalar Tanrı'dan bir farz olarak ancak fakirlere, miskinlere ve onun üzerinde çalışanlara ve kalpleri yakınlaştırılmaya çalışanlara ve boyun altındakilere ve borçlulara ve Tanrı yolu ve yol oğlunadır. Ve Tanrı her şeyi bilendir, hikmet sahibidir."

Ayette geçen "فِي الرِّقَابِ" (fi'r-rikab), boyunduruk altında bulunan kişilere yapılan yardımları ifade eder. Genelde bu ifade, "köleler" diye çevrilse de aslında esaret altındaki bireylerin özgürleşmesini sağlar. Sadakanın bu amaçla kullanılması, İslam'ın esaretin kaldırılmasına verdiği önemi ortaya koyar.

Yukarıdaki ayetlerde geçen "rakabe" ve "rikab" kelimeleri, klasik anlamda "köle" olarak çevrilse de aslında "boyunduruk altındaki kişi" anlamına gelir. Bu, sadece fiziksel köleliği değil, aynı zamanda her türlü esareti (borç esareti, savaş esareti gibi) kapsar. Kur'an'ın temel amacı, bireyleri bu tür esaretlerden kurtarmaktır.

Ali İmran Suresi, 79. Ayet

> "Tanrı'nın kitap, hikmet ve nebilik vermesinden sonra hiç bir insanın, 'Tanrı'yı bırakıp bana hizmetkâr olun,' demesi mümkün değildir. Fakat, 'Öğrenip öğrettiğiniz kitap gereğince kendisini Rabbe bağlı kimseler olun,' der."

Bu ayet, Allah dışında hiçbir kimsenin bir başkasına kulluk etmesinin doğru olmadığını vurgular. Buradan da anlaşılır ki, İslam'da kölelik, Allah'ın tevhid anlayışıyla çelişen bir durumdur.

Muminun Suresi 6. Ayet

> "Ancak eşleri ya da yeminleriyle sahip olduklarıyla onlar kınanacak suçlanmazlar."

"أَيْمَانُهُمْ" kelimesi ve "onların yeminleri" anlamına gelir. "Ayman" kelimesi "yemin" demek olup, "-uhum" ek fiili de "onların" anlamını taşır. Bu tür ifadeler, genellikle Arapça metinlerde veya Kur'an-ı Kerim'de yemin etme eylemiyle ilişkilendirilir.

Ahzab Suresi 52. Ayet

“Bundan sonra kadınlar ve bunları başka eşlerle değiştirmen onların güzelliği sana hayranlık verse de yemininle sahip oldukların hariç helal değildir. Ve Tanrı her şey üzerine denetleyicidir.”(Ahzâb Suresi, 52. Ayet)

Bu ayet dikkat edilmemesi veya ezber hareket edilmesi veya kendi düşüncelerinden soyutlanmama durumunda yanlış çevrilme ihtimali yüksek bir ayettir. Ayetteki yeminuke kelimesi "yemin ettiğin" veya "yeminine" anlamlarına gelir. Bu anlamda, bir kişinin ettiği yeminle ilgili bir durumu anlatır.

İslam, köleliği ne destekler ne de meşrulaştırır. Aksine, köleliği sona erdirmeyi amaçlar. Üstelik ateistler her ne kadar İslam dininde kölelik var deseler de ateistler dahi köleliğin İslam dininde olmadığını biliyorlar ancak bir dine bağlı olmadıkları için en çok işlerine gelen yanlış çevrilen meal hangisiyse onu Müslümanlar aleyhine kullanmaya çalışırlar. İslam'da özgürlük, yalnızca Allah'a kulluk etmekle elde edilir. Fatiha Suresi, 5. Ayet: "Ancak sana kulluk ederiz ve ancak senden yardım dileriz." Bu ayet, bir müminin gerçek özgürlüğünün, yalnızca Allah'a kulluk etmekle sağlanacağını vurgular.

Kur'an'da geçen ve genelde "köle" diye çevrilen ifadeler, insanları özgürlüğe kavuşturmayı teşvik eden ve esareti ortadan kaldırmaya yönelik bir anlayışı temsil eder. İslam, köleliği desteklemek bir yana, dönemin sosyal gerçekleri içinde onu aşamalı olarak sona erdirme yolunda adımlar atmıştır. Bu nedenle, ayetlerin bağlamına uygun bir şekilde değerlendirilmesi, İslam'ın özgürlük anlayışını doğru anlamak için önemlidir.

Kur'an'da kölelik ve esirlik, özgürlüğün asıl kaynağından ayrı tutulmaz. Zümer Suresi, 29. Ayet de bu durumu şöyle açıklar: "Tanrı ortakları anlaşmazlık içinde olan bir adam ve yalnız bir kişiye bağlı olan bir adamı örnek verdi. İkisinin durumu eşit midir? Hamd Tanrı'ya mahsustur. Ama onların çoğu bilmiyorlar."

Kölelik, bir insanın özgürlüğünden yoksun olması demektir. Ancak İslam, tüm insanları, yalnızca Allah'a kulluk etmek yoluyla özgürleştirir.

Aşağıda, kölelik konusuna atfedilen ve bağlamından koparılarak yanlış anlaşılan ayetlerin detaylı açıklaması yer almaktadır:

1. Nahl Suresi, 75. Ayet

> "Tanrı, başkasının mülkünde olan hiçbir şeye gücü yetmeyen bir hizmetkâr ve katımızdan güzel rızık ile rızıklandırıp ondan gizli ve açık infak eden bir kimseyi örnek verir. Bunlar eşit olur mu? Hamd Tanrı'ya mahsustur fakat çoğu bilmezler."

Bu ayet, bir "örnek" üzerinden insanın özgür iradesine vurgu yapmaktadır. Burada geçen "abd" kelimesi, "hizmet eden, çalışmaya zorlanmış kişi" anlamında kullanılmakta ve "abden memluk" ifadesiyle "başkasının mülkü altında olan" şeklinde açıklanmaktadır. Ayet, Allah'a kulluk eden kişinin özgürlüğüne kavuştuğunu ve Allah'a ibadet etmenin insana gerçek hürriyeti kazandırdığını vurgular.

Zümer Suresi, 29. Ayet ile de paralellik vardır:

> "Tanrı ortakları anlaşmazlık içinde olan bir adam ve yalnız bir kişiye bağlı olan bir adamı örnek verdi. İkisinin durumu eşit midir? Hamd Tanrı'ya mahsustur. Ama onların çoğu bilmiyorlar."

Bu iki ayet, insanın yalnızca Allah'a kul olması gerektiğini, bunun dışında her türlü bağ ve boyunduruk altında olmanın insan onuruna aykırı olduğunu açıklar.

2. Bakara Suresi, 221. Ayet

> "Ve iman edinceye kadar müşrik kadınlarla evlenmeyin. Ve hoşunuza gitse bile iman eden hizmetçi kadın ortak koşan kadından daha hayırlıdır. Ortak koşan erkeklerle iman edinceye kadar evlenmeyin iman eden hizmetçi erkek hoşunuza gitse bile müşrik erkekten daha hayırlıdır. Onlar ateşe çağırıyorlar. Tanrı ise izniyle cennete ve mağfirete. Ve insanlara ayetlerini açıklar. Umulur ki düşünürler."

Bu ayette geçen "iman eden hizmetçi" ifadesi, "iman eden bir köle" anlamına çekilse de bu doğru değildir. "Hizmetçi" veya "çalışan" anlamındaki "abd" kelimesi, burada bir kişinin sosyal statüsünden ziyade imanını ve ahlakını yüceltmek için kullanılmıştır. İslam, bir insanın imanını ve ahlakını, maddi durumundan veya sosyal konumundan üstün tutar.

3. Nur Suresi, 32. Ayet

> "Ve aranızdan bekarları ve salih hizmetkâr erkeklerinizi ve hizmetkâr kadınlarınızı evlendirin. Eğer yoksul iseler Tanrı onları zengin eder. Ve Tanrı'nın lutfu geniştir, her şeyi bilendir."

Bu ayet, toplumdaki bireylerin evliliğe teşvik edilmesini ve böylece toplumsal düzenin korunmasını öğütler. "İbâd" ve "imâ" kelimeleri burada "erkek hizmetçi" ve "kadın hizmetçi" olarak çevrilmiştir. Geleneksel çevirilerde "köleler" veya "cariyeler" şeklinde aktarılan bu ifadeler, aslında sosyal bir sınıfı değil, bireylerin çalışma durumlarını ifade eder.

İslam, kölelik ve esirlik konularına yaklaşırken insan hakları açısından oldukça ilerici bir bakış açısı sunmuştur. Kur'an'daki kölelikle ilgili ayetler, zamanla köleliğin kaldırılmasını teşvik ederken, İslam'ın özü, yalnızca Allah'a kulluk edilmesi gerektiğini belirtir. Bu sebeple, kölelik İslam'da meşru kabul edilmemiştir ve köleliğin sona erdirilmesi için çeşitli teşvikler bulunmaktadır.

Müşriklerin Elindeki Köleler ve İslam'ın Sistematik Çözümü

İslam, müşriklerin elindeki köleleri özgürleştirmek için bir dizi sistematik reform getirmiştir:

Kölelerin azat edilmesi, birçok kefaret durumunda bir şart olarak konulmuştur (Nisa 92, Maide 89, Mücadele 3).

> "Sadakalar Tanrı'dan bir farz olarak ancak fakirlere, miskinlere ve onun üzerinde çalışanlara ve kalpleri yakınlaştırılmaya çalışanlara ve boyun altındakilere ve borçlulara ve Tanrı yolu ve yol oğlunadır. Ve Tanrı her şeyi bilendir, hikmet sahibidir."

İnsanlar arasındaki eşitliği vurgulayan ayetler köleliğin ahlaken reddedilmesine yol açmıştır.

İslam, köleliği doğrudan yasaklamak yerine, o dönemin sosyoekonomik şartlarında köleliği sistematik olarak kaldıran bir yol benimsemiştir. Bu bağlamda, yukarıda belirtilen ayetler de insanın Allah dışında hiçbir varlığa boyun eğmemesi gerektiğini ve özgürlüğün esas olduğunu vurgular.

Bu ayetlerin hiçbiri, köleliği meşru kılmak için bir delil oluşturmaz. Aksine, İslam'ın köleliği sona erdirme ve insanları özgürlüğe teşvik etme misyonunu açıkça ortaya koyar. Ateistlerin bu ayetleri İslam aleyhine kullanması ateistlerin genelinin bir dine bağlı olmak istememesinden kaynaklanır. Ateistler dahi az sayıda kısmı hariç İslam'da köleliğin olmadığını bilirler. Kölelik, İslam öncesi dönemde var olan bir uygulama olarak kalırken, İslam, bu uygulamayı sona erdirerek özgür ve eşit bir toplum idealini ortaya koymuştur.

Üstünlük Kimin Hakkı?

Kovulmuş Şeytandan Tanrı'ya Sığınırım

Merhametli ve Bağışlayan Tanrı'nın İsmiyle

Kur'an-ı Kerim, insanlık tarihine ve bireylerin yaşamlarına rehberlik eden bir hidayet kitabıdır. Hucurât Suresi 13. ayet, üstünlüğün insana atfedilen soy, zenginlik veya makam gibi dünyevi unsurlarla değil, kişinin Allah'a olan yakınlığı ve takvasıyla belirlendiğini açıkça ifade eder:

"Ey insanlar! Şüphesiz biz sizi bir erkek ve bir kadından yarattık ve sizi birbirinizi tanımanız için milletlere ve kabilelere ayırdık. Şüphesiz Tanrı yanında en üstün olanınız en çok takvalı olanınızdır. Şüphesiz Tanrı her şeyi bilendir her şeyden haberdar olandır." (Hucurat Suresi 13. ayet)

Bu ayet, toplumsal değer yargılarını sarsan bir ilkeyi gündeme getirir. İnsanlar genellikle üstünlüğü dış görünüşte ya da dünyevi başarılarla ilişkilendirirken, Kur'an bunun yerine insanın ahlaki duruşunu, Allah'a olan bağlılığını ve sorumluluk bilincini ön plana çıkarır.

Toplumda sıkça dile getirilen bir başka mesele, keramet gösterdiği iddia edilen kişilerin üstünlüğü konusudur. Oysa Kur'an'a baktığımızda, evliya olarak nitelenenlerin herhangi bir keramet sergilediğinden söz edilmez. Aksine, Allah'ın dostlarının tanımı şöyledir:

"İyi bilin ki şüphesiz Tanrı'nın dostları için korku yoktur ve onlar üzülmeyeceklerdir. Onlar iman eden ve sakınan kimselerdir." (Yunus Suresi 62, 63. ayetler)

Bu bağlamda, üstünlüğün ölçütü yine takva ve iman olmuştur. Şeyhlerin veya tasavvufi liderlerin mucizevi işler yaptığına dair inanışlar, Kur'an'ın açık öğretisiyle çelişir. Çünkü mucizeler yalnızca Allah'tan gelir ve elçiler bile kendi başlarına mucize gösterebilecek bir güce sahip değildir. En'âm Suresi 109. ayette bu gerçek şöyle ifade edilir:

"Ve eğer kendilerine bir mu'cize gelirse kesinlikle ona inanacaklarına Tanrı'ya güçlü yeminleriyle yemin ettiler. De: Mu'cizeler ancak Tanrı katındadır. Şüphesiz eğer o gelirse onlar inanmazlar şuurunda değil misiniz?" Bu ayet, insanların mucizelere olan beklentilerinin yanlış temellere dayandığını ve imanın ancak Allah'ın dilemesiyle gerçekleşeceğini vurgular.

Tasavvuf geleneğinde sıkça dile getirilen "keramet" kavramı, kimi zaman kişilerin olağanüstü yetenekleri olarak algılanmıştır. Ancak Kur'an perspektifinden baktığımızda, en büyük keramet istikamet üzere olmaktır. Yani, Allah'ın emir ve yasaklarına sadakatle bağlı kalmak, doğru yolda yürümek ve Kur'an'ın rehberliğinde bir hayat sürmektir. Hayatının hiçbir döneminde Kur'an'ın yeterliliğine inanmayan veya Kur'an'daki İslam'ı referans göstermeyen bir kişi, kim için veli olabilir? Kur'an'ın rehberliğini dikkate almayanlar, insanları yanlış bir üstünlük algısına sürükler. Oysa Allah, insanları sadece takvalarıyla değerlendirir ve üstün kılar. Kur'an, insanlara hayatın her alanında rehberlik eden bir kitaptır. Bu rehberliği yeterli görmeyenler, başka kaynaklara ve kişilere yönelerek bir tür sapma içine girer. Oysa Allah, Kur'an'ı en kapsamlı rehber olarak göndermiştir:

"Biz kitapta hiçbir şeyi eksik bırakmamışızdır. Sonra Rablerine toplanacaklardır." (En'âm 38).

Kur'an'ın rehberliğine iman etmek ve onun yeterliliğini kabul etmek, bir müminin en temel görevlerindendir. Allah'a yakın olmak, keramet göstermekten veya insanları etkileyen sözler söylemekten değil, yalnızca Allah'ın rızasını gözetmekten geçer. Sonuç olarak, insanın Allah katındaki değerini belirleyen şey dünyevi başarılar, toplumsal statü veya olağanüstü işler değildir. Üstünlük yalnızca takva ile ölçülür. Hayatımızın merkezine Kur'an'ı ve onun rehberliğini koyarak, gerçek anlamda üstünlüğe

erişebiliriz. Şeyhlerin keramet gösterdiği iddiası veya mucizelerle iman etmeyi bekleyenlerin yanılgısı, Kur'an'ın açık öğretileri karşısında anlamını yitirir. Unutulmamalıdır ki, "En büyük keramet, istikamet üzere olmaktır.

Okumak: İnsanın Fıtri ve İlahi Sorumluluğu

İslam, insanın yaratılış gayesini ve hayat amacını belirleyen bir dindir. İnsanın varoluşundaki temel amaç, Allah'a kulluk etmek ve O'nun rızasını kazanmaktır. Bu büyük sorumluluk ise bilgiye dayalı bir şekilde yerine getirilebilir. Bilginin kaynağı ise okumaktır. Bu nedenle, okumak İslam'da bir tercih değil, bir farzdır. Namaz, oruç, zekât gibi ibadetler nasıl farz ise okumak da aynı şekilde farz olan bir ibadettir. Kur'an-ı Kerim'de ilk emir olan "Oku!" (Alak Suresi, 1) ayeti, bu farziyetin temel dayanağıdır ve insanın okuma sorumluluğunu net bir şekilde ortaya koyar. Okumak, sadece bir fiil değil, aynı zamanda bir kulluk eylemidir. Bu eylem, Allah adına ve O'nun rızası için gerçekleştirilir. İnsan, Rabbini, O'nun isim ve sıfatlarını, yarattıklarının mahiyetini ve hikmetini okuyarak öğrenebilir. İnsanın yaratıcıyı tanıyabilmesi, imanını kuvvetlendirebilmesi ve yaratılış gayesini kavrayabilmesi okumaya bağlıdır. Nitekim cehalet, imanın en büyük düşmanıdır. Cehaletle iman bir arada bulunamaz; bu nedenle, okumak sadece ilim öğrenmek için değil, aynı zamanda imanını inşa etmek için de gereklidir. Kur'an'da okuma emrinin özellikle Allah'ın adıyla başlatılması (Alak Suresi, 1-2), bu fiilin niyetle bağlantısını vurgular. Okuma, yalnızca bilgi edinmekle sınırlı bir eylem değil, aynı zamanda kişinin niyetini Allah'a bağlayan bir ibadettir. Bir Müslüman için okuma, sadece dini metinlerle sınırlı bir eylem değildir. İnsan, tarih, siyaset, biyoloji, fizik, felsefe gibi çeşitli alanlarda da okumalı ve bilgi sahibi olmalıdır. Çünkü İslam, yalnızca bireysel ibadetlerle sınırlı bir din değil, aynı zamanda toplumsal adalet ve küfre karşı fikri mücadeleyi de içeren bir hayat nizamıdır. Bir Müslüman, küfrün felsefesini anlamadan ona karşı etkili bir tebliğ yapamaz. Küfrün argümanlarını çözümlemek, onların temel yanlışlarını ve hakikate olan uzaklıklarını ortaya koymak için de bilgiye ihtiyaç vardır. Bu bağlamda, "samimi ama cahil" bir duruş yeterli değildir. Samimiyet, doğru bilgi ile birleşmedikçe etkili bir iman veya eylem ortaya koyamaz. Bilgi, insanın yolunu aydınlatan bir kandil gibidir. O kandil olmadan kişi, hangi yöne gideceğini bilemez. Diploma sahibi olmak, cehaletin giderildiği anlamına gelmez. Cehalet, kişinin öğrenme ve düşünme yetisini kullanmamasıyla ilgili bir durumdur. İslam'da okumak, sadece akademik başarıya ulaşmak veya bir meslek edinmek için değil, aynı zamanda insanın yaratılış gayesine hizmet etmek için yapılır. Diploma, bilgiye ulaşmada bir araç olabilir; ancak amaç, Allah için okumak ve öğrenmek olmalıdır. Okumak, İslam'da hem bireysel hem de toplumsal bir görevdir. Kişi, Rabbini tanımak, yaratılış gayesini anlamak ve dünyadaki rolünü kavramak için okumalıdır. Aynı zamanda, küfre karşı bir mücadele vermek, hakikati tebliğ etmek ve topluma ışık tutmak için farklı ilim dallarında bilgi sahibi olmak zorundadır. Samimiyet ve iman ancak bilgi ile gerçek bir anlam kazanır. İslam, insanı cehaletten kurtarıp hikmete ulaştıran bir dindir. Bu nedenle, okuma fiili, Müslümanların hayatında vazgeçilmez bir yere sahiptir. Cehalet, diplomasızlıkla değil, okumamışlıkla ilgilidir. Sonuç olarak, okumak, hem bir ibadet hem de bir insanlık borcudur.

İnsan Hatası, Tevbe ve Allah'ın Merhameti Üzerine

İnsan, yaratılışı itibarıyla aciz, fakir ve zayıf bir varlıktır. Bu gerçek, insanın hem Rabbine olan ihtiyacını hem de hata yapma eğilimini açıkça ortaya koyar. Tarih boyunca insanoğlu, hatta Allah'ın seçkin kulları olan elçiler bile hatalar yapmış, acziyetlerini yaşamışlardır. Ancak onların hikâyeleri, hatalar karşısında nasıl bir duruş sergilenmesi gerektiğini öğretir. Örneğin, Elçi Muhammed'in üzüntüsü, Elçi Yakup'un hüznü, Elçi Musa'nın korkusu ve Elçi Yunus'un öfkesi, insani duyguların elçilerde de var olduğunu gösterir. Onlar, bu duygularıyla sınanmış ve her biri sonunda Allah'a sığınarak derslerini almıştır. Bu durum, bizlere hataların ve zayıflıkların insan olmanın bir parçası olduğunu öğretir. Önemli olan bu zayıflıklardan ders alıp Allah'a yönelmektir. Allah'ın bir ismi Müzekki'dir, yani insanları her türlü kusurdan arındıran ve onları temize çıkarandır. İnsan, kendi çabasıyla mükemmel bir iman seviyesine ulaşamaz. Allah, insanları hatalardan arındırarak terbiye eder. İnsan, bu gerçeği kavrayarak kendi acziyetini kabul etmeli ve Allah'a büyüklenmeden boyun eğmelidir. Zira hatalar, insana zayıflığını hatırlatır ve onu Rabbine daha fazla yaklaştırır. Kaderde işlenen hata bile, insanın eğitilmesi ve arındırılması içindir. Ancak şeytan bu noktada devreye girerek insanın moralini bozmaya çalışır. Ona sürekli aynı hataları yaptığını, asla düzelemeyeceğini ve kötü bir kul olduğunu telkin eder. Bu, şeytanın en büyük oyunlarından biridir. Müslüman, şeytanın bu telkinlerine kapılmadan hatalarından ders çıkararak yoluna devam etmelidir. Çünkü hata yapmak insanın doğasında vardır ve bundan korkanlar ancak münafıklardır. İblis ve Âdem'in hikâyesi, insanlık için bir ibret vesikasıdır. Her ikisi de hata yaptı; ancak sonuçları birbirinden tamamen farklı oldu. İblis, yaptığı hatayı kabul etmedi, kibrine yenik düştü ve lanetlendi. Âdem ise tevbe ederek

Allah’a yöneldi, acziyetini kabul etti ve sonunda resullüğe layık görüldü. Bu iki tavır, insanın hatalar karşısında nasıl bir duruş sergilemesi gerektiğini öğretir. Kibir ve enaniyet, insanın hatasını kabul etmesine engel olur. Tıpkı İblis gibi, kibirli bir insan da kusurlu olmayı kendine yakıştıramaz. Ancak tevbe etmek, insanın acziyetini ve Allah’a olan ihtiyacını kabul etmesidir. Bu, insanı hatalarından ders çıkararak daha ileriye götürür. Hayat uzun bir yolculuktur. Bu yolda yürürken insan sık sık düşer. Ancak asıl önemli olan, düştüğü yerden kalkıp yoluna devam edebilmektir. İnsan, düşe kalka eğitilir ve benliğinden sıyrılarak Rabbinin terbiyesini kavrar. Her düşüş, insana kendi güçsüzlüğünü ve Allah’a olan ihtiyacını hatırlatır. Ancak ayağa kalkanın insanın kendisi olmadığını, Allah’ın rahmetiyle ayağa kalktığını anlaması gerekir. Bu noktada Zümer Suresi’nin 53. ayeti, insanlara büyük bir müjde verir:

“De: Nefislerine karşı aşırı giden kullarım Tanrı'nın merhametinden asla umut kesmeyin. Şüphesiz Tanrı bütün günahları bağışlar. Çünkü O çok bağışlayandır çok merhamet edendir.’”

Bu ayet, Allah’ın sınırsız rahmetini ve bağışlayıcılığını vurgular. İnsan, yaptığı hatalar yüzünden karamsarlığa kapılmamalı, Allah’ın merhametinden umut kesmemelidir. Çünkü Allah, samimi bir tevbe ile kendisine yönelen kullarını affeder. Hata yapmak, insanoğlunun fıtratında vardır. Ancak bu hatalar, insanın eğitimi ve Rabbine daha da yaklaşması için bir vesiledir. Önemli olan, hatalarımızı görüp ders çıkarmak, samimi bir şekilde tevbe ederek Allah’a yönelmek ve yolumuza devam etmektir. İnsan düşebilir, ama Allah’ın yardımıyla yeniden kalkabilir. Unutulmamalıdır ki her düşüş, Allah’ın rahmetine ve terbiyesine bir kapı aralar. Ve insan, Allah’ın bağışlayıcılığına inanarak bu yolda yürümeye devam eder.

Zorluk Olmadan Kolaylık Olmaz: Sabret ve Umut Et

Hayat, karşılaşılan zorluklar ve kolaylıklarla bir yolculuk gibidir. İnsan, bu yolculukta kimi zaman yokuş yukarı çıkar, kimi zaman düz yolda yürür, kimi zaman da yokuş aşağı iner. Ancak bu iniş çıkışların arkasında Allah’ın hikmet dolu bir düzeni vardır. İnşirah Suresi’nin şu ayeti, bu gerçeği en güzel şekilde ifade eder: "Şüphesiz zorlukla kolaylık beraberdir." (İnşirah Suresi, 6) Bu ayet müminlerin ilahi vaade tam anlamıyla inanması ve güvenmesi içindir. Çünkü Allah, kullarına zorlukların ardından kolaylıklar nasip edeceğini vaat etmiştir. Bu vaat, bir müminin hayatında umut ışığıdır ve en karanlık anlarda bile sabretme gücü verir. Allah, dünya hayatını bir imtihan yeri olarak yaratmıştır ve bu imtihanın içinde zıtlıklar barındırır: darlık ve bolluk, gece ve gündüz, yaz ve kış... Bu zıtlıklar olmadan, hayatın anlamı ve hikmeti tam olarak kavranamazdı. Eğer sürekli kolaylık içinde yaşasaydık, sabır ve şükür gibi yüce ahlakları öğrenemezdik. Darlık olmasaydı bolluğun, kış olmasaydı baharın kıymetini bilemezdik.

Nitekim Bakara Suresi’nde bu durum şöyle ifade edilir:

"Kim Tanrı'ya onu kat kat ona artıracağı güzel bir borç verir. Ve Tanrı kısan ve yayandır. Ve O'na döndürülürsünüz." (Bakara Suresi, 245)

Allah, kullarını bazen sıkar, zorlar ve dener; bazen de genişlik, ferahlık ve kolaylık verir. Bu döngü, insanı hem dünyevi hem de uhrevi olarak eğitir ve olgunlaştırır. Zorluklar, müminlerin imanını kuvvetlendiren en önemli araçlardır. Allah, münafıkların ve müşriklerin ayıklanması için bazen zorluklar yaratır. Müminler ise bu zorluklar karşısında Allah’a güvenerek sabreder ve dua ile O’na yönelir. Çünkü bilirler ki, bu zorluklar geçicidir ve her gecenin ardından bir sabah, her kışın ardından bir bahar gelir. Sabır, müminin imanını güçlendiren en büyük erdemlerden biridir. Çünkü sabır, Allah’ın rahmetine olan inancın bir tezahürüdür. Zümer Suresi’nde bu durum şu şekilde belirtilir: "De: Nefislerine karşı aşırı giden kullarım Tanrı'nın merhametinden asla umut kesmeyin. " (Zümer Suresi, 53) Mümin, Allah’ın rahmetine olan inancıyla en zorlu anlarda bile umut eder ve sabreder. Bu sabır, sonunda Allah’ın yardımına erişeceğinin bir göstergesidir. Allah’ın Kâbıd (daraltan, sıkan) ve Basıt (genişleten, açan) isimleri, hayatın zorluk ve kolaylık dengesi içinde yaratıldığını gösterir. Bu isimler, insanın zorlukların geçici olduğunu ve Allah’ın genişlik vereceğini hatırlatır. Mümin, zorluk anlarında bu isimlere sığınarak huzur bulur. Zorluklar, müminin Allah’a yönelmesine, dua ve sabırla imtihanı geçmesine vesile olur. Kolaylıklar ise şükür ve mutluluğun kaynağıdır. Bu denge, müminin hem imanını kuvvetlendirir hem de hayatına anlam katar. Hayatın zorlukları karşısında sabır göstermek ve Allah’a sığınmak, müminin en büyük silahıdır. Zorlukların ardından kolaylık geleceğine inanmak, müminin umut ışığıdır. Çünkü Allah, kullarını hiçbir zaman rahmetinden mahrum bırakmaz. Gece biter, güneş doğar; kış geçer, bahar gelir. "Tanrı'nın merhametinden asla umut kesmeyin. " (Zümer Suresi, 53) Unutmayalım ki, zorluk olmadan kolaylık olmaz. Hayatın iniş çıkışları, insanın sabrını ve imanını güçlendirir. Ve sonunda, Allah’ın rahmeti ile her

zorluk kolaylığa dönüşür. Sabret ve umut et; güneş mutlaka doğacaktır.

Kalbindekini Bilemezsin Söylemi: İman ve Hurafeler Üzerine Bir Değerlendirme

"Sen onun kalbindekini bilemezsin" iddiası, insanlar hakkında kesin yargılarda bulunmaktan sakınmayı öğütleyen ve İslam ahlakında önemli bir yere sahip görünen bir anlayıştır. Ancak bu iddianın her koşulda geçerli olup olmadığını Kur'an perspektifinden ele almak, daha derin bir bakış açısı sunar. Özellikle hayatını hurafe, uydurma hadis ve mezhepsel hükümlerle şekillendiren bireylerin iman durumu üzerine düşünmek, dinin temel ilkelerini anlamak açısından önemlidir. Kur'an, İslam'ın din konusunda uyulması gereken tek kaynağı ve inanç, ibadet ile ahlakın yol göstericisidir. Ankebut Suresi'nin 51. ayetinde geçen "Kendilerine okunan kitabı sana indirmemiz onlara yetmedi mi? Şüphesiz bunda mümin bir kavim için bir merhamet ve öğüt vardır." ifadesi, Kur'an'ın her konuda yeterli olduğunu vurgular. Bu bağlamda, hayatını hurafeler üzerine kurmuş kişilerin inancı sorgulanabilir. Çünkü bir kişinin kalbinde iman olduğu iddia ediliyorsa, bu iman Kur'an'ın rehberliğine uygun bir yaşam biçimiyle desteklenmelidir. Aksi hâlde, bu iddia çelişkiye düşer. Hurafelerle yaşamını sürdüren bir kişi, bilerek ya da bilmeyerek Allah'ın mesajından uzaklaşmış olabilir. Kur'an'daki İslam'a iman etmemek, Kur'an'ın yeterliliğini reddetmek anlamına gelir. Bu da bir kişinin inanç açısından ciddi bir tehlike içinde olduğunu gösterir. Allah'ın Kur'an'da belirttiği hükümlerden sapmak, şirke düşmenin açık bir göstergesidir. Hurafe, dinin temel ilkeleriyle çelişen ve zamanla toplumsal kültürün bir parçası hâline gelmiş yanlış inanç ve uygulamaları ifade eder. Bir kişi eğer hayatını hurafeleri yaymaya adamışsa, bu durum onun kalbindeki iman hakkında da önemli ipuçları sunar. Çünkü samimi bir iman sahibi, Allah'ın kitabına muhalif olan bir yaşam biçimini desteklemez ve yaymaz. Kur'an, insanların şirkten uzak durmasını ve yalnızca Allah'a yönelmesini öğütler. Şirk, Allah'a ortak koşmak ya da O'na ulaşma konusunda başka kaynakları yeterli görmek anlamına gelir. Hurafeleri savunan kişiler, bu yönüyle şirke saplanmış bir haldedir. Kalbinde iman olduğu düşünülen bir kişinin neden hurafeleri savunduğu ve Kur'an'a uygun bir yaşam sürmediği sorgulanmalıdır. Bazı insanlar, bu tür bireyler hakkında iyi niyetli düşünceler beslemenin (hüsnüzan) gerekliliğini savunur. Ancak, Kur'an'a uygun yaşamayan ve hurafeleri din diye savunan kişilere hüsnüzan göstermek, dinin özüne zarar verebilir. Çünkü bu tür bir yaklaşım, Kur'an'ın yeterliliğine olan inancı zayıflatır ve yanlış inançların meşru görülmesine yol açabilir. Kur'an'da, doğru yolu bulmaya çalışan ve bu yolda samimiyetle çaba gösteren bireylerin inancı hakkında yorum yapmanın uygun olmadığı vurgulanır. Ancak, hayatını hurafeleri savunmaya adamış, geleneksel din anlayışını mutlak doğru olarak sunan ve bu konuda insanları yanıltan kimseler için durum farklıdır. Bu kişiler, yalnızca kendilerini değil, çevrelerindekileri de yanlış yola sürüklerler. Bu nedenle, bu tür kişilere karşı açık ve net bir duruş sergilemek gerekir. İslam, insanları düşünmeye, sorgulamaya ve yalnızca Allah'a yönelmeye teşvik eder. Bir kişinin imanını yalnızca Allah bilir; ancak, dışa yansıyan yaşam tarzı ve savunduğu değerler de önemli ipuçları verir. Kur'an'a iman eden ve onun rehberliğinde yaşayan bir Müslüman, hurafelerden uzak durmalı ve Allah'ın kitabını tek rehber olarak kabul etmelidir. Hurafeleri savunan kimselerle ilgili eleştirilerde, fitneye yol açmamak adına nezaketle davranmak önemli olmakla birlikte, bu kişilerin Kur'an'a uygun bir yaşam sürmediği gerçeğini göz ardı etmek doğru değildir. İslam, hem bireysel hem de toplumsal sorumlulukları içerir. İnsanların doğru yolu bulmasına yardımcı olmak, yanlışları savunanları nazikçe uyarmak, bir Müslüman'ın en temel görevlerinden biridir. Allah'a sığınarak ve Kur'an'ı rehber edinerek yaşamak, hem bu dünyada hem de ahirette kurtuluşa ulaşmanın en önemli yoludur. Kur'an'ın hükümlerine uygun bir yaşam sürmeyen kimseler hakkında doğru bir değerlendirme yaparken, hem vicdan hem de akıl rehber olmalıdır.

Kur'an'ın Korunmuşluğu ve Hadis Kültürünün Etkileri Üzerine

Kur'an, İslam inancının Müslümanların uyması gereken kaynak olarak tek kaynağı ve Müslümanların yol göstericisi olarak Allah tarafından indirilmiş kutsal bir kitaptır. Hicr Suresi'nin 9. ayetinde Allah, Kur'an'ı koruma vaadini şöyle dile getirmiştir: "Şüphesiz o Zikri biz indirdik ve şüphesiz O'nun koruyucuları biziz." Bu ayet, Kur'an'ın metin olarak hiçbir şekilde değişikliğe uğramayacağını, Allah'ın onu muhafaza edeceğini kesin bir dille ifade eder. Ancak tarih boyunca Kur'an'ın anlamının çarpıtılmaya çalışılmış bunun için münafıklar tarafından hadisler uydurulmuş bu durum İslam ümmeti içinde farklı geleneklerin, rivayetlerin ve yorumların doğmasına yol açmıştır. Kur'an'dan önce indirilen kutsal kitaplar olan Tevrat ve İncil, tarih boyunca yorum düzeyinde saptırılarak insanların müdahalelerine maruz kalmıştır. Bu durum, bu kitapların ilahi otoritesine gölge düşürmüş ve insanlar arasında çelişkiler oluşturmuştur. Ancak İslam inancına göre, Allah bu kitapların metinlerinin bozulmasına izin vermemiş, fakat anlamlarının yanlış yorumlanmasına ve çarpıtılmasına insanlar tarafından sebep olunmuştur. Aynı risk, Kur'an'ın metninin korunmuş olmasına rağmen anlam düzeyinde çarpıtılmalar yoluyla devam etmektedir. Kur'an'ın

korunmuşluğu, metninin değiştirilmemesi anlamında tartışmasızdır. Ancak, tarih boyunca insanlar Kur'an'ı anlamada uydurma hadislere uymuşlar Kur'an'ın yeterliliğini reddetmişlerdir. Bu durum, bazı kesimler tarafından "Kur'an'a dayalı İslam" yerine "rivayetlere dayalı bir geleneksel din" ortaya çıkmasına neden olmuştur. Hadislerin tümü Nebimiz Muhammed'in vefatından sonra uydurulmuşlardır. Hadis ilmi, sahih ve zayıf hadisleri ayırt etmek için ortaya çıkmış olsa da, zamanla hadisler Kur'an'ın önüne geçirilmiş, hatta bazı hadislerin Kur'an hükümlerini neshettiği (ortadan kaldırdığı) iddia edilmiştir. Bu anlayış, Kur'an'ın tam ve eksiksiz bir kitap olduğu inancıyla çelişmektedir. İslam dünyasında, özellikle modern dönemde, "Kur'an'a dönüş" hareketleri artmıştır. Bu hareketler, Kur'an'ı merkeze almayı, onu anlamayı ve ona göre yaşamayı hedefler. Bu yaklaşıma göre, Kur'an, insanlara yeterli bir rehberlik sunan eksiksiz bir kitaptır ve hadisler ancak Kur'an'a uygun olduğu sürece kabul edilmelidir. Bu görüş, Hicr Suresi 9. ayetine dayanarak Kur'an'ın ilahi koruma altında olduğuna ve insanların uydurmalarıyla değişmeyeceğine olan inanca vurgu yapar. Kur'an, Allah tarafından korunmuş bir metin olarak Müslümanlar için yol gösterici olmayı sürdürmektedir. Ancak tarih boyunca insanların geleneksel dini uygulamalar ve rivayetler yoluyla İslam'ı yorumlama biçimleri, Kur'an'ın mesajını gölgede bırakmıştır. Müslümanların Kur'an'ı anlamaya ve yaşamaya yönelik çabalarını artırmaları, rivayetlere dayalı yanlış anlamalardan kaçınmaları gerekmektedir. Allah'ın koruması altında olan Kur'an'ın, müminlerin hayatında hak ettiği yeri bulması için onun anlaşılmasına ve yaşanmasına yönelik çabaların artırılması elzemdir. Bu süreçte, Kur'an'ın hiçbir ilave kaynağa ihtiyaç duymayacak kadar yeterli bir rehber olduğu gerçeği akılda tutulmalıdır.

Dövüş Sporları ve Müslüman Kimliği Üzerine Bir İnceleme

Dövüş sporları, modern toplumlarda fiziksel güç, cesaret ve disiplin sembolü olarak kabul edilen bir faaliyet alanıdır. Ancak bu sporların İslam ahlakına ve değerlerine uygunluğu, üzerinde derinlemesine düşünülmesi gereken bir konudur. Özellikle Müslüman bireylerin bu tür faaliyetlere katılımını değerlendirirken, hem Kur'an-ı Kerim'in ahlaki ilkeleri hem de İslam medeniyetinin barış ve bilgelik temelli yaklaşımı dikkate alınmalıdır. Dövüş sporlarının doğasında, insanın bedenine zarar verme riski vardır. Ölüm, sakatlık ve kalıcı sağlık problemleri gibi sonuçlar, bu sporların tehlikelerini ortaya koymaktadır. İslam, insana ve onun yaratılışına büyük bir değer verir:

> "Şüphesiz kim bir cana ya da bozgunculuğa karşılık olmaksızın bir canı öldürürse sanki bütün insanları öldürmüş gibidir. Ve kim de onu yaşatırsa bütün insanları yaşatmış gibi olur." (Maide, 32)

Bu ayet, insan hayatının kutsallığını açıkça ortaya koyar. Dövüş sporlarının bu ilkeye ne ölçüde uygun olduğu tartışmalıdır. Müslüman birey, bedenine emanet gözüyle bakar ve onu bilinçli bir şekilde korur. Dolayısıyla, sakatlık ve ölüm riski barındıran faaliyetler, bu anlayışa ters düşmektedir. Dövüş sporları, genellikle Batı dünyasının popüler kültürü ve ekonomik çıkarları çerçevesinde şekillenmiştir. Medya, bu sporları birer eğlence ve güç gösterisi olarak sunarken, Müslüman toplumlarda da bu anlayışa kapılan bir kesim oluşmuştur. Ancak bu, Müslümanların kendilerine yabancı bir kültürün değerlerini benimsemeleri anlamına gelir. İslam medeniyetinin temelinde ilim, hikmet ve adalet yatar. Müslüman, bilgi ve irfanla donanarak mücadele eder; bu mücadele, yalnızca bir savunma veya caydırıcılık amacı güder:

> "Onlara karşı gücünüzün yettiği kadar kuvvet ve bağlanıp beslenen atlar hazırlayın..." (Enfal, 60)

Bu ayet, askeri ve teknik üstünlüğün önemine vurgu yapar; ancak bu üstünlük, yalnızca savunma ve caydırıcılık için kullanılmalıdır. Barbarca dövüşmek veya şiddeti yüceltmek, İslam'ın barış ve merhamet ilkeleriyle bağdaşmaz. Dövüş sporlarına gösterilen gereksiz ilgi, İslam dünyasının gerçek sorunlarını göz ardı etmesine yol açabilir. Batı dünyası, stratejik düşünce kuruluşları (think-tank) aracılığıyla geleceği planlarken, İslam dünyasında bu alandaki eksiklikler dikkat çekmektedir. Bugün ABD'de 7 binin üzerinde düşünce kuruluşu bulunurken, İslam dünyasında bu sayının son derece sınırlı olması, entelektüel ve stratejik geriliği göstermektedir. Müslümanların kendi medeniyet değerlerine sadık kalarak, bilgiye dayalı bir mücadele geliştirmesi elzemdir. Bu bağlamda, genç nesillere dövüş sporları yerine bilim, teknoloji ve ahlaki eğitim alanlarında rehberlik edilmelidir. Müslümanların, Batı dünyasının stratejik üstünlüğünü sorgulamadan benimsemeleri, hem kimliklerini zayıflatır hem de İslam medeniyetinin temel ilkelerine zarar verir. Dövüş sporlarının İslam ahlakıyla uyumluluğu sorgulanmalıdır. Müslüman bireylerin, fiziksel güç gösterisinden ziyade, akıl, ilim ve irfanla öne çıkması gerekmektedir. Ayrıca, Batı medeniyetinin stratejik üstünlüğüne karşı, İslam dünyasında yeni düşünce kuruluşlarının ve bilimsel çalışmaların teşvik edilmesi gereklidir. Bu hedefler doğrultusunda;

1. Müslüman toplumlarda entelektüel düşünceyi ve stratejik planlamayı destekleyecek eğitim reformları yapılmalıdır.

2. Gençlere, fiziksel dayanıklılık ve disiplinin yanı sıra, ahlaki değerler ve bilimsel bilgi ile donanmanın önemi öğretilmelidir.

3. İslam dünyasında, ilim ve irfan temelli bir medeniyet anlayışını tekrar inşa etmek için ortak bir vizyon geliştirilmelidir.

İslam, mücadeleyi yalnızca fiziksel güçle değil, bilgi, ahlak ve bilgelikle yürütmeyi emreder. Dövüş sporlarının bu anlayışa ne ölçüde hizmet ettiği, Müslümanların bireysel ve toplumsal sorumluluklarının bir yansımasıdır. Bu nedenle, dövüş sporlarına yönelik ilgiyi sorgulamak, aynı zamanda Müslüman kimliğini ve medeniyetini yeniden tanımlamanın bir adımıdır.

Nebimiz Muhammed'in Okuma Yazma Bildiğine Dair Kur'an Temelli Bir Yaklaşım

Kur'an'ın sunduğu mesaj, tarih boyunca birçok gelenekçi yaklaşım tarafından çarpıtılmış ve yanlış yorumlanmıştır. Bu yanlış anlamalardan biri de Nebimiz Muhammed'in okuma yazma bilmediği iddiasıdır. Geleneksel rivayet kültürü bu iddiayı, Kur'an'ın mesajından kopuk şekilde, ayetlere değil, uydurulmuş hadislere dayandırmaktadır. Ancak, Kur'an-ı Kerim'de yer alan ayetler ve tarihsel gerçekler bu iddiayı reddetmektedir. Geleneksel İslami anlayışın birçok konuda olduğu gibi Nebimiz Muhammed'in okuma yazma bilip bilmediği meselesinde de Kur'an'ın merkezinden uzaklaşarak rivayet kültürüne dayandığı bir gerçektir. Bu makalede, Nebimiz Muhammed'in okuma yazma bildiğine dair Kur'an'dan deliller sunulacak, gelenekçi iddiaların mantıksal ve metinsel çelişkileri gözler önüne serilecektir. Gelenekçiler, Kur'an'da geçen "ümmi" kelimesini "okuma yazma bilmeyen" olarak yorumlamışlardır. Ancak Kur'an'ın kendisinde bu kelimenin anlamı çok daha farklıdır. "Ümmi", vahiy kültürüyle tanışmamış, Tevrat ve İncil gibi ilahi kitaplarla meşgul olmamış bir toplumu ifade eder.

"Ve kitap verilenlere ve ümmilere de:"(Âl-i İmrân, 3:20)

Bu ayette geçen "ümmi" kelimesi, ehli kitap olmayan yani Tevrat ve İncil'den habersiz, vahyin ulaşmadığı bir toplumu ifade eder. Mekke müşrikleri, ehli kitap olmadıkları için Kur'an onlara "ümmi" demiştir. Eğer bu kelimeyi okuma yazma bilmeyen olarak yorumlarsak, tüm Mekkelilerin okuma yazma bilmediğini iddia etmemiz gerekir. Oysa bu, tarihi gerçeklerle çelişir. Arap şiirinin zirve yaptığı, yazılı metinlerin Kâbe duvarlarına asıldığı bir dönemde okuma yazma bilenlerin bulunmaması imkânsızdır. Kur'an'da başka ayetlerde de "ümmi" kelimesi aynı bağlamda kullanılmıştır:

"Ve onlardan ümmiler vardır. Kuruntuları dışında kitabı bilmezler ve onlar sadece zannederler."(Bakara, 2:78)

Bu ayet, "ümmi" kelimesinin okuma yazma bilmeyen değil, vahiyden uzak, İncil ve Tevrat'ı bilmeyen anlamında kullanıldığını açıkça ortaya koymaktadır.

Âl-i İmrân Suresi 75. Ayet de "Ümmi" kelimesinin, ehli kitap olmayanlar anlamına geldiğini vurgular:

> "Kitap ehlinden kimine eğer bir servet emanet bıraksan onu sana öder ve onlardan kimine eğer bir dinar versen onu sürekli başına dikilmeden sana ödemez. Bu onların ümmilere karşı bize yol yoktur demelerindendir. Ve Tanrı'ya karşı bilerek yalan söylüyorlar."

Yahudiler, kendilerinden olmayan toplumlara üstünlük taslar ve onları sömürülecek varlıklar olarak görür. Bu bağlamda, "ümmiler" sadece okuma yazma bilmeyen değil, vahiy gelmemiş ve kitap kültüründen uzak toplulukları ifade eder.

Nebimiz Muhammed'in Okuma Yazma Bildiğine Dair Deliller

Nebimiz Muhammed'in okuma yazma bilmediğini savunan gelenekçiler, bazı ayetleri yanlış yorumlamaktadır. Örneğin:

1. Ankebût Suresi 48. Ayeti ve Bağlamı

“Ondan önce sen kitaptan okuyan değildin. Ve onu sağ elinle yazmıyordun. O zaman geçersiz kılanlar şüphe ederdi.”(Ankebût, 29:48)

Bu ayet, Nebimiz Muhammed’in Tevrat ve İncil gibi önceki vahiy kitaplarıyla ilgilenmediğini, onları yazmadığını ve tebliğ etmediğini ifade eder. Ayetin bağlamı, ehli kitap ve Mekke müşriklerinin Kur’an’a karşı kuşkularını gidermek üzerine kuruludur. Nebimiz Muhammed’in vahiy öncesi dönemde bu kitaplarla bir ilgisi olmadığını belirten bu ayet, onun okuma yazma bilmediği anlamına gelmez. Ayet, Nebimiz Muhammed'in "ümmi" yani vahiy kültüründen uzak bir toplumdan geldiğini ifade eder. Ancak bu, onun okuma yazma bilmediği anlamına gelmez.

2. Hudeybiye Antlaşması

Geleneksel rivayetlere göre, Hudeybiye Antlaşması sırasında Nebimiz Muhammed, antlaşmayı yazan Ali'ye "Allah'ın Elçisi" ifadesini silmesini emretmiş, Hz. Ali bunu yapamayınca bizzat kendisi alıp “Allah’ın Elçisi” ifadesini bizzat silmiş ve yerine kendi adını yazmıştır. Bu, onun okuma yazma bildiğine dair açık bir kanıttır.

3. Mekke’nin Ticarî Hayatı

Nebimiz Muhammed, gençliğinden itibaren ticaretle uğraşmış ve bu dönemde hesap yapmayı, yazılı anlaşmaları ve para kullanımını öğrenmiştir. Okuma yazma bilmeyen birinin bu tür bir ticari faaliyeti başarıyla sürdürmesi mantıksızdır. Paraları hesaplamak ve kayıt tutmak için okuma yazma bilmesi gerekirdi.

4. Savaşta esir alınanlara, müminlere okuma yazma öğretmeleri karşılığında serbest kalma hakkı verilmiştir. Nebimiz Muhammed'in bu uygulamayı başlatması, okuma yazmaya verdiği önemi gösterir.

5. "Oku" Emri ve Kalem Suresi

Kur'an'ın ilk emri "Oku"dur:

> "Yaratan Rabbinin ismiyle oku." (Alak Suresi 1)

Eğer Nebimiz Muhammed okuma yazma bilmiyor olsaydı, bu emir nasıl bir anlam ifade ederdi?

Ayrıca Kalem Suresi’nin ilk ayeti şöyle der:

“Nun. Ve kaleme ve yazdıklarına.”(Kalem, 68:1)

Eğer Nebimiz Muhammed okuma yazma bilmiyorsa, burada kalem ve yazıdan bahsedilmesi ne anlama gelir? İlk inen vahiy olan “Oku” emri, zaten onun okuma yazma bilmesini teşvik eden bir mesajdır.

6. Vahiy Katiplerinin Hatalarını Düzeltmesi

Gelenekçi rivayetlere göre, Nebimiz Muhammed vahiy katiplerinin yaptığı hataları düzeltmiştir. Bu, onun yazılan metinleri okuduğunu ve hataları fark edebildiğini gösterir.

7. Bedir Savaşı Esirleri

Bedir Savaşı sonrasında, esirlerin okuma yazma öğretmeleri karşılığında serbest bırakılacağı belirtilmiştir. Bu, okuma yazmanın o dönemde önemli bir bilgi olarak kabul edildiğini ve teşvik edildiğini gösterir. Eğer Nebimiz Muhammed okuma yazma bilmiyorsa, bu durumu 23 yıl boyunca sürdürmesi anlaşılmazdır. Kur'an, yazıya ve öğrenmeye büyük önem verirken, Nebimiz Muhammed'in 23 yıl boyunca okuma yazma öğrenmediği iddiası akıl ve mantık dışıdır.

Gelenekçi rivayetler, Nebimiz Muhammed’in okuma yazma bilmediği iddiasıyla çelişen birçok başka rivayeti de içermektedir. Kur’an merkezli bir yaklaşım benimsendiğinde ise, Nebimiz Muhammed’in okuma yazma bildiği net bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Kur’an’a göre “ümmi” kelimesi, gelenekçilerin iddia ettiği gibi “okuma yazma bilmeyen” anlamında değil, Tevrat ve İncil gibi kitaplarla ilgisi olmayan, vahyin ulaşmadığı toplumları ifade eder. Nebimiz Muhammed’in okuma yazma bilmediği iddiası, hem

Kur’an’ın ayetleriyle hem de tarihi ve mantıksal gerçeklerle çelişmektedir. İslam’ın hurafelerden arındırılması ve Kur’an merkezli bir din anlayışının benimsenmesi, doğru bir inanç ve anlayış için zorunludur. Kur'an'ın "ümmi" kelimesine yüklediği anlam, gelenekçilerin iddialarını çürütmektedir. Nebimiz Muhammed, vahiy kültürüyle yetişmemiş bir toplumdan gelmiş, ancak okuma yazma bilen, ticaret yapabilen ve yazılı antlaşmalarda aktif rol oynayan bir insandır. Gelenekçilerin hurafelerine dayalı bir İslam anlayışı yerine, Kur'an merkezli bir yaklaşım benimsemek gereklidir.

Sad Suresi 29. Ayet şöyle buyurur:

“Sana mübarek kitabı ayetlerini düşünsünler ve akıl sahipleri öğüt alsınlar diye indirdik.”(Sad, 38:29)

Bu nedenle, Nebimiz Muhammed'in yaşamını, geleneklerin değil Kur'an'ın ışığında anlamak ve aktarmak, hem dünya hem de ahiret saadeti için vazgeçilmezdir.

Modern Dünyada Cinsellik: Değersizlik ve Tüketim Üzerine

Kovulmuş Şeytandan Rabbime Sığınırım

Merhametli ve Bağışlayan Tanrı'nın İsmiyle

Hevasını tanrısı edinen kimseyi gördün mü? (Furkan Suresi, 43. Ayet)

Modern çağ, bireylerin en temel zaaflarını ticari kazanç aracı haline getirmiştir. Bu süreç, özellikle cinselliğin metalaştırılmasıyla kendini göstermektedir. Ahlaki ve manevi sınırların hiçe sayıldığı bir dünya düzeni, insanı yaratanın koyduğu sınırlara meydan okuyarak toplumları derin bir buhrana sürüklemektedir. Bu makalede, cinselliğin tüketim toplumunda nasıl sömürüldüğünü, bu durumun sonuçlarını ve İslami perspektiften bu soruna getirilen çözümleri ele alacağız. Modern Batı medeniyeti, insanların fıtratındaki zaafları sömürerek dev bir sektör oluşturmuştur. Zina ve benzeri davranışlar, yalnızca ahlaki bir sorun olarak kalmamış, aynı zamanda milyarlarca dolarlık bir endüstri haline gelmiştir. Yıllık 15 milyar dolarlık bir ekonomiye sahip olan bu sapkın sektör, 2,5 milyon kişinin çalıştığı bir istihdam alanı olmuştur. Buradaki sorun sadece ekonomik büyüklük değildir; mesele, insani değerlerin, mahremiyetin ve ahlaki sınırların hiçe sayılmasıdır. Türkiye’de dahi, fuhuş yasal olarak cezalandırılmasına rağmen, devletin genelevlerden vergi alması ve bu sektörde çalışan kadınlara sigorta yapması çelişkili bir durumu gözler önüne sermektedir. Eğer fuhuş suçsa, bu suçtan gelir elde eden bir sistemin meşruiyeti nasıl açıklanabilir? Eşcinsellik, tarihte gizli saklı yapılan bir sapkınlık olarak görülmekteydi. Ancak modern toplumlarda, özellikle Batı'da, devletlerin desteğiyle meşrulaştırılmaya çalışılmaktadır. Eşcinsel evliliklerin yasallaştırılması, medya ve sinema sektöründe eşcinselliğin idealize edilmesi, bu sapkınlığın topluma dayatılmasının örneklerindendir. Her dizide ve filmde eşcinsel karakterlerin yer alması, sapkınlığın normalleştirilmesi amacını taşımaktadır. Bu durum, İslami değerlerin ötesinde, insan doğasının ihlali anlamına gelir. Allah, insanı çift yaratmış ve evliliği meşru bir zeminde kutsal kılmıştır. Ancak Batı'nın bireysel özgürlük söylemi, insanları fıtratlarına aykırı bir yaşama sürüklemekte ve aile kurumunu yok etmektedir. Daha da vahim olan bir durum, çocukların cinsel sömürüsüdür. Avrupa ve Amerika gibi ülkelerden Güney Asya'ya düzenlenen seks turlarında, 6 ila 12 yaşlarındaki çocuklar pazarlanmaktadır. İnsanlık onurunu ayaklar altına alan bu durum, uluslararası kuruluşlar ve devletler tarafından görmezden gelinmektedir. UNICEF gibi örgütlerin varlığına rağmen, fakir ülkelerin çocukları bu sömürünün kurbanı olmaya devam etmektedir. Bu trajedi, yalnızca ekonomik ve siyasal çıkarların değil, aynı zamanda ahlaki çöküşün bir göstergesidir. Batı, kendi vatandaşlarının haklarını savunurken, Asya’nın fakir çocuklarına reva görülen zulme göz yummaktadır. Cinsellik, Allah’ın sınırları içinde kaldığında bireyler ve toplumlar için bir rahmet kaynağıdır. Ancak bu sınırlar aşıldığında, bireylerin ve toplumların yıkıma sürüklenmesi kaçınılmazdır. Modern dünya, cinselliği yalnızca bir haz ve ticaret aracı olarak görerek, insanları hayvani dürtülerinin kölesi haline getirmiştir. Bunun sonucunda aile kurumları zayıflamış, cinsel yolla bulaşan hastalıklar artmış ve ahlaki çöküş hız kazanmıştır.

İslam’ın çözüm önerileri:

1. Nikah ve Mahremiyetin Önemi: Cinsel deneyimlerin yalnızca nikah bağıyla meşrulaşması ve eşler arasında kalması gerektiği hatırlatılmalıdır.

2. Eğitim ve Bilinçlendirme: Gençlere, cinsellik ve mahremiyetin önemini, medyanın dayattığı

sapkınlıkların zararlarını anlatan bir eğitim verilmelidir.

3. Devlet Politikaları: Devletler, fuhuş ve pornografi gibi sektörlerden elde edilen gelirleri yasaklamalı ve bu sektörleri tamamen ortadan kaldırmalıdır.

4. Medyada Denetim: Sapkınlıkları normalleştirmeye çalışan medya içeriklerine karşı toplumsal bir denetim ve farkındalık oluşturulmalıdır.

Modern dünya, insana fıtratını unutturarak maddi kazanç uğruna manevi değerleri yok saymaktadır. Ancak İslam'ın yol göstericiliğiyle hareket eden birey ve toplumlar, bu buhranın üstesinden gelebilir ve insani değerleri yeniden ihya edebilir. Allah'ın sınırlarına riayet eden bir yaşam, dünya ve ahiret saadetinin anahtarıdır.

Halüsinasyon ve Dini İnançlardaki Sapmalar

İnsanlık tarihi boyunca metafizik ve gayb âlemi, insan zihnini en çok meşgul eden konuların başında gelmiştir. Ancak bu alan hakkında bilgi sahibi olmadan yapılan yorumlar, hem dinî hem de akılcı yaklaşımlar açısından sakıncalıdır. Özellikle müşrik ve münafık zihniyetin metafizik âleme dair çeşitli iddiaları, gerçek bilgi yerine zan ve varsayımlara dayanır. Bu durum, İslam'ın kesin olarak reddettiği bir düşünce biçimidir. Kur'an-ı Kerim'de bu tür iddiaların batıl olduğu, insanları hak yoldan saptırdığı açıkça belirtilmiştir. Kur'an, müşriklerin melekleri dişi olarak isimlendirmesi gibi iddiaların cehalet ürünü olduğunu bildirir:

> "Şüphesiz ahirete inanmayanlar meleklere dişi isimleri isimlendiriyorlar. Ve onların bu hususta hiçbir bilgileri yoktur. Onlar sadece zanna uyuyorlar ve şüphesiz zan gerçekten yana hiçbir şey kazandırmaz." (Necm Suresi 27-28)

Bu ayet, zan ve varsayımlara dayalı konuşmanın, hakikati ortaya koymada bir değeri olmadığını ifade eder. Benzer şekilde, Zuhruf Suresi'nde şu uyarı yer alır:

> "Ve onlar sonsuz merhamet sahibinin kulları olan melekleri dişi saydılar. Onların yaratılışlarına tanıklık mı ettiler? Onların tanıklığı yazılacaktır. Ve onlar sorgulanacaklardır." (Zuhruf Suresi 19)

Bu ayetler, melekler gibi gayb âlemiyle ilgili iddiaların ilimsiz bir yaklaşım olduğunu vurgular. Bu tür yaklaşımlar, müşriklerin ve hakikatten uzak kişilerin temel yanlışlarını gözler önüne sermektedir. Modern dönemde, metafizik âleme dair iddialar, bazı kişiler tarafından daha da ileri taşınmış ve dinî bir kisveye büründürülmüştür. Özellikle birtakım şahıslar, kendi tecrübelerini manevi bir derinlik ya da ilahi bir tebliğ gibi sunmuşlardır. Aşağıda bu tür iddialardan bazıları yer almaktadır:

1. Fetullah Gülen: "Peygamberimiz Türkçe Olimpiyatlarına katıldı."

Bu iddia, tamamen delilsizdir ve Nebimiz Muhammed'in şahsiyetine karşı büyük bir saygısızlık teşkil eder. İslam'a göre peygamberlerin ruhaniyetine dair bu tür iddialar, dinin özüne aykırıdır.

2. Alparslan Kuytul: "Peygamber şu anda miting alanımızda."

Nebimiz Muhammed'in gayb âlemine intikalinden sonra bu tür iddialar, açık bir şekilde İslam akidesine ters düşmektedir. Bu yaklaşım, İslam'da kesinlikle reddedilen bir hurafe anlayışını temsil eder.

3. İskender Evrenesoğlu: "Allah'ı gördüm, onunla konuştum."

Allah Teâlâ'yı görmek ya da onunla birebir konuştuğunu iddia etmek, İslam'ın tevhid inancını zedeleyen bir yaklaşımdır. Bu tür ifadeler, bir kişinin akıl ve ruh sağlığı açısından incelenmesi gereken ciddi bir sorun olduğunu gösterir.

4. İmam-ı Rabbani: "Allah'ı kadın şeklinde gördüm."

Allah, hiçbir şeye benzemez ve insan aklı ile tasavvur edilemez. Bu tür tasvirler, İslam'ın Allah tasavvuruna açıkça aykırıdır ve tehlikeli bir yanılgıya işaret eder.

Bu tür iddialar, yalnızca kişilerin kendi zihin dünyalarını yansıtmaktan ibarettir. Ancak daha büyük bir tehlike, bu tür halüsinasyonların veya yanlış yorumların, insanların din algısını bozmaya yol açmasıdır. Dini değerleri tahrif eden bu tür yaklaşımlar, İslam'ın net ve evrensel öğretileriyle asla bağdaşmaz. Müşriklerin ve münafıkların gayb âlemine dair zan ve varsayımlara dayanan iddiaları, hem dinî hem de akılcı yaklaşımlarla çürütülebilir. Kur'an-ı Kerim, bu tür iddiaların batıl olduğunu açıkça ortaya koyar ve insanları ilimsiz konuşmaktan sakındırır. Günümüzde ise benzer iddiaların bir tür halüsinasyon ya da kişisel zihin sapması olduğu, bilimsel ve dinî bakış açısıyla açıklanmalıdır. Bu tür sapmalara karşı doğru bilgi ve Kur'an'ın rehberliği her zaman en sağlam kılavuzdur.

Müminlerin Hatalarında Saklı Olan Hayırlar

Hata yapmak, insanın fıtratı gereği kaçınılmaz bir durumdur. İnsanın yaşadığı dünya imtihanlarla doludur ve bu süreçte yapılan hatalar, müminin kulluk bilincini artıran, ona yeni kapılar açan önemli bir unsurdur. Cahiliye toplumları hata yapmayı bir utanç kaynağı olarak görüp, hataları cezalandırma veya alay konusu etme eğilimindeyken, İslam ahlakında hata yapmak insan olmanın bir parçası olarak görülür ve her hatanın içinde bir hayır olabileceği bilinciyle değerlendirilir. Cahiliye toplumlarında hata yapmak, bireyin toplum içindeki itibarını zedeleyen, onu küçük düşüren ve fırsatlarından mahrum bırakan bir durum olarak kabul edilir. Bu nedenle insanlar, hata yapmaktan çekinir ve bu korku, bireylerin doğal ve insani deneyimlerini sınırlayan bir kaygıya dönüşür. Hata yapma korkusu, kişinin yeni şeyler öğrenmesini, denemelerini ve gelişimini engelleyebilir. Cahiliye toplumlarında hatalar, bireyin değerini düşüren bir unsur olarak görülürken, bu yaklaşım bireyleri içsel bir sıkışmışlığa ve sürekli bir mükemmellik baskısına sürükler. Kur'an ahlakında hata yapmak, insan olmanın doğal bir sonucu olarak değerlendirilir. Müminler, bir kişinin hatasını gördüklerinde onu yargılamak yerine, şefkat ve merhametle yaklaşır, ona destek olurlar. Çünkü mümin, hatanın insanın zayıflığına işaret ettiğini ve Allah'ın sonsuz rahmetine muhtaç olduğunu bilir. İnsan kusurlarıyla vardır ve önemli olan bu kusurları fark edip, onları telafi etmek için çaba göstermektir. Bir mümin hata yaptığında, bu durum onun Allah'a olan yakınlığını artıran bir fırsata dönüşür. Hata yaptığını fark eden kişi, samimi bir pişmanlıkla Rabbine yönelir ve bağışlanma diler. Bu, müminin Allah'a olan teslimiyetini ve tevekkülünü artırır. Aynı zamanda müminin bu pişmanlık ve tövbe süreci, onun aynı hatayı tekrar etmeme kararı almasını sağlar ve imanını daha da güçlendirir. Müminin yaptığı hatalardan çıkardığı dersler, onun hem dünyevi hem de uhrevi hayatında önemli bir yere sahiptir. Bir hata, mümini kendisini sorgulamaya, nefsini terbiye etmeye ve daha dikkatli olmaya teşvik eder. Bu süreç, müminin kalbinde derin bir Allah korkusu ve sevgisi oluşturur. Çünkü hatadan sonra gelen samimi tövbe, Allah'ın sonsuz merhametinin bir tezahürüdür ve mümin, bu rahmetle daha da güçlenir. İslam, her olayın bir kader planı içinde gerçekleştiğini öğretir. Bu bilinç, müminin hata yapmayı bir felaket veya utanç kaynağı olarak değil, Allah'ın bir hikmeti olarak görmesini sağlar. Mümin, her olayda bir hayır olduğuna inanır ve bu inanç, onun tevekkülünü artırır. Hatalar da bu kaderin bir parçasıdır ve mümin, bu hataları birer imtihan olarak kabul edip, ders çıkarır. Müminin hayatında yaptığı hatalar, onu Allah'a yaklaştıran ve imanını güçlendiren değerli birer deneyimdir. Cahiliye toplumlarının aksine, Kur'an ahlakında hata yapmak, kişinin insanlığının bir göstergesi ve Allah'ın rahmetine yönelmesi için bir vesiledir. Hatalarını fark eden ve bu hataları telafi etmek için çaba gösteren bir mümin, hem dünyada hem de ahirette kazançlı çıkar. Bu bilinçle hareket eden bir mümin, her hatanın ardında bir hayır olduğunu bilir ve Allah'a olan teslimiyetini derinleştirir.

İnşaAllah ve Âmin: Kur'an'a ve Geleneksel İnançlara Dair Bir İnceleme

İslam, insanların hayatlarına rehberlik etmek amacıyla vahiy yoluyla gönderilen bir dindir. Bu din için Kur'an yeterlidir.   Ancak, zamanla geleneksel uygulamalar, bazı dini kavramların yanlış anlaşılmasına ve gereksiz yere eklemeler yapılmasına yol açmıştır. Bu yazıda, özellikle "İnşaAllah" ve "Âmin" ifadelerinin Kur'an'daki yerini ve geleneksel inançlarla olan ilişkisini inceleyeceğiz. "İnşaAllah" kelimesi, Arapça kökenli olup "Allah dilerse" anlamına gelir. Müslümanlar, gelecekteki bir olay hakkında kesin bir ifade kullanmadan önce, bu kelimeyi söylerler. Çünkü, Allah'ın iradesi dışında hiçbir şeyin gerçekleşmeyeceği inancı İslam'ın temel taşlarındandır. Bu ifade, insanların kendi iradelerinin sınırlı olduğunu ve her şeyin Allah'ın dilemesiyle gerçekleşeceğini hatırlatır. Diğer taraftan, "Âmin" kelimesi, dua bitiminde kullanılan bir sözcüktür ve "Allah kabul etsin" anlamına gelir. Genellikle dua edilen şeyin kabul edilmesi için bir dilektir. Ancak, "Âmin" kelimesinin Kur'an'da açıkça emredildiğine dair bir delil bulunmamaktadır. Bu da geleneksel uygulamaların, zamanla dinin bir parçası haline geldiğini gösteren önemli bir noktadır. Kur'an, insanlara doğru yolu göstermek için indirilen bir kitaptır. İçeriğinde hayatın her alanına dair kapsamlı hükümler barındırır. Ancak, "İnşaAllah" ifadesi, Saffat Suresi 102. ayetinde geçmektedir. Kehf Suresi'nde

de Müslümanlara belirli durumlarda "Allah dilerse " demeleri emredilir. Örneğin, gelecekteki bir olay hakkında konuşurken bu ifade kullanılmalıdır. Kur'an'da, Allah'ın dilemesi dışında hiçbir şeyin gerçekleşmeyeceği gerçeği vurgulanır. Bu durum, kader anlayışıyla da yakından ilişkilidir. Diğer taraftan, "Âmin" kelimesi Kur'an'da geçmez. Kur'an'da duanın sonunda "Âmin" denmesi gerektiğine dair bir hüküm bulunmamaktadır. Bu da geleneksel uygulamaların Kur'an'dan bağımsız olarak zamanla geliştiğini gösterir. Geleneksel İslam yorumlarında, dua sonrasında "Âmin" demek, dua eden kişinin dileklerinin kabul edilmesini istemesi anlamına gelir. Ancak bu uygulama, Kur'an'da doğrudan bir emir olarak yer almaz. Geleneksel İslam, çoğu zaman Kur'an'daki emirlerin yanı sıra hadislere de dayanmaktadır. Bu hadisler, Nebimiz Muhammed'in hayatına dair uygulamaların birer örneği olarak kabul edilir. Ancak, bazen geleneksel uygulamalar, Kur'an'ın açık hükümleri yerine geçmektedir. Bu durum, özellikle "Âmin" gibi ifadelerin kullanımı ve diğer bazı dini ritüellerde kendini gösterir. Kur'an'a dayanmayan bir uygulamanın, zamanla toplumda yaygınlaşması ve dinin bir parçası gibi kabul edilmesi, geleneksel İslam'ın bir özelliği haline gelmiştir. Geleneksel bir bakış açısına göre, "Âmin" demek, dua eden kişinin niyetinin Allah'a sunulması için önemlidir. Ancak, Kur'an'a göre, Allah'ın iradesi dışında hiçbir şey gerçekleşmez. Bu, her şeyin Allah'ın kontrolü altında olduğunu kabul etmek anlamına gelir. Dolayısıyla, "Âmin" gibi bir ifadenin zorunluluk taşıması, Kur'an'ın mesajıyla çelişir. İslam'da kader, Allah'ın her şeyin yaratılışını ve her olayın sonucunu belirlemesi olarak tanımlanır. Kader anlayışı, insanın geleceği üzerinde hiçbir gücünün olmadığına ve her şeyin Allah'ın dilemesiyle şekillendiğine dair güçlü bir inançtır. Bu bağlamda, Müslümanlar "İnşaAllah" demekle, Allah'ın iradesine boyun eğdiklerini ve her şeyin O'nun dilemesiyle olacağını kabul ettiklerini ifade ederler. Kur'an, insanları kaderlerine rıza göstermeye çağırırken, aynı zamanda Allah'ın kudretini ve her şeyi kontrol etme gücünü vurgular. Bu yüzden, bir Müslüman, geleceğe dair kesin bir şey söylemeden önce "İnşaAllah" demelidir. Çünkü insan, ne kadar plan yaparsa yapsın, sonunda her şey Allah'ın dilemesiyle gerçekleşir. Sonuç olarak, "İnşaAllah" ve "Âmin" gibi ifadelerin Kur'an'daki yeri, geleneksel uygulamalarla karşılaştırıldığında farklılıklar gösterir. "İnşaAllah", Kur'an'a dayanan bir ifade olarak, Allah'ın iradesine teslim olmayı ve insanın kaderinin Allah tarafından belirlendiğini kabul etmeyi simgeler. Ancak "Âmin" kelimesi, Kur'an'da bir zorunluluk olarak yer almaz, ancak geleneksel olarak dua sonrasında kullanılır. Fakat Amin kelimesi kaldırılması gereken bir bidat olan kelimedir. İslam'ın özündeki teslimiyet ve Allah'a duyulan güven, her bir Müslümanın hayatında önemlidir. Bu doğrultuda, Kur'an'ın hükümleri, insanların doğru yolu bulmalarında bir rehber olarak kalmalıdır. Geleneksel uygulamalar, Kur'an'ın emirleriyle örtüşmeli ve zamanla gelişen yanlış anlamaların önüne geçilmelidir.

Cahiliye Toplumunu Terk Etmek: İslâm'ın Işığında Bir Yolculuk

Cahiliye toplumunun terk edilmesi, İslâm'ın özünü anlamak ve bu özle yaşamak adına bir zorunluluktur. Bu terk ediş, yalnızca dış dünyaya değil, aynı zamanda kişinin içsel dünyasına da bir dönüşümdür. İslâm, insana yalnızca maddi değil, aynı zamanda manevi bir değişimde önerir. Kuran'da, müminlere cahliliye hayatından uzak durmalarını tavsiye eden pek çok ayet bulunmaktadır. Bu terk ediş, hem bireysel hem de toplumsal anlamda bir devrim niteliğindedir. Cahiliye toplumu, esasen nefsin ve toplumun şekillendirdiği değerlerle hareket eden bir toplumdur. İnsanlar, toplumsal ve geleneksel bağlarla bağlı kalıp, Allah'ın emirlerinden uzak bir şekilde yaşamaya devam ederler. Bu bağlamda, İslâm, insanları bu bağlardan koparıp Allah'ın yoluna yönlendirir. Kehf Suresi'nde bu terk edişin gerekliliği şöyle anlatılmaktadır:

"Ve hani Tanrı'dan başka hizmet ettikleri şeylerden uzaklaşmıştınız. Mağaraya gidip sığının ki Rabbiniz size merhametini yaysın ve size işinizi kolaylaştırsın." (Kehf, 16)

Bu ayet, müminlere sadece dışsal bir terk edişi değil, aynı zamanda bir içsel dönüşümü ifade eder. Allah'a inanmak ve O'nun yolunda olmak, kişinin tüm ilişkilerini Allah'ın rızasına göre yeniden şekillendirmesi gerektiğini gösterir. Kişi, ailesinden, akrabalarından, toplumun diğer bireylerinden gelen baskılara karşı koyarak yalnızca Allah'a ve O'nun vahyine tabi olmalıdır. Kur'an, müminlere bir sevgi ölçüsü sunar ve bu ölçü yalnızca İslâm'ın özüne dayalıdır. Müminlerin birbirini sevmeleri, yalnızca kan bağının veya soy sop ilişkisinin bir sonucu değildir. Bu, insanların sevgisini ve bağlılığını sadece Allah ve O'nun Resûlü doğrultusunda inşa etmeleri gerektiği anlamına gelir. Müslümanın kalbinde sevgi, sadece dini ve ahlaki esaslarla şekillenir.

Mücâdele Suresi'nde bu bağ açıklanmıştır:

“Tanrı'ya ve ahiret gününe iman eden bir kavmin Tanrı'ya ve Resulune karşı çıkanlara yakınlık gösterdiklerini bulamazsın. Babaları yahut oğulları yahut kardeşleri yahut akrabaları bile olsa işte onların kalplerine iman yazmıştır. Ve onları kendinden bir ruh ile desteklemiştir. Ve onları altlarından ırmaklar akan bahçelere sokacaktır. Orada ebedî olarak kalacaklardır.” (Mücâdele, 22)

Buradaki vurgu, sevginin Allah’ın rızası ve ahiret bilinci doğrultusunda şekillenmesi gerektiğidir. Ailevi bağlar, maddi ilişkiler veya toplumun baskıları, kişinin İslâm’la olan sevgisini gölgeleyecek unsurlar olmamalıdır. İslâm, kan bağına dayalı kardeşlik değil, iman temelli bir kardeşlik anlayışını getirmiştir. Cahiliye toplumunun değer yargıları, İslâm’ın değerleriyle çelişir. İslâm, insanı yalnızca Allah’a kulluk etmek üzere yaratan bir dindir. Bu sebeple, bir müminin vakti, boş yere tartışmalarla veya geleneksel düşüncelerin peşinden sürüklenmekle harcanmamalıdır. İslâm’a göre, müminin zamanının kıymeti büyüktür. Gereksiz sohbetler ve ruhsuz insanlarla geçirilen zaman, kişinin inancını zayıflatabilir. Bu noktada, bireylerin İslâm’ın gerekliliklerini hayatlarına geçirmeleri ve sadece din kardeşleriyle vakit geçirmeleri gerektiği anlaşılmaktadır. Cahiliye toplumundan uzaklaşmak, yalnızca sosyal bir değişim değil, aynı zamanda bireyin içsel bir dönüşüm geçirmesidir. İslâm’a göre, kişinin sevgi ölçüsü yalnızca Allah’a ve O’nun elçisine olan bağlılıkla şekillenir. Aile, soy, ve akrabalık ilişkileri, İslâm’a olan bağlılıkla sınırlandırılmalıdır. Mümin, vakit kaybetmeden, kendini Allah’a ve O’nun vahyine adamalıdır. Kişi, zamanını, inançlarına ve ahlaki değerlerine uygun bir şekilde kullanmalıdır. Cahiliye toplumundan uzaklaşmak, sadece dışsal bir hareket değil, aynı zamanda ruhsal bir yüceltmedir. Allah’ın rahmetine nail olabilmek için, tüm bu değerler ışığında, mümin, yalnızca Allah’ın rızasını gözetmeli ve bu yolda ilerlemelidir.

Hayatın Anlamı ve Ego ile Mücadele: İslami Perspektiften Bir Değerlendirme

İnsanın bu dünyada var oluşunun anlamı, sorusu tarih boyunca en çok tartışılan ve merak edilen konulardan biri olmuştur. "Ne amaçla yaratıldın?" sorusu, insanın varoluşunun özünü ve amacını sorgulayan bir yaklaşımdır. İslam inancına göre, insanın yaratılış amacının en temel cevabı, Allah’a ibadet etmek ve O'na teslim olmaktır. Zâriyât Suresi'nin 56. Ayeti, bu gerçeği net bir şekilde ifade eder: “Ben, cinleri ve insanları sadece bana ibadet etmeleri için yarattım.” Bu ayet, insanın varlık amacının, sadece dünyada dünyevi zevklerle yaşamak değil, aynı zamanda ahlaki ve manevi bir yolculuğa çıkmak olduğunu hatırlatmaktadır. İnsanın yaşadığı "anlam krizi" ise çoğunlukla kendi egosu ile yüzleşmesinden kaynaklanır. Ego, insanın kendi benliğini ön planda tutması, kendi isteklerini ilah edinmesi, ve bu doğrultuda yaşamasıdır. Kur'an, bu durumu Furkân Suresi'nin 43. Ayeti’nde şöyle açıklar: “Hevasını tanrısı edineni gördün mü? Sen mi onun üzerine vekil olacaksın.” Bu, insanın egoizmi ile yüzleştiği ve bu egoya taptığı zaman aslında bir ilahî kayıptan başka bir şey kazanmadığına işaret eder. İnsan egosunu ön plana alarak, Allah’tan uzaklaşır ve dünyevi zevklerle tatmin olmaya çalışırken, gerçek huzurdan uzaklaşır. İnsan, kendi benliğini bir put gibi yüceltmeye başladığında, bu putunun karnı aç olur, övülmez ve hak ettiği saygıyı görmez. İnkâr edenlerin, tüm dünyevi zevklerini tüketip "güzel" bir hayat sürdükleri, ancak ahirette bu zevklerin karşılığını bulamayacakları vurgulanır: "Dünya hayatınızda hoş şeylerinizi zayi ettiniz. Ve bunlarla sefa sürdünüz. Bunlarla bugün yeryüzünde büyüklük taslamanızdan ve fasık olduğunuzdan alçaltıcı azab ile cezalandırılacaksınız." (Ahkaf 20). Bu noktada, insanın egosunun ve dünyevi arzularının peşinden gitmesinin bir sonu olmadığı, ancak gerçek huzurun Allah’a yönelmeyle bulunabileceği ortaya çıkar. İnsan ancak kalbini Allah’a yönelterek, O’na sarılarak ve Kur’an’ın öğretilerini hayatına yansıtarak huzuru bulabilir. Ra’d Suresi’nin 28. Ayeti, kalpleri yalnızca Allah’ın zikriyle mutmain olanları tanımlar: “Onlar iman edenler ve kalpleri Tanrı'yı anmakla tatmin olanlardır. İyi bilin ki kalpler Tanrı'yı anmakla tatmin olur.” İnsan, ego ve dünyevi isteklerden arınarak, Allah’ın öğrettiklerine teslim olursa, gerçek huzuru ve mutluluğu bulur. Said Nursi’nin hayatı, iman ve egosuz yaşamın bir örneği olarak karşımıza çıkar. O, her türlü dünyevi zevki terk etmiş, zindanda dahi kalbi huzur içindeydi. Çünkü imanı vardı ve bu iman, egosuz bir yaşamın anahtarıydı. Said Nursi'nin söylediği gibi: “Madem iman gibi hadsiz derecede kıymettar bir nimet bizde vardır, ihtiyarlık da hoştur, hastalık da hoştur, vefat da hoştur. Nâhoş bir şey varsa o da günahtır, sefahettir, bid’atlardır, dalâlettir.” (Lem'alar, Yirmi Altıncı Lem'a). Bu bakış açısı, insanın gerçek huzuru ve mutluluğu yalnızca Allah’a yönelmekle bulabileceğini öğretir. Kur’an, insanın karşılaştığı her türlü musibetin, yaratılışın bir parçası olduğunu hatırlatır. Allah’ın her şeyi bildiği ve her şeyin O’nun takdiriyle gerçekleştiği inancı, insanı teslimiyet ve huzur içinde yaşama yoluna yönlendirir. Enam Suresi’nin 59. Ayeti’nde: “Ve gaybın anahtarları O'nun yanındadır. O'ndan başkası onları bilmez.” denir. İnsan, hayatındaki her olayın Allah’ın bilgisi dahilinde gerçekleştiğini kabul ederse, her musibete karşı daha sabırlı ve daha huzurlu olabilir. Hadid Suresi 22-23. Ayetleri ise, insanın dünyevi zevkler ve dünyaya olan aşırı tutkusunun bir anlam taşımadığını anlatır: “Yere ve nefislerinize ulaşan

musibet yoktur ki onu meydana getirmeden önce bir kitapta olmasın. Şüphesiz bu Tanrı'ya kolaydır. Elinizden çıkan üzerine üzülmemeniz için ve size verdiği ile sevinmeyesiniz. Ve Tanrı kibirli ve böbürleneni sevmez.” Burada insanın, kaybettiklerinde üzülmeyip, kazandıklarında da şımarma yerine, her durumda Allah’a teslim olması gerektiği vurgulanmaktadır. İnsanın bu dünyadaki varlık amacının ne olduğu sorusu, sadece felsefi bir soru değil, aynı zamanda manevi bir arayıştır. Kur’an, insanın varoluşunun amacının Allah’a ibadet etmek olduğunu bildirirken, ego ve dünyevi zevklerden uzaklaşmayı, gerçek huzurun Allah’a yönelmekte olduğunu öğretir. Said Nursi’nin yaşamı, iman ve egosuz bir yaşamın örneğidir. İnsan, kalbini Allah’a yöneltip O’nun öğretilerini hayatına yansıttığında, gerçek huzura ulaşabilir. Zira insan, ancak Allah’a teslim olarak, içsel huzuru bulabilir.

O'nu Bul!

Hayat, insanın içsel dünyasında yaşadığı karmaşa ile şekillenir. Dış dünyada yaşadığımız olgular, iç dünyamızdaki huzursuzlukları yansıtabilir, fakat dışarıya yönelik arayışlar çoğu zaman içsel huzuru bulmamıza engel olur. İnsan, bazen içindeki fırtınayı dindirmek için dış dünyaya kaçmaya çalışır. Hangi hobiyi denediğini, hangi meşgale ile vakit geçirdiğini hatırladığında, gerçek huzuru bulamadığını fark eder. Çünkü huzur dış dünyada değil, insanın içinde, onun Yaratan’ına yakınlığında saklıdır. İnsanın varlık amacı, yalnızca dünyada mutlu olmak değil, aynı zamanda yaratıcısına olan yakınlığını hissetmektir. Zariyat Suresi’nde “Ben, cinleri ve insanları bana ibadet etmeleri dışında yaratmadım.” (Zariyat 56) ayeti, bu gerçeği net bir şekilde ortaya koyar. İnsan, yalnızca bu dünyadaki geçici zevklerle değil, Allah’a olan kullukla huzuru bulabilir. İçsel sıkıntılar, dışarıya atılma isteği, gerçek huzuru ve anlamı arama çabası, aslında insanın içindeki Allah’a yakın olma arzusunun bir yansımasıdır. Allah’a yakın olmadan, insan dış dünyadaki huzuru bulamaz. Hobi çöplüğünde dolaşmak, insanın bir arayışı olabilir. Fakat, insan yalnızca geçici hazlarla tatmin olamaz. Sürekli olarak dışarıya çıkma, rahatlama ya da bir şeylerle meşgul olma çabaları, aslında insanın içindeki boşluğu doldurma çabasıdır. Ruhun dertlerine çözüm aramak, kendini sürekli olarak dış dünyaya atmak, aslında kişinin kendisini anlama noktasındaki eksikliğindendir. O'nu bulmadan, gerçek huzuru bulmak imkansızdır. Her şeyin bir anlamı vardır ve o anlam, insanın yaratıcısını tanımasıyla mümkündür. İnsanın içindeki kıyamet, ruhsal bir fırtınadır. Çoğu zaman, insan bu fırtınadan kurtulmak için dışarıya doğru bir kaçış arar. Ama her dışsal kaçış, içsel huzuru getirmez. O’na uzak durarak, ruhsal karmaşayı çözemezsiniz. İçsel huzur, ancak Allah’a yakın olmakla mümkündür. Allah’a yakınsanız, dış dünyadaki zorluklar sizi etkilemez. O’na yakın olmak, ruhsal dengeyi ve huzuru bulmak anlamına gelir. Çünkü Allah’ın varlığı, her şeyin ötesindedir. Her şey O’nun kudretiyle var olur ve her şeyin nihai anlamı O’ndadır. O'nu bulmak, ruhsal bir yolculuktur. Bu yolculuk, sadece dışsal bir arayış değil, içsel bir uyanıştır. İçsel huzuru bulmak, Allah’a teslimiyetle mümkündür. Dış dünyadaki bütün meşguliyetler, içsel huzurun yerine geçemez. Hangi hobiyi denemiş olursanız olun, hangi uğraşla zaman geçirmiş olursanız olun, O'na yakınlaşmadığınız sürece gerçek huzuru bulmanız mümkün değildir. İnsanın içindeki fırtına, Allah’a yakınlıkla diner. İnsan, Allah’a yakın olmadan dünya üzerinde rahat bir yaşam süremez. O’na yakın olmak, yalnızca dini vecibeleri yerine getirmekle değil, aynı zamanda her durumda Allah’ın varlığını hissedebilmekle mümkündür. O’na yakınsanız, hiçbir şeyin uzaklığı sizi yormaz, çünkü her şeyin sahibi Allah’tır. Her şeyin anlamı O’nun kudretinde saklıdır. Sonuç olarak, insanın içindeki huzursuzluk, yalnızca Allah’a yakınlıkla sona erer. O’nu bulmak, insanın varlık amacını anlamasıdır. Allah’a yakın olunduğunda, dünya üzerindeki hiçbir zorluk insana ağır gelmez. O’nu bulmadan huzur bulmak imkansızdır. Dış dünyadaki her şey, ancak Allah’a yakın olunduğunda anlam kazanır. O'nu bul, O'nsuz yaşayamazsın. Denedin; biliyorsun.

Kim Kimdir?

İslam, hem bireylerin hem de toplumların yönünü belirleyen bir öğreti olarak, insanları doğru yola sevk etmeyi amaçlar. Kur'an, insanlara yalnızca doğru yolu göstermekle kalmaz, aynı zamanda yanlış yolları da tanıtarak, insanlara seçim yapabilme yetisi kazandırır. Ancak, insanlar Kur'an'daki kavramları ve İslam'ı bilmedikleri, tanımadıkları için bu kavramları doğru anlamakta ve değerlendirmekte zorlanırlar. Bu yazıda, müslüman, müşrik ve münafık kavramları arasındaki farkları anlamaya çalışacağız ve bu kavramların doğru bir şekilde nasıl tanımlanması gerektiğine değineceğiz.

1. Müslüman Kimdir?

Müslüman, kelime olarak "Allah’a teslim olan" kişiyi tanımlar. Ancak bu teslimiyet, sadece dil ile yapılan bir açıklama değildir; gönülden bir kabul ve yaşamda uygulamadır. Gerçek bir Müslüman, Kur'an'ı rehber

edinir, onun öğretilerine sadık kalır ve hayatını bu öğretiler doğrultusunda şekillendirir. Müslüman olmak, aynı zamanda insanın kalp ve zihin düzeyinde de bir teslimiyetini gerektirir. Müslüman, Allah'a inanır, Kur'an'ın yeterliliğini kabul edip sorguya çekileceği kaynağın Kur'an olduğunu bilir. Hayatını Kur'an hükümlerine göre sürdürür. Müslüman, Kur'an'dan bakarak insanlara, olaylara ve hayata doğru bir perspektiften yaklaşır. Bu doğru bakış açısı, Müslümanların ahlaki değerlerini ve hayat felsefelerini oluşturur. Kur'an'da belirtilen doğrulara dayalı bir yaşam sürmek, Müslümanın esas amacıdır.

2. Müşrik Kimdir?

Müşrikler, kendilerini Müslüman kabul eden ancak İslam'ın özüne aykırı inançlar taşıyan Kur'an'ın yeterliliğini kabul etmeyen, Allah'ın hükmünde mezhepler ve cemaatler yoluyla ortaklar edinen, hadislere uyan kişilerdir. Müşriklerin temel özelliği, tek bir Allah'a inanıp, Allah'ın birliğini kabul etmekle beraber Allah'a ortaklar koşmaktır. Bu insanlar, bazen farklı tanrılara ya da doğa güçlerine inanarak, Allah'ın birliğini zedeleyen inançlar geliştirirler. İslam'a göre, müşriklerin inançları tamamen hurafelere, kültüre ve rivayetlere dayalıdır. Müşrikler, kendilerini Müslüman zannederler; ancak aslında şirk içerisindedirler. İslam, şirkin kesinlikle yasak olduğu bir dindir. Müşrikler, aynı zamanda gerçek Müslümanları da yanlış yolda olarak görebilirler. Onlar için doğru yol, kendi inançlarıdır ve bu yüzden İslam'ın öğretilerine karşıt fikirler geliştirebilirler. Müslüman, müşriklerin inançlarını yanlış bulur çünkü bu inançlar Kur'an'a aykırıdır.

3. Münafık Kimdir?

Münafıklar, dışarıdan Müslüman gibi görünseler de aslında kalben Müslüman olmayan kişilerdir. Münafıklar, kendi içlerinde inançsızdırlar; ancak toplumda kabul görmek, çıkar sağlamak ya da tehlikelerden korunmak amacıyla İslam'ı benimsemiş gibi davranırlar. Münafıklık, İslam'da son derece tehlikeli bir durumdur çünkü bu kişiler hem kendi inançlarını gizlerler hem de toplumu yanıltarak gerçek Müslümanları aldatmaya çalışırlar. Münafıklar, içsel olarak gerçekte iman etmedikleri için, İslam'a karşı bir derin kuşku taşırlar. Bununla birlikte, dışarıdan baktığınızda müslüman gibi görünebilirler. İslam toplumunda münafıklar, bazen "kahraman" gibi görünür, fakat onların gerçek amacı çıkarları doğrultusunda toplumu etkilemek ve İslam'ı içten çürütmektir. Müslüman, bu tür kişilerden kaçınmak için sürekli bir dikkat ve bilgelik içerisinde olur, çünkü münafıklar toplum için büyük bir tehlike oluşturabilir.

4. Kur'an'ın Rehberliği ve Doğru Yola Yönlendirme

Kur'an, insanlara doğru yolu göstermekle birlikte, aynı zamanda yanlış yolları da tanıtarak, bu yollardan kaçınmak için insanlara öğüt verir. Kur'an, yalnızca doğru yolu gösteren bir kitap değildir, aynı zamanda insanları her türlü yanlış inançtan ve sapkınlıktan sakındıran bir kitaptır. Müslümanlar, Kur'an'dan alacakları derslerle, hayatlarını doğru bir şekilde şekillendirebilirler. Kur'an, tıpkı bir harita gibi, insanların doğru yolu bulmalarını sağlar. Fakat, insanlar Kur'an'ın rehberliğine başvurmadıklarında, her gün hatalar zincirine yeni halkalar ekleyebilirler. Bunun sonucunda, insanlar gerçek inançlarını kaybedebilir ve sapkınlıklarla dolu bir yolda ilerleyebilirler. İslam'ın temeli, yalnızca doğruyu değil, yanlışları da tanımaktır. İnsanlar, doğruyu bulmak için yanlışlardan sakınmalı ve her iki yolu da iyi bilmelidirler. Müslüman olmak, sadece bir kimlik değildir; aynı zamanda bir yaşam biçimidir. Müslüman, hayatını Kur'an'ın öğretilerine göre düzenler ve bu öğretiler doğrultusunda doğruya yönelir. Müşrikler, İslam'ı doğru anlamadıkları için yanlış yoldadırlar. Münafıklar ise, gerçekte inanmadıkları halde İslam'ı kabul ettiklerini göstermek için dışarıdan Müslüman gibi davranırlar. Ancak, yalnızca Kur'an'ın rehberliğine başvurarak, doğru yolu bulabiliriz. Bu, her Müslüman için en temel sorumluluktur. Kur'an, insanların sadece doğruyu değil, aynı zamanda yanlış olanı da görmelerine yardımcı olur. "O kitap, onda şüphe yoktur, takva sahipleri için bir rehberdir. " (Bakara 2) ayeti, insanlara doğru yolu gösteren ve onları yanlışlardan sakındıran bir rehberdir. İslam'ı anlamak, yalnızca kelimeleri öğrenmekle değil, aynı zamanda bu kelimelerin içindeki anlamları ve öğretileri hayatımıza geçirebilmekle mümkündür.

Kur'an'ın Tefsiri ve Anlaşılması: Kur'an'ın Kendi Kendini Açıklaması

Kur'an, Allah'ın kelamıdır ve en doğru şekilde anlaşılabilmesi için yalnızca Kur'an'la tefsir edilmesi gerekmektedir. Yani Kur'an'ın içerdiği mesajın ve hükümlerin sadece diğer Kur'an ayetleriyle açıklığa kavuşturulması gereklidir. İslam'da dini öğretilerin kaynağı yalnızca Kur'an'dır. Başka bir ifade ile, Kur'an'ı anlamak için dışsal kaynaklardan, hadislerden ve mezheplerden bağımsız bir yaklaşım gereklidir.

Çünkü hadisler, tarihsel olarak kaynağı şüpheli olan ve zamanla eklenen söylemlerden oluşur, dolayısıyla Kur'an'ın temel öğretisiyle çelişebilirler. En'âm Suresi'nin 114. Ayeti, bu hususu net bir şekilde ortaya koymaktadır. Allah, Kitap'ı açık bir şekilde indirdiğini ve ondan başka bir hakem aramanın yanlış olacağını bildirir. Kur'an, her bir ayetin açıklamasını ve anlamını içerir. Her ayet, diğer ayetlerle bir bütün olarak anlaşılmalıdır. Yani, bir ayetin açıklaması, yalnızca başka bir ayet yapabilir. Bu, Kur'an'ın anlaşılması için başka kaynaklara başvurulması gerektiği anlamına gelmez. Aksine, Kur'an'ın kendisi, müslümanların doğru inanç ve davranışlarını şekillendirecek her şeyi barındıran bir kaynaktır. Bu, Kur'an'ı açıklamayı değil, yalnızca Kur'an'a dayalı olarak anlamayı gerektirir. Hadislerse Kur'an ile çelişmektedir. Kur'an'ın doğru bir şekilde anlaşılabilmesi için, hadislerin değil, sadece Kur'an'ın öğretilerine odaklanılması gerekmektedir. Dinî öğretilerin temeli, bir kişinin Allah'ın kelamına ve sadece ona dayandırılmalıdır. Çünkü geleneksel dini otoritelerin ve âlimlerin sözleri, bazen Kur'an'a uygun olmayan yorumlar içerir ve bu da doğru yolu bulmada bir engel teşkil edebilir. Kur'an'a dayalı olmayan yorumlar, kişilerin düşüncelerini, kültürel bağlamları ve zamanla gelişen dini anlayışları yansıtır. Bu da doğru anlamı bulmada yanlış yönlendirmelere yol açabilir. Gelenekçi düşüncenin ve hadislerin, zaman içinde nasıl efsaneleştiği ve nasıl "şeyh" ya da "evliya" olarak kabul edilen kişilerin sözlerinin dinden daha önemli hale gelebileceği göz ardı edilmemelidir. Ancak, bu kişiler ve öğretiler, Kur'an'ın özüne, yani sadece ve sadece Kur'an ile yapılan tefsir metoduna uygun değillerdir. Kur'an'a iman, Kur'an'ın tüm ayetlerine ve mesajlarına tam bir teslimiyetle inanmaktır. Âl-i İmran Suresi'nin 7. Ayeti, müminlerin Kur'an'daki müteşabih (benzetmeli) ayetler de dahil olmak üzere tüm ayetlere iman etmeleri gerektiğini vurgular. Müteşabih ayetler, doğrudan anlamı net olmayan veya benzetme yapılan ayetlerdir. Bu ayetlerin doğru yorumlanması gerektiği doğru olsa da, bu yorum yalnızca Allah'a aittir. Müslümanlar, bu tür ayetlere inandıklarını ve bunların tümünün Allah'tan geldiğini ifade etmelidirler. Bu anlayış, akıl ve mantıkla şekillenen bir iman anlayışıdır; zira doğru bir iman, doğru bir tefsirle birleşir. Kur'an'ı anlamak için doğru yol, Kur'an'ın kendi içerisindeki açıklamalara ve birbirini tamamlayan ayetlerin ışığında doğru yorum yapmaya dayalı olmalıdır. Hadislere veya geleneksel dini öğretmenlerin sözlerine dayanan bir yaklaşım, insanı Kur'an'ın özüne ulaşmaktan uzaklaştırabilir. Kur'an, bir bütün olarak anlaşılmalı ve her bir ayetin anlamı, diğer ayetlerle bağlantı kurularak açıklığa kavuşturulmalıdır. Böylece, İslam'ın özüne uygun bir yaşam tarzı geliştirilmiş olur ve sadece Allah'a dayalı doğru bir inanç ve yaşam biçimi oluşturulur.

İslam'ın Toplumsal ve Ahlaki Perspektifi Üzerine Bir Değerlendirme

"Ey insanlar! Şüphesiz sizi bir erkek ve bir kadından yarattık ve birbirinizi tanımanız için sizi milletlere ve kabilelere ayırdık. Şüphesiz Tanrı yanında en üstün olanınız en takvalı olanınızdır. Şüphesiz Tanrı her şeyi bilendir, her şeyden haberdar olandır."(Hucurat Suresi 13. ayet)

İslam, insanlık tarihi boyunca bireylerin ahlaki, toplumsal ve dini sorumluluklarını belirleyen bir öğreti sunmuştur. Bu öğreti, insanın Allah'a kulluk etme sorumluluğu, toplumsal ilişkilerdeki adalet ve eşitlik anlayışları gibi konuları kapsar. Özellikle Hucurât Suresi 13. ayetinde belirtilen, insanların ırk, renk, soy ve cinsiyet gibi dışsal farklılıklardan bağımsız olarak takva bakımından Allah katında değerli oldukları anlayışı, İslam'ın toplumsal eşitlik ve adalet anlayışını net bir şekilde ortaya koymaktadır. Hucurât Suresi 13. ayet, İslam'ın toplumsal yapısındaki eşitlik ve birlik anlayışını vurgulamaktadır. Ayet, insanların farklı kabilelerden, halklardan, ırklardan ve cinsiyetlerden gelmiş olsalar da, bunların Allah katında bir üstünlük sebebi olmadığını belirtir. Aksine, Allah katında en üstün olan, takvaca en ileride olandır. Bu, toplumsal ilişkilerde, insanlar arasındaki farkların değil, bireysel ve toplumsal sorumlulukların önem taşıdığını ifade eder. Bazı toplumlarda "Cennet annelerin ayakları altındadır" gibi hurafeler yaygın olarak kullanılmaktadır. Ancak bu anlayış, İslam'ın özüne ters düşen bir inanışa işaret etmektedir. İslam'a göre, cennete girmek için tek bir koşul vardır: Allah'a inanç ve O'na uygun şekilde yaşamak. Bir kişinin sadece anne olması, ona ilahi ödül olan cenneti garantilemez. Cennet, Allah'a kulluk eden ve O'nun emirlerine uyan insanlar için ayrılmıştır. Bu nedenle, annelik gibi kutsal bir kavramın, sadece bir toplumsal rol olarak kabul edilmesi ve bunun cennet için yeterli bir gerekçe olarak görülmesi, İslam'ın öğretileriyle bağdaşmaz. Her bireyin, cennete girmesi için Allah'ın rızasına uygun bir yaşam sürmesi gerekir. Hurafeler, dinin özünden sapmalar ve yanlış inanışlar olarak kabul edilir. "Anne olduğu için cennete girmek" gibi inanışlar, kişiyi şirke düşürebilir. Şirk, Allah'a ortak koşmak anlamına gelir ve İslam'da en büyük günahtır. Bu tür hurafelerin kabul edilmesi, Allah'ın yalnızca kendisine ait olan kudretini başka varlıklara atfetmek anlamına gelir. İslam, kişinin yalnızca Allah'a güvenmesini ve sadece Allah'a ibadet etmesini öğütler. İslam'da annelik çok değerli bir kavramdır, ancak bu, sadece anneliğin Allah'ın rızasına uygun bir şekilde yerine getirilmesi gerektiği anlamına gelir. Bir birey, Allah'a inanıp O'nun emirlerine uygun yaşarsa,

cennete gitmeye layık olur. İslam'da kulluk, bireysel bir sorumluluk olduğu kadar toplumsal bir sorumluluktur da. İnsanlar arasındaki eşitlik, adalet ve sorumluluk bilinci, İslam'ın temel öğretilerindendir. Her birey, yaşadığı toplumda, Allah'ın emirlerine uygun şekilde hareket etmekle yükümlüdür. Allah'ın rızasına uygun bir yaşam, sadece ibadetlerle değil, toplumsal adaletin sağlanması, başkalarına zarar vermemek ve iyiliği teşvik etmekle de ölçülür. Hucurât Suresi 13. ayet, bu toplumsal sorumluluğu hatırlatırken, aynı zamanda bireylerin kendi takvalarına odaklanmaları gerektiğini vurgular. İslam, insanları Allah'a kulluk etmeye ve toplumsal adaleti sağlamaya davet eder. Her bireyin Allah katındaki değeri, ırkına, soyuna, cinsiyetine veya sosyal statüsüne göre değil, takvasına göre belirlenir. Anneliğin ve diğer toplumsal rollerin önemi büyük olsa da, bu roller, bir kişinin Allah'a uygun bir yaşam sürmesiyle birlikte anlam kazanır. Hurafelerden kaçınmak, doğru inanç ve doğru yaşam tarzı ile Allah'a kul olmak, cennete giden yoldaki temel şartlardır. İslam, insanların Allah'a olan yakınlıklarını artırarak, toplumsal barışı ve adaleti tesis etmeyi amaçlar.

Karanlıklardan Aydınlığa: Körlüğün İmtihanı ve İlahi Hikmet

Kur'an-ı Kerim, insanı derin tefekkür ve muhasebeye yönlendiren ilahi bir rehberdir. Abese Suresi, insanın zayıflıklarını ve ahlaki hassasiyetlerini gözler önüne sererek, toplumsal ve bireysel sorumluluklarımız üzerine düşünmemizi sağlar. Bu surede geçen kör bir sahabenin yaşadığı olay, insan psikolojisi ve ilahi hikmet açısından birçok ders barındırmaktadır. Abese Suresi'nin ilk ayetlerinde, Nebimiz Muhammed'in kendisine gelen kör bir sahabe ile yaşadığı olay anlatılır:

> "Yüzünü ekşitti ve döndü. Kör ona geldi diye. Ne bilirsin belki o arınacak? Yahut öğüt alacak ve öğüt ona fayda sağlayacak." (Abese, 1-4)

Bu ayetler, Allah'ın kuluna olan bakış açısının insan algısından ne denli farklı olduğunu gösterir. Nebimiz Muhammed'in o anda gösterdiği davranış, insanın doğal bir zaafı olan öncelik hatası üzerine bir ikazdır. Ancak burada durup kör olan sahabenin penceresinden bakmak, olayın farklı bir yönünü anlamamıza yardımcı olabilir. Kör bir insanın, toplumsal ötekileştirilme ve değersizlik duygusuyla mücadele ederken, ilahi bir rehberden ümit bekleyip hayal kırıklığı yaşaması kolayca bir sınav haline gelebilir. Kör bir insanın psikolojisi, hem fiziki bir mahrumiyetin hem de toplum tarafından maruz kalınan ayrımcılığın getirdiği ağır yükü taşır. O sahabe belki de, "Benim talebim neden önemsenmedi? Allah'a yönelmek isterken neden dışlandım?" diye düşünmüş olabilir. Ancak burada önemli olan, bu duyguların Allah'a yönelme sürecinde bir basamak haline gelmesidir. Allah'ın, her türlü mahrumiyetin ve acının ilacını kendi rahmetinde sakladığını bilmek, bu imtihanı anlamlı kılar. Allah'ın gönderdiği elçilerin yaşamlarına baktığımızda, her birinin ayrı bir hikayesi ve sınavı olduğunu görürüz. Elçi Süleyman gibi ihtişam ve güçle donatılan resuller olduğu gibi, hiçbir dünyevi nimeti tatmamış, hatta ötekileştirilmiş resuller de vardır. Nebimiz Muhammed, bir kral elçi olmayı reddederek mütevazı bir yaşamı seçmiştir. Bu durum, Allah'ın hikmetine olan teslimiyetin bir göstergesidir. Kör olan sahabenin yaşadığı durum da böyledir. Onun fiziksel körlüğü, aslında ruhsal bir uyanışın vesilesi olabilir. Nitekim Allah'ın her bir kuluna özel bir kader tayin ettiğini şu ayet vurgular:

> "Ve kendisine onunla yürüyebileceği bir ışık verdiğimiz kimsenin örneği karanlıklar içinde ondan çıkışı olmayan kimsenin gibi midir? Kâfirlere yapmış oldukları işte böyle çekici kılındı." (En'âm, 122)

Bu ayet, körlüğün ruhtan yoksun olmayla ilgili olduğunu belirtir. İnsan ruhtan yoksun olduğunda hakikatten uzak kalır. Körlük, bir insanın yalnızca fiziksel bir durumu değil, aynı zamanda ruhsal bir uyanışa vesile olan bir ilahi eğitim sürecidir. Bir insan, fiziksel ya da sosyal durumlarından dolayı kendini değersiz hissettiğinde, bu duyguların Allah katındaki değeriyle bağdaşmadığını hatırlamalıdır. İnsanların öncelikleri ve değerlendirmeleri, ilahi ölçülerden çoğu zaman sapar. Nebimiz Muhammed'in o anda gösterdiği öncelik hatası, Allah tarafından hemen düzeltilmiş ve bu durum kıyamete kadar bir ders olarak insanlara aktarılmıştır. Allah'a teslimiyet, insanın her halükarda kendisini değerli hissetmesini sağlar. Çünkü Allah, kuluna şah damarından daha yakındır ve onu hiçbir durumda terk etmez.

> "Tanrı kuluna yeterli değil mi?" (Zümer, 36)

Bu ayet, insanın yaşadığı tüm zorluklarda dayanması gereken en büyük gücü işaret eder. Bir kör, bir yetim ya da bir ötekileştirilmiş birey olabilirsiniz. Ancak bu durumlar, Allah'ın rahmetine olan yakınlığınızı artıran vesilelerdir. Abese Suresi'nde geçen olay, hem Nebimiz Muhammed'e insani zaaflarının bir

hatırlatması hem de ilahi hikmetin bir göstergesidir. Kör bir sahabenin, bu olay sonrasında imanında ve azminde ne denli ilerlediği, fiziksel bir mahrumiyetin ruhsal bir zenginliğe dönüşebileceğini gösterir. Her insan, kendi kaderinde Allah'a yaklaşmak için farklı imtihanlarla karşılaşır. Körlük gibi görünen bir durum, aslında ilahi nura açılan bir kapıdır. Allah, her kulunu eşsiz bir yolculuğa davet eder. Bu yolculukta önemli olan, gözlerin görüp görmemesi değil, kalbin hakikate açık olmasıdır. Çünkü gerçek anlamda gören, Allah'ın nuruyla bakan ruh sahibi kişidir.

Kandil Geceleri ve İslam'ın Hakikati: Kur'an'a ve Vahye Dayalı Bir Değerlendirme

Kandil gecelerinin kutlanması, özellikle Müslüman toplumlar arasında yaygın bir gelenek haline gelmiştir. Ancak bu kutlamaların Kur'an ve İslam'ın temel öğretisiyle ne kadar örtüştüğü ve ne kadar doğru bir şekilde icra edildiği üzerine çeşitli tartışmalar bulunmaktadır. İslam'ın özünden sapmadan bu meseleye yaklaşmak, sadece dini ibadetleri değil, toplumsal değerleri de doğru bir şekilde anlamayı gerektirir. İslam'da, bir şeyin güzel veya doğru olup olmadığını belirlemede ilk ve en önemli kaynak, şüphesiz ki Kur'an'dır. Kur'an, İslam'ın öğretilerinin kaynağıdır ve her konuda Müslümanlara rehberlik eder. Bu bakımdan, herhangi bir ibadet veya kutlama, özellikle Kur'an'da yer almıyorsa, İslam'ın özüne uygun olmayabilir. Kandil gecelerinin ihya edilmesi, Kur'an'da doğrudan bir öğreti olarak bulunmamaktadır. Bu nedenle, kandil geceleri gibi ibadetler yerine getirildiğinde, bu kutlamaların gerçekten İslam'a uygun olup olmadığı sorgulanmalıdır. Güzel ve doğru olanı belirlemek, toplumun değer yargıları ya da gelenekleriyle değil, ancak vahiy ile mümkündür. İslam'a göre, güzel ahlak, yalnızca toplumdan, ebeveynden veya çevreden alınan öğretilerle şekillenen bir değer değildir. Aksine, güzel ahlak ve doğru davranış, vahiy ile belirlenir. Bireysel ve toplumsal akıl, sadece Kur'an'dan beslenmeli; alışkanlıklar, menkıbeler ve halk arasında yaygınlaşan inançlar, İslam'ın temel öğretileri ile karşılaştırılmalıdır. Bankacılık ve faiz sistemi, İslam dünyasında Siyonist güçlerin ekonomik ve manevi sömürüsünün bir aracı haline gelmiştir. Faizle kazanılan paralar, bir yandan İslam ülkelerindeki ekonomileri çökertirken, diğer yandan bu sistemle büyütülen sermaye, Batı'nın küresel politikalarına hizmet etmektedir. Bu bağlamda, kandil kutlamaları gibi ritüellerin, ekonomik ve kültürel çözülmeyi durdurmadığı ve gerçek değişimi getirmediği açıktır. Kandil geceleri, dinî anlamda birlik ve beraberlik çağrısı yapıyor gibi görünse de, İslam dünyasında bu kutlamaların birleştirici bir etkisi olduğu söylenemez. Ümmetin gerçek anlamda bir araya gelmesi, kandil gecelerinin ibadetle kutlanmasından değil, Kur'an'ın öğretileri doğrultusunda bir araya gelmekten geçer. Müslümanların gerçek birliği, Allah'ın emirlerine sıkı sıkıya bağlılıkla sağlanabilir. Kandil kutlamaları, bu birliği sağlamak yerine, toplumsal ve siyasal sorunların farkında olmayan bir halkın zihnini meşgul edebilir ve çözüm üretme yerine, mevcut sorunları göz ardı etmeye yol açabilir. Kur'an'da, "İnkâr edenler birbirlerinin velileridir" (Enfâl, 73) buyurulmuştur. Bu, Müslümanların sadece birbirlerine dayanarak, gerçek anlamda bir ittifak kurmaları gerektiğini ifade eder. Kandil gecelerinin kutlanmasıyla, İslam dünyası arasındaki derin bölünmelerin çözülmesi mümkün değildir. Ümmetin parçalanmışlığı, sadece ritüellerle giderilemez. İslam'ın özüne uygun bir birlik, önce Kur'an'ı doğru bir şekilde okumak ve yaşamakla mümkün olacaktır. Kur'an, Müslümanlara gerçek hidayetin ve başarının, yalnızca doğru bir şekilde cihad etmekle mümkün olduğunu bildirir. Cihad, yalnızca silahlı mücadele değil, aynı zamanda ruhsal ve toplumsal bir mücadeleyi de kapsar. İslam ümmeti, günümüzde her yönüyle bozulmuş bir durumda olup, gerçek bir değişim için yalnızca geleneksel ritüellerin ötesine geçerek, Kur'an'ın öğretilerini hayatlarının merkezine almalıdır. Kandil geceleri ve benzeri geleneksel kutlamalar, bu amaca ulaşmak için yeterli değildir. Gerçek şifa Kur'an'dadır ve şifa bulmak için, Müslümanlar vahyi rehber edinmeli ve İslam'ı tüm yönleriyle yaşamalıdır. Bu anlamda, kandil gecelerini kutlamak yerine, toplumsal ve kültürel sorunların gerçek mahiyetini anlamak ve çözüm yolları üretmek, Müslümanların gerçek hidayetini sağlayacak tek yol olacaktır.

İslam'daki Kriz ve Kadir Gecesi: Hurafelerden Arınma Zamanı

İslâm dünyası bugün siyasî, iktisadî ve kültürel anlamda ciddi bir kriz içerisindedir. Bu krizin temel nedenlerinden biri, Kur'an'ın sahih hükümleri yerine, hurafe ve uydurma rivayetlerin dine yön vermesidir. Özel gecelerin ihyası, İslam coğrafyasındaki bu çarpıklığın somut bir örneğini oluşturur. Özellikle "Kadir Gecesi" ile ilgili rivayetler ve bu gecenin ne zaman olduğu konusundaki belirsizlikler, Kur'an dışı kaynaklara dayanarak dinî hayatın şekillendirildiğini açıkça göstermektedir. Kur'an-ı Kerim, Kadir Suresi'nde "Kadir Gecesi"nden bahseder ancak bu gecenin hangi tarih olduğu hakkında hiçbir bilgi vermez. Bununla birlikte geleneksel İslâm anlayışı, uydurma hadisler ve çelişkilerle dolu rivayetlere dayanarak bu geceyi belirlemeye çalışmıştır. Örneğin:

1. Son Yedi Geceden Biri: Buhârî'nin Leyletü'l-kadr 2'de geçen bir rivayette, Kadir Gecesi'nin Ramazan'ın son yedi gecesinde aranması gerektiği belirtilir.

2. Son On Gece: Başka bir rivayette ise bu gecenin Ramazan'ın son on gününde olduğu ifade edilir (Buhârî, Leyletü'l-kadr 3).

3. Tek Sayılı Geceler: Çelişkiler burada bitmez; başka bir rivayette ise son on gecenin tek sayılı gecelerine işaret edilir.

4. Belirsiz Tarihler: Rivayetlerde 29, 27 veya 25. gece gibi farklı tarihler verilmiş, hatta bazı rivayetlerde, bu bilginin Nebimiz Muhammed'ten kaldırıldığı iddia edilmiştir (Buhârî 1874).

Bütün bu çelişkiler, Kadir Gecesi'nin belirlenmesi noktasında gelenekçi yaklaşımların tutarsızlığını gözler önüne serer. İslam dünyasında Diyanet İşleri Başkanlığı gibi kurumlar da bu çelişkileri çözmek yerine, 25. geceyi Kadir Gecesi ilan ederek hurafe sarmalını büyütmüştür. Ancak bu gecenin hangi gece olduğu konusunda, ne Kur'an'da ne de sahih bir rivayette açık bir bilgi bulunmamaktadır. Kur'an'da özel gecelerde ibadet etmenin bir gereklilik olduğuna dair hiçbir emir bulunmamaktadır. Kur'an'ın genel anlayışı, ibadetin belirli bir zamana ya da mekâna sıkıştırılmaması gerektiğini vurgular. En'âm Suresi'nin 50. ayetinde Nebimiz Muhammed, "Sadece bana vahyolunanı takip ederim." diyerek Allah'a kulluğun yalnızca vahye dayalı olması gerektiğini belirtir. Bu çerçevede Nebimiz Muhammed'in, Kur'an'da yer almayan bir uygulama olan "Kadir Gecesi ibadeti" için özel bir çaba sarf etmesi düşünülemez. Müslümanı 365 gün boyunca Allah'a kulluk eder ve ibadet hayatını Kur'an ayetleri doğrultusunda şekillendirir. Allah'ın rahmeti ve bağışlaması, belirli bir geceyle sınırlı değildir; O, her zaman tövbe eden kullarını bağışlamaya hazırdır. Hadislerde yer alan, Kadir Gecesi'nde ibadet edenlerin günahlarının affedileceği gibi ifadeler, Kur'an'la çelişir. Allah'ın rahmet kapısı her zaman açıktır ve günahların affı, yalnızca samimi bir tövbe ve doğru yolda yürümekle mümkündür. Ancak gelenekçiler, bu tür rivayetlere dayanarak bir geceyi ihya etmenin insanları cennete götüreceği yanılgısını yaymaktadır. Bu durum, İslam dünyasında ibadet anlayışının şekilcilik ve kolaycılık üzerine kurulduğunu gösterir. İnsanlar, yıl boyunca Allah'ın emirlerini yerine getirmek yerine, bir geceyi ibadetle geçirerek günahlarından kurtulabileceklerini sanmaktadır. Bu anlayış, Kur'an'daki İslâm'ın ruhuna tamamen aykırıdır. Kur'an'dan uzaklaşmanın sonuçları, İslam dünyasında apaçık görülmektedir. Müslüman toplumlar, bugün emperyalizmin ve sömürünün pençesindedir. Siyasî ve ekonomik krizler, sosyal adaletsizlik ve kültürel yozlaşma, İslam dünyasını zillete sürüklemiştir. Furkan Suresi'nin 30. ayetinde Nebimiz Muhammed'in, "Ve Resul Ey Rabbim! Şüphesiz kavmim bu Kur'an'ı terk edilmiş edindiler dedi." şeklindeki şikâyeti, bugün İslam coğrafyasındaki durumu özetler niteliktedir. Gelenekçiler, uydurma hadisler ve hurafelerle dini şekillendirmiş, halkları Kur'an'ın rehberliğinden uzaklaştırmıştır. Kur'an, insanları yalnızca Allah'a kulluk etmeye davet eder. En'âm Suresi'nin 162. ayetinde, "De: Şüphesiz salatım ve ibadetim ve hayatım ve ölümüm alemlerin Rabbi Tanrı içindir." ifadesi, bir Müslüman'ın tüm hayatını Allah'a adaması gerektiğini ortaya koyar. İslam dünyasının yeniden ayağa kalkması, Kur'an'a dönmesiyle mümkün olacaktır. Özel gecelere ve hurafelere dayalı ibadet anlayışı terk edilmeli Kur'an'ın yeterliliği kabul edilmelidir. Ancak bu şekilde, zillet yerine izzet kazanılabilir ve İslam dünyası hak ettiği yüceliğe ulaşabilir. Kadir Gecesi gibi konular üzerinden dinin şekillendirilmesi, İslam dünyasını bir hurafe sarmalına sürüklemiştir. Kur'an, yalnızca Allah'a kulluğu emreder ve ibadetin şekilsel değil, bütüncül bir anlayışla yapılmasını ister. Bugün İslam dünyasının içinde bulunduğu zilletin çözümü, uydurma rivayetlere sırt çevirip Kur'an'a dönmekten geçmektedir. Bu dönüş, yalnızca bireysel ibadetleri değil, toplumsal yapıyı da dönüştürecek bir adım olacaktır.

Gelenekçi Din Algısı ve Kur'an Merkezli İslam: Dinî Bayramlar Üzerine Bir Değerlendirme

Dinî bayramlar, İslam toplumunda derin bir sosyal ve kültürel öneme sahiptir. Ancak bu bayramların, İslam'ın kaynağı olan Kur'an'da yer almaması, konuyu teolojik bir tartışma haline getirmiştir. Geleneksel din algısıyla Kur'an merkezli İslam anlayışı arasındaki bu fark, bayramların dinî meşruiyetini sorgulayan bir düşünceyi doğurmuştur. Peki, bu bayramlar gerçekten İslam'ın bir parçası mı, yoksa tarih boyunca oluşmuş bir gelenek mi? Kur'an, İslam dini için yeterli olan kaynak olarak apaçık bir şekilde yol göstericidir:

> "Kendilerine okunmakta olan Kitabı sana indirmemiz onlara yetmedi mi? Şüphesiz bunda iman eden bir kavim için gerçekten bir rahmet ve bir öğüt vardır." (Ankebût Suresi, 51)

Bu ayet, İslam'ın temelinde Kur'an'ın yeterliliğini vurgular. Ancak gelenekçi din anlayışına göre, İslam, sadece Kur'an ile sınırlı olmayıp, hadisler, mezhepler ve tarihsel yorumlarla zenginleşmiştir. Bu bağlamda dinî bayramlar, İslam'ın asli bir unsuru olarak değil, geleneklerin ve toplumların din anlayışlarına kattığı ritüeller olarak karşımıza çıkar. Dinî bayramlar, İslam dünyasında sadece manevi bir etkinlik değil, aynı zamanda toplumsal dayanışmayı pekiştiren bir olgu olarak görülür. Gelenekçiler, bayramların toplumu birleştirdiğini, küsleri barıştırdığını ve ticari hayatı canlandırdığını savunurlar. Ancak bu iddialar, Ortadoğu'nun günümüzdeki sosyoekonomik ve kültürel durumuna bakıldığında eleştiriye açıktır:

Bölünmüş Toplumlar: Yüzyıllardır bayram kutlayan İslam toplumları, bugün onlarca parçaya bölünmüş durumdadır. Emperyalist ve Siyonist etkiler, bu toplumları sömürü nesnesine dönüştürmüştür.

Kültürel Yozlaşma: Bayramların varlığı, ne ekonomik eşitsizlikleri, ne faiz sisteminin etkilerini, ne de toplumsal yozlaşmayı engelleyebilmiştir. Kur'an'ın emrettiği infak ve zekât kurumları çökmüş, yerine tüketim odaklı bir bayram anlayışı gelmiştir.

Kur'an'da "bayram" kavramına rastlanmaz. Bu, bayramların dinî bir vecibe değil, toplumsal bir âdet olduğunu düşündürmektedir. Kur'an, ibadetlerin ve dinî ritüellerin Allah'ın belirlediği sınırlar içinde olması gerektiğini vurgular. Bu sınırların ötesine geçmek, insanın Allah'a din öğretmeye kalkışması olarak görülür:

> "De: Tanrı'ya dininizi mi öğreteceksiniz? Göklerde ve yerde olanları Tanrı bilir. Tanrı her şeyi bilendir.'" (Hucurât Suresi, 16)

Gelenekçi din anlayışı, tarih boyunca çeşitli örf ve âdetleri dinin bir parçası haline getirmiştir. Bu durum, İslam'ın özünden uzaklaşmasına ve insanların Kur'an yerine dedelerinin izlerini takip etmelerine neden olmuştur:

> "Hayır! Şüphesiz biz babalarımızı bir ümmet üzerinde bulduk. Ve şüphesiz biz de onların izledi üzerinde gidiyoruz dediler." (Zuhruf Suresi, 22)

Bayramlar, bu örflerin en görünür örneklerinden biridir. Ancak bu ritüellerin insanlığın hangi sorununu çözdüğüne dair somut bir kanıt bulunmamaktadır. Dinî bayramlar, İslam toplumlarının bir geleneği olarak varlığını sürdürse de, Kur'an merkezli bir İslam anlayışında meşruiyetleri tartışmalıdır. İslam, bireyin ve toplumun hem bu dünyada hem de ahirette kurtuluşunu hedefler. Bu hedef, ancak Kur'an'a dönülerek ve dinî ritüellerin Kur'an'daki temellerine uygun şekilde icra edilmesiyle mümkündür. Bayramların dinî bir vecibe olarak görülmesi, İslam'ın özünden uzaklaşmak anlamına gelir. Kur'an, anlaşılmaz bir kitap değildir ve insanlara doğruyu yanlıştan ayırmak için rehberlik eder. Bu rehberliğe kulak vermek, İslam'ın birey ve toplum üzerindeki etkisini güçlendirecek ve gerçek anlamda birliği sağlayacaktır.

> "Emrolunduğun şeyi açıkça söyle ve ortak koşanlara aldırma." (Hicr Suresi, 94)

Kur'an'a Göre Mescit ve Günümüzdeki Camiler: Anlam ve Uygulama Farkları

Günümüzdeki İslami ibadet mekanları olan camiler ve Kur'an'da tarif edilen mescit kavramı arasında önemli farklar bulunmaktadır. Bu makale, Kur'an'daki mescit kavramı ve günümüzdeki camilerin işlevsel ve manevi anlamda farklılıklarını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Ele alınan konu, hem tarihsel bir perspektiften hem de dini metinlerin analizi üzerinden değerlendirilecektir. Kur'an'da geçen mescit kelimesi, secde edilen veya Allah'a teslimiyetin ve saygının gösterildiği yer anlamına gelir. Mescit, sadece ibadet için değil, vahyin öğrenildiği, tefekkür edildiği ve takva ehli bireylerin yetiştiği bir mekan olarak tarif edilir. Bu bağlamda mescit, sosyal ve manevi bir okul niteliği taşır. Tevbe Suresi'nin 108. ayeti, mescitlerin temel işlevini açıkça belirtir:

> "Onda asla durma ilk günden takva üzere kurulan mescit içinde durmaya daha uygundur. Onda erkekler temizlenmeyi sever. Ve Tanrı temizlenenleri sever. "

Bu ayet, mescitlerin takva temelinde inşa edilmesi gerektiğini ve burada sadece ibadet değil, manevi bir arınma ve bilinçlenme sürecinin de gerçekleştiğini vurgular. Kur'an'ın tasvir ettiği mescitler ile günümüzdeki camiler arasında ciddi işlevsel ve kavramsal farklılıklar bulunmaktadır:

1. Manevi Ruhun Eksikliği:

Günümüzde camiler, çoğunlukla namaz kılmak ve ezan okumak gibi ritüellerin merkezi olarak kullanılır. Ancak Kur'an'ın tarif ettiği mescitler, aynı zamanda vahiy derslerinin işlendiği, toplumun manevi ve ahlaki olarak arındığı mekanlardır. Bu işlevsellik, camilerde büyük ölçüde kaybolmuştur.

2. Sadece Namaz Mekanı Olması:

Camilerdeki ibadet anlayışı genellikle namaz kılmakla sınırlıdır. Halbuki mescit, yalnızca bir ibadet mekanı değil, aynı zamanda bireylerin Allah'a teslimiyet ve saygıyı derinlemesine öğrendikleri bir okuldur. A'râf Suresi'nin 31. ayetinde müminlerin mescitlere temiz ve güzel bir şekilde gitmeleri emredilmiştir. Bu, mescitlerdeki kaliteli atmosferi ve manevi disiplini yansıtır.

3. Profesyonel Din Görevlileri:

Kur'an'da imamlık ya da müezzinlik gibi maaşlı dini görevlilerin varlığına dair bir ayet bulunmamaktadır. İslam'ı tebliğ eden resuller ve nebiler, hiçbir şekilde tebliğleri karşılığında ücret talep etmemiştir. Hud Suresi'nin 51. ayetinde bu durum şu şekilde ifade edilir:

> "Ey kavmim! Bundan dolayı sizden bir ödül talep etmiyorum. Benim ödülüm ancak beni yaratanın üzerinedir. Akıl erdirmez misiniz?"

Oysa camilerde, maaşlı imamlar ve müezzinler aracılığıyla ibadetler organize edilmektedir. Bu durum, mescitlerin Kur'an'da tasvir edilen halinden uzaklaşmasına neden olmuştur.

4. Gençlerin ve Toplumun İlgisizliği:

Camilerin işlevselliği, sadece ritüellere odaklandığı için gençler ve toplumun diğer kesimleri tarafından ilgi görmemektedir. Camiler, Kur'an'daki mescitlerde olduğu gibi vahiy dersleri ve manevi tefekkür için bir merkez haline getirilmediği sürece bu ilgisizlik devam edecektir. Kur'an'da cenaze namazına dair herhangi bir ayet bulunmamaktadır. Bu uygulama, hadislerde geçen rivayetlere dayanmaktadır. Ancak Kur'an, ölen bir mümin için yapılması gerekenleri dua ve tefekkür çerçevesinde tarif eder. Haşr Suresi'nin 10. ayetinde bu durum şu şekilde ifade edilir:

> "Ve onlardan sonra gelenler Rabbimiz bizi ve bizden önce inanmış olan kardeşlerimizi bağışla ve inananlara karşı kalplerimizde bir kin bırakma Rabbimiz şüphesiz sen çok şefkatlisin, sonsuz merhamet sahibisin derler."

Bu ayet, Müslümanların ölen yakınları için dua etmelerini öğütlerken, herhangi bir ritüele vurgu yapmamaktadır.

Kur'an'da mescitler, bir toplumun manevi ve ahlaki kalkınmasının merkezi olarak görülür. Bu mekanlar, Allah'a teslimiyetin, vahiy derslerinin ve tefekkürün yeri olmalıdır. Günümüzde camilerin bu asli fonksiyonlarını yerine getirmemesi, onların toplumdan uzaklaşmasına ve yalnızca ritüel merkezleri haline gelmesine neden olmuştur. Camilerin, Kur'an'da tarif edilen mescitlerle uyumlu hale gelmesi için şu adımlar atılmalıdır:

1. Vahiy Merkezli Eğitim:

Camiler, sadece ibadet mekanları değil, aynı zamanda vahiy derslerinin işlendiği merkezler haline getirilmelidir.

2. Gençlerin Dahil Edilmesi:

Gençlerin camilere ilgisini artırmak için sosyal ve manevi etkinlikler düzenlenmelidir.

3. Profesyonel Maaşlı Sistemden Uzaklaşma:

Din hizmetleri, gönüllülük esasına dayalı bir şekilde yürütülmeli ve din görevlileri, Kur'an'da belirtilen ilkelere göre hareket etmelidir.

4. Cenaze Namazı ve Diğer Ritüellerin Gözden Geçirilmesi:

Kur'an'a uygun olmayan cenaze namazı gibi ritüeller yerine, dua ve tefekkür gibi Kur'an'ın öğretilerine dayanan uygulamalar teşvik edilmelidir. Sonuç olarak, Kur'an'da tarif edilen mescitlerle günümüzdeki camiler arasındaki farklar, İslam toplumunun dini mekanlarını yeniden değerlendirmesi gerektiğini göstermektedir. Bu yeniden değerlendirme, sadece ritüellere odaklanmak yerine, vahiy ve tefekkürün merkezde olduğu bir ibadet anlayışını teşvik etmelidir.

Kur'an ve Hadisler Çerçevesinde Haram Kılınan ve Helal Olan Hayvanların Etleri

İslam'da bir yiyeceğin helal ya da haram oluşu, Kur'an-ı Kerim'deki hükümler ile belirlenir. Kur'an'da açıkça haram kılınanlar dışındaki tüm yiyecekler helal kabul edilir. Ancak, kültürel, mezhepsel ve bireysel tercihler bu konuda farklı algılar oluşturmuştur. Bu makalede, Kur'an ayetleri ve hadisler ışığında helal ve haram kılınan hayvanların etleri ele alınacaktır.

1. Kur'an'da Haram Kılınan Hayvanlar

Maide Suresi 1. Ayet:

Kur'an'da etleri haram kılınan hayvanlar açıkça belirtilmiş ve bunların dışında kalan hayvanların helal olduğu ifade edilmiştir:

> "Ey iman edenler! Sözleşmelerinizi yerine getirin. Siz ihramda iken avlanmayı helal saymamak şartıyla okunacak olanlar dışındaki hayvanlar helal kılındı. Şüphesiz Tanrı istediği hükmü verir. "

Maide Suresi 3. Ayet:

Bu ayette haram kılınan yiyecekler detaylı olarak açıklanır:

> "Size leş, kan, domuz eti, Tanrı'dan başkası adına boğazlanmış, boğulmuş, vurulmuş, yüksekten düşmüş, boynuzlanmış, yırtıcı hayvanın yediği kestikleriniz hariç putlar üzerine boğazlanan ve fal oklarıyla kısmet aramanız haram kılındı. Bunlar fısktır. Bugün artık inkâr edenler dininizden umudu kesmişlerdir. Onlardan korkmayın benden korkun. Bugün sizin için dininizi olgunlaştırdım ve sizin için din olarak teslim olmaya razı oldum..."

Bu ayetlerde açıkça görüldüğü üzere, domuz eti haram kılınmıştır. Bunun dışındaki hayvanların helal olması için belirli şartlar (temiz kesim, Allah'ın adı anılarak kesilmesi vb.) yerine getirilmelidir. Ayrıca, "dinimizin tamamlandığı" vurgulanarak, başka hayvanların haram kılınmayacağı belirtilmiştir.

2. Bakara Suresi ve Temiz Gıdalar

Bakara Suresi 168. Ayet:

Kur'an, yiyeceklerin hem helal hem de temiz olmasını şart koşar:

> "Ey insanlar! Yeryüzünde bulunan helal temiz şeylerden yiyin ve şeytanın adımlarını izlemeyin. Şüphesiz o sizin apaçık düşmanınızdır."

Bu ayetten anlaşıldığı üzere, yiyeceğin helal olması kadar temiz olması da önemlidir. Örneğin, deve idrarı gibi maddeler temiz olmadığı için helal kabul edilmez. Bazıları hadiste süt geçmediği hâlde sütle karıştırılması şifadır derler aslında bunlar kurnazlık peşindedirler çünkü şifa kaynağı olan deve idrarı değil süttür. Böylelikle kurnazlıkla deve idrarı hadisini sahih ilan etmeye kalkışırlar ancak kaçırdıkları bir nokta vardır. Deve idrarı su, üre, kreatinin, amonyak ve çeşitli mineraller içerir. Süt ise proteinler (özellikle kazein ve whey proteinleri), yağlar, laktoz, vitaminler ve mineraller içerir. Bu iki sıvının karıştırılması, temel bileşenleri arasında bazı reaksiyonlar oluşturur. Örneğin:

Üre, suyla çözünebilen bir bileşik olduğu için, idrarla karıştığında süt proteiniyle etkileşime girip bazı çökeltiler oluşur.

Amonyak da, sütle karıştığında sütün pH'ını artırarak, sütün asidik yapısını bozabilir ve bu sütün

proteinlerinin (özellikle kazein) pıhtılaşmasına neden olabilir. Deve idrarı ve süt karıştırıldığında kimyasal olarak çökeltiler veya pıhtılaşmalar oluşabilir ve karışımın kıvamı ve görünümü değişebilir. Bu tür bir karışım, hoş olmayan bir koku ve yapıya sahip olabilir. Yani deve idrarı şifa kaynağı olan sütün dahi şifa kaynağını yok eder.

3. Hadislerde Haram ve Helal

Hadislerden Kur'an'a uyan aykırı olmayan hadislere bakılacak olursa haram ve helal olan yiyecekler hakkında şu hadisler bulunmaktadır:

En'am Suresi 145. Ayet'e Atıf:

Hadislerde haramların açıkça belirtildiği ifade edilmiştir:

> "Bana vahyedilende, yiyen kimse için leş, akıtılmış kan, domuz eti ve Allah'tan başkası adına kesilen hayvandan başkasını yemenin haram olduğuna dair bir şey bulamıyorum." (Ebu Davud: Etime 30)

Tirmizi ve İbni Mace Rivayetleri:

> "Helal, Allah'ın kitabında helal kıldığı; haram, Allah'ın kitabında haram kıldığıdır. Hakkında sükut ettiği şey ise affedilmiştir."

Dârakutnî Rivayeti:

> "Allah bazı şeyleri haram kılmıştır, bunları işlemeyin. Unutmaktan değil, size olan rahmetinden dolayı bazı şeyler hakkında hüküm buyurmamıştır; bunları da soruşturmayın."

Bu hadisler, Kur'an'ın haram kılmadığı yiyecekleri haram ilan etmenin doğru olmadığını vurgular.

4. Mezhepler Arasındaki Farklılıklar

Farklı mezhepler, helal ve haram konularında farklı yorumlar getirmiştir. Örneğin:

Şafi Mezhebi: Tilki ve kirpi etinin helal olduğunu kabul eder.

Hanefi Mezhebi: Tilki eti yenmez, çünkü tiksinti verici kabul edilir.

Şii İnancı: Tavşan eti tiksindirici bulunduğu için yenmez, ancak Kur'an'da yasaklanmadığı için haram değildir.

Bu farklılıklar, bireylerin damak tadı ve kültürel alışkanlıkları ile ilgilidir. Bir yiyeceğin alışılmadık olması, onun haram olduğu anlamına gelmez.

Kur'an, haram olan yiyecekleri açık bir şekilde belirtmiştir: Domuz eti, leş, kan ve Allah'tan başkası adına kesilen hayvanlar. Bunun dışındaki hayvanlar, belirli şartlara uygun şekilde kesildiği sürece helaldir. İslam'da yiyeceklerin helalliği, temizlik ve sağlık boyutu ile birlikte ele alınır. Hadislerde de Kur'an'da belirtilmeyen yiyeceklerin helal olduğu ve bunun bir rahmet olduğu ifade edilmiştir. Mezhepsel farklılıklar, daha çok kültürel alışkanlıklarla ilgilidir ve bu tür tercihler, dini bir zorunluluk değildir. Sonuç olarak, Kur'an ve hadisler çerçevesinde bir yiyeceğin haram kılınması için açık bir delil gereklidir. Bu bağlamda, kişisel damak tadı veya alışkanlıklar, yiyeceklerin dini hükmünü değiştirmez. Mezheplere uyanlara şu soruyu sormak istiyorum: Tek bir mezhep imamı dahi Allah'ın haram kılmadığı bir şeyi kendisine haram kılarsa "Ey iman edenler! Tanrı'nın size helal kıldığı güzel ve temiz şeyleri haram etmeyin ve haddi aşmayın. Şüphesiz Tanrı haddi aşanları sevmez."(Maide suresi 87. ayet) Ayeti gereği haddi aşanlardan olur mu olmaz mı. Örneğin Hanefi birisi tilki veya at eti yer mi? Çünkü İmam Şafii bunların eti helal demiş peki Ebu Hanife ne demiş haram dememiş mi. Bu durumda birisinin helal dediğine diğeri haram demiyor mu. Peki tek bir mezhep imamı dahi Allah'ın hükmünde ortak olabilir mi? Müşrik ortak koşan demektir.

Nebimiz Musa'ya Verilen Kitap Tevrat mı?

Kur'an-ı Kerim'de Nebimiz Musa'nın kıssası sıkça geçmekte ve onun Beni İsrail kavmine gönderilmiş bir

nebi olduğu açıkça ifade edilmektedir. Ancak, Kur'an'da Musa'ya verilen kutsal kitabın isminin Tevrat olduğuna dair açık bir ifade yer almaz. Bu durum, Tevrat'ın Musa'ya mı, yoksa daha geniş bir kapsama mı ait olduğu sorusunu gündeme getirmektedir. Konuyu detaylıca ele alarak inceleyelim.

Kur'an-ı Kerim'de Bakara Suresi 246-247. ayetlerinde Nebimiz Musa'dan sonra Beni İsrail kavminin bir nebiye danışarak bir hükümdar istediği anlatılır. Bu ayetler, Nebimiz Musa'nın vefatından sonra kavminin başına başka bir liderin geçtiğine işaret eder:

> "Musa'dan sonra İsrailoğulları'nın melelerini görmedin mi? Hani nebilerine bize bir hükümdar gönder Tanrı yolunda savaşalım demiştiler. Ya size savaş yazılır da savaşmazsanız? Bizler neden Tanrı yolunda savaşmayalım? Biz yurtlarımızdan ve çocuklarımızdan çıkarıldık dediler. Fakat kendilerine savaş yazılınca içlerinden azı hariç yüz çevirdiler. Ve Tanrı zalimleri çok iyi bilendir." (Bakara, 2:246)

Bu ifadeler, Nebimiz Musa'dan sonra gelen sürecin devam ettiğini ve Musa'ya verilen kitabın yerini farklı nebilerin mesajlarının aldığını düşündürmektedir. Kur'an'da "Tevrat" kelimesi 18 kez geçer ve genel anlamda İncil'den önceki Yahudi nebilere verilen vahiyleri kapsayan bir isim olarak kullanılır. Ancak Tevrat'ın özel olarak Musa'ya verildiğine dair bir ifade yoktur. Hatta Kur'an'ın hiçbir ayeti, Musa'nın kitabının adını açıkça "Tevrat" olarak belirtmez. Bununla birlikte, Musa'ya verilen kitabın levhalar şeklinde olduğu belirtilir:

> "Ve onun için levhalara öğüt ve açıklamasına dair her şeyi levhalara yazdık..." (Araf, 7:145)

Bu ayet, Musa'ya indirilen kitabın "levhalar" halinde olduğunu vurgular. Ancak bu levhaların adı Kur'an'da geçmemektedir. Tevrat'ın Yasa'nın Tekrarı (Deuteronomy) ve 1. Samuel kitaplarında Nebimiz Musa'nın vefatı ve ardından gelen olaylar detaylıca anlatılır. Musa'dan sonra liderliğin Yeşu'ya geçtiği açıkça belirtilir:

> "Musa Yeşu'yu çağırıp bütün İsrailliler'in gözü önünde ona şöyle dedi: 'Güçlü ve yürekli ol! Çünkü RAB'bin atalarına ant içerek söz verdiği ülkeye bu halkla birlikte sen gideceksin. Ülkeyi miras olarak onlara sen vereceksin.'" (Yasa'nın Tekrarı, 31:7)

Bu ifadeler, Musa'nın ölümünden sonra İsrailoğulları kavminin yönetiminin Yeşu'ya devredildiğini ortaya koyar. Bu da, Tevrat'ın birden fazla nebi tarafından yazıldığı ve vahiylerin bir bütün olarak sunulduğu düşüncesini destekler.

Kur'an'da Talût ile Câlût kıssası, Tevrat'ta anlatılan Saul ve Goliath kıssasıyla paralellik göstermektedir:

Kur'an: "Ve nebileri onlara şüphesiz Tanrı size Talut'u hükümdar gönderdi dedi. Üzerimize nasıl hükümdar olabilir? Biz hükümdarlığa ondan daha layığız ve ona maldan bolluk verilmemiştir dediler..." (Bakara, 2:247)

Tevrat: "Ama bazı kötü kişiler, 'O bizi nasıl kurtarabilir?' diyerek Saul'u küçümsediler..." (1. Samuel, 10:27)

Bu anlatımlar, Tevrat'ın farklı nebilerin hikâyelerini ve vahiylerini içeren bir kitap olduğunu ve Musa'ya indirilen kitabın bu bütüne dahil olmadığını düşündürmektedir. Kur'an ve Tevrat'taki ifadeler incelendiğinde, Musa nebiye verilen kitabın isminin Tevrat olmadığı, Tevrat'ın birden fazla nebiye verilen vahiyleri kapsadığı anlaşılmaktadır. Tevrat'taki anlatımlar, Kur'an'da geçen kıssalarla benzerlikler taşır, ancak bu benzerlikler Musa'ya verilen kitabın adını netleştirmez. Bu nedenle, Musa nebiye indirilen kitabın levhalar olarak gönderildiği bilgisi dışında kesin bir isim verilememektedir. Tevrat ise, Musa'dan sonra gelen nebilerin de vahiylerini kapsayan bir koleksiyon olarak karşımıza çıkar.

Kur'an ve İnsanlar Arasındaki İlişki Üzerine Düşünceler

Kur'an, İslam inancına göre Allah'ın kelamıdır ve insanlara doğru yolu gösteren en kutsal kaynaktır. Ancak, bazı insanlar Kur'an'a olan bakışlarını farklı şekillerde ifade etmekte, bazen yanlış anlamalarla veya hurafelerle de bu kutsal kitaba dair görüşler ortaya koymaktadırlar. Bu yazıda, Kur'an'ın "çarpması" ve insanlar üzerinde nasıl bir etkisi olduğu konusuna dair bazı temel yanlış anlamalar ve inançlar üzerinde durulacaktır. Kur'an'ın bir insanı "çarpması" gibi bir inanç, İslam öğretileriyle örtüşmeyen bir kavramdır. Kur'an, Allah'ın kelamıdır ve doğru anlaşılmadığı takdirde insanlar çeşitli şekillerde yanlış

anlamalarla yaklaşabilirler. Bir insanın Kur'an'ı yırtması, yakması veya herhangi bir şekilde ona zarar vermesi, Kur'an'ın kudretini etkilemez. Kur'an'ın gerçek kutsallığı, onun fiziksel bir nesne olarak değerinden değil, içeriğindeki mesajlardan, yani Allah'ın ayetlerinden kaynaklanır. Örneğin, bazı kişiler Kur'an'a el basıp yalan yere yemin ederken, onun "çarpmasından" korktuklarını dile getiriyorlar. Ancak burada gözden kaçırılan nokta şudur: Kur'an, fiziksel olarak bir nesne olabilir; fakat gerçek kutsallığı, o kitabın içinde yer alan mesajlardadır. Bu nedenle, bir kişinin yalan yere yemin etmesi, onun imanını etkileyebilir, fakat Kur'an'a saygısızlık yapmak, onu fiziksel olarak zarara uğratmak, ona zarar vermez. Allah'ın emirleri, yalan yere yemin edenlerin kalplerini etkiler ve bu insanlar tövbe ettikleri takdirde Allah'ın affına mazhar olabilirler. Kur'an'ın sayfaları ve yazılı olduğu materyaller ne kadar kutsal olsa da, önemli olan Kur'an'ın ilettiği mesajlardır. Eğer Kur'an bir telefon klasörüne yazılmış olsaydı, o klasör de aynı şekilde değerli olurdu, çünkü içinde Allah'ın ayetleri yazılıdır. Ancak bu, telefon klasörünün kendisinin kutsal olduğu anlamına gelmez. Kutsallık, sadece fiziksel nesnelerde değil, onların taşıdığı anlamda yatar. Bu anlayış, Kur'an'ın kutsal olan yönünün yalnızca maddi şekliyle değil, anlamı ve mesajlarıyla da ilgili olduğuna işaret eder. Bazı insanlar, Kur'an'a saygısızlık yapıldığında ya da ona el basıldığında Kur'an'ın bir şekilde insanı "çarptığı" inancını taşımaktadırlar. Ancak, bu tür düşünceler genellikle halk arasında yayılan hurafelerden ibarettir. Kur'an, bir nesne olarak çarpma gücüne sahip değildir. Asıl önemli olan, Kur'an'ın içindeki öğretilerin insanın kalbine etkisi ve insanın Allah'a olan bağlılığıdır. Yani, insanlar Kur'an'a karşı nasıl bir tutum sergilerlerse, Allah da onların kalplerindeki niyeti bilir ve buna göre bir karşılık verir. Kur'an'a saygısızlık eden kişiler, yalan yere yemin ettiklerinde günaha girerler. Fakat, İslam inancına göre Allah her zaman bağışlayıcıdır ve samimi bir tövbe ile yapılan hatalar affedilebilir. Önemli olan, kalpten bir pişmanlık duyup tövbe etmek ve Allah'a dönmektir. Bu bağlamda, kalpte oluşan "siyah nokta" ya da benzeri inançlar da doğru değildir. İman, kalbin durumuyla ilgili bir meseledir ve organlar, sadece fiziksel işlevleriyle var olan bir yapıdır. Organ bağışının, insanın günahı üzerinde herhangi bir etkisi yoktur, çünkü iman, bedenin fiziksel yapısıyla değil, kalbin samimi niyetiyle ilgilidir. Kur'an'a saygısızlık gösterenler, onun ne kadar değerli olduğunu anlamadıkları için yanlış bir tutum sergileyebilirler. Ancak, bu tür insanlar Kur'an'a zarar veremezler, çünkü Kur'an'ı yok etmek, onun mesajını yok etmek anlamına gelmez. Kur'an, fiziksel olarak yakılabilir ya da yırtılabilir, ancak onun içindeki mesaj, her zaman tüm insanlığa ulaşmak için var olmaya devam eder. Kur'an, Allah'ın kelamı olup insanlara doğru yolu göstermektedir. Onun fiziksel varlığı ve şekli ne kadar kıymetli olsa da asıl değerli olan, içinde taşıdığı mesajlardır. Kur'an, hiçbir zaman bir insanı "çarpmaz", çünkü o, Allah'ın sözüdür ve her zaman bir insanın kalbine, niyetine ve davranışlarına yön verir. Kur'an'a olan saygı, sadece onun fiziksel şekliyle değil, içindeki öğretilere ve mesajlara gösterilen saygıdır.

Şefaat ve Kur'an Perspektifi: İslam'da Şefaatin Gerçek Anlamı

Şefaat, kelime anlamı itibariyle bir şeyi desteklemek, aracı olmak ve yardım etmek anlamlarına gelir. İslam'da ise şefaat, Allah'ın izniyle, bir kişinin diğer bir kişi için dua etmesi veya bir durumu lehine savunması olarak anlaşılabilir. Ancak, şefaatin İslam'daki yeri ve anlamı, genellikle yanlış anlaşılmakta ve geleneksel yorumlar, bazen şefaatin Allah'tan başka varlıklar tarafından verilebileceği inancına yol açmaktadır. Bu yazıda, şefaat kavramının doğru bir şekilde anlaşılabilmesi için Kur'an'a dayalı bir perspektif sunulacaktır. Kur'an'da şefaatin yalnızca Allah'ın izniyle gerçekleşebileceği ve O'ndan başka kimseye şefaat yetkisi verilmediği açıkça ifade edilmiştir. Şefaatin sahipleri, sadece Allah'ın rızasına ulaşmış olanlar olabilir ve bu durum dahi Allah'ın takdirine bağlıdır. Şefaatin, Allah'ın dilemesi dışında kimse tarafından verilmesi mümkün değildir. Şu ayetler bu durumu açıkça ortaya koymaktadır: Zümer Sûresi 43-44. Ayetler: "Yoksa Tanrı'dan başka şefaatçiler mi edindiler? De: Onlar hiçbir şeye sahip olmasalar ve hatta akıl etmeseler de mi? De: Şefaat tamamen Tanrı'nındır. Göklerin ve yerin mülkü O'nundur. Sonra O'na döndürüleceksiniz." Bu ayet, tüm şefaatin yalnızca Allah'a ait olduğunu ve yalnızca O'nun izniyle gerçekleşebileceğini vurgular. Secde Sûresi 4. Ayet: "Sizin O'ndan başka hiçbir veliniz ve şefaatçiniz yoktur." Bu ayet de yine Allah'ın dışında hiç kimsenin şefaatçi olamayacağına işaret eder.

Taha Sûresi 109. Ayet: "O gün Rahman'ın izin verdiği ve sözünden hoşlandığı kimseden başkasının şefaatinin faydası yoktur." Bu ayette, şefaatin yalnızca Allah'ın izniyle mümkün olacağı açıklanmıştır.

Bazı geleneksel İslami yorumlar, özellikle Şefaat'in Nebimiz Muhammed tarafından yapılacağına inanmaktadır. Bu inanç, birçok kişi tarafından Allah'ın rahmetini ve merhametini anlamadıklarından ortaya atılmaktadır. Oysa ki, şefaatin yalnızca Allah'ın izniyle yapılacağına dair Kur'an ayetleri mevcuttur. Örneğin, Zümer Sûresi 19. Ayette "Üzerine azap kararı hak olanı ateşte bulunan kimseyi sen mi kurtaracaksın?" denilmektedir, bu da şefaatin Allah'a ait olduğunu ve başka kimsenin bu yetkiye sahip

olamayacağını ortaya koyar. Şefaat konusundaki en büyük yanılgı, şefaatin bir "torpil" gibi algılanmasıdır. Müşrikler, Allah'tan başkalarına şefaat etme yetkisi atfederken, bu inanç tamamen Kur'an'a aykırıdır. Yunus Sûresi 18. Ayette, "Ve Tanrı'yı bırakıp onlara zarar vermeyen ve yararı olmayan şeylere hizmet ediyorlar ve bunlar Tanrı katında şefaatçilerimizdir diyorlar. De: Tanrı'ya gökkerde ve yerde bilmediği bir şey mi haber veriyorsunuz? O ortak koştuklarından münezzehtir ve yücedir." Bu ayet, Allah'tan başkalarına şefaat yetkisi verilmesinin ne kadar yanlış bir inanç olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. İslam'da şefaat, yalnızca Allah'ın izniyle gerçekleşir ve bu iznin de kime verileceği tamamen Allah'a bağlıdır. Şefaatin temeli, yalnızca Allah'ın rızasına ulaşan ve salih amelleriyle O'na yakın olan kimselere verilir. İslam'da şefaat, Allah'ın rahmeti ve merhametiyle ilgilidir, ne bir torpil ne de bir aracılık sistemidir. Allah, rahmetiyle dilediği kullarına yardımcı olabilir, fakat bu şefaatin kimin için geçerli olacağı, yalnızca O'nun takdirine bağlıdır. Enbiya Sûresi 26-28. Ayetler, müşriklerin yanlış şefaat inancını reddetmekte ve şefaatin yalnızca Allah'ın izniyle gerçekleşebileceğini belirtmektedir: "Ve Rahman çocuk edindi dediler. Bilakis O münezzehtir. Onurlandırılmış kullardır. O'nun sözünün önüne geçemezler ve onlar O'nun emrini yaparlar. Ellerinin arasında ve arkalarında bulunanı bilir. Ve onlar razı olduğundan başkasına şefaat edemezler. O'nun korkusuyla titrerler." Bu ayetler, Allah'ın rızasına ulaşmış olanların dışındaki kimselerin şefaat edemeyeceğini ve buna kimsenin yetkisinin olmadığını vurgular. Sonuç olarak, şefaat, Allah'ın izniyle gerçekleşebilecek bir durumdur ve yalnızca O'nun takdirine bağlıdır. Şefaatin Allah'tan başka kimse tarafından verilmesi, Kur'an'a ve İslam'a aykırıdır. İslam'da şefaat, bir "torpil" değil, Allah'ın rahmeti ve merhametidir. Müslümanların doğru bir inanca sahip olmaları için şefaat konusunda Kur'an'ın net mesajlarını anlamaları önemlidir. Şefaatin kaynağının Allah olduğunu kabul etmek, sadece sözle değil, aynı zamanda amellerle de ibadetlerin ve niyetlerin doğru olması gerektiğini gösterir. Şirke düşmeden, Allah'a doğrudan yönelerek, O'na her zaman samimi bir şekilde dua etmek ve Allah'tan başka hiçbir aracıyı kabul etmemek, İslam'ın özüdür.

Tanrı Demek Günah Mıdır?

"Tanrı" kelimesi, Türkçede İlah kelimesinin karşılığıdır. Ancak bazı kişiler, bu kelimenin dini açıdan yanlış olduğu ve kullanılmaması gerektiği konusunda çeşitli görüşler öne sürmektedir. Bu yazıda, "Tanrı" kelimesinin kullanımıyla ilgili dini bakış açılarını inceleyecek, farklı kültürlerdeki anlamlarını ve Tanrı'ya atıfta bulunma biçimlerini ele alacağız. İslam'da Allah, tek ve yüce olan varlık olarak kabul edilir. Kuran'da, Allah'ın çeşitli sıfatları ve isimleri vardır; bunlar arasında "İlah" yani "Tanrı" kelimesi de yer alır. Ve Kur'an'da İlah yani Tanrı kelimesi Allah'tan daha çok kullanılır. Ancak meal yazarları tarafından İlah kelimesine el takısı eklenip Allah çevrilmektedir. Örneğin, Bakara Sûresi 163. ayetinde Allah kendisini "Tanrı" olarak tanımlar: "Tanrınız bir tek Tanrı'dır. O'ndan başka Tanrı yoktur. Sonsuz merhamet sahibidir, sonsuz şefkat sahibidir." Bu ayet, Tanrı kelimesinin aslında Allah'ı ifade etmek için kullanılabileceğini açıkça göstermektedir. Zira ayetin orijinalinde Allah değil İlah geçmektedir. Eğer "Tanrı" demek günah olsaydı, Allah Kuran'da kendisi için Allah'tan çok İlah yani Tanrı kelimesini kullanmaz bu ismi kendisine vermezdi. Dini metinlerde, Allah için farklı isimler kullanılabilir. İsra Sûresi 110. ayetinde ise, en güzel isimlerinin O'na ait olduğu belirtilir: "De: Tanrı diye çağırın veya Rahman diye çağırın hangisiyle çağırsanız en güzel isimler O'nundur." Bu ayette de yine Allah değil İlah yani Tanrı geçmektedir. Buradan anlaşılacağı üzere önemli olan, kullanılan kelimenin Allah'ı doğru bir şekilde ifade etmesidir. Eğer "Tanrı" kelimesi ile Allah kastediliyorsa, bu kelime de güzeldir ve doğru bir ifadedir. Ancak bir put veya başka bir varlık kastediliyorsa, o zaman kelimenin yanlış bir anlam taşıdığı söylenebilir. "Allah" kelimesi sadece Müslümanlar arasında değil, başka dinler ve topluluklar arasında da kullanılır. Yemen Yahudileri, Mirzahi Yahudi toplulukları, Roma Katolikleri ve Hristiyanlar gibi farklı gruplar, "Allah" kelimesini kullanmaktadır. Bu da gösteriyor ki, "Tanrı" kelimesi tek bir varlık için, yani Allah için kullanıldığında hiçbir sakınca yoktur. Önemli olan, kelimenin doğru şekilde anlaşılması ve doğru bir varlık için kullanılmasıdır. Eğer "Tanrı" kelimesi ile Allah kastediliyorsa, bu kullanım da doğru olur. Bazı kişiler, "Tanrı" demenin yanlış olduğunu iddia etmektedir. Ancak bu iddiayı cahillikten ve Kur'an'da Allah için İlah isminin Allah isminden daha çok geçtiğinden haberleri olmadığı için iddia etmektedirler bu iddianın doğru kabul edilmesi durumunda Hüdam büyüsünden yola çıkılırsa "Hüda" kelimesinin de kullanımı yanlış olur. Ancak Allah'ın kendisine "Tanrı" dediği ve bu kelimenin doğru anlamda kullanıldığı açıkça ifade edilmektedir. "Hüda" kelimesi de benzer şekilde, farklı bir anlam taşıyor olabilir, fakat asıl önemli olan, bu kelimelerin kullanıldığında hangi varlığı ifade ettiğidir. Eğer "Tanrı" kelimesi ile Allah kastediliyorsa, o zaman bu kelime de uygun bir ifadedir. Ancak kelimenin yanlış bir bağlamda kullanılması durumunda, anlam kaymaları olabilir. Örneğin, "Hüda" kelimesine bazen yanlış anlamlar yüklenmesi gibi. Bazı kişiler, "Tanrı" kelimesinin kullanıldığında çok tanrıcılığı ima ettiğini

düşünmektedirler. Ancak, Kuran’a ve diğer kutsal kitaplara bakıldığında, Allah'ın tek bir Tanrı olduğu ve bu kelimenin de birden fazla tanrı anlamına gelmediği açıkça belirtilmektedir. Yeşeya 43/10 ayetinde, "Benden önce bir Tanrı olmadı, Benden sonra da olmayacak." denir. Buradan çıkarılacak sonuç, Tanrı'nın tek bir varlık olduğudur ve "Tanrı" kelimesi, çoklu tanrılar anlamına gelmemektedir. Bu, kelimenin yanlış anlaşılmasından kaynaklanan ve Musevilerin YHWH ismini yasaklaması gibi Müslümanlarında İlah ismini yasaklamasından böylelikle Kur'an'a muhalif bir görüşe düşmelerinden kaynaklanan bir sorundur. Sonuç olarak, "Tanrı" kelimesinin kullanımı dini bakımdan hiçbir sakınca taşımaz. Önemli olan, kelimenin doğru anlamda ve doğru bir varlık için kullanılmasıdır. Eğer "Tanrı" kelimesi ile Allah kastediliyorsa, bu kullanım doğrudur. Kuran’da ve diğer kutsal kitaplarda "Tanrı" kelimesi Allah için kullanılmıştır ve bu kelimenin kullanımı, dinî açıdan herhangi bir yanlışlık oluşturmaz. Aynı şekilde, Allah’a "Hüda" veya başka bir isimle hitap etmek de mümkündür, ancak yine de kelimenin doğru anlamda kullanılması önemlidir. Tanrı denildiğinde akla Allah gelmeli, tıpkı "Hüda" denildiğinde de Allah'ın akla gelmesi gibi ayrıca zaten Nebimiz Muhammed dışında hiçbir nebi Arap değildi. Haliyle Allah demeleri zaten mümkün değildir ki Kur'an'da da onlardan bahseden ayetlerde İlah yani Tanrı geçer. Yine Malezya ve Endonezya'da da Tuhan denilir.

Kur’an’da “Rikab” Kelimesinin Anlamı ve Çeviri Farklılıkları Üzerine Bir Değerlendirme

Kur’an ayetlerinin doğru anlaşılması ve çevrilmesi hem dilsel hem de bağlamsal analizleri gerektirir. Bu bağlamda Muhammed Sûresi 4. ayetinde geçen "rikab" kelimesinin çevirisi tarih boyunca farklı yorumlara yol açmıştır. Genel olarak birçok çeviride bu kelime “boyun” olarak çevrilmiş ve ayetin ilgili kısmı “boyunlarını vurun” şeklinde aktarılmıştır. Ancak, bu çeviri hem dilbilimsel hem de bağlamsal olarak tartışmalıdır.

1. "Rikab" Kelimesinin Dilsel Analizi

"Rikab" kelimesi Arapça'da RKB kökünden türemektedir. Bu kök genellikle “gözetim”, “denetleme” ve “koruma” anlamlarıyla ilişkilidir. Allah’ın isimlerinden biri olan "Er-Rakib" Allah’ın kullarını sürekli gözetleyen ve kontrol eden sıfatını ifade eder. Bu isimde “boyun vurmak” gibi bir anlam bulunmamaktadır.

Kur’an’da "RKB" kökünden türeyen diğer kelimelerin geçtiği yerler de bu anlamı destekler niteliktedir:

Kasas Sûresi 18. Ayet: “Şehirde korkmuş bir şekilde gözetleyerek sabahladı...”

Kasas Sûresi 21. Ayet: “Oradan korka korka gözetleyerek çıktı...”

Bu iki örnek "rikab" kelimesinin “boyun” değil, “gözetleme” anlamıyla daha uyumlu olduğunu göstermektedir. Ayrıca Arapça’da “boyun” anlamı için kullanılan kelime "a’nâk"tır. Bu kelime Enfal Sûresi 12. ayetinde ve Şuara Sûresi 4. ayetinde “boyun” anlamında açıkça kullanılmıştır.

2. Muhammed Sûresi 4. Ayetinin Çevirisi ve Bağlamı

Muhammed Sûresi 4. ayet, savaş sırasında izlenmesi gereken stratejilere dair bir rehber sunmaktadır. Geleneksel çevirilerde ayetin ilgili kısmı şöyle aktarılmıştır:

> “Savaşta inkâr edenlerle karşılaştığınızda boyunlarını vurun. Sonunda üstün geldiğinizde onları esir alın; onları ya karşılıksız veya fidye karşılığında salın. Savaş durumu kalkıncaya kadar bunu uygulayın.”

Bu çeviride "boyunlarını vurun" ifadesi hem dilbilimsel hem de mantıksal olarak bazı sorunlar barındırmaktadır:

1. Mantıksal Sorun: Boyunlarını vurduktan sonra birini esir almak mümkün değildir. Ölü bir kişi esir alınamayacağı gibi ölen bir kişiyi daha sonra serbest bırakmak da imkânsızdır. Bu durum ayetin bağlamıyla çelişmektedir.

2. Bağlamsal Tutarsızlık: Ayette geçen savaş stratejisi düşmanın tamamen yok edilmesinden ziyade esir alınması ve sonrasında serbest bırakılmasına odaklanmaktadır.

Bu sorunlar göz önünde bulundurulduğunda "rikab" kelimesinin “boyun” yerine “gözetleme/komuta

merkezi” olarak çevrilmesi daha mantıklı bir yorum sunmaktadır. Bu doğrultuda ayetin alternatif çevirisi şu şekilde yapılabilir:

> “İnkar edenlerle karşılaştığınız zaman gözetleme merkezlerini vurun. Nihayet onları çok yıpratınca bağları güçlendirin. Ondan sonra ister iyilikle veya harp ağırlıklarını bırakıncaya kadar fidye alırsınız.”

Bu çeviri hem dilbilimsel analize hem de ayetin genel bağlamına daha uygundur.

3. Diğer Ayetlerde “Boyun” Kelimesinin Kullanımı

Arapça’da “boyun” anlamı için kullanılan kelime olan "a’nâk" Kur’an’da birkaç kez geçmektedir:

Enfal Sûresi 12. Ayet: “Hani Rabbin meleklere vahyediyordu. Şüphesiz ben sizinle beraberim inananları sağlamlaştırın. İnkâr edenlerin yüreklerine korku salacağım vurun boyunların üstüne ve vurun bütün parmaklarına.”

Şuara Sûresi 4. Ayet: “Eğer dilesek onların üzerine gökten bir mucize indiririz ve ona boyun eğip kalırlar.”

Bu ayetlerde açıkça "a’nâk" kelimesi kullanılmıştır. Dolayısıyla Muhammed Sûresi 4. ayetindeki "rikab" kelimesine “boyun” anlamı verilmesi dilbilimsel açıdan isabetli değildir.

4. Çeviri Hatalarının Sebepleri

Kur’an’ın çevirilerinde yapılan hataların birçok sebebi olabilir:

Taklitçilik: Meal yapanların, önceki çevirilerden etkilenerek yanlış anlamları tekrar etmesi.

Bağlamın Göz Ardı Edilmesi: Ayetin savaş stratejisi ve esir alma bağlamında ele alınmaması.

Kelime Köklerinin Yanlış Yorumu: "Rikab" kelimesinin kökeninin tam olarak analiz edilmemesi.

Muhammed Sûresi 4. ayetinin doğru bir şekilde anlaşılması ve çevrilmesi Kur’an’ın genel mesajını daha iyi anlamamızı sağlar. Bu ayette geçen "rikab" kelimesinin “boyun” yerine “gözetleme/komuta merkezi” olarak çevrilmesi hem dilbilimsel hem de mantıksal açıdan daha tutarlıdır. Çevirilerdeki hataların önüne geçmek için Kur’an’ın orijinal metninin dilsel ve bağlamsal analizine daha fazla önem verilmelidir. Bu yaklaşımla Kur’an’ın mesajı daha doğru ve evrensel bir şekilde anlaşılabilir.

Kabir Azabı Üzerine Kapsamlı Bir Değerlendirme

İslam'da ölüm sonrası hayat, bireylerin inançlarını şekillendiren temel bir unsurdur. Bu inançlar, Kuran'daki öğretilerle pekiştirilmiştir. Kabir azabı, İslam toplumunda sıklıkla tartışılan bir konu olup, genellikle endişe ve kafa karışıklıklarına yol açmaktadır. Ancak kabir azabı inancının kökenlerine inildiğinde, Kuran'daki açık ifadeler ve rivayetlerin yorumlanış biçimleri arasında önemli farklar olduğu görülmektedir. Bu makalede, kabir azabı inancını Kuran’ın perspektifinden inceleyeceğiz.

Kuran, ölüm sonrası hayatı, mahşer günü ve ahiret hayatını ayrıntılı bir şekilde ele almaktadır. Ancak kabir azabına dair doğrudan bir açıklama bulunmamaktadır. Kuran’da, ölüm sonrası diriliş ve hesap verme süreci üzerinde durulmakta, kabir hayatı ise herhangi bir bağlamda ele alınmamaktadır. Kuran, ölümden sonraki yaşamı, iki ana aşama olarak tasvir eder: Diriliş ve mahşer günü. Kabir azabı, bu iki aşama arasında yer almaz ve Kuran’ın öğretilerinde açıkça belirtilen bir kavram değildir. Örneğin, Ta-ha Suresi 124-126. ayetlerinde, kıyamet günü kör olarak diriltilmekten bahsedilmekte, ancak bu ayet kabir azabına delil olarak gösterilmiştir. Oysa bu ayetlerde yalnızca kıyamet gününden, insanların hesaba çekileceği zamandan söz edilmektedir.

>"Kim benim Zikr'imden yüz çevirirse şüphesiz ki onun için zor bir yaşam vardır. Ve kıyamet günü onu kör olarak dirilteceğiz. Rabbim beni niçin kör olarak diriltin? Oysa görürdüm der. Ayetlerimiz sana geldiğinde sen onları nasıl unuttuysan bugün sen öylece unutulursun denilir."(Taha Suresi 124, 125, 126. ayetler)

Aynı şekilde, Tur Suresi 47. ayetindeki “Ve şüphesiz zulmedenlere bundan başka bir azab vardır. Fakat

onların çoğu bilmezler.” ifadesi, kabir azabına delil olarak yorumlanmış ve ayetin aslında bundan önce geçmediği hâlde meallerde bundan önce ifadesi eklenmiştir. Fakat bu ifadenin dünya hayatında yaşanacak sıkıntılarla ilgili olduğu açıktır. Bu örnekler, kabir azabına dair inançların büyük ölçüde rivayetlere dayandığını göstermektedir. İslam toplumunda kabir azabına dair inançların kaynağı, genellikle hadislerdir. Nebimiz Muhammed'e atfedilen birçok söz, bu inançların yayılmasında etkili olmuştur. Ancak bu rivayetlerin doğruluğu sorgulanmadan kabul edilmiş, insanlar, Nebimiz Muhammed'e duydukları sevgi ve saygı nedeniyle bu anlatıları sorgulamaktan çekinmişlerdir. Kabir azabına dair rivayetlerin birçoğu, kabirde yaşanacak sıkıntılardan ve azaptan bahseder, ancak bu rivayetlerin çoğu zaman bilimsel temelden yoksun olduğu göz ardı edilmiştir. Kuran'daki bazı ayetler, yanlış yorumlanarak kabir azabına delil olarak sunulmuştur. Örneğin, Mü'min Suresi 45-46. ayetleri, Firavun ailesinin sabah-akşam azaba uğratılacağından bahseder. Ancak burada söz konusu olan, Firavun ailesinin dünya hayatındaki huzursuzlukları ve korkularıdır.

>"Tanrı onu onların kurduğu tuzakların kötülüklerinden korudu. Ve Firavun ailesini azabın en kötüsü kuşattı. Ateş! Sabah ve akşam ona sunulurlar ve kıyamet günü, Firavun'un ailesini en şiddetli azaba sokun."

Benzer şekilde, Bakara Suresi 154. ayet ve Âl-i İmrân Suresi 169-171. ayetlerinde, şehitlerin Allah katında diri oldukları ve rızıklandırıldıkları belirtilir. Bu ifadeler, şehitlere özgü bir durumu ifade eder ve kabir azabı ile bağlantılı değildir. Kuran'da berzah kavramı, fiziksel veya manevi bir engeli ifade etmektedir. Rahman Suresi 20. ayetinde, birbirine karışmayan iki deniz arasındaki engel olarak anlatılmakta, Müminun Suresi 99-100. ayetlerinde ise ölen bir kişinin dünya hayatına geri dönmesini engelleyen bir perde olarak geçmektedir. Kabir azabını savunanlar, bu kavramı genişleterek, “berzah âlemi” adında yeni bir inanç oluşturmuşlardır. Ancak Kuran'daki berzah kavramı, kabir azabını destekleyecek şekilde yorumlanamaz. Zorlama yorumlar, Kuran'ın açık ifadeleriyle çelişmektedir. Kuran'da, ölümden sonra diriliş, mahşer günü ve ahiret hayatına dair birçok detaylı açıklama yer alırken, kabir azabına doğrudan değinen bir ayet bulunmamaktadır. Yasin Suresi'nde, insanların Sur'a üfürüldüğünde kabirlerinden diriltilerek Rablerine doğru süzülecekleri belirtilir: >“Sura üflenmiştir. İşte onlar kabirlerden Rablerine akın ediyorlar. Vay halimize! Bizi uykumuzdan kim kaldırdı? Bu Rahman'ın va'dettiği şeydir. Ve gönderilenler doğru söyledi dediler.” (Yasin, 51-52). Bu ayetler, dirilmenin bir uyanış gibi olacağını ve ölenlerin, daha önceki hayatları hakkında herhangi bir acı ya da kabir azabı hissetmediklerini ima etmektedir. İsra Suresi'nde ise ahiret hayatındaki insanların, dünyada yaşadıkları hayatı çok kısa bir süre gibi algılayacaklarına dair bir ayet bulunur: “Sizi çağıracağı gün O'na hamd ederek cevap verirsiniz. Ve siz, çok az bir zaman kaldığınızı sanırsınız.” (İsra, 52). Bu, ölüm sonrası dönemde zaman algısının farklı bir boyut kazandığını ve kabirden sonraki hayatın başka bir gerçeklikte yaşandığını gösterir. Kuran'daki diğer ayetler de kabir azabını reddeder niteliktedir. Müddessir Suresi, kıyametin korkunç bir gün olduğunu belirtirken, Kamer Suresi'nde mahşer günü insanların zorluk çekeceği, ancak bu zorluğun kabirde değil, kıyamet gününde olacağı vurgulanmaktadır. Kuran'ın birçok ayeti, kabir azabının varlığını reddeder ve zorlukların yalnızca mahşer günü başlayacağını belirtir. Kuran'da kabir azabına dair herhangi bir somut delil bulunmamaktadır. Ölüm sonrası diriliş ve mahşer günü, Kuran'da açıkça vurgulanan ve insanların karşılaştığı gerçekliklerdir. Kabir azabına dair iddialar, çoğunlukla geleneksel yorumlara dayanmaktadır ve bu yorumlar, Kuran'ın açık ifadeleriyle çelişmektedir. İslam'a göre, ölüm sonrası hayatta insanlar yalnızca ahiretteki hesap ve yargı sürecine tabi tutulurlar. Kabir hayatında geçirilen zaman, insanların dünyada yaşadıkları hayatın bir devamı değil, ahiretteki hesap ve ebedi yaşamın bir yansımasıdır. Kabir azabına dair yaygın inançların, Kuran'ın temel öğretileriyle uyumsuz olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca kabir azabına inanan kişiler Allah'ın gücünü hafife almaktadırlar zira kabir azabı gibi bir azap varsa kişi bundan kurtulabilir. Organ bağışı yapan bir kişinin öldükten sonra organları başkalarına bağışlanır. Haliyle ölen kişi toprak altına konulmaz. Bu durumda haşa insanlar Allah'tan daha güçlü olmuş olurlar çünkü Allah'ın azabından kurtulmuş olurlar yine Adem devrinde günah işleyip ölen birisiyle Nebimiz Muhammed döneminde ölen bir kişinin günahları aynıysa Adem döneminde ölen bir kişiye haksızlık olmuş olur. Bu da Allah'ın adalet anlayışına yakışmaz.

İslam inancında ölüm, insanın bu dünyada verdiği imtihanın sona erdiği andır. Ancak bu son, aslında bir başlangıçtır. Ölüm, insanın ahiretteki ebedi hayatına adım attığı andır ve burada, dünya ile olan zaman boyutu tümüyle farklı bir yapıya bürünür. İnsan, ölümünden hemen sonra, dirilip ahiret âleminde dünyadaki zaman algısının oldukça farklı olduğunu fark edecektir. Ahiretteki görüntüler, dünyadaki gibi sınırlı ve geçici değil, tam aksine sonsuz bir netliğe sahiptir. İnsan, ölümden sonra hemen dirilir ve kendisini kıyametin kopmasından önce ahiret âleminde bulur. Bu, zamanın dünyadaki gibi lineer değil,

farklı bir biçimde işlediği anlamına gelir. Ahirette geçirilen zaman, insanların dünya üzerindeki algılarından çok farklıdır. Ölümden sonra, kişi zamanın tamamen farklı bir boyutuna geçer. Dünya hayatındaki kavramlar, mekân ve zamanın sınırlamaları artık geçerli değildir. Kuran'da, ahiret günü ile ilgili birçok ayette, insanların zaman boyutuna olan bağımlılığının ortadan kalktığına dair işaretler bulunur. Ölen insanlar, zaman atlaması yaparak, kıyamet gününü hemen yaşarlar. Yani, onlar için kıyamet günü, ölümlerinin hemen ardından başlar ve bu, onları dünyadaki zamanın dışında bir varoluşa yerleştirir. Ölen insan bambaşka bir zaman ve mekan boyutuna geçer. İster bir dakika önce ölmüş olsun, ister binlerce yıl önce, ölen herkes aynı anda haşredilecek ve mahşer alanında bir araya gelecektir. İslam'ın temel öğretisi, ölümün bir son olmadığı, aksine bir geçiş olduğu üzerinedir. Bu geçiş, insanları farklı bir zaman ve mekân boyutuna taşır. Ölümden sonraki yaşamda, dünya hayatının tüm izleri silinir ve insan, ahiret hayatına geçiş yapar. Bu geçiş, zaman ve mekanın ötesine geçen bir varoluş şeklidir. Zaman, bu âlemde tamamen farklı bir boyut kazandığı için, dünya hayatı bir rüya gibi algılanır ve ahiret hayatı, gerçekliği daha net ve açık bir biçimde sunar.

Tarih boyunca dinî metinlere çeşitli rivayetlerin eklenmesiyle İslam dini zaman içinde farklı unsurlarla tahrif edilmiştir. Bunlardan bir diğeride Münker-Nekir isimli meleklerin varlığıyla ilgili inançtır. Kur'an perspektifinden bakıldığında, bu inancın tartışmalı yönleri bulunmaktadır. Kur'an'da Münker ve Nekir kelimeleri doğrudan bir melek ismi olarak geçmemektedir. "Münker" kelimesi, kötülük ve yanlış olarak tanımlanan davranışları ifade ederken, "Nekir" kelimesi inkâr anlamına gelir. Eğer bu iki kelime gerçekten melek isimleri olsaydı bu anlamlara gelmezdiler bu noktadan hareketle, Münker ve Nekir'in birer melek olarak kabul edilmesi, geleneksel hadis kaynaklarına dayanan bir inançtır. Fakat bu hadislerin İslam'ın özüne ne kadar uygun olduğu, Kur'an ışığında sorgulanmalıdır. Çünkü İslam'ın kaynağı Kur'an'dır ve dinî inançların doğruluğu ancak Kur'an ile teyit edilebilir.

Münker ve Nekir'in kabirde insanları sorguladığı ve azap verdiği yönündeki inanış, fiziksel ve mantıksal bazı çelişkileri de beraberinde getirmektedir:

1. Bedenin Yok Olması: İnsan bedeni zamanla çürür ve yok olur. Eğer kabir azabı fiziksel olarak gerçekleşiyorsa, cesedi tamamen çürüyen veya toprak olan bir insan bu süreci nasıl yaşayacaktır? Modern bilim, insan bedeninin belli bir süre sonra tamamen yok olduğunu ortaya koymaktadır.

2. Yanarak Ölenler ve Küle Dönüşme: Yanarak ölen bir insan tamamen küle dönüşmektedir. Eğer kabir azabı fiziksel olarak gerçekleşiyorsa, toprağın altına girecek bir beden kalmamaktadır. Küle dönüşen bir insan nasıl azap görecektir?

3. Organ Nakli Durumu: Organ bağışı yapan bir insanın vücudunun birçok parçası başkalarına nakledilmektedir. Bu durumda Münker ve Nekir, hangi bedeni sorgulayacaktır. Organları farklı bedenlere dağıtılmış bir kişinin kabir azabı nasıl olacaktır?

4. Bedensel Azap ve Ruhun Bağımsızlığı: İslam inancında ruhun bedenden bağımsız bir varlık olduğu kabul edilir. Ancak kabir azabı anlatıları, bedensel acılar üzerinden tarif edilmektedir. Eğer ruh bedenden ayrılıyorsa, bedene uygulanan azap nasıl anlam kazanabilir?

5. Allah'ın Adaleti: Adem döneminde ölen birisiyle bizim zamanımızda ölen birisinin günahlarının aynı olması durumunda Adem döneminde ölen kişiye haksızlık olmaz mı. Bu Allah'ın adaletine yakışır mı?

Bu noktalar, kabir azabının ve Münker-Nekir inancının sorgulanmasını gerektirmektedir. Eğer kabir azabı mantıksal ve bilimsel olarak açıklanamıyorsa, bu inancın kaynağı da şüpheli hale gelir. Kur'an'da ölüm sonrası yaşam açıkça ahiret hayatı üzerinden anlatılır. İnsanların kıyamet günü diriltileceği ve hesap vereceği vurgulanır. Ancak kabir azabı, Münker ve Nekir gibi kavramlar doğrudan Kur'an'da yer almaz.

Kur'an'da ölüm sonrası süreçle ilgili anlatılan temel gerçekler şunlardır:

Kabir hayatından bahsedilmez, sadece ahiret hayatı vurgulanır.

Sorgu ve hesap, kıyamet günü gerçekleşir.

Bu durumda, kabir azabı ve Münker-Nekir inancının, sonradan geleneksel anlatılarla İslam'a dahil edildiği açıkça anlaşılmaktadır. İslam'ın kaynağı Kur'an olduğuna göre, bir inancın doğruluğu ancak Kur'an'a

dayanarak teyit edilebilir. Münker ve Nekir'in melek olduğu inancı, Kur'an'da doğrudan yer almamakta, aksine bu kelimeler sıfat olarak kullanılmaktadır. Aynı şekilde, kabir azabı da Kur'an'da açık bir şekilde anlatılmamaktadır. Bu nedenle, kabir azabı ve Münker-Nekir inancının İslam'a sonradan eklenmiş olduğu açıktır. Bu tür inanışlar, insanların ölüm sonrası yaşama dair korkularını kullanarak, dinî inançlarını yönlendirme amacı taşıyan unsurlardır. Gerçek İslam anlayışına ulaşmak için Kur'an'ın açık mesajlarına yönelmek ve dini rivayetler yerine Kur'an'ın rehberliğine başvurmak gerekmektedir.

Maide Sûresi 38. Ayet ve Hırsızlıkta Adalet: Mecaz ve Fiziksel Anlamlar Üzerine Bir Değerlendirme

Kur'an-ı Kerim, insanlığın rehberi olan ve hak ile batılı ayıran bir kitaptır. Bu kutsal kitapta yer alan her hüküm ve bu hükümlerin arka planındaki hikmetler, adaletin sağlanması ve toplumsal düzenin korunması içindir. Maide Suresi 38. ayeti, hırsızlık yapanlar için belirlenen bir ceza düzenlemesidir. Ancak bu ayetin anlamı, tarih boyunca farklı şekillerde yorumlanmıştır.

Maide Suresi 38. ayeti meallerin çok büyük kısmında şu şekilde geçmektedir:

"Hırsızlık yapan erkek ve kadının, yaptıklarına karşılık olarak ellerini kesin. Bu, Allah tarafından bir cezadır. Allah azizdir, hakimdir."

Bu ayeti yüzeysel bir şekilde ele aldığımızda, fiziksel olarak el kesme cezası ön plana çıkmaktadır. Ancak ayetin Arapça orijinal metni ve kelimelerin bağlamsal kullanımı incelendiğinde, bu cezanın mecazi bir anlam taşıdığı ortaya çıkmaktadır. Ayette geçen "eydiyehume" kelimesi, "eller" anlamına gelen "eyd" kelimesinden türemiştir. Arapça'da "eyd", hem fiziksel elleri hem de mecazi anlamda bir gücü ifade edebilir. Eydiyehume iki kişiye ait elleri ifade ederken, sahip oldukları güç, yetki veya eylemi sembolize eder. Eğer mecaz anlamda kullanılıyorsa, "elleri" kavramı güç, destek, sorumluluk veya etki gibi anlamlar taşır. Eyd'in eller anlamına bakıldığı zaman Arapça'da tekillik ve çoğulluğa ek olarak tesniye denilen bir kip bulunmaktadır. Bu durumda;

YED: Bir el

YEDA: İki el

EYD: Eller olup üç ve daha çok eli kast etmektedir. Bu durumda herkesinde bildiği gibi bir insanda üç el olmadığına göre burada bir mecaz durumu söz konusu olur.

Kur'an'ın diğer ayetlerine baktığımızda, "eyd" kelimesinin farklı anlamlarda kullanıldığını görmekteyiz. Örneğin:

"Ve göğü kuvvetle(bieydin) inşa ettik ve şüphesiz biz genişleticiyiz. ."(Zariyat Suresi, 47. Ayet)

Bu ayette geçen "eyd" kelimesi, göğü inşa etmekte kullanılan güç ve kudret anlamında kullanılmıştır. Buradan hareketle, Maide Suresi 38. ayetinde geçen "eydiyehume" ifadesinin de hırsızların gücünü veya toplumsal bağlantılarını kesmek anlamına gelebileceği yorumlanabilir.

Ayette geçen "kataA" fiili, Kur'an'da 18 yerde kullanıldığı hâlde bunların sadece 2 tanesi fiziksel kesme anlamına gelmektedir. Kur'an'da "kataA" kelimesi, ilişkiyi kesmek, gücü sınırlamak, bir bağlantıyı koparmak ve iki ayette de fiziksel kesme anlamında kullanılmıştır. Örneğin:

"Ellerinizi ve ayaklarınızı kesinlikle keseceğim sonra hepinizi kesinlikle çarmıha gereceğim."(Araf Suresi, 124. Ayet)

Bu ayette Firavun'un tehditlerinden bahsedilirken kullanılan "kataA", bağlam gereği fiziksel kesme anlamında kullanılmıştır. Ancak Kur'an'ın diğer ayetlerinde bu kelime genellikle mecazi anlamlar taşır. Bu durum, Maide Suresi 38. ayetindeki cezanın da gücü kesmek, toplumsal bağlantıyı koparmak gibi anlamlar taşıyabileceğini göstermektedir.

Kur'an'da hırsızlık suçu ile ilgili başka bir örnek Yusuf Suresi'nde yer alır. Bu surede Yusuf'un kardeşlerinin hırsızlıkla suçlanması ve buna verilen ceza şu şekilde anlatılır:

"Kimin yükünde bulunursa cezası onun karşılığıdır. Biz zalimleri işte böyle cezalandırırız dediler."(Yusuf

Suresi, 75. Ayet)

Burada fiziksel bir el kesme cezası uygulanmadığı, aksine hırsızlık yapan kişinin alıkonularak gücünün sınırlanması yönteminin benimsendiği görülmektedir. Bu da hırsızlık cezasının toplumsal düzeni koruma amacı taşıdığını ve caydırıcılığın esas olduğunu ortaya koymaktadır.

Kur’an’ın birçok yerinde Allah’ın “el-Adl” (adaletli) ismi vurgulanır. Adalet, Kur’an’da her zaman ölçülü ve dengeli bir ceza düzenini ifade eder. Maide Suresi 38. ayetindeki cezayı da bu bağlamda değerlendirdiğimizde, hırsızlık yapan kişinin gücünün, toplumsal bağlantılarının veya hareket alanının kısıtlanması şeklinde bir yaptırımın daha adil olacağı sonucuna varılabilir.

Hırsızlık, yalnızca bireysel bir suç değil, aynı zamanda toplumsal bir sorundur. Aile bağlarının zayıflığı, sosyal yardımlaşmanın eksikliği ve ekonomik eşitsizlikler, hırsızlık gibi suçların artmasına neden olabilir. Bu nedenle Kur’an, sadece bireysel cezaları değil, toplumsal düzenlemeleri ve yardımlaşmayı da teşvik eder.

Doğru Meal:

>"Hırsızlık yapan erkek ve kadının yaptıklarına karşılık Tanrı'dan caydırıcı bir ceza olarak güçlerini kesin. Tanrı kudretlidir, hikmet sahibidir."(Maide Suresi, 38. Ayet)

Adaletin tam anlamıyla sağlanabilmesi için, bu ayeti doğru anlamak ve uygulamak, hırsızlık suçunun kökenlerini analiz ederek toplumun yapısını güçlendirmek gereklidir.

Sonuç olarak, Maide Suresi 38. ayetinin doğru anlaşılması için kelimelerin bağlamsal anlamları, Kur’an’ın genel mesajı ve adalet ilkesi dikkate alınmalıdır. Bu ayet, hırsızlık yapan kişilere fiziksel olarak el kesme cezasını değil, yaptıklarına uygun şekilde güçlerini ve toplumsal bağlantılarını kısıtlayarak caydırıcılığı sağlamayı ifade etmektedir.

Adaletin tam anlamıyla sağlanabilmesi için, bu ayeti doğru anlamak ve uygulamak, hırsızlık suçunun kökenlerini analiz ederek toplumun yapısını güçlendirmek gereklidir.

Kaçak Elektrik Kullanımının Hukuki ve Ahlaki Boyutları

Kaçak elektrik kullanımı, bir bireyin veya kurumun elektrik enerjisini yasa dışı yollarla edinmesi anlamına gelir. Genellikle elektrik sayaçlarını manipüle etmek veya elektrik hatlarına izinsiz bağlanmak suretiyle gerçekleşir. Bu durum hukuken ve ahlaken ciddi bir suçtur. Çünkü elektrik, üretici şirketlerin ve dağıtım ağlarının sağladığı bir hizmet olup, kullanıcıların bu hizmetten faydalanmak için belirli bir bedel ödemesi gerekir. Kaçak elektrik kullanımı, bunu ihlal ederek hem elektrik şirketlerine hem de toplumun diğer bireylerine zarar vermektedir. Kaçak elektrik kullanımı, bir hırsızlıktır. Normalde hırsızlık yapan biri, yalnızca tek bir kişinin malını gasbederken, kaçak elektrik kullanıcısı binlerce kişinin malını gasp etmektedir. Elektrik faturalarına yansıtılan kayıp-kaçak bedeli nedeniyle, kaçak elektrik kullanmayan kişiler de bu suçtan dolaylı olarak etkilenmektedir. Bu da toplumsal adaletsizliği derinleştiren bir unsur olmaktadır. Kaçak elektrik kullanımının zararlarından biri de ciddi güvenlik riskleri taşımasıdır. Elektrik tesisatına bilinçsizce yapılan müdahaleler, yangın ve elektrik çarpması gibi hayati tehlikeler doğurabilir. Bunun yanı sıra, enerji kayıpları artarak ülke ekonomisine de zarar vermektedir. Bu nedenle kaçak elektrik kullanımı sadece bireysel değil, toplumsal bir sorun olarak da ele alınmalıdır. Bu bağlamda, Kur'an'da yer alan Maide Suresi'nin 38. ayeti, hırsızlık yapan kişilerin cezalandırılması gerektiğini vurgular:

> "Hırsızlık yapan erkek ve kadının yaptıklarına karşılık Tanrı'dan caydırıcı bir ceza olarak güçlerini kesin. Tanrı kudretlidir, hikmet sahibidir." (Maide Suresi, 38. Ayet)

Bu ayette belirtilen "gücün kesilmesi" ifadesi, fiziksel bir ceza olarak değil, suçlunun eylemlerini devam ettirmesini engelleyecek bir tedbir olarak yorumlanmalıdır. Kaçak elektrik kullanımı, bireylerin haksız kazancını ve topluma zarar vermesini sağladığı için, buna karşı etkili yaptırımlar uygulanmalı, suçluların bu haksız eylemlerine devam etmesi engellenmelidir.

Sonuç olarak, kaçak elektrik kullanımı sadece ekonomik değil, aynı zamanda toplumsal ve ahlaki bir problemdir. Bu nedenle, yasal düzenlemeler sıkılaştırılmalı, kamuoyu bilinçlendirilmelidir. Ancak bu

şekilde, toplumsal adaleti sağlamak ve herkesin eşit şekilde enerjiye erişmesini temin etmek mümkün olacaktır.

Kur'an'da Nesih (Hükmün Kaldırılması) ve Mensuh (Silinen Hüküm) Kavramları Üzerine Bir İnceleme

Kur'an'da nesih ve mensuh kavramları, birçok kişi tarafından sıklıkla tartışılan bir konu olmuştur. "Nesh" kelimesi Arapçadaki anlamıyla "silme" ya da "ortadan kaldırma" olarak tanımlanırken, "mensuh" kelimesi de "silinen" ya da "ortadan kalkan" anlamına gelmektedir. Ancak, Kur'an'da nesh edilen ayetler olduğu iddiası, dikkatli bir şekilde ele alınması gereken bir meseledir. Bu yazıda, Bakara Sûresi 106. ayeti başta olmak üzere, nesih ve mensuh iddialarını daha derinlemesine inceleyeceğiz.

Bakara Sûresi 106. Ayeti Üzerine Bir Değerlendirme

Bakara Sûresi 106. ayeti, nesih ve mensuh iddialarının en sık dayandırıldığı ayetlerden biridir. Ayet şöyle der:

" Biz ayeti kaldırır ya da unuttururursak ondan daha iyisini ya da benzerini getiririz. Bilmez misin? Şüphesiz Tanrı'nın her şeye gücü yeter." (Bakara 106)

Bu ayet, bazılarına göre Kur'an'daki ayetlerin birbiriyle çeliştiği ve eski hükümlerinin kaldırıldığı anlamına gelmektedir. Ancak ayette geçen "ayet" kelimesinin ne anlama geldiğini doğru anlamak önemlidir. Kur'an'daki "ayet" kelimesi sadece "Kur'an ayeti" olarak anlaşılmamalıdır; aynı zamanda "mucize", "delil", "işaret", "sistem", "risalet", "hüccet", "belge", "mesaj" gibi anlamları da vardır. Kur'an'da tekil olarak ayet geçmesi durumunda bu mutlaka "hüccet", "belge", "mesaj", "mucize", "delil", "işaret", "sistem", "risalet" gibi anlamlara gelir. Bu bağlamda, Bakara 106. ayetindeki "ayet", Allah'ın kudretini ve her şeyi bilen bilgisini işaret eden deliller, mucizeler, işaretler olarak veya risalet olarak anlaşılmalıdır. Bir başka önemli husus, ayette "hüküm" kelimesinin geçmemesidir. Bazı meal çevirilerinde bu kelime eklenmiş olsa da, ayetin bağlamına bakıldığında "hükmün kalkması" veya "neshedilmesi" anlamına gelmediği görülür. Bu yüzden bu ayeti, bir mucizenin, delilin veya risaletin unutulması veya kaldırılması olarak yorumlamak daha doğru olacaktır.

Hicr Sûresi 9. Ayetiyle Çelişki Olmaz

Kur'an, kendisini koruyan bir kitaptır. Hicr Sûresi 8. ayeti, bu gerçeği şu şekilde vurgular:

"Şüphesiz Zikr'i biz indirdik ve şüphesiz onun koruyucuları biziz." (Hicr 8)

Bu ayet, Kur'an'ın korunacağına dair Allah'ın vaadini içerir. Eğer bir ayet unutulmuş veya neshedilmiş olsaydı, bu, Kur'an'ın korunamayacağı anlamına gelir ki bu, Allah'ın vaadiyle çelişir. Bu nedenle, Bakara Sûresi 106. ayetindeki "unutma" fiili, bir ayetin unutulması anlamına gelmez. Aksine, burada söz konusu olan, insanın unutma durumudur ve bu durumun Kur'an'ın korunmasıyla çelişmediği görülmektedir.

Kur'an'daki bazı ayetlerin birbiriyle çeliştiği veya birinin diğerini neshettiği iddiaları da bulunmaktadır. Örneğin, "hamr" (örten) ile ilgili olan ayetler arasında bir nesh söz konusu olduğu söylenir. Ancak, bu iddialar doğru değildir.

1. "Hamr" İddiası:

Bakara 219: Aklı örtenin günahının, faydasından daha fazla olduğu belirtilir. Bu ayet bazı meallerde şarap diye çevrilir. Ancak bu muhtemelen eski bir kullanım gereği alınmış zamanla sadece şarabı kast eder bir şekilde alınmıştır. Eskiden her türlü içecek, içki" manasında kullanılırdı. Hatta 1069 yılına tarihlenen Kutadgu Bilig'de tüm içkileri ifade eder biçimde kullanılmış 1303'e tarihlenen Codex Cumanicus adlı eserde şaraba indirgenmiştir. Asıl anlamı alındığı zaman aklı örtenler uyuşturucu, içki ve sigarada oldukları zaman bu daha doğru bir anlam olur. Aklı örten herhangi bir madde, bireylerin düşünme ve karar verme yeteneklerini olumsuz etkileyebilecek her türlü uyuşturucu ve alkolü kapsar. Bu bağlamda, İslam'da aklı örten maddelerin haram olduğu, bireyin sağlıklı düşünme ve kararlar alma yetisinin korunması gerektiği vurgulanmaktadır.

Nisa 43: Sarhoşken namaz kılmamak gerektiği ifade edilir.

Maide 90: Aklı örten, şeytan işi bir pislik olarak tanımlanır ve Müslümanların bundan kaçınması gerektiği vurgulanır.

Bu ayetler arasında çelişki bulunmamaktadır. Aklı örtenlerde, fiziksel olarak bazı faydalar sağlayabilir, ancak sosyal ve ahlaki zararları çok daha fazladır. Ayrıca, sarhoşken namaz kılmanın yasaklanması, sarhoş olmanın namaza engel teşkil ettiği bir durumu ifade eder. Bu durumların hiçbiri, nesih veya mensuh değil, birbirini tamamlayan açıklamalardır.

2. Savaşta Mümin-Kâfir Oranı İddiası:

Enfal 65-66: Enfal Suresi 65. ayette Müslümanların sabırlı olması durumunda 20 Müslümanın 200 kişiye galip geleceği söylenmesine rağmen Enfal Suresi 66. ayetinde Allah Müslümanlarda zayıflık olduğunu bildiğini bu sebeple sabretmeleri durumunda yüz Müslümanın 200 kişiye galip geleceği geçmektedir. Bu ayetler de birbirini neshetmez. Allah, Müslümanların zaaflarına göre savaşı kazanma kapasitesinin değişebileceğini anlatmak istemektedir. Buradaki değişiklik, Müslümanların moral ve güç durumlarına göre zaferin büyüklüğünü anlatan bir ilahi öğretidir. Kur'an'da "nesh" yani hükmün kalkması, "mensuh" yani silinmesi söz konusu değildir. Bu tür iddialar, genellikle yanlış anlaşılmalardan veya metinlerin bağlamından koparılmasından kaynaklanmaktadır. Kur'an'daki ayetler birbirini neshetmez; aksine, birbiriyle uyum içinde bir bütünlük oluştururlar. Her ayet, zamanın ve koşulların gerekliliklerine uygun olarak indirilen bir vahiy delildir. Allah'ın kelamı, ezelden ebede kadar geçerli olan ve korunmuş olan bir mesajdır. Üstelik bazıları daha da ileri gidip hadislerle Kur'an ayetlerinin nesh edilebileceğini iddia etmektedirler bu durumda münafıklar tarafından her bir Kur'an ayetine karşı bir hadis uydurulmuş olsaydı 6236 ayetin tümünü inkâr edip Kur'an'ı ortadan kaldırırlardı.

Doğru Bir Tebliğin İlkeleri ve Uygulama Rehberi

İslam dininin insanlara en doğru şekilde tebliğ edilmesi, imanların kurtuluşuna vesile olacak hayati bir sorumluluktur. Ancak bu sorumluluk, belirli prensipler ve ahlaki ölçüler çerçevesinde yerine getirilmelidir. Tebliğ görevini üstlenen bir kişinin izlemesi gereken temel ilkeler şunlardır:

1. Allah Rızası Gözetmek

Tebliğ, yalnızca Allah'ın rızasını kazanma amacıyla yapılmalıdır. Maddi ya da manevi bir karşılık beklemek, tebliğin samimiyetine gölge düşürür. Allah'ın kelamı, bunu açıkça vurgular:

"Sizden karşılık istemeyenlere uyun. Onlar doğru yolda olanlardır." (Yâsin Sûresi 21)

2. Ümitvar Olmak ve Vesile Olduğunu Unutmamak

Tebliğ eden kişi, Allah'tan ümidini asla kesmemeli ve hidayetin yalnızca Allah'ın kudretinde olduğunu unutmamalıdır. İnsanlara rehberlik etmekteki rolünün bir vesile olmaktan öteye gitmediğini bilmelidir.

"Tanrı'nın merhametinden umut kesmeyin. Çünkü kâfir kavimden başkası Tanrı'nın merhametinden umut kesmez." (Yusuf Sûresi 87)

"Ve eğer dileseydik her nefse hidayetini verirdik. Fakat benden söz hak oldu. Cehennemi mutlaka tümüyle cinlerden ve insanlardan dolduracağım." (Secde Sûresi 13)

3. Allah Yolunda Fedakârlık

Bir mümin, Allah'ın davası uğruna her şeyini feda edebilme iradesine sahip olmalıdır. Bu fedakârlık, canını ve malını Allah'a adamak şeklinde somutlaşır:

"Şüphesiz Tanrı müminlerden canlarını ve mallarını cennet karşılığında satın almıştır." (Tevbe Sûresi 111)

4. Samimiyet ve Tutarlılık

Tebliğ eden kişinin inanç, davranış ve sözlerinde içten ve samimi olması gerekir. Söylediğini yapmalı, yaptığıyla söylediği bir olmalıdır. İnsanlar, onun samimiyetinden kuşku duymamalıdır.

"Ey iman edenler! Yapmayacağınız şeyi niçin söylüyorsunuz?" (Saf Sûresi 2)

5. Saygı ve Hoşgörü

Başkalarının inançlarına saygılı olmak, tebliğde temel bir prensiptir. Ancak bu, kendi inanç ve değerlerinden ödün vermek anlamına gelmez. Eleştiriler karşısında bilgili, sabırlı ve yapıcı bir tavır sergilenmelidir.

"Dinde zorlama yoktur. Elbette doğruluk sapkınlıktan ayrılmıştır." (Bakara Sûresi 256)

6. Sabır ve Kararlılık

Tebliğ eden kişi, karşılaşacağı zorluklar karşısında sabır göstermeli ve hedeflerine ulaşmak için sebat etmelidir. Allah'ın vaadine olan inanç, bu süreçte en güçlü dayanağı olacaktır:

"Sabret şüphesiz Tanrı'nın vaadi haktır." (Rum Sûresi 60)

7. Güler Yüz ve İyi Muamele

İnsanlarla iletişimde tatlı dilli, güler yüzlü ve anlayışlı olmak tebliğin etkisini artırır. Affetmek ve kötülüğe iyilikle karşılık vermek, İslam'ın ahlak anlayışını yansıtır:

"Affet. Cahillerden yüz çevir güzel ahlaka uygun olarak emir ver. " (Araf Sûresi 199)

8. Yazılı ve Görsel İçerik Üretmek

Tebliğ eden kişi, yazılı eserler ve makaleler aracılığıyla mesajını daha geniş kitlelere ulaştırma gayreti içinde olmalıdır. Bu eserler, bloglar, sosyal ağlar ve dergiler gibi mecralarda paylaşılmalıdır. Yazılı içerikler, kalıcı bir iz bırakmanın etkili yollarından biridir.

Gerçek bir tebliğ; samimiyet, fedakârlık, sabır ve saygı ekseninde inşa edilmelidir. Tebliğ eden kişi, bu prensipler doğrultusunda hareket ederek hem Allah'ın rızasını kazanabilir hem de insanlara doğru yolu göstermede başarılı olabilir. Unutulmamalıdır ki, hidayet yalnızca Allah'ın elindedir; kişi ancak bir vesile olabilir.

Kur'an'daki Gerçek Şeriat Ve Hadis Şeriatı Arasındaki Farklar

Şeriat kelimesi, köken olarak "yol" anlamına gelir ve bir Müslümanın hayatını yönlendiren temel ilkeleri ifade eder. Ancak İslam tarihi boyunca, Kur'an'daki şeriat ile hadislerin oluşturduğu şeriat arasında önemli ayrılıklar ortaya çıkmıştır. Kur'an, bir Müslümanın izlemesi gereken yolu açıkça belirlerken, zamanla bu yola hadisler ve tefsirler yoluyla farklı anlamlar yüklenmiştir. Bu süreç, İslam toplumlarının bazı konularda sapmasına neden olmuştur. Bu makalede, Kur'an şeriatı ile hadis şeriatı arasındaki temel farklar ele alınacak ve Kur'an'ın evrensel değerleri vurgulanacaktır.

Kur'an Şeriatının Temel İlkeleri

Kur'an, bir Müslümanın yaşamını düzenleyen temel ilkeleri içerir. Haramlar açık ve kesin şekilde belirtilmiş, bunun dışında helal olan şeylere sınır getirilmemiştir. Kur'an, aklı, bilimi, eğitimi, birliği ve sevgiyi öne çıkarır. Bu bağlamda, Müslüman'ın:

Demokratik bir yapıyı benimsemesi,

Modern, kültürlü ve sevgi dolu olması,

Bilgiye ve bilime açık bir yol izlemesi gereklidir.

Bunun aksine, hadisler ve geleneksel yorumlarla şekillenen bir şeriat anlayışı, genellikle Kur'an'ın bu temel ilkeleriyle çelişmektedir.

Kur'an Şeriatı ile Hadis Şeriatı Arasındaki Farklar

1. Bilgi ve Bilime Yaklaşım

Kur'an şeriatı, insanları bilime ve bilgiye teşvik eder. Eğitim ve öğrenim Kur'an'ın merkezinde yer alırken, hadis şeriatı olarak nitelendirilen anlayışta, bilimsel ilerlemeye ve araştırmaya çoğu zaman mesafeli bir duruş sergilenir. Tarihte, Takiyüddin bin Mehmed gibi bilim insanlarının rasathaneleri yıkılmış, bilimle uğraşan kişiler engellenmiştir.

2. Kadınların Eğitimi

Kur'an şeriatında, kadınların eğitimi ve toplumda aktif roller üstlenmesi teşvik edilir. Buna karşılık, hadis şeriatı anlayışı, genellikle kadınların sadece evde çocuk bakmakla yükümlü olduğu bir yaşamı öne çıkarır. Bu yaklaşım, toplumun yarısının potansiyelini kullanamamasına neden olur.

3. Duygusal Denge ve Mutluluk

Kur'an, yas (üzüntü) tutmayı haram kılarak bireyin ve toplumun pozitif bir yaşam sürmesini destekler. Ancak hadis şeriatı anlayışı, ağlamayı ve hatta ağlayamıyorsa ağlıyormuş gibi yapmayı önerir. Bu, bireysel ve toplumsal mutluluk yerine kasvetli bir atmosfer oluşturur.

4. Sanat ve Estetik

Kur'an şeriatı, sanata ve estetiğe önem verir. Süleyman kıssasında, elçiler tarafından Süleyman'a heykeller yapıldığı açıkça belirtilir. Buna karşın, hadis şeriatı anlayışı resim ve heykeli haram ilan etmiş, sanatı toplumdan uzaklaştırmıştır.

5. Toplumsal Birlik ve Beraberlik

Kur'an şeriatı, Ali İmran Sûresi 103. ayetinde, birlik ve beraberliğin önemini vurgular. Hadis şeriatı ise ihtilafı (görüş ayrılığını) rahmet olarak kabul etmiş ve toplumda gereksiz ayrışmalara sebep olmuştur. Bu durum, İslam dünyasının birliğini zayıflatmış, farklı mezhep ve görüşler arasında çatışmalara yol açmıştır.

Kur'an şeriatı, Müslümanlar için rehber niteliğinde bir yaşam yoludur ve bireyin hem bu dünyada hem de ahirette huzur bulmasını amaçlar. Ancak hadis şeriatı, birçok noktada bu temel ilkelerle çelişmekte, Kur'an'ın öngördüğü birliği, bilgiyi ve sevgiyi gölgede bırakmaktadır. Gerçek bir İslam toplumu oluşturmak için, Kur'an'ın evrensel mesajına dönülmeli ve onu saptıran geleneksel yorumlar gözden geçirilmelidir. Böylece Müslüman toplumlar, modern, demokratik, sevgi dolu ve bilgiyi rehber edinen bir yaşam tarzına ulaşabilir. Kur'an, insana akıl ve irade verir. İnsanların, Kur'an'ı anlamadan, sadece geleneklerin izinden gitmesi, İslam'ın özünden uzaklaşmasına neden olur. Kur'an şeriatı, Müslümanların gerçek yolu bulmasında en sağlam rehberdir ve bu rehber, her dönemde geçerliliğini koruyacaktır.

Cizye ve Tevbe Sûresi Üzerine Bir Analiz

Cizye İslam hukukunda sıklıkla tartışılan bir konudur ve yanlış anlaşılmalardan kaynaklanan bir kavram karmaşası bulunmaktadır. Geleneksel yorumlarda cizyenin Müslüman olmayanlardan alınan bir vergi türü olduğu iddia edilmektedir. Ancak bu yorumun Tevbe Sûresi'nin ilgili ayetlerinin bağlamını dikkate almadan yapıldığı söylenebilir. Daha derin bir inceleme cizyenin bir savaş tazminatı olduğunu ortaya koymaktadır.

Cizye kelimesi Arapça kökeni itibarıyla "ceza" anlamına gelen bir kökten türetilmiştir ve savaşlarda saldırgan devletlerin verdikleri zarar karşılığında ödemeleri gereken bir tazminatı ifade eder. Vergi kavramıyla doğrudan bir bağlantısı bulunmamaktadır. İslam hukukuna göre yalnızca savaş başlatan veya anlaşmaları bozan taraflar cizye ödemek zorunda kalır. Buna karşın anlaşmaya sadık kalanlar veya savaşa sebebiyet vermeyen taraflar cizyeden muaftır. İslam'ın temel yaklaşımı düşmanları öldürmekten ziyade onları kazanmaya ve barışa teşvik etmeye yöneliktir. Savaşlar savunma amaçlıdır ve zorunlu haller dışında taarruzdan kaçınılır. Tevbe Sûresi'nin detaylı bir analizi de bu anlayışı destekler niteliktedir.

Tevbe Sûresi 29. Ayetin Bağlamı

Tevbe Sûresi 29. ayeti "Kendilerine kitap verilenlerden, Tanrı'ya ve ahiret gününe inanmayan ve Tanrı'nın ve Resulunun haram kıldığını haram saymayanlarla ve hak dini din edinmeyenlerle onlar küçük

düşürülerek elleriyle karşılığını verecekleri zamana kadar savaşın." şeklinde ifade edilir. Bu ayet müşriklerin savaş hukukuna aykırı davrandıkları bir bağlamda indirilen bir emri içermektedir. Haram aylarda savaşmama konusunda Müslümanlar ve müşrikler arasında bir anlaşma yapılmış ancak müşrikler bu anlaşmaya sadık kalmayarak Müslümanlara saldırmıştır. Dolayısıyla, 29. ayette Müslümanlara saldırgan müşriklere karşı savunma hakkı verilmiş ve savaş sonucu zararı tazmin etmek üzere cizye alınması emredilmiştir. Bu bağlamda cizye bir savaş vergisi değil adaletin sağlanması adına uygulanan bir tazminattır. Bu kelimenin kökü "جزى" (c-z-y) olup, "karşılık vermek, ceza veya ödül vermek" anlamlarını taşır.

Tevbe Sûresi 4. Ayet ve Anlaşmaya Sadık Kalanlar

Tevbe Sûresi 4. ayeti ise cizyenin yalnızca anlaşmayı bozanlara uygulandığını açıkça ortaya koyar:

"Ancak müşriklerden kendileriyle antlaşma yaptığınız sonra hiçbir şeyi azaltmayan ve kimseye destek olmayanlar hariç onların antlaşmalarını belirlenen vakte kadar tamamlayın. Şüphesiz Tanrı takva sahiplerini sever."

Bu ayetten anlaşılacağı üzere anlaşmaya sadık kalan ve herhangi bir düşmanlıkta bulunmayan müşriklerle savaşılması emredilmemiştir. Yani İslam barışı korumayı ve sadakatle hareket eden tarafları ödüllendirmeyi esas alır.

İslam'ın savaş hukukundaki temel ilke saldırganlığı değil savunmayı ve adaleti öne çıkarmaktır. Müslümanlara yalnızca savaş hukukuna aykırı davranışlar sergileyen saldırganlara karşı savaş izni verilmiştir. Bu durum Tevbe Sûresi'nde net bir şekilde belirtilmiştir. Cizyenin savaş tazminatı olduğu gerçeği İslam'ın yalnızca savunma amaçlı savaşı meşru gördüğünü ve barışı esas aldığını göstermektedir.

Cizye Müslüman olmayanlardan alınan bir vergi değil savaşlarda saldırgan tarafların verdiği zararı telafi etmeye yönelik bir tazminattır. İslam hukuku yalnızca anlaşmaya sadık kalmayanlara karşı savaşmayı meşru kılar. Tevbe Sûresi'nin ayetleri bu ilkenin bariz bir kanıtıdır. İslam barışa ve insan kazanmaya öncelik veren bir din olarak savaşın yalnızca zaruri durumlarda ve adaletin tesisi amacıyla yapılmasını öngörmektedir. Bu anlayış cizye kavramının doğru bir şekilde anlaşılmasını ve uygulanmasını sağlar.

Ebu Leheb ve Düzeni: İslam'ın İktidar Mücadelesi ve Kur'an'ın Mesajı

Kur'an-ı Kerim'de "Tebbet Sûresi" (111. Sûre) 1. ayetinde geçen "yeda" kelimesi, Ebu Leheb'in gücünü simgelemektedir. Bu kelime sadece fiziksel bir el anlamı taşımamakta aynı zamanda "güç", "düzen" ve "hükmetme" gibi anlamlarla kullanılmaktadır. Bu bağlamda, "Yedullah" ifadesinde Allah'ın kudreti, gücü ve yönetme biçimi vurgulanırken Ebu Leheb'in "yeda"sı da onun kurmuş olduğu zalim düzenin simgesidir. Tebbet Sûresi'nde Ebu Leheb'in ve onun izinden gidenlerin düzenlerinin bozulması ve yok olması için bir lanet ve ilahi bir uyarı yer almaktadır.

Ebu Leheb İslam'ın ilk yıllarında özellikle de Allah'ın birliğini ve putlara karşı olan öğretiyi savunan Nebimiz Muhammed'e ve müminlere karşı en büyük düşmanlardan biriydi. O, sadece kişisel bir düşmanlık güderek nebiye karşı savaş açmamış aynı zamanda toplumdaki düzenin değişmesinden, egemenliğin kaybolmasından ve kendi çıkarlarının tehlikeye girmesinden korkarak büyük bir direniş göstermiştir. Bu nedenle Ebu Leheb güce dayalı bir düzenin temsilcisi olarak öne çıkmıştır. Bu düzen yalnızca bireysel çıkarları için zulüm etmek ve halkı sömürmek üzerine kuruludur. Ebu Leheb'in inkarcı tutumu sadece dini anlamda değil sosyal ve politik anlamda da İslam'ın getirdiği yeni düzene karşı büyük bir direniş oluşturmaktadır.

"Tebbet Sûresi"nde geçen "yeda Ebu Leheb" ifadesi kelime anlamıyla "Ebu Leheb'in gücü" veya "Ebu Leheb'in düzeni" olarak çevrilebilir. Bu düzen güç ve statüye dayalı bir toplum yapısını simgeler. İslam'dan önceki Arap toplumunda ve Ebu Leheb'in şahsında toplumda güçlü olanların, fakirleri ve zayıfları ezmesi kendi çıkarları doğrultusunda toplumları yönlendirmesi yaygın bir anlayıştı. Ebu Leheb hem kişisel hem de toplumsal anlamda bu düzenin en önemli figürlerinden biri olarak karşımıza çıkar. Bununla birlikte Ebu Leheb'in ailesi özellikle karısı ona destek olarak bu düzenin devamını sağlamış ancak Kur'an'da bu işbirliği de lanetlenmiştir.

Kur’an Ebu Leheb ve onun izinden gidenlerin düzenlerinin tıpkı Ebu Leheb’in kendisi gibi sonunun geleceğini müjdeler. Bu düzenin güce dayalı mazlumları ezerek ve adaletsizlikle yürütülen bir düzen olduğunu gösterir. Tebbet Sûresi’nde geçen “Kahrolsun Ebu Leheb’in düzeni” ifadesi aynı zamanda toplumsal adaletin ve hakkaniyetin tecelli edeceği bir geleceğin işaretidir. Allah’ın mesajı böyle bir düzene sahip olanların zulmünün ve haksızlıklarının asla sonsuza kadar var olmayacağı sonunda tüm düzenin çökeceği yönündedir. Allah her türlü zalimliği ve haksızlığı düzeltecek bir düzeni kuracak ve bunun da Ebu Leheb ve onun düzenini yıkmakla mümkün olacağı vurgulanır.

Ebu Leheb’in hayatı sadece onun şahsına değil tüm güç odaklı düzenlerin nasıl bir çöküşle sonlanacağına dair önemli bir örnektir. Ebu Leheb sadece Nebimiz Muhammed’e ve müminlere düşmanlık yapmamış aynı zamanda bu düşmanlığı toplumun tüm katmanlarına yayarak düzenin adaletle işlemesini engellemeye çalışmıştır. Ancak Kur’an zalimlerin ve din düşmanlarının akıbetinin kesinlikle kötü olacağını bildirmiştir. Ebu Leheb’in ve onun gibi zulme dayalı düzenleri kuranların sonu bir uyarı olarak tüm toplumlara verilmiştir. Kur’an’ın mesajı gücü elinde bulunduranların da bir gün güçsüzleşeceği ve zulümle kurdukları düzenin bozulacağıdır.

Ebu Leheb’in düzeni sadece geçmişte değil günümüzde de benzer biçimlerde karşımıza çıkmaktadır. Güçlü olanların ezdiği, adaletin hiçe sayıldığı, haksız yere insanların haklarının gasp edildiği düzenler, modern dünyada da varlıklarını sürdürebilmektedir. İslam bu tür düzenlere karşı çıkmakta ve her zaman adaletin ve eşitliğin egemen olacağı bir dünya düzenini savunmaktadır. Ebu Leheb’in ve onun temsil ettiği güç düzeni sadece geçmişin değil günümüzün ve geleceğin de düşmanı olmaya devam etmektedir. Kur’an’da Ebu Leheb’in düzenine karşı verilen mesaj her dönemde geçerliliğini koruyan bir ilahi uyarıdır.

Kur’an Ebu Leheb ve onun düzenini yıkıcı bir güç olarak ele almakta ve bu tür zalim düzenlerin kesinlikle son bulacağını bildirmektedir. Ebu Leheb sadece kişisel bir düşman olarak değil aynı zamanda toplumda haksızlıkları ve zulmü simgeleyen bir figürdür. Onun düzeni Allah’ın adaletinin ve insanlık için en doğru olanın her zaman zafer kazanacağını müjdeler. Bu düzenin sonu hem geçmişteki hem de günümüzdeki tüm zalim düzenler için bir ders niteliği taşır.

Haliyle ayetin anlamı:

"Kurusun Lehebin babasının düzeni kurusun.

Kalem, Kelime ve Sır: Vahiyden Hayata Yansıyan Derinlikler

İnsanoğlunun varoluşuyla birlikte, bilgi arayışı ve gerçekleri keşfetme çabası da başlamıştır. Fakat bu arayış, yalnızca dış dünyayı anlamaktan ibaret değildir; aynı zamanda insanın iç dünyasında, kalbinin derinliklerinde ve ruhunun inceliklerinde bir yolculuğa çıkmaktır. Bu yolculuk, Allah’ın kelimeleriyle şekillenir. Kur'an’ın bize sunduğu derinlikli anlamlar, insanın varlıkla, toplumla ve tarihle olan ilişkisinde en temel referansları oluşturur. “Kalem, Kelime ve Sır” bu yolculuğun mihenk taşlarıdır ve insanın her zaman hatırlaması gereken bir hakikati taşır: Allah dilemedikçe kimse dileyemez. Kur'an’da, Allah’ın ilminin her şeyi kuşattığı ve her şeyin O’nun takdirine bağlı olduğu vurgulanır. “De: Tanrı'nın bizim için yazdığı şeyden başkası bize ulaşmaz. Bizim sahibimiz O'dur. Öyleyse müminler yalnızca Tanrı'ya tevekkül etsin.” (Tevbe Suresi 51. Ayet). Bu ayet, hayatın her anının Allah’ın ilmiyle yazıldığını hatırlatır. Âdem yaratılmadan önce kalem yazmaya başlamış ve mürekkep kurumuştur. Yani, bizler yazılanı yaşıyoruz. Allah’ın kudreti ve ilminden başka hiçbir şey, hayatımıza yön veremez. Bu, insanın hem teslimiyetini hem de tevekkülünü öğreten bir gerçektir. Kalem, sadece yazmakla kalmaz, aynı zamanda yazılanı yaşatır. İlim, tarih, toplum ve insanlık üzerine düşünen, araştıran ve okuyan kişiler, yalnızca mevcut durumu değil, geleceği de okuma yeteneğine sahip olabilirler. Çünkü Allah’ın kelimeleri, zamanın ötesine geçer. Vahiy, hem geçmişi hem de geleceği barındırır. Bu bağlamda, kalem yalnızca bir yazma aracı değil, aynı zamanda Allah’ın kudretinin bir yansımasıdır. Kalemi anlamak, kelimeleri doğru bir şekilde kavrayabilmek, insanın iç dünyasında bir farkındalık yaratır. Sır, Allah’ın kelimelerinde ve vahyinde gizlidir. Her kelime, bir anlam ve bir derinlik taşır. Bu sırrı anlamak için insanın hem kalbi hem de aklı doğru bir şekilde yönlendirilmelidir. Said Nursi gibi büyük âlimler, bu sırrı keşfetmeye çalışmış ve insanlığa rehberlik etmiştir. Said Nursi, Nebimiz Muhammed’den sonra Levh-i Mahfuza nazar edebilen nadir insanlardan biriydi. Geleceği görebilen ve hayatını bu bilgelikle şekillendiren Said Nursi, insanın yazılı kaderiyle, kelimelerin derinliğiyle nasıl iç içe geçtiğini gösterdi. Hem mezarının yıkılacağını bildi. Hem de beş defa nefyedilip dört defa defnedileceğini iddia etti. Önce Şanlıurfa Halilürrahman Dergahına

defnedildi. Buradan darbeciler Afyon'a götürdü. Afyon'a defnedilmedi. Isparta Şehir Mezarlığı'na götürülüp defnedildi. Buradan Minareci Mustafa buldu. Isparta Sav Davraz Dağı'na defnedildi. Buranın da bilinmesi üzerine Isparta Barla Köyü'ne Çam Dağı'na yüksek bir tepeye defnedildi. Mezarının bulunduğu yerde eski bir ağaç parçasında kimsesiz yazılıdır. Bu şekilde 4 kere defnedilme 5 kere nefyedilme olayı gerçekleşti. Vahiy, sırları açığa çıkaran bir anahtardır. Eğer insan, bu sırra yönelirse, hem geçmişi hem de geleceği doğru okuyabilir. Kur'an-ı Kerim'in Lokman Suresi 27. Ayetinde şöyle buyurulur: "Şüphesiz eğer yeryüzünde bulunan ağaçlar kalem olsa ve deniz ve arkasından ona yedi deniz daha katılsa Tanrı'nın kelimeleri tükenmez. Şüphesiz Tanrı üstündür, her şeyi hikmetle yapandır." Bu ayet, Allah'ın kelimelerinin sonsuzluğunu ve tükenmezliğini anlatır. Her şeyin bir başlangıcı ve sonu vardır, ancak Allah'ın kelimeleri zamanın ötesindedir ve her şeyin içinde varlık gösterir. İnsan, bu sonsuz kelimeleri anlamaya çalıştıkça, hem kendi varlığını hem de evrenin işleyişini daha derinlemesine kavrayabilir. Vahiy, insanın gözlerinden önce ruhuna dokunan bir ışıktır. "Eğer onları hidayete çağırsanız işitmezler. Ve sana baktıklarını görürsün oysa onlar görmezler." (A'râf Suresi 198. Ayet) Kalbinin perdelerini aralayan kişi, Allah'ın kelimelerinin ışığında hem geçmişi hem de geleceği okuyabilir. Kalem, kelime ve sır, insanın varlıkla olan ilişkisinin en derin boyutlarını ortaya koyar. Allah'ın kelimeleri her şeyi kuşatmış, zamanın ötesine geçmiş ve insanın iç dünyasına dokunmuştur. Geçmişi ve geleceği anlamak için insanın kalemi doğru kullanması gerekir. Bu, yalnızca yazmak değil, aynı zamanda yazılanları derin bir içsel farkındalıkla yaşamaktır. Vahiy, sadece bir öğreti değil, aynı zamanda insana huzur ve mutluluk veren bir kaynaktır. Said Nursi ve diğer hidayet önderleri, bu sırrı çözme yolunda bize örnek olmuş ve kalemlerin gücünü insanlığa göstermiştir.

İnsanın Kendini Değiştirmesi ve Eleştiriye Açık Olması

İnsanın gelişiminde, değişim ve dönüşüm kaçınılmaz bir süreçtir. Ancak, bu değişim, ancak kişi eleştiriye açık olduğu ve kendisini dönüştürme isteği taşıdığı sürece mümkündür. "7'sinde neyse 70'inde de aynı olmak neden doğru değildir?" sorusu, insanın sabırlı bir şekilde kendi potansiyelini keşfetmesi ve olgunlaşması için sürekli bir değişim içinde olması gerektiğini ifade eder. Bu yazıda, insanın kendisini nasıl değiştirebileceği, bu değişimin önündeki engeller ve eleştirinin gelişimdeki rolü ele alınacaktır. İnsanın kendisini yeterli görmesi, nefsin en tehlikeli durumlarından biridir. Bazen eğitim, tecrübeler, yaş, akıl ve zekâ gibi faktörlere dayanarak, insanlar kendilerini başkalarından üstün görmeye başlayabilirler. Bu, özellikle iman etmeyenler arasında yaygın bir davranış şeklidir. Kendini müstağni görmek, insanı her konuda en doğruyu bildiğini düşünmeye iter ve bu da eleştiriyi kabul etmemekle sonuçlanır. İnsanın değişimi, eleştirilere açık olmakla başlar. Eleştiriler, bireylerin eksiklerini görmelerini ve bu eksiklikleri gidermelerini sağlayarak, gelişimlerine katkıda bulunur. İnsanın en önemli sorumluluğu, kendisini sürekli olarak eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirmesidir. Eleştirilere açık olmak, insanın kişisel gelişimine büyük katkı sağlar. Eleştiriyi samimi bir şekilde kabul edebilmek, insanı daha iyi bir insan yapar. Eleştiriler, insanın hatalarını fark etmesine ve bu hataları düzeltmek için adımlar atmasına olanak tanır. Bu da insanın daha iyi bir ahlak, daha olgun bir karakter ve daha sağlıklı bir tutum geliştirmesini sağlar. Eleştiri, sadece bir dış gözlemin sonucu olarak değil, aynı zamanda kişinin içsel bir dönüşüm arayışıdır. Kendini değiştirme sürecine giren bir insan, ilk adım olarak eksiklerini kabul etmeli ve bunları gidermek için çaba sarf etmelidir. Bu çaba, Allah'a yönelerek içsel bir samimiyetle yapılmalıdır. Çünkü gerçek değişim, yalnızca içsel bir irade ve Allah'a olan derin bir sevgi ile mümkündür. Müslüman, sadece kendi hatalarını görmekle kalmaz, başkalarına da iyiliği emredip kötülükten sakındırmakla sorumludur. Bu sorumluluk, her bireyin kendisini geliştirmesi için bir fırsat sunar. Müslüman, eleştirilere açık olarak sadece kendi gelişimini sağlamakla kalmaz, aynı zamanda başkalarına da fayda sağlar. Eleştiriye açık olmak, insanın özdeğerini kaybetmeden daha iyi bir insan olmasına yardımcı olur. Kuran'da da insanın değişim sürecine dair çok önemli öğütler bulunmaktadır. Allah, insanlara verdiği nimetin artması veya azalmasında, kişinin kendi nefsinde yaptığı değişimlere bağlı olduğunu bildirmiştir. Eğer bir insan samimi bir şekilde kendisini değiştirme yoluna giderse, Allah onun çabasını mutlaka ödüllendirecek ve ona daha büyük nimetler verecektir. Bu nedenle, müminler, eleştiriye açık olmalı ve her durumu Allah'ın rızasına uygun şekilde değerlendirmelidirler. İnsanın en büyük engellerinden biri de kibirdir. Kibir, insanın kendisini diğer insanlardan üstün görmesine yol açar ve değişim sürecini engeller. Kişi, eleştirileri kabul etmez, başkalarını kendi seviyesine çekmeye çalışır ve kendi hatalarını görmekten kaçınır. Allah, Kuran'da kibirli olanların öğütlerden faydalanamayacağını belirtir. Bu da demektir ki, kibir insanı hem maddi hem manevi olarak geriye götürür. Kibir, kişinin kalbinde derin bir Allah korkusunun eksikliğiyle de bağlantılıdır. Gerçekten Allah korkusu olan bir insan, her durumu değerlendirirken Allah'ı hatırlayacak ve her durumda ondan gelen doğruyu kabul edecektir. Eleştirilere karşı mütevazı bir tavır sergileyen kişi,

hem kendi gelişimi hem de toplumsal yarar için daha büyük katkılar sağlar. Olumlu ve yapıcı eleştiriler, insanların gelişimine büyük katkı sağlar. Eleştiri, insanın eksik olduğu yönleri görmesini sağlayan bir araçtır. İnsan en mükemmel olduğu noktada dahi bir eleştiriye açık olmalıdır. Çünkü her iyi yönün daha iyi bir hali vardır. Eleştiri, insanın kalitesini artıracak ve onu daha iyi bir insan yapacaktır. Ancak bazı insanlar, eleştiriye karşı savunmacı bir tutum sergilerler. Kendi haklılıklarını savunmak için uzun açıklamalar yaparlar, tartışmalar başlatırlar ve eleştiriyi büyütürler. Bu tür insanlar, eleştiriden fayda sağlayamazlar ve gelişemezler. Onların kalbinde gurur ve egoizm vardır, bu da onları daha iyi bir insan olmaktan alıkoyar. İnsanın değişim ve gelişim yolculuğu, eleştiriye açık olmayı gerektirir. Eleştiriler, insanın kendi eksiklerini fark etmesine, bu eksiklikleri gidermesine ve daha olgun bir insan olmasına yardımcı olur. Kendini yeterli görmek, insanın gelişiminin önündeki en büyük engeldir. Mümin, her zaman eleştiriye açık olmalı ve her türlü hatırlatmayı kendisi için bir fırsat olarak görmelidir. Allah'a samimi bir şekilde yönelerek, içsel bir değişim sürecine giren insan, hem dünyada hem de ahirette Allah'ın nimetlerine ulaşacaktır.

Kur'an'ın Anlamı ve Anlaşılmasının Önemi Üzerine Düşünceler

Kur'an, yalnızca harflerin doğru telaffuzuyla değil, aynı zamanda içeriğinin doğru bir şekilde anlaşılması ve hayata geçirilmesiyle de anlam kazanır. Tecvid, Kur'an'ı Arapça okurken harflerin doğru bir şekilde telaffuz edilmesi anlamına gelir. Ancak bir insan, harflerin hakkını vererek Kur'an okusa da, içeriğini anlamadan ve uygulamadan hayatına aktarmasa, Kur'an'ın gerçek manasını yaşamış sayılabilir mi? Kur'an'ın bizlere sunduğu öğretiler, sadece kelimelerinin doğru okunmasıyla sınırlı kalmaz; esas olan, o kelimelerin ruhunu ve anlamını anlayarak, ahlaki ve pratik yönlerini hayatımıza entegre etmektir. Kur'an, anlanmadan okunduğunda, birey için bir ritüelden öteye geçmez. Fakat anlamlı bir şekilde okunan ve hayatla buluşturulan bir Kur'an, insanı derinden etkiler. Zira Kur'an, sadece bir okuma eylemiyle sınırlı kalmaz; onun mesajı, insanı doğru yolda ilerlemeye yönlendiren bir rehberdir. Bir kimse Kur'an'ı Türkçe okur ve hükümlerini hayatına uygularsa, işte o zaman Kur'an'ın gerçek anlamını hayatına sokmuş olur. Allah, vahyini nebilerine, onların kavimlerinin dilleriyle göndermiştir. Bu, Allah'ın farklı dillerin yaratıcısı olduğu gerçeğiyle uyumludur; çünkü Allah, tüm dillerin sahibidir ve her dilin derinliğinde kendini tanıtır. Kur'an, bir öğüt olmanın ötesinde, insanlara doğru yolu gösteren bir rehberdir. "Peki hâlâ Kur'an'ı düşünmüyorlar mı. Yoksa kalplerin üzeri kilitli mi? " (Muhammed Suresi 24. Ayet) şeklinde ifade edilen ayet, Kur'an'ı anlamadan okumanın eksikliğine dikkat çeker. İslam, sadece bir dil bilgisi değil, bu bilginin içeriğiyle hayata yansımasıdır. Diyanet İşleri Başkanlığı, Süleymancılar ve diğer cemaatler, Kur'an kurslarında tecvid eğitimi verirken, doğru telaffuzun önemini vurgulamaktadırlar. Ancak bu eğitimlerin bir yansıması olarak, Kur'an'ı sadece telaffuz eden fakat anlamını hayata geçirmeyen bireyler, Kur'an'ın ruhunu tam anlamıyla kavrayamazlar. Hayatın gerçek anlamı, ancak Kur'an'ı anlamıyla hayata geçirebilmekle mümkündür. Allah, bizi yalnızca doğru telaffuz için değil, doğru anlayış ve doğru davranış için de yaratmıştır. Bir insan, hayatını Kur'an'daki öğretilerle şekillendirdiğinde, anlamını bulur ve gerçek huzura erer. Ahirette, sadece Arapça harfleri doğru okuyan bir insanın, sadece anlamadan okuduğu Kur'an ile bir fayda sağlayıp sağlamayacağını düşünmek gerekir. Allah, her dili bilir ve her dildeki anlamı da kavrayabilir. Bize düşen, bu anlamı derinlemesine inceleyerek, doğru bir yaşam yolunu takip etmektir. Kur'an'ı anlamadan okumanın, bir insanın hayatına hiçbir katkı sağlamadığı açıktır. Ancak anlamını ve hükümlerini doğru bir şekilde kavrayarak okuyan bir insan, Allah'ın doğru yolunda ilerleyebilir. Kur'an, yalnızca bir zikirdir, ancak bu zikri anlayan ve hayatına geçiren için gerçek anlamını taşır. "Hayır! Şüphesiz ki o bir öğüttür. Dileyen kimse o öğüdü alır. " (Abese 11-12).

Sonuç olarak, Kur'an'ın gerçek anlamı, onu sadece Arapça okumaktan değil, içeriğini anlayarak ve hükümlerini hayatımıza uygulayarak elde edilir. Esas olan tecvidli okumak değil, Kur'an'ın öğretilerini içselleştirerek, onun ahlaki değerlerini hayatımıza entegre etmektir. Kur'an'ı anlamadan okumak, bir insanın hayatında gerçek anlamı ve huzuru bulmasına yetmez. Bu nedenle, Kur'an'ı derinlemesine anlayarak yaşamak, İslam'ın en önemli öğretilerindendir.

İslam Âlemi ve İnsanlık İçin Gerçek Tehdit: Gelenekçi Camianın Yanıltıcı Tutumları

Toplumların dinî değerlerle ilişkisi, tarih boyunca değişen koşullar ve kültürel etkileşimler tarafından şekillendirilmiştir. Bugün, özellikle Batı ve Doğu toplumlarında görülen kimlik krizleri, bireylerin dinle olan ilişkilerinin gevşemesi, geleneksel inanç sistemlerinin aşınması ve kültürel baskılar sonucu daha da derinleşmiştir. Bu çöküşün sebeplerini anlamak, insanlığın manevi değerlerinden kopuşunu incelemek, modern çağın sorunlarına ışık tutmak açısından önemlidir. Ancak, bu durumu sadece yüzeysel

değerlendiren gelenekçi camianın yaklaşımı, sorunun çözümüne katkı sağlamaktan çok, durumu daha da karmaşık hale getirmektedir. Günümüz Batı toplumlarında, dini inançların giderek marjinalleştiği ve bireylerin hayatlarından çıkmaya başladığı gözlemlenmektedir. Hıristiyanlık, Batı kültürünün temel taşlarından biri olarak kabul edilse de, günümüzde Batılı bireylerin çoğu, dinî öğretinin gereklerini yerine getirmemekte, kiliseler boşalmaktadır. Benzer şekilde, İslam toplumlarında da bireylerin dini ritüelleri yerine getirmeleri, dinin özünden sapmaları ya da dini anlamaktan uzak bir şekilde yaşama biçimleri, toplumsal çöküşün en önemli sebeplerindendir. İnsanlar, dini inançları ve ahiret kaygılarını bir kenara bırakıp seküler hayatlarını sürdürürken, Batıdaki insan da dinî gelenekleri terk ederek kendi yolunu çizmeye çalışmaktadır. Bunun sonucu olarak, her iki toplum da benzer bir boşluk içerisinde manevi anlamda kaybolmuş durumdadır. Gelenekçi camia, İslam'ın özünü ve vahyi anlamaktan uzak bir şekilde, çoğunlukla halk arasında yaygın olan rivayet kültürüne ve batıl inançlara dayalı uygulamaları savunmaktadır. İslam'ın temel prensiplerinden biri olan vahiy, Nebimiz Muhammed'in vefatından kısa bir süre sonra göz ardı edilmiş yerine toplumların ve Hristiyan ile Musevilerin kültürleri ile medyumların yalanları konularak hurafelere dayalı bir din anlayışı oluşturulmuştur. Bu tür bir anlayış, bireylerin manevi ihtiyaçlarına cevap vermektense, onları daha da derin bir boşluğa itmektedir. Sakallı dedelerin tehditkar tavırları ve dini kutlamaların yasaklanması çağrıları, toplumun gerçek sorunlarını görmezden gelerek, sadece sembolik ve geçici çözümler önermektedir. Yılbaşı kutlamalarını yasaklamak gibi yüzeysel yaklaşımlar, insanların dini inançlarıyla olan bağlarını zayıflatmakta ve onlara sadece taklitçi bir davranış biçimi sunmaktadır. İslam'ın ilk yıllarında Nebimiz Muhammedin, toplumun putperest düzenine karşı verdiği mücadelenin temelinde, sadece bir inanç sisteminin değil, aynı zamanda toplumun adalet, eşitlik, hak ve özgürlük anlayışının da dönüştürülmesi vardı. Ancak günümüzde gelenekçi camianın, İslam'ın özünden sapmış bu yüzeysel yaklaşımları, İslam'ın gerçek mesajını bireylere aktarmakta başarısız olmasına sebep olmaktadır. Batı Medeniyeti, Orta Çağ'da Katolik Kilisesi'nin etkisinden kurtulmuş ve bilimsel düşüncenin önünü açmıştır. Ancak, bu süreçte, bilimin dinin yerine geçmesi ve seküler değerlerin egemenliği, insanın manevi boşluk içinde kaybolmasına yol açmıştır. Zihinler, bir dinî inançtan uzaklaştırıldığında, yerine yeni putlar doğar. Bu putlar, Batı'nın sekülerizmini ve materyalist anlayışını besleyen fikirler olmuştur. Din ve bilim arasındaki bu çatışma, Batı'daki aydınlanma sürecinin temelinde yatan ana sorunu oluşturur: İnsanlık, inançsız bir boşluk içerisinde kalmış, ancak bu boşluğu doldurmak için yeni inanç sistemleri ve ideolojiler oluşturmuştur. Bu ideolojik boşluk, son derece tehlikeli sonuçlar doğurmuştur. Bugün Batı'da, bilimsel düşünceyi dogma haline getiren bir elit sınıf, toplumu kendi ideolojik yönlendirmeleri doğrultusunda şekillendirmektedir. Bu durum, tıpkı Orta Çağ'daki ruhban sınıfının halkı yönlendirmesi gibi, toplumda bir tür düşünsel tekelleşmeye ve baskı kültürüne neden olmaktadır. Avrupa, dini inkâr edip bilimi kutsarken, yeni mabetlerini laboratuvarlara çevirmiştir. Ancak bu süreç, insanlık için özgürlükten ziyade, yeni bir tür entelektüel kölelik oluşturmuştur. İslam'ın mesajı, sadece bireysel dini ritüellerle sınırlı değildir. Nebimiz Muhammed, toplumsal adaletin sağlanması için büyük bir mücadele vermiştir. İslam'ın temel öğretilerine göre, bireyler yalnızca Allah'a kulluk etmekle yükümlüdür, ancak bu kulluk, sadece ibadetlerle sınırlı kalmaz. İslam, adaletin, eşitliğin ve toplumsal sorumluluğun öğretilmesidir. Nebimiz Muhammed'in mücadele ettiği esas mesele, sadece kişisel inançların değil, aynı zamanda adaletsiz ekonomik ve toplumsal düzenin ortadan kaldırılmasıydı. Bugün gelenekçi camianın, İslam'ı sadece ritüeller ve yasaklar üzerinden anlama çabası, İslam'ın gerçek mesajını halktan saklamaktadır. İslam, zenginliğin ve gücün adaletsiz şekilde paylaşılmasına karşıdır. Oysa günümüzde, gelenekçi camia, bu meseleleri gündeme getirmek yerine, seküler dünyaya karşı sert eleştirilerle ve yasaklarla yetinmektedir. İslam'ın özünü anlamadan, toplumları sadece dışsal kutlamalar ve ritüeller üzerinden değerlendirmenin, onları gerçekte daha da manevi bir boşluğa sürüklemekten başka bir işe yaramadığı açıktır. Gelenekçi camianın yaklaşımları, halkın İslam'a olan güvenini zedelerken, Batı toplumlarının yaşadığı manevi boşluğu daha da derinleştirmektedir. Bu noktada, İslam'ın özüne dönüş, vahyin gerçek mesajının anlaşılması ve toplumsal eşitlik ve adaletin sağlanması gerekmektedir. Gerçek bir değişim, dinin sadece semboller üzerinden değil, insan hayatını şekillendiren temel değerlerle birlikte yaşanmasıyla mümkündür. İslam'ın özgürlük, adalet ve eşitlik anlayışı, sadece bireyler için değil, toplumlar için de bir kurtuluş yolu sunmaktadır. Bu anlayışın toplumlar tarafından benimsenmesi, hem bireylerin manevi hayatlarını güçlendirecek hem de küresel ölçekte bir barış ve adalet ortamı oluşturacaktır.

Tüm İnsanlar Vahiy Alır

İnsanın içindeki vicdan, ona doğruyu ve yanlışı ayırt etme yeteneği veren ilahi bir hidayettir. Her bir insan, bir karar verirken bazen bir ses duyar; bu ses, vicdanın sesidir. Bu ses, doğruyu, iyiliği, takvayı, güzel

ahlakı ve her şeyin en doğru yolunu gösterir. Allah, Kur'an'da insanlara iki yol gösterdiğini ifade eder; biri iyiliğe ve takvaya yönlendiren, diğeri ise kötülüğe ve fücura çağıran yoldur.

Kur'an-ı Kerim, insanın bu iki yolu seçmesindeki özgürlüğüne ve sorumluluğuna dikkat çeker. İnsan, zaman zaman bilinçli ya da bilinçsiz olarak, ya Allah'ın yoluna yani vicdanına ya da şeytanın yoluna uyar. İnsanın vicdanı, ona her zaman doğruluğu ve iyiliği hatırlatan bir iç ses olarak varlığını sürdürür. Ancak insan bazen bu sesi duymakta zorlanabilir ve bu da yanlış yollara sapmasına neden olabilir. Nebiler de, insanlara doğru yolu göstermek için Allah tarafından gönderilmişlerdir.

Kur'an'da, insanların kötülük ve günah yoluna girmelerini engelleyen vahiyden de bahsedilmektedir. Şems Sûresi'nde şöyle buyrulmuştur:

"Nefse ve onu düzenleyen ona fucurunu ve takvasını ilham etti." (Şems Sûresi, 7-8. Ayet)

Burada, insanın nefsi ve vicdanı arasındaki mücadeleye dikkat çekilmektedir. Fücur kelimesi, insanın ruhsal ve ahlaki çöküşünü, günah ve isyanı ifade eder. Vicdan, bu fücurdan sakınmak için vahiy alan bir iç sesken, şeytan ise insanı kötü yola sürüklemeye çalışır. Allah, insanlara doğruyu ve yanlışı ayırt etmeyi öğretmek için vicdanlarını, kalplerini vahiyle yönlendirmiştir.

Allah'ın insana verdiği vahiy, sadece insanlar için değil, diğer canlılar için de geçerlidir. Örneğin, Kur'an'da bal arısına vahyettiğinden bahsedilir:

"Rabbin bal arısına vahyetti: Dağlarda, ağaçlarda ve onların kurdukları çardaklarda kendine evler edin." (Nahl Sûresi, 68. Ayet)

Burada, Allah'ın bal arısına, yuva yapma ve rızkını nerede bulması gerektiği hakkında vahiy verdiği anlatılmaktadır. Bu örnek, insanın ruhsal yolculuğuna benzer şekilde, her varlığın Allah'tan aldığı bir tür vahiyle doğruyu bulmaya çalıştığını göstermektedir.

Nebilerin hayatlarına da bakıldığında, onlar Allah'tan vahiy almakla birlikte, Allah bazen diğer insanlara da vahiyde bulunmuştur. Örneğin, Musa'nın annesine verilen vahiyde şöyle denilmektedir:

"Musa'nın annesine vahyettik. Onu emzir. Eğer onun için korkarsan onu suya bırak, korkma ve üzülme. Şüphesiz biz sana döndüreceğiz ve onu gönderilenlerden yapacağız." (Kasas Sûresi, 7. Ayet)

Bu ayet, Allah'ın Nebi Musa'nın annesinin kalbine verdiği vahiyle, onun oğlunu nasıl koruması gerektiğini anlatmaktadır. Burada vahiy, insanın doğru yolu bulmasına yardımcı olan bir rehberdir.

Benzer şekilde, Nebi İsa'nın havarilerine de Allah tarafından vahiy verilmiştir:

"Hani Havarilere: 'Bana ve Resulume iman edin' diye vahyetmiştim. 'İman ettik, bizim teslim olanlardan olduğumuza şahit ol' demişlerdi." (Maide Sûresi, 111. Ayet)

Kur'an'da ayrıca, Nebi İsa'nın annesi Meryem'e meleklerin vahiy getirdiği bir durum da vardır:

"Ve hani melekler Meryem şüphesiz Tanrı seni seçti. Seni temizledi. Ve seni alemlerin kadınları üzerine seçti demişti." (Ali İmran Sûresi, 42. Ayet)

Burada meleklerin Meryem'e yaptığı vahiy ona doğruyu ve Allah'ın takdirini bildiren bir mesajdır. Eğer sadece nebiler vahiy alıyorsa, bu durumda Meryem'in de nebi kabul edilmesi gerekir.

Allah, tüm insanlara doğruyu ve yanlışı gösteren vahyini vermektedir. Bu vahiy, bir rehber gibi insanın içinde sürekli var olan ve onu doğru yolda tutmaya çalışan bir ses gibidir. İnsanın bu sese kulak vermesi, doğruyu bulması ve Allah'ın yoluna uyması, vicdanını dinlemesiyle mümkün olur.

Sonuç olarak, vahiy, Allah'ın insana verdiği bir nimet olup insanın içindeki doğruyu bulma yeteneğidir. Bu ses, insanı iyiliğe ve takvaya yönlendirir, tıpkı nebilere gelen vahiy gibi. Allah, her insana vicdanla doğruyu gösterirken, insanın bu sesi dinlemesi ve yanlıştan sakınması, onun doğru yolda kalmasını sağlar.

“Ey iman edenler! Şeytanın adımlarına uymayın ve kim şeytanın adımlarına uyarsa şüphesiz o hayasızlığı ve kötülüğü emreder. Ve eğer Tanrı'nım size merhameti olmasaydı sizden hiç birinizi ebediyen arındırmazdı. Fakat Tanrı dilediği kimseyi arındırır. Ve Tanrı her şeyi işitendir, her şeyi bilendir.” (Nûr Suresi 21)

Her günah bir adımla başlar. Küçük gibi görünen bu adım, kişinin hem maddi hem manevi dünyasında büyük bir çöküşün başlangıcı olabilir. Şeytanın adımlarına uymak, insanı karanlık bir yola sürükler ve bu yol, Allah’tan uzaklaşmayı beraberinde getirir. Sigara içmek de bu karanlık adımların bir örneğidir. İsraf haramdır ve sigara, israfın en somut hallerinden biridir.

“Şüphesiz israf edenler şeytanların kardeşleri olmuşlardır. Şeytan ise Rabbine karşı çok nankördür.” (İsrâ Suresi 27)

Sigara tiryakileri, havaya savurdukları duman için düzenli olarak para harcarlar. Bu, sadece maddi kayıp değil, manevi bir isyandır. İsraf edenler, İblis’in kardeşi olur. Bir sigara yakıldığında, yalnızca para değil, sağlığın da israf edildiği unutulmamalıdır. Sigara içmek, Allah’ın verdiği emanete ihanet etmek, yaratılışı bozmak anlamına gelir. Rabbimiz insan bedenini mükemmel bir şekilde yaratmıştır. Ancak sigara, bu yaratılışı bozan ve bedenin düzenini tahrip eden bir araçtır.

“Kesinlikle onları saptıracağım ve kesinlikle onlara boş ümitler vereceğim ve kesinlikle onlara emredeceğim hayvanların kulaklarını yaracaklar ve kesinlikle onlara emredeceğim Tanrı'nın yarattığını değiştirecekler ve kim Tanrı'nın yerine şeytanı veli edinirse şüphesiz açık bir zarara uğramıştır.” (Nisâ Suresi 119)

Sigaranın içerdiği zehirli maddeler, damar sistemini bozar, hücre yapısını tahrip eder. Tütün dumanındaki binlerce kimyasal madde, kansere, kalp ve damar hastalıklarına, akciğerlerin yıkımına yol açar. İnsan vücudu, damarlar aracılığıyla hayatta kalır. Damarların zarar görmesi, organların ve dolayısıyla yaşamın bozulması demektir. Sigara içmek, Allah’ın yarattığı bu mükemmel sistemi değiştirme çabasıdır ve bu nedenle İblis’in bir emri olarak değerlendirilir.

“Ve kendi nefislerinizi öldürmeyin. Şüphesiz, Tanrı size karşı çok merhametlidir.” (Nisâ Suresi 29)

Sigara, insanın kendisini yavaş yavaş zehirleyerek öldürmesidir. Hızlı bir intihar ile 30 yıl süren bir intihar arasında sadece zaman farkı vardır. Her sigara, kişinin ömründen bir parça alır, sağlığını ve bedenini tahrip eder. İntihar büyük bir günahsa, sigara da bu günahın bir türüdür.

“Ey iman edenler! Eğer Tanrı'dan sakınırsanız size hak ile batılı ayırmayı verir ve sizin günahlarınızı bağışlar. Ve Tanrı büyük lutuf sahibidir.” (Enfâl Suresi 29)

Sigara tiryakiliği, akıl ve feraseti zayıflatır. Düzenli olarak haram işleyen birinin kalbi kararmaya başlar. Bu kararma, insanın olayları vahye uygun değerlendirme yetisini kaybetmesine neden olur. Sigara tiryakisi, bu manevi çöküşün farkında bile değildir. Kalbi katılaşmış, günaha karşı duyarsızlaşmıştır. Bu duyarsızlık, diğer haramlara kapı aralar; sigara, kumar, alkol ve zinayı beraberinde getirebilir. Said Nursi’nin sözleriyle, “Her bir günah içinde küfre gidecek bir yol var.” Sigara, sadece bir alışkanlık değil, kişinin iman nurunu söndüren bir araçtır. Şeytan, tiryakiyi bu noktada bırakmaz; iman nurunu tamamen yok edene kadar peşini bırakmaz.

“Onların dünya hayatında çabaları boşa gider. Ve onlar kendilerinin iyi işler yaptıklarını sanırlar.” (Kehf Suresi 104)

Sigara tiryakisi, işlediği günahı küçümseyerek Allah’tan uzaklaşır. Bu uzaklaşma, ibadetlerini aksatmasına, manevi derecesinin düşmesine yol açar. Haram işlemek, kalbin kararmasına ve imanın zayıflamasına neden olur. Mümin, bir günah üzerinde tiryaki olamaz. Eğer oluyorsa, imanını sorgulamalıdır.

“Daha sonra bunun ardından kalpleriniz karşılaştı taş gibi hatta daha katı çünkü öyle taş var ki içinden ırmaklar fışkırır ve şüphesiz öylesi de var ki çatlayıverir de ondan su çıkar ve şüphesiz öylesi de var ki Tanrı korkusundan aşağı yuvarlanır ve Tanrı yaptıklarınızdan gafil değildir.” (Bakara Suresi 74)

Sigara sadece sağlığınıza zarar vermekle kalmaz, imanınıza ve manevi hayatınıza da büyük zararlar verir. Sigara içiyorsanız, derhal bırakın ve Rabbimize dönün. Tevbe ederek Allah'tan yardım dileyin. Unutmayın, her günah bir adımla başlar ve bir günah diğerini doğurur. Allah'tan korkan ve takva sahibi olan bir mümin, haramlardan uzak durarak doğru yolda kalır.

"Ey iman edenler! Tanrı'ya takva gösterin ve doğrularla beraber olun." (Tevbe Suresi 119)

Allah hepimizi şeytanın adımlarından korusun.

Hamr: Aklı Örten Şeyler Üzerine Bir İnceleme

Kur'an'da, özellikle Bakara Suresi 219. ayet ve Maide Suresi 90. ayet gibi önemli ayetlerde, aklı örten her şeyin insanın ruhsal ve fiziksel sağlığını olumsuz etkileyen ve insanı kötü yola yönlendiren unsurlar olarak kabul edildiği vurgulanmaktadır. Bu ayetlerde, "hamr" kelimesi genellikle şarap veya alkol olarak çevrilse de, kelimenin anlamı çok daha geniştir. Hamr, aslında insanın aklını örten ve doğru düşünmesini engelleyen her türlü maddeyi kapsar. Alkol, sigara ve uyuşturucu gibi maddeler, bu tanıma uyan örneklerdir.

Bakara Suresi 219. ayetinde şöyle denir:

"Sana örtenden ve kumardan sorarlar de: Onlarda büyük günah ve insanlar için faydalar vardır. Ve onların günahı yararından daha büyüktür. Ve sana neyi infak edeceklerini soruyorlar de: Af'ı. Tanrı size ayetleri böyle açıklıyor. Umulur ki düşünürsünüz." (Bakara, 219)

Bu ayet, insanların hayatında bazı zararlı şeylerin, örneğin içki, uyuşturucu sigara ve kumar gibi, kısa vadede faydalar sağlıyor gibi görünse de uzun vadede büyük günahlara ve zararlara yol açtığını belirtir. Burada "örtmek" kelimesi, insanın aklının ve düşünme yeteneğinin kapanması anlamında kullanılmıştır. Yani, içki, uyuşturucu, sigara ve kumar gibi şeylerin bireylerin zihinsel sağlığını olumsuz etkilediği, onları doğru düşünme yetisinden mahrum bıraktığı vurgulanmaktadır. Sigaranın da bir takım faydaları bulunmaktadır. Sigara içmek, nikotinin beyin üzerindeki uyarıcı etkileri nedeniyle bazı kişilerde dikkat sürekliliğini geçici olarak artırabilir. Ancak bu fayda kısa sürelidir ve uzun vadede daha fazla odaklanma sorunu oluşturabilir. Sigara içmek yalnızca geçici faydalar sağlamakta olup bu faydalar uzun vadede ciddi sağlık sorunlarına yol açan bağımlılık ve hastalıklarla kıyaslandığında önemsizdir. Uyuşturucununda tıpta faydası vardır.

Maide Suresi 90. ayetinde ise, aklı örten her şeyin şeytan işi pislik olduğu ve bunlardan kaçınılması gerektiği belirtilir:

"Ey iman edenler! Şüphesiz örten, kumar, dikili taşlar ve fal okları şeytan işi pisliktir. Bunlardan kaçının umulur ki kurtuluşa erersiniz." (Maide, 90)

Bu ayet, insanın aklını örten her türlü şeyin, insanı saptıran, zararlı ve şeytani bir davranış olduğunu net bir şekilde ifade eder. Buradaki "şeytan işi pislik" ifadesi, aklı örten maddelerin manevi olarak zararlı olduklarını ve insanı kötü yola sürükleyeceğini vurgular.

Aklı örten maddelerin başında sigara, alkol ve uyuşturucu gibi maddeler gelir. Bu maddelerin, kişinin zihinsel sağlığı üzerindeki olumsuz etkileri, bilimsel açıdan da kanıtlanmış durumlardır. Sigara, alkol ve uyuşturucu gibi maddeler, beyin kimyasını değiştirir, düşünme yeteneğini zayıflatır, hafızayı bozar ve karar verme yeteneğini olumsuz etkiler.

Sigara içmek, nikotinin beyne hızlı bir şekilde ulaşması sonucu dopamin salgısını artırır. Bu, kısa vadede bir rahatlama hissi verebilir, ancak uzun vadede bağımlılığa yol açar ve beyin kimyasını bozar. Sigara içenlerin dikkat dağınıklığı, hafıza problemleri yaşadıkları ve düşünme kabiliyetlerinin zayıfladığı gözlemlenmiştir. Sigara, aklı örter ve insanın zihinsel işlevlerini kısıtlar. Beyindeki nöronlar arasındaki iletişimi yavaşlatarak, problem çözme ve stresle başa çıkma kabiliyetini olumsuz etkiler.

Alkol, beyin fonksiyonlarını yavaşlatarak, düşünme hızını ve mantıklı kararlar verme yeteneğini zayıflatır. Alkolün etkisi altında, kişi ne düşündüğünü veya ne yaptığını değerlendirmekte zorlanabilir. Alkol, aynı zamanda kısa süreli hafızayı etkileyebilir ve kişi alkol aldıktan sonra yaptığı şeyleri unutabilir. Uzun süreli

alkol tüketimi, özellikle depresyon ve anksiyete gibi ruhsal bozuklukları tetikleyebilir. Alkol, bireyin iletişim yeteneğini de zayıflatır, yanlış anlamalar ve iletişimdeki bozukluklar ortaya çıkabilir.

Uyuşturucular, beyindeki kimyasal dengenin bozulmasına yol açar. Dopamin, serotonin ve diğer nörotransmitterlerin seviyelerindeki değişiklikler, kişinin ruh halini, düşünce süreçlerini ve davranışlarını doğrudan etkiler. Uyuşturucu kullanımı, düşünme yeteneğini bozarak, dikkat dağınıklığı, mantıklı düşünme eksiklikleri ve kafa karışıklığına yol açar. Uzun süreli uyuşturucu kullanımı, hafıza kaybına ve yeni bilgilerin öğrenilmesinde zorluklar yaşanmasına neden olabilir.

Kur'an, insanı zararlı maddelerden uzak durmaya çağırırken, aklı örten her şeyin insanın manevi sağlığını zedelediği ve onu doğru yoldan sapmaya ittiği konusunda uyarıda bulunur. Sigara, alkol ve uyuşturucu gibi maddeler, aklı örterek kişinin düşünme yeteneğini engeller ve bireyi zararlı bir hale getirir. Bu nedenle, "hamr" kelimesinin sadece alkolle sınırlı kalmayıp, insanın zihinsel sağlığını olumsuz etkileyen her türlü maddeyi kapsadığı anlaşılmaktadır. Kur'an'da, bu tür zararlı alışkanlıklardan uzak durulması gerektiği vurgulanmakta ve insanın aklını örten her şeyin, şeytan işi pislikler olarak kabul edildiği ifade edilmektedir. Bu da bizlere, zihinsel sağlığımıza dikkat etmenin, doğru düşünmenin ve sağlıklı yaşam tarzlarını benimsemenin ne kadar önemli olduğunu hatırlatmaktadır.

Nebimiz Muhammed ve Zeynep Binti Cahş Evliliği

İslam tarihindeki önemli olaylardan biri olan Nebimiz Muhammed'in evlatlığı Zeyd b. Harise'nin boşandığı eşi Zeynep binti Cahş ile evliliği döneminde olduğu kadar günümüzde de çeşitli tartışmalara konu olmuştur. Ancak bu evlilik İslam toplumundaki yanlış bir algıyı yıkmak ve toplumsal bir düzeni tesis etmek amacıyla Allah'ın emriyle gerçekleşmiş olup ahlaksızlık veya şahsi çıkarlarla ilişkilendirilmesi mümkün değildir.

Ahzab Suresi 37. ayet, bu olayın gerekçesini ve hikmetini açıklamaktadır. Ayette Nebimiz Muhammed'in Zeyd'e eşini yanında tutması için nasihatte bulunduğu açıkça belirtilmiştir:

"Ve hani Tanrı'nın nimet verdiği ve senin ona nimet verdiğin kişiye eşini yanında tut ve Tanrı'ya kork diyordun. Tanrı'nın onu açığa çıkaracağı içindekini gizliyordun. Ve insanlardan çekiniyordun. Ve çekinmene layık olan Tanrı'ydı."

Bu ifade Zeyd ile Zeynep arasındaki evliliğin bazı sorunlarla karşı karşıya olduğunu göstermektedir. Nebimiz Muhammed evliliğin devamı için çaba sarf etmiş ancak Zeyd eşinden boşanmıştır.

Ayetteki ikinci kısım ise olayın neticesini açıklar:

"Ne zaman ki Zeyd ondan ilişiğini kesti evlatlıkları kadınlarıyla ilişkilerini kestikleri zaman evlenme hususunda müminler üzerine bir güçlük olmaması için biz seni onunla evlendirdik. Ve Tanrı'nın emri yerine getirilmiştir."

Burada vurgulanan husus Arap toplumundaki yanlış bir algının düzeltilmesidir. Cahiliye dönemi Arap toplumunda evlatlıklar öz evlat gibi kabul edilmekte onların eşleri de öz evladın eşi gibi dokunulmaz sayılmaktaydı. Bu anlayış evlatlık müessesesinin Kur'an ile düzenlenmesiyle ortadan kaldırılmıştır. Zeyd Nebimiz Muhammed'in biyolojik oğlu değil evlatlığıydı; dolayısıyla Zeyd'in boşanmış eşiyle evlenmek İslam hukukuna göre haram değildi. Bu evlilikle birlikte müminlerin evlatlıklarının boşanmış eşleriyle evlenmesinin önündeki toplumsal engeller de kaldırılmıştır. Ahzab Suresi 37. ayet evlilik gerçekleştikten sonra inmiştir ve yaşanmış bir olayı anlatmaktadır. Bu durum Nebimiz Muhammed'in bu evliliği şahsi bir arzu veya çıkarla gerçekleştirmediğini bilakis Allah'ın emriyle hareket ettiğini göstermektedir. Eğer bu olay gerçekleşmemiş olsaydı ileride müminlerin benzer durumlarla karşılaşmaları durumunda ahlaki ve hukuki açıdan güçlükler yaşanması kaçınılmaz olacaktı. Dolayısıyla bu evlilik toplumsal bir düzenlemeyi hayata geçiren ilahi bir hikmetin tezahürüdür. Bazı kimseler bu evliliği ahlaksızlıkla ilişkilendirme çabası içine girmiştir. Ancak bu iddialar tarihi ve dini gerçeklerle bağdaşmamaktadır. Ahlaksızlık bir kadının evli olduğu dönemde onunla ilişki kurmak ya da onu zor durumda bırakacak davranışlar sergilemektir. Halbuki Nebimiz Muhammed Zeyd ile Zeynep'in evliliklerini devam ettirmek için çaba göstermiş ancak ayrılık gerçekleşince Allah'ın emri doğrultusunda Zeynep ile evlenmiştir. Bu şahsi bir tercih değil toplumsal bir reformdur. Eğer Nebimiz Muhammed'in niyeti şahsi arzularına hizmet etmek olsaydı Kur'an'da şu ayet yer almazdı:

"Bundan sonra başka eşlerle şayet güzellikleri sana hoş gelse de bu kadınları değiştirmen sana helal değildir. Yeminle sahip oldukların hariç ve Tanrı her şey üzerine gözetleyicidir." (Ahzab Suresi 52).

Bu ayet Nebimiz Muhammed'in evliliklerine sınır getirmiştir ve onun nefsani arzularla değil tamamen ilahi emirlerle hareket ettiğinin açık bir delilidir. Nebimiz Muhammed'in bu evliliği evlatlıkların hukuki statüsünü düzenlemiş onların öz evlat gibi sayılmasına son vermiştir. Ayrıca boşanmış kadınların toplumda dışlanmaması gerektiğini ve onların yeniden evlenme hakkının olduğunu da göstermiştir. Eğer böyle bir örnek yaşanmamış olsaydı müminlerin evlatlıkların boşanmış eşleriyle evlenmesi haram kabul edilebilir bu da kadınları zor bir duruma sokabilirdi.

Nebimiz Muhammed'in Zeyd'in boşanmış eşi Zeynep ile evliliği kişisel bir menfaat veya ahlaki bir zaaf değil toplumsal ve hukuki bir reformun parçasıdır. Bu olay İslam'ın sosyal adalet anlayışını kadınların haklarını koruma gayretini ve toplumsal algılardaki yanlışların düzeltilmesini ortaya koymaktadır. Dolayısıyla bu evliliği ahlaksızlıkla ilişkilendirmek hem tarihi gerçeklere hem de İslam'ın temel prensiplerine aykırıdır. İslam insanların şahsi önyargılarının ötesinde toplumu bir bütün olarak iyileştiren ve adalet tesis eden bir dindir. Bu olay da bunun en güzel örneklerinden biridir.

İslam'da Dinden Dönme ve Hoşgörü: Kur'an'ın Işığında Bir Değerlendirme

İslam dini, insan haklarına saygı gösteren, hoşgörüye dayalı bir inanç sistemidir. Bu anlayış, özellikle insanların inanç özgürlüğü konusunda net bir şekilde ortaya konmuştur. Dinden dönme meselesi de, İslam'ın özünde hoşgörü ve insan haklarına verilen önemin en belirgin örneklerinden biridir.

Kur'an-ı Kerim, insanların inançları konusunda dinde zorlama yapılmaması gerektiğini belirtir. Bakara Suresi 256. ayetinde "Dinde zorlama yoktur" ifadesiyle, insanların inanacakları dini kendi iradeleriyle seçmeleri gerektiği vurgulanır. Bu ayet, İslam'ın temel ilkelerinden birini ortaya koyar: kimse başkalarını inançlarını değiştirmeye zorlayamaz. İslam, inanç özgürlüğünü en yüksek değerlerden biri olarak kabul eder. Bu özgürlük, insanın kendi vicdanına dayalı bir inanç edinmesini sağlamak için temel bir ilkedir.

Dinden dönme meselesi, tarihsel olarak çeşitli hadislerde yer almış olsa da, Kur'an-ı Kerim bu konuda çok daha açık ve net bir yaklaşım sergiler. Dinden dönen kişinin öldürülmesi gibi bir durum, Kur'an'ın mesajlarıyla çelişir. Bakara Suresi 217. ayetinde, dinden dönenlerin ahiretteki hesaplarını Allah'a verecekleri belirtilir: "Ve sizden kim dininden döner ve kâfir olarak ölürse işte onların bütün yaptıkları dünyada ve ahirette boşa çıkmıştır. Ve onlar ateş halkıdır ve onlar orada ebedî kalacaklardır." Bu ayet, dinden dönmenin bir kişinin dünyadaki cezasını gerektirmediğini ifade eder. İslam, dünyada dinden dönen bir kişi için bir cezai yaptırım öngörmez. Fakat kişinin bütün yaptıkları dünyada da ahirette de boşa gider.

İslam'da iman, bir kişinin içsel bir seçimidir ve buna saygı gösterilmesi gerektiği her yönüyle anlaşılmaktadır. Yunus Suresi 99. ayetinde, insanları iman etmeye zorlamanın hoş karşılanmadığı açıkça belirtilir: "Ve eğer Rabbin dileseydi yeryüzündekilerin hepsi topluca iman ederdi. İnsanları mümin oluncaya kadar sen mi zorlayacaksın?" Bu ayet, İslam'ın temel hoşgörü anlayışını bir kez daha pekiştirir. İslam, inançlara saygı göstermeyi, insanları inançlarını seçerken iradelerine bırakmayı öğütler. İnsanların iman etmesi, Allah'ın takdirine bağlıdır ve herhangi bir insan, başkalarına kendi inançlarını dayatma hakkına sahip değildir.

İslam, her insanın hayatını kutsal kabul eder. Maide Suresi 32. ayeti, bir insanın haksız yere öldürülmesinin ne kadar büyük bir suç olduğunu açıkça belirtir:"Şüphesiz kim bir canı bir cana veya yeryüzünde bozgunculuğa karşı olmaksızın öldürürse sanki bütün insanları öldürmüş gibidir. Ve kim de onu yaşatırsa bütün insanları yaşatmış gibi olur." Bu ayet, haksız yere bir insanın öldürülmesinin tüm insanlığa karşı işlenmiş bir suç olduğunu ifade eder. Dinden dönen bir kişinin öldürülmesi, yalnızca bu kişinin hayatını yok etmekle kalmaz, aynı zamanda İslam'ın temel değerlerine ve insan haklarına da büyük bir zarar verir.

Buhari'nin Cihâd kitabında yer alan ve bazı kişiler tarafından doğru kabul edilen hadis, dinden dönenlerin öldürülmesi gerektiğini savunur. Ancak bu tür hadislerin, İslam'ın özünden sapmalar ve Nebimiz Muhammed'in vefatından sonra İslam dinini tahrif etmek için dine eklenen yalanlar olduğu unutulmamalıdır. Kur'an-ı Kerim, İslam'ın temel öğretisini net bir şekilde ortaya koyarken, hadis kitaplarında yer alan bazı rivayetler zaman zaman çeşitli tartışmalara yol açmıştır. Buhari, Nebimiz

Muhammed'i doğrudan görmeyen bir kişidir vahiyde almamıştır. Nebide değildir. Kur'an'ın yeterliliğini de kabul edenlerden değildi. İslam'ın özünde, Allah'ın rahmeti ve affı ön planda iken, İslam dinini tahrif etmek için dine eklenen hadisler İslam'ın hoşgörü anlayışına ters düşmektedir.

İslam, hoşgörüyü ve insan haklarını savunan bir dindir. Dinden dönme meselesi, İslam'ın özünde dünyada bir ceza gerektirmez; dinden dönen kişinin işledikleriyse dünyada da ahirette de boşa gider. Kur'an, insanların inançlarını iradeleriyle seçebileceklerini ve bu konuda hiçbir şekilde zorlama yapılmaması gerektiğini açıkça ifade eder. İslam'ın öğrettikleri, insanların hayatlarına saygı göstermeyi, onlara inançlarında hoşgörüyle yaklaşmayı öğütler. Bu bağlamda, dinden dönen birini öldürmek, İslam'ın özüne, Kur'an'ın mesajına ve insan haklarına aykırı bir eylemdir.

Kur'an'da Tecavüz ve Tecavüze Teşebbüs: Yusuf Kıssası Üzerinden Bir Değerlendirme

Kur'an, insanları doğru yola yönlendirmek amacıyla birçok öğüt ve hikaye sunar. Bu hikayeler, aynı zamanda günümüzün sosyal ve ahlaki sorunlarına dair önemli mesajlar içerir. Tecavüz ve tecavüze teşebbüs gibi suçlar, özellikle toplumda büyük bir hassasiyetle ele alınması gereken konulardır. Bu bağlamda, Yusuf Suresi'ndeki kıssa, tecavüz ve tecavüze teşebbüs suçlarının hukuki ve ahlaki boyutlarına dair önemli dersler sunmaktadır. Bu makalede, Yusuf Suresi'ndeki olaylar üzerinden, Kur'an'da tecavüz ve tecavüze teşebbüs suçlarına dair anlamlar ve cezalar üzerine bir inceleme yapılacaktır.

Yusuf Suresi, Yusuf'un Mısır'da azizin karısı tarafından cinsel saldırıya uğramaya çalışıldığı ve bunun sonucunda ortaya çıkan olayları anlatan önemli bir kıssadır. Yusuf'un, azizin karısının tecavüz girişiminden kaçması ve bunun sonucunda yaşananlar, hem ahlaki hem de hukuki açıdan önemli dersler içerir. Kur'an, bu olayda sadece suçun nasıl işlenmeye çalışıldığını değil, aynı zamanda bu suçun teşebbüs aşamasında bile ciddi sonuçlar doğurabileceğini belirtmektedir.

"Evinde kaldığı kadın onu arzuladı. Ve kapıları kilitledi. Ve sen gelsene dedi. Tanrı'ya sığınırım. Şüphesiz o efendimdir. Bana güzel baktı. Şüphesiz o zalimler iflah olmaz dedi." (Yusuf Suresi, 23. Ayet)

Bu ayet, Yusuf'un kadının cinsel isteğine karşı durduğu ve bu tecavüze karşı Allah'a sığındığını açıkça belirtmektedir. Burada, kadının, Yusuf'u cinsel birlikteliğe zorlamak amacıyla kapıları kapatarak onu tuzağa düşürme çabası dikkat çekicidir. Yusuf'un karşı koyması ve Allah'a sığınması, onun ahlaki duruşunu ve doğruyu savunma çabasını simgeler. Kadın ise Yusuf'u zorla bu ilişkiye çekmeye çalışmıştır, ancak Yusuf bu tecavüz girişiminden kaçmıştır.

"Şüphesiz ki o onu arzu etmişti. Eğer Rabbinin delilini görmeseydi o da onu arzulamıştı. Böylece ondan kötülüğü ve fuhşu çevirdik. Şüphesiz o ihlaslı kullarımızdandı." (Yusuf Suresi 24. ayet)

Bu ayette kadının arzusunu ifade ederken, aynı zamanda kadının cinsel saldırı amacı güttüğü anlaşılmaktadır. Bu tür durumlarda, cinsel birlikteliği zorla gerçekleştirme çabası, tecavüze teşebbüs suçunu oluşturan bir hareket olarak değerlendirilebilir.

Tecavüz ve tecavüze teşebbüs arasındaki fark, hukuki açıdan büyük önem taşır. Kur'an, tecavüze teşebbüsün de ciddi bir suç olduğuna işaret eder. Yusuf Suresi'ndeki olayda, kadın Yusuf'a tecavüze teşebbüs ettikten sonra, olayın ortaya çıkmasıyla birlikte suçlamalar gündeme gelir.

"Ve kapıya koştular kadın onun gömleğini arkasından yırttı. Ve kapının yanında onun efendisine rastladılar senin ailene kötülük isteyen kimsenin cezası hapse atılmaktan veya şiddetli bir azaptan başka nedir? dedi." (Yusuf Suresi, 25. Ayet)

Bu ayet, kadının, suçlu olduğu durumu aklamaya çalıştığını ve Yusuf'u suçladığını gösterir. Kadının suçlaması, tecavüze teşebbüs suçunun gerçekleştiği izlenimi uyandırabilir. Ancak, bu durumun doğru olup olmadığını anlamak için kesin delillere ihtiyaç vardır.

"Ve eğer gömleği arkadan yırtılmış ise yalancıdır ve o doğrulardandır." (Yusuf Suresi, 27. Ayet)

Yusuf Suresi'nin 27. ayeti, tecavüze teşebbüs durumlarında ispat zorluğuna dikkat çeker. Buradaki önemli nokta, Yusuf'un gömleğinin yırtılması durumunun, kadının yalan söylediğini ve suçlamasının

gerçek dışı olduğunu gösterdiği yönüdür. Kur'an, tecavüz suçlarında ispatın ne denli önemli olduğunu vurgular. Bu, günümüz hukukunda da tecavüz suçlarının ispatının zorluğuna işaret etmektedir.

Tecavüz suçları, özellikle kurbanın verdiği ifadeler ve delillerle kanıtlanabilmektedir. Yusuf kıssasında, kadının suçlamalarının gerçek olup olmadığı, fiziksel bir delil olan gömleğin yırtılmasıyla test edilmiştir. Bu, tecavüz ve tecavüze teşebbüs suçlarında önemli bir detaydır. Gömleğin yırtılması, Yusuf'un direncini ve kadının suçlamasının asılsız olduğunu gösteren bir delil olarak karşımıza çıkar. Tecavüze maruz kalanın, tecavüzcüye ait herhangi bir iz (tırnak parçası, kan örneği, saç, tecavüz sırasında giyilen giysi ve iç çamaşırları vb.) ayete göre önemli delil teşkil etmektedir.

Kur'an'da, tecavüzün ve tecavüze teşebbüsün ispatı, somut delillere dayandırılmak zorundadır. Yusuf kıssasındaki gömlek yırtılma durumu, tecavüz ve tecavüze teşebbüs suçunun ispatlanmasında önemli bir kriter olarak ortaya çıkmaktadır.

Kur'an'daki Yusuf kıssası, sadece bir ahlaki ders değil, aynı zamanda tecavüz ve tecavüze teşebbüs suçlarıyla ilgili önemli hukuki mesajlar içerir. Tecavüze teşebbüs, ciddi bir suç olarak kabul edilmekte ve bu tür suçlarda delillerin önemi vurgulanmaktadır. Yusuf'un Allah'a sığınarak bu kötü niyetli kadınla karşı koyması, ahlaki ve hukuki açıdan doğru olanı savunmanın gerekliliğini ortaya koymaktadır. Aynı zamanda, tecavüze teşebbüsün cezası, ispat zorlukları göz önünde bulundurularak dikkatle değerlendirilmeli ve toplumda bu tür suçların önüne geçmek için bilinçlendirici çalışmalar yapılmalıdır.

Hendek Savaşı

Hendek Savaşı'na dair rivayetler hadislerden alınmıştır. Ancak, bu rivayetlerin hepsi uydurmadır. Savaşın temelleri yanlış bir şekilde anlatılmaktadır. Bu hendekler Müslümanlar tarafından değil, münafıklar ve müşrikler tarafından kazılmıştır. Münafıklar ve müşrikler, bu hendekleri kazarak, hem Müslümanları savaşa çekmeyi, hem de aralarındaki düşmanlıkları kışkırtmayı amaçlamışlardır. Bir diğer dikkat çeken husus, Hendek sahiplerinin öldürülmüş olduğunun Kur'an'da geçmesidir. Buruc Suresi'nde, "Hendek sahipleri öldürüldü." (Buruc, 4) şeklinde bir ayet yer almaktadır. Bu ayetin, Hendek Savaşı'ndan sonra inmiş olması durumunda, hendek kazmayı Müslümanların gerçekleştirdiği iddiasını çürütmektedir. Öncesinde indirilmesi durumundaysa Nebimiz Muhammed hendek kazılması talebini reddederdi. Zira, eğer Müslümanlar hendek kazmış olsalardı, bu durumda ayetin Müslümanlarla ilgili olması gerekirdi. İslam'da savaş, yalnızca dinin savunulması ve adaletin tecelli etmesi amacıyla yapılır. Müslümanların savaşma amacı, bir toplumda zulmü engellemek ve dinlerini özgürce yaşama hakkını elde etmektir. Hendek kazmak, öldürmek ve savaşmak, İslam'ın öğretileriyle örtüşmeyen eylemlerdir. Müslümanlar, dinlerini savunmak ve barışı sağlamak için mücadele ederler. Bu nedenle, hendek kazma eylemi, İslami öğretilerle çelişen bir davranıştır.

Hendekler, sadece tarihi bir olay olarak kalmamış, günümüzde de farklı şekillerde kullanılmaktadır. 2015-2016 yıllarında Türkiye'nin güneydoğusunda yaşanan hendek kazma olayları, bazı terörist grupların sivillere zarar vermesiyle sonuçlanmıştır. Bu durum, hendeklerin güvensizlik oluşturma, halkı savaş ortamına çekme ve toplumda kaos oluşturma amacıyla kullanıldığını göstermektedir. Hendekler, aslında bir savunma değil, halkı savaşa sokmayı amaçlayan bir tuzak olarak kullanılmaktadır.

İslam'ın temel öğretilerine göre, Müslümanların amacı savaşmak değil, dinlerini savunmak ve barışı sağlamaktır. Bu bağlamda, hendeklerin kazılmasının, Müslümanlar değil, münafıklar ve müşrikler tarafından gerçekleştirilmiş olduğu söylenebilir. Bu kişiler, kendi çıkarları doğrultusunda tuzaklar kurarak, hem Müslümanlar arasında düşmanlık oluşturmayı hem de savaşı kışkırtmayı amaçlamışlardır.

Sonuç olarak, hendekler yalnızca tarihi bir olayın ötesinde, toplumlarda güvensizlik ve kargaşa oluşturmaya yönelik bir sembol olarak karşımıza çıkmaktadır. İslam'ın savunma anlayışı, sadece savaşla değil, barış ve adaletle de şekillenmiş olup, hendekler gibi eylemler, İslami öğretilerle çelişen hareketler olarak kabul edilebilir.

Kur'an'ın Kitaplaştırılması: Nebimiz Muhammed'in Rolü ve Deliller

Kur'an, İslam inancının temel kitabıdır ve bu kitabın oluşumu, tarihsel olarak önemli bir konudur. Geleneksel anlayışa göre, Kur'an, Allah tarafından vahyedilmiş ve Nebimiz Muhammed tarafından insanlara aktarılmıştır. Ancak bu iddia gerçeği yansıtmamaktadır. Kur'an yalnızca vahiy olarak

aktarılmakla kalmayıp, aynı zamanda Nebimiz Muhammed tarafından kitap haline getirilip düzenlenmiştir. Bu görüş, hem hadislerde hem de Kur'an ayetlerinde desteklenmektedir.

İlk olarak, gelenekselci İslam alimlerinin kabul ettiği dört delili inceleyerek, Kur'an'ın Nebimiz Muhammed tarafından kitaplaştırıldığı görüşünü ortaya koyalım:

1. Kur'an'ın 'el-Kitap' Olarak Anılması: Kur'an'ın bir isminin 'el-Kitap' olması, onun yazılı bir metin olarak varlık bulduğunu gösterir. 'El-Kitap' kelimesi, 'yazılı metin' anlamına gelir ve bu ifade, Kur'an'ın bir kitap olarak düzenlendiğini ima eder.

2. Hadis Delili: Nebimiz Muhammed'e ait olduğu iddia edilen hadiste, "Benden, Kur'an'dan başka bir şey yazmayınız. Kim benden Kur'an'ın dışında bir şey yazmışsa onu imha etsin" şeklinde bir hadisle, yalnızca Kur'an'ın yazılmasını onayladığını belirtmiştir. Bu hadis, Kur'an'ın kitaplaştırılmasına dair bir delil olarak kabul edilebilir.

3. Ömer'in Kız Kardeşi Fatıma'nın Sahifesi: Halife Ömer'in kız kardeşi Fatıma'nın elinde, Tâhâ Suresi'nin baş kısmının yazılı olduğu bir sahife bulunması, Kur'an'ın yazılı hale gelmesinin örneklerinden biridir. Bu yazılı metinler, Kur'an'ın belirli bir düzen içerisinde yazıya döküldüğünü gösterir.

4. Abdullah b. Ömer'in Sözü: Abdullah b. Ömer, "Biz, Kur'an üzerimizde iken düşman ülkesine gitmekten men edilmiştik. Bunun sebebi, o yazılı metinlerin düşman eline geçme korkusu idi" şeklinde bir ifade kullanmıştır. Bu söz, Kur'an'ın yazılı olarak korunduğunu ve bu metinlerin oldukça değerli kabul edildiğini gösterir.

Bu geleneksel deliller, Kur'an'ın kitaplaştırılma sürecini doğrulayan önemli unsurlardır.

Geleneksel delillerin ötesinde, Kur'an'ın kendisinde de kitaplaştırılma süreci ve Kur'an'ın bir kitap olarak düzenlendiği açıkça ifade edilmiştir.

1. Müzemmil Suresi, 4. Ayet: Bu ayette, "Ev zid'aleyhi ve rettil-il-Kur'ane tertiylen" ifadesi yer alır. "Veya Kur'an'ı belli bir düzen içinde (tertil üzere) düzenle" şeklinde çevrilebilecek bu ayet, Kur'an'ın düzenli bir şekilde kitaplaştırılmasını öğütler. 'Tertil' kelimesi, düzenleme, sıralama anlamına gelir ve bu, Kur'an'ın belli bir plana göre yazıya dökülmesini ifade eder.

2. Tur Suresi, 2. Ayet: "Ve kitabim mestur" ifadesi de Kur'an'ın yazılı bir kitap olduğunu belirtir. Burada "mestur" kelimesi, satırlara dökülmüş, yazılı hale getirilmiş anlamına gelir. Bu ayet, Kur'an'ın kitaplaştırıldığını net bir şekilde ortaya koyar. Ayetin çevirisiyse;

"Satır satır yazılmış kitaba."

3. Kalem Suresi, 1. Ayet: "Kaleme ve yazdıklarına yemin olsun." ifadesi, Kur'an'ın yazılı hale geldiğine dair bir başka güçlü delildir. Buradaki "kalem" kelimesi, yazma eylemini simgeler ve Kur'an'ın yazılı metinler haline geldiğini gösterir.

4. Abese Suresi, 11-14. Ayetler: Bu ayetlerde, "Hayır! Şüphesiz o bir öğüttür. Dileyen kimse ondan öğüt alır. Değerli sayfalardadır. Yükseltilmiş, temizlenmiş." denir. Buradaki "değerli sayfalar" ifadesi, Kur'an'ın yazılı hale getirildiğini ve bu yazılı metnin öğüt verme amacını taşıdığını belirtir.

Nebimiz Muhammed, Kur'an'ı sadece insanlara okumakla kalmamış, aynı zamanda onu kitaplaştırıp düzenleme görevini de üstlenmiştir. İslam'ın ilk yıllarında başlangıçta imkânların yetersizliği nedeniyle zorluklar yaşanmış olsa da, zamanla Müslümanlar ekonomik olarak daha iyi bir duruma gelmişlerdir. Bu sayede Kur'an, yazılı metin haline getirilmiş ve düzenli bir şekilde kitaplaştırılmıştır.

Kur'an, sadece Allah'ın vahyi değil, aynı zamanda Nebimiz Muhammed tarafından kitaplaştırılmış ve düzenlenmiş bir metindir. Hem hadislerde hem de Kur'an ayetlerinde, Kur'an'ın yazılı hale getirildiği ve düzenli bir kitap olarak insanlara aktarıldığına dair birçok delil bulunmaktadır. Bu durum, İslam'ın ilk yıllarındaki yazılı metinlerin korunması ve öğretilmesi açısından büyük bir öneme sahiptir. Kur'an, zaman içinde hem yazılı olarak hem de sözlü olarak nesilden nesile aktarılmış ve böylece ilahi mesajın doğru bir şekilde ulaşması sağlanmıştır.

Köpek Beslemenin Helal ve Faydalı Olduğuna Dair Bir Bakış

Köpekler, tarih boyunca insanlıkla güçlü bir bağ kurmuş, çeşitli medeniyetlerde önemli roller üstlenmiş ve günümüzde hala sadık dostlar olarak yaşamımıza dahil olmuşlardır. Ancak, İslam dünyasında bazı kesimler, köpek beslemenin haram olduğu ve köpeklerin olduğu yerlere meleklerin girmediği inancını taşımaktadır. Bu inançlar, çoğunlukla yanlış anlamalar ve batıl inançlardan kaynaklanmaktadır. Oysa İslam'da köpek beslemek helaldir ve köpeklerin insan sağlığı üzerinde pek çok faydalı etkisi bilimsel olarak da kanıtlanmıştır. İslam'da köpeklerle ilgili bazı kurallar yer alsa da, köpek beslemenin haram olduğuna dair iddialar asılsızdır. Evet, hadislerde köpeklerle ile ilgili yasaklar bulunmaktadır. Ancak bu hadisler uydurulmuş rivayetlerdir. Aksine, İslam'da köpeği beslemenin ve onlara saygı gösterecek şekilde davranmanın, önemli bir sorumluluk olduğu vurgulanmaktadır. Ashab-ı Kehf'in köpeği, köpeklerin insanlar için faydalı ve koruyucu bir rol üstlenebileceğini gösteren güzel bir örnektir. Ayrıca, köpeklerin bulunduğu bir eve meleklerin girmemesi iddiası da, mantıksızdır. Zira köpek sahiplerinin, köpeklerinin yanında vefat etmeleri de aynı şekilde olumsuz bir durumu işaret etmez.

Bilimsel araştırmalar, köpeklerin insanlar üzerinde birçok olumlu etkisi olduğunu kanıtlamaktadır. 1983 yılında Beck ve Katcher tarafından yapılan bir araştırma, köpeklerle etkileşimde bulunan bireylerin kalp atış hızlarının yavaşladığını, kan basınçlarının düştüğünü ve nefes alışverişlerinin düzenlendiğini ortaya koymuştur. Ayrıca, köpekleri seven insanların kaslarının gevşediği ve stres seviyelerinin azaldığı gözlemlenmiştir. Bu bulgular, köpeklerin fiziksel ve zihinsel sağlık üzerindeki faydalarını gözler önüne sermektedir. Bir diğer önemli özellik ise, köpeklerin duyusal yetenekleridir. Köpekler, sahiplerinin duygusal durumlarını hissedebilir ve sağlıklarındaki anormallikleri fark edebilirler. Örneğin, bazı köpekler sahiplerinin vücudunda oluşan kanser tümörlerini sezebilirler. Bir vaka örneği, bir köpeğin, sahibinin tümörünü yaladığını fark eden bir kişinin erken evrede kanser teşhisi almasıyla sonuçlanmıştır. Köpeklerin bu tür benzersiz yetenekleri, onların insan hayatındaki değerini bir kez daha gözler önüne sermektedir. Köpeklerin dışkısının zararlı olduğu iddiaları da genellikle yanlış anlaşılmalardan kaynaklanmaktadır. Bazı kişiler, köpek dışkısının zararlı olduğu için haram olduğunu savunsa da, bu kişiler kedilerin dışkısının zararsız olduğunu iddia ederek kendileriyle çelişkiye düşmektedirler. Kedi dışkısı köpek dışkısından daha zararlıdır. Kedi dışkısında "Toxoplasma gondii" adlı parazitin bulunma olasılığı, köpek dışkısından daha yüksektir. Ayrıca, kedilerin dışkıları daha kokulu olup, çeşitli bakteri ve virüsleri taşıyabilir. Köpek dışkısında ise, Giardia ve hookworm gibi bakteriyel enfeksiyonlar ve parazitler bulunabilir. Fakat, köpeklerin dışkılarında Toxoplasma gondii'nin bulunma oranı çok düşüktür. Bu durumu dikkate alarak, köpeklerin haram olduğunu savunanların, kedilerin dışkısını göz ardı etmeleri doğru değildir. Kur'an'da da köpeklerle ilgili olumlu bir örnek bulunmaktadır. Kehf Suresi'nin 18. ayetinde, mağara ehlinin köpeği anlatılmaktadır:

"Onlar uyudukları hâlde sen onları uyanık sanırsın. Ve onları sağlarına ve sollarına çeviririz. Köpekleri de girişte kollarını uzatmıştır. Eğer onları görseydin dönüp kaçardın ve için onlardan korkuyla dolardı." (Kehf, 18)

Bu ayet, köpeklerin sadık ve koruyucu bir rol üstlenebileceğini gösteren güzel bir örnek olup, İslam'daki köpek hakkındaki olumsuz görüşlerin aksine, köpeklerin insanlar için faydalı bir varlık olduğunu gösterir.

Tüm bu bilgiler ışığında, köpek beslemenin yalnızca helal olmadığı, aynı zamanda insanlar için birçok fayda sunduğu açıktır. Köpekler, sadık dostlar olarak insanlara duygusal ve fiziksel destek sağlarlar. Onların sağlık üzerindeki olumlu etkileri, sadece bir dostluk ilişkisi kurmaktan öte, insanların hayat kalitelerini artıracak önemli katkılar sağlamaktadır. Geleneksel dindeki batıl inançlar ve kültürel tabular, köpeklerin faydalarını görmemize engel olmamalıdır. Aksine, köpeklerin insan hayatına sağladığı katkılar, onları beslemenin hem helal hem de faydalı olduğunu kanıtlamaktadır.

Tarikatlar ve Tasavvuf Üzerine Bir Değerlendirme: İnanç, Hukuk ve Sosyolojik Gerçeklik

Cumhuriyet döneminde tarikatların kanunla kapatılması, devlet açısından beklenen çözümleri üretmedi. Bu durum, bin yıllık bir kurum ve inanç olan tarikatların ve tasavvuf öğretisinin sadece kanun zoruyla ortadan kaldırılamayacağını bir kez daha göstermiştir. Pratikte tarikatlar varlıklarını sürdürmekte ve toplumun bir kesimini etkilemeye onları şirke bulaştırmaya devam etmektedir. Bu noktada sorunun sadece hukuki değil, aynı zamanda sosyolojik ve dini bir mesele olduğu açıktır. Devlet eliyle yapılan baskıcı yaklaşımlar, tarikatları ortadan kaldırmayı hedeflemiş olsa da bu çaba, Amerika'nın Vietnam'da

komünizmi yok etme çabasına benzer bir şekilde başarısız olmuştur. Aynı zamanda, "Dinde zorlama yoktur. Şüphesiz, doğruluk sapıklıktan ayrılmıştır" (Bakara Suresi, 2:256) ayeti, bu tarz zorlama ve baskıcı uygulamaların İslam'a aykırı olduğunu vurgulamaktadır. İnanç ve ibadet, bireyin gönül rızasıyla, yaşaması gereken bir alandır. Tarikatların toplum üzerindeki etkisini disipline etme fikri, özellikle Diyanet İşleri Başkanlığı gibi kurumlar üzerinden dile getirilmektedir. Ancak bu yaklaşım, devletin inançları kontrol etme çabasına dönüşme riski taşır. İslam'da inançlar bireyseldir ve devletin bu alana müdahalesi, "Ve Rabbini nefsinden yüksek olmayan sesle yalvararak ve korkarak an ve gafillerden olma." (A'raf Suresi, 7:205) ayetinde belirtildiği gibi, bireyin Allah ile olan ilişkisine zarar verebilir. Tarikatların çoğu, tarihi boyunca devlete karşı isyan bayrağı açmamış, aksine devletin yanında yer almıştır. Kurtuluş Savaşı'nda cephede savaşmış olan tarikat ehli insanlar, itikadi yanlışlarına rağmen, devlete sadık bir vatandaşlık örneği sergilemiştir. Bu bağlamda, tarikat ehlinin, ellerine silah almadıkları ve bölücülük yapmadıkları sürece, inançlarını özgürce yaşama hakkına sahip oldukları açıktır. Tasavvuf öğretisinin İslam'a uygun olmayan bazı temel sapmaları bulunmaktadır. Örneğin, zikir ibadetinin Kur'an'a uygun yapılması gerekirken, tarikatlar bunu toplu veya belirli ritüellerle uygular. Oysa ki "Biz Kitap'ta hiçbir şeyi noksan bırakmadık" (Enam Suresi, 6:38) ayeti, İslam'ın Kur'an'da her şeyi eksiksiz açıkladığını belirtmektedir. Dolayısıyla, zikir gibi bir ibadetin nasıl yapılacağını da yalnızca Kur'an belirler. Nakşibendî tarikatında uygulanan "rabıta" ritüeli ise, Hint mistik felsefesinden alınmış ve Kur'an'daki İslam'la bağdaşmayan bir uygulamadır. Bu ritüelin, Allah'ı zikretmekten üstün olduğu iddiası, "' Rabbimiz bizi sana teslim olanlardan yap neslimizden de sana teslim olan bir nesil çıkar. Ve ibadetlerimizi bize göster. Ve bizden tevbemizi kabul et. Şüphesiz tevbeleri kabul eden çok merhametli olan Sen'sin." (Bakara Suresi, 2:128) ayetinde de ifade edildiği gibi, İslam'ın özüne tamamen aykırıdır. Tarikatlara dair problemlerin çözümü, baskıcı tedbirler değil, ilmî ve demokratik bir diyalog çerçevesinde ele alınmalıdır. Toplumda tarikat ehlinin yanlış inançlarının tartışılabileceği bir özgürlük ortamı oluşturulmalıdır. "Onlar ki sözü dinlerler ve onun en güzeline uyarlar işte onlar Tanrı'nın doğru yola ilettiği kimselerdir. Ve işte onlar akıl sahipleridir." (Zümer Suresi, 39:18) ayeti, insanların farklı görüşleri duyup doğruyu seçme iradesine sahip olduklarını ifade eder. Bu, inanç özgürlüğü ve fikir özgürlüğünün temel taşıdır. Tarikatlar ve tasavvuf öğretisi, Türkiye'nin tarihsel ve sosyolojik bir gerçeğidir. Bu yapılar, hukuki baskılarla ortadan kaldırılmak yerine, inançlarının Kur'an'daki İslam'a uygun olup olmadığı ilmî bir şekilde ele alınmalıdır. Ayrım gözetmeksizin her vatandaşın inancına saygı duyulmalı ve özgürlükler korunmalıdır. Ancak, inançların Kur'an çerçevesinde ele alınması ve yanlış öğretilerin düzeltilmesi, İslam toplumunun gelişmesi için bir gerekliliktir.

Nebimiz Muhammed'in Zenginliği ve Gelenekselci Din

İslam dininin doğru anlaşılması, her zaman Kur'an'a dayalı olmalıdır. Ancak tarih boyunca, özellikle gelenekselci akımlar ve tasavvuf ekollerinin etkisiyle, İslam'ı anlamada bazı sapmalar yaşanmıştır. Bu sapmalar, genellikle Kur'an'a dayanmayan, uydurma hadisler ve halk arasında yerleşen yanlış inançlarla şekillenmiştir. Gelenekselci bakış açısında, Nebimiz Muhammed'in ve sahabenin sürekli fakir olduğu anlatılır. Bu anlayış, genellikle tasavvufi öğretilerle harmanlanmış ve fakirlik erdemi olarak sunulmuştur. Ancak Kur'an'da, Nebimizin fakirken zenginleştiği açıkça belirtilmektedir. Duhâ Suresi'nin 8. ayetinde Allah, Nebimiz Muhammed'i fakirken bulup zenginleştirdiğini belirtmiştir:

"Ve seni fakir bulup zengin etmedi mi?" (Duhâ, 8)

Bu ayet, İslam'ın temelinde yer alan Allah'ın lütfuna ve kudretine dikkat çeker. Allah, Nebisine verdiği nimetlerle onu hem dünyada hem de ahirette şanlı kılmıştır. Kur'an'da yer alan başka bir ayet de bu durumu pekiştirmektedir:

"Kesinlikle yakında Rabbin sana verecek, ve sen hoşnut kalacaksın." (Duhâ, 5)

Nebimiz Muhammed, sadece kendisi zenginleşmekle kalmamış, aynı zamanda bu zenginliğini, inananlarla paylaşmış ve onların da zenginleşmesine vesile olmuştur. Tevbe Suresi 74. ayette, Nebimizin ve sahabesinin Allah'ın bol ihsanından faydalandığı ve bu nimetleri başkalarına aktardığı anlatılmaktadır:

"Tanrı'ya söylemediklerine yemin ediyorlar hâlbuki inkâr sözü söylediler ve teslim olduktan sonra inkâr ettiler ve erişemeyecekleri bir şeye yeltendiler ve öç almaya kalkmaları ancak Tanrı ve elçisi onları lutfuyle zengin etmesi nedeniyledir." (Tevbe, 74)

Bu ayetler, Nebimizin ve sahabesinin zenginliklerinin, imanla birlikte gelen bir lütuf olduğunun altını çizmektedir. Ancak, gelenekçi bakış açısında, Nebimizin sürekli fakir olduğu savunulmaktadır. Örneğin, Aişe'nin naklettiği bir hadiste, Nebimizin ve ailesinin bazen aylarca yiyecek olarak sadece hurma ve suyla yetindiği ifade edilmiştir:

"Bazı aylar olurdu, hiç ateş yakmazdık, yiyip içtiğimiz sadece hurma ve su olurdu. Ancak, bize bir parçacık et getirilirse o hâriç." (Buhârî, Et'ime 23)

Benzer şekilde, İbnu Abbas'ın rivayet ettiği bir hadiste, Nebimizin ekmek olarak çoğunlukla arpa ekmeği tükettiği ve ailesinin çoğu zaman aç kaldığı belirtilmiştir:

"Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm) ve ailesi üst üste pek çok geceleri aç geçirirler ve akşam yemeği bulamazlardı." (Tirmizî, Zühd 38)

Bu tür hadisler, uydurma hadisler olup gelenekselci bir bakış açısının ürünüdür. Nebimizin yaşamını fakirlik ve dünya nimetlerinden uzaklıkla özdeşleştirir. Ancak bu yaklaşım, Kur'an'ın genel öğretileriyle çelişmektedir.

Kur'an'da, yalnızca Nebimizin değil, diğer Resullerin de zenginlik ve güç sahibi oldukları vurgulanmaktadır. Allah, resullerine mal ve mülk vermeyi bir sünnet olarak kabul etmiştir. Örneğin, Yûsuf Suresi 56. ayette, Allah'ın Yusuf'a yeryüzünde güç ve imkân verdiği belirtilmektedir:

"Ve böylece Yusuf'a o yerde güç verdik dilediği gibi oraya yerleşti. Merhametimizi dilediğimiz kimseye ulaştırırız. Ve iyilik yapanları karşılığını zayi etmeyiz." (Yûsuf, 56)

Ayrıca, İbrahim ailesine de büyük bir mülk verilmiş ve Allah bu aileye hikmet ve kitap bahşetmiştir:

"Yoksa Tanrı'nın lutfundan verdiği şey üzerinden mi insanları kıskanıyorlar? Kesinlikle İbrahim soyuna kitabı ve hikmeti verdik ve onlara büyük bir mülk verdik." (Nisâ, 54)

Bu örnekler, Kur'an'daki İslam'da zenginliğin ve gücün Allah'ın lütfu olduğunu ve elçilere verilen bir nimet olduğunu gösterir. Geleneksel bakış açısının aksine, fakirlik ve zenginlik arasındaki dengeyi anlamak, Kur'an'ın öğretilerine uygun bir din anlayışını ortaya koyar. Tasavvuf, genellikle dünyevi hayatı terk etmeyi, fakirliği ve sadeliği erdem olarak kabul etmeyi öğütler. Ancak bu öğreti, Kur'an'ın ve Nebimizin hayatının doğru anlaşılmasından sapmıştır. Kur'an'a göre, dünya hayatı bir imtihan yeridir ve müminlere bu dünyada nimetler verilir. Ancak bu nimetlerin paylaşılması, başkalarına fayda sağlanması ve doğru yolda kullanılmaları gerekir. Tasavvufun "bir lokma bir hırka" anlayışı, yanlış bir algıdır. Allah, insanlara verdiği nimetlerle onların gücünü artırmayı, imanlarını pekiştirmeyi hedeflemiştir. Kur'an'da, müminlerin küfrün karşısında teknik ve teknolojik üstünlük sağlamaları gerektiği belirtilmektedir. Enfal Suresi 60. ayette, müminlere, düşmanlarına karşı güç hazırlamaları emredilir:

"Ve onlara karşı gücünüzün yettiği kadar kuvvet ve bağlı atlar hazırlayın Tanrı'nın düşmanını ve sizin ve onların dışında sizin bilmediğiniz Tanrı'nın bildiği düşmanınızı korkutursunuz." (Enfal, 60)

Bu ayet, tasavvufi anlayışın aksine, müminlerin dünya işlerinde başarılı olmalarını ve bu başarıyı küfürle mücadelede kullanmalarını öğütler. Gelenekselci bakış açısının ve tasavvuf anlayışının, Kur'an'daki İslam'dan sapmalar içerdiği açıkça ortadadır. İslam dünyasının bugün karşı karşıya olduğu sefalet, cehalet ve kültürel gerilik, Kur'an'a dayanmayan bu yanlış din anlayışının bir sonucudur. İslam, sadece manevi değil, aynı zamanda dünyevi başarıyı da teşvik eden bir dindir. Kur'an, her müminin hem ruhsal hem de maddi anlamda gelişmesini ve Allah'ın nimetlerinden faydalanmasını emreder. Özetle, İslam dünyasının yeniden güçlü bir medeniyet kurabilmesi için, Kur'an'a dönülmesi ve Kur'an'daki İslam'ın yaşanması gerekmektedir. Bu dönüşüm, yalnızca dini değil, kültürel ve toplumsal yapıyı da olumlu yönde değiştirecektir. Kur'an'ın sunduğu doğru din anlayışı, insanların sadece ahirette değil, dünyada da başarılı ve müreffeh bir hayat sürmelerini sağlayacak yegâne kaynaktır.

"Ve Resul: Ey Rabbim şüphesiz kavmim bu Kur'an'ı terk edilmiş edindiler dedi." (Furkan, 30)

"Kendilerine okunan Kitabı sana indirmemiz onlara yetmedi mi?" (Ankebut, 51)

Toplumların dinamikleri, her zaman güç ve iktidarın etrafında şekillenir. Özellikle tarihsel örneklerde, baskıcı yönetimlerin nasıl demokrasi maskeleriyle halkları kandırdığına dair pek çok hikaye vardır. Bunlardan biri de Kuran-ı Kerim'de geçen Firavun'un sihirbazlarla olan mücadelesidir. Firavun'un iktidarını sağlama almak amacıyla sihirbazlarla yaptığı pazarlıklar, gerçeği ters yüz etme noktasında insanlık tarihinin en etkili örneklerinden biridir. Bu yazıda, Firavun'un halkını manipüle etmek için başvurduğu yöntemler ve halkın bu sisteme karşı nasıl pasif kaldığı üzerinde durulacaktır.

A'râf Suresi 113 ve 114. ayetlerinde, sihirbazların Firavun'a gelip, "Şüphesiz eğer galip gelirsek bize ödül var değil mi?" şeklinde bir teklif sundukları anlatılmaktadır. Firavun, bu teklife "Evet, şüphesiz siz en yakınlaştırılmış olacaksınız" diyerek yanıt verir. Burada, Firavun'un asıl amacı, iktidarını pekiştirecek olan bir ittifak kurmaktır. Sihirbazlar, halkın gözünde birer otorite figürleri haline gelirken, Firavun da onları kendi iktidarını güvence altına almak için kullanmayı planlamaktadır. Ayetin bu kısmında dikkat çeken bir başka önemli nokta ise, sihirbazların yalnızca kendi çıkarlarını güderek hareket etmeleridir. Herhangi bir değer ya da ahlaki kaygı gütmeyen bu kişiler, iktidardan pay alma adına her türlü kirli pazarlığı yapmaya hazırdır. Firavun'un vaat ettiği iktidar payı, onların sadakatini sağlamaktadır. Bu durum, toplumsal sistemlerin nasıl manipüle edilebileceğini gösteren açık bir örnektir. Toplumun gerçeği anlaması ise oldukça zordur çünkü sistemin başındaki kişi, her türlü pazarlığı yaparak halkı uyutmayı başarmaktadır.

Tâ-Hâ Suresi 59. ayetinde ise, Musa'nın "Buluşma zamanı süslenme günü ve insanların toplanacağı kuşluk vakti" diyerek, halkın önünde gerçekleşecek olan bu büyük mücadeleyi düzenlemesi konu edilir. Burada dikkat çeken, Firavun'un demokratik bir tutum sergileyerek, halkın bu olayda yer almasına olanak tanımasıdır. Oysa ki, bu bir demokrasi değil, bir tiyatrodur. Firavun, halkın gözü önünde düzenlenen bu gösterinin, sihirbazların galip geleceği bir sonucu doğuracağını ummaktadır. Halk, ne yaşanacağını bilmeden bu olayı izlemeye başlayacak ve Firavun'un egemenliği pekişecektir. Ancak, halkın bu süreçteki rolü yalnızca bir seyirci olmaktan ibarettir. Firavun'un halkı, bir anlamda manipülasyon aracı olarak kullanılmıştır. Oysa gerçek demokraside halk, söz sahibi olur ve kendi geleceğine dair kararlar alır. Firavun'un ise halkı yönlendirme amacıyla kurduğu bu "demokrasi" gösterisi, gerçekte halkın hiçbir iradesini yansıtmamaktadır.

Şu'arâ Suresi 49. ayetinde Firavun, sihirbazlara şöyle der: "Ben size izin vermeden önce mi ona inandınız? Şüphesiz o size sihri öğreten büyüğünüzdür. O zaman ellerinizi ve ayaklarınızı kesinlikle çaprazlama keseceğim ve hepinizi asacağım." Bu ayet, Firavun'un, iktidarına karşı çıkanların ve sisteme karşı gelenlerin nasıl acımasızca cezalandırıldığını gözler önüne serer. Firavun'un halkla kurduğu ilişkide, karşıt görüşlere tahammülü yoktur. Demokrasi, yalnızca Firavun'a benzer düşünenler için geçerlidir; ona karşı çıkanlara ise hiçbir hak tanınmaz. Firavun, "Benim gibi düşünmeyen hiç düşünmesin" diyerek, düşünceyi ve özgürlüğü yok sayan bir tutum sergiler. Bu yaklaşım, tüm toplumun nasıl pasif bir şekilde susturulmaya çalışıldığını ve bireysel özgürlüklerin nasıl yok sayıldığını gösterir.

Firavun ve sihirbazların mücadelesi, tarihteki birçok diktatörlük ve baskıcı rejimi simgelemektedir. Firavun, demokratik bir tutum sergileyerek halkı kandırmaya çalışırken, aslında tamamen baskıcı bir sistem inşa etmiştir. Kuran'da yer alan bu örnek, gücün kötüye kullanılmasının ve halkın nasıl manipüle edilebileceğinin en belirgin örneklerinden biridir. Firavun'un sihirbazlarla yaptığı pazarlıklar, iktidarını pekiştirmek için her türlü kirli pazarlığa giren insanları simgelerken, halkın pasifliği ise yönetimlerin baskıcı yapısını gözler önüne sermektedir. Bu tür tarihsel dersler, günümüz toplumları için de büyük bir uyarı niteliği taşır. Her ne kadar demokrasiler varmış gibi görünse de, halkın düşüncelerini ve iradelerini manipüle eden liderler her zaman vardır. Bu nedenle, toplumların ve bireylerin dikkatli olması, demokrasiyi sadece bir maske olarak görmektense, onun gerçek anlamına sahip çıkması gerekmektedir.

Adil bir devlet yönetimi, toplumsal eşitliği ve adaleti sağlamak adına önemli ilkeler etrafında şekillenir. Bu yönetim, vatandaşlarının haklarını güvence altına alarak onların refahını en üst düzeye çıkarmayı hedefler. Adaletin sağlanması, devletin temel işlevlerinden biri olmalıdır ve bu sadece yasalarla değil, aynı zamanda toplumun tüm bireylerine eşit fırsatlar sunarak gerçekleştirilebilir. İslam'da da adaletin vurgulandığı pek çok örnek vardır. Örneğin, Şura Suresi 38. ayetinde, "Ve işleri aralarında danışma iledir." ifadesi, adil bir yönetimin şura ve danışma ile işlerlik kazandığını belirtir. Bu ilke, devletin tüm faaliyetlerinde adaletin ve eşitliğin teminatı olmalıdır.

Adil bir devlet yönetiminin taşıması gereken temel özelliklerden ilki, devletin başındaki yöneticilerin belirli sürelerle göreve gelmesi gerektiğidir. Bir liderin süresi beş yılı geçmemelidir; aksi takdirde devlet ve halk

zarar görebilir. Seçimle gelen bir kişinin bir daha seçilme hakkı olmamalıdır, çünkü bu tür bir süreklilik halk ve yönetici arasındaki dengeyi bozabilir.

Bir başka önemli ilke, iktidara karşı muhalefetin adil bir şekilde yönetim sergilemesidir. Muhalefet, her partiden belirli kişileri şura ile seçmeli ve halkın görüşlerini dikkate almalıdır. Bu kişiler, halkın evlerine giderek, hangi adayın iktidara karşı en uygun aday olduğuna dair gizli oy almalı ve en çok oy alan kişi muhalefetin karşısına çıkarılmalıdır. Bu yöntem, halkın iradesine dayalı bir muhalefet oluşturarak, devletin doğru yönde ilerlemesini sağlar. Şura Suresi 38. ayetindeki "Ve işleri aralarında danışma iledir" ifadesi, bu tür bir yönetim modelini destekleyen önemli bir ilkedir. Hukukun üstünlüğü, adil bir yönetimin olmazsa olmazlarındandır. Devletin tüm eylemleri ve kararları yasalarla uyumlu olmalı, yargı bağımsızlığı korunmalıdır. Yargının bağımsız olması, adil yargılamayı sağlar ve her bireyin eşit haklara sahip olmasını temin eder.

Adil bir devlet yönetimi, toplumdaki tüm bireylere eşit haklar sunmayı hedefler. Toplumsal cinsiyet, etnik köken, dini inanç, yaş veya ekonomik statü gibi ayrımcılıkla mücadele edilmelidir. Bu, devletin eşitlikçi bir bakış açısına sahip olmasını ve her bireye eşit fırsatlar sunmasını gerektirir. Ayrıca, devletin şeffaf olması, kamu kaynaklarının doğru şekilde kullanılmasını ve yetkililerin denetlenmesini sağlar. Bu tür bir yönetim, yolsuzluğun önüne geçer ve halkın devlete olan güvenini artırır. Devletin, sosyal adaleti sağlama sorumluluğu da büyüktür. Toplumsal kaynakların dağılımında fırsat eşitliği sağlanmalı ve yoksullukla mücadele edilmelidir. İşsizlik oranı yüksek olan mesleklere öncelik verilerek, dezavantajlı gruplara yönelik istihdam garantili programlar oluşturulmalıdır. Ayrıca, devlet, herkesin eğitim ve bilgiye erişimini sağlamakla yükümlüdür. Kaliteli eğitim, fırsat eşitliği sağlar ve toplumun bilinçli ve özgür düşünmesini destekler.

Barış ve güvenlik, devletin vatandaşlarının güvenliğini sağlama yükümlülüğünü ifade eder. Ancak, bu güvenlik özgürlükleri kısıtlamadan ve gereksiz güç kullanımından kaçınılarak sağlanmalıdır. Devletin insan haklarına saygı göstererek, vatandaşlarının temel haklarını güvence altına alması büyük önem taşır. İfade özgürlüğü, toplanma özgürlüğü ve diğer temel hakların korunması, adil bir devletin en temel sorumlulukları arasındadır.

Adil bir devlet yönetimi, halkın refahını gözeten, toplumsal eşitlik ve adaleti sağlayan bir sistemdir. Hukukun üstünlüğü, şeffaflık, eşitlik, insan hakları ve katılımcı demokrasi gibi temel ilkeler üzerine inşa edilmelidir. Ayrıca, devletin başındaki yöneticilerin belirli sürelerle seçilmesi, muhalefetin adil bir şekilde işlemesi ve sosyal adaletin sağlanması, adil bir devlet yönetiminin temel taşlarındandır. Ayrıca Allah bir ümmet olarak Müslümanların birlik içinde hareket etmesini emreder. Laiklik kavramı, İslam'ın toplumsal ve siyasi düzen üzerindeki belirleyici rolünü göz ardı eden bir anlayış sunmaktadır. Oysa Kur'an, Müslümanlara birlik içinde olmalarını ve Allah'ın ipine sımsıkı sarılmalarını emreder.

> "Ve hep birlikte Tanrı'nın ipine sımsıkı sarılın, bölünmeyin." (Âl-i İmrân Suresi, 103. Ayet)

Bu ayetten de açıkça anlaşıldığı üzere, bölünme İslam'da yasaklanmıştır. Dolayısıyla, Müslümanların tek bir anayasa etrafında birleşmesi ve bu anayasanın Kur'an olması gerekmektedir. Bu birliktelik, ümmetin bölünmesini önleyerek İslam'ın özüne uygun bir yönetim sisteminin kurulmasını sağlayacaktır.

İslam'da yöneticilik anlayışı da Kur'an ile belirlenmiştir. Müslümanların lideri, İslam'ın temel hükümlerine uygun hareket eden, salatı kılan ve zekât veren bir mümin olmalıdır. Kur'an'da, Müslümanların velisinin kimler olduğu açıkça belirtilmiştir:

> "Sizin veliniz ancak Tanrı ve Resulu ve salatı kılan ve zekatı veren müminlerdir. Ve onlar eğilenlerdir." (Maide Suresi, 55. Ayet)

Bu ayet ışığında, Müslümanların yönetici seçiminde İslamî ilkeleri göz önünde bulundurmaları gerektiği anlaşılmaktadır. İslam toplumunun başında, Allah'ın hükümlerine göre hareket eden bir liderin bulunması elzemdir.

İslam, Müslümanlara şeytanın adımlarını takip etmemeleri gerektiğini bildirmiştir. Bir yöneticinin Kur'an'a aykırı şekilde hareket etmesi, toplumun İslam'dan uzaklaşmasına sebep olur. Dolayısıyla, böyle bir durumda Müslümanların o yöneticiyi hükümet kararıyla görevden alması gerekmektedir. Kur'an'da bu konuda şu emir verilmektedir:

> "Ey iman edenler! Uzaklaşanın adımlarını izlemeyin. Kim uzaklaşanın adımlarını izlerse, şüphesiz o, çirkinliği ve kötülüğü emreder. Eğer Allah'ın lütfu ve bağışlaması size olmasaydı, sizden hiçbiriniz asla arınamazdı. Ancak Allah dilediğini arındırır. Ve Allah her şeyi işiten, her şeyi bilendir." (Nur Suresi, 21. Ayet)

Bu ayet, toplumun İslam'ın emirlerinden uzaklaşmasına sebep olan bireyleri takip etmemeleri gerektiğini açıkça belirtmektedir. Aynı şekilde, bir yönetici İslam'dan saparsa ve Allah'ın hükümlerine aykırı bir yol izlerse, Müslümanlar onu değiştirme hakkına sahiptir.

İslam, Müslümanları bir çatı altında toplayarak, Kur'an'ın hükümlerine uygun bir şekilde yönetilmelerini emretmektedir. Laikliğin terk edilerek Kur'an'ın anayasa haline getirilmesi, İslam'ın özüne dönüşü sağlayarak Müslümanların bölünmesini engelleyecektir. Ayrıca, lider seçimi İslamî ölçütlere göre yapılmalı ve yöneticiler Kur'an hükümlerine aykırı hareket ettiklerinde değiştirilmelidir. Ancak bu şekilde, Müslümanlar şeytanın adımlarını takip etmekten kaçınarak Allah'ın rızasına uygun bir yönetim biçimine ulaşabilirler. Tüm bu ilkeler, toplumu daha adil ve eşit bir şekilde yönetmenin yolunu açar.

Yönetilen ve Yöneten: Adaletin ve Eşitliğin Temel İlkesi

Tarih boyunca insanoğlu, bir düzen içerisinde yaşama ihtiyacı hissetmiş ve bu düzeni sağlamak adına yöneticiler tayin etmiştir. Ancak zamanla bu düzenin sağlanmasında adaletten sapmalar, güç ve otorite hırsı gibi zaaflar ortaya çıkmıştır. Yönetici ile yönetilen arasındaki ilişkinin temeli, Kur'an ışığında adalet, eşitlik ve hizmet anlayışına dayanır. Ancak bu değerler çoğu zaman unutulmuş, yönetilenler köle, yönetenler ise efendi gibi davranmıştır. Bu durum, İslam'ın ortaya koyduğu ilkelerle bağdaşmamaktadır.

Kur'an, yöneticiliği bir ayrıcalık değil, bir sorumluluk olarak görür. Allah şöyle buyurur:

> "Şüphesiz Tanrı emanetleri ehline vermenizi ve insanlar arasında hükmettiğiniz zaman adaletle hükmetmenizi emreder." (Nisa, 4:58)

Yönetici, halkın emanetçisidir. Bu emanet, halka hizmet etmek ve adaletle hükmetmektir. Yönetici olmak, bir gücün sahibi olmak değil, halkın hizmetkârı olmaktır. Halife Ömer'in sade yaşantısı ve halkıyla bir arada olma anlayışı, bu sorumluluk bilincine en güzel örnektir. Sasani elçisinin Halife Ömer'i bir ağacın altında uyurken bulması, adaletin ve tevazunun sembolüdür. Yönetici, halktan üstün değildir; halkın bir parçasıdır.

Kur'an'da, bireylerin düşünme ve sorgulama yeteneğini kullanması sıkça vurgulanır:

> "Bilenlerle bilmeyenler eşit midir?" (Zümer, 39:9)

Bu ayet, bireyin eğitim ve bilgiye önem vermesi gerektiğini vurgular. Halk, sadece bir topluluğun üyesi değil, aynı zamanda hak ve sorumluluklarının farkında olan bir vatandaş olmalıdır. Geleneksel yapılar, bireyi sorgulamaktan uzak tutar ve itaat kültürünü aşılar. Ancak İslam, körü körüne itaati değil, akıl ve vahiy ekseninde hareket etmeyi öğütler.

Oy kullanmak, yalnızca bir hak değil, aynı zamanda büyük bir sorumluluktur. Yönetimi emanet edeceğimiz kişileri seçerken bilgiye, liyakate ve adalete bakmamız gerekir. Kur'an'da, emaneti ehline vermenin önemine dikkat çekilirken, bireyin bu konuda duyarlı olması gerektiği belirtilir. Ancak bugün, siyasetten bihaber, herhangi bir analiz yapmayan bireyler oy kullanmakta ve bu da adaletsiz yönetimlere yol açmaktadır.

Kur'an, insanın yalnızca Allah'a kulluk etmesi gerektiğini belirtir:

> "Ve cinleri ve insanları bana kulluk etmeleri dışında yaratmadım." (Zariyat, 51:56)

Bu ayet, insanın yalnızca Allah'ın kulu olduğunu ve hiçbir insana boyun eğmek zorunda olmadığını açıkça ortaya koyar. Ancak tarih boyunca, güç sahibi yöneticiler halkı boyun eğmeye zorlamış, bu da İslam'ın insan onurunu yücelten ilkeleriyle çelişmiştir. Bir yönetici, bir bireyi davranışından dolayı azarlama hakkına sahip değildir. Çünkü onun görevi halka efendilik değil, hizmet etmektir.

Bir toplumun adalet ve refah içinde yaşaması, hem yönetici hem de yönetilenin bilinçli ve sorumlu

davranmasına bağlıdır. Yönetici, gücünü halktan aldığını ve halkın hizmetinde olduğunu unutmamalıdır. Yönetilen ise haklarını bilmeli, sorgulamalı ve adalet talep etmelidir. Nebimiz Muhammed'in hayatı, yöneten ile yönetilen arasındaki ideal ilişkiye dair en güzel örnektir. Nebimiz Muhammed, hiçbir zaman halktan üstün bir konuma geçmemiş, onlarla aynı sofrada oturmuş ve aynı hayatı paylaşmıştır.

Sonuç olarak, İslam'ın ortaya koyduğu adalet ve eşitlik anlayışını yeniden hatırlamalı ve bu ilkeleri hayata geçirmeliyiz. İnsan, yalnızca Allah'ın kuludur ve kimsenin karşısında el pençe divan durmak zorunda değildir. Yönetici, halkın hizmetkarıdır; halk ise bilinçli bir vatandaş olarak haklarını savunmalı, sorgulamalı ve adalet talep etmelidir.

Batıl Yollarla Kazanç Sağlamanın Sonuçları ve Adaletin Önemi Üzerine Bir Değerlendirme

İslam'da adaletin ve doğruluğun temeli, insan haklarına saygı ve haksız kazançların reddedilmesidir. Bu bakış açısıyla, Bakara Suresi'nin 188. ayeti, toplumların huzurunu ve düzenini sağlamada en önemli öğelerden biridir. Ayette geçen "Ve mallarınızı aranızda batıl ile yemeyin. Ve insanların mallarından bir kısmını günah ile yemek için onları bilerek yöneticilere vermeyin" ifadesi, tüm bireylerin ve toplumların adaletle hareket etmeleri gerektiğini vurgulamaktadır. Bu ayet, sadece rüşveti değil, toplumda adaletin zedelendiği her türlü batıl davranışı kapsar. Batıl yollarla kazanç sağlamak, haksız yere başkalarının haklarını gasp etmek, adaletsiz rekabet oluşturmak veya manipülasyon yapmak, sadece bireysel olarak zarar vermez; tüm toplumun düzenini, huzurunu ve refahını olumsuz etkiler. Seçimlere hile karıştırmak, iş başvurularında torpil yapmak veya hakimlere rüşvet vererek davaları kazanmaya çalışmak gibi eylemler, toplumu derinden sarsan ve insanların güvenini yok eden davranışlardır. Bu tür davranışlar, adaletin zedelenmesine ve toplumda eşitsizliklerin artmasına sebep olur. Bu da, uzun vadede hem bireylerin hem de toplumun felaketi anlamına gelir. Ayetin içerdiği öğretiler, sadece rüşvet gibi doğrudan parasal ilişkilerle sınırlı kalmaz, aynı zamanda güç ve yetkiyi kötüye kullanarak sistemin manipüle edilmesi gibi daha geniş bir perspektifi de kapsar. Örneğin, iş başvurularında torpil yaparak hak etmeyen kişilerin göreve gelmesi, hak edenlerin dışlanması, seçimlerde hile yaparak haksız kazanç sağlamak, ülkede adaletsizliğin artmasına neden olur. Bu tür uygulamalar, toplumsal huzuru bozar ve refahın her geçen gün azalmasına yol açar. Ayetin bir diğer önemli yönü, "hukkâm" kelimesinin kullanımında gizlidir. Hukkâm, yöneticiler, idareciler ve hakimler anlamına gelir. Yöneticilerin, hakimlerin ve idarecilerin adil olması beklenirken, bu kişilerin sistemin manipülasyonuna karışmaları, batıl yollardan kazanç sağlamaları, yalnızca bireyleri değil, tüm toplumu etkileyen büyük bir felakete yol açar. Yönetici pozisyonlarındaki kişilerin adaletle hareket etmesi, tüm sistemin doğru ve güvenilir işlemesi için şarttır. Eğer bu kişiler güçlerini kötüye kullanarak manipülasyon yapar veya haksız kazanç elde ederse, toplumun her kesimi bundan zarar görür. Bu bakış açısı, sadece bireysel çıkarları değil, toplumun geneline yönelik bir perspektifi içerir. Torpil, hile, yalan, sahtekârlık gibi eylemler, adaletin zedelenmesine ve toplumsal huzurun bozulmasına yol açan davranışlardır. Bu tür adaletsiz uygulamalar, sadece kısa vadede toplumsal huzursuzluğa neden olmakla kalmaz, uzun vadede sistemin güvenilirliğini de sarsar. Adaletin sağlanması, doğruyu bulmak ve hakka saygı göstermek, insanlık için en temel sorumluluklardandır. İnsanların haksız kazanç sağlamak yerine, adaletli bir şekilde yaşamaları, toplumun genel refahını artırır.

Sonuç olarak, Bakara Suresi'nin 188. ayetinde yer alan bu öğretiler, sadece bireysel değil, toplumsal anlamda da büyük bir öneme sahiptir. Haksız kazanç sağlamak, batıl yollarla insanların haklarını gasp etmek, sadece adaleti zedelemekle kalmaz, aynı zamanda toplumda huzursuzluk ve eşitsizlik oluşturur. Herkesin haklarını alabilmesi için adaletin sağlanması, her alanda dürüstlük ve doğruluk ilkesine sadık kalınması gerekmektedir. Aksi takdirde, batıl yollara başvurulması, sadece bireyleri değil, tüm toplumu zarara uğratacaktır.

Çocukların Sünnet Edilmesi

İslam'ın yeterli kaynağı olan Kur'an, müminlerin hayatlarını şekillendiren ana rehberdir. İslam'ın doğru anlaşılması ve yaşanması için, her konuda olduğu gibi çocukların sünnet edilmesi konusunda da Kur'an'ın hükümlerine başvurmak gerekir.

Sünnet uygulaması, İslam öncesi Ortadoğu toplumlarının kültürlerinde yaygın olarak bulunan bir gelenektir. Yahudiler ve Arap müşrikler, çocuklarını sünnet ettirme geleneğini yaklaşık 7 bin yıldır uygulamaktadır. Hatta Araplarda hem erkek hem de kadınların sünnet edildiği bilinmektedir. Bu

uygulama, cahiliye devri Arap toplumlarının sosyal ve kültürel pratiklerinden biri olarak devam edegelmiştir. Kur'an ise İslam'ı bu tür kültürel dayatmalardan arındırmış, insanları yalnızca Allah'ın emir ve yasaklarına uymaya davet etmiştir. Müminler için ölçü, kültürel gelenekler değil, Kur'an'ın hükümleridir:

> "Cahiliyye hükmünü mü istiyorlar. Kesin bilgiye sahip bir toplum için Tanrı'dan daha iyi hüküm veren kim olabilir? " (Mâide Suresi, 50. Ayet)

Kur'an'da, şeytanın insanları Allah'ın yaratışını değiştirmeye teşvik edeceği ve bunun bir sapkınlık olduğu bildirilir:

>"Ve onları mutlaka saptıracağım ve onları mutlaka asılsız kuruntulara daldıracağım ve onlara kesinlikle emredeceğim hayvanların kulaklarını yaracaklar ve onlara emredeceğim Tanrı'nın yarattığını değiştirecekler ve kim Tanrı'nın yerine şeytanı veli edinirse şüphesiz açık bir zarara uğramıştır." (Nisa Suresi, 119. Ayet)

Geleneksel yorumlar, bu ayeti estetik ameliyat gibi uygulamaların haram olduğuna delil göstermiştir. Ancak aynı kişiler, erkek çocuklarının sünnet edilmesini savunmuşlardır. Bu durumda bir çelişki bulunmaktadır. Sünnet, erkeğin bedeninin doğal yapısını değiştirir ve cinsel işlevlere zarar verme riski taşır. Estetik ameliyatlarda ise organın işlevi korunmakta, sadece şekilsel bir değişiklik yapılmaktadır.

Kur'an, insanın onurunu ve haklarını korumaya büyük önem verir. Bir insana rızası dışında cerrahi bir müdahale yapmak, insan haklarına aykırıdır. Sünnetin, tıbbi olarak gerekli olduğuna dair uluslararası tıp otoritelerinin ortak bir kararı bulunmamaktadır. Bu durumda, çocukların sünnet edilmesi, onların temel insan haklarının ihlali anlamına gelir. Müslümanların sorumlu olduğu tek şey, Allah'ın Kitabı'ndaki emirlerdir. Ortadoğu kültürünün dayatmaları, İslam'ın bir parçası değildir.

> "Kesin bilgi, sadece Kur'an'dadır. Bu yüzden zanlara tâbi olarak şirke düşmeyin; Ortadoğu kültürünü, âdetlerini ve geleneklerini İslâm zannederek yaşamayın." (Mâide Suresi, 50. Ayet'in yorumu)

Kur'an'da, sünnetin farz ya da vacip olduğuna dair hiçbir emir bulunmamaktadır. Sünnet, cahiliye dönemi toplumlarının kültürel bir pratiği olarak ortaya çıkmış ve İslam'ın kaynağı olan Kur'an'da yer almayan bir uygulama olarak varlığını sürdürmüştür.

Çocukların sünnet edilmesi konusuna Kur'an çerçevesinden bakıldığında, bunun dini bir zorunluluk olmadığı ve aksine, insan hakları açısından sorgulanması gerektiği ortaya çıkmaktadır. Müslümanlar, Allah'ın hükmüne teslim olarak, Kur'an'ın İslam'ını hayatlarında rehber edinmeli ve kültürel dayatmalardan uzak durmalıdır.

> "Cahiliyye hükmünü mü istiyorlar. Kesin bilgiye sahip bir toplum için Tanrı'dan daha iyi hüküm veren kim olabilir? " (Mâide Suresi, 50. Ayet)

Kuran'da Allah İçin Kullanılan "Biz" İfadesinin Anlamı ve Ayetlerle İncelenmesi

Kuran, Arap dilinin edebi zenginliğiyle indirilmiş bir vahiy kitabıdır ve bu metnin her bir kelimesi derin bir anlam taşır. Kuran'da Allah için kullanılan "Biz" ifadesi, özellikle ilahi mesajın büyüklüğünü ve azametini vurgulamak amacıyla seçilmiştir. Bu kullanım, Allah'ın birliğini zedelemediği gibi, tam tersine O'nun yüceliğini ve kudretini ifade eden bir anlatım tarzıdır. Ayetlerde yer alan bu ifade, hem dilbilimsel hem de teolojik bir bağlamda ele alındığında Kuran'ın mesajının daha iyi anlaşılmasına katkı sağlar. Arapça dilinde, birinci tekil şahıs yerine bazen birinci çoğul şahıs zamiri kullanılarak bir yücelik ve azamet ifadesi oluşturulur. Bu kullanım sadece Arapça ile sınırlı değildir. Pek çok dilde, büyüklenme veya saygınlık ifade etmek için benzer bir anlatım tarzı benimsenir. Örneğin, Türkçede saygı amacıyla bir kişiye "Sen" yerine "Siz" denir. Arapçada da Allah, büyüklüğünü ve kudretini ifade etmek için bazı ayetlerde "Biz" ifadesini kullanmıştır.

Kuran'da Allah, çeşitli ayetlerde kendisi için "Ben" ve "Biz" ifadelerini kullanır. Örneğin:

> "Şüphesiz ki biz insanı çamurun özünden yarattık."(Müminun, 23:12)

Bu ayette kullanılan "Biz", Allah'ın yaratıcılık kudretine ve azametine bir vurgu yapmaktadır. Allah'ın yaratma fiilindeki büyüklüğünü ifade eden bu dil, insana verilen değeri ve ilahi planın mükemmelliğini

göstermektedir.

Bir başka ayette şöyle buyrulur:

> “Şüphesiz, Zikr’i biz indirdik ve şüphesiz onun koruyucuları biziz.”(Hicr, 15:9)

Bu ayette geçen “Biz” ifadesi, vahyin korunmasındaki mutlak ilahi iradeyi ve Allah’ın bu konuda tek başına yeterli olduğunu ifade eder. Allah’ın tekliği, İslam’ın temel inanç ilkelerinden biridir ve bu mesaj Kuran boyunca defalarca kez tekrar edilmiştir. Allah’ın birliğini ifade eden şu ayetler, “Biz” ifadesinin tekliği gölgelemediğini açıkça ortaya koyar:

> “Ve Tanrı'nız bir tek Tanrı'dır. O'ndan başka tanrı yoktur. Sonsuz merhamet sahibidir. Şefkatlidir.”(Bakara, 2:163)

> “De: O Tanrı tektir.”(İhlas, 112:1)

Bu ayetler, Allah’ın bir ve eşsiz olduğunu açıkça belirtir. Kuran’ın hiçbir yerinde Allah için ikinci çoğul şahıs (Siz) veya üçüncü çoğul şahıs (Onlar) ifadeleri kullanılmamıştır. Bu da Allah’ın birliğini ve eşsizliğini teyit eder.

Kuran’da Allah’ın kendisi için “Biz” ifadesini kullanması, tevazu göstergesi değil, azamet ve yücelik belirtisidir. Allah her türlü eksiklikten münezzehtir ve insanlar gibi tevazuya ihtiyacı yoktur. “Biz” ifadesi, Kuran’ın indiği dönemde Arapların dilsel anlayışına uygun olarak, Allah’ın büyüklüğünü ve kudretini ifade etmek için tercih edilmiştir.

Kuran, sadece Araplar için değil, tüm insanlık için indirilmiş evrensel bir kitaptır. Ancak vahyin Arapça indirilmesi, o dönemdeki toplumun dili olmasıyla ilgilidir. Arapça, güçlü bir edebi dile sahip olduğu için ilahi mesajı en etkili şekilde iletebilecek bir dildi. Allah’ın birliği ve büyüklüğü, kullanılan dilsel zenginlikle daha güçlü bir şekilde ifade edilmiştir.

Kuran’da Allah için kullanılan “Biz” ifadesi, Arapça dilinin özelliklerini ve yücelik vurgusunu yansıtır. Bu ifade, Allah’ın birliğini zedelemez; aksine, O’nun büyüklüğünü ve azametini ifade eder. Kuran’ın dilsel zenginliği, ilahi mesajın derinliğini anlamamıza olanak tanır. Allah’ın tekliği, Kuran boyunca defalarca kez vurgulanmıştır ve bu inanç İslam’ın temel taşıdır. Dolayısıyla “Biz” ifadesini doğru anlamak, Kuran’ın mesajını daha iyi kavramamıza yardımcı olur.

Riba ve Faiz: İslam'da Adaletli Ticaretin Temelleri

İslam dini, ekonomik işlemlerde adaletin, dürüstlüğün ve helal kazancın önemini vurgular. Riba, bu bağlamda sıkça tartışılan ve haram kılınan bir kavramdır. Geleneksel olarak müffesirler riba kavramını faizle ilişkilendirerek, faizin haram olduğunu belirtmişlerdir. Ancak, riba kavramı daha geniş bir anlam taşır ve sadece faizle sınırlı değildir. Riba, haksız kazanç sağlamak amacıyla yapılan her türlü artışı kapsar ve İslam'da bu tür artışların haram olduğu kabul edilir. Bu yazıda, riba kavramının kökeni, anlamı ve İslam'daki hukuki yeri üzerine bir inceleme yapılacaktır.

Riba kelimesi Arapça "الرِّبٰوا" (ribâ) kökünden türetilmiştir. Bu kelime, "artmak, çoğalmak, büyümek" gibi anlamlara gelir. Klasik Arapçada, riba herhangi bir artış veya fazlalık anlamında kullanılırken, zamanla İslam alimleri tarafından faize indirgenmiştir. Ancak riba, yalnızca faizle sınırlı değildir. Haksız artışların her türlüsü haram kılınmıştır. Riba, sadece finansal işlemleri değil, aynı zamanda ticaret, alım satım ve diğer ekonomik faaliyetlerdeki haksız kazançları da kapsar.

Riba ve faiz arasındaki ilişki, İslam alimleri arasında farklı şekillerde ele alınmıştır. Bazı alimler, "riba"nın yalnızca faize işaret ettiğini söyleseler de, Kur'an-ı Kerim'deki ifadeler bu görüşün dar bir görüş olduğunu göstermektedir. İslam'da riba, sadece faizi değil, aynı zamanda tefeciliği, zararın karşılığından fazla olan hacizleri ve aldatıcı ticaret uygulamalarını da kapsar. İslam ekonomisinde, bir taraf kazanç sağlarken diğerinin mağdur edilmesi yasaktır. Kur'an-ı Kerim, riba yiyenlerin "şeytanın çarptığı kimse gibi kalkacağını" şu ayette ifade etmektedir:

>"Riba yiyenler kalkamazlar ancak şeytanın çarptığı kimse gibi kalkarlar bu onların şüphesiz alışverişte riba gibidir demelerindendir. Tanrı alışverişi helal ribayı haram kılmıştır. Kime Rabbinden bir öğüt gelir

de vazgeçerse geçmişteki onundur. Ve işi de Tanrı'ya kalmıştır. Ve kim dönerse onlar ateş halkıdır. Orada ebedi kalacaklardır."(Bakara suresi 275. ayet)

Bu, riba ile yapılan işlemlerin adaletsiz olduğunu ve toplumda huzursuzluk oluşturacağını vurgular. Bakara Suresi'nin 275. ayeti, riba hakkında açık bir hüküm getirir. Bu ayetten, riba kavramının sadece faizle sınırlı olmadığı anlaşılmaktadır. Allah, helal kazancı teşvik ederken, riba ve haksız kazancı yasaklamaktadır. İslam'da ticaretin dürüst ve şeffaf olması gerektiği vurgulanır. Bir tarafın kazanç sağlaması, diğer tarafı mağdur etmemelidir. Bu adalet anlayışı, her iki tarafın da haklarını koruyan bir ekonominin temelini atar. İslam, adaletli bir ticaret anlayışıyla, insanları haksız kazançlardan ve sömürüden uzak tutmayı hedefler. Riba sadece finansal faiz işlemleriyle sınırlı değildir. Aynı zamanda tefecilik, zarardan fazla olan haciz ve aldatıcı ticaret uygulamaları da haram kılınan işlemler arasındadır. Tefecilik, insanları borçlandırarak yüksek faizlerle para kazanmaya çalışmak, İslam ekonomisinde hoş karşılanmaz. Bunun yerine, adil ve dürüst ticaret, toplumda ekonomik istikrarı sağlar. İslam'da, her türlü haksız kazanç, toplumda adaletsizliğe yol açar. Haksız kazanç elde etmek, hem maddi hem de manevi açıdan zararlıdır. Kur'an-ı Kerim'de, bu tür artışların haram kılındığı açıkça belirtilmiştir.

Faiz kelimesi Arapçadaki "fyḍ" kökünden türetilmiştir ve "artık, fazla, taşmak" gibi anlamlara gelir. Bu kelime, artan, taşan, dökülen anlamına gelir ve riba ile benzer bir kökenden gelir. Ancak, riba kavramı sadece faizi değil, aynı zamanda haksız kazanç sağlayan diğer ekonomik uygulamaları da kapsar. Eğer riba yalnızca faiz anlamına gelmiş olsaydı, Allah doğrudan faizi kast edebilirdi. Ancak Kur'an'da faizle ilgili olarak geniş kapsamlı olan riba kullanılmıştır, bu da riba ve faizin farklı kavramlar olduğunu gösterir. İslam'da riba, yalnızca faiz değil, haksız kazanç sağlamak amacıyla yapılan her türlü artışı kapsar. Faiz, riba kavramının bir parçası olmakla birlikte, riba sadece faizle sınırlı değildir. Tefecilik, aldatıcı ticaret ve zararın karşılığından fazla olan haciz gibi uygulamalar da riba kapsamında değerlendirilir. İslam'da ticaretin adil, dürüst ve şeffaf olması gerekir. İnsanlar arasındaki ekonomik ilişkilerde adaletin sağlanması, toplumsal huzurun ve ekonomik refahın temelini oluşturur. Bu nedenle, İslam ekonomisi, sadece maddi kazancı değil, aynı zamanda manevi değerlere de önem verir.

Ekonomik Sorunlar ve Faiz Sistemi

Günümüzün en büyük sorunlarından biri ekonomik eşitsizlik ve yoksulluk sorunudur. Dünya genelindeki birçok insan, açlık sınırında yaşamakta ve birçok ülke dış yardımlar olmadan varlığını sürdürememektedir. Ancak, bu yardımların yeterli olabilmesi için ülkelerin geri ödeme konusunda ciddi problemlerle karşılaşmamaları gerekmektedir. Bu problemlerin temelinde ise küresel ekonomik sistemin faiz sistemine dayalı olması yatmaktadır. Faiz, insanların çalışarak değil, para yatırarak zenginleşmeye yönlendirilmesi anlamına gelir ve bu da ekonomik denetimsizlik, gelir dengesizliği ve refah kaybı yaratır.

İslam, faiz sistemini kesin olarak yasaklamaktadır. Kuran'da faiz, sadece maddi düzeyde değil, manevi olarak da toplumu olumsuz etkileyen bir uygulama olarak tanımlanır. Bu konuda Bakara Suresi'nin 276. ayetinde şöyle buyrulmaktadır: "Tanrı ribayı azaltır ve sadakaları çoğaltır. Ve Tanrı günahkar inkarcıları sevmez." (Bakara, 276). Bu ayet, faizin toplumların ekonomik yapısını bozduğunu ve toplumsal refahı olumsuz etkilediğini vurgulamaktadır. Faizli ekonomilerde servet, zenginlerin elinde yoğunlaşırken, yoksullar daha da yoksullaşır.

Faiz sistemi, bireyleri üretimden uzaklaştırır ve paralarını bankada yatırarak sadece faiz kazancı sağlamaya zorlar. Bankalar, parayı başka insanlara borç vererek faiz talep ederler ve bu, emek harcamadan büyük kazançlar elde edilmesine yol açar. Örneğin, bir çiftçi 10 bin lira borç aldığında, bankalar ondan 12 bin lira talep ederler. Burada banka, çiftçinin emeğinden kazanç sağlamaktadır. Bu durum, toplumda ciddi bir gelir uçurumu oluşturur ve ekonomik eşitsizliği pekiştirir. Bazı kesimler, faizsiz bankacılıkla ilgili çeşitli yaklaşımlar geliştirmiştir. Ancak katılım bankacılığı gibi uygulamalar, faiz sisteminin bir çeşidi olarak işlev görmekte ve sadece ismen faizden kaçılmaktadır. Geleneksel bankacılıkta olduğu gibi, faizsiz bankacılıkta da banka, parayı kullanarak bir kazanç sağlar ve genellikle toplumsal eşitsizlikleri pekiştiren sistemleri devam ettirir. Bunun yanında, "katılım bankacılığı" gibi uygulamalar, aslında finansal faizin gizlendiği başka bir biçimdir. Kuran'daki hükümler, sadece teorik değil, pratikte de adaletli ve helal kazancı teşvik etmektedir. İslam, faizden uzak durmayı, helal kazancın peşinden gitmeyi ve dürüstçe çalışarak kazanmayı öğütler. Kuran, insanları sadece maddi kazanç için değil, manevi kazanç için de çalışmaya teşvik eder. Faiz, insanları üretim yapmaktan ziyade kolay yoldan kazanç sağlamaya iter ve bu da toplumda adaletsizliğe yol açar. İşte Kuran'dan bir diğer önemli ayet de

Bakara Suresi’nin 275. ayetidir: "Riba yiyenler kalkamazlar ancak şeytanın çarptığı kimse gibi kalkarlar bu onların şüphesiz alışverişte riba gibidir demelerindendir. Tanrı alışverişi helal ribayı haram kılmıştır. Kime Rabbinden bir öğüt gelir de vazgeçerse geçmişteki onundur. Ve işi de Tanrı'ya kalmıştır. Ve kim dönerse onlar ateş halkıdır. Orada ebedi kalacaklardır." (Bakara, 275). Bu ayet, faizli kazançların ruhsal ve toplumsal açıdan da büyük zararlara yol açtığını ifade etmektedir. Faiz, sadece bir ekonomik uygulama değil, aynı zamanda toplumsal yapıyı bozan bir sistemdir. Çünkü faizli ekonomik sistemler, zenginleri daha da zenginleştirirken, yoksulları daha da yoksullaştırır. Bankalar ve finansal kuruluşlar, faizle kazanç elde ederken, gerçek üretim ve ticaret yerine parayı sadece bankada tutma yoluna gitmektedir. Bu da ekonomik krizlere zemin hazırlar, enflasyon ve hayat pahalılığını artırır. İslam’da helal kazanç elde etmek için, kar-zarar ortaklığı esasına dayanan ve faiz içermeyen bir sistem önerilmektedir. Bu, toplumda ekonomik denetimsizliğin ortadan kaldırılması ve adil bir gelir dağılımının sağlanması için önemli bir adımdır. İslam’ın önerdiği bu sistem, insanların sadece kendi kazançlarıyla değil, aynı zamanda toplum için fayda sağlayacak şekilde çalışmalarını teşvik eder. Bu noktada, işgücüyle kazanmanın gerekliliği vurgulanır. Riba kelimesi Arapça "r-b-w" kökünden türemiştir ve genel olarak "artmak, çoğalmak, büyümek" anlamına gelir. Klasik Arapçada ribâ, herhangi bir artış ya da fazlalık anlamında kullanılmıştır. Fakat zamanla anlamından uzaklaştırılarak sadece faiz olarak yorumlanmıştır. Ancak riba, haksız kazanç sağlamak amacıyla yapılan her türlü ekonomik işlemi tanımlar tefecilik ve aldatıcı ticaret uygulamaları da faizle aynı şekilde haram kabul edilmiştir. Konu bu olmadığı için buna girmedim.

Sonuç olarak, İslam’ın faizle ilgili yasakları, sadece ekonomik kazançlarla sınırlı kalmayıp, toplumsal adaletsizliği de ortadan kaldırmayı amaçlamaktadır. İslam’da ticaretin dürüst ve şeffaf olması, insanların birbirine zarar vermemesi temel bir prensiptir. Faizli ekonomik sistemler, toplumsal eşitsizlik ve adaletsizliği artırırken, faizsiz ve adil bir ekonomik model, toplumda bereketin artmasına ve sosyal adaletin sağlanmasına olanak tanır. Bu nedenle, ekonomik sistemlerdeki adaletsizlikleri ortadan kaldırmak ve Allah’ın buyruklarına uygun bir ekonomik model oluşturmak ancak faizsiz bir ekonomiyle mümkün olacaktır.

Cennetin Bedeli ve İmanın Gerçek Yolu

İslam dini, insanın Rabbine yakın olabilmesi ve cennete girebilmesi için sağlam bir inanç, çaba ve gayret gerektirdiğini vurgular. Bu süreçte, geleneksel anlayışlar ve kolaycı düşünceler, çoğu zaman bireyleri gerçek anlamda emek vererek kazanç sağlama yolundan alıkoyar. Zemzem suyu, kandil geceleri, özel dualar ve diğer manevi ritüeller gibi uygulamalar, halk arasında bir arınma aracı olarak gösterilse de, gerçek inanç ve teslimiyetin yolu bunlardan çok daha derindir. Kur'an, insanın kendi emeğinin karşılığını alacağına işaret eder. Necm Suresi’nin 39. ayetinde belirtildiği gibi, “Ve insana çalışması dışında yoktur.” Bu, insanın sadece gösterişe dayalı bir ibadetle ya da kısa yoldan cennete gitme çabasıyla Allah’ın rızasına ulaşamayacağını net bir şekilde ifade eder. İman, sadece sözle değil, kişinin gönlüyle, emeğiyle ve hayatıyla şekillenir.

Geleneksel düşüncenin etkisiyle, zaman zaman insanlar "bedava" kurtuluş yolları arar. Örneğin, bir kandil gecesinde yapılan ibadetler, Zemzem suyu içmek ya da bir zatın duasından nasiplenmek gibi uygulamalar, cennete ulaşmanın basit yolları gibi gösterilip bataklığa saplanılır. Ancak Kur'an, bu tür kolaycılığı reddeder. İman ve ibadet, özveri, sabır ve çaba gerektirir. Bakara Suresi'nin 214. ayetinde şöyle buyrulmuştur: "Yoksa sizden önce geçenlerin örneği başınıza gelmeden bahçeye gireceğinizi mi sandınız? Onlara sıkıntı ve bela dokunmuş ve sarsılmışlardı. Nihayet elçi ve onunla birlikte inananlar Tanrı'nın yardımı ne zaman diyorlardı. İyi bilin ki şüphesiz Tanrı'nın yardımı yakındır." Bu ayet, gerçek iman ve sabrın değerini ortaya koyar. Müslümanlar, sadece zahiri ibadetlerle değil, aynı zamanda zorluklar karşısında gösterdikleri sabır ve gayretle de imtihan edilirler.

Kur'an, iman edenlerden cihad etmelerini, sabırla mücadele etmelerini ister. Âl-i İmrân Suresi'nin 142. ayetinde, “Yoksa siz Tanrı içinizden mücadele edenleri belirlemeden ve sabredenleri belirlemeden cennete gireceğinizi mi sandınız?” denir. Burada cihad, sadece silahlı mücadele anlamına gelmez. Cihad, nefisle mücadele etmek, sabırla ve kararlılıkla inanç yolunda ilerlemektir. Kutsal su içmek, cennete gitmenin bir aracı değildir; aksine, cennet, gerçek bir çaba ve teslimiyetin ödülüdür.

Said Nursi'nin "Zaman Gösterdi ki: Cennet ucuz değil, Cehennem dahi lüzumsuz değil." sözleri, cennetin kolayca ulaşılabilir bir şey olmadığını anlatır. Cennet, kişiye Allah’ın rızası ile verilir ve bu, çaba, sabır ve özveriyle elde edilir. İslam’da, sadece dua etmek ya da bir miktar manevi arınma ile cennete ulaşmak

mümkün değildir. İmanın özü, kalpteki ihlas, dildeki doğruluk ve bedendeki eylemlerle şekillenir.

Son olarak, En’âm Suresi'nin 162. ayetinde şöyle buyurulur: "De: Şüphesiz salatım, nusukum, hayatım ve ölümüm alemlerin efendisi Tanrı içindir.'" Bu ayet, tüm eylemlerimizin yalnızca Allah’a yönelik olması gerektiğini hatırlatır. İslam, sadece ritüellerden ibaret değildir. Her bir insan, hayatını Allah’a adayarak, O’na teslim olarak gerçek huzuru bulabilir. Cennete giden yol, dünyevi kolaylıklardan ve ataları taklit etmekten değil, gerçek bir inanç ve gayretle şekillenir.

Sonuç olarak, geleneksel düşüncelerin aksine, cennet ve Allah’ın rızasına giden yol, sabır, emek, ve gayretten geçer. Kutsal su içmek, bir kerelik dualarla cennete gitmek mümkün değildir. İman, sadece içtenlikle yapılan ibadetler ve hayata geçirilen doğru eylemlerle güçlenir. Allah, cennetini müminlere ve samimi kullarına vaat etmiştir.

Cennet ve Cehennem: Ebedi Olanın Gerçeği

İslam inancına göre, cennet ve cehennem, ölümden sonra insanın ebedi akıbetini belirleyen iki sonsuz ve kalıcı yerdir. Cennet, Allah’ın rahmetine ve rızasına ulaşanların, cehennem ise Allah’ın gazabına uğrayanların varacağı yerlerdir. Ancak bazı kişiler, "Cehenneme gidenler, bir süre sonra cehennemden çıkacaklar" gibi yanlış inançlar iddia ederek Kur'an’ın açık ayetlerine ters düşmektedirler. Kur’an, cehennem ve cennetin kalıcı olduğuna dair net bir şekilde açıklamalarda bulunur.

Kur'an'da, cehennemin ebedi olduğunu vurgulayan pek çok ayet bulunmaktadır. Örneğin; Bakara Suresi’nin 80, 81, 82. ayetlerinde, cehenneme gidenlerin orada ebedi kalacakları ifade edilir. Ayetlerden ikisi şöyle der:

> "Dediler ki: Sayılı gün dışında ateş bize dokunmaz. De ki: Tanrı katında bir söz aldınız mı? Öyleyse Tanrı sözünden dönmez. Yoksa Tanrı hakkında bilmediğiniz bir şey mi söylüyorsunuz? Evet, kim kötülük kazanır ve suçu kendisini kuşatırsa işte onlar ateş halkıdır, orada ebedidirler." (Bakara, 80-81)

Burada, "Sayılı gün dışında ateş bize dokunmaz" diyenler, cehennemin geçici olacağına dair batıl bir görüşü savunmuşlardır. Ancak Allah, bu görüşü reddederek, cehenneme gidenlerin orada ebediyen kalacaklarını belirtir. Cehennem, işlediği suçların ve kötülüklerin cezasını çekenlerin kalıcı azabıdır. Kötülük yapanlar, cehennemde sonsuza kadar kalacaklardır.

Aynı şekilde, cennete gidenler de ebedi olarak orada kalacaklardır. Bakara Suresi’nin 82. ayetinde ise şöyle denir:

"İman edenler ve salihatı yapanlar işte onlar cennet halkıdır, onlar orada ebedidirler." (Bakara, 82)

Bu ayet, cennete gidenlerin orada sonsuza kadar kalacaklarını ifade eder. İman etmek ve salih ameller işlemek, kişiyi cennete götüren yoldur. Bu da gösteriyor ki, cennet de cehennem gibi kalıcıdır.

Kur'an, cennet ve cehennemin ebediliğini net bir şekilde açıklarken, her iki yerin de kalıcı olmasının önemli bir anlamı vardır. İnsan, dünya hayatında yaptıkları ahiretteki sonsuz akıbetini belirler. İman ve salih ameller, insanı ebedi mutluluğa, cennet yoluna taşırken, günahlar, şirk ve Allah'ı inkâr ise cehenneme götürür. Bu kalıcılık, Allah’ın adaletinin ve rahmetinin bir tecellisidir. Cennet, Allah’ın rızasına uygun hareket edenlerin mükafatı, cehennem ise Allah’ın yasaklarına uymayanların cezadır.

Sonuç olarak, cehennem ve cennet hakkında ileri sürülen her türlü yanlış inanç, Kur'an ayetleriyle çelişmektedir. Kur'an açıkça belirtir ki, cennet ve cehennem ebedidir ve oraya gidenler orada sonsuza kadar kalacaklardır. Bu yüzden, cehennemden çıkmayı umut etmek veya cennete bir süre sonra ulaşmayı beklemek, gerçek bir inanç değildir. İnananlar için gerçek ve kalıcı olan şey, Allah’ın rızasını kazanmak ve ebedi hayatı kazanabilmektir.

Karanlıklar İçinden Nura: Allah’a Sığınmanın ve Hicretin Önemi

İnsanın hayatı, zaman zaman karanlıklarla dolu olabilir. Bazen içsel bir boşluk, bazen dışsal zorluklar insanı derin bir kuyunun karanlıklarına sürükler. Fakat, karanlıklar ne kadar yoğun olursa olsun, gerçek kurtuluş yalnızca Allah’tan gelir. Kur’an-ı Kerim’de, bir insanın karanlıklardan nura çıkabilmesi için Allah’a yönelmesi gerektiği vurgulanır. Bu yazıda, karanlıkların içinden Allah’a yönelerek nasıl nura çıkılacağına

dair ilahi öğretileri inceleyeceğiz.

Allah, insanları bazen zorluklarla sınar. Bir kuyuya düşmüş gibi hissedebiliriz, ancak unutmamalıyız ki, o karanlıklar içinde olan bizleriz ve yalnızca Allah bizi oradan kurtarabilir. Enbiyâ Suresi'nde, Elçi Yunus'un karanlıklara düştüğü zaman yaptığı dua örnek gösterilir:

"Ve Zünun'u hani kızarak gitmişti kendisine güç yetiremeyeceğimizi sanmıştı. O zaman karanlıklar içinde senden başka Tanrı yoktur seni tüm eksikliklerden tenzih ederim şüphesiz zalimlerden oldum diye seslendi. '" (Enbiyâ, 87). Bu dua, Allah'a olan teslimiyetin ve sadece O'ndan yardım dilemenin bir ifadesidir. Şirk karanlıklarını bilmeyen, nurun değerini de bilemez. Karanlıkların içinde sıkışmışsan, yalnızca Allah'a yönelmek seni o karanlıklardan çıkarabilir.

Karanlıklar içinde kaybolduğumuzda, yapmamız gereken ilk şey, Allah'ın ipine sarılmaktır. Âl-i İmrân Suresi'nde, "Ve topluca Tanrı'nın ipine yapışın ayrılmayın." (Âl-i İmrân, 103) denir. Allah'ın ipine sarılmak, O'na teslim olmak ve tüm kalbimizle yönelmek demektir. Bu, bize karanlıkta kaybolmamamız için bir rehberlik sunar. Çünkü Allah'a sımsıkı sarıldığımızda, kuyuya düşmekten korunan bizler oluruz. Hac Suresi'nde de yine Allah'a sarılmanın önemine değinilir:

"Ve Tanrı'ya sarılın" (Hac, 78). Bu, dünyadaki tüm sıkıntılardan kurtulmanın, sadece Allah'a yönelmekle mümkün olacağını hatırlatır.

Dünyanın yükünden kurtulmak ve Allah'a yönelmek, her zaman kurtuluşun bir yoludur. Zâriyât Suresi'nde Allah, insanları şirkten ve bozulmalardan kaçmaya çağırır:

"O halde Tanrı'ya yönelin şüphesiz ondan apaçık uyarıcıyım." (Zâriyât, 50). Allah'a doğru yönelmek, dünyadaki her şeyden sıyrılmak ve gerçek huzuru yalnızca O'nda aramaktır. Bu, bir hicret, bir dönüş işlemidir. Ankebût Suresi'nde ise, Lut Allah'a hicret etme kararı verdiğinde, şöyle der:

"Lut ona iman etti. Ve şüphesiz ben Efendime göç edeceğim şüphesiz o güçlüdür, hikmet sahibidir dedi." (Ankebût, 26). Hicret, sadece fiziksel bir yer değiştirme değil, aynı zamanda kalp ve niyetin Allah'a yönelmesidir.

İnsan, zaman zaman hata yapar ve bu hatalar insanı karanlık bir kuyuya düşürebilir. Ancak Zümer Suresi'nde, Allah'ın rahmetinden ümidini kesmemenin ne kadar önemli olduğu vurgulanır:

"De: Ey nefislerine karşı israf eden kullarım Tanrı'nın merhametinden umut kesmeyin. Şüphesiz Tanrı bütün günahları bağışlar. Şüphesiz o çok bağışlayandır, sonsuz merhamet sahibidir. " (Zümer, 53). Bu ayet, Allah'ın affediciliğini ve rahmetinin sınırsız olduğunu hatırlatır. Kışın ortasında bahar yaratmak, Allah'ın kudretinin bir göstergesidir. İnsan ne kadar düşse de, Allah her zaman ona yeniden umut verebilir.

Karanlıklar içinde bir çıkış yolu ararken, Allah'a yönelmek en doğru adımdır. Allah'a sarılmak, O'nun ipine tutunmak, ve her zaman O'na umutla yönelmek, insanı karanlıklardan kurtarır. Karanlıkların içinde kaybolan insan, Allah'a kaçarsa, O'nun rahmetiyle nura kavuşur. Dünyanın yüklerinden sıyrılıp Rabbine hicret eden kişi, huzura kavuşur.

İnsanın Rızık Anlayışı ve Şükür

İslam dini, insanın hayatında Allah'ın nimetlerine olan bakış açısını şekillendirirken, rızık ve şükür konusuna özel bir vurgu yapar. Rızık, yalnızca maddi kazanımlarımızı değil, hayatın her anında Allah'ın bize sunduğu her türlü iyiliği kapsamaktadır. Bu bağlamda, Al-i İmran Suresi'nde geçen Meryem'e dair hikaye, rızık anlayışımızı doğru bir şekilde kavrayabilmek için önemli bir örnektir. Ayette, "Efendisi onu iyi bir kabulle kabul etti. Ve onu iyi bir şekilde yetiştirdi. Onu Zekeriya'nın korumasına verdi. Zekeriya her mihraba girdiğinde üzerinde bir rızık bulurdu. Ey Meryem bu sana nereden? dedi. Bu Tanrı katındandır dedi. Şüphesiz Tanrı dilediği kimseye hesap olmaksızın rızık verir."(Al-i İmran, 37) ifadesiyle Meryem'in rızık konusundaki teslimiyetini ve her türlü nimetin kaynağını Allah'a verdiği değeri görüyoruz.

Geleneksel olarak bazı yorumcular, Meryem'e gelen yiyeceklerin gökten indirildiğini öne sürmüşlerdir. Ancak bu yorumlar, ayetin derin anlamından sapmaktadır. Meryem'in cevabı aslında rızık anlayışımıza

dair önemli bir dersi bizlere sunmaktadır. Meryem, gelen yiyeceklerin Allah’tan olduğunu belirtirken, insanların Allah’tan başka bir kaynağa yönelmemeleri gerektiğini vurgulamaktadır. Rızık, yalnızca Allah’tan gelir ve O, dilediğine hesapsız şekilde rızık verir.

Bu gerçeği günlük hayatımıza da taşıdığımızda, sabah kahvaltımıza oturduğumuzda sofrada bulunan yiyeceklerin aslında birer görüntü olduğunu hatırlamamız gerekir. Sofrada bulunan her şeyin varlığı, Allah’ın kudretiyle mümkündür. İnsanın bu dünyadaki rızkı, sadece ona vesile olan aracıların eliyle değil, doğrudan Allah’ın iradesiyle şekillenir. Annemiz, babamız ya da herhangi bir üretici, aslında Allah’ın yarattığı sebeplerin birer aracısıdır. Yiyecekleri babamız kazanmadı, onları Allah yarattı. Bunu kavrayabilmek, insanın şükür bilincini de derinleştirir.

Şu'arâ Suresi'nin 79. ayetinde de belirtildiği gibi: “Ve O'dur bana yediren içiren.” Burada vurgulanan nokta, rızkın kaynağının yalnızca Allah olduğudur. İnsanlar, bazen rızkı kazanan kişiler olarak görülse de, gerçekte her şeyin sahibi ve gerçek rızık verici olan Allah’tır. Allah, yarattığı her şeyin sebeplerini de bizlere sunarak, onları Allah’a yönelmemiz için birer hatırlatıcı kılar.

Rızık, sadece yemek ve içeceklerden ibaret değildir. Sağlık, güven, ilim, aile huzuru gibi hayatın her yönü de Allah’ın lütfudur. Bu nimetler, O’nun sonsuz rahmetinin tezahürleridir. İnsan, bu nimetleri doğru bir şekilde değerlendirmeli ve her şeyin sahibi olan Allah’a şükretmelidir. Allah’ın bu dünyadaki her nimetinin bir anlamı ve amacı vardır. İnsan, bu nimetlerin gerçek sahibini hatırlayarak, sadece ona yönelmelidir.

Sonuç olarak, İslam dini rızık anlayışını doğru kavrayabilmemiz için bize Kuran'dan pek çok örnek sunmaktadır. Meryem’in hikayesi ve Şu'arâ Suresi’nin 79. ayeti, rızkın Allah’tan geldiğini ve yalnızca O’na şükredilmesi gerektiğini bizlere açıkça gösterir. İnsan, her şeyin aslında Allah’ın takdiriyle ve kudretiyle var olduğunu idrak ederse, rızıkla olan ilişkisi daha derin ve anlamlı hale gelir. Bu da insanın hayatta karşılaştığı her nimete karşı şükür duygusunu geliştirmesine yardımcı olur.

İslam’ın Savaş Hukuku ve Hoşgörü: Tevbe Suresi 5. Ayet Üzerine Bir Değerlendirme

İslam’ın hoşgörü ve merhamet anlayışını sorgulayan ve özellikle Tevbe Suresi’nin 5. ayetini "İslam’ın vahşet ve savaş dini" olarak tanıtmaya çalışanlar, genellikle ayetleri bağlamından kopararak böyle bir iddiada bulunmaktadırlar bu makalede, Tevbe Suresi 5. ayetinin doğru bir şekilde anlaşılabilmesi için ayetlerin tarihsel ve bağlamsal bağlamı incelenecek, aynı zamanda İslam'ın hoşgörü ve merhamet anlayışına dair daha geniş bir perspektif sunulacaktır.

Öncelikle, İslam’daki "şirk" ve "müşrik" kavramlarının doğru anlaşılması önemlidir. Şirk, yalnızca puta tapmakla sınırlı olmayan, Allah’a karşı yapılan her türlü eş tutma anlamına gelir. Allah'tan ve O'nun rızasından öncelikli tutulan her şey, şirk olarak kabul edilir. Müşrik ise bu duruma düşen kişiye verilen isimdir. Nebimiz Muhammed döneminde müşrikler, İslam'ın yayılmasını engellemeye çalışmış, Müslümanlara zulmetmişlerdir. Bu zulüm, Müslümanların Medine'ye hicret etmelerine ve burada yeni bir toplum yapısı kurmalarına yol açmıştır.

Medine'deki ilk yıllarda, Müslümanlar ve müşrikler arasındaki ilişkiler, hoşgörü ve barış temelinde şekillenmiştir. Medine Anayasası, Müslümanlar ile diğer inançlar arasında eşitlik ve güvenliği sağlamak amacıyla hazırlanmış, böylece hem dini hem de sivil haklar güvence altına alınmıştır. Hudeybiye Anlaşması da, Müslümanlar ile müşrikler arasındaki 10 yıl sürecek barışı sağlamış ve her iki tarafın birbirine zarar vermemesi kararlaştırılmıştır. Ancak bazı müşrik kabileleri, bu anlaşmaya uymayarak Müslümanlara saldırmışlardır. Bu durum, Nebimiz Muhammed'in Mekke'yi fethetmesine ve müşriklere karşı tavır almasına neden olmuştur.

Tevbe suresi, Medine’de kurulan İslam Devleti'nin dış ilişkileri ve savaş stratejileri hakkında önemli bilgiler sunar. Bu ayetlerde, müşriklerle yapılan anlaşmaların ihlali ve bunlara karşı alınacak tutum tartışılmaktadır.

Tevbe Suresi 1-2. Ayetler:

"Tanrı ve elçisinden antlaşma yaptığınız müşriklere ilişki kesme bildirisidir. Yeryüzünde dört ay dolaşın ve bilin ki siz Tanrı'yı aciz bırakacak değilsiniz ve şüphesiz Tanrı kâfirleri rezil edecektir."

Bu ayetler, Müslümanlar ile müşrikler arasında var olan antlaşmaların bozulduğunu ve bundan sonra müşriklere karşı bir uyarı yapıldığını belirtir. Burada verilen dört aylık süre, müşriklere kendilerini toparlama ve zarar vermeme şansı tanımak amacıyla verilmiştir. Bu süreç, bir savaş ilanı değil, adaletli bir süre tanıma anlamına gelir. Müşrikler bu süre içinde barışçıl bir tutum sergileyebilirler.

Tevbe suresi 2. ayeti, müşriklere verilen dört aylık sürenin, Allah'ın adaletine karşı gelmenin mümkün olmadığını hatırlatan bir uyarıdır. Müslümanlar, bu süre içinde barışçıl bir çözüm arayarak bir mücadele ortamı oluşturmamaya çalışmalıdırlar. Ancak sonrasında, zulme uğramış olan tarafın haklarını koruma sorumluluğu doğacaktır.

Tevbe Suresi 3. Ayet:

"Ve Tanrı'dan ve elçisinden insanlara en büyük Hac günü duyurudur. Şüphesiz Tanrı ve elçi ortak koşanlardan uzaktır. Eğer tevbe ederseniz bu sizin için daha iyidir ve eğer dönerseniz bilin ki siz Tanrı'yı aciz bırakacak değilsiniz. Ve inkâr edenlere acı bir azabı müjdele."

Bu ayet, müşriklere yapılan uyarıları ve onların inkâr ettikleri takdirde karşılaşacakları azabı açıkça bildirir. Bu, savaşın başlatılması için bir neden değil, aksine, inkâr edenlerin davranışlarının sonuçlarıdır. Ayet, onlara yapılan affedici bir uyarıdır ve bu uyarıyı kabul etmeyenler, zalimlikte ısrar edenler için bir tehdit oluşturur.

Tevbe Suresi 4. Ayet:

"Ancak müşriklerden yaptığınız antlaşmadan hiçbir şeyi eksiltmeyen ve size karşı hiç kimseye arka çıkmayan onların antlaşmalarını süresine kadar tamamlayın. Şüphesiz Tanrı takva sahiplerini sever."

Bu ayet, müslümanlarla antlaşma yapan ve antlaşmaya sadık kalan müşriklerin korunması gerektiğini vurgular. Bu durumda olan müşriklere zarar verilmemelidir. İslam, yalnızca zulme uğrayanlara karşı bir tavır almak değil, anlaşmalara sadık kalmayı ve barışı sürdürmeyi emreder.

Tevbe Suresi 5. Ayet ve Sonraki Hoşgörü Mesajı

Tevbe suresi, İslam'ın savaş hukukuna dair bir takım hükümler içerirken, aynı zamanda müşriklere karşı olan tutumu da belirler.Tevbe suresi 5. ayet:

"Haram aylar çıktığı zaman ortak koşanları nerede bulursanız öldürün ve onları yakalayıp hapsedin ve bütün gözetleme yerlerinde oturun. Eğer tevbe edip, salatı kılar, zekatı verirlerse bırakın. Şüphesiz Tanrı çok bağışlayandır, sonsuz merhamet sahibidir."

"Haram aylar çıktığı zaman ortak koşanları nerede bulursanız öldürün." ifadesi, ilk bakışta sert ve acımasız bir yaklaşım olarak algılanabilir. Ancak bu ayeti tam olarak anlayabilmek için, onu tarihsel bağlam içinde değerlendirmek gerekir. Ayetin bir bütün olarak anlaşılabilmesi için önceki ayetlerle birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu ayet, Hudeybiye Anlaşması'nı ihlal eden ve Müslümanlara zulmeden müşriklere yöneliktir. Anlaşma süresinin sona ermesinin ardından, bu müşriklere karşı verilen mücadelenin bir parçası olarak, "öldürme" eylemi söz konusu olmuştur. Buradaki bağlam, savunma ve intikam değildir; aksine, zulüm ve ihanetin karşılığıdır. Müşriklerin, Müslümanların güvenliğini tehdit etmeye devam etmeleri, bu tür sert bir yaklaşımı zorunlu kılmıştır. Ancak, 6. ayet, bu sert dilin ardından önemli bir değişim gösterir.

Tevbe Suresi 6. Ayet:

"Ve eğer ortak koşanlardan birisi sana sığınırsa sığındır ki Tanrı'nın sözünü işitsin sonra onu güvenli bir yere ulaştır. Çünkü işte onlar bilmeyen bir halktır."

Tevbe Suresi 6. ayetinde ise çok önemli bir uyarı vardır. "eğer ortak koşanlardan birisi sana sığınırsa sığındır ki Tanrı'nın sözünü işitsin sonra onu güvenli bir yere ulaştır." ifadesi, İslam'ın hoşgörü ve merhamet anlayışını net bir şekilde ortaya koyar. Burada, düşmanlık yapmış olan kişi bile, eğer barış talep ediyorsa, ona güvenlik sağlanması ve barışçıl bir çözüm önerilmesi gerektiği belirtilir. Bu ayet, İslam'ın zalime karşı bile affediciliği ve merhameti ön plana çıkardığını gösterir.

İslam, savaşın ne zaman ve neden yapılması gerektiğini belirleyen net kurallar koyar. Savaş, zulmün ve baskının zirveye ulaşması durumunda savunma amacıyla yapılır. "ortak koşanları nerede bulursanız öldürün" emri, tarihsel olarak bir savunma ve karşılık verme durumunun ifadesidir. Ancak bu, her durumda uygulanan bir ilke değildir. Barış, hoşgörü ve merhamet, İslam'ın temel değerlerindendir. İslam, insanların inançlarına, fikirlerine ve haklarına saygı gösterilmesini öğütler. Bu bağlamda, İslam'da savaşın yalnızca son çare olarak ve adaletin sağlanması amacıyla yapılması gerektiği vurgulanır.

Kur'an'da Allah, "Şüphesiz kim bir canı bir cana veya bozgunculuğa karşı olmaksızın öldürürse sanki bütün insanları öldürmüş gibidir." (Maide Suresi, 32) buyurur. Bu ayet, hayatın kutsallığını vurgular ve savaşın sadece zulmü durdurmak için meşru bir seçenek olduğunu ifade eder. Ayrıca, İslam, düşmanları bile affetmeye, onlara güvenlik sağlamaya ve barışçıl çözümler üretmeye teşvik eder.

Tevbe Suresi'nin 5. ayetinin yanlış bir şekilde "İslam'ın vahşet ve savaş dini" olarak lanse edilmesi, Kur'an'ın ve İslam'ın mesajının yanlış anlaşılmasından kaynaklanmaktadır. Tevbe suresi ve özellikle 5. ayet, tarihsel bağlamda müşriklerle yapılan savaşlar ve anlaşmalar üzerinden bir düzenleme yapmaktadır. Bugün bu ayeti anlamak, sadece savaş hukuku üzerinden değil, barış ve hoşgörü temelinde bir anlayış geliştirmekle mümkündür. İslam'ın getirdiği öğretiler, hoşgörü ve affetme üzerine kuruludur. Müşriklerin bir zamanlar zulmetmeleri nedeniyle gösterilen sert tutum, bu zulme karşı bir karşılık olarak anlaşılmalıdır. Müşriklere karşı verilen savaşlar, tarihsel bir bağlama dayanır ve bu bağlamda savunma amaçlıdır. İslam'ın esas mesajı, insanlara adalet, merhamet ve hoşgörü sunmaktır. Bu nedenle, Kur'an'ı ve İslam'ı anlamak için yalnızca ayetlerin metnine değil, onların tarihsel bağlamına ve genel mesajına da dikkat edilmesi gerekmektedir.

Nebimiz Muhammed'in Kuran'ı Kendi Çıkarları İçin Yazdığına Yönelik İddialara Karşı Bir Değerlendirme

Ateist ve deistlerin, Kuran'ın ilahi bir kitap değil, Nebimiz Muhammed tarafından kendi hevasına uygun şekilde yazıldığına dair bazı iddiaları bulunmaktadır. Bu iddialar, genellikle kişisel çıkarlar, toplumsal baskılar veya dini yanlış anlamalar sonucu ortaya çıkmış görüşlerdir. Ancak bu iddiaları derinlemesine incelemek, iddiaların hem İslam'ın temel öğretileri hem de Kuran'ın içeriğiyle çeliştiğini gösterir. Bu makalede, Nebimiz Muhammed'in Kuran'ı kendi çıkarları doğrultusunda yazdığına dair öne sürülen iddialara karşı İslami perspektiften yapılacak bir değerlendirme yer alacaktır. Kuran'ın ilahi bir kitap olduğuna dair ayetler ve Nebimiz Muhammed'in yaşadığı dönemdeki toplumsal yapıyı da göz önünde bulundurarak bu iddialara karşı bir cevap sunulacaktır.

Nebimiz Muhammed'in çok eşli evlilikler yapabilmek için Kuran'ı yazdığı iddiası, oldukça yaygın bir savdır. Ancak bu iddianın doğruluğu, hem İslam öncesi toplumun yapısı hem de Kuran'daki ayetler ile çelişmektedir. İslam öncesi Arabistan'da, bir erkeğin çok eşli evlilik yapması yaygın bir uygulamaydı. Bu bağlamda, Nebimiz Muhammed'in çok eşli evlenmeye yönelik bir çaba harcamasına gerek yoktu. Aksine, Kuran'da evlilikler için bazı sınırlar getirilmiştir. Ahzab Suresi 52. ayetinde, "Bundan sonra başka kadınlar sana helal değildir. Ve bunları güzellikleri hoşuna gitse dahi başka eşlerle değiştiremezsin. Yeminle sahip oldukların hariç ve Tanrı her şey üzerine gözetleyicidir." (Ahzab, 52) denilmektedir. Bu ayet, Nebimiz Muhammed'in evliliklerine sınırlama getirmesi gerektiğini belirten bir düzenlemeyi ortaya koymaktadır. Zaten çok eşli evlilik hakkına sahip olan bir kişinin, böyle bir düzenlemeyi kendi lehine yazması mantıklı değildir. Aksine, Nebimiz Muhammed'in bu ayetle, çok eşliliği sınırlandırarak toplumsal denetimi sağladığı görülmektedir.

Bir diğer iddia ise Nebimiz Muhammed'in zenginlik elde etmek için ganimetlerle ilgili ayetler yazdığı yönündedir. Bu iddia, Kuran'ın temel öğretilerine ve Nebimiz Muhammed'in yaşam biçimine aykırıdır. Bakara Suresi 219. ayetinde, "Sana hamrdan ve kumardan sorarlar de: Onlarda büyük günah ve insanlar için faydalar vardır. Ve onların günahı yararından daha büyüktür. Ve sana neyi infak edeceklerini soruyorlar de: Af'ı. Tanrı size ayetleri böyle açıklıyor. Umulur ki düşünürsünüz." (Bakara, 219) buyrulmaktadır. Ayrıca, Kuran'da mal biriktirmenin yasaklandığı ve infak etmenin, zekat ve sadaka vermenin vurgulandığı birçok ayet bulunmaktadır. Eğer Nebimiz Muhammed, kişisel çıkarları için zengin olmak isteseydi, bu tür infak ve zekat gibi müesseseleri emretmezdi. Ayrıca, Kuran'daki ganimet ayetlerinde de, ganimetin Allah'a ve Resul'e ait olduğu, dolayısıyla bu malın halk arasında eşit bir şekilde dağıtılması gerektiği vurgulanmaktadır. Örneğin, Enfal Suresi 41. ayetinde, "Eğer doğru ile yanlışın ayrıldığı gün iki topluluğun karşılaştığı günde Tanrı'ya ve kulumuza indirdiğimize inanmış iseniz bilin ki şüphesiz elde ettiğiniz ganimetin beşte biri sadece Tanrı'ya ve elçisine ve yakınlara ve yetimlere ve

miskinlere ve yol oğlunadır. Ve Tanrı her şey üzerine kudret sahibidir." denilmektedir. Buradan, Nebimiz Muhammed'in, kişisel çıkar amacıyla ganimet toplamak yerine, bu malların Allah'ın rızası için doğru bir şekilde dağıtılmasını istediği anlaşılmaktadır.

Ateistlerin öne sürdüğü bir başka iddia ise, Nebimiz Muhammed'in güç ve iktidar elde etmek için savaş ayetlerini yazdığıdır. Ancak bu iddia da Kuran'ın genel mesajıyla çelişmektedir. Nebimiz Muhammed, İslam'ı tebliğ etmeye başladığında, müşrikler tarafından yoğun bir şekilde reddedildi ve çeşitli baskılara maruz kaldı. Bu sebeple, Kuran'da savaşla ilgili ayetler, sadece savunma amaçlıdır. Hac Suresi 39. ayetinde, "Savaşılan kimselere zulme uğramaları nedeniyle izin verildi. Ve şüphesiz Tanrı onlara yardım etmeye gücü yetendir." (Hac, 39) denilmektedir. Burada, müminlere sadece kendilerine yönelik saldırılara karşı savunma hakkı tanınmıştır. Ayrıca, Tevbe Suresi 6. ayette, "Ve eğer ortak koşanlardan birisi sana sığınırsa sığındır ki Tanrı'nın sözünü işitsin sonra onu güvenli bir yere ulaştır. Çünkü işte onlar bilmeyen bir halktır." (Tevbe, 6) denilerek, barışçıl bir yaklaşım da benimsenmiştir. Bu, Nebimiz Muhammed'in, savaş için değil, savunma ve barış için mücadele ettiğini ortaya koymaktadır.

Bir başka yaygın iddia kölelik iddiasıdır. Ancak Nebimiz Muhammed Kuran'ı kendi çıkarları için yazmış olsaydı, köleliği kaldırmak gibi bir adım atmayacaktı. İslam, köleliğe karşı bir duruş sergileyerek, kölelerin özgürleşmesini teşvik etmiştir. Kuran, köleliğin kökenini reddetmez, ancak kölelerin azad edilmesi için çeşitli yollar sunar. Bakara Suresi 177. ayetinde, "Yüzlerinizi doğu ve batı tarafına çevirmeniz takva değildir. Fakat takva kişinin Tanrı'ya ve ahiret gününe ve meleklere ve kitaba ve nebilere inanmasıdır. Ve sevdiği malını yakınlara ve yetimlere ve yoksullara ve yolda kalmışlara ve isteyenlere ve boyunduruk altında olanlara vermek, salatı kılmak, zekatı vermek, andlaşma yaptıkları zaman andlaşmalarını yerine getirmek zorluklarda ve zararda ve felaket zamanında sabretmektir. İşte onlar doğru söyleyen kimselerdir. Ve işte onlar takva sahipleridir." buyrulmuştur. Ayrıca, kölelerin serbest bırakılması için ödeme yapılması gerektiği vurgulanmıştır. Eğer Nebimiz Muhammed, kendi iktidarını pekiştirmek için Kuran'ı yazmış olsaydı, köleliğin devam etmesine zemin hazırlayacak bir yaklaşım benimsemesi beklenirdi. Ancak o, kölelerin özgürleşmesini sağlayacak düzenlemeler getirmiştir.

Son olarak, bazıları Nebimiz Muhammed'in, evine gelenlerden rahatsız olduğu için "Nebinin evlerine girmeyin" gibi bir ayet yazdığını öne sürmektedir. Ancak bu iddia, İslam'ın nezaket anlayışıyla çelişmektedir. Ahzab Suresi 53. ayetinde, "Ey iman edenler! Vaktini gözetleyici olmaksızın yemeğe size izin verilmesi dışında nebinin evlerine girmeyin fakat çağrıldığınız zaman girin…" (Ahzab, 53) denilmektedir. Bu ayet, aslında Nebimiz Muhammed'in kişisel hayatına saygı gösterilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Buradaki amaç, hem Nebimiz Muhammed'in rahatını sağlamak hem de toplumsal ahlakı korumaktır. Nebimiz Muhammed, evine gelen ziyaretçilere karşı nezaketli bir tutum sergilemiş, ancak aynı zamanda bu durumun toplumsal bir düzen gerektirdiğini belirtmiştir.

Nebimiz Muhammed'in Kuran'ı kendi çıkarları doğrultusunda yazdığı iddiaları, hem Kuran'ın mesajıyla hem de Nebimiz Muhammed'in yaşam tarzıyla örtüşmemektedir. Kuran, İslam'ın temel öğretilerini açıkça ortaya koyan bir ilahi kitaptır ve Nebimiz Muhammed, sadece bu mesajı insanlara ileten bir elçidir. Ateistlerin veya deistlerin ortaya koyduğu iddialar, İslam'ı özünden saptırmalarının ve dini yanlış anlamalarını yansıtmaktadır. Kuran'daki her ayet, doğru bir şekilde anlaşıldığında, Nebimiz Muhammed'in Kuran'ı kendisi için yazmadığı ve Kuran'ın ilahi bir kaynak olduğu gerçeği net bir şekilde ortaya çıkmaktadır.

Allah'ın Büyüklüğü:"Kebir" Ve "Ekber" Kavramları Üzerine Derinlemesine Bir İnceleme

Kur'an-ı Kerim'de Allah'ın sıfatları ve isimleri, O'nun yüceliğini ve benzersizliğini anlamamız açısından çok önemli bir yer tutar. Allah'ın isimlerinden biri olan El-Kebir (Büyük) ve kıyaslama ifade eden ekber (daha büyük) kavramları, dikkatle incelendiğinde derin bir tevhit anlayışını gözler önüne serer. Bu makalede, özellikle "ekber" kelimesinin Kur'an'da kullanım yerleri, anlam boyutları ve İslam'ın inanç esasları bağlamında nasıl anlaşılması gerektiği ele alınacaktır.

Arapça dil yapısında, sıfatların kıyaslama veya üstünlük anlamı taşıyan hallerine "isim-i tafdil" denir. "Ekber" kelimesi de "kebir" kökünden türetilmiş olup, "daha büyük" veya "en büyük" anlamına gelir. Ancak bu tür ifadelerin kullanılabilmesi için aynı türden iki veya daha fazla şeyin kıyaslanması gerekmektedir. Örneğin, "bu bina büyüktür, ama şu bina daha büyüktür" cümlesi bir kıyası ifade eder. Allah'ın sıfatlarından biri olan "El-Kebir", hiçbir kıyaslamayı kabul etmeyen mutlak büyüklüğü ifade eder. Çünkü

Allah’ın büyüklüğü, yaratılmış herhangi bir şeyle karşılaştırılamaz:

> "Tanrı yücedir, büyüktür."(Nisa Suresi, 34)

Bu ayette, Allah’ın büyüklüğü ve yüceliği, hiçbir varlığın boy ölçüşemeyeceği bir yücelik olarak ifade edilmiştir.

Kur’an’da "ekber" kelimesi, Allah’ın sıfatı olarak değil, kıyas yapılan durumları açıklamak için kullanılmıştır. Örneğin:

> "Ahiret ödülü ise daha büyüktür."(Nahl Suresi, 41)

Burada "ekber" kelimesi, ahiretin ödülünün dünya nimetlerinden daha büyük olduğunu belirtmek için kullanılmıştır. Allah’ın sıfatı olarak "kebir" ise mutlak büyüklüğü ifade eder:

> "Şüphesiz ki Tanrı, Aliyy’dir (Çok Yücedir), Kebir’dir (Büyüktür)."(Hac Suresi, 62)

Bu ayet, Allah’ın büyüklüğünün eşsiz olduğunu ve başka herhangi bir büyüklükle kıyaslanamayacağını açıkça belirtir.

"Allahu Ekber" ifadesi, namaz sırasında Allah’a olan teslimiyetimizi ve O’nun büyüklüğünü ifade etmek için kullanılır. Ancak bu ifadenin anlamı, "Allah en büyüktür" anlamına geldiğinden, "başka büyükler de vardır" anlamına gelebileceği endişesi ortaya çıkabilir. Oysa Allah’ın büyüklüğü, mutlak ve benzersizdir; başka herhangi bir büyüklükle kıyas edilemez. Bu nedenle, "Allahu Kebir" diyerek Allah’ın büyüklüğünün ifade edilmesi tercih edilmelidir. Bu yaklaşım, Kur’an’ın şu ayetiyle de desteklenir:

> "De: Tanrı diye çağırın veya Merhametli diye çağırın hangisiyle çağırsanız en güzel isimler O'nundur."(İsra Suresi, 110)

Bu ayet, Allah’a hitap ederken isimlerin önemli olduğunu, ancak asıl meselenin niyet ve teslimiyet olduğunu vurgular.

Kur’an’da, Allah’a kafa tutan bir varlık olarak Şeytan’ın büyüklük iddiasında bulunduğu ifade edilir:

> "Ben ondan hayırlıyım beni ateşten onu ise kilden yarattın."(Araf Suresi, 12)

Şeytan, Allah’a isyanında kibirlenmiş ve kendisini büyük görmüştür. Ancak Allah’ın büyüklüğü karşısında boyun eğmek zorunda kalmıştır. Şeytan’ın, insanları büyüklük iddiasına sürüklemesi ve bu yolla onları tevhitten uzaklaştırması, şirk dünyasının kalbinde gizli bir tehlike olarak varlığını sürdürmektedir. Allah’ın büyüklüğü, yaratılmış herhangi bir şeyle kıyaslanamayacak kadar yüce ve eşsizdir. Kur’an’da "ekber" kelimesi, kıyaslamalı ifadelerde kullanılırken, Allah’ın mutlak büyüklüğü "El-Kebir" sıfatıyla tanımlanmıştır. Bu nedenle, Allah’ın huzurunda dururken, O’nun büyüklüğünü ifade ederken "Allahu Kebir" ifadesini tercih etmek, kişinin tevhit inancını daha da pekiştirebilir. Sonuç olarak, müminler olarak bizim görevimiz, hangi ifadeyi kullanırsak kullanalım, Allah’ın yüceliğini ve benzersizliğini her daim kalben hissetmek ve O’na teslim olmaktır. Bu teslimiyet, hem sözlerimizde hem de amellerimizde kendisini göstermelidir. Allahu Kebir!

Dini Kitapların Satılması ve Dinî Bilgilerin Ticaret Haline Getirilmesi

Din, insan hayatının en temel yönlerinden biri olup, toplumların manevi değerlerinin şekillenmesinde büyük bir rol oynamaktadır. Ancak, dini bilgiler ve kitapların ticari amaçlarla kullanılmasının, İslam dininin öğretilerine aykırı olduğu gerçeği de açıktır. İslam’a göre, dini öğretilerin satılması, ticaret haline getirilmesi, Allah’ın emirlerine ve ahlaki değerlerine uygun değildir. Bu yazıda, dini kitapların satılmasının haram olduğu ve dinin ticaret haline getirilmesinin nasıl sakıncalı olacağı üzerine bir inceleme yapacağız.

Kur'an, İncil ve Tevrat gibi kutsal kitaplar, insanlara doğru yolu gösteren ilahi kaynaklardır. Bu kitaplar, insanların dünya ve ahiret hayatlarını düzenleyen, onları doğruya ileten, erdemli bir yaşam sürmelerini sağlayan kutsal kitaplardır. İslam’da, dini öğretilerin ticaret aracı olarak kullanılması, dinin manevi değerleriyle çelişen bir durumdur. Allah, din kitaplarının insanlar arasında doğru şekilde paylaşılmasını istemiştir.

Bakara Suresi 79. Ayet

Bakara suresi 79. ayet, dini kitapların satılması ve ticaret konusu hakkında çok açık bir uyarı yapmaktadır. Bu ayette şöyle denir:

>"Yazıklar olsun o kimselere ki kitabı kendi elleriyle yazıyorlar, sonra onu azıcık paraya satmak için 'bu Tanrı katındandır' diyorlar. Yazıklar olsun ellerinin yazdığından dolayı yazıklar olsun onların kazandığından dolayı."

Bu ayet, dini bilgilerin, özellikle de Allah'ın öğretilerinin paraya dönüştürülmesinin ne kadar yanlış bir tutum olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Dini kitapların satılması, manevi değerlerin ticaret haline getirilmesi demektir ki bu, İslam inancına göre kesinlikle doğru değildir. Allah'ın sözleri, insanların kalbinde manevi bir değer taşır, bu yüzden bunları maddi kazanca dönüştürmek, dinin kutsallığına zarar verir.

Tevbe Suresi 111. Ayet ve Allah'ın Sözünün Satın Alınması

Tevbe suresi 111. ayette, Allah müminlerden canlarını ve mallarını, cennet karşılığında satın aldığını bildirir:

>"Şüphesiz Tanrı müminlerden canlarını ve mallarını cennet onların olmak üzere satın almıştır. Tanrı yolunda öldürürler ve öldürülürler. Tevrat'ta, İncil'de ve Kur'an'da üstlendiği gerçek bir sözdür. Ve kim sözünde Tanrı'dan daha eksiksizdir? O halde O'nunla yaptığınız alışverişinizle müjdelenin. Ve işte o büyük başarıdır."

Bu ayet, müminlerin Allah'a olan bağlılıkları ve bu bağlılığın karşılığında Allah'ın onlara cenneti vaadettiği gerçeğini ortaya koyar. Allah'ın verdiği bu söz, kutsal kitaplarda yer almakta olup, bu ilahi sözlerin herhangi bir şekilde ticari bir kazanç aracı haline getirilmesi, manevi değerlerin kirletilmesi anlamına gelir. Kitaplar, dinin öğretilerini içeren birer araçtır ve Allah'ın verdiklerine karşı saygı ve sevgi, onları ticaret yaparak satmakla sınırlı olmamalıdır.

Din kitaplarının satılması, toplumda farklı maddi durumlara sahip insanlar arasında erişim eşitsizliğine yol açabilir. Maddi durumu kötü olan bir kişi, dini kitapları satın alacak maddi kaynağa sahip olmayabilir ve bu da onu dini bilgilerden mahrum bırakabilir. Din, tüm insanlara eşit bir şekilde ulaşması gereken bir kaynaktır. Eğer dini kitaplar sadece parası olanlar tarafından temin edilebilirse, bu durum toplumda dini bilgiye erişimi zorlaştırır ve manevi değerlerin halk arasında yayılmasını engeller.

İslam'a göre dini kitapların satılması ve dini bilgilerin maddi kazanç amacıyla kullanılması, büyük bir yanılgıdır. Allah'ın sözleri, insanlar arasında ücretsiz paylaşılmalı ve öğretileri sadece birer ticaret aracı haline getirilmemelidir. Bakara suresi 79. ayeti ve Tevbe suresi 111. ayeti, dini öğretilerin satılmasının ve ticaretin ne kadar yanlış olduğunu vurgulamaktadır. Dini kitapların ve bilgilerin insanların gönlünde yer etmesi ve Allah'ın iradesi doğrultusunda yayılması gerekmektedir.

Hikmet ve Güç: Allah'ın Takdiri Üzerine Bir İnceleme

Hikmet, sadece bilgi değil, doğruyu görme ve doğruyu uygulama gücü olarak anlaşılabilir. Bu anlamıyla hikmet, insanın hayatında önemli bir yönelim ve doğru kararlar alabilmesi için gereklidir. İslam düşüncesinde hikmet, sadece bilgiyle sınırlı kalmayıp, o bilginin doğru şekilde kullanılabilmesi ve en doğru yolu bulabilme yeteneğini de ifade eder. Allah'ın dilediği kişiye verdiği hikmet, o kişinin hayatını yönlendiren, doğruyu ve güzeli seçmesinde ona rehberlik eden bir lütuf olmuştur. Kur'an'da, hikmet verilen kişilerin büyük bir hayra sahip olduğuna işaret edilmiştir:

> "Hikmeti dilediğine verir ve hikmet verilen kimseye şüphesiz çok hayır verilmiştir. Ancak akıl sahipleri öğüt alır." (Bakara, 269. ayet)

Bu ayet, hikmetin sadece bilgiyle değil, aynı zamanda doğruyu görme ve doğruyu uygulama gücüyle de ilgili olduğunu vurgular. Hikmet verilen kişi, sadece bilgiyi elde etmekle kalmaz, aynı zamanda bu bilgiyi en doğru şekilde kullanabilme kudretine sahip olur. Bu, hayatın her alanında kişinin doğru kararlar alabilmesi için gereklidir.

Bir başka önemli husus, Allah'ın takdiriyle verilen makamlar ve güçlerdir. İnsanlar çoğu zaman dışsal faktörlere, özellikle de mal ve servete bakarak kendilerinin bir pozisyona layık olup olmadıklarını değerlendirirler. Ancak Allah, insanların düşündüğü şekilde, sadece mal ve servetle değil, aynı zamanda ilim, hikmet ve beden gücüyle de insanların doğru yolları seçmelerini sağlar. Bu konu, Bakara suresinde geçen bir olayla açıkça anlatılmaktadır. Talut'un hükümdar olarak seçilmesi üzerine, kavmi ona karşı çıkarak, "Biz hükümdarlığa ondan daha layığız ve ona maldan bolluk verilmemiştir" derler. Ancak Allah, onları şu şekilde uyarır:

> "Ve nebileri onlara şüphesiz Tanrı size Talut'u hükümdar gönderdi dedi. Üzerimize nasıl hükümdar olabilir? Biz hükümdarlığa ondan daha layığız ve ona maldan bolluk verilmemiştir dediler. Dedi: Şüphesiz Tanrı onu seçti onun ilminin ve bedeninin genişliğini artırdı. Ve Tanrı mülkünü dilediği kimseye verir. Ve Tanrı geniştir, her şeyi bilendir." (Bakara, 247. ayet)

Bu ayette Allah, hükümranlık için malın ve servetin önemli olmadığını, esas olanın Allah'ın takdiri ve hikmetinin olduğunu belirtir. Talut, mal varlığıyla değil, Allah'ın takdiriyle hükümdar olmuştur. Bu, gerçek gücün ve hikmetin, insanların sahip oldukları fiziksel ve maddi unsurlardan daha öte bir şey olduğunu gösterir.

Sonuç olarak, hikmet, insan hayatında doğru yönelimlerin ve kararların temelini oluşturur. Allah'ın hikmet verdiği kimse, sadece bilgiyle değil, bu bilgiyi doğru şekilde kullanma yeteneğiyle de büyük bir hayra sahiptir. Ayrıca, Allah'ın takdiriyle verilen makamlar ve güçler, mal ve servetten bağımsız olarak, Allah'ın dilediği kullarına verilir. Bu da bize, gerçek gücün ve hikmetin sadece dünyevi unsurlara dayanmadığını, Allah'ın geniş ilmi ve kudretiyle şekillendiğini hatırlatır. Bu anlayışla, insanlar sadece maddi başarılarına değil, aynı zamanda doğruyu görme ve uygulama yeteneklerine de değer vermeli ve Allah'ın takdirine boyun eğmelidir.

İslam'da Geçmişi Unutmak ve Dostluk Ortamı Kurmak

İslam, insanlara hem bireysel hem de toplumsal ilişkilerde adalet, hoşgörü ve barışı öğreten bir din olarak, insanları geçmişin ötesine geçmeye ve geleceğe odaklanmaya teşvik eder. Bakara Suresi 134. ayette: "Onlar gelip geçen bir ümmetti. Onların kazandıkları kendilerine, sizin kazandıklarınız size aittir. Onların yaptıklarından siz sorulmazsınız." denilmektedir. Bu ayet, Müslümanların geçmişin olumsuz etkisinden kurtulup, kendi kazançlarına odaklanmalarını ve başkalarının geçmişteki hatalarından sorumlu olmadıklarını vurgular. İslam'ın bu öğretiyi sunduğu toplumlar, geçmişte yaşananları unutarak, birbirlerine dostça yaklaşmalı ve birbirlerinin iyiliklerini görmek için çaba sarf etmelidir.

Müslümanlar, geçmişin olaylarına takılı kalmamalıdır. İslam, bireylerin geçmişteki hatalarına veya yanlışlarına odaklanarak, birbirleriyle kin ve düşmanlık geliştirmemelerini öğütler. Bir insan, geçmişteki hataları unutarak, Allah'ın rızasını kazanmayı hedeflemelidir. Aynı zamanda, geçmişteki olaylardan ders alarak daha adil, hoşgörülü ve anlayışlı bir toplum oluşturulması gerektiği de İslam'ın öğrettiği önemli bir ilkedir. Her birey, geçmişten bağımsız olarak, geleceğe odaklanmalı ve kendi kazançlarına odaklanmalıdır.

Bir toplumda dostluk ortamı kurmak, yalnızca bireyler arasındaki ilişkilere değil, aynı zamanda toplumsal barışa da büyük katkı sağlar. İslam, müminleri birbirlerine zarar vermemeye, karşılıklı saygı ve sevgiye davet eder. Müslümanlar, aralarındaki farklılıkları bir kenara bırakıp, birbirlerini anlayarak ve kabul ederek dostluk ilişkileri kurmalıdır. Bu, hem bireysel anlamda hem de toplumsal anlamda insanları birbirine yakınlaştırır ve barışçıl bir toplum oluşmasına katkı sağlar. Her birey, farklı görüşleri, inançları veya geçmişi olmasına rağmen, başkalarının iyiliklerine saygı duyarak bir arada yaşayabilir. Bu noktada Şiiler ile Sünniler arasındaki ilişkiler üzerine bir düşünce geliştirmek önemlidir. Şiiler ile Sünniler arasındaki dostluk ortamı bu iki grubun da birbirlerine kin beslememeleri ve ortak paydada buluşmaya çalışmalarına dayanmalıdır. Her iki grup, geçmişin olumsuz etkilerinden sıyrılarak, birbirlerine dostça yaklaşmalı, karşılıklı anlayış ve saygı çerçevesinde ilişkilerini güçlendirmelidir.

Kin ve düşmanlık, toplumsal ilişkilerde yalnızca bireyleri körleştirir. Her iki taraf, karşılıklı saygı ve anlayış geliştiremedikçe, birbirlerinin iyi yanlarını görmeleri zorlaşır. Bu da toplumsal barışı ve bireysel ilişkileri zedeler. İslam, bu tür olumsuz durumların önüne geçmek için her bireyi anlayış, sabır ve barışçıl yaklaşımlar geliştirmeye teşvik eder. Kin ve nefret yerine dostluk, saygı ve sevgi temelinde bir toplum

oluşturmak, hem bireylerin hem de toplumsal yapıların sağlıklı bir şekilde gelişmesini sağlar.

İslam, barışçıl ilişkilerin kurulmasını ve geçmişin yüklerinden kurtulmayı öğütler. Her birey, geçmişteki hatalardan ders alarak, kendini geliştirmeli ve Allah'ın rızasını kazanmayı amaçlamalıdır. Dostluk, saygı ve karşılıklı anlayış, sağlıklı toplumsal ilişkilerin temelini oluşturur. Müslümanlar, farklı gruplar arasında kin ve düşmanlık yerine, birbirlerine dostça yaklaşmalı, geçmişi unutarak, geleceğe odaklanmalıdır. Bu yaklaşım, hem bireysel hem de toplumsal düzeyde barış, huzur ve ilerlemeye yol açar.

İnsan Hayatındaki Süre ve Takdir: Kuran'dan İntibalar

İslam'da insan hayatının her anı, Allah'ın takdiri ve izniyle şekillenir. Kuran-ı Kerim, insanın varlık sürecine ve hayatının belirli bir süreyle sınırlı olduğuna dikkat çeker. Allah, insanın yaşamını planlarken belirli bir sürenin içinde yer almasını sağlar ve her bireyin ölüm zamanı O'nun iradesine bağlıdır.

İlk olarak, Ali İmran suresinin 145. ayetinde, "Tanrı'nın izni olmadan bir kişi için ölmek yoktur. Belirli bir süreye göre yazılmıştır. Ve kim dünya sevabını isterse ondan veririz ve kim ahiret sevabını isterse ondan veririz. Ve şükredenleri ödüllendireceğiz." denilmektedir. Bu ayet, insanın hayatının tamamen Allah'ın kontrolünde olduğunu vurgular. Hiç kimse kendi ömrünü uzatamaz veya kısaltamaz; ölüm, belirlenmiş bir sürenin sonunda gerçekleşir. Ayrıca, bu ayette, her insanın dünyada ya da ahirette karşılığını almak üzere bir tercih yapacağına değinilir. Bu durum, insanın nihai amacını, Allah'ın iradesine göre belirleyip buna göre bir yol izlemesini gerektiğini gösterir.

Benzer şekilde, Enam suresi 2. ayetinde "O ki sizi kilden yarattı. Sonra sürenizi belirledi. Ve onun katında belirlenmiş bir süre vardır" ifadesi yer alır. Bu ayet de insanın yaratılışından itibaren belirlenen bir ömre sahip olduğunu ve Allah'ın takdirinin ötesinde hiçbir şeyin olmayacağını anlatır. İnsanlar bazen kendi ömürleri üzerinde kontrol sahibi olmayı arzulasa da, Kuran'a göre insanın yaşam süresi ve zamanı yalnızca Allah'ın takdirindedir.

Yunus suresi 49. ayette ise "De: Ben Tanrı'nın dilediği dışında kendime zarar veya yarar dokunduramam. Her ümmetin bir süresi vardır. Süreleri geldiği zaman ne bir saat öne alınırlar ne de geriye bırakılırlar" denir. Burada, insanın yaşadığı süreyi değiştirmesinin imkansız olduğuna, her varlığın takdir edilen süresinin nihayet bulacağına işaret edilir. Bir toplum veya birey, Allah'ın belirlediği zamanı yaşar ve hiçbir şekilde bu zaman dilimini ne uzatabilir ne de kısaltabilir. Bu ayetlerde yer alan mesajlar, hayatın geçici olduğunu, insanların kendi sürelerinin ötesinde bir güce sahip olmadığını, ancak bu süreyi nasıl değerlendireceklerinin kendi iradelerine bağlı olduğunu öğretir. Allah'ın takdiri, her şeyin en hayırlısı olarak kabul edilir. İnsanlar, ahirette alacakları karşılık için doğru yaşamaya çalışmalı ve bu dünyadaki zamanlarını verimli kullanmalıdırlar. Kuran'daki bu öğretiler, insanın ölümünü kabul ederek ve takdiri doğru bir şekilde anlaması gerektiğini vurgular. Sonuç olarak, Kuran'daki bu ayetler, hayatın ve ölümün Allah'ın iznine dayalı olduğunu, insanın zamanına müdahale edemeyeceğini ancak bu zamanı nasıl değerlendireceğini bilmesi gerektiğini anlatır. İnsanların dünyadaki hedefleri ve ahiretteki karşılıkları, bu takdire uygun bir şekilde şekillenir.

Sırat Köprüsü: Mitolojik Bir Kavram mı?

İslam'ın öğretilerinde yer alan ve halk arasında yaygın olarak bilinen "Sırat Köprüsü", aslında Kuran'da yer almayan bir kavramdır. Bu konu, özellikle son yıllarda akıl ve mantık dışı birçok hurafenin dinin içine dahil edilmesiyle daha çok dikkat çekmiştir. Gerçekten de Sırat Köprüsü, tarihsel olarak mitolojilerde yer bulmuş bir kavram olup, Kuran'ın temel öğretilerine aykırıdır. Bu makalede, Sırat Köprüsü'nün mitolojik kökenleri ve İslam'daki gerçek öğretisini ele alacağız.

Sırat Köprüsü, kökeni itibarıyla çok eski mitolojilerde yer bulan bir kavramdır. Özellikle Sümer mitolojisinde, ölümden sonra ruhların geçmesi gereken bir nehir olan Hubur Nehri'nden bahsedilir. Ruhlar, bu nehri geçerek ölüler diyarına (Kur) ulaşırlar. Benzer bir kavram, Zerdüştlükte "Çinvat Köprüsü" olarak karşımıza çıkar. Zerdüştlükte ruhlar, burada yargılanır ve iyi ruhlar köprüyü geçerek cennete, kötü ruhlar ise cehenneme düşer.

İskandinav mitolojisinde ise, Asgard ve Midgard arasında yer alan ve gökkuşağından yapılan Bifröst Köprüsü, tanrıların geçtiği bir köprü olarak önemli bir mitolojik unsur haline gelmiştir. Hinduizm'de ise, Vaitarna Nehri'ni geçmek, günahkâr ruhların büyük zorluklar çektiği bir sınav olarak betimlenir. Bu

köprüler, farklı inanç sistemlerinde ölümden sonraki yolculuğu simgeler.

İslam’da Sırat Köprüsü’nün varlığına dair herhangi bir açıklama bulunmamaktadır. Kuran’ın öğretilerine göre, insanlar ya cennetliktir ya da cehennemliktir. Bunun dışında bir yer yoktur ve ahiret hayatında bir köprü geçişi gibi bir kavram söz konusu değildir. Kuran'da bu konuda açık bir şekilde belirtilmiş olan ayet vardır.

Bakara Suresi, insanların Allah’ın indirdiği öğretilere uymamaları ve babalarının izinden gitme konusunda ısrar etmelerini eleştirir: "Onlara Tanrı'nın indirdiği şeye uyun dendiği zaman hayır biz babalarımızı üzerinde bulduğumuz şeye uyarız derler. Onların babaları bir şey düşünmeyen hatta doğru yolu bulamayan idilerse." (Bakara, 170) Bu ayet, insanın doğru yolu bulmak için yalnızca Kuran’a uyması gerektiğini vurgulamaktadır.

Zümer Suresi’nde de, cehennem ve cennet ehlinin farklı kapılardan gireceği belirtilir. Cehennem ehli bölük bölük cehenneme sürülürken, cennet ehli de aynı şekilde cennete gireceklerdir. Burada herhangi bir köprüden geçmek veya düşmek söz konusu değildir: >"Ve inkâr edenler bölük bölük cehenneme sürülürler nihayet oraya geldikleri zaman kapıları açılır ve onun bekçileri onlara aranızdan size Rabbinizin ayetlerini okuyan ve sizi bu gününüze kavuşacağınızla uyaran Resuller gelmedi mi? derler. Evet ama kâfirler üzerine azap sözü hak olmuştur derler. içinde ebedi kalmak üzere cehennemin kapılarından girin denilir. Kibirlenenlerin durumu ne kötüdür. Rablerine karşı takva sahibi kimseler bölük bölük cennete sevk edilirler. Nihayet geldikleri zaman onun kapıları açılır ve onun muhafızları onlara selam size iyi oldunuz ebedi kalmak üzere girin derler. " (Zümer Suresi 71, 72, 73. ayetler)

Ayrıca Araf Suresi’nde de, cehennemlik ve cennetlikler arasında bir perde olduğu ve orada bekleyenlerin cennetliklere selam verdikleri belirtilmektedir: >"İki taraf arasında perde vardır. Ve perdenin üzerinde hepsini simasıyla tanıyan erkekler vardır. Ve cennet halkına selam üzerinize olsun diye seslendiler. Onlar girmemiş arzulamaktadırlar. Ateş halkı tarafına gözleri çevrildiği zaman Efendimiz bizi zalim toplulukla bulundurma dediler."(Araf suresi 46, 47. ayetler) Bu ayetler, Sırat Köprüsü gibi bir kavramın olmadığını, insanların ya cennetlik ya da cehennemlik olduklarını açıkça belirtmektedir.

el-A'raf kelimesi "yüksek yer, tepe, sınır" anlamlarına gelir. el-A'raf kelimesinin kökeni arafa fiiline dayanır. Arafa fiili tanımak, bilmek, fark etmek" anlamına gelir. Buradan türetilen araf kelimesi, aslında "tanınan yer" veya "bilinen yer" anlamına gelir. arafa fiili, bilmek veya tanımak anlamına gelirken, bu kök kelimeden türeyen a'raf yüksek ve belirgin bir yer veya sınır anlamını ifade eder. Fakat bu kelime dahi hadisçiler tarafından tahrif edilerek cennet ve cehennem dışında üçüncü bir mekan hâline getirilmiştir. Araf dahi sırat köprüsünün olmadığını kanıtlar Sırat Köprüsü’nün varlığı, İslam’a ait öğretilerle çelişmektedir. İslam, insanları ya cennetlik ya da cehennemlik olarak kabul eder ve arada bir geçiş köprüsü bulunmaz. Bu tür mitolojik kavramlar, zaman içinde halk arasında yer bulmuş ve dini öğretiden sapmalara yol açmıştır. Kuran, apaçık ve eksiksiz bir rehber olarak yalnızca doğru yolu göstermektedir. Ayrıca dünya hayatında ne tamamen iyi ne de tamamen kötü olan kişilerin kaldığı bir yerde yoktur. Bir kişi ya cennetlik ya da cehennemliktir. Dolayısıyla, inançlarımızı yalnızca Kuran’a dayanarak şekillendirmeli ve hurafelere karşı dikkatli olmalıyız.

Kefen ve Organ Bağışı: Batıl İnançlardan Gerçek Yardıma

İslam'da ölüm ve sonrası hakkında çok sayıda inanç ve gelenek bulunmakla birlikte bu inançların bazıları batıl ve insanları yanlış yönlendiren uygulamalardır. Kefen gibi geleneklerin maddi çıkarlar ve yanlış yorumlarla dinin içine dahil olduğu sıkça görülmektedir. Bu yazıda kefenin gerçek işlevi İslam'daki ritüeller ve organ bağışının önemi üzerine durulacak, aynı zamanda bu batıl inançların terk edilmesinin topluma ve insanlığa nasıl fayda sağlayacağına değinilecektir.

Birçok kişi kefenin ölülerin kokusunun yayılmasını engellediğine ve ölüye gösterilen son saygı olarak kabul eder. Ancak bu inanç doğru değildir. Kefen bir tür örtüdür ve ölü bedenin bozulmasını engellemek için tasarlanmamıştır. İslam'da da kefenleme gibi bir inanç yoktur. Toprağa gömülen bir kişi kefenle ya da kefensiz gömülse de, zamanla çürüme süreci başlar ve bu süreç biyolojik bir olaydır. Toprağın derinliği, toprak türü ve çevresel faktörler koku yayılımını etkileyebilir. Örneğin, kil gibi sıkı topraklar kokunun yayılmasını yavaşlatabilir ancak bu tamamen kokunun engellenmesi anlamına gelmez. Ayrıca mezarların derinliği, gazların ve kokuların yer yüzeyine çıkmasını zorlaştırabilir. Ancak kefenin asıl işlevi

bu değildir. Kefenleme ölüye gösterilen son saygı olarak kabul edilir. Ancak ölüye saygı kefenlemeyle olmaz ki Kur'an'da Adem'in iki oğlunun kıssasında kardeşini öldürene öldürdüğü kardeşini nasıl gömmeceğini göstermek için Allah bir karga gönderiyor. Ve kefensiz gömmülüyor.

>"Derken Tanrı kardeşinin cesedini nasıl gömeceğini göstermek için yeri eşeleyen bir karga gönderdi. Yazık bana ben kardeşimin cesedini gömmekten şu karga gibi aciz miyim? dedi. Ve pişman olanlardan oldu."(Maide Suresi 31. ayet)

Kefenleme müşrik inancından İslam'a dahil olmuştur. Kur'an'da vefat eden kişinin dahi nasıl gömmüleceği geçmektedir. Kefenleme gibi batıl inançların yaygınlaşması insanların dini ritüelleri yanlış anlamalarına ve bazı gereksizliklere yönelmelerine neden olmuştur. Kefen sonradan müşrik inançlarının etkisiyle İslam'a dahil olmuş olup ne dünyada ne de ahirette bir faydası yoktur. İnsanın öldükten sonra asıl faydası organ bağışı yaparak olabilir. Organ bağışı İslam'da büyük bir sevap olarak kabul edilir. Bir insanın hayatını kurtarmak tüm insanlığı kurtarmakla eşdeğer kabul edilir. Kur'an-ı Kerim'de, Maide Suresi 32. ayette şöyle buyurulmuştur:

> "Şüphesiz kim bir canı bir cana veya yeryüzünde bozgunculuğa karşı olmaksızın öldürürse sanki bütün insanları öldürmüş gibidir. Ve kim de onu yaşatırsa bütün insanları yaşatmış gibi olur."

Bu ayet organ bağışının önemini vurgulamaktadır. Ölülerin organlarını bağışlayarak başkalarının hayatlarını kurtarmak İslam'ın öğretileriyle tamamen uyumludur. Ülkemizde organ bağışına olan ilgi maalesef oldukça düşüktür ve birçok insan, batıl inançlar nedeniyle organ bağışı yapmamaktadır. Sağlık Bakanlığı'nın Ekim 2024 verilerine göre, ülkemizde 33 bin 498 hasta organ nakli beklemektedir. Ancak beyin ölümü gerçekleşen kişilerin organ bağışı yapma oranı oldukça düşüktür. Bu durum, toplumsal bir farkındalık eksikliğinden kaynaklanmaktadır. Kefen gibi gereksiz harcamalarla yapılan israf, ve insanların organ bağışından uzak durması organ bağışı için gereken maddi kaynağın kullanılmaması anlamına gelir. Kefenlemeye harcanan para, daha verimli şekilde kullanılarak, maddi durumu kötü olan insanlara bağış yapılabilir. Bu hem kişisel olarak daha anlamlı bir yardım olur hem de toplumun refahına katkıda bulunur. Organ bağışı yapmak, sadece maddi fayda sağlamakla kalmaz aynı zamanda ahirette büyük sevap kazandırır.

Toplumda yerleşmiş bazı batıl inançlar, insanları yanlış yönlendirmekte ve gerçek faydalı işlerden alıkoymaktadır. Kefen gibi ritüeller, dini bir zorunlulukmuş gibi sunulsa da aslında bunlar İslam'a ait değildir. Ölüye saygı da kefenle olmaz. İnsan da dünyadan hiçbir şeyi ahirete götüremez. Haliyle kefen ya da diğer batıl inançlar hem dünyada hem de ahirette hiçbir fayda sağlamaz. Kişinin ahirette götüreceği tek şey yaptığı amellerdir. Batıl inançların terk edilmesi insanların daha sağlıklı ve bilinçli bir yaşam sürmelerine yardımcı olur. Organ bağışı gibi önemli bir konuda toplumun bilinçlenmesi hem hayat kurtarır hem de gereksiz harcamaların önüne geçer. Kefenlemeye ve diğer batıl inançlara ve gassalara harcanan paralar gerçek anlamda ihtiyaç sahiplerine yönlendirilmelidir. İslam insanlara sadece dünyevi değil ahlaki ve manevi değerler de öğretir. Kefen ve gassallık gibi ritüellerin İslam'da yeri yoktur ve bu tür uygulamalara dair hadisler de uydurmadır. Organ bağışı ise hem insan hayatını kurtarır hem de ahlaki açıdan büyük bir sevap kazandırır. Batıl inançlardan sıyrılarak daha bilinçli bir toplum oluşturulabilir. İnsanların dini ritüelleri doğru bir şekilde anlaması ve uygulaması hem bireysel hem de toplumsal açıdan fayda sağlar. Bu gerçek anlamda hem dünyada hem de ahirette kazanım elde etmenin yoludur.

Ölüler İçin Kur'an Okuma ve İslam'ın İbadet Anlayışı Üzerine Bir Değerlendirme

İslam'ın temel ilkeleri, her bireyin kendi amellerinden sorumlu olduğunu ve her bir insanın yaşamı boyunca yaptığı iyiliklerin ya da kötülüklerin kendisine ait olduğunu vurgular. Bu bağlamda, ölüler için Kur'an okuma geleneği, İslam'ın öğretileriyle örtüşmeyen bir hurafe olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle kabir ziyaretlerinde ve ölüler için yapılan ibadetlerde sıkça rastlanan bu anlayış, yanlış bir inanışa dayanmaktadır. İslam, insanları doğru düşünmeye, akletmeye ve kendi sorumluluklarını yerine getirmeye çağırır. Bu yazıda, ölüler için okunan Kur'an'ın İslam'a uygunluğunu ve bu inancın yanlışlıklarını ele alacağız.

Kur'an, Allah tarafından insanlar için bir rehber olarak indirilmiştir. Ancak bu rehber, yalnızca diriler için geçerlidir. Sad suresi 29. ayette Allah şöyle buyurur:

"Mübarek kitabı sana ayetlerini düşünsünler ve akıl sahipleri öğüt alsınlar diye indirdik."

Bu ayet, Kur’an’ın akıl ve düşünme yeteneğine sahip, canlı insanlar için indirildiğini açıkça belirtmektedir. Ölülerin ne düşünme ne de akletme yeteneği vardır. Bu nedenle, ölüler için Kur’an okunmasının herhangi bir anlamı yoktur. Çünkü ölüler, artık amellerini tamamlamış ve dünya hayatını terk etmiştir. Ölüler, yaptıkları işlerden dolayı sorumlu tutulmuş, yaşamlarını sürdürürken gerçekleştirdikleri amellerin karşılıklarını almışlardır. Bu gerçeği göz ardı ederek, onların adına bir şeyler yapmak, Kur’an’ın amacına aykırı bir tutumdur.

İslam’da herkes, kendi amellerinden sorumludur. Necm suresi 39. ayette şöyle buyrulur:

"Ve insana çalışması dışında yoktur."

Bu ayet, bir kişinin yaptığı iyiliklerin ya da kötülüklerin sadece o kişiye ait olduğunu ifade eder. Başka birinin, ölen bir insanın adına ibadet etmesi veya amellerini yerine getirmesi mümkün değildir. Ölüye yapılan ibadetler, okunan Kur'an'lar ona fayda sağlamaz. Bu, sadece kişinin kendisinin sorumlu olduğu bir durumdur. Yasin suresi, genellikle ölüler için okunan bir sure olarak bilinse de, bu suredeki 70. ayette, ölüler için değil, diri insanlar için uyarılar yapılmaktadır:

"Diri kimseleri uyarman ve inkâr edenlerin üzerine sözün hak olması içindir."

Bu ayetteki mesaj, ölülerin ardından okunan Yasin’in onlara bir fayda sağlamadığını, aslında bu ayetlerin diriler için olduğunu gösterir. Bu nedenle, ölülerin ardından Yasin okumak, yanlış bir uygulamadır. Ölülerin, dirilere yapılması gereken öğütleri duyması mümkün değildir.

İslam’ın öğrettikleri, her bireyin kendi amellerinden sorumlu olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Bakara suresi 134. ayette,

"Onlar gelip geçen bir ümmetti. Onların kazandıkları kendilerine, sizin kazandıklarınız size aittir. Onların yaptıklarından siz sorulmazsınız."

denir. Bu ayet, ölen bir kişinin amellerinin artık kendisine ait olduğunu ve bu amellerin başkalarına fayda sağlamadığını ifade eder. Yani bir kişinin ölmesi, onun daha önceki hayattaki amellerinin sonuçlarından sorumlu olmayacağı anlamına gelmez. Aynı zamanda ayetten anlaşılacağı üzere dirilerin yaptıkları da kendilerinedir.

Ölülerin ardından yapılan ibadetler, aslında sadece hayatta kalan kişilerin duygusal bir rahatlamasıdır. Bu, bir nevi "ölüye iyilik yapma" ya da "ölüyü hatırlama" arzusundan doğmaktadır. Ancak bu tür ibadetlerin ölüye hiçbir faydası yoktur. Ölüler, dünya boyutunu terk etmiştir ve artık ne duyabilirler ne de herhangi bir ibadetle etkileşime geçebilirler. Bu, Kur’an’ı sadece bir müzik eseri gibi algılamak ve onu ölüye fayda sağlaması umuduyla okumak anlamına gelir. İnsanlar, ancak kendi yaptıkları iyilikler veya kötülüklerden sorumludurlar. Ölüm, bu sorumluluğu ortadan kaldırmaz.

Sonuç olarak, İslam’ın öğretileri, insanların sadece kendi amellerinden sorumlu olduklarını ve ölülerin arkasından yapılan ibadetlerin hiçbir fayda sağlamadığını açıkça ortaya koymaktadır. Kur’an, diriler için bir rehberdir ve ölülerin ardında okunan Kur’an, onların amellerine hiçbir katkı sağlamaz. Her birey, kendi hayatı boyunca gerçekleştirdiği iyi amellerle değerlendirilir ve yalnızca kendisi sorumlu tutulur. Ölüler için yapılan ibadetler, sadece geride kalanların duygusal ihtiyaçlarını karşılamak için yapılmakta olup, İslam’ın temel ilkeleriyle çelişmektedir.

Ferdiyet Makamı: Gerçeklik mi, Yanılsama mı?

Tarih boyunca insanlar, manevi mertebeleri ve bilinç düzeylerini çeşitli kavramlarla ifade etmişlerdir. Bunlardan biri de "Ferdiyet Makamı" olarak adlandırılan ve kişinin en yüksek manevi seviyeye ulaştığını öne süren bir inanıştır. Ancak günümüzde zeka türlerinin bilimsel olarak sınıflandırılmasıyla birlikte, ferdiyet makamı kavramının aslında "içsel zeka" (Intrapersonal Intelligence) olduğu anlaşılmıştır.

İçsel zekası yüksek bireyler, kendilerini, duygularını, düşüncelerini ve hedeflerini derinlemesine anlarlar. Ferdiyet makamına ulaşan kişilerin de nefislerini tamamen tanıyıp aştıkları iddia edilmiştir. Bu benzerlik, geçmişte psikoloji ve zeka kuramlarının bilinmemesinden kaynaklanan bir yanlış anlamanın sonucudur. Bu makalede, ferdiyet makamı kavramının içsel zeka ile olan ilişkisini inceleyecek ve bu inanışın tarihsel

ve bilimsel perspektiften değerlendirmesini yapacağız.

Ferdiyet Makamı ve İçsel Zeka Arasındaki Bağlantı

1. Kendi İç Dünyasını Tanıma ve Anlama

Ferdiyet makamına ulaşan kişilerin kendilerini tam anlamıyla bildikleri ve nefslerini aştıkları iddia edilmiştir. Ancak bu durum, aslında içsel zekası yüksek bireylerin kendilerini sürekli analiz etmeleri ve derinlemesine değerlendirmeleri ile örtüşmektedir. Howard Gardner'ın Çoklu Zeka Kuramı'na göre içsel zeka, bireyin kendi iç dünyasını anlama yeteneğidir. Geleneksel inanışa göre, ferdiyet makamındaki bireyler iç gözlem yoluyla hakikati keşfederler. Oysa içsel zekaya sahip bireyler de kendi iç dünyalarını analiz ederek, sezgileriyle anlam çıkararak bilgiyi edinirler. Bu nedenle ferdiyet makamı olarak adlandırılan bu olgu, gerçekte içsel zekanın bir göstergesidir.

2. İlham Yoluyla Bilgi Edinme ve Sezgisel Anlayış

Ferdiyet makamındaki kişilerin doğrudan eğitim almadan hakikate ulaştıkları ve ilhamla bilgi edindikleri iddia edilmiştir. Bu, içsel zekası yüksek bireylerin sezgilerini kullanarak anlam çıkarmasıyla büyük benzerlik göstermektedir. Bilimsel olarak, içsel zekası gelişmiş bireylerin güçlü bir sezgisel anlayışa sahip oldukları ve derin düşünme süreçleri sayesinde kendi başlarına bilgiye ulaşabildikleri bilinmektedir. Bu durum, ferdiyet makamının aslında içsel zekanın bir yansıması olduğunu göstermektedir.

3. Sürekli Derin Düşünme Hali

Ferdiyet makamındaki bireylerin sürekli derin düşünme ve iç gözlem halinde oldukları söylenmiştir. Aynı şekilde, içsel zekası gelişmiş bireyler de düşüncelerini ve duygularını sürekli analiz ederler. Bu bireyler, ruhsal ve manevi konulara doğal bir eğilim gösterirler. Bu nedenle ferdiyet makamı kavramı, geçmişte bu tür bireylerin manevi olarak en yüksek seviyeye ulaştıkları şeklinde yorumlanmıştır. Ancak gerçekte, bu durum sadece yüksek içsel zekanın bir özelliğidir.

Kur'an ve İlahiyat Eğitimi: Ferdiyet Makamı ile İlişkisi

1. Kur'an'ın Anlaşılması İçin Üniversite Eğitimi Gerekli mi?

Geleneksel düşüncede, dini bilgilerin derinlemesine anlaşılması için bir ilahiyat eğitimi almak gerektiği düşünülmüştür. Ancak Kur'an'ı okuyan herkes, doğrudan Kur'an'dan öğrenebilir. İlahiyat eğitimi, ağırlıklı olarak sözel ve ezbere dayalıdır. Sayısal dersler dahi evde çalışılarak öğrenilebildiğine göre, sözel bir alan olan ilahiyat da bireysel çabayla anlaşılabilir. Açıköğretim fakültelerinde ilahiyat eğitimi almak mümkündür ve imamların büyük bir kısmı açıköğretim mezunudur. Bu bağlamda ferdiyet makamına sahip olduğu söylenen bireylerin, herhangi bir eğitime ihtiyaç duymadan hakikate ulaşabildikleri iddiası da, aslında bireysel öğrenme yetenekleri ve içsel zekalarıyla açıklanabilir.

2. Hadisler, Mezhepler ve Kur'an'ın Yeterliliği

Hadisler ve mezheplerin görüşleri büyük ölçüde ezberden ibarettir. Tek geçerli kaynak Kur'an'dır. Ancak insanlar, ilahiyat eğitiminin üniversite düzeyinde verilmesi gerektiğini düşündükleri için Kur'an'ın yeterliliğini tam olarak kavrayamamaktadırlar.

Ferdiyet makamı kavramı da bu yanlış anlamanın bir parçasıdır. Çünkü geçmişte zeka türleri bilinmediğinden, içsel zekası yüksek bireyler mistik bir şekilde değerlendirilmiş ve hakikate ulaşan özel kişiler olarak görülmüştür. Oysa bu bireyler sadece kendi iç dünyalarına daha fazla yönelen, analitik ve sezgisel düşünme yetenekleri gelişmiş insanlardır.

Ferdiyet kelimesi, Allah'ın sıfatlarından biridir ve benzersizdir. Bu nedenle insanların "ferdiyet makamına ulaşmaları" kavramı, dilsel ve teolojik açıdan hatalıdır. Geçmişte içsel zeka kavramı bilinmediği için, içsel zekası yüksek bireyler farklı bir kategoriye sokulmuş ve manevi bir makama ulaştıkları sanılmıştır. Günümüzde psikoloji ve bilişsel bilimler sayesinde, bu bireylerin sezgisel, analitik ve iç gözlem yeteneği yüksek kişiler oldukları anlaşılmıştır. Bu durumda ferdiyet makamı, bilimsel temele dayanmayan bir kavramdır. Gerçekte, içsel zekası yüksek bireylerin kendi iç dünyalarına yönelme eğilimleri, onların mistik bir konuma sahip oldukları yanılgısını doğurmuştur.

Ferdiyet makamı, tarihsel olarak içsel zekası yüksek bireylerin yanlış anlaşılmasının bir sonucu olarak ortaya çıkmış bir kavramdır. Bu bireyler, sezgisel ve analitik düşünebilmeleri, kendi iç dünyalarını derinlemesine analiz edebilmeleri nedeniyle, hakikate ulaşmış kişiler olarak değerlendirilmiştir. Ancak günümüzde psikoloji ve bilişsel bilimlerin gelişmesiyle birlikte, bu durumun manevi bir makam değil, içsel zekanın bir göstergesi olduğu anlaşılmıştır. Kur'an'ın anlaşılması için akademik bir ilahiyat eğitimi şart değildir ve ferdiyet makamı olarak adlandırılan kavram, bilimsel ve teolojik açıdan geçerliliği olmayan bir inanıştır. Bu nedenle bireylerin, kendi içsel dünyalarını keşfetmelerinin manevi bir makam olarak görülmemesi, aksine zeka türlerinden biri olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Geçmişte zeka türleri bilinmediği için Kur'an'ın yeterliliğide kavranamamış ve İslam dini tahrif edilmiştir.

Resul ve Nebi Kavramlarının Kur'an'daki Anlam ve Farklılıkları Üzerine

Kur'an'ın kavram dünyasında, "resul" ve "nebi" terimlerinin sıkça yer aldığı görülmektedir. Ancak bu iki terimin anlamları ve aralarındaki farklar hem geleneksel İslam yorumlarında hem de modern dönemde tartışma konusu olmuştur. Geleneksel meallerde genellikle her iki kavram da "peygamber" veya "elçi" olarak çevrilmiş, aralarındaki ince farklar göz ardı edilmiştir. Bu makalede, Kur'an'dan örnekler ışığında, resul ve nebi terimlerinin anlamları, görevleri ve aralarındaki temel farklar ele alınacaktır.

Resul ve Nebi Kelimelerinin Kökeni ve Anlamı

1. Nebi:

Köken: Nebi kelimesi, nebe (haber) kökünden türemiştir. "Haberci" , "Haber getiren" veya "bilgi veren" anlamına gelir.

Görevi: Nebi, Allah'ın insanlara vahiy yoluyla ilettiği haberleri tebliğ eden kişidir. Bu haberler, Allah'ın varlığı, birliği, ahiret, ibadetler gibi temel inanç esaslarıdır. Nebiler, bu haberlerin toplandığı ilahi kitaplarla da donatılmıştır. Örneğin, Nebimiz İsa'ya İncil, Nebimiz Muhammed'e ise Kur'an verilmiştir.

Kur'an'da Sad Suresi 67. ayet bu durumu destekler:

> "De: 'O, büyük bir haberdir."

2. Resul:

Köken: Resul kelimesi, risl kökünden türeyip "yumuşaklıkla göndermek" anlamına gelir. Bu kökten türeyen irsâl fiili, bir şeyi yönlendirme, gönderme anlamlarını taşır. Resul, mesajı ekleme ve çıkarma yapmaksızın ileten kişidir.

Görevi: Resul, Allah'tan aldığı mesajı insanlara aktaran ve vahiyleri tebliğ eden bir elçidir. Ancak, resullerin kitap alması zorunlu değildir. Resuller, kendilerinden önce gelen nebilerin getirdiği kitapları insanlara öğretir ve uygular.

Resul ve Nebi Arasındaki Temel Farklar

1. Kur'an, tüm nebilerin aynı zamanda resul olduğunu ancak her resulün nebi olmadığını ifade eder. Bunun temel nedeni, resullerin kitap sahibi olmayabileceğidir. Örneğin, Musa hem resul hem nebi idi çünkü kendisine Tevrat'ın ilk beş bölümü indirilmiştir. Ancak, Musa'dan sonra gelen resuller, Tevrat'ın ilk beş bölümünü tebliğ etmişlerdir ve kitap sahibi olmamışlardır. Sonrasında gelen nebiler kitap sahibi olmuşlardır. Kur'an'da resul ve nebi arasındaki bu ayrım, insanlara vahiylerin iletilmesi ve bu vahiylerin kitap olarak iletilip iletilmediğiyle ilgilidir.

2. Kitap Almak:

Nebiler: Allah'tan vahiy yoluyla kitap alırlar. Kur'an'da Musa, İsa, Nuh ve Muhammed nebiler olarak geçer.

Resuller: Nebilerin getirdiği kitapları tebliğ eder, ancak kendilerine yeni bir kitap indirilmez.

Örnek:

Musa’ya Tevrat'ın ilk beş bölümü verilmişken verilmişken, Musa’dan sonra gelen resuller bu beş bölümle amel etmişlerdir. Sonrasında gelen nebilere kitaplar verilmiştir.

3. Vahiy Alan ve Aktaranlar:

Nebi, ilahi haberlerin doğrudan muhatabıdır.

Resul, bu haberleri topluma ulaştıran bir görevli konumundadır. Vahyi alır ve insanlara iletir.

Kur’an’da Resul ve Nebi Kavramlarının Kullanımı

1. Nuh ve Salih Örneği:

Kur’an’da Nuh nebi olarak tanımlanır.

“Ve hani biz nebilerden söz almıştık. Senden, ve Nuh'tan, ve İbrahim'de ve Musa'dan ve Meryem oğlu İsa'dan onlardan sapasağlam söz almıştık. ” (Ahzab Suresi 7. ayet)

Ancak Nuh’un hangi kitabı aldığı Kur’an’da belirtilmemiştir.

2. Yasin Suresi Örneği:

Yasin Suresi’nde bir kasabaya gönderilen üç resulün aynı dönemde görev yaptıkları anlatılmaktadır:

> “Biz onlara ikisini göndermiştik, onları yalanladılar. Biz de üçüncüyle destekledik. Dediler ki: Biz size gönderilen elçileriz.” (Yasin Suresi 14. ayet)

Bu ayette, üç resulün aynı anda bir topluma gönderildiği belirtilir. Ancak bu resullerin kitap almadığı, yalnızca tebliğ görevini yerine getirdikleri anlaşılmaktadır.

3. Kur'an'da Açıkça Nebilere Kitap Verildiğinin Geçmesi:

Bakara Suresi 213. ayetinde insanların başta bir tek ümmet olduğu sonrasında Allah'ın nebileri müjdeci ve uyarıcılar olarak gönderdiği ve anlaşmazlığa düştükleri şeylerde insanlar arasında hükmetmeleri için onlarla birlikte kitap indirildiği geçmektedir:

>" İnsanlar bir tek ümmetti. Sonra Tanrı nebileri müjdeci ve uyarıcılar olarak gönderdi. Ve anlaşmazlığa düştükleri şeylerde insanlar arasında hükmetmesi için onlarla beraber kitabı indirdi. Ve kendilerine açık deliller geldikten sonra aralarındaki haksızlık nedeniyle onda ayrılığa düştüler. Tanrı iman edenleri düştükleri ayrılıktan doğru yola iletti. Ve Tanrı dilediği kimseyi doğru yola iletir."(Bakara Suresi 213. ayet)

Peygamber, Elçi ve Kur’an’ın Orijinal Terminolojisi

Geleneksel çevirilerde kullanılan "peygamber" ve "elçi" kelimeleri, resul ve nebi kavramlarını doğru bir şekilde yansıtmamaktadır. Peygamber kelimesi Farsça kökenlidir ve Kur’an’da yer almaz. Aynı şekilde, elçi kelimesi de Türkçe bir karşılıktır ve Arapça orijinal metinde bulunmamaktadır. Bu nedenle, Kur’an’ın orijinal terminolojisine sadık kalarak resul ve nebi ayrımını doğru anlamak önemlidir. Farsçadaki "پیغمبر" (peyğamber) kelimesi, Arapçadaki "نبی" (nebi) kelimesiyle aynı anlamı taşır. Farsça kelimenin kökeni, "peygam" (mesaj) ve "ber" (taşıyan) kelimelerinin birleşiminden gelir. Yani, "peygamber" kelimesi "mesajı taşıyan kişi" olarak açıklanabilir. Kur’an, resul ve nebi terimlerini farklı görev ve misyonları ifade etmek için kullanır. Nebiler, Allah’tan doğrudan kitap alan peygamberlerdir ve tüm nebiler aynı zamanda resuldür. Ancak resuller, ilahi kitap almaksızın nebilerin getirdiği vahyi tebliğ eden elçilerdir. Kur’an’ın mesajlarını doğru anlamak için bu ayrımı göz önünde bulundurmak, yanlış anlamalardan ve geleneksel yorumların etkisinden kurtulmayı sağlar. Resul ve nebi kavramlarının dilbilimsel ve semantik analizleri, Kur’an’ın ilahi mesajının daha iyi kavranmasına yardımcı olur.

Resul ve Nebi Kavramlarının Günümüzdeki Anlamı

Resul ve nebi arasındaki bu farklar, İslam düşüncesinde zamanla yanlış tanımlanmış Eşariler resulün kitap verilen kişi olduğunu nebinin kitap almadığını iddia etmişler ancak Azîzuddîn en-Nesefî tarafından

sistematik hâle getirilmiş ve daha sonra özellikle İbn Teymiyye gibiler tarafından savunulmasıyla birlikte bu şekilde kabul edilerek günümüze kadar getirilmiş ve günümüzde dahi bu şekilde kabul eden kişiler çoğunluktadır. Ancak, can almakla görevli meleklere "resul" denildiği ve Lut'a gelen meleklere de "resul" denildiği göz ardı edilmiştir. Eğer her resulün kitap alması gerektiği kabul edilseydi, can almakla görevli meleklerin de kitap alması gerektiği düşünülürdü. Oysa Allah, Kur'an'da hem insanlardan hem de meleklerden resuller olduğunu belirtmiştir.

"Tanrı'ya karşı yalan uydurandan ya da O'nun ayetlerini yalanlayandan daha zalim kim olabilir? Kitaptan nasipleri onlara erişir. Nihayet Resullerimiz canlarını alırken Tanrı'dan başkasına yalvarmış olduklarınız nerede? diyecekler. Ve kendi aleyhlerine kendilerinin kâfirler olduklarına şahidlik edip bizden sapıp kayboldular derler." (Araf Suresi 37. ayet)

"Allah; meleklerden ve insanlardan Resuller seçer. Şüphesiz Tanrı işitendir, görendir." (Hac Suresi 75. ayet)

Metni kabul etmeyenlere şu soruları sormak istiyorum:

1. Yasin Suresi'ndeki Üç Resul:

Yasin Suresi'ndeki üç resule aynı anda mı kitap verildi?

2. Melek Resuller:

Kendisine kitap verilen resul, kitap verilmeyen nebiyse can almakla görevli meleklere kitap verildikten sonra mı can alıyorlar ve Lut'a gelen meleklere kitap mı verildi ki onlara resul deniliyor? Ayrıca Allah insanlardan ve meleklerden resul vardır demektedir. Bu meleklere kitap mı veriliyor?

3. Bakara Suresi 213. Ayet: Bakara Suresi 213. ayetinde nebilere kitap verildiği belirtilmesine rağmen nebi kitap verilen değildir. Resul'e kitap verilmiştir demek Allah'ın sözünü inkâr etmek olur mu olmaz mı?

Kur'an'da "Elçiye İtaat Edin" Ayetlerinin Anlamı: Tek Kaynak Kur'an

Kur'an, Allah'ın insanlara yol göstermek için gönderdiği son ilahi mesajdır. Bu mesaj, Nebimiz Muhammed aracılığıyla insanlara iletilmiş ve insanlığın rehberi olmuştur. Kur'an'da sıkça geçen "Allah'a ve elçisine itaat edin" ifadeleri, mezhepçi yaklaşımlar tarafından farklı yorumlanmış hatta yanlış bir şekilde dinin iki ayrı otoriteye dayandığı iddia edilmiştir. Bu yazıda, "elçiye itaat" kavramının Kur'an'daki gerçek anlamını inceleyecek ve bu kavramın mezhepçi yaklaşımlar tarafından nasıl saptırıldığını ele alacağız.

Elçiye İtaat: Kur'an'a İtaat Etmek

Kur'an'daki "Allah'a ve elçisine itaat edin" ifadeleri (örneğin, Nisa Suresi 80) incelendiğinde elçiye itaatin onun kişisel görüşlerine veya vahiy dışında koyduğu hükümlere itaat etmek anlamına gelmediği açıktır. Elçiye itaat onun Allah'tan aldığı mesajı insanlara iletmesi nedeniyle Allah'ın mesajına itaat etmekle eşdeğerdir. Bu nedenle Allah ve elçi iki ayrı kaynak değil tek bir kaynağı işaret eder: Allah'ın mesajı olan Kur'an.

Nisa Suresi 80'de Allah şöyle buyurur:

"Kim Elçiye itaat ederse, Tanrı'ya itaat etmiş olur..."

Bu ayet, elçiye itaatin temelini açık bir şekilde ortaya koymaktadır: Elçi, Allah'ın vahyini insanlara ileten kişidir ve elçiye itaat, doğrudan Allah'a itaattir. Burada, elçinin Allah'tan bağımsız bir hüküm koyucu olmadığı net bir şekilde ifade edilmektedir. Elçiye itaat, Allah'ın göndermiş olduğu mesaja, yani Kur'an'a uymaktır. Aksi takdirde haşa elçiyi Allah'a kabul etmek gerekir. Gerçekte Elçinin şahsında Allah'a davet var. Allah'a davetse onun göndermiş olduğu Kur'an'a uymakla olur.

Kur'an, elçilerin görevini net bir şekilde tanımlamaktadır: Elçiler, Allah'tan aldıkları mesajı insanlara ileten kişilerdir. Örneğin, Araf Suresi 157'de şöyle buyrulmaktadır:

“Onlar ki yanlarındaki Tevrat ve İncil'de yazılı buldukları kendilerine iyiliği emreden ve kendilerini kötülükten meneden ve onlara temiz şeyleri helal kılan kötü ve çirkin şeyleri haram kılan o ümmi elçi nebiye uyarlar. Öyle ki onlar üzerinden ağırlıkları ve prangaları kaldırıp atar. Ona inananlar, ona saygı gösterenler ve ona yardım edenler ve onunla beraber indirilene nura uyanlar işte onlar felaha erenlerdir.”

Bu ayetten anlaşıldığı üzere, elçi nebiye verilen mesajı tebliğ eder mesajın sahibi değil, onu ileten kişidir. Dolayısıyla, elçiye uymak, nebinin getirdiği mesaja uymak anlamına gelir.

Kur’an, yalnızca Allah’ın hüküm koyucu olduğunu defalarca kez vurgular. Örneğin, En’am Suresi 114’te şu buyrulmaktadır:

“Ve O size kitabı açıklanmış olarak indirmişken Tanrı'dan başka hakem mi arayayım?

Bu ayet, hüküm koyma yetkisinin yalnızca Allah’a ait olduğunu açıkça belirtir. Allah, insanlara yol gösterici olarak Kur’an’ı göndermiştir. Elçiye itaat, Kur’an’a itaat etmekle eşdeğerdir ve Allah’ın hükümleri dışında herhangi bir otoritenin kabul edilmesi, Kur’an’ın temel mesajına aykırıdır.

Mezhepçi anlayış, “Allah’a ve Resulüne itaat edin” ayetlerini, dinin iki ayrı otoriteye dayandığını göstermek için kullanmaktadır. Bu anlayış, dinimizi, Allah ve Nebimiz Muhammed'in ortak bir yapımı gibi göstermeye çalışmaktadır. Oysa bu yaklaşım, Kur’an’ın açıkça reddettiği bir sapmadır. Kur’an, din adına yalnızca Allah’ın hükümlerinin geçerli olduğunu ve elçinin de bu hükümleri insanlara ileten bir aracı olduğunu belirtir.

Kur’an’da geçen “elçiye itaat edin” ifadeleri, yalnızca Allah’ın mesajı olan Kur’an’a uymak anlamına gelir. Allah ve elçi iki ayrı otorite değildir; elçiye uymak, nebiye verilen kitaba elçinin tebliği durumunda uymak demektir. Kur’an’ın tek kaynak olarak kabul edilmesi, hem Allah’a hem de O’nun elçisine itaatin temelini oluşturur. Din adına hüküm koyma yetkisi yalnızca Allah’a aittir ve Kur’an, bu hükümlerin rehberi olarak insanlığa indirilmiştir. Mezhepçi yaklaşımların, ayetleri bağlamından koparak farklı anlamlar yüklemesi, Kur’an’ın mesajını saptırmaktadır. Bu nedenle, Kur’an’ı tek rehber olarak kabul etmek ve diğer tüm otoriteleri reddetmek, gerçek İslam’a uygun bir duruştur.

Elçiye itaatin hadislere uymak olduğunu iddia eden kişilere şu soruları sormak istiyorum:

1) Ey iman edenler Tanrı'ya ve elçiye ve sizden olan buyruk sahiplerine itaat edin. Eğer bir şeyde anlaşmazlığa düşerseniz onu Tanrı'ya ve elçiye götürün. Eğer Tanrı'ya ve ahiret gününe inanıyorsanız bu daha hayırlıdır ve sonuç bakımından daha güzeldir.” (Nisa Suresi, 4:59)

Bu ayet gereği anlaşmazlığa düşülen konu Allah'a ve elçiye götürülmelidir. Peki Elçiye itaat Kur'an'a uymakla olmuyorsa gidip haşa Allah'la yüz yüze mi görüşeceksiniz?

2) Niçin Elçiye itaat geçen ayetlerde mutlaka Allah'a itaat geçiyor?

3) “Kim Elçiye itaat ederse, Tanrı'ya itaat etmiş olur...”(Nisa Suresi 80. ayet)

Bu ayet gereği elçiye itaat Allah'ın sözü Kur'an'dan farklı bir şeyse haşa Elçi Allah mı oluyor?

4) “Ve O size kitabı açıklanmış olarak indirmişken Tanrı'dan başka hakem mi arayayım?"(En'am Suresi 114. ayet)

Ayetinde Nebimiz Muhammed dahi Allah size kitabı açıklanmış olarak indirmişken ben ondan başka hakem aramam diyor. Bu durumda bu ayet sonradan mı Kur'an'a dahil oldu?

“Hakkımı Helal Etmiyorum”, Deme Hakkın Var mı?

Hak; İnkârı mümkün olmayacak kesinlikte gerçek (sâbit) olan şeydir. Hak kelimesi, “varlığı kesin olan, mutlak gerçek, hikmete uygun olarak icat eden” anlamlarından dolayı aynı zamanda Allah’ın bir ismi veya sıfatıdır. Hak, vahiy kaynaklı bilgi ve değerler; batıl ise, beşer zihninin mahsulü, vahiyle çelişen bilgi ve değerlerdir. Hak, kaynağını vahiyden alır. Zira çağa, toplumlara, kültürlere, bireye göre değişmez doğruları, sabit evrensel değerleri, inançları sadece Allah belirleyebilir, bilebilir ve Allah hükmedebilir. Beşer, Allah bildirmediği sürece neyin hak neyin batıl olduğunu bilemez.

“Seni tesbih ederiz. Bize öğrettiğinden başka bizim bilgimiz yoktur. Şüphesiz sen her şeyi en doğru bilensin dediler.” (Bakara Suresi 32. Ayet)

Gelenekçi inanç ekolleri Kur’an’ın yeterliliğini kabul etmeyip uydurma hadislerle dinî meseleleri açıklamaya çalıştıklarından hükümleri her zaman ve her konuda batıl olmuştur. Hak konusu da bunlardan biridir. Vahyin yeterliliğini kabul etmeyenler hak içtihatta bulanamazlar.

Beşer, Allah’a karşı sorumludur; yaşadığı hayatın hesabını da sadece Allah’a verecektir. İnsanı Allah yaratmış ve nasıl yaşaması gerektiğini, farzları, haramları ve helalleri vahiyle bildirmiştir. Eğer, Allah’ın koyduğu sınırları aşarsanız, Allah’a karşı olan sorumluluğunuzu yerine getirmemiş ve günah işlemiş olursunuz. Günahları da sadece ve sadece Allah bağışlar.

“Ve Tanrı'nın dışında günahları kim bağışlayabilir?” (Âl-i İmrân Suresi 135. Ayet)

Allah’ın sorduğu soru manidar. Bu soru aslında, Allah’tan başka günahları affedecek bir merciinin olamayacağının ilanıdır.

Şimdi, konuyu daha anlaşılır kılmak gayesiyle hak kavramıyla alâkalı misaller verelim.

Hırsızlık yapan, kamu malını çalan insan bir suç işlemiştir. Suç, kamu düzenini bozmuş hem topluma hem de bireye zarar vermiştir. Suçun dünyevî cezasını kamu otoritesi verir. Hırsız hapis yatar. Peki, suçun manevî cezası ne olacak? Suçlu, Allah’ın sınırlarını aştı. Suçlu, mahşer meydanında dirildi. Kamu malı olduğu için bütün insanların çalınan malda payı var. Malı gasp edilen insanların hepsi, hakkımızdan vazgeçiyoruz, dese bunun dinî bir anlamı yok. Yok, zira beşerin günah bağışlama hakkı yok; o hak sadece Allah’a ait.

Gıybet ettiniz, Müslümana lakap taktınız, Müslümanla alay ettiniz… Bunların hepsi günah. Malı çalınan, eksik mal alan veya dolandırılan mağdur kişi dese ki ” ben, suçluya manevi haklarımı helal etmiyorum” veya “ benim dedikodumu yaptılar, bana haksızlık yaptılar hakkımı helal etmiyorum,” Kur’ân’daki İslâm’a göre bunun hiçbir hükmü yoktur; çünkü, kullarının günahını sadece Allah bağışlayabilir; aksini iddia etmek şirk ve küfürdür. Kul hakkı diye bir şeyin olmadığını açıkladığı ve Kur’an’da da böyle bir kavram olmadığı hâlde; gelenekçi, eski derviş günlerini unutamayan, hadislere iman eden ve Kur’an Müslümanlığını anlamamış ve aynı zamanda ırkçı birinin romantik çıkışını yaygınlaştırmak, Kur’an’daki İslam’ı, Kur’an kavramlarını anlamamaktan ileri gelen bir anlayış eksikliğidir. Kulları üzerinde hak sahibi olan Allah’tan başka hiçbir varlık yoktur. Günah işlediğiniz de Allah’ın kurallarını ihlal etmiş olursunuz. Bir insan size faydalı oluyorsa, aslında o faydayı size, Allah bir kulu vesile ederek ulaştırıyordur.

Şeyhler ve evliyalar mahşerde şefaatçi oluyorlar, müritlerini ceplerine sokup olmayan sırat köprüsünü cümbür cemaat geçiyorlar ve müritlerini cennete yerleştiriyorlar… Gelenekçi şirk mitolojisi böyle; fakat Kur’an’a göre, günahları sadece Allah bağışlayabilir. Aracıların aracılıkları hükümsüzdür.

Anne baba hakkı var mıdır?

“Ve size nimet Tanrı'dandır. Sonra zarar dokunduğu zaman O'na yalvarırsınız.” (Nahl Suresi 53. Ayet)

Hiçbir beşerin hiçbir beşer üzerinde hakkı yoktur; zira insana hayatı boyunca ulaşan nimetlerin hepsi Allah’tandır. Kulları üzerinde Allah’tan başka hiçbir varlığın maddî veya manevî hiçbir hakkı yoktur.

“Ve size nimet Tanrı'dandır. Sonra zarar dokunduğu zaman O'na yalvarırsınız.” (Nahl Suresi 53. Ayet)

İnsana her nimeti kim veriyormuş?

Anne ve baba hakkı da yoktur. Anne babaya hürmet etmekle, onların kendisi üzerinde hakkı olduğunu iddia etmek aynı şeyler değildir. Allah, birçok ayette anne babaya iyi davranılmasını emreder, ancak anne ve babanızın sizin üzerinizde hakkı vardır, demez. Anne babaya itaatin de sınırları vardır. Şirk emreden ebeveyne itaat etmemek farzdır. Hakkın hatırı her şeyin üstünedir. Anne ve babaya , Allah emrettiği için güzel davranılır, saygı gösterilir üzerinizde hakları oldukları için değil. Kur’an’daki İslam’ı anlamakla, anladığını zannetmek aynı şey değildir ve zanlar da hakikat değildir. Yani, hem şirk kavramlarına iman edip, savunup, konuşup hem de Allah’ın affetmeyeceğini bildirdiği günah olan şirkten arınamazsınız. Ahirette veya dünyada, hiç kimse bir diğerinin günahını bağışlayamaz, affedemez. Bu yetki sadece

Allah’a aittir. Zira kul, Allah’ın koyduğu sınırları aşmıştır. Allah’tan başka hüküm, kanun koyma yetkisi kimse de yok ki, kul o şahsa karşı sorumlu olsun ve konulan sınırı aşınca da bir beşerin hakkını helal etmesini istesin.

“Ve onlar bir çirkinlik yaptıkları ya da kendilerine zulmettikleri zaman Tanrı'yı hatırlayarak günahlarının bağışlanmasını dilerler. Ve Tanrı'nın dışında kim günahları bağışlayabilir? Ve onlar yaptıkları şeylerde bile bile ısrar etmezler.” (Âl-i İmrân Suresi 135. Ayet)

Günahları sadece ve sadece kim bağışlayabilirmiş?

Bir günah işlediniz. Şarap içtiniz, zina yaptınız. Faiz yediniz vs.

Birinin malını çaldınız. Bu, Allah’ın haram kıldığı bir fiildir. Kanun suçluyu yakalar. Hırsızı hapse atar. Hırsız, dünyevi cezasını çeker ve çekmelidir de. Ama ahirette veya dünyada bu günahı bağışlayacak veya bağışlamayacak olan kimdir?

Allah’tır!

Gelenekçiler “biz bağışlayabiliriz” diyerek küfre girmektedirler. İnsanlar birilerinin insanî ilişkilerden doğan hatalarını affedebilirler ama bu yine de, o hatayı Allah’ın bağışlayacağı anlamına gelmez. İnsanlar/kullar Allah’a tabi olurlar; hâşâ! Allah kullarının içtihatlarına tabi olmaz. Allah’ı tenzih ederim. Hak!

Kimsenin kimse üzerinde maddi ve manevi hiçbir hakkı yoktur. Ayet açık. Her nimet, maddi veya manevi Allah’tandır.

Kul hakkı, diye bir kavram Kur’ân’da geçmez. Kulun, hukukî hakları vardır. Kulun, hukukî haklarını korumak için Allah çeşitli kanunlar vahyetmiştir. Kulun, kanunî haklarının ihlâl edilmesinden doğan manevî hakları olamaz. Bu hak sadece Allah’a aittir. Kul, affeder ama dilerse, Allah affetmez. Hâşâ kulun, günah bağışlama hakkı olabilir mi? Kul hakkı yok demek, kanunsuzluk var, başıbozukluk var, adaletsizlik var, istediğinizi yapın, demek de değildir. Kul hakkı yok demek; kulun, diğer bir kulun günahlarını bağışlama hakkı yok, demektir.

Hâşâ ve kellâ! Kul hakkını helal etmese, Allah, o affedilmeyen kulu cennete sokmazmış!

Kur’ân’ın hiçbir ayetinde, ahirette, kulların birbirlerine haklarını helal ederek cennete gireceklerinden bahsedilmemektedir. Ama gelenekçiler, Kur’ân yerine uydurma hadislere iman ettikleri için şirke düşmektedirler ve mantıkî çelişkiler barındıran tezler ileri sürmektedirler.

“Ve O hükmüne kimseyi ortak kılmaz.” (Kehf 26)

“Onların içinde kitabi bilgisi olmayanlar vardır. Kuruntuları dışında kitabı bilmezler onlar sadece zanda bulunuyorlar.” (Bakara 78)

Kim hâkim, kul mu?

Kim, Allah’tan affetme yetkisini üzerine almış; Allah’ın yarattığı aciz bir kul mu?

Kim, hüküm koyma yetkisine sahip; aciz bir kul mu?

Dinin maliki kim?

Hâşâ ve kellâ Allah’ın kulları mı?

Hâşâ ve kellâ! Allah, hükmetme ve yargılama iradesini kullarıyla mı paylaşıyor?

Gelenekçilerin sözlerini Kur’an’ı ölçü alarak değerlendirmeyi bilmek gerekiyor. Şirk, Allah’ın affetmeyeceği bir günah. Kur’an’da olmayan ve bahsi geçmeyen kul hakkı ve benzeri kavramlara iman ederek Allah’ın rızasına, rahmetine ve cennetine kavuşamazsınız.

Bir de ruh ve madde bağlamında hak kavramını inceleyelim. Ruh, madde zannedilen görüntüler âlemini

göz dediğimiz pencerelerden seyreder. Ruhun izlediği görüntüleri yaratan Allah'tır. Ruhun, elips şeklindeki ekranda izlediği görüntüler hakkında sadece Allah tasarrufta bulunabilir. Hiçbir beşer diğer bir beşerin izlediği görüntüleri değiştiremez, ekleme veya çıkarma yapamaz, müdahale edemez... Dolayısıyla size hiç kimse ne fayda sağlayabilir ne de zarar verebilir. Aksine inanmak şirktir ve Allah, şirk günahını affetmez. Şirk, ruhun izlediği görüntüleri Allah'tan başka bir varlık da yaratabiliyor, demektir. Allah'ı tenzih ederiz. Bu nedenle; şeyhlerin ve evliya denilenlerin keramet menkıbeleri çocuk masallarından öteye geçmez ve hepsi zırvadır.

Vâhid, Allah'ın isimlerindendir. Zâtında tek olan, kendisinden başka olmamak, zâtında, sıfatlarında, işlerinde ve hükümlerinde, fiillerinde aslâ ortağı, dengi ve benzeri bulunmayan demektir.

Hak, sadece Allah'ın vahiyle bildirdikleridir. Mezhep ve hadis imamlarının, şeyhlerin, mutasavvıfların hadis ve Ortadoğu kültürleri mitolojisiyle harmanlayıp anlattıkları şeylerse, tamamıyla batıldır. Gelenekçiler, hakkın muhtevasını Kur'an'daki vahiyden koparmışlar ve toplumsal ve bireysel yozlaşmanın kapılarını ardına kadar açmışlardır. Hak; lafız olarak vardır, fakat muhtevası şirktir. Hakkı iptal eder yerine gelenekçi din öğretisini koyarsanız yozlaşma başlar ve her şey bozulur. Hakkı iptal etmek; Allah'ın sıfat ve fiillerindeki teklik olgusunu inkârdır. O zaman başka hak sahipleri türer. Şeyh ne diyor? Elimi eteğimi öpün, mahşerde günahlarınızı affettireyim. Cehennem azabından kurtulmak isteyen cahil müşriklerde kuyruğa giriyor. Gelenekçi ulema ne diyor? Hak, bizim hadisten ve vahiyden anladığımızdır ve bu nedenle bizim mezhep ekollerimiz haricindeki din anlayışlarına uyarsanız kafir olursunuz. Hak sadece bizim dediğimizdir. Politikacı ne diyor? Hak benim! Hakkı bulmak isteyen bana uyacak yoksa hain olur, mürtet olur… Gelenekçiler Allah'ın Vâhid ismini inkâr ettiklerinin farkında dahi değiller. Hükmetmek, hak hüküm vermek, hak hüküm belirlemek bir fiildir. İşte, gelenekçiler vahiyde olmayan hak kavramından farklı içtihatlar yaparak Allah'a bu fiilinde ortak olmaya çalışıyorlar.

Sonuç

Şimdi, Ortadoğu'ya bakın.

Ne görüyorsunuz?

Bozulma, bozgunculuk, sefalet, zulüm, sömürü, yozlaşma…

Neden?

Hakkı; Kur'an'a göre değil, kendi keyiflerine / hevalarına göre tanımlıyorlar da ondan. Hak gelince batıl zail olur değil mi? Hani, neredeler? Batıl zail olmuş mu? Hâkimiyetimiz ortadadır, hakimiz diyenler, İslâm coğrafyasındaki zilleti nasıl tevil edecekler? Hayır, hak gelmedi ve hepiniz batılsınız. Her türlü rezillik kol geziyor, ama adamlar haktan bahsediyorlar.

Hızır Gerçek mi, Efsane mi?

Hızır figürü, İslam düşüncesinde, özellikle tasavvuf geleneğinde önemli bir yer tutan bir karakterdir. Ancak, bu figürün kökeni İslam'a ait olmayıp, Ortadoğu ve Akdeniz kültürlerinin mitolojik ve dini inançlarından beslenmiştir. Özellikle Mezopotamya, Pers ve Yahudi-Hristiyan geleneklerinde yer alan ölümsüzlük, bilgelik ve doğaüstü yeteneklere sahip figürler, Hızır'ı şekillendiren unsurlar arasında yer alır. Bu yazıda, Hızır'ın mitolojik ve kültürel kökenlerine değinerek, İslam'daki varlığının ne kadar sağlam bir temele dayandığını sorgulayacağız.

Tasavvuf geleneği, Hızır'ı bilge, ölümsüz ve üstün ilim sahibi bir figür olarak sunmuştur. Ancak, İslam'daki Hızır'ın bu şekilde yüceltilmesinin kökenleri, büyük ölçüde eski mitolojik figürlerden alınmıştır. Bunlar arasında en dikkat çekenleri şunlardır:

Mezopotamya ve Pers Mitolojisi:

Sümer ve Babil mitolojilerinde, ölümsüzlükle ilişkilendirilen figürler mevcuttur. Özellikle Gılgamış Destanı'nda geçen Utnapiştim, tufandan sonra ölümsüzlükle ödüllendirilen bir bilgedir. Ayrıca Pers kültüründe, ölümsüzlük veren Haoma bitkisi ile bağlantılı kutsal figürler vardır.

Yahudi-Hristiyan Gelenekleri:

Yahudi geleneğinde İlyas (Eliyahu) ölmeden göğe yükselmiş bir figür olarak görülür. Museviliğin zamanla tahrif edilmesi sebebiyle Yahudi inançlarına göre İlyas ölmeden göğe yükselmiştir, bu da Hızır'ın ölümsüzlüğüyle paralellik gösterir. Hristiyanlıkta ise bazı azizlerin ve bilge kişilerin olağanüstü özelliklere sahip olduğu kabul edilir.

Antik Yunan ve Helenistik Düşünce:

Hermes Trismegistus gibi figürler, bilgelik ve rehberlik özellikleriyle Hızır'a benzer. Ayrıca suyla ilişkilendirilen deniz tanrıları da Hızır'ın zamanla halk inanışlarında kazandığı su ve bereket sembolizmiyle benzerlik taşır.

Bu unsurların tamamı, İslam sonrası Hızır anlayışına zemin hazırlamıştır. İlk dönem Müslümanlar arasındaysa Hızır'ın kimliği hakkında çeşitli rivayetler yayılmıştır. Hızır inancı, özellikle Emevîler ve Abbâsîler döneminde halk arasında yaygınlaşmıştır. Bu dönemde tasavvufun yayılmasıyla birlikte, Hızır'ın bir veli veya nebi olduğu fikri kuvvetlenmiştir. İslam dünyasında geniş bir coğrafyaya yayılan Hızır inancı, özellikle mistik öğretilerle birleşerek çeşitli hikâyelerle zenginleştirilmiştir. Osmanlı'da Hızır inancı oldukça güçlüydü. Hızır ile İlyas'ın buluştuğu kabul edilen Hıdırellez bayramı kutlanıyordu. Hızır, denizciler, yolcular ve darda kalanlar için bir koruyucu figür olarak görülüyordu. Ancak, İslam'a baktığımızda Hızır'ın bu ölümsüzlük ve üstün bilgi iddiaları, özellikle "Ledünni ilim" olarak adlandırılan kavramla ilişkilendirilmiştir. Fakat, "Ledünni ilim" diye bir ilim dalı yoktur. Ledünna terimi, aslında Kuran'da bir ilim dalı değil, "yanımızda" veya "bizim tarafımızdan" anlamına gelen bir zarf olarak kullanılmıştır. Ancak ne yazık ki bu kavram, zamanla yanlış bir şekilde mitolojik bir figür olan Hızır'a atfedilmiş bir ilim dalı haline getirilmiş ve onu Allah'tan doğrudan ilim alan bir figür olarak yüceltmiştir. Ancak, Kuran'da geçen Kehf suresinde, Musa'nın arkadaşı olan bilge figürün, sadece ilahi bir bilgiye sahip olduğu belirtilmiştir ve bu kişinin Hızır olduğu iddiası, daha sonra eklenen bir yoruma dayanmaktadır. Bu tür yanlış anlamalar ve efsaneler, İslam'a hurafe karıştırılmasına yol açmıştır.

Kuran'da Hızır'dan açıkça bahsedilmez. Kehf suresi, bir bilge ile Musa'nın karşılaşmasını anlatan bir kıssayı içerir. Kehf Suresi'nde geçen "bilge kişi" üzerinden Hızır figürünün öğretileri şekillendirilmiştir. İslam'a Hızır, mitolojilerden alınarak dahil edilmiş ve bazı tasavvufçular, onu sadece bir insan değil, bir veli, bir ölümsüz figür olarak kabul etmişlerdir. Daha sonra bazı kesimler tarafından, evliyanın nebilerden üstün olduğu iddia edilmiş ve bu görüş İslam'a zarar veren bir sapmaya dönüşmüştür.

Enbiya suresi 34. ayetinde, Allah şöyle buyurur: "Ve senden önce hiçbir beşeri ölümsüz kılmadık. Şimdi eğer sen ölürsen onlar sonsuz mu kalacaklar?" Bu ayet, hem nebilerin hem de diğer insanların ölümüyle ilgili temel gerçeği vurgular: Hiçbir insan ölümsüz değildir. Dolayısıyla, Hızır'ın varlığı ve ölümsüzlüğüyle ilgili iddialar, Kuran'ın açık ifadeleriyle çelişmektedir.

Hızır'ın, eski Ortadoğu kültürlerinde mitolojik bir figür olarak ortaya çıktığı kesindir. Antik Yunan mitolojisinde, Hermes Trismegistus gibi bilge gezgin figürler, Hızır'ın "bilgelik ve rehberlik" özelliklerini taşır. Su ile ilişkilendirilmesi de, deniz tanrıları ve bereketi simgeleyen figürlerle benzerlikler gösterir. Hızır aslında şizotipal kişilik bozukluğu olan kişilerin yaşadığı algısal bozukluklar veya halüsinasyonlarla ilişkilendirilebilir. Bu kişiler, doğaüstü figürlerle iletişim kurduklarına inanan ve bu tür deneyimleri gerçekmiş gibi yaşadıklarına inanan bireyler olabilirler. Ancak, bu tür deneyimler, sadece bir psikolojik bozukluğun belirtisi olmayabilir; aynı zamanda kültürel, dini veya manevi bir deneyim olarak da algılanabilir.

Eskiden ölen insanların göğe yükseldiğine inanılırdı. Tevrat'ta İlyas'ın göğe yükseldiği anlatılmaktadır. Haliyle Tevrat'a göre Resul İlyas bir kasırga sonucunda hayatını kaybetmiştir. 2. Krallar 2:11'de şu ifadeler yer almaktadır: "Onlar yürüyüp konuşurlarken aniden ateşten bir atlı araba göründü ve ikisini ayırdı. İlyas, kasırga içinde göğe yükseldi." Bu, Hızır'ın ölümsüzlüğüyle ilişkilendirilen öğretilerin bir parçasıdır. Ancak, bu inançlar, İslam'ın temel öğretilerine ters düşmektedir. Hızır ve İlyas'ı ölümsüz kabul etmek, Kur'an'ın ve Tevrat'ın ayetleriyle çelişir.

Hızır'ın, darda kalan kişilere yardım etme yeteneği ve ona çağrı yapanlara anında yetişmesi gibi kerametler de İslam'a sonradan dahil edilen şirk davranışlar arasında yer almaktadır. Bu tür inanışlar, İslam'a sonradan eklenen hurafelerdendir. İslam'ın temel inançları, insanların sadece Allah'a dua ederek yardım alabileceğini öğretir. Bu tür inançlar, zamanla mitolojik öğelerle iç içe geçerek, Hızır'ı bir ilah

figürüne dönüştürmüştür.

Sonuç olarak, Hızır İslam'a sonradan dahil olmuş bir figürdür ve eski Mezopotamya, Pers ve Yahudi geleneklerinden alınarak İslam'a adapte edilmiştir. İslam'da, Hızır'ın ölümsüz olduğu ve doğaüstü güçlere sahip olduğu iddiaları, kesin bir Kuranî dayanağa sahip değildir. Hızır, bir efsane figürü olarak, çeşitli kültürlerin etkisiyle İslam'a dahil olmuş ve zamanla bu mitolojik figür, dini inançlarda bozulmalara sebebiyet vermiştir. Hızır'ın varlığı, büyük ölçüde eski mitolojik inançların bir yansımasıdır ve İslam'da varlığına dair kesin bir kanıt bulunmamaktadır.

Ve nihayetinde, Kuran'a dayanarak söylemek gerekirse: "Ve senden önce hiçbir beşeri ölümsüz kılmadık." (Enbiya Suresi, 34) Bu gerçek, Hızır'ın var olsa dahi bir insan olarak ölmüş olduğunu ve varlığının bir efsaneye dayandığını gösterir. Hızır'a atfedilen kerametler ve mistik özelliklerde, daha çok halk arasında gelişmiş mitolojik öğelerdir ve gerçek dini öğretilerle örtüşmemektedir.

Vasiyet ve İslam Hukukunda Önemi

Vasiyet, ölüm sonrasında kişinin mal varlığının nasıl dağıtılacağını belirleyen bir hukuki düzenlemedir. İslam hukukunda vasiyet, yalnızca ölmeden önce yapılması gereken bir işlem değil, aynı zamanda toplumun düzenini koruyan, varisler arasındaki olası anlaşmazlıkları engellemeyi amaçlayan önemli bir uygulamadır. İslam'da vasiyetin yeri, Kur'an'da açıkça belirtilmiş ve uygulanması gereken bir hak olarak vurgulanmıştır. Bu yazıda, vasiyetin İslam'daki yerini ve nasıl yapılması gerektiğini ele alacağız, ayrıca vasiyetin adaletli ve dürüst bir şekilde yapılmasının önemini inceleyeceğiz.

İslam'da vasiyet, kişinin ölümünden önce gerçekleştirilmesi gereken önemli bir işlemdir. Kur'an-ı Kerim'de, vasiyetin müminler için bir yükümlülük olduğu belirtilmiştir:

"Birinizin üzerine ölüm geldiği zaman eğer bir hayır bırakacaksa anneye, babaya, yakınlara uygun bir şekilde vasiyet etmek muttakiler üzerine bir haktır." (Bakara, 180)

Bu ayet, vasiyetin İslam toplumunda ne kadar önemli bir yer tuttuğunu açıkça ortaya koymaktadır. Bu sorumluluk, sadece maddi mirasla ilgili değil, aynı zamanda dini ve ahlaki yükümlülüklerin yerine getirilmesiyle ilgilidir. İslam, varisler arasında adaletsizliğin olmaması için vasiyetin yapılmasını teşvik etmektedir. Ayrıca, vasiyetin değiştirilmesi durumunda ortaya çıkabilecek günahlar da ayette vurgulanmıştır:

"Kim işittikten sonra değiştirirse şüphesiz ki günahı onu değiştiren kimselerin üzerinedir." (Bakara, 181)

Vasiyetin değiştirilmesi, doğru ve adil bir şekilde yapılması gereken bu eylemin ihlal edilmesi anlamına gelir. Burada, adaletin korunması ve müminlerin haklarının zarar görmemesi gerektiği ifade edilmektedir.

Kur'an, vasiyetin nasıl yapılması gerektiğine dair açık hükümler sunmaktadır. Miras paylaşımı ve vasiyetin nasıl yapılacağı, Nisa suresinde detaylı bir şekilde açıklanmıştır:

>"Tanrı size çocuklarınız hakkında vasiyet ediyor. Erkeğe kadının iki payı kadar eğer kadın ikiden fazla ise ne bıraktıysa üçte ikisi onlarındır. Ve eğer bir taneyse yarısı onundur. Eğer onun çocuğu varsa anne babasından her birinin bıraktığı mirasta altıda bir hissesi vardır. Eğer çocuğu yoksa anne babası ona varis oluyorsa annesine üçte bir düşer. Eğer onun kardeşleri varsa annesinin altıda birdir. Yapacağı vasiyetten veya borcundan sonradır. Babalarınız ve oğullarınızdan hangisinin size yakın olduğunu bilmezsiniz. Bunlar Tanrı tarafından konulmuş haklardır. Şüphesiz Tanrı her şeyi bilendir, hikmet sahibidir. Eğer eşlerinizin çocukları yoksa bıraktıklarının yarısı sizindir. Eğer çocukları varsa bıraktıklarının dörtte biri sizindir. Yapacakları vasiyetten veya borçtan sonradır. Eğer sizin çocuğunuz yoksa bıraktığınızın dörtte biri onlarındır. Eğer çocuğunuz varsa bıraktığınızın sekizde biri onlarındır. Yapacağı vasiyetten veya borçtan sonradır. Miras bırakan erkeğin veya kadının çocuğu, anne ve babası yoksa bir erkek veya bir kız kardeşi varsa her birine altıda bir düşer. Eğer bundan fazla iseler üçte birine ortaktırlar vasiyetten veya borçtan sonradır. Tanrı'dan zarar verici olmayan vasiyettir. Ve Tanrı her şeyi bilendir, hikmet şefkatlidir. "(Nisa Suresi 11, 12. ayetler)

Bu ayetler özellikle miras paylaşımı ve vasiyet konusunda bir temel çerçeve çizmektedir. Miras paylaşımında her bireyin hakkı belirlenmiş ve adaletli bir şekilde dağıtılması amaçlanmıştır. Bu, hem

bireylerin haklarını güvence altına almak hem de varisler arasında anlaşmazlıkların önüne geçmek amacıyla yapılmıştır. Vasiyetin, bireylerin borçlarından ve yapılacak diğer ödemelerden sonra yapılması gerektiği de vurgulanmıştır.

Vasiyetin zarar verici olmadığı, yani miras paylaşımının adaletli ve tarafsız olması gerektiği, yine Kur'an'da açıkça ifade edilmektedir:

"Tanrı'dan zarar verici olmayan vasiyettir. Ve Tanrı her şeyi bilendir, hikmet şefkatlidir. " (Nisa, 12)

Bu da, vasiyetin yalnızca bir mal paylaşımı değil, aynı zamanda bir barış ve huzur kaynağı olması gerektiğini gösterir. İslam, vasiyetin yapılmasının ardından, mirasçılar arasında adaletli ve eşit bir paylaşımı teşvik eder.

Vasiyetin doğru bir şekilde uygulanabilmesi için güvenilir bir şahitlik sistemine ihtiyaç vardır. İslam'da vasiyet sırasında, adil ve güvenilir kişilerin şahitliği büyük önem taşır. Maide suresinde, vasiyet sırasında şahitlik yapacak kişilerin nasıl olması gerektiği belirtilmiştir:

>"Ey iman edenler! Birinize ölüm geldiği zaman vasiyet sırasında içinizde adil iki kişi veya sizden olmayan diğer iki kişi aranızda şahitlik etsin. Eğer yeryüzünde yolculuk ederken başınıza ölüm musibeti gelmişse onların ikisini salattan sonra tutun. Eğer kuşkulanırsanız onu hiçbir bedele satmayacağımıza ve eğer akraba da olsa Tanrı'nın şahitliğini gizlemeyeceğiz şüphesiz o zaman günahkar kimselerden oluruz diye yemin etsinler. "(Maide suresi 106. ayet)

Bu ayet, vasiyetin doğruluğunu ve güvenilirliğini sağlamak amacıyla, şahitlerin doğru ve güvenilir kişiler olmasını şart koşar. Vasiyetin doğru bir şekilde yapılması, miras paylaşımında adaletin sağlanması için çok önemlidir. Şahitler, vasiyetin içeriğini doğru bir şekilde aktarmak ve gelecekte olabilecek anlaşmazlıkları önlemek için gereklidir.

Kur'an'da vasiyetin değiştirilmesi durumunda, bunun günah olacağı ve sorumluluğun değiştiren kişilere ait olacağı belirtilmiştir. Bu, İslam'ın adalet ilkesinin bir göstergesidir. Vasiyetin değiştirilmesi, hem ölen kişinin isteklerinin yerine getirilmemesi hem de mirasçılar arasında adaletsizlik oluşturması hatta miras için ölümlerin dahi oluşmasına yol açabilir.

İslam'da vasiyet, hem bir hukuki hem de ahlaki sorumluluktur. Bu sorumluluk, sadece mal varlığıyla ilgili değil, aynı zamanda müminler arasında adaletin sağlanması ve barışın korunması açısından da önemlidir. Vasiyetin doğru yapılması, varisler arasında olabilecek anlaşmazlıkları önler, adaletin sağlanmasına yardımcı olur ve toplumsal huzurun sürdürülmesine katkı sağlar. İslam, vasiyetin uygulanmasını, değiştirilmemesini ve güvenilir şahitlerle yapılmasını esas alarak, her bireyin haklarının korunmasını sağlamaktadır. Bu bağlamda, İslam'ın vasiyetle ilgili koyduğu hükümler, hem bireylerin hem de toplumun iyiliği için büyük bir öneme sahiptir.

Görme Algısının Bilimsel İncelemesi

Görme algısı, sıradan bir deneyim olarak algılansa da, altında yatan mekanizmalar olağanüstü bir bilimsel mucizeyi temsil eder. İnsanlık, gözleri "dünyaya açılan pencereler" olarak tasvir etse de, bu anlayış eksiktir. Çünkü gördüğümüz her şey, aslında beynimizin bir ürünü olarak şekillenir. Bu yazıda, görme olgusunun bilimsel temellerini, insan algısının sınırlarını ve bunun hayata dair çıkarımlarını detaylı bir şekilde ele alacağız.

Görme, gözlerin çevredeki ışığı algılamasıyla başlar. Bir nesneden gelen ışık, göz merceğinden geçerek ağ tabakada (retina) baş aşağı ve iki boyutlu bir görüntü oluşturur. Retinada bulunan çubuk ve koni hücreleri, bu ışığı kimyasal süreçler yoluyla elektrik sinyallerine dönüştürür. Bu sinyaller, milyonlarca sinir hücresi aracılığıyla beynin arka kısmında yer alan görme merkezine iletilir. Ancak beynin bulunduğu ortam tamamen karanlıktır; kafatası ışığı içeri geçirmez. Buna rağmen, beyin gelen sinyalleri anlamlandırarak üç boyutlu, renkli ve detaylı bir dünya oluşturur. Örneğin, bir parkta oyun oynayan çocukları izlerken gördüğümüz görüntüler, aslında beynimizin bir yorumundan ibarettir.

R. L. Gregory'nin de belirttiği gibi, gözlerimize gelen ters görüntüler, beynimizde anlamlı nesneler olarak yeniden inşa edilir. Bu süreçte beyin, ışık sinyallerini düzenler, boyutları ve renkleri belirler, derinlik algısı

oluşturur. Retinada baş aşağı oluşan bir görüntü, beynimizde düzeltilerek, çevremizde gördüğümüz sağlam nesneler haline gelir. Bu olgu, beynin algıladığı görüntülerin dış dünyadaki nesnelerle birebir aynı olmadığını gösterir. Görme işlemi sırasında, beynimiz bir "kopya görüntü" oluşturur ve biz asıl nesneler yerine bu kopyaları algılarız.

Görme algısının bilimsel açıklaması, dünyaya dair algılarımızın ne kadar yanıltıcı olabileceğini gösterir. İnsanlar, çevrelerindeki her şeyi dış dünyada sabit nesneler olarak algılar. Ancak tüm bu algılar, beynin içinde oluşan birer imgedir. Bu durumu anlamak için basit bir deney yeterlidir: Gözünüzü kaşıdığınızda, gördüğünüz her şeyin hareket ettiğini fark edersiniz. Bu durum, görüntülerin dış dünyada sabit bir şekilde var olmadığını, beyninizdeki bir süreçle şekillendiğini açıkça gösterir. Alman nörolog Hoimar von Ditfurth bu gerçeği şu şekilde ifade eder: "Gözümüzün gördüğü şey, 'dünya' değildir, sadece onun imgesidir. Orijinalle ne kadar örtüştüğü ise tartışılır." Bu ifade, algılarımızın mutlak bir gerçeklik sunmadığını, yalnızca beynimizin yorumladığı bir izdüşüm olduğunu vurgular. Görme sürecinde en dikkat çekici noktalardan biri, beynin tamamen karanlık bir ortamda ışıklı, renkli ve canlı bir dünya oluşturabilmesidir. Güneşin parlaklığı, bir çiçeğin rengi ya da bir ateşin sıcaklığı gibi algılar, beynimizin karanlık ortamında elektrik sinyalleri olarak şekillenir. Örneğin, bir mangal ateşini izlediğinizde, beyniniz bu ateşin ışığını ve sıcaklığını hissetmez. Beyninizin içi karanlık ve sabit bir sıcaklıkta kalır. Buna rağmen, bu karanlık ortamda ışıklı ve renkli bir dünya oluşur. Bu süreç, hayranlık uyandıran bir mucizedir.

Hayatımız boyunca gördüğümüz her şey, aslında beynimizde oluşan kopya görüntülerden ibarettir. Dış dünyadaki nesnelerin asıllarına hiçbir zaman doğrudan erişemeyiz. Gördüğümüz görüntülerin aslına ne kadar uygun olduğunu veya bir asıl nesnenin var olup olmadığını bilmek mümkün değildir. Bu gerçeklik, hayatın anlamını yeniden değerlendirmemize olanak sağlar. Çevremizde gördüğümüz dünyanın tamamen beynimizin bir yorumu olduğunu fark etmek, algılarımızın ne kadar sınırlı ve öznel olduğunu gösterir. Bu bilinçle, hayata dair birçok varsayımımızı yeniden düşünmek ve algıladığımız dünyanın ötesine geçmek mümkündür. Sonuç olarak, görme olayının bilimsel açıklaması, insan algısının sınırlarını anlamamız için önemli bir pencere sunar. Hayat boyunca gördüğümüz dünyayı dışımızda değil, beynimizin içindeki küçük bir noktada deneyimleriz.

Evrende Işık, Renk ve Ses Var mı?

Günümüzde bilimsel bulgular ışığında vardığımız en ilginç gerçeklerden biri, dünyamızın aslında tamamen karanlık olduğudur. İnsanlık, uzun bir süre boyunca ışığın dış dünyada var olan mutlak bir gerçeklik olduğuna inanmıştır. Ancak modern bilim, ışığın yalnızca insan beyninde bir algı olarak oluştuğunu ve aslında dış dünyada ışığın var olmadığını kanıtlamıştır.

Bilimsel olarak, ışık bir elektromanyetik dalgalar bütünü veya foton adı verilen enerji paketçiklerinden oluşur. Ancak bu dalgalar ya da fotonlar, bildiğimiz anlamda "parlaklık" ya da "aydınlık" değildir. Örneğin, Güneş veya bir lamba ışık saçıyormuş gibi görünse de, bu sadece beynimizin bir yorumudur. Güneş ve diğer ışık kaynakları, aslında farklı dalga boylarında elektromanyetik parçacıklar yayar. Bu parçacıklar çevremize yayılarak çeşitli etkiler oluşturur, ancak bu etkiler sadece enerjidir; bizim ışık olarak algıladığımız şey beynimizin bir üretimidir.

Fotonlar, ışık dediğimiz algıya temel oluşturur. Bu parçacıklar genellikle çarptıkları atomlardan sekerek yollarına devam eder. Fotonların frekansı, yani titreşim hızı, onların enerjisini belirler. Örneğin:

Morötesi (Ultraviyole) Işınlar: Cildimize nüfuz ederek genetik materyalimizde bozulmalara yol açabilir. Uzun süre güneşe maruz kalmanın kansere neden olabilmesinin temel sebebi budur.

Kızılötesi (Enfraruj) Işınlar: Enerjilerinin bir kısmını çarptıkları yüzeylere bırakır ve ısı olarak algılanır. Örneğin, akkor haline gelmiş bir sobadan yayılan kızılötesi ışınlar, cildimiz tarafından sıcaklık olarak hissedilir.

Fotonların frekansı morötesi ile kızılötesi arasında olduğunda ise bu enerjiyi gözlerimiz algılar. Gözün retina tabakasına ulaşan bu fotonlar, elektrik sinyallerine dönüştürülerek beynimize iletilir. Biz de bu sinyalleri "ışık" ve "renk" olarak yorumlarız.

Renk dediğimiz olgu da aynı şekilde tamamen beynimizin bir üretimidir. Çevremizde gördüğümüz renkli dünya, gerçekte yalnızca farklı dalga boylarındaki elektromanyetik enerjilerin bir sonucudur. Gözümüzün

retina tabakasında bulunan koni hücreleri, ışığın belirli dalga boylarına tepki verir. Üç ana koni hücresi şunlardır:

1. Kırmızı

2. Yeşil

3. Mavi

Bu hücrelerin farklı oranlarda uyarılması sonucunda beynimiz milyonlarca farklı renk tonu oluşturur. Ancak bu renkler dış dünyada yoktur; sadece beynimizdeki bir algıdır. Johns Hopkins Üniversitesi'nden araştırmacı Jeremy Nathans, bu durumu şöyle açıklar:

> "Bir koni hücresinin tek yapabildiği, ışığı yakalayıp yoğunluğu hakkında bilgi vermektir. Renk hakkında size hiçbir şey söylemez."

Renklerin oluşması tamamen beynimizin elektrik sinyallerini yorumlamasıyla ilgilidir. Dolayısıyla ne deniz mavi, ne çimen yeşil, ne de toprak kahverengidir. Beynimiz dış dünyadaki enerjiyi renk olarak yorumladığı için biz böyle algılarız.

Benzer şekilde, ses de dış dünyada var olan bir olgu değildir. Ses, hava moleküllerinin titreşimlerinden oluşur ve bu titreşimler kulak zarımıza çarptığında sinirler aracılığıyla beynimize iletilir. Ancak dış dünyada bu titreşimlerin kendileri dışında bir "ses" bulunmaz. Örneğin, bir radyodan gelen hışırtı aslında kozmik fon radyasyonunun, yani evrenin başlangıcından bu yana yayılan enerji dalgalarının işlenmiş halidir.

Madde algımız da ışık ve ses gibi sorgulanabilir. Kuantum fiziği, maddenin %99.9999999'unun boşluk olduğunu ortaya koymuştur. Sir Arthur Eddington, bu gerçeği şöyle ifade etmiştir:

> "Madde, bir hayalet gibi boş bir mekandır."

Atomlar ve alt parçacıkları, katı maddeler gibi görünseler de aslında birer enerji dalgasıdır. Yani dokunduğumuz, gördüğümüz veya hissettiğimiz şeyler, aslında beynimizdeki algıların bir sonucudur.

Tüm bu bilgiler, algılarımızın beynimizde oluştuğunu ve dış dünyada ışık, ses, renk gibi olguların bulunmadığını açıkça göstermektedir. Bu durum, ünlü düşünür Berkeley'in şu sözleriyle özetlenebilir:

> "Şeyler, ancak bizim zihnimizde vardır."

Bilimsel bulgular ışığında gerçekliğe dair algılarımızın tamamen beynimizin bir ürünü olduğunu söyleyebiliriz. Dış dünyada yalnızca enerji dalgaları ve parçacıklar vardır. Biz ise bu enerjiyi ışık, renk ve ses olarak yorumlarız. Bu, algılarımızın ne kadar subjektif olduğunu ve gerçeklik algımızın büyük ölçüde beynimize bağlı olduğunu anlamamız açısından önemli bir gerçektir.

Madde, ışık, ses ve renk gibi olguların fiziksel dünyadaki varlığını sorguladığımızda, modern bilimin bize sunduğu bu derin kavrayışa ulaşırız: Dış dünyada yalnızca enerji vardır, algıladığımız her şey ise beynimizde oluşur.

Koklama: Koku Moleküllerinden Beyindeki Algıya

Bir insan kokuları nasıl hissettiğini sorduğunda genellikle "burnumla" cevabını verir. Ancak bu, algının temel doğasını anlamadığımızı gösterir. Yale Üniversitesi'nden nöroloji profesörü Gordon Shepherd, burnun sadece bir kanal görevi gördüğünü, asıl algının beyinde gerçekleştiğini açıklamaktadır.

Burnumuzun görevi, havadaki uçucu molekülleri epitelyum adı verilen bölgede bulunan alıcılara iletmektir. Bu alıcılar, vanilya veya gül gibi uçucu moleküllerle etkileşime girdikten sonra elektrik sinyalleri oluşturur ve bu sinyaller beyindeki koku merkezine iletilir. Beyin, bu sinyalleri yorumlayarak koku algısını oluşturur. Bu süreçte kokunun bir yönü yoktur; tüm kokular beynin tek bir merkezinde algılanır. Örneğin, bir fırından gelen kek kokusunu gerçekten fırından geldiğini düşünürüz. Ancak bu, beynimizde oluşan bir algıdır. Koku molekülleri hiçbir zaman doğrudan beynimize ulaşmaz; sadece

elektrik sinyalleri beynimize iletilir. George Berkeley'in dediği gibi, kokular ve diğer duyular "duyumlarımız sayesinde vardır".

Tat Alma: Elektrik Sinyallerinin Yorumlanması

Tat alma duyusu da koklama gibi beynimizde şekillenir. Dilimizin üzerinde tuzlu, tatlı, ekşi ve acı tatları algılayan özel alıcılar bulunmaktadır. Bu alıcılar, tat moleküllerini elektrik sinyallerine dönüştürür ve beyne iletir. Bir pasta yerken, tat alıcılarınız pastanın şekerli tadını algılar. Ancak bu tat, beyninizin sinyalleri yorumlamasıyla oluşur. Gerçekte pastanın tadı beyninizin bir ürünüdür. Pastanın görüntüsü, kokusu ve tadı beyninizde birleşerek bir bütün oluşturur. Dış dünyada var olduğunu düşündüğümüz bu tatları hiçbir zaman doğrudan deneyimleyemeyiz.

Dokunma: Algı ve Gerçeklik

Dokunma duyusu, genellikle algının somut bir kanıtı olarak görülür. Örneğin, bir nesneye dokunduğumuzda onun sertliğini hissettiğimizi düşünürüz. Ancak bu hissiyat da diğer duyular gibi beynimizde şekillenir. Dokunduğumuz bir yüzeyin sert ya da yumuşak oluşu, parmak uçlarımızdaki sinir uçlarının elektrik sinyallerine dönüşüp beynimize iletilmesiyle algılanır. Bertrand Russell'ın vurguladığı gibi, parmaklarımız bir masaya dokunduğunda hissettiğimiz duyum, aslında elektronların elektrik etkisidir. Eğer aynı elektriksel uyarılar başka bir yolla sağlanmış olsaydı, masa olmasa bile aynı hissi yaşayabilirdik.

Algının Sınırları ve Beynin Gücü

Modern teknoloji, algının gerçekliği konusundaki sınırlarımızı test etmiştir. Örneğin, simülatörler aracılığıyla bir insan, aslında var olmayan bir kediyi sevdiğini ya da bir insanla tokalaştığını hissedebilir. Bu deneyimler, gerçek nesnelerle temas olmaksızın sadece beynin uyarılmasıyla gerçekleşir. Bir çay bardağına dokunduğumuzda hissettiğimiz sıcaklık, çayın tadı ve kokusu, hepsi beynimizde oluşan algılardır. Ancak bu algılar o kadar gerçekçidir ki çayı dış dünyada bir nesne olarak deneyimlediğimizi düşünürüz. Bu durum, beynimizin dış dünyayı algılama ve yorumlama konusundaki olağanüstü gücünü gösterir.

Berkeley ve Russell gibi düşünürler, algının doğrudan bir gerçekliği değil, beynimizin bir yorumunu sunduğunu öne sürmüşlerdir. Dış dünyada bir nesne var olsa bile, onun aslına hiçbir zaman ulaşamayız.

Beynimizde Oluşan Dünyanın Gerçekliği: Algı ve Gerçek Arasındaki Sınırlar

Hayatımız boyunca yaşadığımız, gördüğümüz ve hissettiğimiz her şey, beynimizde meydana gelir. Bu, insanlar için sıradan bir gerçeklik gibi görünse de, derinlemesine düşünüldüğünde oldukça çarpıcı bir kavram ortaya çıkar. Beynimizin dış dünyaya dair algılarla şekillenen bir ekran gibi çalıştığını ve bu algıların, dünyadaki gerçekliğin yalnızca birer yansıması olduğunu anlamak, insan zihninin karmaşıklığını ve sınırlılığını gözler önüne serer.

İnsanlar genellikle dış dünyayı ve çevrelerini doğrudan deneyimlediklerini düşünürler. Ancak, bu görüş yanlış bir varsayımdır. Koltuğunda oturup camdan dışarıyı izleyen bir kişi, aslında camdan görünen manzarayı beynindeki bir ekranda izlemektedir. Koltuğun sertliği, kahve kokusu, deniz manzarası ve diğer her şey beynimizde işlenir ve bu algılar, fiziksel dünyayı temsil eden sadece kopyalardır. Beynimizde oluşan bu görüntüler ve hisler, dış dünyadaki gerçeklerden farklıdır ve her zaman yalnızca bizim beynimizde var olan birer izlenimdir.

George Berkeley'in "İnsan Bilgisinin İlkeleri Üzerine İnceleme" adlı eserinde ifade ettiği gibi, beynimizde meydana gelen bu algılar bir bütün olarak anlamlı bir dünya oluşturur. Ancak, bu dünya, hiçbir zaman dış dünyadaki "gerçek" ile tam olarak örtüşmez. Bir elmanın tadı, kokusu, şekli ve rengi beynimizdeki algılarla birleşir ve bu birleşim "elma" diye adlandırılır. Fakat, asla gerçek elmayı deneyimleyemeyiz; çünkü biz yalnızca beynimizdeki kopyalarını algılarız.

Beynimizde meydana gelen bu kopyalar, dış dünyada gördüğümüz şeylerin gerçeğinden farklıdır. Örneğin, bir limonun tadı, kokusu ve şekli beynimizde oluşturulmuş bir algıdır, ancak biz hiçbir zaman o limonun aslıyla doğrudan karşılaşamayız. Bilimsel ve felsefi bir bakış açısıyla, dış dünyadaki her şeyin

yalnızca algılarımızla sınırlı olduğuna dair bir anlayış gelişir. Bu anlayış, insanın dış dünyadaki "gerçek" ile olan ilişkisini sorgular ve doğrudan gerçekliğe ulaşmanın imkansızlığını ortaya koyar.

Bir insan, gözleriyle gördüğü bir manzarayı, kulaklarıyla duyduğu sesleri veya vücudunun hissettiği dokunma hissini, beynindeki kopyalar olarak algılar. Fakat bu algılar o kadar gerçekçidir ki, dış dünyada olup bitenlere dair bir kuşkuya düşmek oldukça zordur. Bir televizyon ekranındaki görüntüler nasıl gerçek gibi görünüyorsa, insan beynindeki algılar da tıpkı gerçek dünyadaki deneyimler gibi hissedilir. Bu nedenle, insanlar çoğunlukla çevrelerindeki dünyayı, algılarındaki gerçeklikle karıştırır ve dış dünyaya dair sahip oldukları tüm bilgiyi yalnızca beyninde şekillenen kopyalar üzerinden değerlendirirler.

İnsanın dış dünyadaki gerçekleri öğrenme çabası, ancak ve ancak beynindeki algıların izlediği sınırlamalarla mümkündür. Bir insan beyninin dışına çıkıp, dünyayı olduğu gibi gözlemleme şansına sahip olamaz. Yani, bir kişi dışarıda gördüğü her şeyin sadece beyninde bir yansıma olduğunu kabul etmek zorundadır. Dış dünyadaki bir objeyi ne zaman gözlemlersek, bu gözlemi sadece beynimizdeki sinirsel aktiviteler aracılığıyla gerçekleştirebiliriz. Beynimizde oluşan bu kopyaların, dış dünyadaki objelerle doğrudan bir ilişkisi yoktur; bu kopyalar, beynin algılama sürecinin birer ürünü olarak karşımıza çıkar.

Örneğin, bir limonun renk ve şekli, beynimizde ışık sinyalleri ve renk algısı olarak yansır. Ancak, bu yansıma, limonun gerçek "doğası" hakkında bilgi vermez. Beynimiz, sadece dış dünyayı kopyalar ve bu kopyalar gerçeğin yalnızca bir izlenimidir.

Yaşam boyunca deneyimlediğimiz her şey, beynimizde oluşan kopyalardır. Renkli ışıkların, seslerin, kokuların ve tatların her biri, beynimizin birer ürünüdür. Teknolojinin ilerlemesi, bilimsel bulguların elde edilmesi veya dış dünyada yapılan keşifler, yine insanların algılarında şekillenir. Bu nedenle, dış dünyayı anlamanın ve öğrenmenin hiçbir zaman tam anlamıyla mümkün olamayacağı ortaya çıkar. Her yeni bilgi, bir şekilde beynimizdeki varlıkları ve algıları genişletir, ancak dış dünyadaki nesnelerin "gerçekliği" hakkında hiçbir zaman doğrudan bilgi edinemeyiz.

Sonuç olarak, insanlar hayatları boyunca beynindeki kopyalarla yaşarlar. Bu kopyalar o kadar gerçekçidir ki, dış dünyadaki "asıl"larla hiçbir ilgisi olmadığını fark etmezler. Bu, insan algısının sınırlı doğasının bir yansımasıdır ve bilimsel bakış açılarıyla da desteklenen bir gerçektir. Dış dünya her ne kadar var olsa da, bizler ancak beynimizdeki kopyalarla bu dünyayı deneyimleyebiliriz ve bu algılar, hayatımızın her alanını şekillendirir.

Gerçeklik Algımız: Beynimizde Oluşturulan Dünyanın İnandırıcılığı

Caddedeki kalabalık, arabalar, korna sesleri, mağazalar, binalar... Bir caddeye baktığınızda gördüğünüz bu tablo size oldukça net ve gerçek gibi gelir. Bu nedenle, birçok insan gördükleri bu tablonun aslında beyinlerinde meydana geldiğini anlayamaz ve hepsini gerçek zannederek yanılır. Ancak, bu algı o kadar mükemmel bir şekilde yaratılmıştır ki, bunun dış dünyanın kendisi değil, zihnimizde oluşan bir kopya görüntü olduğunu anlamak neredeyse imkânsızdır. Görüntüyü bu kadar inandırıcı ve etkileyici yapan unsurlar mesafe, derinlik, renk, gölge, ışık gibi detaylardır. Bu unsurlar o kadar kusursuz bir biçimde kullanılmıştır ki, beynimizde üç boyutlu, renkli ve canlı bir görüntü haline gelirler. Sonsuz sayıdaki ayrıntının bu görüntüye eklenmesiyle, farkında olmadan tüm ömrümüz boyunca gerçek zannederek içinde yaşadığımız, aslında sadece zihnimizde muhatap olduğumuz bir dünya oluşur. Araba kullanırken kendinizi düşünün. Direksiyonu kendinizden bir kol mesafesi uzaklıkta, trafik lambalarını ise birkaç yüz metre ileride görürsünüz. Önünüzdeki araba yaklaşık 10 metre uzakta, ufuktaki dağlar ise kilometrelerce mesafededir. Ancak bu tahminlerin hepsi yanlıştır. Ne dağlar, ne de önünüzdeki araba o kadar uzaktadır. Aslında bütün görüntüler beynimizde, bir sinema perdesindeki gibi iki boyutlu bir yüzeyde yer alır. Gözümüze yansıyan görüntüler, televizyon ekranındaki görüntüler gibi iki boyutludur. Öyleyse, bu mesafe ve derinlik duygusu nasıl oluşur? Görüntülerde mesafe ve derinlik hissini uyandıran unsurlar; perspektif, gölge ve harekettir. Optik biliminde "mekan algısı" olarak adlandırılan bu algı, oldukça karmaşık sistemlerle sağlanır. Aslında gözümüze gelen görüntü sadece iki boyutludur; yüksekliği ve genişliği vardır. Ancak, her iki gözümüzün aynı anda farklı açılardan aldığı görüntüler beynimizde birleştirilir ve derinlik hissi oluşturulur. Bu durumu daha iyi anlamak için basit bir deney yapabilirsiniz: Sağ kolunuzu ileri uzatın ve işaret parmağınızı kaldırın. Gözlerinizi parmağınıza odaklayarak sırayla sağ ve sol gözlerinizi kapatıp açın. İki göze farklı iki görüntü geldiği için parmağınızın yer değiştirdiğini fark

edeceksiniz. Aynı şekilde, gözlerinizi sırayla kapatarak yakındaki ve uzaktaki nesnelerin yer değiştirme derecesini gözlemleyebilirsiniz. Yakındaki nesneler daha fazla kayarken, uzaktaki nesneler daha az kayar.

İki boyutlu bir retinada derinlik hissinin oluşumu, ressamların kullandığı tekniklere çok benzer. Ressamlar, perspektif, gölge, doku değişimi gibi unsurlarla iki boyutlu bir yüzeyde derinlik ve gerçeklik hissi oluştururlar. Örneğin, doku değişimi derinlik algısında önemli bir rol oynar. Yakındaki yüzeyler daha detaylı, uzaktaki yüzeyler ise daha silik görünür. Başarılı ressamların tablolarında gölge, ışık ve perspektif unsurlarını kullanarak elde ettikleri gerçeklik hissi, beynimizin algı mekanizmasıyla birebir benzerlik gösterir. Tren raylarının ufukta birleşmesi ya da uzaktaki ağaçların daha küçük çizilmesi gibi yöntemlerle mesafe hissi oluşturulur. Beynimizde de benzer şekilde derinlik algısı oluşur; ışık, gölge ve ayrıntılar ne kadar detaylı işlenirse görüntü o kadar gerçekçi olur ve duyularımızı aldatır.

Beynimizdeki görme merkezi, bir kredi kartı büyüklüğündedir. Buna rağmen binlerce kilometre uzaktaki yıldızlar, Ay, Güneş ya da elinizdeki bardak gibi tüm görüntüler bu küçük alana sığdırılır. Örneğin, ufukta kaybolan bir gemi, aslında sizden kilometrelerce uzakta değildir; beyninizin içindedir. Aynı şekilde, evinizin önündeki ağaç ya da denizde yol alan bir gemi de beyninizdeki görme merkezinde, tek bir yüzey üzerinde yer alır. Bu gerçeklik, rüyalarda da açıkça görülür. Rüyalarınızda, tamamen hayali dünyalar içinde yürür, nesnelerle etkileşime girersiniz. Ancak bu dünyaların hiçbir maddi karşılığı yoktur; her şey zihninizde oluşur. Rüyanızda gördüğünüz beden bile tamamen zihninizin ürünüdür.

Algılarımızın dış dünyadaki maddi bir karşılığa dayanması gerekmez. Simülatörler ve rüyalar, bu gerçeği kanıtlar. Örneğin, görme engelli bireyler üzerinde yapılan bir deneyde, görüntüleri titreşimlere dönüştüren cihazlar kullanılmıştır. Bu cihazlar aracılığıyla görme engelli bireylerin beyinleri, dış dünyadan uyarılar alarak görüntüler oluşturmuştur. Bu kişiler, görüntüler büyüyormuş gibi hissettiklerinde refleks olarak kendilerini koruma davranışları sergilemişlerdir.

Sonuç olarak, algıladığımız dünyanın, zihnimizde oluşan bir kopya olduğunu anlamak zor olabilir. Ancak bilimsel bulgular, gördüğümüz, duyduğumuz ve hissettiğimiz her şeyin beynimizde meydana geldiğini ve dış dünyanın bir "yansıması" olduğunu göstermektedir. Gerçek dediğimiz dünya, aslında zihnimizde oluşan bir algılar dünyasından ibarettir.

İnsanı İnsan Yapan Şey: Ruh ve Bilinç Arayışı

Gözlerimiz, kulaklarımız, ellerimiz, hatta koklama ve tat alma duyularımız aracılığıyla çevremizi algılarız. Ancak bilim, bu algıların yalnızca fiziksel bir süreçle sınırlı olmadığını ortaya koymuştur. Gözler, retinaya düşen ışık bilgilerini elektrik sinyallerine dönüştürür ve bu sinyaller beynin görme merkezine iletilir. Beyin, bu elektrik sinyallerini bir ayçiçeği tarlası veya bir arkadaşımızın yüzü gibi görüntüler olarak yorumlar. Benzer şekilde, işitme duyusu da elektrik sinyallerini sese çevirir. Ancak bu noktada önemli bir soru ortaya çıkar:

Bu görüntüleri veya sesleri kim algılar?

Beynin içinde fiziksel olarak bir ekran, göz, ya da bir ses algılayıcı yoktur. Dahası, elektrik sinyallerinin beyin içinde bir bilinç tarafından izlenmesi gereklidir. Bilim insanları ve filozoflar bu bilinç sahibini “makinenin içindeki hayalet” ya da “içteki göz” olarak tanımlamışlardır. Ancak bu tanımlar, materyalist bir perspektifle yetersiz kalmaktadır.

Materyalist düşünce, evrendeki her şeyin yalnızca maddesel bir temele dayandığını iddia eder. İnsan bilincinin, beynin kimyasal ve elektriksel aktivitelerinin bir ürünü olduğunu savunur. Ancak materyalistler, şu kritik sorulara tatmin edici bir cevap veremezler:

1. Beyindeki görüntüleri kim izliyor?

Beyin, bir televizyon ekranı gibi görüntüler oluşturabilse bile, bu görüntüleri kimin izlediği sorusu cevapsızdır.

2. Hayal edilen bir görüntüyü kim izliyor?

Bir kişi, hafızasındaki bir anıyı canlı bir şekilde zihninde canlandırabilir. Ancak bu görüntüyü algılayan

varlık kimdir?

3. Duyguların kaynağı nedir?

Beyin içindeki kimyasal tepkimeler, sevincin, üzüntünün veya özlemin kaynağı olabilir mi? Eğer beyin yalnızca bir et parçasıysa, nasıl olur da bu kadar derin, anlamlı ve soyut duyguları hissedebilir?

Materyalist filozoflar, bu soruları genellikle “bilinç bir yanılsamadır” veya “beynin karmaşık bir işlevi” olarak geçiştirmeye çalışırlar. Ancak bu açıklamalar, bilincin doğasını anlamaktan uzak kalır.

İslam, Hristiyanlık ve diğer birçok dini inanç sisteminde insan fiziksel bir bedene sahip değildir. İnsanın özü, Allah’ın insana üflediği ruhudur. Bu ruh, algılayan, düşünen, yorumlayan ve hisseden asıl varlıktır.

Kuran'da Allah, insanı topraktan yarattığını ve ona “ruhundan üflediğini” bildirir:

> “Ve hani Rabbin meleklere şüphesiz ben kuru çamurdan kara balçıktan bir insan yaratacağım demişti. Onu şekillendirip ona ruhumdan üflediğim zaman hemen ona secde edin.” (Hicr Suresi, 28-29)

Bu ayet, insanın fiziksel bedeninin ötesinde, Allah tarafından bahşedilen manevi bir varlık taşıdığını vurgular. İnsanın bilinci, algıları ve duyguları, yalnızca beyin aktivitelerine indirgenemez.

Bilim ve felsefe dünyasında, bilinci anlamaya yönelik birçok yaklaşım bulunmaktadır.

Daniel Dennett:

Materyalist bir filozof olan Dennett, bilincin yalnızca beyindeki elektrokimyasal aktivitelerin bir sonucu olamayacağını ifade eder. Dennett’e göre, güneş ışığının sıcaklığını hissetmek veya bir müzik parçasından zevk almak, beyindeki fiziksel süreçlerden daha fazlasını gerektirir.

R.L. Gregory:

Gregory, beynin bir görüntü oluşturduğunu söylemenin bile bir gözlemciyi gerektirdiğini savunur. Eğer beynin içinde bir görüntü varsa, bu görüntüyü algılayacak bir “göz” daha gereklidir. Ancak bu göz de bir görüntü oluşturacaksa, sonsuz bir döngü ortaya çıkar. Bu da materyalist açıklamaların sınırlarını gözler önüne serer.

Bergson:

Bergson, “Madde ve Bellek” adlı eserinde, dünyanın yalnızca bilinçte var olduğunu belirtir. Beyin de dahil olmak üzere her şey, imgelerden ibarettir ve bu imgeleri algılayan bilinçtir.

Albert Einstein:

Titreşimleri duyularımızla algılayabileceğimiz şekilde indirgenen enerjiye madde deriz.Madde diye bir şey yoktur…

Jeffrey M. Schwartz:

Kaliforniya Üniversitesi’nden nörobilimci ve psikiyatri profesörü Jeffrey M. Schwartz, algının beyinden bağımsız meydana geldiği gerçeğini şu sözlerle açıklamaktadır:

Her bilinç durumu, muhtemelen tek ve eşsiz olan belli bir hisse sahiptir. Bir hamburgeri ısırdığınızda edindiğiniz deneyim, bir bifteği çiğnemekten farklıdır. Her türlü tat deneyimi, bir Chopin etüdünü dinlemekten veya şimşekli bir fırtınayı seyretmekten veya bir içeceğin kokusundan farklıdır. Görsel kortekste kırmızının oluştuğu yerin belirlenmesi, bizim kırmızıyı algılamamız veya kırmızı algısının neden Alfredo yemeğinin tadından veya (Beethoven’in eseri) “für Elise”yi dinlemekten farklı olduğunu açıklamaktan uzaktır.

En detaylı MR’lar bile algılamanın veya fark etmenin fiziksel kaynakları dışında bir şey vermemektedir. Bunun nasıl bir duygu olduğunu açıklamanın yanına bile yaklaşamamaktadır. Kişinin birincil olarak kırmızıyı algılaması konusunu açıklayamamaktadır. Bunun farklı insanlar için de aynı olduğunu nereden

bilebiliriz?

Neden beyin mekanizmaları üzerinde çalışmak, hatta moleküler seviyede çalışmak, bu sorulara hiçbir şekilde bir cevap sağlayamamaktadır?

Jeffrey M. Schwartz, Sharon Begley, The Mind and The Brain "Neuroplasticity and the Power of Mental Force", Regan Books, 2003, s. 26-274

Max Planck:

"Gerçekte madde yoktur.Tüm madde kaynağını bir atomun parçacığının titreşimine neden olan ve bu küçük güneş sistemini bir arada tutan bir kuvvetten alır. Bu gücün arkasında bilinçli ve akıllı bir zihnin varlığını varsaymalıyız. Bu zihin, tüm maddenin matrisidir"

Ruh kavramı, materyalist düşüncenin çözemediği sorulara bir yanıt sunar. İnsan, yalnızca bir beden değil; Allah'ın ruhundan üflediği ruhu taşır. Bu ruh, hayatı anlamlandıran, algılayan, düşünen ve hisseden asıl varlıktır.

Allah, insan ruhuna tüm bu algıları ve hisleri bahşetmiştir:

Görüntüleri görme yetisi, göz olmadan da mümkündür.

Sesleri duyma yetisi, bir kulak olmadan gerçekleşebilir.

Bir kediyi okşama hissi, fiziksel bir dokunuş olmaksızın ruh tarafından algılanabilir.

Tüm bu algıları ve hisleri yaratan, insana bu muazzam deneyimleri sunan Allah'tır.

İnsan bilinci, materyalist bir perspektifle açıklanamayacak kadar karmaşık ve derindir. Algılarımızın ve bilincimizin kaynağı fiziksel bir beyin değil; Allah'ın insana bahşettiği ruhtur. Bu ruh, insanı insan yapan asıl varlıktır.

Materyalist düşünce, bilincin doğasını anlamakta yetersiz kalırken, ruh kavramı bu muammayı açıklamada anahtar bir rol oynar. İnsanın maddi bedeni yoktur onun özünde, Allah'ın üflediği bir ruh yatmaktadır. Bu gerçeği idrak eden her birey, varoluşunun derin anlamını keşfetme yolunda önemli bir adım atar.

Algı, Gerçeklik ve Materyalist Paradoks: İnsan Bedeninin Sorgulaması

İnsanın çevresini deneyimlemesi, duyularıyla mümkün hale gelir. Gözlerimiz ışık dalgalarını algılar, kulaklarımız ses dalgalarını, cildimizse dokunma uyarılarını hisseder. Ancak bu duyuların hepsi, beyinde işlenerek anlamlandırılır. Bir cismin varlığı, aslında beynimizin görme, işitme, dokunma gibi duyusal merkezlerinde oluşan elektriksel sinyallerin yorumlanmasından ibarettir. Bu durumun en çarpıcı sonucu, algılarımızın, fiziksel dünyanın bir temsilinden öteye gitmediğidir. Bir kitabı okurken, ellerimizle çevirdiğimizi düşündüğümüz sayfalar aslında beynimizin görme ve dokunma merkezlerinde meydana gelen elektriksel sinyallerdir. Aynı durum, bedenimiz için de geçerlidir. Kendi bedenimizi gördüğümüzü, hissettiğimizi ve hareket ettirdiğimizi düşündüğümüzde, aslında beynimizin oluşturduğu bir algıyla karşı karşıya olduğumuzu kabul etmemiz gerekir. Materyalist dünya görüşü, maddi gerçekliğin bağımsız bir şekilde var olduğunu ve algılarımızın bu gerçekliğin bir yansıması olduğunu savunur. Ancak bu görüş, derinlemesine incelendiğinde çelişkili sonuçlara yol açar. Eğer algılarımızın kaynağında gerçekten maddi bir beden bulunuyorsa, o bedenin algılarımızın merkezinde, yani beynimizde yer alması gerekir. Bu durumda, şu an gördüğümüz bedenimizin dışında, bu algıları taşıyan devasa bir bedenin daha varlığını kabul etmek zorunda kalırız. Bu noktada dev bir kule metaforu ortaya çıkar. Algılarımız, bu kulenin tepesindeki küçük bir odada hapsolmuş bir bireyin, sadece önüne yansıtılan görüntüleri izlediğini varsayar. Eğer bedenimizin maddi bir karşılığı olduğuna inanıyorsak, bu bedenin birkaç milimetrelik algı merkezlerine oranla yüzlerce metre boyutunda devasa bir varlık olduğunu da kabul etmek zorundayız. Ancak bu devasa bedenin varlığını hiçbir zaman doğrudan gözlemleyemeyiz. Algıların gerçeklikle olan ilişkisini sorgularken, rüyalar ve çizgi filmler gibi örnekler, materyalist bakış açısının tutarsızlıklarını vurgulamak için önemli bir zemin sunar. Rüyalarımızda gördüğümüz insanlar, nesneler ve olaylar, herhangi bir fiziksel karşılığa sahip olmadan, tamamen zihinsel bir düzlemde var olurlar. Aynı şekilde, bir

çizgi filmde gördüğümüz karakterlerin maddi bir dünyada var olduklarını düşünmek ne kadar anlamsızsa, beynimizin içinde oluşan algıların maddi bir karşılığı olduğunu varsaymak da o kadar anlamsızdır. Materyalist felsefenin varsayımlarını eleştiren bu bakış açısı, bizi algılarımızın dışında bir gerçeklik olduğu varsayımını sorgulamaya iter. Gerçekten de gördüğümüz, duyduğumuz, hissettiğimiz veya tattığımız her şey, yalnızca algılarımızın bir ürünüdür. Bu algıların dışında, maddi bir dünyanın var olduğunu kabul etmek, herhangi bir somut kanıta dayanmayan bir varsayımdır. Algılarımızın ötesinde bir maddi gerçeklik olduğuna inanmak, bir çizgi film karakterinin fiziksel bir dünyada yaşadığına inanmak kadar irrasyoneldir. Sevimli Hayalet Casper çizgi filmini izlerken, gerçekten bir "Sevimli Hayalet Casper"in var olduğunu düşünmeyiz. Aynı şekilde, beynimizin içindeki algıların maddi bir karşılığı olduğuna inanmak için de bir sebep yoktur. Bu tartışmaların sonunda, materyalist felsefenin maddi gerçeklik iddiasının, felsefi ve mantıksal olarak çelişkiler barındırdığı açıkça görülür. İnsan algılarının doğası, maddi dünyanın bağımsız bir şekilde var olduğu iddiasını desteklemekten uzaktır. Bunun yerine, içinde yaşadığımız dünyanın, sadece algılardan ibaret bir gerçeklik olduğunu kabul etmek, daha tutarlı ve mantıklı bir sonuçtur. Bu bakış açısı, bize gerçekliği sorgulamanın ve dünyayı anlamaya çalışmanın yeni yollarını sunar. İnsanlık, algılar ve gerçeklik arasındaki bu derin ilişkiyi anlamaya devam ettikçe, materyalist felsefenin ötesine geçen daha bütünsel bir dünya görüşüne ulaşabilir.

Kuantum Fiziği Perspektifinden Algılar: Gerçeklik ve Beynin Yorumlama Mekanizması

Kuantum fiziği, doğanın temel yapı taşlarını ve bu yapı taşlarının nasıl etkileşime girdiğini anlamamızı sağlayan bir bilim dalıdır. Kuantum teorisi, fiziksel dünyayı makro düzeyde deneyimlediğimiz gerçeklikten tamamen farklı bir perspektiften açıklar. Bu perspektifte, gerçeklik olasılık dalgaları, enerji paketçikleri ve bu dalgaların çökmesiyle ortaya çıkan gözlemciye bağlı bir dünya olarak tanımlanır. İnsan algılarının beynin bir ürünü olması gerçeği, kuantum fiziğinin gerçeklik ve gözlem ilişkisiyle derin bir bağlantıya sahiptir.

Geleneksel görüşte, duyularımız dış dünyadaki fiziksel nesnelerin bir yansımasıdır. Ancak kuantum fiziği, "gerçeklik" dediğimiz şeyin ancak bir gözlemci müdahalesiyle şekillendiğini öne sürer. Bu durum, algılarımızın aslında beynimizin yorumladığı elektrik sinyallerinden ibaret olduğunu düşündüğümüzde daha da anlam kazanır. Gözlerimizle gördüğümüz, burnumuzla kokladığımız, dilimizle tattığımız ya da elimizle dokunduğumuz nesneler aslında beynimizde oluşan bir algıdan ibarettir. Kuantum fiziği açısından, bu algıların fiziksel dünyadan bağımsız bir anlamı yoktur, çünkü gerçeklik, yalnızca ölçüm ve gözlem anında ortaya çıkar.

Kuantum dünyasında, parçacıkların durumu, gözlemlenmeden önce birden fazla olasılık durumunda süperpozisyon halinde bulunur. Örneğin, bir elektron hem burada hem de orada olma potansiyeline sahiptir; ancak bir gözlem yapıldığında, bu olasılıklar çöker ve tek bir gerçeklik haline gelir. Benzer şekilde, algılarımız da beynimizin dış dünyadan gelen verileri yorumlama sürecinde oluşur. Burnumuza ulaşan koku molekülleri, koku alma epitelyumunda kimyasal etkileşimlere neden olur ve bu etkileşimler elektrik sinyallerine dönüştürülerek beynimize iletilir. Ancak, bu noktada dış dünyadaki "gerçek" koku ile beynimizde algıladığımız koku arasında bir fark oluşur. Tıpkı kuantum çöküşünde olduğu gibi, koku algısı yalnızca beynimizde "gerçeklik" kazanır.

Bir nesnenin kokusunun nereden geldiğini düşündüğümüzde, bu yön duygusu tamamen beynimizin yorumlama biçimine bağlıdır. Kuantum belirsizliği, bir parçacığın hem konumunu hem de momentumunu kesin bir şekilde ölçemeyeceğimizi söyler. Benzer şekilde, bir kokunun yönü de beyinde oluşturulan bir yanılsamadan ibarettir. Gerçekte kokunun kendisi fiziksel bir uzayda bir "yönden" değil, beynimizde koku alma merkezinde yaratılmış bir algıdan kaynaklanır. Tıpkı kuantum dünyasındaki bir parçacığın durumu gibi, kokunun yönü de beynimizde gözlemle "kesinlik" kazanır.

Tat ve koku gibi duyular, dış dünyadaki kimyasal moleküllerin beynimizdeki elektriksel dalgalara dönüştürülmesi sürecidir. Kuantum fiziği açısından, bu süreç, dalga fonksiyonlarının çökmesiyle paralellik gösterir. Örneğin, bir çikolata kokusunu algıladığımızda, beynimizde bu kokuya karşılık gelen elektriksel sinyaller oluşur. Ancak, çikolatanın kendisinin kokusuna hiçbir zaman ulaşamayız; çünkü algıladığımız şey, beynimizin bu sinyalleri yorumlama şeklidir. Kuantum fiziğindeki dalga-parçacık ikiliği gibi, tat ve koku da fiziksel bir gerçeklik ile beynin oluşturduğu algı arasında bir geçiş bölgesinde yer alır.

Dokunma hissi, beynimizin elektrik sinyallerini yorumlama sürecine dayanır. Bir cisme dokunduğumuzda,

parmaklarımızdaki sinir uçları bu temasın fiziksel özelliklerini algılar ve bu bilgiyi elektrik sinyallerine dönüştürerek beynimize iletir. Ancak kuantum fiziği, bu temasın atomik ve subatomik düzeyde tamamen farklı bir gerçekliğe sahip olduğunu gösterir. Russell'ın ifade ettiği gibi, dokunma hissi aslında parmak uçlarımızdaki ve dokunduğumuz cismin yüzeyindeki elektronlar arasındaki elektriksel etkileşimlerden kaynaklanır. Gerçekte, hiçbir atom başka bir atoma fiziksel olarak dokunmaz; bu yalnızca elektromanyetik kuvvetlerin etkisidir. Bu bağlamda, dokunma hissi de kuantum düzeyindeki bir etkileşimin beynimizdeki yorumudur.

Bir papatyanın kokusunu hayal ettiğimizde, dış dünyadan gelen hiçbir koku molekülü beynimize ulaşmaz; ancak beynimiz bu kokuyu yeniden canlandırabilir. Bu durum, kuantum süperpozisyonu ile benzerlik gösterir. Beynimiz, geçmişteki deneyimlerden kaynaklanan sinirsel ağları aktive ederek bir koku veya tat algısını yeniden oluşturabilir. Tıpkı bir kuantum sisteminde birden fazla durumun aynı anda var olması gibi, beynimiz de birden fazla algıyı aynı anda işleyebilir ve bir duyuyu yeniden oluşturabilir.

Kuantum fiziği, gerçekliğin gözlemciyle şekillendiğini ve dış dünyadaki gerçekliğin asla tam olarak deneyimlenemeyeceğini öne sürer. İnsan algıları da bu prensiple paralel bir şekilde işler. Tat, koku, görme, işitme ve dokunma duyularımızın tamamı, dış dünyadaki fiziksel gerçekliklerden ziyade beynimizin yorumladığı elektrik sinyalleridir. Kuantum fiziği bize, gerçekliğin kesin bir şekilde ölçülemez olduğunu ve gözlemcinin bu süreçte merkezi bir rol oynadığını hatırlatır. Bu perspektif, hem bilimsel hem de felsefi bir bakış açısıyla, algılarımızın ve gerçeklik kavrayışımızın sınırlarını anlamamızı sağlar.

Ruh, Varlık ve İlahi Hakikat

İnsanlık tarihi boyunca ruh, varlık ve bilinç üzerine sayısız düşünce geliştirilmiştir. İnsan, maddi bedeniyle ve onun içinde bulunduğu fiziksel âlemle sınırlı bir varlık mıdır, yoksa onun ötesinde bir ruhsal boyutta mı taşır? Bu sorunun cevabını hem ilahi vahiylerde hem de akli ve felsefi sorgulamalarda bulmak mümkündür. Kutsal metinler, ruhun kaynağı ve insanın hakikati hakkında derin bilgiler sunar.

Kur'an-ı Kerim, insanın yaratılış sürecini detaylı bir şekilde açıklar. Allah, önce insanın bedenini yaratmış, ardından ona ruhundan üflemiştir:

"Ve hani Rabbin meleklere şüphesiz ben kuru çamurdan kara balçıktan bir insan yaratacağım demişti. Onu şekillendirip ruhumdan üflediğim zaman hemen ona secde edin." (Hicr Suresi, 28-29).

Bu ayet, insanın değerini ve üstünlüğünü yalnızca maddi yapısından değil, Allah'ın ruhundan aldığı ilahi nefeste bulduğunu göstermektedir. İnsan, ruh ile düşünme, hissetme, sevme ve irade sahibi bir varlık hâline gelir. Secde emri de bu ruhun insana kattığı ulvi değer sebebiyledir.

İnsan, kendisine verilen bu ilahi nefes sayesinde kendi varlığının farkına varır. Ruh, insana "ben" diyebilme yetisi kazandırır. Secde Suresi'nde bu durum şu şekilde ifade edilir:

"Sonra onu şekillendirdi ve ona ruhundan üfledi. Ve sizin için kulak ve gözler ve kalpler yarattı. Çok az şükrediyorsunuz. " (Secde Suresi, 9).

Ancak insanoğlu, ruhun bu ulvi kaynağını unutup kendisini bağımsız bir varlık gibi algılayabilir. Oysa Kur'an, insanın mutlak bir varlık olmadığını ve yalnızca Allah'a bağımlı bir gölge varlık olduğunu açıklar:

"Ve Tanrı'nın dilemesi dışında siz dileyemezsiniz. Şüphesiz Tanrı her şeyi bilendir, çok hikmetlidir." (İnsan Suresi, 30)

Ruh, insana varlığı ve evreni algılama imkânı sunar. Ancak bu algı, sadece fiziksel bir süreç değildir. Örneğin, gözlerimizle gördüğümüzü düşündüğümüz şeyler aslında ruhun bir yansımasıdır. Gözler, fotoreseptör hücrelerden oluşur. Bu hücreler görüntüyü fiziksel olarak algılar, ancak "gören" asıl varlık ruhun kendisidir. Göz ya da beynin kendisi bilinçli değildir. Bu durum, felsefi açıdan da ele alınmıştır. Bertrand Russell, "Rölativite'nin Alfabesi" adlı eserinde şöyle der:

"Madde genel olarak bir oluşlar grubu olarak yorumlanacaksa, bunu göze, optik sinire ve beyne de uygulamak gerekir."

Ruh, Allah'ın insana bahşettiği en büyük lütuflardan biridir. İnsanın bedeni, Allah'ın yarattığı bir araçtır;

fakat hakikati ruhundadır. Allah, insanı bir sanat eseri olarak yaratırken, ona bir ruh vererek kendisinin tecellisini insanın içinde barındırmıştır. Kur'an, ruhun kaynağına ve hakikatine dair şu ayeti sunar:

“Övgü Tanrı'yadır ki gökleri ve yeri yarattı. Ve karanlıkları ve aydınlığı var etti. Sonra inkâr edenler Rablerine denkler tutuyorlar.” (En’am Suresi, 1).

Ruh, sadece insanın değil, hayvanlar ve bitkiler gibi varlıklar hariç tüm varlıkların hakikatini anlamada bir anahtardır. Allah’ın yarattığı ruh, farklı varlıklardan bakıldığında farklı algılar oluşturabilir. Ruh, insandan bakıldığında insan, melekten bakıldığında melek gibi hisseder. Ancak ruh, ne insandır, ne melek ne de başka bir varlık; ruh sadece Allah’ın bir tecellisidir. Bu durum, ilahi bir sanatın eseri olan kâinat kitabında okunabilir:

“Üzerindeki her şey yok olacaktır. Celal ve ikram sahibi Rabbinin yüzü baki kalacaktır.” (Rahman Suresi, 26-27).

İnsan, kendisine verilen ruhla Allah’ın yaratma sanatını müşahede eden bir varlık hâline gelmiştir. Bu bilinçle insanın görevi, Allah’a şükretmek ve ona kulluk etmektir. İnsan ruhunun varlığı, Allah’ın varlığını ve kudretini anlamanın bir yoludur:

“O’nun dışında her şey yok olacaktır.” (Kasas Suresi, 88).

Ruh, Allah’ın insana verdiği en büyük lütuflardan biridir. İnsan, maddi bir bedene sahip olsa da hakikati ruhunda saklıdır. Ruh, insanın Allah’a yakınlaşmasının bir vesilesidir ve bu yakınlık, insanın kendisini Allah'ın tecellisi olarak görmesini sağlar. Bütün övgüler Allah’adır çünkü hakikatte ondan başka varlık yoktur.

Bu hakikati kavrayan insan, dünyanın faniliğini anlar ve ruhun ebediliğine yönelir. Allah, insana ruh ile bilinç, akıl ve irade vermiştir. Bu bilinçle insan, yaratıcıyı tanır ve ona kulluk eder. Çünkü ruh, insanın Allah’ın varlığını idrak eden, O’na yönelen ve O’nu tesbih eden bir aynasıdır.

İnsanın aynada gördüğü kendi özü değildir. İnsan, maddi bedeniyle özdeşleşmemelidir, çünkü bedenin ötesinde bir varlık olan ruh, gerçek kimliği oluşturur. İnsan, aynada gördüğü bedenine aşırı değer vererek, onunla özdeşleşmemelidir. Ruh, bedenin geçici ve fani yapısının ötesinde, ebedi bir varlıktır. Kur'an, insanın dünya hayatındaki varlığını ve onun sonrasını şöyle ifade eder: “O’nun dışında her şey yok olacaktır.” (Kasas, 28:88).

Bedenin sadece bir araç olduğunu ve insanın esas kimliğinin ruh olduğuna dair anlayış, insanın dünya ve ahiret perspektifini doğru bir şekilde kavramasına yardımcı olur. İnsanın aynada gördüğü onun ruhsal özü değildir. Bu beden, Allah’ın ona verdiği bir emanettir. Bu emaneti doğru bir şekilde kullanmak, Allah’a olan sorumluluğumuzdur.

Dünya, ruh sahibi olanlar ve ruh sahibi olmayanlar olmak üzere iki sınıfa ayrılmıştır. Ruh sahibi olanlar cennet ehli, ruh sahibi olmayanlar ise cehennem ehli olarak nitelendirilir. Peki, ruh nedir? Ruh, Allah tarafından seçilmiş kullarına bahşedilmiş bir armağan ve bir izleme mekanizmasıdır. Ruh sahibi insanlar, 180 derecelik bir alanda Allah’ın takdir ettiği görüntüleri izler ve bu görüntülere müdahale edemezler. Bu durum, mutlak kontrolün yalnızca Allah’a ait olduğunu bir kez daha gösterir.

Ruh, Allah’ın kudretini, sanatını ve rahmetini gözlemleyen bir varlıktır. İnsan, pencereden bakıp izlediği şeylerin hiçbirine sahip değildir; her şey Allah’ın mülküdür. Bu hakikat, Kur’an’da şu şekilde ifade edilmiştir:

> “...Ve şüphesiz Tanrı kullara zulmedici değildir.” (Âl-i İmrân, 3:182)

Ruh sahibi bir insanın dünya hayatı sona erdiğinde, ruhu bir boyut değiştirir. Bu boyut değişikliği, mekânsal bir geçişten ziyade, görüntülerin niteliğinde ve niceliğinde bir değişimdir. Ölüm meleği, ruh sahibine dünya hayatının bittiğini bildirir. Ardından, kıyametin kopuşuna ve mahşer boyutuna tanıklık eder. Cennet ehlinden olan ruh sahipleri, bu süreç boyunca huzur ve soğukkanlılık içinde görüntüleri izlerler.

Ruhsuzlar ise cehennem ehli olarak tanımlanır. Ancak bu varlıklar acı hissetmez ve pişmanlık duymazlar.

Cehennem ehli, dışarıdan bakıldığında acı çekiyor gibi görünebilir, fakat Kur'an'ın bildirdiği üzere Allah hiçbir kuluna zulmetmez. Bu durum, şu ayetle desteklenir:

> "Kesinlikle cehennem için birçok cin ve insan yarattık kalpleri vardır onlarla anlamazlar, gözleri vardır onlarla görmezler, kulakları vardır onlarla işitmezler. İşte onlar hayvanlar gibidir hatta onlar daha sapıktır. İşte onlardır gafiller."(A'raf Suresi 179. ayet)

Ruhsuzlar, sadece gözlemci bir ruh sahibinin onları izlediği anlarda var olurlar. Bunun dışında yokturlar. Bu hakikat, modern kuantum teorileriyle de örtüşmektedir:

> "Eğer ona bakan bilinçli bir kişi bulunmuyorsa, zaman mekân kavramı içinde hiçbir obje yoktur." (Amit Goswami, Penguin Books, 1995, s. 59-60)

Cennet ehli için cehennem ehlinin hâli, bir ibret ve şükür vesilesi olacaktır. Cennet ehli, cehennem ehline bakarak Allah'a olan minnettarlığını artırır ve nimetlere daha çok şükreder. Bu durum, şu ayetle ifade edilmiştir:

>"Üzerindeki her şey yok olacaktır. Celal ve ikram sahibi Rabbinin yüzü baki kalacaktır." (Rahman Suresi, 26-27).

Vahdet-i vücud felsefesiyse yanlış bir anlayıştır. Allah'ın zatı ve tecellileri birbirinden ayrıdır. Güneş ve onun ışığı arasındaki fark gibi, Allah'ın yarattığı varlıklar da Allah'ın zatının bir parçası değildir. Allah'ın tecellileridir. Bu gerçek Kur'an'da şu şekilde vurgulanır:

> "O'nun dışında her şey yok olacaktır." (Kasas, 28:88).

"O'nun benzeri bir şey yoktur." (Şûrâ, 42:11)

Ruh sahibi insan, Allah'a kulluk etmek için yaratılmıştır. Ruh, insanın gözlerinden Allah'ın sanatını temaşa eder. İnsan, bu hakikati anlamalı ve her an şükretmelidir. Ruhsuz bir varlık ise bu ilahi sanatın farkına varamaz ve hakikate tanıklık edemez.

Kur'an, müminlere yönelik şu mesajı vermektedir:

> "Ey insanlar! Tanrı'nın üzerinizdeki nimetini hatırlayın. Tanrı'dan başka gökten ve yerden size rızık verecek yaratıcı var mı? O'nun dışında tanrı yoktur. Nasıl saptırılıyorsunuz?" (Fâtır, 35:3)

Ruh, Allah'ın insanlara bahşettiği en büyük nimetlerden biridir. İnsan, bu nimetin farkına varmalı ve her an Allah'a şükretmelidir. Ruhsuz varlıklar ise sadece birer ibret vesilesidir. İnsan, dünyadaki görevlerini yerine getirirken Allah'ın ilahi sanatını anlamalı ve hayatını bu hakikat doğrultusunda düzenlemelidir. Allah'ın kudretine ve rahmetine olan inançla, ruh sahipleri cennet nimetlerine kavuşacak, ruhsuzlar ise sadece ibret vesilesi olarak varlıklarını sürdürecektir.

> "Ve kim çaba harcarsa ancak kendisi için çaba harcar. Şüphesiz ki Tanrı alemlerdem zengindir." (Ankebût, 29:6)

Kur'an'daki bir başka önemli öğreti ise Kehf Suresi'nde geçen bir olayda ortaya çıkar. Çocukların ruhsal varlıkları ve onların doğalarıyla ilgili derin bir anlam taşır. Bu ayetlerden biri şu şekildedir:

"Bir delikanlıya rastladılar onu öldürdü." (Kehf, 74).

Bu ayetteki öldürülen çocuk, ruhu olmayan bir varlıktır. Çünkü ruh, insanın varlık âlemindeki Allah'ın sonsuz tecellilerini müşahede etmesi ve yaratılışa şahitlik etmesi için gözlerden bakar. Çocukların ölümünün ardından ruhlarının var olmadığı gerçeği, insanların ölüm ve yaşam anlayışlarına dair önemli bir açıklama sunar. İslami öğretilere göre, ruhun varlığı, Allah'ın takdirine bağlıdır ve bazı varlıkların ruhu yoktur. Ölen çocuklar, henüz olgunlaşmadıkları için, onların varlıkları sadece maddi bir seviyededir. Ruhsuz varlıklar, gözlemci bir ruh sahibi tarafından izlenmediği sürece varlıkları yoktur. Bu, modern kuantum teorileriyle de örtüşmektedir. Amit Goswami, kuantum fiziğinin temellerine dair yazdığı eserinde şöyle bir görüş sunar:

“Eğer ona bakan bilinçli bir kişi bulunuyorsa, zaman mekân kavramı içinde hiçbir obje yoktur.” (Amit Goswami, Penguin Books, 1995, s. 59-60).

Bu açıklama, ruhsuz varlıkların sadece gözlemci bir bilinç tarafından fark edildiğinde var olduklarını ifade eder. Ruhsuz insanlar dışarıdan bakıldığında acı çekiyor gibi görünse de, aslında onlar gerçek bir varlık olarak var değildirler. Çünkü onların ruhları yoktur.

Ölen çocukların ruhu yoktur, çünkü onlar henüz Allah’a kulluk etme bilincine sahip olmadan dünyadan ayrılırlar. Ruh sahibi olanlar ise Allah’ın kudretini ve rahmetini gözlemler ve bu hakikatleri anlamaya çalışarak, hayatlarını düzenlerler. Ruh, sadece gözlemler ve tefekkürler aracılığıyla varlığını ve gerçekliğini gösterir.

Allah’ın zatı, yarattığı hiçbir şeye benzemez. Bu hakikati Kur’an şöyle ifade eder:

"O’nun benzeri bir şey yoktur." (Şûrâ Suresi, 11. Ayet).

Bu ayet, Allah’ın yaratılmışlardan tamamen farklı olduğunu ve yaratılmışların da Allah ile bir olmadığını açıkça bildirir. Allah, yarattığı tecelliler âleminden müstağnidir. Tecelliler, Allah’ın zatı değil, onun yaratmasıdır ve bu nedenle varlık âleminde birlik yoktur.

Kur’an, varlık âleminin aslında bir hayal ve görüntüden ibaret olduğunu vurgular. Maddi bir yapısı olmayan bu görüntü âleminde, sebep-sonuç ilişkisi dahi bir algıdır. Furkan Suresi’nde bu hakikate şu şekilde işaret edilir:

"Görmedin mi. Rabbin gölgeyi nasıl uzattı? Ve eğer dileseydi onu durgun kılardı. Sonra Güneş'i ona bir delil kıldık." (Furkan Suresi, 45. Ayet).

Burada Allah, önce gölgeyi yaratır, sonra sebep olan Güneş’i yaratır. Bu düzen, Allah’ın mutlak kudretini ve insan aklının sınırlı kavrayışını ortaya koyar. İnsan, varlık âleminde gördüğü her şeyin maddi bir gerçekliği olduğunu zanneder; oysa su, çöl ve diğer maddi görünen her şey bir hayaldir.

Ruh, Allah’ın yarattığı bir varlıktır ve tecelliler âleminde kendine has bir varlık biçimiyle hareket eder. Allah’ın ruhu, hayali izleyen ve anlamlandıran bir varlık olarak tanımlanır. Kur’an, ruhun mahiyetini şu şekilde bildirir:

"Ve sana ruhtan sorarlar. De: Ruh Rabbimin emrindendir. Ve size ilimden azı dışında verilmemiştir. ” (İsra Suresi, 85. Ayet).

Ruh, Allah’ın yaratmasıdır ve meleklerden farklıdır. Melekler ve ruh, Kur’an’da farklı varlıklar olarak ele alınır:

"Melekler ve ruh bir günde O'na yükselir ki miktarı eli bin yıldır." (Meâric Suresi, 4. Ayet).

Eğer ruh, Cebrail isminde bir melek olsaydı, ayette melekler ve ruh diye ayrı bir vurgu yapılmazdı.

Allah’ın ruhunun tekliği, varlık âlemindeki tüm görüntülerin aslında Allah’ın ilminin yansıması olduğunu gösterir. Ruhun izlediği bu tecelliler, insana varlık âlemine dair derin bir bakış kazandırır ve insanı mutlak gerçekliğe, yani Allah’a yöneltir.

Bu anlayış, insana, Allah’a kulluk etmenin ve O’nun mülkünde bir tecelli olarak var olmanın huzurunu yaşatır.

İslam’da, özellikle geleneksel düşüncede, bazı kavramlar ve terimler zamanla yanlış anlaşılmış veya çeşitli eklemelerle çarpıtılmıştır. Bu kavramlardan biri de “Ruhü'l-Kudüs” ve “Ruhü'l-Emin” ifadeleridir. Geleneksel tefsirlerde, bu ifadelerin genellikle Cebrail’e (Gabriel) atfedilmesi, Kur'an’ın temel mesajından sapmalara yol açmaktadır. Kur'an'da geçen “Ruhü'l-Kudüs” ve “Ruhü'l-Emin” ifadeleri, genellikle bir melek olan Cebrail ile ilişkilendirilse de, bu doğru bir iddia değildir. Ruhü'l-Kudüs, kelime anlamı itibariyle "Kutsal Ruh" veya "Yüce Ruh" anlamına gelir. "Kudüs" kelimesi, Arapçadaki "kuds" kökünden türetilmiş olup, "kutsal", "temiz" ve "yüce" anlamlarına gelir. Ruhü'l-Kudüs, Allah’ın yüce sıfatlarından biri olarak, saf ve tertemiz bir ruhu ifade eder. Kur'an'da, Ruhü'l-Kudüs'ün Cebrail’le ilişkilendirilmesi geleneksel bir anlayış

olsa da, bu bir yanlış anlamadır. Zira, Kur'an'da Ruhü'l-Kudüs'ün doğrudan bir melek olarak tanımlandığına dair hiçbir belirti yoktur. Aksine, Ruhü'l-Kudüs Allah'ın manevi bir sıfatıdır ve insanlara vahiy getiren bir melekten ziyade, Allah'ın her işinde kendisini gösteren bir özelliktir. Örneğin, Kadr Suresi'nde geçen "Melekler ve ruh, onda Rablerinin izniyle her iş için inerler" (Kadr Suresi, 4. Ayet), Ruhü'l-Kudüs'ün Cebrail'le ilişkilendirilemeyeceyeceğini, onun bir melekten çok daha öte bir kavram olduğunu işaret eder. Eğer Ruhü'l-Kudüs bir melek olsaydı, bu ayetlerde meleklerin ve ruhun birlikte inmelerinin anlamı farklı olurdu. Ruhü'l-Emin terimi, "Güvenilir Ruh" olarak çevrilebilir. Bu da Allah'ın, kullarına güvenle yönlendirdiği ve vahiy taşıyan manevi bir özelliğidir. Kur'an'da, Ruhü'l-Emin özellikle resullerin kalbine ilahi mesajları aktaran bir güç olarak öne çıkar.

Şu'arâ Suresi'nin 194. ayetinde yer alan, "Senin kalbine uyarıcılardan olman için." ifadesi, vahyi Allah'ın Ruhunun taşıdığına işaret eder. Burada Ruhü'l-Emin, tefsirlerde vahiy meleği olarak tanımlanmış olsa da, bu ruh bir melekten daha çok, Allah'ın elçisi olan Nebimiz Muhammed'e doğru ilahi bilgiyi taşıyan bir manevi özelliktir.

Kur'an'daki "Ruh" kelimesi, maddi bir varlık ya da melekten bağımsız olarak, ilahi bir sıfat ya da güç olarak kullanılır. Bu durumda, Cebrail gibi bir melekle ilişkilendirilmesi doğru değildir. Cebrail kelimesi, Arapçadaki "cebr" (zorlamak) ve "iyl" (Allah'ın ismi) kelimelerinden türetilmiştir. Dilbilimci Ragıb el-İsfahani, "cebr" kelimesinin, "zorla yaptıran" anlamını taşıdığını belirtmiştir. Allah Cibril ile yani vahiy ile toplumların itikadını ve sosyal hayatını ıslah eder, onarır. Bu sebeple Kur'an'da "Ruhü'l-Kudüs" ve "Ruhü'l-Emin" gibi terimler, maddi varlıklar ya da meleklerle doğrudan ilişkilendirilmemelidir. Aksine, bu terimler, Allah'ın yüce sıfatları olarak, her türlü kötülükten arınmış ve Allah'a yakın olan manevi bir gücü ifade eder.

Kur'an'da, ruh ve melekler arasındaki ilişkiyi anlamak için birkaç önemli ayeti gözden geçirebiliriz. Nahl Suresi'nin 102. ayetinde, "De: Onu inananları sağlamlaştırmak için Müslimlere rehberlik ve müjde olarak Rabbinden hak ile Kutsal Ruh indirdi." ifadesi, vahyin, Allah'ın kutsal ruhu tarafından indirildiğini vurgular. Bu, Ruhü'l-Kudüs'ün bir melekten çok, Allah'ın bir sıfatı ve vahyin taşıyıcısı olduğunun altını çizer.

Bakara Suresi'nin 253. ayetinde ise, "Meryem oğlu İsa'ya apaçık belgeler verdik ve onu Ruhu'l-Kudüs'le destekledik" denir. Burada Ruhü'l-Kudüs, İsa'ya indirilen ilahi güç ve destek olarak tanımlanmıştır. Bu, bir meleğin ötesinde, bir ruhani gücün etki alanını gösterir.

Ruhü'l-Kudüs ve Ruhü'l-Emin, Kur'an'da, bir melekten ya da maddi varlıktan ziyade, Allah'ın yüce sıfatlarının bir tecellisi olarak kullanılmaktadır. Geleneksel İslam düşüncesinde, bu kavramlar Cebrail'le ilişkilendirilse de, Kur'an'ın orijinal metnini ve anlamını dikkate aldığımızda, bu yorumların yanlış olduğunu görmekteyiz. Allah'ın Ruhunun sıfatları olarak, bu ifadeler, insanlara ilahi hikmet ve vahiy sunan manevi bir güçten bahseder. Bu nedenle, Ruhü'l-Kudüs ve Ruhü'l-Emin gibi kavramları bir melekle ilişkilendirmek, Kur'an'ın derin anlamını çarpıtan bir yaklaşım olacaktır.

Ruh, insanın dünya ile kurduğu ilişkiyi anlamlandıran temel güçtür. Bilinç, ruhun bir tezahürü olarak insanın dış dünyayı algılamasını sağlar. İnsan, yalnızca bedensel algılarıyla değil, aynı zamanda ruhsal algılarıyla dünyayı deneyimler. Bu durum, insanın nihai sonunu, yani cenneti veya cehennemi belirler.

Ruh, insana verilen bir emanettir ve bu emanet, insanın ahlaki ve manevi gelişiminde belirleyici bir rol oynar.

Modern bilimde, özellikle kuantum fiziğinde yapılan araştırmalar, ruh kavramıyla derin bir ilişki kurar. Kuantum mekaniği, fiziksel gerçekliğin gözlemciye bağlı olarak şekillendiğini ortaya koyar. Eugene Wigner gibi fizikçiler, bilincin gerçeklik üzerindeki rolünü vurgulamış ve fiziksel dünyanın, gözlemcinin algılarıyla dinamik bir şekilde şekillendiğini ileri sürmüştür.

Bu anlayış, ruhun bir gözlemci olarak fiziksel dünyayı deneyimlemesini ve şekillendirmesini destekler. Kur'an'daki yaratılış ayetleri de bu bilimsel anlayışla paralellik gösterir. Örneğin, Hadid Suresi'nin 22-23. ayetlerinde, insanın başına gelen her şeyin önceden yazılı olduğu belirtilir:

> "Yeryüzünde kendinize isabet eden bir musibet yoktur ki biz onu yaratmadan önce bir kitapta olmasın. Şüphesiz bu Tanrı'ya kolaydır. Elinizden çıkan üzerine üzülmeyeniz için ve size verdiği ile şımarmayasınız. Ve Tanrı kendisini beğenen kibirlileri sevmez."

Bu ayet, insanın kaderi ve bilinçli varlığı arasındaki bağı gösterirken, ruhun fiziksel gerçeklik üzerindeki etkisini de açıklar.

İnsanın ruh sahibi olması, onu Allah'a yakınlaştıran bir özelliktir. Ancak, ruhsuz olan insanlar, Kur'an'a göre Allah'ın rahmetinden uzak olanlardır.

Ruhsuzluk, insanın manevi anlamda çöküşünü temsil eder. Bu kişiler, yalnızca maddi dünyaya sıkışmış, manevi boyuttan yoksun bir varoluş sergiler.

Ruh, Allah'ın bir tecellisidir ve insanı diğer varlıklardan ayıran en temel özelliktir. Allah'ın insana üflediği ruh, insana bilinç, ahlak ve iman gibi manevi değerleri kazandırır.

İnsan, Allah'ın ona verdiği ruhla dünyayı algılayan ve deneyimleyen bir varlıktır. Ruh sahibi insanlar, Allah'ın rahmetine mazhar olacak ve cennette sonsuz nimetlere kavuşacaktır. Ruhsuz insanlar ise, cehennemde Allah'ın rahmetinden mahrum kalacaklardır. İnsan, bu dünyada ruhunun farkına varmalı ve onu Allah'ın yolunda kullanmalıdır.

Kur'an'da insanın yaratılışına dair anlatılar, ruh kavramının önemini ortaya koyar. Allah'ın, Âdem'e ruhundan üflemesiyle, Âdem'in diğer yaratılmışlardan ayrıştığını ve değer kazandığını görmekteyiz. Ruh, insanın varoluşunda ilahi bir bağdır ve bu bağ, insana akıl ve irade gibi yetenekler bahşeder. Ancak bu yetenekler, insanın kendi çabasıyla değil, doğrudan Allah'ın takdiriyle kazanılır.

Ruh ve akıl, insanın gördüğü, duyduğu ve anladığı her şeyde temel rol oynar. Bu bağlamda, Kur'an şöyle buyurur:

"Ve inkâr edenlerin misali bağırma ve çağırmadan başka bir şey işitmeyen haykıran kimsenin haline benzer. Sağır, dilsiz, kördürler. Onlar kavrayıp akıl erdirmezler." (Bakara Suresi, 171).

Bu ayet, ruhun ve aklın bir insan için ne denli hayati olduğunu gözler önüne serer. Ruh, insanın sadece duyularla algıladığı maddi dünyayı değil, aynı zamanda manevi hakikatleri de idrak etmesini sağlar.

Şeytan, insanın ruh ve akıl bağını zayıflatmaya çalışan bir düşmandır. Allah, bu düşmanlığı açıkça bildirmiştir:

"Şüphesiz uzaklaşan sizin düşmanınızdır. Siz de onu düşman edinin. Şüphesiz o grubunu alevli ateş halkından olmaya çağırır." (Fatır Suresi, 6).

Şeytanın insana olan düşmanlığı, ilahi bir imtihanın parçasıdır. İblis, insana negatif düşünceler telkin ederek onu hakikatten uzaklaştırmaya çalışır. Ancak bu vesveseler, insanı Allah'a daha fazla yakınlaştırmak için bir fırsattır. Kur'an'da bu konuda şöyle buyrulur:

"Uzaklaşandan kötü bir düşünce sana vesvese verirse hemen Tanrı'ya sığın. Şüphesiz O her şeyi işitendir, her şeyi bilendir." (Araf Suresi, 200).

Şeytan, hakikatte bir varlık olarak değil, insanın fikir dünyasına girerek etkisini gösterir. Şeytan, insanın kalbine vesvese verir; ancak bu vesveseler, ruh sahibi bir insanın Allah'a olan yakınlığını artırır. Allah'ın yarattığı her şey gibi, şeytanın varlığı da insana bir hikmet taşır.

Ruh, ilahi hakikatleri görme ve anlama kapasitesine sahiptir. Ancak bu kapasite, maddi bedenin sınırlarını aşar. Said Nursi'nin ifadesiyle:

"Göz bir hassedir ki, ruh bu âlemi o pencere ile seyreder."

Bu bakış açısıyla ruh, Allah'ın tecellilerini seyreder ve bu tecelliler aracılığıyla ilahi hakikati idrak eder. İnsan, bu idrakle dünya hayatındaki imtihanını anlamlandırabilir.

Ruh, Allah'ın tecellilerini görür ve bu tecelliler insanın yaratılış amacını kavramasına vesile olur.

İnsanın, ruh ve beden arasındaki ilişkiyi kavraması, hakiki benliğini anlamasıyla mümkündür. Kur'an, bu konuda insanın sahiplik iddialarını şu şekilde eleştirir:

"Ve sizi ve yaptıklarınızı Tanrı yarattı." (Saffat Suresi, 96).

İnsan, bedenini ve ruhunu kendine ait zanneder; ancak hakikatte, her şey Allah'a aittir. Bu idrake ulaşan bir insan, tevhit bilinciyle hareket eder ve sahiplik iddiasından uzaklaşır.

Ruh ve akıl, insanı diğer varlıklardan ayıran ilahi nimetlerdir. Bu nimetler, Allah'ın insana verdiği değer ve sorumluluğun göstergesidir. İnsan, ruhuyla Allah'a yakınlaşır, aklıyla hakikati idrak eder ve şeytanın vesveselerine karşı koyar.

Kur'an'ın rehberliğiyle ruh ve akıl arasındaki ilişkiyi anlamak, insanın hayatını anlamlandırmasında ve imtihanını başarıyla tamamlamasında yol göstericidir. İnsanın gerçek dostu yalnızca Allah'tır ve her an O'na yönelmek, hakikatin kapılarını aralamak için bir fırsattır:

"Tek başına yarattığım kişiyi Bana bırak" (Müdessir Suresi, 11).

Allah'ın insan üzerindeki tecellilerini idrak etmek, ruhun ve aklın ilahi birer emanet olduğunu kavrayarak yaşamakla mümkündür. Bu anlayış, insanı hakikate ulaştırır ve ebedi saadete götürür.

Beden, insanın dünyadaki fiziksel varlığını temsil eder. Ancak bu varlık, ölümle birlikte tamamen yok olur. Nitekim Yüce Allah, Saffat Suresi 96. ayetinde şöyle buyurur:

"Ve sizi ve yaptıklarınızı Tanrı yarattı."

Bu ayet, insanın yaratılışındaki hikmetin yalnızca bedene dayalı olmadığını, insanın varlığının Allah'ın iradesinin bir tecellisi olduğunu hatırlatır. Ölümden sonra beden toprağa karışır ve hiçbir atomu bile kalmaz. Eğer "ben" dediğimiz şey sadece bedenimiz olsaydı, ölümle birlikte varlığımızın tamamen yok olması gerekirdi.

İnsanın asıl kimliği ruhunda saklıdır. Ruh, Allah'ın insana üflediği kutsal bir emanettir.

Ruh, Allah'ın ilminden bir parça olup, insanın varlık âleminde Allah'ın isimlerini ve tecellilerini anlamasını sağlar. Ancak ruh dahi insana ait değildir. İnsan, ruhuna "ben" der, ancak bu "benlik", Allah'ın mutlak mülkiyeti altındadır. Said Nursi'nin ifadesiyle:

"Göz bir hassedir ki, ruh bu âlemi o pencere ile seyreder."

Ruh, Allah'ın çeşitli isimlerinin ve sıfatlarının bir tecellisi olarak, dünyayı ilahi bir pencere üzerinden izler.

İnsanın ruhunun Allah'a ait olduğunu anlaması, onu kibirden ve enaniyetten uzaklaştırır. Ancak İblis ve onun takipçileri bu gerçeği inkâr ederek, insanı yanıltmaya çalışır. İblis'in amacı, ruhsuz insanları kendi etkisi altına alarak cehenneme sürüklemektir. Ancak burada dikkat edilmesi gereken, İblis'in dahi bu rolünün Allah tarafından takdir edilmiş olmasıdır. İblis, kaderin bir parçası olarak, "ruhsuz" denilen insanların ebedi azap yurdunda yerlerini almasına vesile olur.

Ruh, ölümle birlikte boyut değiştirir ve ahiret âlemine geçer. Müminler için ölüm, acı veren bir süreç değil, bir perde değişimidir. Dünya hayatı bir rüya gibi sona ererken, ahiret âlemi daha net ve gerçekçi bir şekilde kendini gösterir. Bu, Allah'ın insanı sınadığı bir görüntü âlemi olduğunu hatırlatır.

Hayat, Allah'ın insan için yazdığı bir senaryodan ibarettir. Bu senaryoda başrol oyuncusu insan, seyirci ise Allah'tır. Her sahne, en küçük detayına kadar Allah tarafından takdir edilmiştir. İnsanın gördüğü her şey Allah'ın kontrolünde olup onun hikmeti ile yaratılmıştır. Hayatın her detayı, insanın tekâmülü için özel olarak tasarlanmış bir imtihan filmidir. Allah, zaman ve mekândan münezzehtir. İnsan, zaman algısı içinde yaşar; ancak Allah için geçmiş, şu an ve gelecek birdir. Ahiret âlemi, bu sonsuz ilmin bir tecellisidir.

İnsan, bedeniyle değil, ruhuyla anlam kazanır. Ancak ruh dahi insanın mülkü değildir; Allah'a aittir. İnsanın görevi, bu emaneti korumak, kibirden ve enaniyetten uzak durarak Allah'a kulluk etmektir. Hayat, Allah'ın bir sınavı ve onun hikmet dolu planının bir parçasıdır. İnsan, bu gerçeği idrak ederek, varlığını Allah'a teslim ettiğinde, hakiki huzura ulaşır.

"Allah ve Allah..."

Her şey O’ndandır ve O’na döner.

Zaman Algısı ve İzafiyet: İnsan Bilincinin Gerçeklik Üzerindeki Rolü

Zaman, evrende insanlık için bir anlam taşır. Zaman, hem evrende bir olgu olarak hem de insan bilincinde deneyimlenen bir kavram olarak, çok katmanlı ve derin bir anlam taşır. Fiziksel gerçeklikte zamanın mutlak bir doğası olmadığı, Einstein’ın Görelilik Teorileri ile kanıtlanmıştır. Einstein’ın Görelilik Teorileri ile gösterilen izafiyet ilkesi, zamanın sabit ve mutlak bir olgu olmadığını, gözlemcinin durumuna göre değişebileceğini ortaya koyar. Zamanın bu doğası, insan bilincinin zaman algısı ile kıyaslandığında, çarpıcı bir fark gösterir. İnsanlar, zamanın fiziksel evrende nasıl işlediğini doğrudan algılayamasalar da, genellikle geçmişten geleceğe doğru doğrusal bir yapıda deneyimlerler. Bu yazıda, zamanın fiziksel doğası ile insan algısındaki doğrusal yapısı arasındaki farkı, insan bilincinin gerçeklik üzerindeki etkilerini ve zamanın bilinçsel düzeydeki anlamını inceleyeceğiz.

Einstein’ın Görelilik Teorileri, zamanın sabit ve mutlak olmadığını ve gözlemcinin hareketine, hızına veya yerçekimi kuvvetine bağlı olarak farklılaşabileceğini açıkça ortaya koymuştur. Bu teorilerden iki temel düşünce öne çıkar:

1. Özel Görelilik Teorisi: Bu teori, ışık hızına yakın hızlarda hareket eden gözlemciler için zamanın yavaşladığını, yani "zaman genişlemesi"ni ifade eder. Uzay yolculuğu yapan bir astronot, Dünya'daki bir gözlemciye göre daha yavaş bir zaman deneyimi yaşar. Bu, zamanın gözlemcinin hareketine bağlı olarak farklı akabileceğini gösterir.

2. Genel Görelilik Teorisi: Bu teori, güçlü yerçekimi alanlarında zamanın daha yavaş geçtiğini belirtir. Yerçekimi, uzay-zamanın bükülmesine neden olarak zamanın akışını etkiler.

Kuantum mekaniği de zamanın fiziksel gerçeklikte nasıl işlediğine dair farklı bir bakış açısı sunar. Kuantum sistemlerinde, parçacıklar gözlemlenmeden önce birden fazla zamansal olasılıkta bulunabilirler. Bir gözlem yapılması durumunda, bu olasılıkların dalga fonksiyonu çökerek tek bir gerçeklik halini alır. Bu, zamanın gözlemciye ve olasılık temelli bir yapıya bağlı olarak şekillendiğini ifade eder. Yani kuantum mekaniği, zamanın sadece fiziksel değil, olasılık temelli bir yapıya sahip olduğunu ortaya koyar.

Fiziksel gerçeklikte zaman, izafi ve kaotik bir yapıya sahipken, insan zihninde doğrusal bir biçimde algılanır. Zaman, insan bilincinde, geçmiş-şimdi-gelecek sırasıyla, kronolojik bir düzen içinde deneyimlenir. Bu doğrusal yapı, insanın dünyadaki varlık anlamını oluşturmasında kritik bir rol oynar. Gerçekte dışarıda bir zaman yoktur, fakat ruh, geçmişin izlerini izlerken bu izler, geleceğe de uzanır. Zihinde, zamanı algılama süreci biyolojik, psikolojik ve nörolojik süreçlerin bir sonucudur:

1. Bilinç Akışı: İnsan zihni, olayları belirli bir sıraya koyarak anlamlandırır. İnsan zihni, olayları geçmiş, şimdi ve gelecek sırasına koyarak anlamlandırır. Bu sıralı algı, çevresel değişimlere uyum sağlamak ve hayatta kalmak için gereklidir. Geçmiş, şu an ve gelecek, birbirini sürekli etkileyen bir döngüde varlıklarını sürdürür.

2. Bellek ve Kimlik: Hafıza, bireyin kimlik oluşumunda temel bir rol oynar. Geçmiş deneyimler, bireyin kimliğini şekillendirirken, geleceğe dair planlamalar ise bireyin amaçlarını belirler. Geçmişin izleri, geleceğe doğru bir yönelime dönüşür.

3. Psikolojik Zaman: İnsan, geçmişi belleğin bir ürünü, geleceği ise bir olasılık olarak deneyimler. Şu an ise, en gerçekçi algıyı oluşturur ve bireyin ruhsal durumunu yansıtır. Zihnin zaman algısı, insanın fiziksel dünyanın karmaşıklığını anlamlandırmasına yardımcı olur.

Bu doğrusal algı, insanın fiziksel dünyanın karmaşıklığını anlamlandırmasına yardımcı olur. Geçmiş, şu an ve gelecek birbirini sürekli etkileyen bir döngüde varlıklarını sürdürür. Zihnin zaman algısının doğrusal yapısı, insanın bu süreci bir düzen içinde anlamasına olanak tanır.

Kuantum mekaniği, insan zihninin zaman algısını anlamak için önemli ipuçları sunar. Kuantum mekaniği, insan zihninin zaman algısının bir yansımasıdır. İnsan beyni, bir gözlemci olarak, kuantum düzeyindeki çoklu olasılıkları tek bir gerçekliğe indirger. Bu süreç, zamanın nasıl algılandığını anlamamıza yardımcı

olur:

1. Dalga Fonksiyonunun Çökmesi: İnsan zihni, çoklu olasılıkları bozarak tek bir zaman çizgisi oluşturur. Zihnin bu işlemi, zamanın doğrusal bir algıyı şekillendirmesine olanak tanır.

2. Kuantum Koherensinin Bozulması: Makro düzeyde zamanın tek yönlü algılanmasının nedeni, beynin kuantum koherensini bozarak olayları tekil bir gerçeklikte anlamlandırmasıdır. Bu, insan bilincinin fiziksel gerçekliği nasıl düzenlediğine dair bir ipucudur.

Kuantum parçacıkları, aynı anda birden fazla durumda bulunabilirler. Bu "süperpozisyon" durumu, zamanın gözlemciye göre değişebileceğini destekler. Örneğin, bir insanın geçmişi, geleceği ve şimdiki zamanı aynı anda var olabilir. Ancak bir ölçüm yapıldığında, bu olasılıklardan sadece biri gerçekleşir. İnsan bilinci, bu olasılıkları tek bir doğrusal gerçeklikte birleştirir. Böylece, zamanın algısı, insanın fiziksel ve psikolojik süreçlerinin bir ürünü haline gelir.

Zaman algısının doğrusal yapısı, insanın ruhsal gelişimi ve kulluk görevini yerine getirmesini sağlayan bir mekanizmadır. İslam'daki zaman algısı, insanın manevi sorumluluklarını yerine getirmesinde belirleyici bir faktördür. Kur'an, zamanı ve geçmiş olaylardan ders çıkarmayı, insan yaşamının merkezine koyar:

Geçmiş, şimdi ve gelecek, birbirinden ayrı zaman dilimleri olarak algılansa da, aslında bu üç dönem birbirine bağlı ve iç içe geçmiş bir biçimde varlıklarını sürdürür.

1. Geçmiş Deneyimler: Geçmiş, bizden önceki insanların yaşadığı dönemleri ifade eder. Bu dönemde Nebimiz Muhammed, Nebimiz İsa, Nebimiz Musa ve Said Nursi gibi önemli şahsiyetler yaşamış, öğretileri ve mirasları bizlere ulaşmıştır. Bu büyük şahsiyetlerin hayatları, yalnızca o döneme ait olaylar ve derslerle sınırlı değildir; onların izleri, tüm zamanları kapsayan bir etkidir ve bizlere bugün de rehberlik etmektedir.

2. Şimdiki Zaman: Şimdi, bu üç dönem arasında bir köprü işlevi görür. Hem geçmişin izleriyle şekillenir, hem de geleceğe doğru bir yönelimi taşır. Nebilerin ve diğer insanların öğretileri, bizlerin bugün nasıl bir yaşam sürdüğümüzü ve geleceğe dair nasıl bir yön belirleyeceğimizi etkiler. Aynı şekilde, geçmişteki bu büyük şahsiyetlerin yaşamları, bizlerin şu anki anlayışımızı ve inancımızı şekillendirirken, biz de kendi yaşamlarımızla geleceğe bir iz bırakırız.

3. Gelecek Zaman: Gelecek bizden sonraki insanların yaşayacağı dönemdir. Fakat, zamanın doğal yapısı gereği, bizlerin şu anki eylemleri, düşünceleri ve inançları, geleceği şekillendirmektedir. Gelecek, henüz gerçekleşmemiş bir zaman dilimi gibi görünse de, bizim şu anki seçimlerimizle yakından bağlantılıdır.

Geçmişte yaşananlar, şimdiki anı ve geleceği etkileyerek, bu üç dönem aslında birlikte yaşanır. Zaman, sürekli bir akış halindedir ve her üç dönem, şu anda, birbirleriyle iç içe geçmiş bir şekilde var olmaktadır. Geçmişin dersleri, şimdiki anın farkındalığı ve geleceğe dair umutlar ve planlar, bu evrensel akışın bir parçasıdır.

Kur'an, zamanın izafi olduğunu vurgulayan birçok ayet içerir. Örneğin, İsra Suresi 52. Ayet: "Sizi çağıracağı gün O'nu överek çağrısına uyarsınız. Azı dışında kalmadığınızı zannedersiniz." Bu ayet, zamanın insan algısındaki kısalığını ve sınırlılığını ifade eder.

Yunus Suresi 45. Ayette benzer bir vurgu yapar: "Ve onları toplayacağımız gün aralarında gündüzden bir saat dışında kalmamışlar gibi tanışırlar. Kesinlikle Tanrı'ya kavuşmayı yalanlayan ve doğru yola girmeyenler hüsrana uğramışlardır." Bu, zamanın ne kadar kısa olduğunu ve insanın algısının ne kadar sınırlı olduğunu anlatır.

Zamanın izafiliği, insanı maddeyi inkâr edip ruha inanmaya davet eder. Zira zaman izafiyse, zaman algıdır ve her şey şu anda oluşmaktadır. Bu, beynimizde var olan bilinçle ilişkilidir. Bilinç, ruhun bir özelliğidir ve insanın dış dünyayı algılamasını sağlar. Kuantum fiziği, fiziksel dünyanın gözlemciye bağlı olarak şekillendiğini gösterir. Bu, fiziksel gerçekliğin yalnızca maddi bir varlık olmanın ötesinde, gözlemci tarafından şekillendirilen dinamik bir yapı olduğunu ortaya koyar.

İslam'daki zaman algısı, insanın manevi yolculuğunda bir rehber işlevi görür. Zaman, bireyin ruhsal

gelişimini, kulluk görevlerini yerine getirmesini ve ahiret için hazırlık yapmasını sağlar. Zamanın izafiliği, insanın her anını ahiret hayatına hazırlık olarak kullanmasına olanak tanır.

Sonuç olarak zaman, hem fiziksel evrende bir izafiyet ilkesine sahip hem de insan zihninde doğrusal ve düzenli bir şekilde algılanan bir olgudur. Bu iki farklı zaman algısı, insan bilincinin gerçeklik üzerindeki etkilerini ve zamanın anlamını derinlemesine şekillendirir. Einstein'ın Görelilik Teorileri, zamanın izafi doğasını ortaya koyarken, kuantum mekaniği zamanın olasılık temelli yapısını vurgular. Kuantum mekaniği ile paralel bir şekilde, insan zihninin zaman algısı, çoklu olasılıkları tek bir gerçekliğe indirger ve bireylerin dünya üzerindeki deneyimlerini düzenler. İnsan bilinci, zamanı doğrusal bir biçimde algılar, ancak zaman gerçekte çok daha karmaşık bir doğaya sahiptir. Geçmişte yaşananlar, şimdiki anı ve geleceği etkileyen bu üç dönem aslında birlikte yaşanır. Zaman, sürekli bir akış halindedir ve her üç dönem, şu anda, birbirleriyle iç içe geçmiş bir şekilde var olmaktadır. Geçmişin dersleri, şimdiki anın farkındalığı ve geleceğe dair umutlar ve planlar, bu evrensel akışın bir parçasıdır. Zaman, yalnızca fiziksel bir boyut değil, aynı zamanda ruhsal ve manevi gelişim için bir rehberdir. Bu karmaşık ilişki, insanın dünyadaki varlık anlamını ve evrensel düzeni daha iyi kavrayabilmesini sağlar. Zamanın izafiliği, hem bilimin hem de manevi anlayışın birleştiği bir noktada, insanın evreni ve ruhunu anlamasına yardımcı olur.

YAZAR HAKKINDA

Muhammed Rıdvan Kaya, 10 Ekim 1992 tarihinde Şırnak'ın İdil ilçesinde doğdu. Resmî kayıtlara göre doğum yeri Mardin'in Dargeçit ilçesi olarak geçmektedir. Eğitim hayatına Şırnak İdil Cumhuriyet Anadolu Lisesi'nde devam ettikten sonra, İnönü Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Ağız ve Diş Sağlığı Bölümü ile Şırnak Üniversitesi İdil Meslek Yüksekokulu Elektrikli Cihaz Teknolojisi Bölümü'nden mezun olmuştur.

Ailesi anne tarafından 110 yaşında vefat eden 30 bin kişinin yeşil bayraklarla cenazesine katıldığı Şeyh Hasan Sığva soyuna dayansa da, yazar Kur'an'ın eksiksiz, yeterli ve detaylı bir rehber olduğunu bildiren ayetler doğrultusunda farklı bir yol seçmiş ve inancını doğrudan Kur'an merkezli bir anlayış üzerine inşa etmiştir. Bu bakış açısıyla kaleme aldığı "Kur'an Yeterli ve Mükemmel" adlı eseri, insanları Kur'an'ın bütüncül mesajına yönelmeye davet eden bir çalışma niteliğindedir.